M.D.K.

Wawra, Clemens, építész

tervei szerint jelentősen át épül Vérey J. az Athenäum igazgatójának krisztinavarosi villája

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1978. VII.évf. 27.sz.

191.old.

M.D.K.

Weber

"A szerelem áldozata" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. ápr. 3.
3. évf. 27. sz. 425. lap.

MDK

Weber

A Pesti Mühegylet 1841-ben a redoute-épületében rendezett kiállításon szerepelt.

Ujházy Ferenc: Föv.művészeti állapotai a
múlt század közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 377.l.

Weber

MDK

neve emlitve

Kosztolányi-K.Gy. és Mattyasovszky-Zs.L. ...
Kiáll. 1916. képekkel. Ernst Muz.

MDE

Weber

Ltab IV. 137. 1.

Weber

ács

MDK

Az 1778 Februarjában Esztherházy Miklós által szerkesztett Instruction szerint az öt szinházi szolgálatra rendelt ács egyike.

Minden próbáért és előadásért mindegyikük hét krajcárt kap.

Instroction 6-to.

Horányi Mátyás: Esztherházi vigasságok. Bp. 1959.

122.l.

MDK

Weber

Egy művel képviselte magát a képzőművészeti társulat műsorsolásán.

Vas.Ujs.1874. 411.l.

Weber (Pesten) MDK

festő

A Müegylet megvásárolta Olasz tánc c.müvét.

Hir

Vasárnapi Ujság 1859, 4o4 l.

MDK

Weber (festő)

Az 1839-ben alakult Pesti Művészegylet kiállításain szereplő művészek egyike. (Adalék Pest-Buda 1848 előjéni képeihez.)

Dr. Wildner Ödön: Tavaszi ébredés a pesti és budai városházán. Városi Szemle, Bp. 1928. 402. l.

MDK

Weber

Kőrajzai vannak a Prónay Gábor-féle „Várlatok a magyar hon népéletéből." c. 1855-ös kiadványban.

Hoffmann Edit: Barabás Miklós, Bp. 1950
25. o.

Weeber

Ötvös, a XVIII.
7. derekán Szekes-
fehérvárt –

Schoen Arnold:

Szekesfehérvár 18.
Háradi mesterei.
Szekefeh. Kemle
1933. III. cit. 1 in
12. l.

IRODALOM

M. o. ~~Tort~~-emlékei. (dr. Gerecse Péter: Gyttmüv. és szobr. eml. 42. l.)

JEGYZET

MDK

Weber, szobrászm.

és Buda

az akkori Pest /1790 tájén/ jelesebb szobrászai közé tartozott.

Várnai Sándor: A magyar iparművészet úttörői.
Magyar Iparművészet. 1938.évf. 325-337.l.

MDK

Weber

W.3.Frida, festö.

Kassa 1891.dec.24. A bpesti képzöm.föiskolán Deák-Ébner Lajosnál tanult. Csendéleteket állitott ki.a Nemzeti Szalonban.

E.G. II. 609.l.

M.D.K.

Weber, festő
- -----

Katalógus. 29.-"Laczi konyhája". A széna-téri piac, háttérben a muzeummal. Szines litográfia. 28.2+44 cm." Prónay Gábor: Vázlatok Magyar hon népéletéből. Barabás, Sterio és Weber 25 szines képmüveivel, Pest, 1855. Német és francia szöveggel is,-Tört. Képcsarnok. 220.o

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archeologica. VII. 195 . Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Weber, festő

Legfestőibb Nemz. Múzeumi kép Weber Laczi konyhája, amelyen csak a háttér az épület. 216.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Weber

porcellanfestö

1884

l.

Ruzicska Herend

58. l.

Weber

tanítványa Lotz Károly.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

338 l.

Wèber

Fleischmann-Wéber 1881-ben elfogadott budavári kert-terveit emliti

Csogány István könyvismertetése /Gombos Zoltán: Budavári kertek/ - Művtört.Írt.197o.4.sz.298-3o2.1.

3ol. 1.

Weber /annyit ir, hogy Berlinben, de arról
nem nyilatkozik, hogy melyik Weberről
van szó.

"Az utolsó nő" c. müve szerepel az augusztusi
mütárlaton, melyről a Heti Szemle c. rovat szá
mol be.

Divatcsarnok, Bp. 1862. szept. 2.
35. sz. 557-558. lap.

Weber

foglalkozott a nemzeti zsidó kérdéssel.

Fülep Lajos: Magyar művészet, Budapest, 1971. 278 l

49p

Weber

w obraz

budar Florian

templom

wod

La Rosée

92 P.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

MDK

Weber (festő)

(A Fővárosi Múzeum gyűjteményében szereplő művészek köréből.)

Dr. Feleky Géza: A művelődéstörténeti múzeum problémája és a Fővárosi Múzeum.
Városi Szemle, Bp. 1914. 82. l.

MDK

Weber festő

1866. Alois Leykum[?] Witwe bécsi cég a magyar népéletet ábrázoló főbb képét megvételre kínálja a Nemz. Múzeumnak.

MDK-A-1-1/355.

MDK

Weber

Olasz táncz

A műegylet vásárlásai. Vas. Ujs. 1859. 4o4 l.

Weber

MDK.

Lotz Károly tanult nála.

Csánky Dénes: Száz év magyar festénete.

Győr 1943. (Kiáll. kat.) 29. l.

M. D. R.

WEBER

Suszem. 224. 238, 246,

Melk

Weber Antal órásmester

műve: a budai városháza lábas órája
1752-ből

kép 20. lapon

Bertalan Vilmos. A Kiscelli múzeum
Bp. 1962.

22. l.

Weber Agost

Győr 1859-

l.

Jankó Ötvös - apródok

14. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

WEBER 1. *Anna*, festő Budán. 1841. Tájkép napnyugtakor (másolat Hackenberg után) c. olajfestményét állitotta ki a Pesti Műegyletben.

E-G II. 609 l

K1

A MŰEMLÉKEK ORSZÁ

BUDAPEST, VI., AR

536/1934. szám.

Nagyságos

Möller Károl

MDK

Weber I.Anna, festöm. Hackenberg festöm.

W.A. festö Budán .1841.
Tájkép napnyugtakor /másolat Hackenberg után/ c.
olajfestményét állitotta ki a Pesti Müegyletben.

E.G.II. 6ø9.1.

Weber Antal

budaiörás

P.

Szépmüvészet
1944.322.P.

Weber Antal

órás Buda

166 l.

Csatórás céh

46. l.

All Ferkó az irtás szélében s már látja a felnövekvő erdőt, már látja a sűrű bozótot a kopárság helyén, már látja a szálast, mely a bozótból lesz, már látja az őzeket is, amint visszatérnek...

Nagy-nagy nyugalom szállja meg. Már nem fáj a letarolt erdő, már nem fáj semmi. Az élet ott maradt, az élet ott van mindenütt, akármi történjen is a világgal. Az élet elpusztíthatatlan, ha élet.

S mintha elképzelése eleven testet öltve jönne megnyugtatni őt: az irtás közepén három őz ereszkedik alá. Gondosan rakják a lábaikat, zajtalanul. Néha megállnak, felemelt fejjel figyelnek szét, fülük előre görbül. Aztán lépnek tovább.

A gyermek elmosolyodik, boldog, feloldódó mosollyal.

— Őzek... — suttogja halkan.

Farkas úr felüti fejét merengéséből, nagyot csap tenyerével a két térdére és felkel a rönkről.

— Hol? — kérdi kíváncsian.

Az eldobott hang ívben hull át a csenden. Már mennek az őzek, hosszú, kecses ugrásokkal, könnyedén, mint négylábú pillangók. Fehér tükrük, mint fel-feldobott hólabda világít a szürke irtásban.

Farkas úr megbámulja elvillanó hátsórészüket, a szája kicsit tátva marad, aztán ásít egy hatalmasat.

Weber Antal

órás Buda

ivód

Csányi Múkarát

100.- l.

Weber Antal

órás Buda

lásd

Pritz 37,38 l.

78241/1942. szám

III/1.

A Müemlékek Orsz. Bizottsága

tek. Elnökségének,

Budapest.

Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva

Weber Antal
budai órás
Zopf-stilű órája
XVIII. n vége
Pritz VII. tábla 28. n.

VII

28

zázadból:

(sienai szent
jezett felhőn keresztbe tett kezekkel alló) ~~[illegible]~~
reszi körül, ~~[illegible]~~ négy angyal ~~[illegible]~~ vitte,
vidék előterében szent Domokos ül a földön
szentnek megdicsőítését. Térdén nyitott könyv
A háttérben ~~[illegible]~~ a szikla tetején facsoport

67: 46.6 cm

Ara 135 frt 90 kr.

2

Weber Antal

órás Buda

XIX. sz. eleje.

nem szerepel a pol-
garok könyvében
írod

Pritz

56. l.

TÁRGYSOROZAT:

1. MAGYAR HISZEKEGY: EGYETEMI ÉS MŰEGYETEMI ÉNEKKAROK.
2. REKTORI BESZÁMOLÓ AZ 1941/42. TANÉVRŐL: DR. IMRE SÁNDOR PROREKTOR.
3. REKTORI SZÉKFOGLALÓ BESZÉD: DR. MIHAILICH GYŐZÖ RECTOR MAGNIFICUS.
4. HIMNUSZ: EGYETEMI ÉS MŰEGYETEMI ÉNEKKAROK.

A KÖZGYŰLÉST D. E. 10 ÓRAKOR „VENI SANCTE" ELŐZI MEG A CISZTERCI-RENDI SZENT IMRE-VÁROSI PLÉBÁNIA-TEMPLOMBAN (XI., SZT. IMRE HERCEG-ÚTJA 8.)

AZ EGYHÁZI ZENÉT A „MŰEGYETEMI ZENEKAR" ÉS A „SZENT IMRE VEGYESKAR" SUGÁR JENŐ KARNAGY VEZÉNYLETÉVEL SZOLGÁLTATJA.

MDK

Weber Antal kőmives mester

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.390.l.

Patak Jenő

Weber Adolf festő /Páris//:19.sz.:/ festményéről,amely azt a jelenetet ábrázolja midőn "Narciss megpillantja képmását a patakban....."és amely a Képzőművészeti Társulat vegyes kiállitásán szerepelt a cikk szerzője azt irja,hogy "...a legkedvesb képek egyike".

Fővárosi Lapok 1870.I.III.27.264.old.

MDK

Weber Antal

Női fej, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Weber Antal

orás Buda

Pritz 37 l.
38 l.
56 l.

Weber Anna festönö.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.448-49.l.

Patak Jenő

"Narciss megpillantja képmását a patak-
ban...."c.Weber Adolf festő müvét, amely
a Képzőmüvészeti Társulat vegyes kiálli
tásán szerepelt a cikk szerzője a"leg-
kedvesebb müvek egyikének"nevezi.

Weber Adolf festőművész

Fővárosi lapok 1870. III. 27. 264.

Ifjabb a Képz. Társulat kiállításáról

Weber Albert Albin

1908/9 – 1911/12

Ferkèpzomfoiskèvk

147 l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, e
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciá

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkho
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme eller

És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weber Albert

puszamüves

Sopron

1715. nov. 4.

polg. eskü

Hazi

Hagykálló IX. 80

582/806

1

tó néprajzi muzeumok szervezésére .

nyek sorozatából, melyet a muzeumok
lősége oly czélból inditott meg, hogy
gyüjtemények szervezését s czéltuda-
sa, második kötet gyanánt az imént
ond m.n.muzeumi tisztviselő „Utmu-

ére" czimü munkája. Ha a muzeális
üksége van ilyen irányitó kézikönyv-
dhatjuk annak egyrészt mivel a nép-
a szabatosan meghatározott munka-
yar nyelven a néprajzi gyüjtemények
al s megőrzésével foglalkozó kézi-

mondja - első sorban az a czél-
knak, kik néprajzi tárgyakat akarnak
ibenlétével nincsennek tisztában;

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
358 /1930 szám
Érk.: 1930 év aug. hó 11 n.

Wieber Albin
festő 1907
Zimnik 1930
90 t.

A m.kir. vall.és közokt. mi
alatt a keb. számv. VII.és
ténck másolata.

Költségvetési év: 1930/31. Kö
mogatása. Rovat: 8. /:Az 1881
lékek és emlékmüvek fentartás
Bélyegilleték: 5 P /:1/2 %:/

Utasitom a Sz
A r n o l d részére /:Borsod
terciek székesfehérvári templ
délyezett összeg I-só részlet
sz. csekkszámla terhére folyó

Weber Anna

Budán

1841 pesti kiáll.

Tájkép napnyugatkor,
Hackenberg után, olajf.

L 1841.

Luna V. 200.

Weber Anna

Münchner 1914. 380

Czerni Béla dr. VI. 169

Weber Anna

festőnő.

1841. Budán

Az 1841. pesti mukiállitason a kör-
olaft.

1. Esti tájék.

Pesti mukiállitás. Honnuvész 1841.
403. l.

Magyar Numizmatikai Társaság
V. aukció. Bp. 1923

1606. **Gyümölcstartó,**
berndorfi fém, XIX. sz. vége. — JARDINIÉRE, Berndorfer Metall. Ende XIX. Jahrhundert.

1607. **Álló óra,**
fekete faházban, aranyozott tagokkal, díszes sárgaréz óralappal. Jelezve: Anton Weeber Buda. XVIII. sz. vége. — STEHUHR in schwarzem Gehäuse, mit vergoldeten Gliedern, Zifferblatt aus Messing. Bezeichnet: Anton Weeber Buda. Ende XVIII. Jahrhundert.

1608. **Kis kanna,**
ón, kiöntőcsőrrel és fedéllel. XVIII. sz. v. — KLEINE KANNE, Zinn, mit Schnabel und Deckel. Ende XVIII. Jahrhundert.

1609. **Négy hajtű,**
bronz. XVI. sz. — VIER HAARNADELN, Bronze. XVI. Jahrhundert.

1610. **Koronás medaillon,**
sárgaréz, II. Józsefre vonatkozó felirattal és 1784. évszámmal — MEDAILLON mit Krone, Messing. Auf Kaiser Joseph II. sich beziehende Inschrift und Jahreszahl 1784.

1611. **Üveggyöngysor,**
Népvándorláskori. — GLASPERLENSCHNUR. Völkerwanderungszeit.

1612. **Tizennyolc fémcsatt.**
XVIII—XIX. sz. — ACHTZEHN METALLSCHNALLEN. XVIII—XIX. Jahrhundert.

1613. **Vastöredék,**
öntött, Erdély címerével. — EISENFRAGMENT, gegossen, mit dem siebenbürgischem Wappen.

1614. **Gemma,**
üveg, haldokló Gallus-sal. — GEMME, Glas, mit sterbendem Gallier.

1615. **Két üvegpénz.**
ZWEI GLASMÜNZEN.

1616. **Koppantó,**
sárgaréz. XVIII. sz. v. — LICHTPUTZSCHERE, Messing. Ende XVIII. Jahrhunderts.

1617. **Buzogányfej,**
vas. Népvándorláskora. — STERN einer Streitaxt, Eisen. Völkerwanderungszeit.

1618. **Kis bányászalak,**
bronz. — KLEINE FIGUR eines Bergknappen. Bronze.

1619. **Srapnell-tintatartó.**
SCHRAPNELL-TINTENFASS.

1620. **Ötvösforma,**
bronz, hólyagok kiveréséhez használt. — BRONZEPLATTE, für Goldschmiedearbeit.

1621. **Bronzveret,**
szárnyas angyalfej. XVII. sz. — BRONZEBESCHLÄGE, Engelkopf. XVII. Jahrhundert.

1622. **Zsebóra,**
réz, vésett díszítéssel. XVIII. sz. v. — TASCHENUHR, Messing, mit graviertem Dekor. Ende XVIII. Jahrh.

1623. **Tányér,**
ón, peremén sűrű nagyvirágos minta. Délnémet, XVII. sz. — TELLER, Zinn, der Rand mit reichem Blumenornament umzogen. Süddeutsch, XVII. Jahrhundert.

1624. **Nyolcvanhat drb. régi pénz,**
SECHSUNDACHTZIG STÜCK ALTE MÜNZEN.

1625. **Gyöngysor,**
virágdíszítésű üvegszemekből. — PERLENSCHNUR, Glas.

1626. **Ötvenhat darab különböző népies gyűrű.**
XVIII—XIX. sz. — SECHSUNDFÜNFZIG VERSCHIEDENE RINGE. XVIII—XIX. Jahrhundert.

1627. **Intaglio,**
carneol, lóval. Római. — INTAGLIO, Karneol, mit Pferd. Römisch.

1628. **Három pecsétnyomó,**

bronz, a Szent Ferenc-rend jelvényeivel. — DREI PETSCHAFTE, Bronze, mit den Insignien des Franziskanerordens.

1629. **Gordonka,**

Jelezve: Johannes Christophorus Leidolf. Vienne, 17 . . . — CELLO. Am Boden Zettel mit Inschrift: Johannes Christophorus Leidolf. Vienne, 17 . . .

1630. **Vízipipa,**

üvegpalack, ónfejjel és bőr szívócsővel. — NARGILEH, Glasflasche, mit Zinnaufsatz und Lederschlauch.

1631. **Szelence,**

aranybronz, kerek oldalán hullámos akantuszinda, fedelén üveglap. Empire stilusban. — DOSE, Goldbronze, rund, die Seitenwand mit Akanthusranke dekoriert. In Empirestil.

1632. **Óntányér,**

domború díszítéssel. Peremén medaillonokban a tizenkét apostol, a mélyedésben Krisztus feltámadása. Délnémet. XVII. sz. — ZINNTELLER, mit Reliefdekor. Am Rand die zwölf Apostel in Medaillons, im Fond Auferstehung Christi. Süddeutsch, XVII. Jahrhundert.

1633. **Óntányér,**

domború allegorikus ábrázolásokkal. XVII. századi brassói óntányér későbbi kiöntése. — ZINNTELLER, mit Allegorischen Figuren in Relief.

1634. **Lávafaragvány:**

Hébe a sassal. XVIII. sz. vége. — LAVARELIEF. Hebe mit Adler. Ende XVIII. Jahrhundert.

1635. **Zászlócsúcs,**

aranyozott vörösréz, keresztalak sugarakkal. XVIII. sz. — FAHNENSPITZE, Kupfer, vergoldet, kreuzförmig mit Strahlenkranz. XVIII. Jahrhundert.

1636. **Feszülettalp,**

vörösréz, hatkarélyos, aranyozás nyomaival. XVI. sz. — KREUZFUSS, Kupfer, sechspassförmig, mit Spuren von Vergoldung. XVI. Jahrhundert.

1637. **Tömjéntartó**

kanállal, aranyozott réz, fedelén palmettadísz. XVIII. sz. v. — WEIHRAUCHBÜCHSE mit Löffel, Kupfer, vergoldet. Ende XVIII. Jahrhundert.

1638. **Ereklyetartó,**

aranyozott és ezüstözött réz. Az ereklyeház körül négyréteges trébelt díszítés. XVIII. sz. m. f. — RELIQUIAR, Kupfer, vergoldet und versilbert. Zweite Hälfte XVIII. Jahrhundert.

1639. **Oromdísz,**

aranyozott vörösréz, trébelt sugaras nap. — ZIERAT, Kupfer vergoldet und getrieben.

1640. **Viaszdombormű,**

Krisztus, ezüstpaszomántos ruhában. Fakeretben. XVIII. sz. v. — WACHSRELIEF: Christus, das Gewand mit Silberpassementerie. In Holzrahmen. Ende XVIII. Jahrhundert.

1641. **Két kegytárgy,**

fehér fém, vésett, illetőleg domború díszítéssel. XVIII. sz. — ZWEI VOTIVGEGENSTÄNDE, Weissmetall, XVIII. Jahrhundert.

1642. **Tömjénező,**

bronz, áttört sárgarézfedővel. XVII. sz. — WEIHRAUCHFASS, Bronze, mit durchbrochenem Messingdeckel. XVII. Jahrhundert.

1643. **Préselt bőrlap,**

alakos díszítéssel. XVIII. sz. v. — LEDERBLATT mit gepresstem figürlichem Dekor. Ende XVIII. Jahrh.

1644. **Tűtartó,**

békateknő, olajfestésű szines alakos kartusokkal. XVIII. sz. — NADELBÜCHSE, Schildpatt, mit bunten figuralen Kartuschen in Ölfarben bemalt. XVIII. Jahrhundert.

1645. **Buddha-szobrocska,**

bronz, szinesen festett és aranyozott. Japán, XVIII. sz. — BUDDHAFIGUR, Bronze, bunt bemalt und vergoldet. Japan, XVIII. Jahrhundert.

1646. **Gyertyatartó,**

sárgaréz, beágyazott arabeszkes zománcdiszítéssel. Előindia. — LEUCHTER, Messing, mit Arabeskendekor auf Emailgrund. Vorderindien.

Weber Antal

vrás

1811

l.

Pritz. 37 l.

38. l

többszor

gu m. kir. vallás és közoktatásügyi
s 5.-én 8388/1932-III. szám alatt a
ágához intézett rendeletében a pécsi
helyreállitási munkálatok költségei-
ozó iratokat azzal küldte vissza a
a kiadásokat és bevételeket tételen-
nadási testtel s a minden tételhez
ányokkal egészitse ki és sürgősen
a most visszaküldött iratok a kiu-

Weber Antal

festő

M.D.K.

508. Női fej

Sonogym. Muz.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

33 l.

MDK

Weber A.

Fénykép után. Litogr.

Kiadva Lipcsében. 1866 elött. Wurzbach.

Dr André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft.2. S. 62.

M.D.K.

Weber Antal

508. Női fej. Olajf. 34x25

Elveszett. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
33. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M. .K.

WEBER Antal órás

Barokk intarziás lobasóra 1752

(Jobó)

Művért. 1955. 1. sz.

Hol. Imre- Seenger Erven: A budapesti Történeti Muzeum mutárgygyarapodása a felszabadulástól

98.e.

WEBER

zirvi kőmüves épitette a magyarpolányi kálvária dombon álló kápolnát, 1910-ben neogót

Aporfi István: Magyarpolány, Müemlékek. Bp. : TKM, 1990. (Tájak,Korok,Muzeumok kiskönyvtára ; 381.)

Mint jelenlegi, d
osztályvezető már többs
osztályával kapcsolatos
ezek most mégis az ujdo
Persze, sok minden áll
"szereposztásban" kiván
tézetét.

Kifejezetten kifo
az igazgatótanács kvázi
azt. El tud viszont kép
zeti képviselőt, ez has
tartja ő is az igazgató
sitését. Már volt rá int
igazgatóhelyettes, csak
szisztéma nem vált be -
intézetbe igazgatóhelye
nek más jogállása, más
titkár feladatait pedig
kált osztályvezető is e

Weber Antal

epités.

irod

— e — i — Weber Antal.
Az Építési Ipar. 1886.
45 szám —

irod

Az Építési Ipar
1886. 492. l (A
Weber ünnep)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Weber Antal

a hires epikus

irod

Az Epitési Ipar

1886. 345 l. – 482. l.

1886 ban III osztaly
vaskorona rendet
kapott negyven
éves épitészi munkó-
dése ünk jubileum

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Antal

épitéi

Lvod

=

Az Épitéi Ipar

1885. 152 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Weber Antal
épitesz

wod

Az Épitési Ipar
1879. 306. (A Szechenyi
szobor) 314. l.

(Engel Ionef és a
Szechenyi szobor)

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

M.D.K.

Weber Antal, építész

terverte Forgó István háromemeletes lakóházát, mely 1877-ben a Havas-utcában épült fel.

Bauzeitung für Ungarn. Bp. 1877. VI. évf. 41. sz.

321. old.

Weber Antal

epités

Ivad

Az építési ipar

1878. 2. 17. (Forgó
István úr háza Buda-
pesten)

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Weber Antal

a kerézvárosi zálogháj
(Eötvös és Kemnitzer
utcák sarkán) tervezte

Grod

Országh. 234-l

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

ép.

cród

Ovrágh - 212.1.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i .....hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

épitész

vrd

A országház építő tanácsa.

Vas. Ujs. 1884. 677. l.

(szakértőnek hivták meg.)

Weber Antal

jeles építészt bőrta meg a Kor-
mány a meghúlas miatt hette-
len elhagyt Kolbenhayer Fe-
renc teendőivel.

Vas. Ujs 1881. 6/l

Weber Antal

1876 – épitéz
1877. Budapesten. 1)

1) Myron Eg falpillér önzeomlása. Az épitési par. 1877 évf.
vz. l.

Weber Antal

Bauzeitung für Ungarn

1876. 307. l.

Weber Antal

Lnd
2

Bauzeitung für Ungarn

1876. 151. l.

Weber Antal

Lvd

Bauzeitung für Ungarn,

1884. 220. l.

Weber Antal

epitesi

Wod

Az épitési ipar

1878. 260. l. 283 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Antal

nód

Berczik Gyula. Gróf
Hechenyi István zobra-
Az Épitési Iparv. 1880.
227.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal
epitem

Urod

Az épitési ipar

1880 - 1881

.... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

epicus

Vrod

Az Épitési Ipar

1881. 4. l. 17. l. (A M. Kir-
fiók zálogház Buda-
pesten)

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

ép.

terveste az alábbi budapesti
3 emeletes házat.

Lásd

Bauzeitung für Ungarn

1876. 22. sz. (Neubauten 1876.
T. Das Haus für Herrn Gustav
Fuchs auf der Radialstrasse
Ecke der grossen Feldgasse.)

Weber, Antal

ip.

wrdl

Bauzeitung für Ungarn

1876. 106. l.

Weber Antal

Mücsarnok

1899 tav. Erdl Eat, 54. l.
56. l.
59 l.
60 l.

Fejér vármegye VI. 225.

Weberstatal

1886. épitették a Központi
egyetem szerb utcai vé-
nét.

Bpmüsz 145. l.

g e d é l y .

l . . . . . ur

otárban a . 187. lelt. számu

torkolata . . .

szeptember . hó . 4 . én.

[signature]

főigazgató

479 **Ybl Miklós.** A kir. várpalota homlokzata.
480 **Ybl Miklós.** A budai várbazár homlokzata.
481 **Ybl Miklós.** A budai várbazár homlokzata.
482 **Ybl M.** A budai kir. várpalota perspektivképe.
483 **Ybl Miklós.** A kir. várpalota metszetvázlata.
484 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Metszet.)
485 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Hosszmetszet.)
486 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház alaprajzvázlata.
487 **Ybl Miklós.** A m kir. operaház pályaterve. (Homlokzat.)
488 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Perspektiva.)
489 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Oldalhomlokzat.)
490 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Metszet.)
491 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház ablakvázlata.
492 **Ybl Miklós** A m. kir operaház pályaterve. (Féleemeleti alaprajz.)
493 **Weber Antal** Ádám Károly Sándor-utczai házának eredeti terve.
494 **Weber Antal.** Egy bérház homlokzata.
495 **Weber Antal** Egy bérház komlokzata.
496 **Weber A.** Az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár dorottya-utczai házának pályaterve.
497 **Weber Antal.** A «Rumbold»-féle museum-körúti ház homlokzatterve.
498 **Weber Antal.** A váczi-körúti «Freistädtler»-féle ház homlokzatterve. 1870.
499 **Kolbenheyer Ferencz.** Egyetemi orvoskari épület terve.
500 **Weber Antal.** Bellevue-villa.
501 **Weber Antal.** Iskolai tanulmány.
502 **Weber Antal.** M. tud. egyetemi állattani intézet. (Homlokzat.)

503 **Weber Antal.** M. tud. egyet. élettani intézet terve
504 **Weber Antal.** M. tud. egyet. orvoskari központi intézet.
505 **Weber Antal és Lotz Károly.** A váczi-körúti 37. sz. ház oromzatterve.
506 **Kolbenheyer Ferencz.** A sebészeti klinika terve.
507 **Weber Antal.** Az 1885-iki kiállitás «Neuschloss pavillonja».
508 **Weber Antal** A lipót-utczai szerb egyházközség házának homlokzata.
509 **Weber Antal** M. tud egyet. belgyógyászati kóroda homlokzata.

XI. TEREM.

510 **Székely Árpád.** Paraszt udvar. Tollrajz. 100 frt.
511 **Székely Árpád.** Tájkép. Tollrajz. 100 frt.
512 **Suppantschitsch Max.** Hazatérés. Metszet. 25 frt.
513. **Suppantschitsch Max** A zárdakertben. Metszet. 30 frt.
* 514 **Paczka Ferenczné.** A leány és a fantazia. Eredeti rézkarcz. (Befejezetlen.) 200 márka.
515 **Paczka Ferenczné.** A halál és a tehetetlen. Eredeti aluminographia. 200 márka.
516 **Paczka Ferenczné.** Vita beata. Eredeti aluminographia. 200 márka.
517 **Székely Árpád.** Falusi utczarészlet. Tollrajz. 100 frt.
518 **Székely Árpád.** Paraszt udvar. Tollrajz. 100 frt.
519 **Vágó László** A Gellérthegy kiképzése az esküténi híddal szemben. Vízfestmény. Magántulajdon.
* 520 **Tolnay Ákos.** Női tanulmányfej. Pastell. 200 frt.
521 **Edvi Illés Aladár.** Capri szigetén. Vízf. 100 frt.

M. D. K.

WÉBER Antal építész

Nyaraló; Súgár út 120.

(repr.)

Bp. építményei Szerk. Rozinay István

Bp.- Eperjes 1880-1884. 7, 8. t

~~7. 8. t.~~

MDK

Weber Antal építész

Fröde Vilmos és Lange Keresztély építészekkel rozsban vezette a bárfai fötpl ~~ép~~ vyt á építési munkálatait.

Bartfa, Bartfafürdő ismertetése 1901 Bp. 480.

MDK

Weber Antal építén

A nobor építkezéseinek felügyelője. Ő készitette a talapzat tervét is, alapul véve Engel József pályamyertes talapzat-mintáját.

kécheyi István gr. nolerának leirása és tört-kerk. Buday József. Bp. 1895 XVIII. 36, 37, 50, 53, 57, 66.

MDK

Weber Antal

Az 1878-iki párizsi kiállitás Neuschloss pavillonja

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. 56.l.

MDK

Weber Antal

L.

Bud TM 1948. 15.1.

MDK

Weber Antal építész

Laurisin L: A m. Operaház. 1941. 30. l.

MDK

Wéber Antal épitész

Laurisin: A m. Operaház. 1941. 35 l-

MDK

Weber Antal

Laurisin L: A m. Operaház. 1941. 29. l.

Weber Antal

építész

tagja volt az Operaház

építését vezető bizottság-

nak

Vas. Lip. 1884. 616. l.

Határozati javaslat a Kollégium [illegible] pa-
leleplezéséről és a négyévszázados jubileum megünneplé

g) Díszközgyűlés után kivonulás az Ar
a Nagyerdőre, az Egyetem központi épülete el

h) **12 órakor:** Az Egyetem Aulájában

i) **12 óra 40 perckor: Az egyetemi t**
szobor leleplezése. (Méliusz Juhász Péter r
Molnár Albert zsoltárfordító, Komáromi Csipké

j) **13 óra 15 perckor:** Indulás a nagy

k) **13 óra 30 perckor: A református Diako**

l) **14 óra 45 perckor:** Ebéd az Arany
sége). Tekintettel a Kormányzó Úr jelenlétér
30 perckor pontosan foglalja el.

m) Ebéd után a kollégiumi Nagykönyv
sok megtekintése. (Csoportok vezetéséről gon

n) **19 órakor:** Egyházzenei hangvers
szerint, amelyből kiemeljük, hogy szünet el
pedig *Kodály Z.* Psalmus Hungaricusa kerül

o) **21 órakor:** Vacsora (adja a debrec

OKTÓBER

p) **9 órakor:** Sub auspiciis gubernato
q) **10 órakor:** Honoris causa doctorok
tudományi, egy orvosi és két filozófiai).

r) **11 óra 30 perckor:** A tiszántúli ref
éves debreceni Kollégium tiszteletbeli főiskolai

s) **12 óra 30 perckor:** Sportbemutató

t) **14 óra 30 perckor:** Ebéd (adja a

u) Délután a Déri-múzeum, a város é
gondoskodunk.

v) **20 órakor:** A Kultuszminiszter foga
udvarán.

OKTÓBER 6.

Elutazás, illetőleg kirándulás Hortobág

JEGYZET. Tekintettel a Kormányzó Úr Őfőmé
mindkétnapi programmját a magyar rádió közvetíteni f
Az *l), o), t), v)* pontok alatt jelzett étkezésekre csak
kaptak.

Weber Antal

l.

Jbl Lotz

nevmutató

Budapest X. 125.

WEBER Antal ejtőtér

Zsolna, gimn. 1885

Szörnyi 1996 116.

festményének *Gyarmathy Tihamér* és *Bálint Endre, Bene Géza* és *Dési Huber István* szelíden avantgárd korai műveit, és folytathatnánk a sort e kiállítás többi képével és alkotójával. Ma a Falk Miksa utcában föl-le járkáló napbarnította nepperek némelyike jobban eligazodik a festők és képek világában, mint akkor a BÁV-átvevők túlnyomó többsége.

Ennyit változott, fejlődött a világ az alatt a negyedszázad alatt, amióta Haas János gyűjtőnek vallja magát. Gyűjteménye tanúsítja, a műgyűjtőket foglalkoztató kérdésekre jó válaszokat adott. A kitűnő művek sokasága mögött nemcsak anyagi áldozatvállalás rejlik, hanem esztétikai érzék és bátorság is, illetve jó értelembe vett kalandvágy: olyat megismerni és megszerezni, ami kuriózum mások szemében.

Volt az 1920-as évek első felében Budapesten egy kiválóan vezetett galéria: Belvederének hívták. Minden modern törekvésnek fórumot biztosított, kivéve a geometrikus

Weber Antal

miniszteri épitész

irod

=

Bauzeitung für Ungarn,

1883. 9. 12. (Das Technologische Museum in Budapest.)

Ugyanez a forrás idézendő"

Wechselmann Ignácz

épitőmesternél is

MAGYAR KÉPZŐMŰ

HÁROM, EGYENKÉNT NEGYVEN ÍVES KÖTETBEN
SZOBRÁSZOK, FESTŐK, GRAFIKUSOK, ÖTVÖSÖK S

TIZENÖTEZER MAGYARORS

MEGJELENIK A NAGYMÉLTÓSÁGÚ VALLÁS- ÉS K

SZERKESZTIK: **SZENDREI JÁNOS DR.**, MINISZTERI TANÁCSOS, A M. TUDOMÁN
ÉS **SZENTIVÁNYI GYULA**, LAPSZERKESZTŐ (LAK

MÉLYEN TISZTELT

Még az idén okvetle

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK I

Weber Antal

építész

1 -

Gárdonyi Albert dr

Ötven esztendő Budapest

(történetéből -

szerkesztő Bp. 1925. 50. l -

2 szer is eml.

közül az 1069-re datált oltárlap kerek médaillonaiban lévő mellképek, különösen Krisztusé, római provinciális szarkofág mellképének utánzata, míg hátoldalának madaras dísze bizánci elefántcsont domborművű nyomán készült. Hasonlóképen római mintaképek hatása érezhető azon a hét nagyméretű domborművön, különösen a hét apostolt ábrázolón, melyek egy korábban elpusztult kaput díszítettek, ma pedig a szentély körüljáróban vannak elhelyezve.

A moissac-i *S. Pierre* kapufélfáját rendkívül gazdag rozetták díszítik motívuma, sőt kivitele is a cahors-i múzeumban lévő késő antik ajtókerettel rokon, bár maga a moissaci darab is másodlagosan felhasznált római emlék.

Más vidékek sem mentek helyi antik emlékek hatása alól. Auvergneben az oszlopfő plasztikában tapasztalható reneszánsz nemcsak a korinthusi oszlopfő-típus átvételében, de figurálisokon is

Weber Antal

rákokról szolokat a becsi irodának.

A régi egyetemi épület lebontása. A régi központi egyetem épülete már több év óta üresen áll. Düledezni kezdett, hozzá fogtak tehát a szerb utcza felől az uj épitkezésekhez, s apránkint a régi épületet is bontogatták és építgettek helyette. Pár nap előtt megkezdték a még megmaradt rész lebontását is, a melyet remélhetőleg ujévig el is végeznek. Az épületet földig lerombolják, csupán a külső falat hagyják meg $2^1/_2$ méter magasságban, az keritésül fog szolgálni addig, mig majd egy-két év mulva hozzáfognak a központi egyetem diszes főépületének felépítéséhez, melynek terveit még néhai Wéber Antal miniszteri müépitész készítette el. E főépületben lesz az uj nagy diszterem, a rektori hivatal, a dékán és központi iroda, valamint az olvasókör helyisége.

Vas. Ujs. 1889. 754. l.

7750

30

WEBER Antal építén

Ney Bélával, 1873, Szeged,

T. KNOTIK Márta: A Kereskedelmi é Iparbank háza. = Szeged, 1996/8. 15-17. ill

Trógmayer Ottó: ... de diruto quondam monasterio... (Szer és szerm

MDK

Weber Antal, ép.

Az egyes. bp.-i föv.-i tak.pénzt.Dorottya-u.-i házának pályaterve.

Rajztanulmány. 1817.

KMTárs. 1899. -Tav.nemzetk.kiáll. Kat. 54.l.

Weber Antal

Andrássy út 109. I.

nyugalm.

Repr.

Rückwardt

triticum vulgare

közönséges búza

Wéber Antal

épitész

l. Medvey 73. l.

l. Seibriger

asara alkalmunk nyílik. Telnek idején aztán
hozzánk vetődő külföldi kereskedők meg-
izottai vásár szibb
árgyakat; am mint
cskavasat, rez ik.
Ezekkel a p még
primitívebb esz régi-
égkereskedőkk alig
örődött valaki, rangú
nűkincsek is yeket
núzeumaink sz ezhe-
ünk meg, mint
Vidéki múze remű-
ködésével ezel úgy,
mint a nálunk temé-
nyeket, ugyanc szem-
mel tartani. Tö tekin-
tetben valamely y akár
egy-egy városa s szá-
mottevő régiség ntalan
eladóvá váló negvá-
sárolhassák, arr ázció-
juk szerény vo képte-
lenek. Szóval, inden-
felé anyagi ak nkba s
ezek leküzdése g lesz,
amíg múzeuma bításuk

a maga vidéke művészetének, iparművészetének s általában régi kulturájának tükre legyen. Nem idevaló dolgok, különösen ha jelentősebb művészeti értékük sincsen, bizvást kiküszöbölhetők gyüjteményeikből. S ha már országos múzeumaink szervezeti szabályzata nem engedik meg a tulajdonukban levő tárgyak átengedését másnak — ámbár kivételesen erre is volt már példa nálunk, — vidéki múzeumainknak lehetővé kellene tennünk, hogy fölösleges holmijukat, kellő ellenőrzés mellett a múzeum javára értékesítsék s az így nyert összegekkel gyüjteményeiket nem tárgyaik mentül nagyobb tömege, de ezek magasabb szinvonala tekintetében fejlesszék.

Bár ennek tüzetesebb taglalására nincs terem, külföldi példák bizonyítják, hogy a közgyüjtemények csak ott fejlődnek igazán, ahol a magánosak körében is hódított a gyüjtés. Vidéki múzeumaink kiselejtezett, de magánlakásoknak még mindig díszéül szolgáló tárgyaival különösen a kezdő amateurőket kötelezném le, akiknek sorából idővel kellő irányítás esetén nem egy vérbeli gyüjtő támadna. Ez utóbbiak valamikor alighanem nálunk is fognak oly szolgálatokat tehetni közgyüjteményeinknek és műkincseink védelme

Weber Antal
épitész

cód

Buday: Deák-szobor
20. l. 47. l. 63. l.
80. l. 88. l. 98,
113, 126. l. 139. l.
157, 193. l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **MÁRCIUS** 12. hét

14 Vasárnap		Invocabit *Matild*
15 Hétfő		Nemzeti ün. *Nemzeti ün.*
16 Kedd		Geréb *Henriette*
17 Szerda		Patrik *Gertrud*
18 Csütörtök		Sándor *Sándor, Ede*
19 Péntek		József *József*
20 Szombat		B. Cs. Mór *Hubert*

Thieme Becker

A szt. Rozália temető.

Midőn a kassai tanács a szt. Rozália fogadalmi kápolna mellett helyi remete-lelkészséget is létesített, amelynek feladata volt, hogy a közép és felső külvárosban, valamint a Hradova, a Bankó vidékén s a csermelyvölgyi malmokban és szőlőkben elszórtan lakó katholikus híveket lelkileg gondozza, csakhamar fölmerült az a gondolat is, hogy az akkor használatban lévő temetőktől való nagy

Magyarul: „1764. október 6. Penner Ferenc testvér, a szt. László-ház remetelakója, körülbelül 60 éves, az összes szentségekkel ellátva meghalt a szt. Rozálián s ugyanott temettetett el."

A következő adat 1766-ból való s így szól:

„1766. Aprilis 2. Frater Joannes Strohmer Eremicola ad S. Rosaliam annorum facile 49. provisus obiit. Sepultus ibidem cum adstantiis."

Magyarul: „1766. április 2. Strohmer János testvér, a szt. Rozália remetelakója, mintegy 49 éves, a szentségekkel ellátva meghalt. Eltemettetett ugyanott papi segédlettel."

1770. december 5-én a csermelyvölgyi malom egy Mária nevű halottját, 1771. április 14-én Rozum András malombérlő Dorottya nevű feleségét temették el a Rozálián. Ezután már a XVIII. században is csaknem minden évben találunk anyakönyvi adatot a Rozálián eltemetett halottakról.

A kassai róm. kath. plébánia 1808-iki egyházlátoga-

Weber Antal

Sándor utca Ádám ház

9

Üllői u. Klinika közp. épülete
Tud. egyetem Muzeum krt -i
fizikai épülete

Lechner Jenő dr
jegyzete

Egyesek 25-re, mások 34.-re helyeznik.
Ugy témában mint pedig müvészi felfogá
szoborcsoport a Louvrei rabszolgákkal
ez az izmos fiatal ruganyos ifju rátér
és igy jelképezi a gyötelmet. Egyesek
önportrját látják. Azt lehet sejteni
akarja adni. Ő a portrékban nem annyira
akarta megörökiteni. Az ő portréi nem
Ebbe az évkörbe tartozik egy Krisztus
mely emlékeztet a két párisi rabszolgár
Hatalmas keresztet állit fel, melynek n
fogja Krisztus, nem a szenvedő, hanem a
egész alak, dacosan forditja félre a fe
Az alak beállitása csavart, nem egy irá
gást emelték ezzel a Krisutussal szembe
ben is hogy ez tulajdonképen egy pogány
nek csucspontját jelzi. Ezt X.Leo Medici
templomába. Ennek a Medici kápolnának i

Weber Antal

Vas. Lyc. 1874. 11. l

— **Az épitendő dalszinház számára** a tervvázlatok pályázati határideje január 15-kén jár le. A tervek megbirálására következők kérettek föl: b. Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt Ribáry József min. tanácsos, Rochlitz Gyula vasuti főfelügyelő, Szumrák Pál, Gerlóczy Károly alpolgármester, Pulszky Ferencz, Szigligeti Ede és Weber Antal épitész.

MADE IN
ENGLAND

Wéber Antal

Vas-lip. 1874. 825. l

— **A Széchenyi-szobor** alépitménye és talapzatának W é b e r Antal által készitett tervét a középitési bizottság elfogadta s pártolólag teszi át a közmunkatanácshoz.

Rékavadászat volt szerdán Göd körül.

vigyázz, egy előző közleményben Wagner-nek irta

Wéber Antal

Képrm. Tár 1899. tav.
nemzeth. kiáll.

Wéber Antal nem annyira lángelméjű művész, mint a gondos, kissé töprengő mester volt, alkotásaiban az arányok helyessége és a munkálatok gondos végrehajtására fektetett nagy súlyt.

Munkálatai közül külön felemlíthetők: az egyesült takarékpénztárak palotája a Dorottya-utczában, az ásványtani épület a Múzeum-körúton és nagyszámú köz- és magánépület.

Nagy tehetséget fejtett ki életének utolsó éveiben mint a vallásügyi miniszterium épitésze és a közügyek terén a székesfőváros szakbizottságaiban. *Wéber* Pesten, 1823. évi október 9-én született és 1886. évi aug. hó 4-én halt meg.

Ő is a bécsi akadémián nyerte kiképzését, a hol Nobilé gróf akkori igazgató kedvencz tanítványa volt

Rendkívüli becsületessége, nyilt jellemével párosult kollegiálitása mellett a fiatalabb épitészi kar buzdítója és támogatója volt.

A műpártoló közönség figyelmébe.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tagjai az alapszabályok értelmében: *pártfogók*, *alapítók* és *rendes tagok*.

Pártfogók azok, a kik a társulat céljaira legalább *1000 forintot* adományoznak; *alapítók* azok, a kik e célokra legalább *200 forintot* alapítanak. A pártfogói alapítványok 4, az alapítványi díjak pedig 2 év alatt törleszthetők.

A társulat *rendes tagjai* azok, kik kötelezik magukat legalább 3 éven át *évenkint 10 forint* tagsági díjat fizetni.

A társulat tagjait a **következő kedvezményekben** részesíti:

1. A tagok a társulat által rendezett *minden tárlatot ingyen látogathatják* s ezenkívül *5 belépő jegyet kapnak a családtagok számára.*

2. Minden tag *évenkint egy vagy több műlapot* vagy *díszművet* kap, melyek választásánál különös tekintet fordíttatik jelesebb hazai művészeinknek kiválóbb alkotásaira.

3. A társulat, kizárólag tagjai javára, *évenkint sorsolást* rendez, melyben a pártfogók egyenkint 15, az

Weber Antal

– épitesz

Nod

Operaház, A magy.

Kir. — 1884–1909

Bpest 1909. 5. l.

Weber

W. 2. *Antal*, építész. * 1821, † Budapest 1888. Tanulmányait Bécsben végezte. Budapesten megtelepedve sokat épített renaissance-stílusban. W. tervezte és építette az üllőlúti klinika középületét, az angyalföldi elmegyógyintézetet, a Tud. Egyetem épületének szerbutcai részét, a szerb egyházközség váciutcai házát. Ádám Károly Sándor-utcai palotáját stb

E. G. II. Cogl

Phóbus könyvnyomda, Eötvös-u. 31.

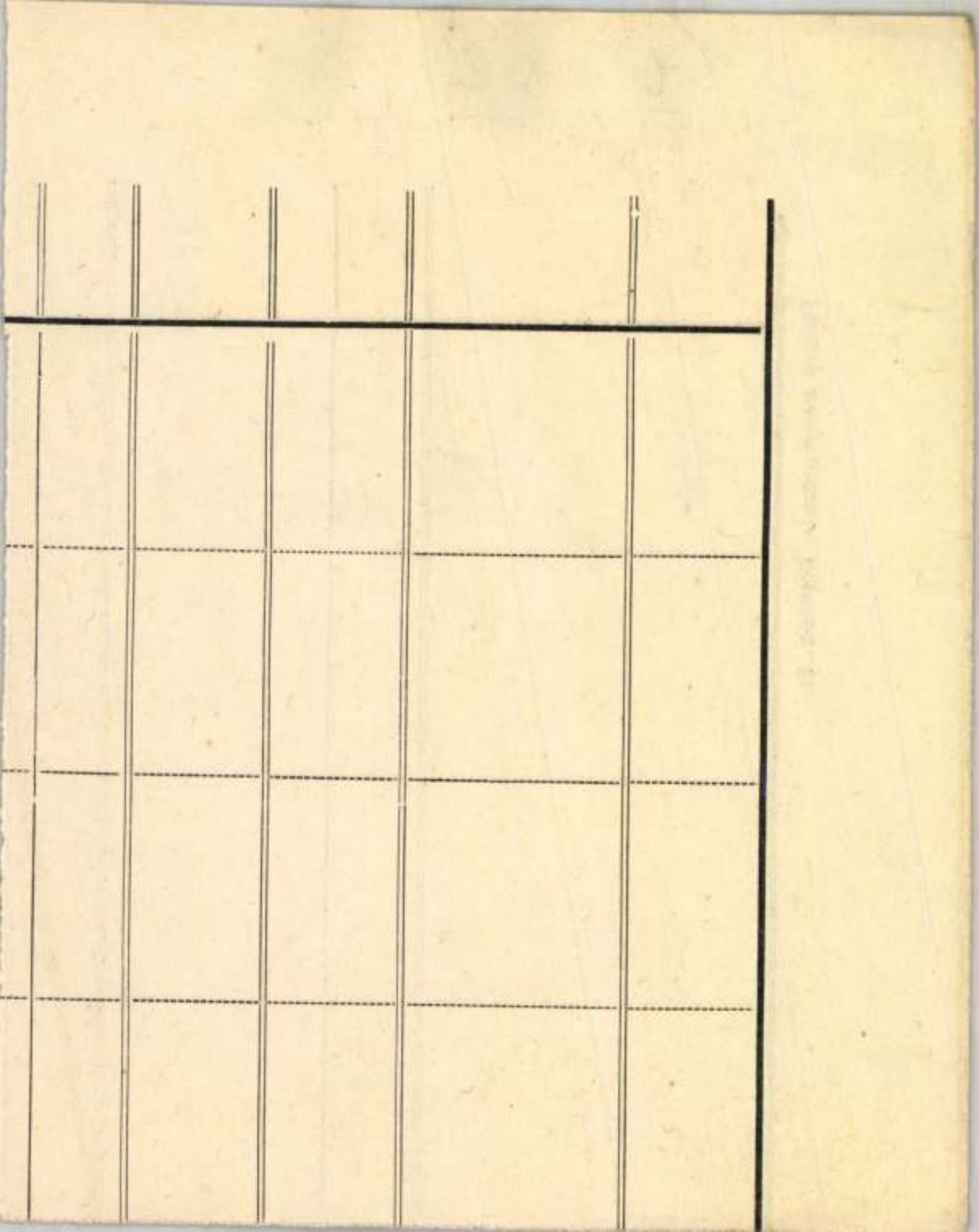

Weber Antal

epitesz

lása

Liber Baptizatorum

165. l. 169. l.

170, 175. l.

Weber Antal

Byert. Széchenyi István gróf, Ferenc József-tér talapzata

Liber Byert zebrai

165.

Weber AntalXIX..sz.

Tükör. 1936. IV. évf. 5. sz, 448. l.
Péter András: A Hónap kiállitásai

Magyar Müvészet 1925.352.o. Kerényiné

Weber Antal: A vörösvári gróf Erdődy kastély. 1862.

Weber Antal

l.

Liber Baptizatorum

201. l. 202. l.

Weber Antal

l.

Liber Bpest nobrai

178. l.

Körtel

Weber Antal

épitész

l.

Liber Bpestnobrai

195. l. 196. l.

Weber Antal

Föv. egyenlt. Akptár Do-
rottya utcai hára

Bpmusz. 209. l.

Weber Antal

terverte a bperti Szechenyi
nobor talapratát.

Bpmüsz. 229 l.

Weber Antal

Angyalföldi tébolyda
Arvéröje.

Bpmúsz 279 l. 1881-
83-ba
épult

Weber Antal.

Weber Antal, építész, szül. 1824-ben Pesten, 1842—45 az építészeti szakosztály hallgatója volt.

94

Fleischer Béla

94. l.

Nádasdy Ferencz s társai:

Ezen a lapon gy
gal díszitett kerek m
„Graff Peter von S
Erasmus von Tätten
összenézve van ábrá
mát is visel az atillai

Rézmetszet,

L. 3452.

Weber Antal

keresete a Neuschloss
Ödön és Marcell-cég
pavillonjait

Kel 1885

I k. 1. f. 49. e. K.

egy példényt átengedni szivesked je-

Pestre, épp ezért ez uton kérdem,
aki annak való értékét megadná, mert
ndö anyagi eszközei rendelkezésre
ndó volnék a képtöl megválni, és mü-
elö honoráriumot biztositanának, amely-
gényeit kérem velem közölni. Az ezen
ném Önnel és kérem sz. értesitését,

aradtam

öszinte hive

int elsörangu Gyárfás képröl, mely
tónusban van tartva, csináltatok
énye részére el fogom küldeni.

MDK

Weber Antal,ép.

tervezte a Neuschloss Ödön és Marcell-cég pavillonját.

Kel. 1885. I.k. 1.f. 49.1.

MDK

Weber Antal

Az 1873-iki bécsi kiállitás Neuschloss pavillonja

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. 56.l.

MDK

Weber Antal

Az 1873-iki bécsi kiáll. Neuschloss pavillonja

Az 1878-iki párisi kiáll. Neuschloss pavillonja

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat. 56.l.

MDK

Weber

Pásztor M.: Pest-Budától Budapestig. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza. 402.l.

Weber Antal

kertész

Gróf Erdődy Gyula
vörösvári kastélyának gyönyörű parkjat
fenti tetvette

Magyarország Képes
Albuma. Bp. é. n.

Lapszám
nincs.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
TANÁCSA

3 4 2 2 5
.....szám

192 7-IX.

A Müemlékek Országos
Elnökség

Az Országház-tér
kezések szabályozása, illetve
intézett 71/1927.sz. átiratukr
beépitetlen telkeinek kisajáti
való tekintettel nem lett volna
épitkezések szabályozása ügyébe
kesfőváros megkeresésére azonba

Weber Antal

mûépitész

vód

Majláth tört Kiáll

VII. l.

más kiváló
ségházat. H
amelyek Kas
készültek,
ő diszitőké
ő konstrukt
hiszem, hog
beli épités
találunk. K
nyal, kapuz
összeköttet
egészen biz
nem lehet v
tot tett fe
megépitésé

Weber épitesz

Bartfa XIX. sz.

l.

Arch. Ert. 1915

114. l.

No 112

La Mostra dell'Incisione e della Medaglia ungheresi della Cittá di BUDAPEST

Szőnyi, István

50. Il ponte Elisabetta
51. Lo scalo di Pest
52. Il Lungodanubio di Pest

Weber Antal

épitéz

l

Egyházm. Lap

1885. 116 l.

Weber Antal
épitéri

MMÉEÉvk
1914.86.l

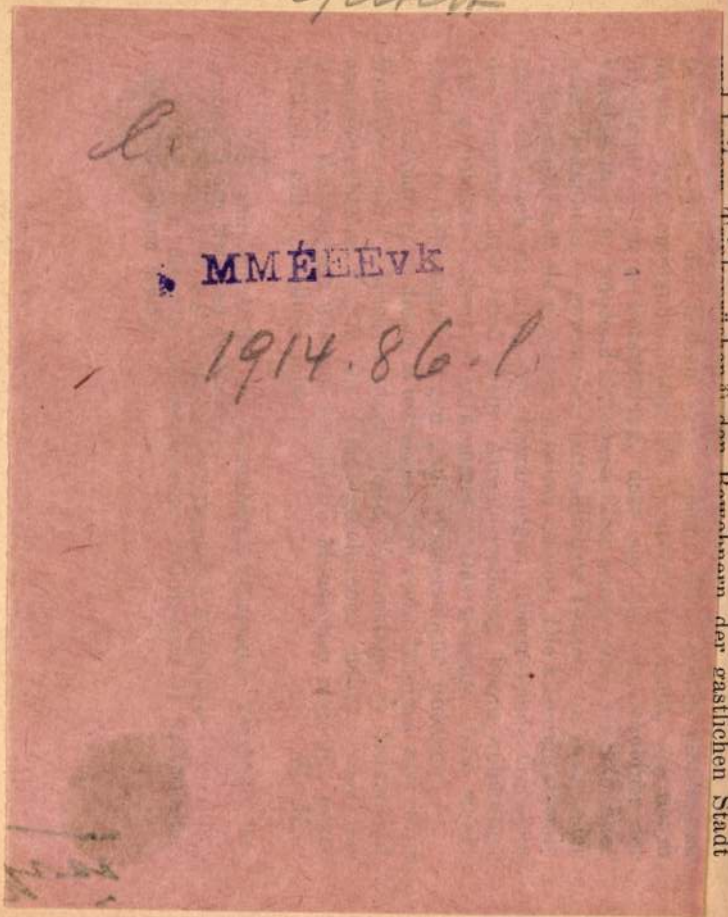

sante Mitt[illegible]ungen über einzelne[illegible]ücke, ihre H[illegible] mit und in
Vorkommen in den einzelnen s[illegible]chen Dialekten, so über die
Worte „Hann“, „Gref“ u. a. Die [illegible]tion sprach den Wunsch aus,
Wolff möge einzelne Partien sei[illegible]ammlungen im „Archiv“ ver-
öffentlichen, um so das Interes[illegible]r das Zustandekommen des
Wörterbuches zu beleben und n[illegible]hst Viele zur Mitarbeit anzu-
regen. — Die auf die Sektionssitz[illegible] folgende zweite Sitzung
der Generalversammlung erledigt[illegible]ss einige geschäftliche Ange-
legenheiten. Erwähnt sei davon n[illegible]ass sie den Antrag der Sektion
auf Unterstützung von Ausgrabu[illegible] bei Tarteln dem Ausschusse
zur Durchführung zu empfehlen[illegible]chloss und den Wunsch der
Sektion bezüglich der Arbeiten [illegible]f's zu dem ihrigen machte.

Der Nachmittag des 14. w[illegible]er 4. Hauptversammlung des
allgemeinen Frauenvereines [illegible] ev. Landeskirche A. B. in
Siebenbürgen gewidmet, die unt[illegible]m Vorsitze der Frau Therese
Jikeli abgehalten wurde und in [illegible]nungsrede und Jahresbericht
ein herzerfreuendes und anregen[illegible]ild von der so überaus wohl-
thätigen und selbstlosen Arbeit di[illegible]Vereines gab, der namentlich
dort doppelten Segen stiftet, w[illegible]sich bemüht, nicht nur den
Beschenkten zu geben, sondern [illegible]seinen Mitgliedern und För-

---

[1]) S. Korrespondenzblatt IX, Nr[illegible]8 und X, Nr. 6 u. 7.

Weber Antal

Művészet 1908. 71

Magyar művészet
1925 - 352, 356, 406

Kossuth Lajos" Felsők[illegible]eskedelmi Iskola

1927-28 tanév.

.....csoport.

[illegible]ula.

.....évfolyam.

[illegible]mánlog

Weber Antal
építész

l.

Siklósy FKT. tag
610-l.

Weber Antal

az 1878. évi párisi kiállításon elismerő okmányt kapott.

MMÉE Közl
1879. 83. l.

Ugyanekkor fenti a becsületrend lovagkeresztjét kapta

Kiadja a Szent-István-Társulat.

10+1. — 52. ll., 2 képes tábla

Pest
Herz János
1854

Weber Antal

épitész

Ney Béla: Az

vod

= egyesült fővárosi tara-
rékpénztár vesti háza.

MMEE Közl. 1879 ⊗

31–34. l. 1, 2, 3, 13 és
14. tábla.

⊗ Régebben téresen
1880. cif. Ham

~~folyam~~
vegyes

i. 96

2 köt. 8°

Esztergomvidéki régészeti és történelmi társulat

Az — évkönyve.

Szerkesztette Roisa Vitál.

I. 1.–83. ll. ——— Esztergom Lainsky J. 1896.

II. 1.–135. ll., 1 képes tábla ——— u. o., 1898

Weber Antal

épitész

erőd

MMÉEKözl

1878. 496, 497. l.

37 és 38. t.

(Gróf Erdődy István nyaralója a Sugár-uton.)

26 képes tábla

Budapest
Franklin-Társulat nyomdája.
c. n.

Weber Antal

K.

HALÁLOZÁSOK.

Weber Antal miniszteri építész temetése e h[ó] 6-ikán ment végbe, a budai hegyek közt levő «szé[p] juhásznő» nyaralóból, hol az elhunyt élete utols[ó] napjaiban üdülést keresett. E távoli helyen is nagy számmal jelentek meg Weber tisztelői. Ott volt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak a fővárosban tartózkodó személyzete teljes számban. Különösen nagy számban jelent meg a főváros hatóságának képviselete Gerlóczy polgármesterrel élükön, a közmunka- tanács számos tagja és az itt tartózkodó magánépitészek majdnem mind. A szebbnél szebb koszorukkal elhalmozott ravatal a nyári lak kertjében volt felállitva, a honnan a beszentelt koporsót négy lovas gyászkocsin vitték a németvölgyi temetőbe. A boldogultat számos tagu család és nagy kiterjedésü rokonság gyászolja. Özvegye szül. Lotz Paulina, a jeles festőművésznek, Lotz Károlynak nővére. Egyik leánya, Mária, Kun Gyula városi tanácsos neje. Koporsójára a főváros épitési bizottsága is tett koszorut, mint évtizedekig volt elnökének, utóbb pedig tiszteletbeli elnökének.

Vas. Ujs. 1889.

522.l.

„A Sándor utca legpompásabb palotája”

Ádám Károly és neje 1874-ben vette meg a mai Bródy Sándor utca 4. szám alatti, akkor még üres telket

A pesti városfalon kívül eső vidék, a Nemzeti Múzeum környéke egy 1866-os térkép tanúsága szerint is meglehetősen beépítetlen volt. A város polgárainak kertecskéit és legelőit övező szabad térségen évtizedekig előszeretettel ütöttek tábort a Pesten vendégszereplő artisták és mutatványosok. A terület beépítését csak a XIX. század utolsó harmadában kezdték meg. Ekkor, pontosabban egy 1874 szeptemberében kelt szerződéssel vette meg.

Az újonnan megvett házhelyre a következő év tavaszán, 1875 áprilisában nyújtották be az építésiengedély-kérelmet, amelyet a tanács néhány héttel később el is fogadott. Az épület terveinek elkészítésével a család az akkori idők egyik legkedveltebb építőmesterét, Weber Antalt (1823–1889) bízta meg. „Weber művei szerényebb keretek között, mint Yblé, de erőteljes és egyéni építésztehetségre vallanak – méltatta a jeles építészt 1945-ben megjelent tanulmányában Kismarty-Lechner Jenő. – Ő is a romantikus iskola akkoriban divatossá vált formáinak feldolgozásával kezdte meg munkásságát. A Múzeum körúton épült egyetemi ásványtani intézet nemes arányú, finom ízléssel tagozott homlokzata, az egyetemi orvoskar Üllői úti központi épülete egyaránt kiváló alkotása. Igazi nagy komponáló erejét azonban a Sándor utcai Ádámház loggiás bérpalotáján csillogtatja meg, műemlékké avatásra méltó épületet hagyván a fővárosra művészi örökségül, melyet még értékesebbé tesznek Lotz Károlynak, Weber sógorának ma is ragyogó színpompájú freskói. Egy boldog, életvidám művészetet kedvelő kort idéző felkiáltójel ez az épület a város sivár háztengerében.”

A Hild–Ybl Alapítvány megbízásából a közelmúltban *Kemény Mária* készített az épületről tudományos dokumentációt. Ebből megtudhatjuk, hogy az 1876-ban felavatott háromemeletes palotában a két nagy utcai terem mellett 31 szobának, három konyhának és négy fürdőszobának jutott hely. A földszinten, az éléskamrákon, előszobákon és egyéb kisebb helyiségeken kívül kocsiszínt és istállót, az alagsorban hatalmas fáspincét alakítottak ki. Az épület rendkívül gazdag belsőépítészeti kiképzése részben máig fennmaradt: eredeti formájukban láthatók például a lakások kétszárnyú ajtói, a fából készült csigalépcső és több cserépkályha. A faragott kőhomlokzatú ház földszintjén első pillantásra a bejárat melletti kovácsoltvas kerítés és a kapu díszei ragadják meg a figyelmet, de érdemes egy pillantást vetni a loggia díszes oszlopaira és oszlopfőire is. Itt, az első emelet magasságában és a kapualjban is megcsodálhatók Lotz Károly gyönyörű falfestményei. Az eredeti freskók között az élet örömeit, a szerelmet, a művészetek szeretetét és az emberi élet legfontosabb ciklusait, eseményeit ábrázoló kompozíciók borították a falakat, mint például a szalon főképe, a Galathea diadala.

Weber Antal tervezte, belül Lotz Károly freskói díszítik

Érdemes néhány szót ejtenünk az épület első tulajdonosáról, Ádám Károlyról is, aki fehérnemű- és vászonkereskedéssel foglalkozott. Így tett szert arra a vagyonra, amelynek tekintélyes részét a ház építésére és pazar belső kialakítására fordíthatta. Üzletének ősét még 1772-ben alapította Gamperl János György. Ez a bolt a Római Tsászár hangzatos nevet viselte, és főleg csipkéket, pántlikákat és különféle kézimunkákat árusított. A kereskedői jog az ifjú örökös, Gamperl János András közvetítésével került 1840-ben annak sógorához, Carl Ádámhoz. Carl azon nyomban átköltözött Bécsből Pestre, és átvette a cég irányítását. Nagy odaadással és kitartással kezdett hozzá az üzlet átszervezéséhez, amely neki köszönhetően az 1870-es évek derekától már nagykereskedelemmel is foglalkozott. Nemsokára csatlakozott hozzá Ádám Károly is, így a bolt ettől kezdve társas cégként működött tovább. Az egyre népszerűbb Római Tsászár a város egyik legforgalmasabb helyén, a Városház téren folytatta működését, majd a régi Belváros lebontása után, a századfordulón a közeli Kígyó utcába helyezték át. Tulajdonosai a remekül jövedelmező üzlet révén tisztességes vagyonra, és ezáltal tekintélyre tettek szert Pesten: az 1840-es években választott polgárok lettek, azaz részt vehettek a városi önkormányzat munkájában.

A Bródy Sándor utcai palota Ádám Károly haláláig, 1908-ig maradt a család tulajdonában. Néhány hónappal ezután Dessewffy Miklósnak adták el, aki még abban az évben kisebb bővítéseket hajtott végre az épületen (nagyobb átalakításra azóta sem került sor). Az egyik idős lakó emlékei szerint az államosítás után is több híres lakóval büszkélkedhetett a ház: egykor itt lakott Károlyi bárónő, a korabeli egyetemisták pártfogója, Széchényi Domonkos, Zsigmond nagybátyja, és fiával együtt a híres író özvegye, Kosztolányi Dezsőné is.

A második világháborúban a legnagyobb kár az első emeleti loggiát érte: egyik oszlopát kilőtték, festményei közül kettő leszakadt, és a többi is súlyosan megrongálódott. A homlokzat és a házbelső, ezzel együtt a gyönyörű freskók renoválására csak több mint egy évtizeddel később, 1958-ban került sor. Lotz Károly ma is meglévő olaj- és temperaképei csupán töredékét érzékeltetik az egy évszázaddal ezelőtti Ádám-palota gazdag művészeti kincsének. Ezért nemcsak a háborús sérülések okolhatók: az első emeleti szalon Lotz-képeit például már jóval a háború előtt eladták, és később is több festmény vándorolt régiségkereskedőhöz, hogy aztán egy-egy aukción találjon új vevőre.

Az idén 125 éves, állami tulajdonú műemlék épület további sorsáról a Kincstári Vagyoni Igazgatóság dönt majd. A nyilvános pályázat lezárása után kiderül, hogy az eddigi lakóház a jövőben esetleg bankként, szállodaként vagy irodaházként működik-e tovább.

Prusinszki István

WEBER Antal építő

A FŐVÁROSI MOZIK MŰSORA DECEMBER 27-TŐL JANUÁR 2-IG

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb.: magyarul beszélő, *14 éven alul nem ajánlott; ** Csak 16 éven felülieknek; *** 18 éven felülieknek; K: kísérőfilm, H: híradót is játszanak. A budapesti mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt egy órával, aznapra és egy napra előre. Csak délután működő mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt másfél órával, aznapra és három napra előre.

A HÉT FILMBEMUTATÓI:

NE SZÓLJ SZÁJ (Don't Say a Word) Színes, feliratos amerikai film** **Mammut Mozi, Campona Ster Century, Cineplex Odeon, Cinema City Csepel, Corvin Filmpalota, Hollywood Multiplex Duna Plaza, Lurdy Ház, Óbuda, Westend Ster Century** HAMVADÓ CIGARETTAVÉG Színes magyar film **Mammut Mozi, Campona Ster Century, Corvin Filmpalota, Hollywood Multiplex Lurdy Ház, Westend Ster Century, Puskin (with English subtitles), Szindbád (with English subtitles)** A FEKETE TIGRIS KÖNNYEI (Tears of the Black Tiger) Színes, feliratos thai film* **Művész, Vörösmarty** „O" Színes, feliratos amerikai film** **Cinema City Új Udvar** ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (Zoolander) Színes, feliratos amerikai film* **Mammut Mozi, Campona Ster Century, Cineplex Odeon, Cinema City Új Udvar, Corvin Filmpalota, Hollywood Multiplex Duna Plaza, Lurdy Ház, Óbuda, Kossuth, Westend Ster Century**

BUDAPEST FILM SZEMÉLYES
FILMINFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT
Telefonszáma: 459-5055.
Személyes filminformáció,
felvilágosítás filmekről, moziműsorról!

MAMMUT MOZI [II., Lövőház u. 2–6. Tel.: 345-8160 (személyes), 345-8140 (automata), (06-30) 350-1100 (SMS)] 31-én az 5 óra utáni, 1-jén a 2 óra előtti előadására elmaradnak! 31-én a Harry Potter utolsó előadása 4 órakor kezdődik! NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** 12, f3, 5, 6, n8, f9, h10, éjjel 11. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* h12, h2, h4, h6, h8, h10. HAMVADÓ CIGARETTAVÉG (magyar) 10, f1, 3, f6, 8, éjjel f11. **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) 10, 11, f12, 12, f1, 1, 2, f3, 3, f4, 4, 5, f6, f7, 7, 8, f9, f10, éjjel 10, 11. **Jay és Néma Bob visszavág** (am.)** 4, n7, f9, éjjel h11. **Csocsó** (magyar, Koltai R.) f12, f2, f4, f6, f7, f8, f9, f10, éjjel f11. **Lovagregény** (am.)* 3, f8, éjjel 10. **Kéjutazás** (am.)** este f10. **Doktor Szöszi** (mb. am.) 1, f6. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) f11, f1, f3, f5. **Süti, nem süti** (am.)*, kísérőfilm: **Kis tehén** (I. Lazin) f6, f8. **Amerika kedvencei** (am.)* 1. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** f4. **Kutyák és macskák** (mb. am.) 10, 12, 2. **A Grincs** (mb. am.) de. 10. **Shrek** (mb. am. animációs) de. f11.

CAMPONA STER CENTURY MEGAPLEX (XXII., Nagytétényi út 37–45. Tel.: 424-3333) 31-én a 4 óra utáni, 1-jén az 1 óra előtti előadások elmaradnak! NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** f1, 3, f6, 8, éjjel h11. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* f12, h2, 4, 6, n9, éjjel f11. **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) h11, 2, n6, f9. **Lovagregény** (am.)* 11, h2, f5, f8, éjjel n11. HAMVADÓ CIGARETTAVÉG (magyar) n3, h5, n8, h10. **Shrek** (mb. am. animációs) de. 12. **Kardhal** (am.)* f6, h8, éjjel 10. **Kutyák és macskák** (mb. am.) 1, n4. **Amerika kedvencei** (am.)* este n9, f11. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) n12, f2, h4, 6. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** h3, 5, n8, f10. **A Grincs** (mb. am.) f1. **Doktor Szöszi** (mb. am.) h1, 3, n6, f8, h10. **Kéjutazás** (am.)** este n10. **Csocsó** (magyar, Koltai R.) h12, f3, h5, 7.

CINEPLEX ODEON PŐLUS MOZI (XV., Szentmihályi út 131. Tel.: 419-4224/-25/-26/, 410-2452/-53) 31-én az utolsó előadás kezdete hó, 1-jén az első előadás kezdete n3! NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** h11, n2, h4, n7, h9, 28–29-én éjjel n12 is. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* h4, 5, n8, 9, 28–29-én éjjel h12 is. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** f11, h3, n10. **Kutyák és macskák** (mb. am.) de. 10.

CINEMA CITY CSEPEL PLAZA (XXI., Rákóczi F. út 154–170. Tel.: 425-8111) 31-én zárva! **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) 2, 5, 8, 27–30-ig de. 11 is, 28–30-ig éjjel h11 is. NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** f4, h6, 8, éjjel n11, 27–30-ig de. 11, n2 is, 1-jén n2 is. **Jay és Néma Bob visszavág** (am.)** h4, 6, n9, éjjel f11, 27–30-ig de. n12, f2 is. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 2, 4, 27–30-ig de. 12 is. **Doktor Szöszi** (mb. am.) 6, 8, éjjel 10. **Kutyák és macskák** (mb. am.) f4, 27–30-ig de. f12, f2 is, 2-án f2 is. **Kéjutazás** (am.)** 6, 8, éjjel 10. **Neveletlen hercegnő** (am.) f4, h6. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** n9, éjjel f11. **Kémkölykök** (mb. am.) 2, 27–30-ig de. 12 is. **Lovagregény** (am.)* 3, f6, 8, 27–30-ig f1, éjjel f11 is.

CINEMA CITY ÚJ UDVAR (III., Bécsi út 38–44. Tel.: 437-8383) 31-én zárva! **Jay és Néma Bob visszavág** (am.)** n5, n7, n9, 28–29-én éjjel n11 is. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* f3, f5, f7, f9, 28–29-én éjjel f11 is. **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) 2, 5, 8, 29–30-án de. 11 is. **Üvegtigris** (magyar)* n5, n7, n9, 28–29-én éjjel n11 is. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** 4, 6, 8, 28–29-én éjjel 10 is. „O" (am.)** 4, 6, 8, 28–29-én éjjel 10 is.

CORVIN BUDAPEST FILMPALOTA [VIII., Corvin köz 1. Tel.: 459-5050 (személyes), 459-5055 (automata), (06-30) 350-1000 (SMS)] 31-én a 6 óra utáni, 1-jén a 2 óra előtti előadások elmaradnak! HAMVADÓ CIGARETTAVÉG (magyar) n11, f1, h3, 5, n8, f10 ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* 10, 6, 8, éjjel 10. NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** f11, h1, f6, h8, éjjel 10. **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) 10, 11, 12, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, éjjel 10, 11. **Csocsó** (magyar, Koltai R.) f3, f5, f7, f9, éjjel f11. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) de. f11, f1. **Lovagregény** (am.)* 3.

HOLLYWOOD MULTIPLEX DUNA PLAZA [XIII., Váci út 178. Tel.: 453-4300 (személyes), (06-20) 453-4300 (SMS)] 31-én a h6 utáni, 1-jén a de. f12 előtt kezdődő előadások elmaradnak! **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) n11, f12, n2, f3, n5, f6, n8, f9, éjjel n11, 28–29-én éjjel f12 is. **Harry Potter and the Sorcerer's Stone – Harry Potter és a bölcsek köve** (English version, eredeti nyelven, magyar felirattal) 6, 9. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** 11, n2, f4, h6, 8, éjjel n11, 28–29-én éjjel n1 is. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) de. h10, h12, 2, 4. NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** 10, n1, h3, n6, h8, éjjel f11. **Doktor Szöszi** (mb. am.) 10, 12, n3, h5, 7, n10, 28–29-én éjjel n12 is. **Kutyák és macskák** (mb. am.) de. f11, f1, f3. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* f5, h7, h9, éjjel h11. **102 kiskutya** (mb. am.) 1. **Shrek** (mb. am. animációs) de. n12, 3. **Csocsó** (magyar, Koltai R.) 5, f8. **Halálos iramban** (am.)* este h10, 28–29-én éjjel h12 is. **Lovagregény** (am.)* de. n11, h1, h3, f7. **Kardhal** (am.)* este f10, 28–29-én éjjel f12 is. **Dr. Dolittle 2.** (mb. am.) de. 10, h12, h2. **Amerika kedvencei** (am.)* 6. **Jay és Néma Bob visszavág** (am.)** h4, n9, éjjel f11. **Jurassic Park III.** (mb. am.)* de. h11, f1, n3. **Bridget Jones's Diary – Bridget Jones naplója** (English version, eredeti nyelven, magyar felirattal)* 4. **Üvegtigris** (magyar)* n7. **Kéjutazás** (am.)** este f9, h11.

HOLLYWOOD MULTIPLEX LURDY HÁZ [IX., Mester utca és Könyves Kálmán körút sarok Tel.: 453-4300 (személyes), (06-20) 453-4300 (SMS)] 31-én az utolsó előadás 6 órakor, 1-jén az első előadás 12 órakor kezdődik! **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) f10, f11, f1, f2, f4, f5, f7, f8, f10, 28–29-én éjjel f11 is. **Moulin Rouge** (am.)** de. 10, f1. NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** 3, f6, 8, éjjel f11. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* 10, 12, 2, 4, 6, n9, éjjel n11, 28–29-én éjjel n1 is. **Shrek** (mb. am. animációs) de. 11, n2. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** n4, f6, 27–1-jéig h8, éjjel 10 is. **Kutyák és macskák** (mb. am.) n11, n1, n3, n5. **Lovagregény** (am.)* n7, 9, 28–29-én éjjel h12 is. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) f12, f2, f4. NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** 3, f6, 8, éjjel f11. ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* n11, n1, n3, n5, n7, n9, éjjel n11. **Shrek** (mb. am. animációs) de. n11, 12. **Lovagregény** (am.)* 2, h5, n8, h10. **Kutyák és macskák** (mb. am.) de. f11, f1. **Jay és Néma Bob visszavág** (am.)** este f9, f11. **Doktor Szöszi** (mb. am.) f3, f5, f7. **Kéjutazás** (am.)** este f10. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** n12, n2, n4, n6, f8. **Csocsó** (magyar, Koltai R.) 11, 1, h6, h10. **Bridget Jones naplója** (mb. angol–am.)* h8.

KOSSUTH 4 MOZI (XIII., Váci út 14. Tel.: 349-3771) 31-én a f9 után kezdődő, 1-jén az 1 óra előtt kezdődő előadások elmaradnak! ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8, éjjel 10. **Jay és Néma Bob visszavág** (am.)** f11, f1, f3, f5, f7, f9, éjjel f11 (2. h. prol.). **Lovagregény** (am.)** n1, f9, éjjel 11 (4. h. prol.). **Csocsó** (magyar, Koltai R.) 10, 12, 2, 4, 6, 8 (4. h. prol.). **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** f5, f7. **Bridget Jones naplója** (mb. angol–am.)* h3 (19. h. prol.). **Shrek** (mb. am. animációs) de. f11. **Eredendő bűn** (fr.–am.)** éjjel 10.

WESTEND STER CENTURY MEGAPLEX (VI., Váci út 1–3. Tel.: 238-7222) 31-én a 3 óra utáni és a 1-jén a 3 óra előtti előadások elmaradnak! ZOOLANDER, A TRENDKÍVÜLI (am.)* 10, 12, 2, f5, f7, f9, éjjel f11. NE SZÓLJ SZÁJ (am.)** 12, f3, 5, f8, éjjel 10. HAMVADÓ CIGARETTAVÉG (magyar) f11, 1, h4, n7, h9, 27–30-ig éjjel f12 is. **Shrek** (mb. am. animációs) f2, f4, f6. **A Grincs** (mb. am.) de. f12, h2. **Harry Potter és a bölcsek köve** (mb. am.) n11, n12, n2, n3, n5, n6, n8, n9, éjjel n11, 27–30-ig éjjel n12 is. **Amerikai pite 2.** (mb. am.)** h12, 2, f5, h7, 9, 27–30-ig éjjel h12 is. **Doktor Szöszi** (mb. am.) h11, 1, f6, h8. **Kardhal** (am.)* n4, éjjel 10. **Lovagregény** (am.)* 10, 3, 8, éjjel h11. **Kéjutazás** (am.)** h1, f6. **Amerika kedvencei** (am.)* 11, f8, éjjel n11. **Csocsó** (magyar, Koltai R.) 6, 8, éjjel 10, 27–30-ig éjjel 12 is. **Kutyák és macskák** (mb. am.) f11, h1, 3. **Eredendő bűn** (fr.–am.)** 4, f7, 9, 27–30-ig éjjel f12 is. **Atlantisz – Az elveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) n12, f2, h4. **Süti, nem süti** (am.)*, kísérőfilm: **Kis tehén** (I. Lazin) 6, n9, éjjel f11.

ARTMOZI-HÁLÓZAT

BEM (II., Margit krt. 5/B. Tel.: 316-8708) 31-én és 1-jén zárva! Karácsonyi gyermekfilmnapok: **A púpos lovacska** (mb. szovjet rajzfilm) 27-én de. 10. **Vízipók-csodapók** (magyar rajzfilm) 27-én de. f12. **Lúdas Matyi** (magyar rajzfilm) 27-én 1. **János vitéz** (magyar rajzfilm) 27-én f3. **A Pál utcai fiúk** (magyar–am.) 27-én 4. **Anna és a király** (am.) 27-én 6. **A hetedik testvér** (magyar–német–am. rajzfilm) 28-án de. 10. **Csalogány** (mb. szovjet) 28-án de. f12. **Egy bogár élete** (mb. am. animációs) 28-án f2. **Szegény Dzsoni és Árnika** (magyar) 28-án f4. **Egri csillagok I–II.** (magyar) 28-án 5. **Égigérő fű** (magyar) 29-én de. 10. **Hugó, a víziló** (magyar–fr. rajzfilm) 29-én de. f12. **A cárlány és a hét dalia** (mb. szovjet) 29-én 1. **Kék madár** (mb. szovjet–am.) 29-én 3. **Az idő urai** (magyar–fr. rajzfilm) 29-én 5. **Tündér Lala** (magyar) 30-án de. 10. **Mátyás, az igazságos** (magyar rajzfilm) 30-án de. f12. **A kis Muck története** (mb. NDK) 30-án 1. **Vuk** (magyar rajzfilm) 30-án 3. **Ruszlán és Ludmilla** (mb. szovjet) 30-án f5. **Macska-jaj** (E. Kusturica)* 27-én f9. **A szibériai borbély** (Ny. Mihalkov)* 28-án n9. **Csokoládé** (am.) 29-én 7. **Bridget Jones naplója** (mb. angol–am.)* 29-én 9. **Az évszázad gyermekei** (fr.)*** 30-án 8. **Az élet szép** (olasz)* 2-án 4. **Csodás álmok jönnek** (am.) 2-án 6. **Szeress, ha tudsz!** (am.)* 2-án 8.

CIRKO-GEJZÍR (V., Balassi B. u. 15–17. Tel.: 269-0904) 31-én zárva! **Cirko-terem: Jónás és Lilla** (fr.)* 27-én 5. **Az ezredes úrnak nincs, aki írjon** (mexikói–sp.–fr., A. Ripstein) 28–29-én 5. **Gabbeh** (iráni)* 2-án f6. **Törökfürdő** (olasz, F. Özpetek)** 27–30-ig 7. **Hálószobák és előszobák** (angol, R. Troche)**, kísérőfilm: **Öltőzz** (Szűcs N.–Sándor D.) 1–2-án 7. **Mortal Transfer – Végzetes hipnózis** (fr., J-J. Beineix)*** 27–30-ig és 2-án 9. **Kikujiro nyara** (japán) 1-jén 9. Cirko galéria: Kiss Virág kiállítása.

EURÓPA (VII., Rákóczi út 82. Tel.: 322-5419) 31-én és 1-jén zárva! **Shrek** (mb. am. animációs) 27–30-ig n2. **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) 27–28-án 3. **Az utolsó hárem** (fr.–olasz–török)** 27–30-ig h7, 29–30-án 3 is, 2-án f9. **Süti, nem süti** (am., W. Allen)*, kísérőfilm: **Kis tehén** (I. Lazin) 27–28-án 5, 29–30-án f7. **Bridget Jones naplója** (mb. angol–am.)* 29–30-án 5, 2-án n5. **Pizzás** (magyar)* 30-án és 2-án 3. **A világ második legjobb gitárosa** (am.)* 2-án h5. **American Pie 2. – Amerikai pite 2.** (English version, eredeti nyelven, magyar felirattal)** 27–28-án f7, 2-án h7. **Eredendő bűn** (fr.–am.)** 27–28-án és 30-án f9, 2-án n9. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* 29-én f9. **Tök állat** (mb. am.)* 27–28-án n2. **Final Fantasy – A harc szelleme** (mb. am.)* 29–30-án n2. **Ideglelés – The Blair Witch Project** (am.)** 27-én és 2-án 3. **Vorosilov mesterlövésze** (orosz)** 28-án 3. **Betépve** (am.)* 29-én 3, 2-án n7. **Sade márki játékai – Quills** (am.)*** 27-én f5. **Csokoládé** (am.) 28-án f5. **Malena** (olasz)*** 29–30-án 5. **Moulin Rouge** (am.)** 27–28-án f9. **Corelli kapitány mandolinja** (am.)* 29-én n9. **Farkasok szövetsége** (fr.)** 30-án n9.

HUNNIA (VII., Erzsébet krt. 26. Tel.: 322-3471) 31-én zárva! **Babe 2. – Kismalac a nagyvárosban** (mb. am.) 27-én 4. **102 kiskutya** (mb. am.) 28-án és 30-án 4. **A hetedik testvér** (magyar–német–am. rajzfilm) 29-én 4. **Az erőszak vége** (W. Wenders)* 1-jén f4. **A síró ember** (angol–fr.)* 27-én 6, 2-án f4. **A gyűlölet** (fr.)** 28-án 6. **Mindent anyámról** (sp.)*** 29-én h6. **Taxi 2.** (mb. fr.)* 30-án 6. **Felícia utazása** (kanadai)** 1-jén h6. **A napfény íze** (Szabó I.)* 2-án n6. **Tigris és sárkány** (kínai–tajvani–amerikai)* 27-én h8, 2-án éjjel 10. **Egy kapcsolat vége** (am.)* 28-án h8. **Csokoládé** (am.) 29-én és 1-jén h8. **Pop, csajok satöbbi** (am.)** 30-án h8. **A holnap egy új nap** (fr.)* 2-án n9. **Bíbor folyók** (fr.)*** 27-én este h10. **Harcosok klubja** (am.)*** 28-án este h10. **A panamai szabó** (am.)* 29-én este h10. **Érzéki csalódás** (am.)** 30-án este h10. **Blöff** (angol)***, kísérőfilm: **A mesterlövész** 1-jén este h10.

KULTIPLEX (IX., Kinizsi u. 28. Tel.: 476-0116, 215-3388) 31-én és 1-jén zárva! **Egy bogár élete** (mb. am. animációs) f5. **Pizzás** (magyar)* f7. **Moulin Rouge** (am.)** f9.

MŰVÉSZ (VI., Teréz krt. 30. Tel.: 332-6726) 31-én zárva! A FEKETE TIGRIS KÖNNYEI (thai, W. Sartsanatieng)* 5, 7, 9. **Marlene** (német–olasz, J. Vilsmaier)* 4, f7. **Dalok a második emeletről** (svéd, R. Andersson)** f8, 9. **Üvegtigris** (Rudolf P., Kapitány I.)* 27–30-ig este n10. **Moszkva tér** (Török F.)*, kísérőfilm: **2000 méter** (Nyitrai M.) f6. **A Kelet az Kelet** (angol)* 1-jén este n10. **Éjjel-nappal fiatalok** (angol)* 2-án este n10. **Süti, nem süti** (am., W. Allen)*, kísérőfilm: **Kis tehén** (I. Lazin) 27–30-ig és 1-jén n8. **Második bőr** (spanyol, G. Vera)*** 2-án n8. **Mielőtt leszáll az éj** (am., J. Schnabel)** 27–30-ig és 1-jén 9. **Mortal Transfer – Végzetes hipnózis** (fr., J.-J. Beineix)*** 2-án 9. **Tabu** (fr.–japán–angol)** 27-én f6. **Mélyvíz** (am.)* 28-án n6. **Macerás ügyek** (magyar, Hajdu Sz.)** 29-én f6. **Torzók** (Sopsits Á.)* 30-án és 1-jén f6. **A boldogságtól ordítani** (am., T. Solondz)** 2-án h5. **Reménytelen gyilkosok** (német, D. Tsintsadze)**, kísérőfilm: **Villi, az elefánt** (Pál B.) 28–30-ig és 2-án h8. **Rekviem egy álomért** (am.)*** 27-én h8. **Memento** (am.)*** 1-jén h8. **Pad a parkban** (spanyol, A. Vila)* 27-én és 30-án 6. **Umca-umca macska-zaj** (E. Kusturica)* 28-án h6. **Paszport** (Gothár P.)* 29-én 6. **Fűbenjáró bűn** (angol)* 30-án este f10', 1-jén h6. **Szerelmes Thomas** (belga–fr.)** 2-án 6. **Táncos a sötétben** **borék** (fr., G. Mélies) + **Hi-Lo Country** (angol–am., S. Frears) 27-én f9. **Sípoló macskakő** (magyar, Gazdag Gy.) 28-án f5. **Miért sípolt a macskakő?** (magyar, Pataki É.) 28-án f7. **Tom Jones** (angol, T. Richardson) 28-án f9. **Római menetelés** (olasz–fr., D. Risi) 29-én f5. **Ítélet Nürnbergben I–II.** (am. S., Kramer) 29-én 6. **Tündérdomb** (magyar, Szőke A.) 29-én 9. **Limonádé Joe** (csehszl., O. Lipsky) 30-án f5. **Liam** (angol, S. Frears) 30-án f7. Georges Mélies kisfilmjei: **Münchhausen báró kalandjai, Az ördög 400 csapása, Az ördöngös vendég + Az én szép kis mosodám** (angol, S. Frears) 30-án f9. **Saroküzlet** (am., E. Lubitsch) 1-jén f5. **Help** (angol, R. Lester) 1-jén f7. **Boldog új évet, Moszkva!** (orosz, N. Pjankova) 1-jén f9. **Isten után az első** (fr., L. Daquin) 2-án f5. **Fekete Orfeusz** (fr., M. Camus) 2-án f7. **Florida, a paradicsom** (angol, J. Jarmusch) 2-án f9.

PUSKIN [V., Kossuth L. u. 18. Tel.: 429-6080 (személyes), 429-6091 /92 (automata), (06-30) 350-1200 (SMS)] HAMVADÓ CIGARETTAVÉG (with English subtitles! Bacsó P.) 27–30-ig és 1–2-án n3, f5, h7, 9, 27–30-ig és 2-án. de. h12 is. 31-én 11, n2, f4 (11306). **Csocsó** (magyar, Koltai R.) 27–30-ig és 1–2-án f4, n6, 8, f10, 27–30-ig és 2-án de. h11, f1 is, 31-én de. h11, f4 (11300). **Süti, nem süti** (am., W. Allen)*, kísérőfilm: **Kis tehén** (I. Lazin) 27–30-ig és 1–2-án 4, 6, h10, 27–30-ig és 2-án. de. 11, 2 is, 31-én de. f12, f2, 3 (90934). **Marlene** (német–olasz)* 27–30-ig és 1–2-án 7, 27–30-ig és 2-án 1 is, 31-én f1 (84132). Café Cinema: Fiatal iparművészek bemutatkozó kiállítása.

SZINDBÁD (XIII., Szent István krt. 16. Tel.: 349-2773) 31-én zárva! HAMVADÓ CIGARETTAVÉG (with English subtitles! Bacsó P.) n5, f9. **Süti, nem süti** (am., W. Allen)*, kísérőfilm: **Kis tehén** (I. Lazin) f7, f9. **Üvegtigris** (with English subtitles, Rudolf P., Kapitány I.)* (video) 27-én 5. **Bridget Jones naplója** (mb. angol–am.)* 28-án 5. **Moulin Rouge** (am.)** 29-én f5. **Csokoládé** (am.) 30-án f5. **Addig jár a korsó a kútra...** (fr.)* 1-jén n6. **Moszkva tér** (Török F.)*, kísérőfilm: **2000 méter** (Nyitrai M.) 2-án n6. **Dalok a második emeletről** (svéd, R. Andersson)** 2-án h7.

TABÁN (I., Krisztina krt. 87–89. Tel.: 356-8162) 31-én zárva! **Rekviem egy álomért** (am.)*** 27-én h7. **Van-e élet a halál előtt?** (magyar) (video) 27–28-án f9, 29-én h7. **Budapest-retro** (magyar) 28-án f6. **Moszkva tér** (Török F.)*, kísérőfilm: **2000 méter** (Nyitrai M.) 28-án 7, 1-jén f9. **Lolka és Bolka a Föld körül** (mb. lengyel rajzfilm) 29-én f4. **Esterházy vacsora + Tandori** (magyar) 29-én n6. **Dalok a második emeletről** (svéd, R. Andersson)** 29-én h9. **Mézga-sorozat** (magyar rajzfilmek) 30-án n5. **Csokoládé** (am.) 30-án h6. **A. I. – Mesterséges értelem** (am., S. Spielberg)* 30-án 8. **Az idő urai** (magyar–fr. rajzfilm) 1-jén n6. **Buena Vista Social Club** (német–am.) 1-jén h7. **Gusztáv-sorozat** (rajzfilm-összeállítás) 2-án n6. **Bridget Jones naplója** (mb. angol–am.)* 2-án h7. **Mátrix** (am.)** 2-án f9.

TOLDI (V., Bajcsy-Zsilinszky út 36–38. Tel.: 472-0397) 31-én zárva! **Jeanne D'Arc – Az orléans-i szűz** (am.)** 27-én n5. **Truman-show** (mb. am.) 27-én 7. **Tuvalu, az álomsziget** (német)* 27-én este n10. **A napfény íze** (Szabó I.)* 28-án 4. **Hullázó kedélyek** (am.)** 28-án 7. **Mátrix** (am.)** 28-án h9. **Toy Story – Játékháború 2.** (mb. am. animációs) 29-én 5. **Las Vegas, végállomás** (am.)*** 29-én 7. **Beavis és Buttehead lenyomja Amerikát** (am. kultuszrajzfilm)* 29-én 9. **Vízipók-csodapók** (magyar rajzfilm) 30-án 3. **Madárfészek** (am.)** 30-án 5. **Amerikai história X** (am.)*** 30-án h7. **Az ötödik elem** (mb. fr.)* 30-án 9. **Élet, amiről az angyalok álmodnak** (fr.)** 1-jén f5. **Tea Mussolinivel** (olasz–angol)* 1-jén f7. **Jane Eyre** (angol) 1-jén 9. **Tágra zárt szemek** (am.)*** 2-án f5. **A rokon** (fr.)* 2-án 7. **Az erőszak vége** (am.)* 2-án 9. **Csokoládé** (am.) 27–28-án 5. **Az utolsó hárem** (fr.–olasz–török)** 27–28-án 9, 1–2-án 5. **Szerelemre hangolva** (hongkongi)* 29-én f6. **Rekviem egy álomért** (am.)*** 29–30-án h9. **Titus** (am.)** 30-án n5. **Nexxt –**

365 **Linzbauer István.** A Gizella-téri Haas-palota pályaterve. (Alaprajz.)

366 **Linzbauer István.** A Gizella-téri Haas-palota pályaterve. (Metszet.)

367 **Szkalnitzky Antal.** A nemzeti szinház előtti kandeláber terve.

368 **Szkalnitzky Antal.** A nemzeti szinház bérházának kupolaterve.

369 **Szkalnitzky Antal.** Egy kandeláber terve.

370 **Weber Antal** és **Pollák Mihály.** Iskolai tanulmány.

371 **Fészl Frigyes.** Lakóháztervezet.

372 **Szkalnitzky és Koch.** A nemzeti szinház homlokzata.

373 **Weber Antal.** Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénzt. Dorottya-utczai házának pályaterve.

374 **Weber Antal.** Rajztanulmány. 1817.

375 **Weber Antal.** Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár Dorottya-utczai házának alaprajza.

376 **Weber Antal.** A m. tud. egyetem Aulája. Metszet.

377 **Weber Antal.** A m. tud. egyet. Aulája. Homlokzat.

378 **Wagner János.** Chemiai intézet terve. Alaprajz.

379 **Wagner János.** Chemiai intézet terve. Homlokzat.

380 **Wagner János.** Chemiai intézet terve. Metszet.

381 **Lechner Lajos.** Részlet a főváros 1873-ik évi szabályozási pályatervéből.

382 **Benkó Károly.** Budapesti közvágóhíd terve.

383 **Szkalnitzky Antal.** M. kir. főposta-épület.

384 **Szkalnitzky Antal** M. kir. főposta-épület.

385 **Unger Emil.** Az Andrássy-úti 7. ház.

386 **Szkalnitzky A.** Az Andrássy-úti Oktogonházak.

387 **Linsbauer István.** A Gizella-téri Haas-palota pályaterve. Részletek.

388 **Linsbauer István.** A Gizella-téri Haas-palota pályaterve Homlokzat.

389 **Linsbauer István.** A Gizella-téri Haas-palota pályaterve. Homlokzat.

390 **Benkó Károly.** A budapesti közvágóhíd terve.

339 A régi német szinház alaprajza. (Szerzője ismeretlen.)

340 **Roesner Károly**. Régi német szinház egy homlokzatterve.

341 **Roesner Károly**. Régi német szinház egy távlati képe.

342 A régi német szinház és vigadó egy alaprajza. (Szerzője ismeretlen.)

343 **Pollák Mihály**. A magy. nemzeti Múzeum terve.

344 **Pollák Mihály**. A m. nemz. Múzeum homlokzata.

345 **Zofahl** (?) Villa-terv.

346 Ferenciek terének szabályozási terve a curia épülettel. (Szerzője ismeretlen.)

347 **Pollák Mihály**. A régi hajóhídhoz tervezett vámházikó.

348 **Gerster és Frey**. A pécsi zsinagóga terve.

349 **Lechner Lajos**. Egy üvegház tetőrészlete.

350 **Kauser Leo**. A füvészkert üvegházának alaprajza és metszete.

351 **Kauser Leo**. Üvegházhomlokzat.

352 **Kauser-Gerster-Fészl**. Egy takarékpénztár-épület homlokzata.

353 **Id. Gerster Károly**. A «Vay» kastély terve.

354 **Fészl Frigyes**. Mennyezetterv.

355 **Fészl Frigyes**. Tükör- és lámpaterv.

356 **Kauser-Gerster-Fészl** Nyaralótervezet.

357 **Gerster és Frey**. A «Schlick» gyár terve.

358 **Kauser-Gerster Fészl**. Lakóházhomlokzat.

359 **Id. Gerster Károly**. A Borsodi ház ablakterve.

360 **Gerster és Frey**. Dunaparti vasrács kaputerv.

361 **Gerster és Frey**. Oltárterv.

362 **Fészl Frigyes**. A Dohány-utczai zsinagóga egy terve.

363 **Fészl Frigyes**. Az Erzsébet-térre tervezett országház egy pályaterve.

364 **Fészl Frigyes**. Az Erzsébet-térre tervezett országház egy terve.

479 **Ybl Miklós.** A kir. várpalota homlokzata.

480 **Ybl Miklós.** A budai várbazár homlokzata.

481 **Ybl Miklós.** A budai várbazár homlokzata.

482 **Ybl M.** A budai kir. várpalota perspektivképe.

483 **Ybl Miklós.** A kir. várpalota metszetvázlata.

484 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Metszet.)

485 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Hosszmetszet.)

486 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház alaprajzvázlata.

487 **Ybl Miklós.** A m kir. operaház pályaterve. (Homlokzat.)

* 488 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Perspektiva.)

489 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Oldalhomlokzat.)

490 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház pályaterve. (Metszet.)

491 **Ybl Miklós.** A m. kir. operaház ablakvázlata.

492 **Ybl Miklós** A m. kir operaház pályaterve. (Félemeleti alaprajz.)

493 **Weber Antal.** Ádám Károly Sándor-utczai házának eredeti terve.

494 **Weber Antal.** Egy bérház homlokzata.

495 **Weber Antal.** Egy bérház komlokzata.

496 **Weber A.** Az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár dorottya-utczai házának pályaterve.

497 **Weber Antal.** A «Rumbold»-féle museum-körúti ház homlokzatterve.

498 **Weber Antal.** A váczi-körúti «Freistädtler»-féle ház homlokzatterve. 1870.

499 **Kolbenheyer Ferencz.** Egyetemi orvoskari épület terve.

500 **Weber Antal.** Bellevue-villa.

501 **Weber Antal.** Iskolai tanulmány.

* 502 **Weber Antal.** A m. t. egyetemi állattani intézet. (Homlokzat.)

503 **Weber Antal.** M. tud. egyet. élettani intézet terve
504 **Weber Antal.** M. tud. egyet. orvoskari központi intézet.
505 **Weber Antal és Lotz Károly.** A váczi-körúti 37. sz. ház oromzatterve.
506 **Kolbenheyer Ferencz.** A sebészeti klinika terve.
507 **Weber Antal.** Az 1885-iki kiállítás «Neuschloss pavillonja».
508 **Weber Antal** A lipót-utczai szerb egyházközség házának homlokzata.
509 **Weber Antal** M. tud egyet. belgyógyászati kóroda homlokzata.

XI. TEREM.

510 **Székely Árpád.** Paraszt udvar. Tollrajz. 100 frt.
511 **Székely Árpád.** Tájkép. Tollrajz. 100 frt.
512 **Suppantschitsch Max.** Hazatérés. Metszet. 25 frt.
513. **Suppantschitsch Max** A zárdakertben. Metszet. 30 frt.
* 514 **Paczka Ferenczné.** A leány és a fantazia. Eredeti rézkarcz. (Befejezetlen.) 200 márka.
515 **Paczka Ferenczné.** A halál és a tehetetlen. Eredeti aluminographia. 200 márka.
516 **Paczka Ferenczné.** Vita beata. Eredeti aluminographia. 200 márka.
517 **Székely Árpád.** Falusi utczarészlet. Tollrajz. 100 frt.
518 **Székely Árpád.** Paraszt udvar. Tollrajz. 100 frt.
519 **Vágó László** A Gellérthegy kiképzése az esküteri híddal szemben. Vízfestmény. Magántulajdon.
* 520 **Tolnay Ákos.** Női tanulmányfej. Pastell. 200 frt.
521 **Edvi Illés Aladár.** Capri szigetén. Vízf. 100 frt.

Kikiáltási ár pengőben

3300. ÁLLÓÓRA, ütőszerkezettel és naptárral, feketére fényezett fatokban. Készítette : Anton Weber, Budae. XVIII. század vége 52
3301. ÁRNYKÉP, aranyozott üveglemezre karcolva. Történelmi jelenet. XVIII. századi metszet után 18
3302. VÁZÁCSKA, arragonitból 7
3303. ÁLLÓÓRA, fekete márvány. (Csekély hibával) 20
3304. DÍSZTÁL, áttört dísszel. Öntöttvas. Munkács 6
3305. ÁRNYKÉP, aranyozott üveglemezre karcolva. Mozart a zongoránál. 13
3306. HAMUTÁL, márvány, bronzkutyával 15
3307. TEAFŐZŐGÉP, Christoffle ezüst 35
3308. AMPOLNA, sárgaréz 6
3309. NAGY ÁLLÓÓRA, gazdagon faragott és aranyozott dísszel. XVI. Lajos korabeli. (Hibás) 85
3310. KAROS GYERTYATARTÓ, alpakka. Egy pár. 40
3311. KARD, aranyozott bronzveretekkel és ékkövekkel díszítve. XIX. század első fele. Rongált 21
3312. KOVÁS PISZTOLY, arannyal berakott csővel. XVIII. század. Egy pár 12
3313. ÁRNYKÉPEK, aranyozott üveglemezre karcolva. Három férfiarckép 13
3314. KARD (katana) vésett díszű csonthüvelyben. Japán . . . 20
3315. KARD, ékkövekkel díszített ezüst filigrán veretekkel. XIX. század első fele 21
3316. KOVÁSFEGYVER, Albán, XVIII. század 12
3317. ÁRNYKÉP, aranyozott üveglemezre karcolva. Női képmás címerrel 13
3318. VELENCEI TÜKÖR, üvegkerettel 13
3319. ÁRNYKÉP, aranyozott üveglemezre karcolva. Női képmás 2
3320. VIRÁGÁLLVÁNY, bronz, kloazonné dísszel 30
3321. KAROS GYERTYATARTÓ, bronz, empire. Egy pár . . 280
3322. ÍRÓKÉSZLET, vörösmárvány, bronzkutyákkal. 4 darab 20
3323. LEGYEZŐ, teknőc 12
3324. UTAZÓBŐRÖND. Piperefelszerelése ezüst fedőkkel . . . 130
3325. BESZÉDES LÁSZLÓ, Zsuzsanna, bronz 31
3326. HAMUTÁLACSKA. Sárgaréz, domború dísszel 4
3327. BESZÉDES LÁSZLÓ, Bevonulás előtt. Bronz 41
3328. ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Hollandi fiú gereblyével. Bronz 12
3329. BESZÉDES LÁSZLÓ, Obsitos. Bronz 29
3330. NAGY GYÜMÖLCSTÁL, faragott alabástrom. 1870 körül 30
3331. ÁLLÓÓRA, részben aranyozott bronz, egyiptizáló díszítéssel. Empire 240
3332. ÓNTÁNYÉR. XVIII. század 3
3333. KANDALLÓKÉSZLET. Bronz, alakos díszítéssel. (Állóóra és két karostyertyatartó). 70
3334. LEGYEZŐ, teknőc 7

Arv. Korl. 1933. dec. hó. 4. sk. 68. aukc.

		Kikiáltási ár pengőben
3335.	ÁLLÓÓRA, ütőszerkezettel. XVIII. század. Készítette: Ferandy, London	30
3336.	SZESZLÁMPA, alakos kivitelben. Öntöttvas. 1850 körül	6
3337.	LEGYEZŐ, elefántcsont	7
3338.	ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz. Franklin Benjámin alakjával. Francia	160
3339.	HAMUCSÉSZE. Sárgaréz, domborított dísszel. Orosz	4
3340.	IFFLAND, Hollandi nő. Bronz mellszobor	20
3341.	NAGY FALI DÍSZTÁL. Réz, domborított dísszel	20
3342.	ÁLLÓÓRA, ütőszerkezettel. Üvegezett sárgaréz tokban	60
3343.	IKON bronzból. Orosz búcsúemlék. XVIII—XIX. század	5
3344.	BOTFŐ, elefántcsont, gyermekfej alakjában. XIX. század eleje	10
3345.	ÁLLÓÓRA, bronz, ütőszerkezettel	100
3346.	MELLTŰ, elefántcsont, angyalfej alakjában	10
3347.	ÉKSZERDOBOZ, feketére fényezett fa, vésett és áttört rézveretekkel. 1840 körül	8
3348.	MELLTŰ, elefántcsont, rózsa alakjában	10
3349.	BOTNYÉL, elefántcsont, lófej alakjában	10
3350.	MATRICA, acél, férfifejet ábrázoló éremszerű lappal, dombornyomáshoz	7
3351.	MELLTŰ, elefántcsont, gyöngyvirág alakjában	8
3352.	ÚTI VILLANY TEAFŐZŐ. Bőrtokban	10
3353.	ÁLLÓÓRA, gyökérfa berakással, faszekrényben, ülő bronz szoborral. A híres frenologus Gall? Thormiere et Co. Paris. 1800 körül	100
3354.	ISMERETLEN FESTŐ, Nagy Frigyes képmása. Miniatűr	15
3355.	KÉZI TÁSKA, piperefelszereléssel	12
3356.	ÁLLÓÓRA. Aranyozott bronz. Empire	100
3357.	PIPEREKÉSZLET, csiszolt üveg és plated. Feketére fényezett rézberakásos fadobozban. (9 drb)	15
3358.	PALACK, ón	4
3359.	BURNÓTSZELENCE, masszából, festett tréfás jelenettel. XIX. század első fele	8
3360.	ÍRÓKÉSZLET, onix, bronz szobrocskákkal díszítve. 6 drb	60
3361.	CSÉSZECSKE, agátból	6
3362.	CSENGŐHÚZÓ, fogója rézből. V. Ferdinánd király és felesége éremképével. XIX. század első fele	4
3363.	CSÉSZÉCSKE, moh-agátból csiszolva	4
3364.	SZIVARSZIPKA, tajték. (Hibás)	8
3365.	ÁRNYKÉP, teknőcre festve. 2 drb és egy mellkép porcellánból. Keretben	14
3366.	PÉNZTÁRCA, teknőc, arannyal berakott dísszel. 1850 körül. (Hibás)	8
3367.	ÍRÓASZTALLÁMPA	3
3368.	ERNYŐNYÉL, teknőc, arany karikákkal	20
3369.	KÉS ÉS VILLA, ezüst veretekkel. Domborított bőrtokban. XIX. század első fele	7

Weber Antal

építész

Staud Géza:

Az orientalizmus a magyar romantikában

Budapest 1931. 19 l.

Weber Antal

l.

Keleti: Universiti dolg.

498, 501 l

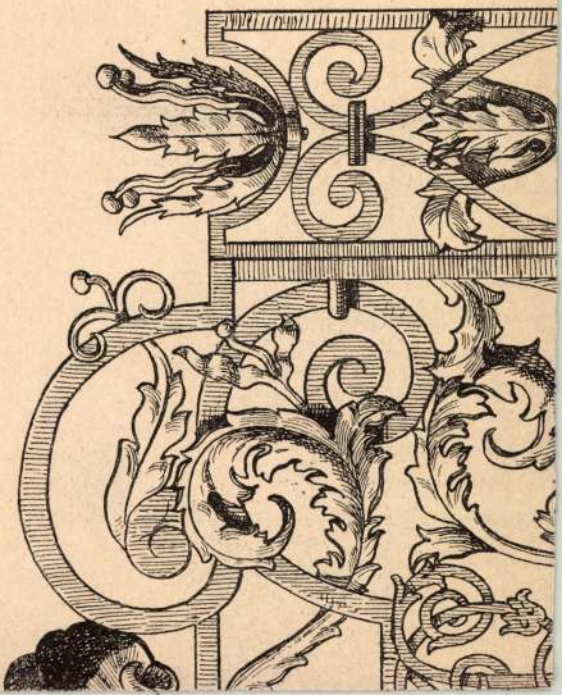

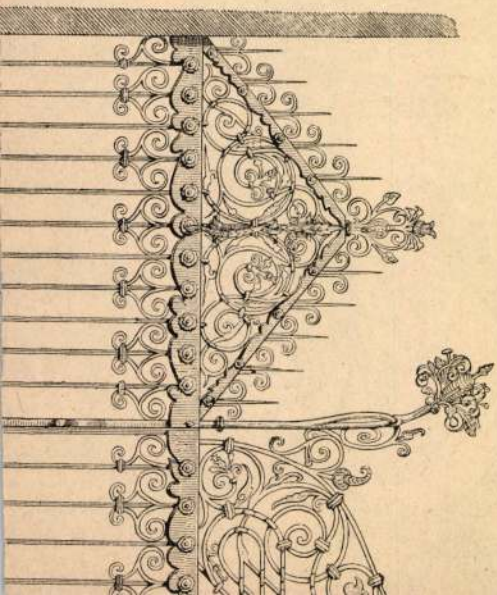

Weber Antal

építész.

Oklevelet nyert 1886.

Néjegyz. műegyetem 22. e.

T. 6040.

és őrtornyokkal védett város
g hegyek hullámzanak. Felirata

.

4 cm.

95

Weber Antal

épitésvezető

+ 1880.

irod

2

Kasszék 11. l.

12

Weber Anthl

epitheiverehr

+ 1880.

Not

2

Kanzler 11.1.

12

Weber Antal

épitész 1823–1886

Irod

Krück II. 720. l.

Gyrögök III. 200.

Weber Antal

é.

1823–1866

Spb. 33. 1

Érkezett 1904. január 8.

19/1904. Z. (Budapest, 1903. december 31-én 94305. Vz. a.)

Kultuszminiszter a pápai ev. ref. főiskola könyvtárát és a vele kapcsolatosan létesítendő népművészeti gyűjteményt a Felügyelőség hatáskörébe tartozó közgyűjtemények sorába felveszi. (Felterjesztés 314. Vz. a., 1904. VII. 2.)

Weber Antal

épitez

ród

Buday II. XVII. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Anteil

epitez

Ind

Buday II. 371

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Antal

Budapest II. 50 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ...

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Antal (Antoine)

épitez Budapest.

12. Constructions publiques et privées, et détails exécutés à Budapest

Lyon

Cat. spec. 61.

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

epilog Ybl és Feszl

Kostan

Lvod

Mts S. IX k. 1898

289 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

v..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

épitéi

med

Épitőipar

1899. 255. l.

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Weber Antal

1821 – 1888

ugyanitt művei és

felsorolva

Bpmúz 99 l.

Weber Antal

hárd

Magyarművészképm

61. sz.

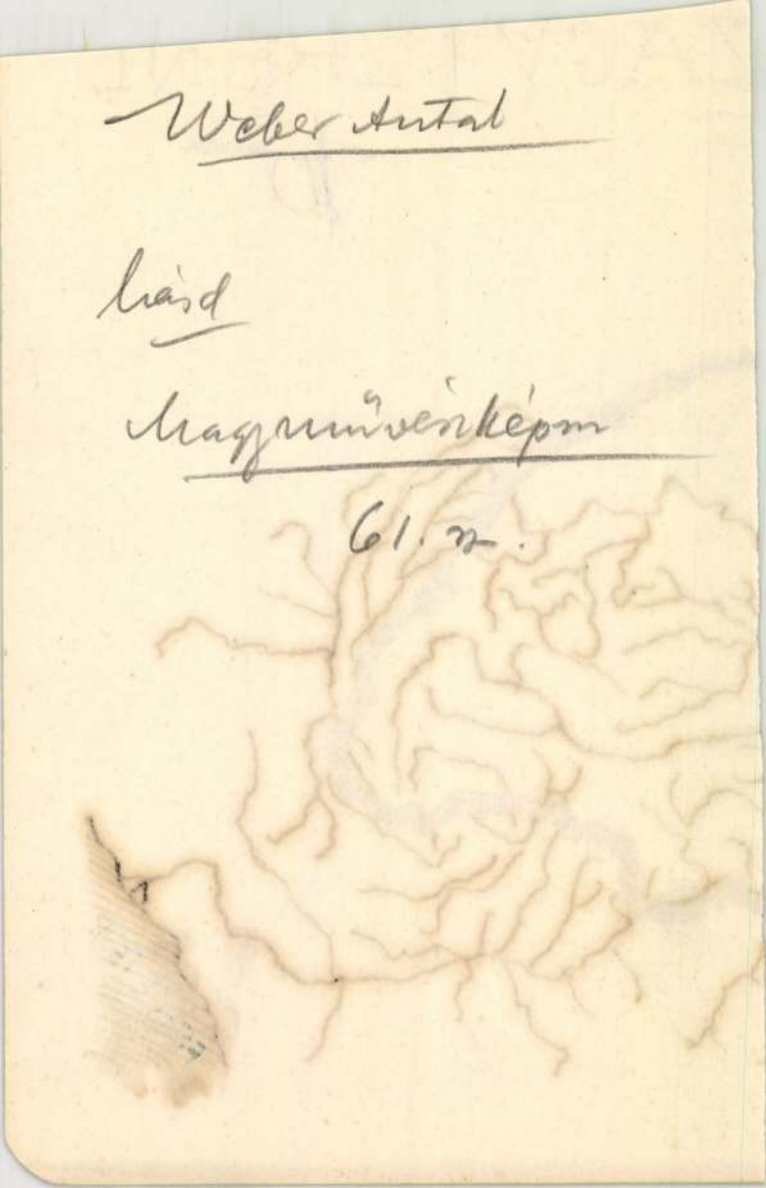

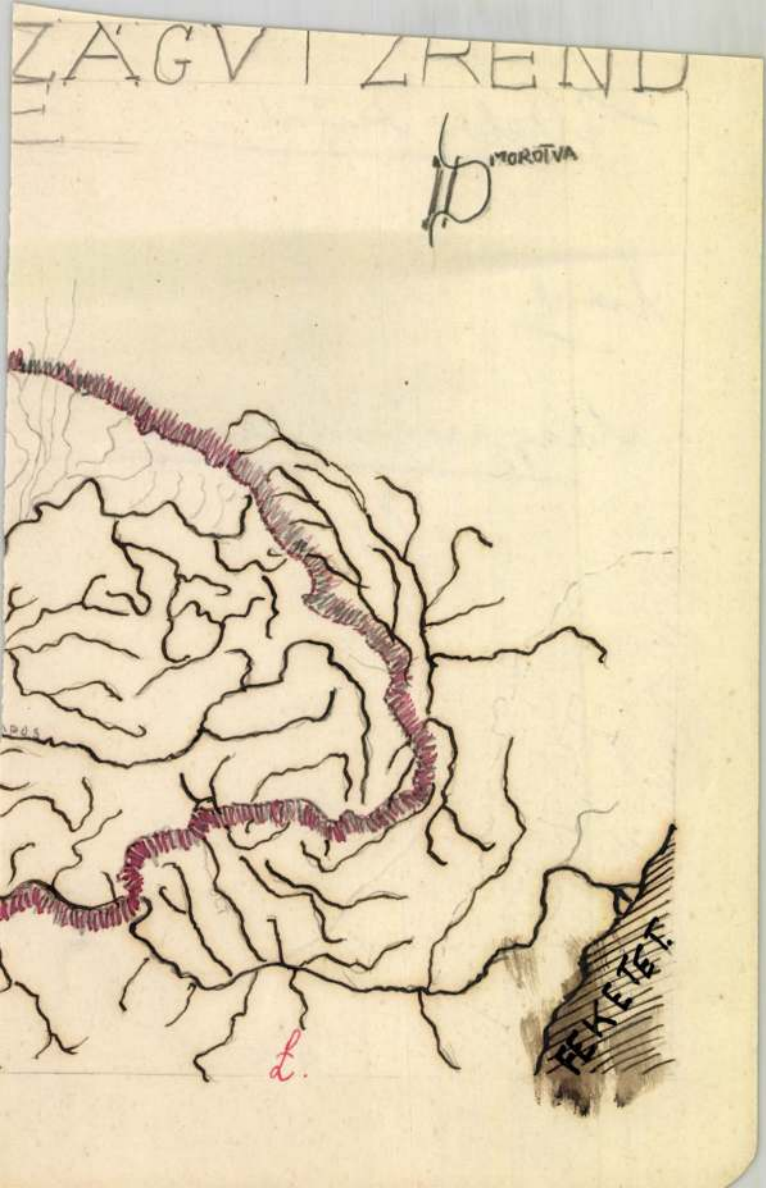
ZAGVOZD
MOROTVA

Weber Antal

építész

újszászi templom,

fenti terve szerint 1885 ben

épült román stilben.

irod

Velics László. Az egyházi

művészetek tanulmányozá

zárót. Bpest, 1894. 79. l.

18
Grácián

Csütörtök
19
Pelágia

Péntek
20
Timót vt.

Szombat
21
Tamás ap.

Nap kelte 7 ó. 44 p. — Nyugta 16 ó. 11 p.

1935 • 51. hét **December** XII. hó • 31 nap

naptár

Kiszlev

V	19	
H	20	
K	21	
S	22	
C	23	
P	24	
S	25	S. V.

Weber Antal

épitesz

cród

Lechmépm. 515.1.

Firenzei és umbriai Madonnái kevés vá
a beállitás,a komponálás sokkal vált
való a Louvreban őrzött "Madonna fáty
lemes,ritmikus vonalvezetés érvényesü
ránt.Behatóan foglalkozik a fény és á
tónust akar elérni.Az alakok monument
dell'Impannatan"/1514,Firenze,Pitti/
kával halmozták el.A pápa Róma müvész
megbizást tanitványaival végeztetett
nitványai.Ekkor már épitészettel is f
en is,részt vett a Santa Maria del P
ében is.A barnás vörös szinekben G
legyensulyozott kompozició a "Madonna
A mozdulatok egymásba kapcsolódnak.Ne
marad.-- Egészen ujszerü kompoziciót
Maria a kis Jézussal a karján a felhő
gos glóriat fest,ami által plasztikus
s szépségét kiemeli.Spirituális elgon
galmazza meg,ami egészen eredeti.A fö
tan,átszellemülve nézik a felhőkön me
San Sisto rend számára készitette a M
Előbbi:Róma,Vatikán,1511./,L754-ben k
volt.Szintén spirituális,viziószerü e
köpenybe burkolt alakja,karján a kis
balra áll,ugyancsak a felhőkön Sixtus
térdel.Lent egy párkányra két kis ang
Jézus tekintetében valami ijedtség,be
Hiányzik az anya és gyermeke közötti
tek és angyalkák alakjával tökéletes
Rafael ezzel a transcendentális kompo
Tartalmi tekintetben haladóbb Michela

Weber Antal

építész

l.

Vámos F.:

Lechner Ödön

I. 16 l - 21 l.

Weber Antal

épitész

Terverte a Budapesti Széchenyi szobor kalapiratát.

A Széchenyi-szobor kalapterése. Vas. Ujs 1880.

358. l.

Weber Antal

Ádám Károly palotája
a Thy Sándor utcában
1874–76.

Bp. mus. 1891.

Két emeletén keresztül
művészi festmenyekkel
ellátott nyitott loggiával
bír, tiszta olasz
renaissance stil-
ben.

Weber Antal

epiteu

ired.

M. Mérnök és Épitesz Egylet Közlönye. XII. k. 1878. 496–497. l. (egy tablával.) (Gróf Erdődy Istvánnyaralója a Sugárúton.)

1877 ben épült – Lotz kesztelette a benne lévő freskokat.

Weber Antal

a fővárosi takarekpénztár
a Dorothya utcában, a
Lloyd és tőnde épület
fenti tervei szerint

Erod

Omágh. 208 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Antal

ind
z

Ney Béla. Az egyesült fővárosi scharékpénztár pesti háza. M. Mérnök és Épitész Egylet közlöny. XIII. K. 1880. 31–34.

eretl. felh.

Weber Antal

epitesi

irod

M. Mérnok és Ép. Egyl. Közlöge. XV k. 1881. 452. l. (A budapesti fiók zálogház).

irod

Épitési Spar. 1881.
1. 3. és 9. szám.

Weber Antal

Az angyalföldi sébolyda fenti tervei alapján 1881–1883-ban épült.

Irod

Országh. 127 l

összetartó erős akarattal elindulunk érte, olyan eredményt érhetünk el, mely mindnyájunk várakozását felülmulja.

Szeged, 1913. október hó 4-én.

Teljes tisztelettel

Palócz László.

Endrényi Imre, Szeged

Weber Antal

1882. a bpesti egyetem fizikai pavillonja a muzeumkörúti kertben

Bjornúsz 142. l. 143. l.

1887. ugyanattól ugyanott a természettudományok pavillonja

Ugyanaszok tőle az üllői uti klinika szemészeti pavillonja és belgyógyászati pavillonja

Weber Antal

Orvoskari Központi épület a sebészeti és belgyógyászati klinikák mellett. Bpst. Homlokkala az üllői utra. Fenti tervei alapján épült ~~XVII~~ XVI. századbeli olasz renaissance stylusban. 1883-84 ben.

ivód Országh 119-l.

..... *mühely.*

...őnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

Állat és embertan, ásvány-, földtan-, és növénytani intézet. Főkonlolzata a Muzeum körút felé, a nemzeti Hiszeg és Mügyetem Rozott Ferdi tervei alapján XVI ik szaradi olasz renaissance stylben épült 1883-84 ben 423 000 ftbyi Röttsiggel.

Szód

Országh 116. l

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.

i ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

Természettani intézet.
Főhomlokzata észak kelet
fele az Eszterházy utcára.
Fenti Tervei alapján egyszerű
korai olasz renaissance
stylben. 1884 ben épült
275 000 frt előirányzott költ-
ségel

vöd

Országh 117.1.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Weber Antal

épitelt

vod

A. Szechenyi – nobor.

Vas. Ujs. 1874. 825 l.

Weber Antal

MAGYAR MŰVÉSZ

1925. 352, 356, 406

cserkészünk sem szabad, hogy kimarad

A mai nyomorúságos időkben

Ezért azzal a kéréssel fordulunk Nagyméltósá Méltóságod- Nagyságod- tasson közelebb célunkhoz. Kérjük, ne lapot, hanem azt az összeget, amelyet s támogatására, méltóztassék a mellékelt c

Szíves áldozatkészségét sok sc

Budapest, 1933, június 15-én.

Weber Antal

Epitény Ádám-féle hán

a. Fohercq Sándor utca-

ban

Róna I. 202. l. 203

Weber Antal, épitész

Pest, nádor u. 25.

Az O. m. K. társ. tagja.

A magy. orszi [illegible]zők neve és lakhelye O. M. K. T. évkönyve 1865/6

240–451.

Weber Antal, épitész

terve szerint cottage stylben épült pavillon./Neuschloss Ödön és Marcel /.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton. Müvészi Ipar.1885/86 évf. 139.l.

MDK

Weber Antal

Alapitók... EIÉM 1925.

MDK

Weber Antal

Leuser, Dr. Wilhelm: Die Kunst in Oesterreich-Ungarn. II. Jahrg. Wien, é.n. 12.1.

Weber Antal

Weber Antal és Steindl Imre valószinüleg már a szegedi városháza épitésekor jól ismerték Lechner Ödön képességeit, s tőlük kaphatott tájékoztatást az az ismeretlen cikkiró, aki az Épitő Ipar 1882.évf. 75. lapján ismertette a ~~pály~~ városháza tervpályázatának eredményét s elismeréssel irt ~~Lechner~~ a Lechner-Pártos féle pályatervről.

Vámos Ferenc: Aszegedi városháza épitéstörténetéről. Müvtört.Ert. 1969.4.sz. 317-322.l.

319.l.

MDK

Weber Antal

Építőipar Építőművészet. 1925. 49. évf.

MDK

Weber Antal

Képzőmüv. Társ. Képzőművészeti Szemle, 1880. 2.évf. 16.l.

MDK

Wéber Antal

O. képzőm. tanács ujjá szervezése. Vasárnapi Ujság 1879. 124 l.

Weber Antal

neve is szerepel azon beadvány aláírói között, melyet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet intézett a szegedi városi tanácshoz, ~~xxxxxxx~~ kérve a szegedi színház ~~xxxxxxxxxx~~ tervezési pályázatának ujbóli kiirását, mivel először két bécsi építésznek /Fellner és Hellmer/ akarták juttatni a megbizást.

Vámos Ferenc: A szegedi városháza építésének történetéről. Művtört.Ért. 1969.4.sz. 317-322. l.

317. l.

Weber Antal

A szegedi városháza-tervpályázat biráló bizottságának tagja volt.

Vámos Ferenc: A szegedi városháza épitésének történetéről. Müvtört.Ért. 1969. 4.sz. 317-322. l.

317. l.

Weber Antal

"...Weber, Feszl Frigyes jóbarátja..."

Vámos Ferenc: A szegedi városháza épitésének történetéről. Művtört.Írt. 1969.4.sz. 317-322. l.

317.l.

M.D.K.

Weber Antal, építész

nevét az 1870-után megindult hatalmas építőmunka erőteljes munkásnemzedéke körött emliti:

Lechner Jenő dr.: Kauser József emlékezete

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1921. 55. kötet 123. old.

Wiener Neustadt, Spitalg.

Haus aus 1870 - wäre evangelisch
Katholiken Spitalkirche protestan
Krankenhauskapelle Herz Jesu?

Herz Jesu" ab.: Kloster Spital
Barmherzige

1871 - 27. Juli 123 - 68

M.D.K.

Weber Antal, építész (1823-1889)

Pesten sz. bár családja elszászi eredetű. Első mestere Hild József volt, ari mellett az esztergomi bazilika építésén dolgozott. Tanulmányait Bécsben végezte, honnét 1846-ban jött haza. 1848-ban mint honvéd szolgált. 1851-től kezdve mint önálló építész számtalan főuri kastélyt tervez és épít át. 1867-től a fővárosban működik (ismét számos palota és nyaraló épületet tervez,) valamint az Egyesült Tararérpénztár Dorothya utcai épületét, ./.

Dr. Fábián Gáspár: Egy elfelejtett magyar építő művész

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1937. 71. köt. 263. old. 1 arcképpel

MDK

Weber épitész, Bp.

A párisi kiáll. jutalmak kiosztása. Vas.Ujs.43.sz.
1910. 687 l.

M.D.K.

Weber Antal, épitéz

nevét Hel Miklóséval és Steindl Imréével együt említi a cikkirô, mint akik a mult kimeríthetetlen forrásait helyesen használják fel.

Clemens: Die jetzige Baukunst und Architektur-Malerei

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1877. VI.évf. 41. sz.

322. old.

M.D.K.

Weber Antal éjjelei

Somogytarnóca, Széchenyi kastély
1873

Genth. kiáll. 1959 I. 297

– Antal épitén
bárosd, Esterházy-kastély, a
mult n. közepén W.A. dolgo-
zott rajta.

M.D.K.

Gentl. Mücml. 1959 I. 286

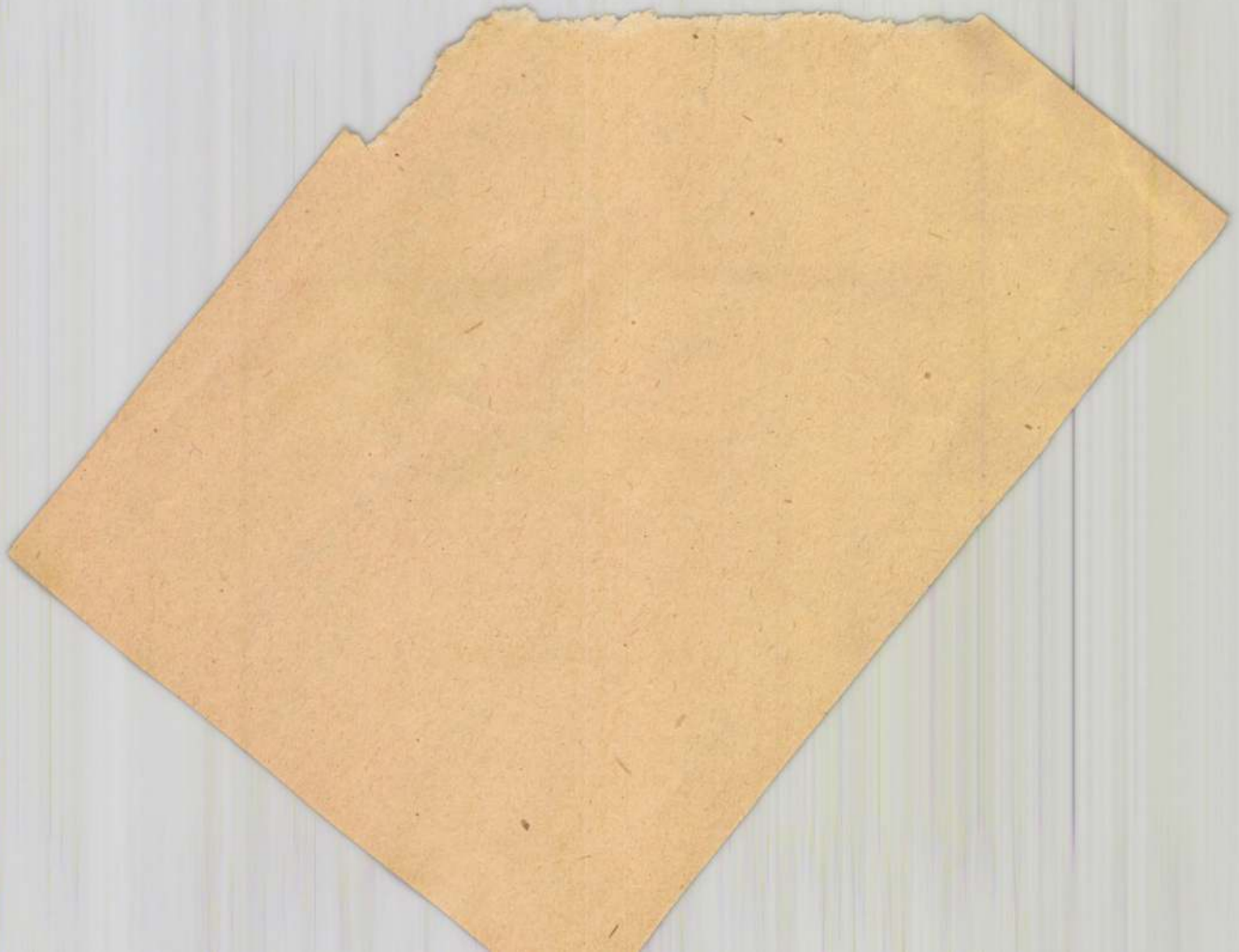

Weber Antal

epitesz

Terverte a Dr. Batvi-
falvy féle magánnőg-
intézetet (épületét) Pesten a vásos-
liget fasorban. Épitette

Lohr A épitőmester

Dr. Batvifalvy magán-
nőgintézete. Vas. Ny.
1872. 632–633 l (Kép
pel)

Weber Antal
épitéz

cred
v
Lósy

102, 103. l.

MMÉEKözl

kötelékében dolgozó összes foglalkozásbeli ujságirók (munkatársak) nevének közlését is, hogy a szervezet arányai és általában a rendelkezésre álló munkaerő tekintetében tájékozódhassunk; kérjük továbbá a lapvállalatokat, sziveskedjenek Az Ujságiró cimü szaklappal csereviszonyba lépni s a cserelap-küldést haladék nélkül meginditani, végül kérjük a szerkesztőségeket és lapvállalatokat, hogy — mivel a szegedi ujságiró-nagygyülés az előkészületi költségekre szerkesztőségenkint, illetőleg lapvállalatonkint legalább 50 korona hozzájárulást ajánlott meg, — kegyeskedjenek ezen összeget a szervezkedő hirlapirók országos bizottsága cimére (Szeged, Kölcsey-utca 3.) azonnal beküldeni, nehogy a szervezés emiatt fönnakadást szenvedjen.

Az országos bizottság vasárnaponkint az ország nagyobb városaiban ülésezik és lobogó munkaszeretettel fárad a szervezet érdekében. Legyetek velünk mindannyian, a közös érdek lelkesitsen benneteket!

K

~~Baumgarten Sandor~~

~~épitész~~

~~Hermes Zsigmond~~

Weber Antal

l,

Bud TM 1948

15. l.

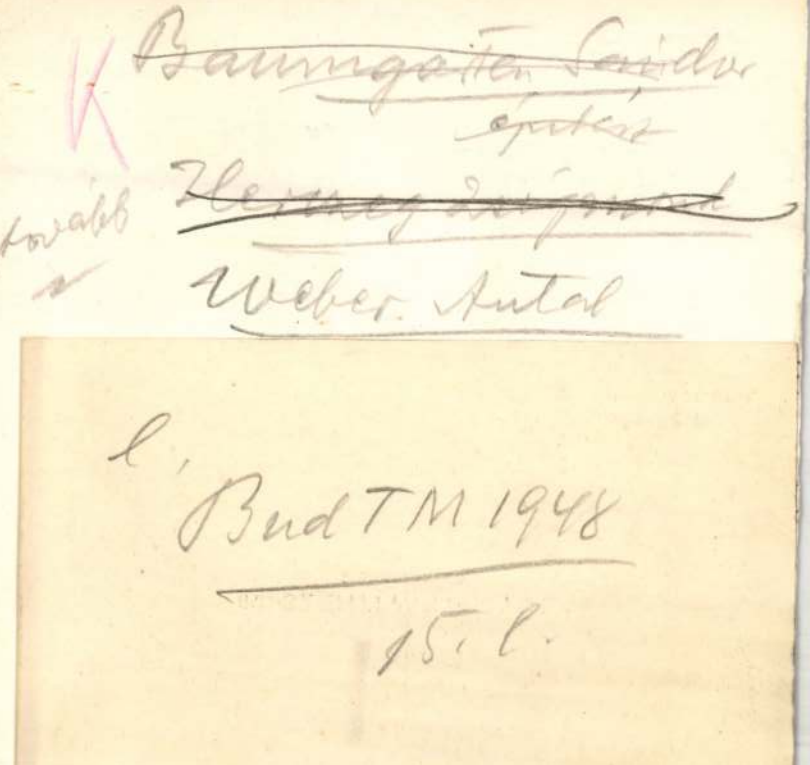

Auktionstages aufbewahrt, jedoch ohne v
Transport der erstandenen Gegenstände hat
zu erfolgen und übernimmt die Auktionsl
Beschädigungen.

Auskünfte erteilen und Kaufaufträge
ferner die Bevollmächtigen *Viktor Killius,*
tigt folgende Spesen aufzurechnen:

für Ausstellung des Kaufauftragschein
K 2.—, bis K 300 — *K 5.—*, bis K 1000. —

Der Eintritt zur Auktion ist

S ERNST-MUSEUMS

LUNG

VAY DE VAJA

IS GRÄFLICHEM
RIVATBESITZ

NIATUREN, PORZELLANE, FAYENCE,
N AUS GOLD UND EMAIL, SPITZEN,
TUREN UND KUNSTMOBILIEN, ETC.

DIE SAMMLUNG BESCHRIEBEN
IREKTOREN.

Weber Antal

4.

* **A Széchenyi-szobor** talapjának munkáit már legközelébb elkezdik Weber Antal épitész felügyelete alatt. Az uj dalszinház épitéséhez is rövid időn hozzá fognak, miután Ybl már elkészitette a részletes költségvetéseket s ezek alapján a különféle munkákra közelébb már pályázatot nyitnak.

Fővárosi Lapok

1875. 369. l.

I. félév.

Wéber Antal építész

tervezte Engel József Széchenyi István szobrának 10,80 m magas gránit talapzatát.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 28 l.

M.D.K.

Weber Antal müépitész

A Fővárosi Hirek c. rovat közli, hogy a közoktatásügyi miniszter a Muezum körut és az Eszterházy u. közötti telken az egyetemi épitkezéseket folytatja.
A Fővárosi Bizottság elfogadta és jóváhagyta a müvész terveit az ásványtani, állattani, anthropológiai és paleontológiai intézetek felépitésére.

Képes Családi Lapok. Bp. 1883. juni 3.
36. sz. 576. lap

Weber Antal

Kautz, Gyula pedig 20 frtot adtak. — **Weber Antal** épitész Triesztbe és Olaszországba ment a Széchenyi-szobor talapjához alkalmas márványt vagy más kő-anyagot választani. — **A budai szinkörben** Temes-

Fővárosi Lapok

1875. I. félév.

532 l.

A tudomány népszerűsítői között egyedül áll a

BÚVÁR

a magyar művelődés folyóirata

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

VIII. HÓ	31 NAP	AUGUSZTUS

Vasárnap

28

Ágoston pk.

Hétfő

29

Ker. János fejv.

Kedd

30

L. Róza

Weber Antal

Vás. Ujs. 1886. 714 l.

Kitüntetés. Ő felsége *Weber* Antalnak, ismert jeles műépítészünknek. a vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterium építészének, az építészet terén kifejtett kiváló tevékenysége elismeréseül, a III. osztályu vaskorona-rendet dijmentesen adományozta.

...DMIVELÉSÜGYI MINISZTER

BUDAPEST 938 APR 20 17 5 N

10 f MAGYAR KIR. POSTA

...ám: 16605

A Műemlékek Országos Bizottsága H.

Elnökségének,

Budapest

IX. Högyes Endre ...

vasás ismét kötteti volt. ... Zsolt adta elő Jakab Ödönnek (... és «Késő találkozás» ezimmel ... a közönség tetszéssel hallgatott. Az országos rögzítés ... társulat

Weber

budai szobrász

A Fő utcai Szt Flórián kápolna homlokzatszobrait Weber és Eberhardt mesterek készitették.

226.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

MDK

Weber szobrász

1766-ban a budai Szent Anna templomon dolgozott

Schoen Arnold: A budai Szent Anna templom. 210.l.

M.D.K

WEBER Antal szobrász

1785. Óbuda, trinitáriusok feloszlatásakor árverési jegyzéknél aláíró szakértő

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 122, 296.

Weber

A Batthyány téri Szt Anna templom homlokzati szobrait és a mellékoltárok szobrait Eberhardt és Weber budai mesterek faragták.

223.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Weber Antal

tervezte 1875-ben a VI. Népkőftársaság

n. 33. sz. a. házat.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest

1973. 1335 l

8511

Weber Antal

3

Egyik főműve, a VIII. Bródy S. u. 4. sz. épület, a hazai eklektikus építészetben megnyilatkozó palladianizmusnak és napy hatási képviselője. Homlokzatának a középrészt levegősen fellazító, egymás fölé helyezett ~~loggiái~~ loggiái. /.

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő: Pereházy Károly
Müszaki Kiadó Bp. 1976.

75. old.

Palladio vicenzai Palazzo Chiericatijának udvari loggiájára utalnak, de architektúrája egyéb részleteiben is Palladio formavilágának rézvetítője.

1

Weber Antal (1823-1889) építész

A magyarországi neoreneszánsz építészetnek Ybl Miklós mellett egyik legjelentősebb képviselője. Munkásságának első két évtizedét a romantikus allatások jellemzik köztük a vörösvári Erdődy- és a galántai Esterházy-kastély

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő: Pereházy Károly Müszaki Kiadó Bp. 1976.

75. old.

Weber Antal

2

a 60-as évek végétől ő is a neorenesszánsz irányzat híve lett, amelyben nemes, tartóstodó felfogásával, fegyelmezett, de mégsem akadémikusan szárazt formálással tűnt ki.

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő: Pereházy Károly
Müszaki Kiadó Bp. 1976.

75. old.

Weber Antal.

A VIII. Bródy Sándor u. 4. sz. krapy műgonddal allotott, faragott lőkomlokzatú épület pazar liallitásának szándekáról tanuskodnak Weber Antal sógorának Lotz Károlynak a loggia falait borító, mitologikus és allegorikus táspyri falképei is.

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő: Pereházy Károly
Müszaki Kiadó Bp. 1976.

75. old.

Webér Antal

nevét és a Bródy Sándor utcában épitett épületét
(Ádám-ház, Bródy S. u. 4.) emliti

Zachár Ottó: Az én utcám. - Budapest, 1970.12.sz.
42-43. l.

1)

Weber Antal
építész

/1821-1888/.

Művei: vörösvári Erdődy-kastély, egyetemi Ásványtani Intézet. Repr.
Egyetemi orvoskar belső üllő i úti épületei,
Tőv. Takarékpénztár /Dorottya u./

Rados: Magyar építészettört. 298.
Műszaki kiadó 1971.

2) Weber Antal
építén

Vörösi bérháza – egykori Ádám-ház / Bródy Sándor u. 4. /

Bp. Egyetem – épület / Múzeum krt / repr.

Rados: Magyar építészettört. 298., 354. kép.
Műszaki Kiadó 1971.

Weber Antal

terveste a Múzeum Krb. 4. 4. telken

az ásványbani épületet 1882-ben

Vértesy Miklós: A Múzeum Krt.

Budapest 1978/9 34.o.

Weber Antal

romantizus, eklektizus elképzelései szerint
készült el a mór elemekkel díszített, egyemeletes
vörösvári Erdődy Zastely épülete (1862)
Gróf Erdődy István eredetileg Ybl Miklóst kérte fel a
tervezésre, aki azonban nem vállalta és Webert ajánlotta.

Juhász László: Burgenland, történelmi utikalauz
München, 1976.

172.o.

Weber Antal
életútja

Műve: Városvári Erdődy-kastély,
1862.

Radocsai Magyar építészettörténet 283.
Műcsaki Kiadó 1971.

Weber Antal

VI. Figyelő utca
és Hungária körút
sarkan az angyal-
földi elmebetegápoló
intézet, terv. fenti
épült 1881-83.

Thirring Bpest

79. l.

Weber Antal

építész

Edvi Bp.

189. l. 209. l.

229. l. 279. l.

Weber Antal
épület

laid
=
Edvi Bp.

98, 99. l.

Affenskat. Gemälde

Nach einer Photographie der Verlagsa

Weber Antal

epitén

l.

Edvi Bp.

142. l.

143. l.

145. l

)elia.

von Alfred Seifert.

XVII

Weber Antal, épitész

A Bródy S. u. 4. sz. műemléki lakóépület Weber Antal épitész, Lotz Károly sógora terverte. Weber terverte a vörösvári Erdődy palotát is. Mindkét épületben Lotz Károly készítette a freskókat.

Petricházy Károly: Képzőművészetek alkalmazására a budapesti műemlék-lakóépületek 1958. évi restaurálásainál 45-50.

MŰEMLÉKvédelem 1961. 1. sz.

MDK

Weber Antal

Széchenyi István. Bronzszobor.
Engel József.
Talpazatát tervezte Weber Antal.

Készült 1872. leleplezték 1880.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
121.l.

VIII. K E R Ü L E T.

Bacsó Béla-ut 3. Ház, klasszicizáló, földszintes, 7 nyilásos, végig félpillérekkel tagolva, kapuzáró szakállas görög fej.

Bacsó Béla-ut 18. Ház, klasszicizáló, földszintes, 4 nyilásos, félpillérekkel tagolva, nagyméretü kapuval.

Bacsó Béla-ut 20. Ház, klasszicizáló átalakitva, földszintes 4-1-4 nyilással, az oromzatos középrészben mindössze hatalmas kapu áll. Padlásszellőztető ablakok. Németnyelvü árviztábla 1838-ból.

Baross-u.5. Ház, klasszicizáló, egyemeletes, 11 ablakos, első emeleti középablak felett koszoru, diszes főpárkány, középerkély, kazettás-keresztboltozatos kapualj.

Baross-u.40. Ház, romantikus, egyemeletes, 7 ablakos. Főpárkány alatt ives disz. Az ives kapu és ablakok felett gazdag és ives virágfüzér-disz. Klasszicizáló folyosórács. Az egyetemi klinikák gazdasági hivatala.

Baross-u.128. Ház, XVIII.századvégi, egyemeletes, két kettős ablak, téglalaku padlásszellőző nyilások, magas padlás. Volutás kőkapu keret.

Bérkocsis-u.27. Lásd Conti-u.19.

Berzsenyi-u.8. Ház, klasszicizáló, földszintes, sarok, 11 nyilásos. Kapu felett füzérdisz. Fogas főpárkány. Jobb oldalhomlokzat 12 ablakkal Légszesz-u.2.

Blaha Lujza-tér. Nemzeti Szinház, volt Népszinház épülete. Eklektikus. Kiugró középrizalitján, az I.emeleten 6 kompozita oszlop timpanont tart, benne dombormü. Az I.emeleti ablakok felett Kisfaludy Károly, Egressy Béni és Gaál József mellszobra. A földszint rusztikás. A sarkon oldalt erkélyek bábos korláttal. Oldalhomlokzat Rákóczi-ut,hátsó homlokzat József krt. Hellmer és Fellner müve 1872-5. Oldalhomlokzata előtt Lendvay Márton horganyszobra, Dunaiszky László müve 1860., itt 1934 óta. Az épület helyreállitva 1949-ben.

Bókay János-u.60. Lásd Üllői-ut 76.

Bródy Sándor-u.4. Ádám-féle ház, eklektikus, II. kétemeletes, az I.emelet 1-3-1, a II. emelet 2-3-2 ablakos, a visszaugró középrizalitban kétoszlopos kapu és az I. emeleten kétoszlopos nyitott loggia bábos korláttal. Ugyanilyen disz az ablakok alatt is. Konzolos főpárkány. Az I.emeleti loggián Lotz Károly freskói. Épitette Weber Antal.

Bródy Sándor-u.8. A régi képviselőház, eklektikus, I.emeletes, 1-7-1 ablakos. A földszinten 5 kapunyilás, az I.emeleti ablakok felett szemöldökpárkány, 3 felett puttók. Homlokzat féloszlopokkal diszitve. Fogas főpárkány, fölötte barokdiszü oromfal. Épitette Ybl Miklós 1865-66-ban.

Bródy Sándor-u.15. Ház, késői klasszicizáló, egyemeletes, 12 ablakos, első-emelet közepén kéményseprő-szoborral. Pilléres udvar. Udvarán romantikus vörösmárvány kut.

Conti-u.8. Ház, copfstilü, földszintes, ötablakos, kapu balra, felette füzérdisz.

Conti-u.19. Ház, klasszicizáló, földszintes, 11 nyilásos, ives kapu, jó fakapu, jobbsarkán németnyelvü árviztábla. Oldalhomlokzata 6 nyilással Bérkocsis-u.27.

Weber Antal
Ybl Miklós

tovabb
2

Gen Lak Bpest

drb). — Asztali repceolaj rézlámpa, komplett (Srobwasser-gyártm.) (1 drb). — Asztali petróleumlámpa, komplett (1 drb). — Francia repceolajlámpa fehérbádogból, 1800-ból (1 drb). — Szabályozható rúgóslámpa, komplett (1 drb). — Bádog állványmécses (1 drb). — Időbeállítós gyujtószerkezet (1 drb). — Rajzok a Józsefváros-i gázgyárról (13 drb), összesen *82 drb.*

Magyar szerzők irodalmi munkássága 1936—37-ben a technikai és ipari irodalom, valamint az ezekkel rokon tudományágak területén.

Közli: Dr. LÓSY-SCHMIDT EDE egyleti könyvtárnok.

A) KÖNYVÉSZET. (Bibliográfia.)

XII. közlemény. (CXCIII.)

Dr. Herman József műegyetemi magántanár, a Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatója: Elektromos telepkezelés. Budapest, 1936. 8°. 339 l. 348 ábrával. A szerző kiadása. Máté Ernő könyvnyomdájának nyomása. Felelős kiadó: Özv. Dr. Herman Józsefné.

A magyar királyi iparfelügyelők tevékenysége az 1934. évben. Budapest, 1935. (Elkésett kiadmány, mely 1937-ben jelent meg.) 8°. 168 l., számos táblázattal. A M. Kir. Kereskedelemügyi Minister kiadása. Pallas nyomása.

Ifj. Maurer Gyula: Árvízkatasztrófák és árvédelem a Mississippi vízgyüjtőjében. (Különleny. a Földtani Értesítő Uj folyam II. kötetéből.) H. és é. n. (Bpest, 1937.) 8°. 29—37 l., 7 ábrával.

Witauschek Gyula: Történelmi jegyzetek a térképészet tárgyköréből. **Első kötet:** Ókor. Budapest, 1934. 8°. 130 l., 96 ábrával. (A Térképészeti Közlöny 7. sz. különfüzete.) M. Kir. Áll. Térképészet kiadása és nyomása.

Czakó Béla magyar-egyiptomi öntözőgazda, a m. kir. földmívelésügyi minisztérium részére kísérleti adatokat gyüjtő, több állami és magán öntözőüzem tervezője és megépítője: Észszerűbb víz-, hő-, fény- és talajtáperőgazdálkodás. Budapest, 1937. 16°. 104 l. Athenaeum nyomása.

Wirtschafts-Bericht der Geldinstituts-Zentrale (Pénzintézeti Központ). Budapest, 1937. . No. 1. 51. l.

Keöpe Viktor: A székelykapu útja Távolkeletig. (Különleny. a Búvár 1937. évfolyamából.) 8°, 4 l., 6 eredeti felvétellel.

Az O. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola évkönyve 1935—1936. Szerkesztette: Dr. Ferenczy József főtitkár. 8°, 91 l. Attila-Nyomda R. T. nyomása.

Kereskedelmünk és Iparunk az 1936. évben. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kiadványa. Budapest, 1937. 8°, 246 l. Athenaeum nyomása.

Dr. Tárczy-Hornoch Antal: Mikoviny Sámuel. (Különleny. a Térképészeti Közlönyből.) Budapest, 1936. 8°, 20 l., 6 szövegábrával. M. Kir. Állami Térképészeti Intézet nyomása.

Gyengő Tibor: Betonkockákon hasábokon és hengereken végzett összehasonlító szilárdsági kísérletek. (Különleny. az Anyagvizsgálók Közlönyéből.) Budapest, 1936. 8°, 20 l., 13 ábrával.

Egyleti közlemények.

SZEMÉLYI HÍREK.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr dr. *Lósy Schmidt Ede* tagtársunknak „A magyar technikai tudományok története" című tárgykörből a budapesti kir. magyar Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészettudományi karán egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettet ezen minőségében megerősítette.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága megengedte, hogy *Gyenes Kálmán, dr. Veress Gábor* és *Salamin Márton* tagtársainknak buzgó szolgálataikért elismerése tudtul adassék.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága *vitéz Vargha Vilmos* tagtársunknak a Budapesti Vámmentes Kikötő kifejlesztése körül kifejtett érdemeiért a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

Tudósítás az Anyaegyletben tartott szakosztályi ülésekről.

A mű- és középítési szakosztályok 1937 május 10-iki ülésének jegyzőkönyve. v. R. Nászay Miklós távolléte miatt az elnöki tisztet *Jakabffy Zoltán* tölti be, ki üdvözli az „Erzsébet"-telefonközpont tervpályázatának nyerteseit. (Lásd Közlönyünk f. évi 19—20. számában.)

Padányi Gulyás Jenő tartja meg ezután előadását: „A háborúutáni évek építőművészetének tanulságai" címen. Tíz évvel ezelőtt tartotta a szakosztályok előtt első előadását „A háborúelőtti évek építőművészetének tanulságai" címmel. Az építészet a legutóbbi 15 év vajudásai után most nyugalmi helyzetben van. Az eddigi eredmények és a mai szükségletek vizsgálatát kizárólag a magyar viszonyok szempontjából óhajtja végezni. A magyar építészet az utóbbi években teljesen leszámolt a történelmi formalizmussal és a szecesszióval. A templom is megújhodott végre, bár érdekes, hogy míg az eddigi stílusváltozások a templomépítészetben jelentkeztek elsőnek, ezúttal a mai építészet a templomot csak legutoljára tudta meghódítani. Az egyházak hibája, hogy a mai templomépítészet nem tart ott, ahol a világi építészet. Részletesen fejtegeti, hogy miért kell az egyházaknak a templomok építésénél helyet adni a modern törekvéseknek.

Ezek után a városi bérházakról beszél. A városi lakás kérdését sem a historizmus, sem a szecesszió nem tudta megoldani. Az új idők szelleme tudott csak szakítani a telek magántulajdoni egységéből származó körülépítésével és tudta megalkotni a közös érdeket szolgáló csatlakozó udvaros és sávos beépítés rendszerét. A bérház kifejlődött úgy alaprajzilag, mint külső megjelenésében, hibáinak nem az építész, hanem a spekulációs építtetők az okai.

A kisebb családi lakóházakról beszélve megállapítja, hogy ezek nem fejlődtek oly mértékben, mint a bérházak. Ma már túlvagyunk azon a tételen, hogy egy családi háznak lapos tetejűnek kell lennie. Vetített képekkel mutatja be, hogy rövid egy-két év leforgása alatt a párkánynélküli épületek a mi éghajlatunk alatt minő szánalmas állapotba jutnak. Számos példa bemutatásával bizonyítja, hogy a célszerűség jelszavát hangoztatók mennyi indokolatlan és rossz megoldást követtek el. Megállapítja ,hogy a célszerűség, olcsóság, egészség jelszavak formai, esztétikai törekvéseket takarnak. Tárgyalja a modern családi házakat városkép és utcakialakítás szempontjából is. Beszél a kispénzű emberek modern lakásberendezéséről is. Megállapítja hogy a magyar családi házak a magyarság élet-halálharcának bástyái, melyekben a legmaibb követelményeknek szorosan egybe kell fonódniok a hagyományok nevelő erejével.

A vidéki kisember házáról beszélve megállapítja, hogy az új építészet ezt eddigi folyamán figyelmen kívül hagyta. Olyan házakat kíván a vidékre, melyek számot vetnek a magyar táj képével s amelyek a magyar tradiciók átérzéséből eredtek.

Legvégül a magyar építésről beszél. A falunak bekapcsolódása tökéletesen megfelel mai építészeti szemléletünknek, amely nemcsak az egyes épületet, sőt nem is csak a várost, hanem az egész országot nézi. Előadását a 10 év előtt elmondott szavaival végzi, melyekkel már akkor a magyar építés szükségességéért és jogosultságáért harcolt.

Bierbauer dr. hozzászólásában azt fejtegeti, hogy a magyar építészet utolsó 10 évében nem gondolt a vidéki magyar építészettel, annak nem az építészeti kar az oka, hanem az, hogy a hivatalos tényezők csak egy-két nagyobb vidéki épületnél vették igénybe az építészeket. Statisztikai adatokat olvas fel a vidéki nép lakásviszonyairól, hogy megmutassa, mily nagy feladat ezt a kérdést megoldani. Ez nem stiluskérdés, hanem három millió magyar nincstelennek lakáskérdése.

Az előadó viszontválaszában azt fejtegeti, hogy az építészi kar ma már nem várhatja meg, amíg rajzasztalára teszik a vidéki magyar ház problémáját, hanem közigazgatási úton, intézményesen és törvényesen kell hozzájuttatni.

Az elnök megköszönve a rendkívül értékes gondolatokat tartalmazó és jól felépített előadást, valamint a hozzászólást, felkéri *Orbán Ferencet*, hogy ismertesse az óbudai hídfeljáró tervpályázatát.

Az előadó bevezetőben felsorolja azokat az adottságokat, melyek e terület rendezésénél áthághatatlanok voltak: a híd-tengely vonala, a hídfő szintje, a rakodópartok szintjei és szélességei, a hídfeljáró 2.5%-os lejtése, valamint a megtartandó építmények: a róm. kat. pébániatemplom, a Zichy-kastély, a zsidótemplom és a Flórián-téri római fürdőmaradványok. Ezek után az egyes pályaterveket ismerteti és diapozitívek vetítésével mindegyiknél találó szavakkal jellemzi azok főgondolatát.

Szünet után a jegyző felolvassa Kovatsek Ferenc ipartestületi elnök levelét, mely kifogásolja, hogy a Műszaki Világ c. lap villatervet közölt legutóbbi számában. *Benkhard Ágost* nem lát ebben kifogásolni valót, fontos, hogy a közönséget a jó terv mivoltáról tájékoztassuk. A lap eljárása csak helyeslehető, mert ezen az úton legalább a kezdő építész is nyilvánosságra hozhatja tervét. Sándy Gyula szerint a nagyközönséget arról is fel kell világosítani, hogy az építész nemcsak a terv elkészítéséhez, hanem az építkezés művezetéséhez és ellenőrzéséhez is kell.

A lefolytatott szavazás szerint a szakosztályok az egyleti nagypályázat bírálóbizottságába — tekintve, hogy az idén nem volt a pályazatnak nyertese — rendes tagnak *Dobl Gézát*, a nagyatádi Szabó István szoborpályázat bírálóbizottságába rendes tagnak *Papp Imrét*, póttagnak *Müller Miksát;* a Mérnöki Kamara székházának tervpályázatába rendes tagnak *Rimanóczy Gyulát*, póttagnak pedig *Barátosi Szabó Ferencet* választja meg. *Péchy Lászlót* és *Breszlovszky B. Domonkost* szakosztályi rendes tagnak választják meg.

Bardon Alfréd, sz. o. jegyző.

Magyar Műszaki Múzeum.

1921—1937.

Rovatvezető: *Dr. Lósy-Schmidt Ede.*

VIII., (ill. 1921-től kezdve LXXIV.) közlemény.

Bornemisza Géza miniszter látogatása a Magyar Műszaki Múzeumban.

Bornemisza Géza kereskedelem- és közlekedésügyi, valamint iparügyi miniszter megtekintette augusztus 13-án a Magyar Műszaki Múzeum (I., Mészáros-utca 19.) gyűjteményeit. Kíséretében voltak *dr. László Géza* kereskedelemügyi miniszteri osztályfőnök, vitéz *Vináry Ervin* iparügyi miniszteri tanácsos és *dr. Lósy-Schmidt Ede* Máv. műszaki főtanácsos, múzeumigazgató. A miniszter mintegy félóra hosszat időzött kíséretével a múzeumban.

—

Egy elfelejtett nagy magyar építőművész.

Wéber Antal 1823—1889.

Nagy magyar klasszikus építőművész, Ybl Miklós mellett első helyen áll, de ma már elfeledték. A Győző Andor-féle 844 oldalas Művészeti Lexikon például már nevét se említi. Hát még a fiatalabb építészeti generáció? Bizony semmit sem tud róla. Pedig a nagy Wéber Antalnak még él a leánya, Wéber Ilona ny. főv. rajztanárnő, akihez engemet Szkalnitzky Antal élő leánya ajánlott be, aki Wéber Ilonával a legjobb barátságban van. Elmentem hozzá és igen értékes adatokat tudtam meg atyjára vonatkozólag. Az arckép, me-

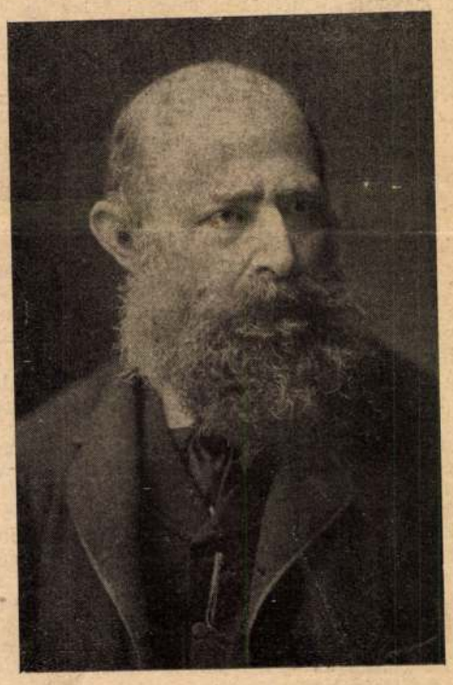

lyet itt közlök, ugyancsak a tőle kapott fényképről készült. A több mint 80 éves Wéber Ilona igen élénk, okos és mindenre emlékszik. Igy többek között Unger Emil fényképét is odaadta közlésre. Mint érdekes momentumot meg kell jegyeznem azt, hogy Wéber Antal felesége Székely Bertalan festőművész édes nővére volt és a nagy festőművész Wéber Antal műveinek dekorálásán közreműködött, amint egy lakásán őrzött terven ez látható.

A Wéber-család híres pesti művészcsalád volt, azonban a mi Wéber Antalunk nem ebből a közismert családból származott. Wéber Antal szülei becsületes polgárok voltak és Wéber tehetsége, klasszikus művészete emelte őt ki és tette Magyarország elsőrangú építészévé. Halálakor, 1889-ben, a Vasárnapi Ujság emlékezik meg Wéber Antalról augusztus 11-iki számában. Azután elfeledték, jóllehet a legnagyobbak közül volt, a francia becsületrend lovagja, a III. o. vaskoronarend tulajdonosa, akit a Kir. József Műegyetem „tiszteletbeli építészeti oklevéllel" tüntetett ki, mely okmányok mind Wéber Ilonánál vannak.

Működéséről a következőkben emlékezünk meg. Első mestere Hild József volt, akinek vezetése mellett az esztergomi Bazilika építésén dolgozott. Bár Pesten született, családja elszászi eredetű; elvégezte a bécsi Képzőművészeti Akadémiát, ahonnan 1846-ban jött haza, hogy 1848-ban mint magyar honvéd szolgáljon. 1851-től kezdve indul meg építészeti tevékenysége. Ő építi az Orczy, Zichy, Eszterházy, Révay, Erdődy, Keglevich főúri családok kastélyait és több kastélyt alakít át. 1867-től kezdve a fővárosban működik. Itt építi Gschwindt, Neuwelt, Placht, Brüll, Ádám, Fuchs, Halász, Forgó István palotáit, a gróf Erdődy István-féle és Bellevue nevet viselő Andrássy-úti nyaralót, az Eötvös-utcai fiók zálogházat, a főv. Egyesült Takarékpénztár Dorottya-utcai nagyszerű épületét. Ekkor életében érdekes változás történt, mely további működésére irányító hatással volt. Ugyanis 1881-ben meghalt Kolbenheyer Ferenc, ki a vallás- és közoktatásügyi minisztérium házi építésze volt. Trefort Ágoston, a nagy kultuszminiszter a kiváló Wéber Antalt tüntette ki bizalmával és őt nevezte ki erre az állásra. Igy lett Wéber Antal kultuszminiszteri építész, építészeti igazgató és az összes kultusz miniszteri épületek tervezője. Ekkor építi az Üllői-úti Központi Orvostani épületet, a Wagner-féle belgyógyászati kórházat, a Központi Főző- és Mosóintézetet, a pozsonyi bábaképző intézetet, a budapesti Egyetemi Természettani Intézetet. Legutolsó, de egyszersmind a legnagyobb műve a Muzeum-körúti Természetrajzi Intézet, melyet már akkor a „szolidság" mintaképének tekintettek. Wéber nevéhez fűződik a Központi Egyetem remekbekészült épületének terve, melynek megvalósítását már nem érte meg. Ez Baumgarten Sándornak a minisztériumban, utódjának vált feladatává.

Wéber csakúgy, mint Ybl Miklós, a főváros szépítésén igen sokat dolgozott, mint bizottsági tag, elnöke volt a középítés hetes albizottságának hosszú éveken keresztül és szigorú, de igazságos ítéletével a főváros képét igyekezett előkelővé tenni. Nemes tiszta jellem volt, kiváló emberbarát, kinek szíve hazafiúi erényekkel volt ékes. 66 éves volt mikor meghalt. Amit alkotott, valóban klasszikusnak mondható, így többek között ő építette az újszászi és az agárdi régi róm. kat. templomokat, melyek (bár az utóbbi kisméretű) elárulják, hogy nagy művész alkotta azokat. Wéber Ilonát a nagy építőművész leányát, felkértem, hogy a megboldogult hagyatékát, kitüntetéseit, okleveleit a Magyar Műszaki Múzeumnak adja át megőrzés céljából, amit az idős úrnő megígért.

Dr. Fábián Gáspár.

—

A Magyar Műszaki Múzeum részére felajánlott és beérkezett újabb adományokról.

95. *Budapest székesfőváros Gázműveinek ajándéka* a tulajdonjog fenntartásával (235.391/1937—XII. ü. o. sz. polgármesteri határozat): Homályos üveggolyók 200 mm átmér. (2 drb). — Szabályozható óralámpa üveggel (1 drb). — Üvegharang (1 drb). — Üveghenger (1 drb). — Repceolajmécses 1820-ból és ismeretlen évből (2 drb). — Időmérő óra repceolajmécs-üvegtartóval s ezen az időmutatóval 1850-től (1 drb). — Petróleumlámpaaljzat (2 drb). — Bányászmécses fatokban (1 drb). — Vasbányászmécses, ú. n. troschlámpa (1 drb). — F. D. R. jelzésű olajmécses 1823-tól (1 drb). — Gazdagon díszített öntött óngyertyatartó rézalkatrészekkel (1 drb). — Kétágú bronzámpolna delfinkarokkal, középen gugoló majommal, fedővel, az égők nyilásain egerekkel (1 drb). — Rézolajmécses (1 drb). — Vasgyertyatartó faaljzattal (1 drb). — Szúrószerszám (1 drb). — Asztali rézolajlámpa 1800-ból (1 drb). — Rézhamutálca (1 drb). — Viaszgyertya tekercstartó rézből (1 drb). — Ujezüst tekercstartó, ollóval és viasztekercsel (1 drb). — Római mécses égetett agyagból, Kr. e. 2—4. századból (1 drb). — Fagyertyatartó gyufatartóval (1 drb). — Bronzmécses (pompéji leletutánzat) (1 drb). — Ón kézigyertyatartó, szentképfogóval (1 drb). — Ón olajmécses (1 drb). — Repceolajmécses a XVIII. századból (1 drb). — Réz gázlámpaaljzat (1 drb). — Díszkulcs (6 drb). — Sárgarézkoppantó, sárgaréztálcával (1 drb). — Faggyúmécses sárgarézből (1 drb). — Háromlábú flamand bronzgyertyatartó (1 drb). — Szabályozható vasgyertyatartó lánccal, koppantóval (1 drb). — Repceolajmécses (1 drb). — Szabályozható rézlámpa petróleumtartóval (1 drb). — Fatalpú bőrcipő (1 drb). — Függőmécses olajhasználatra (1 drb). — Önfüggőmécses, 1850-ből (1 drb). — Égetett agyagtégla (1 drb). — Önfaggyúmécs és bádoghüvely (1 drb). — Gyertyaoltófogó (1 drb). — Önfaggyúmécses (1 drb). — Kovácsoltvas hamútálcaállvány (2 drb). — Kard (1 drb). — Vas-, fa- és kombinált állvány (3 drb). — Olasz olivaolaj-bronzlámpa (1 drb). — Réz repceolajlámpa, komplett (1 drb). — Gyertyatartó (1 drb). — Olajmécses, fel- és leállítható rúddal, talpazattal (1 drb). — Kovácsvas fenyőszáltartó 1500-ból (1 drb). — Asztali gázlámpa hengerrel (1 drb). — Komplett asztali invertlámpa (1 drb). — Asztali villanylámpa körtével (1 drb). — Asztali gázlámpa gombaégővel (1

MDK

Weber Antal

Bp. V. Váci u. 66.
A szerb egyházközség háza.

Tervezte 1874.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
130.l.

Weber Antal

MDK

Bp. VI. Eötvös utca 11/a.

1875-ben épitette Halász Gedeon számára.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

137.1.

Weber Antal

MDK

Népköztársaság utja 33.

Tervezte Fuchs Gusztáv részére. 1875.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.

144.1.

Weber Antal

Dorottya u. 4. sz. Banképületet 1872-ben tervezte. /Ma Belkereskedelmi minisztérium/.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

98.1.

Weber Antal MDK

VIII. Muzeum krt 6/4. Ásványtani Int.
Weber Antal müve 1882./legfelső emelet ujabb/
Repr. 253 kép.
A timpanon dombormüvek talán Hentsch Ignáctól.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 162.1.

M. D. R.

WÉBER atatal építész

Hoffbauer János mérnök Rudas-fürdő átalakítási munkáinál az építkezés felügyelettel bízzák meg Ybl Miklóssal A török-fürdő helyreállításánál szakerőkint működik 1880.

Ybl Erdin: Ybl Miklós 176.,

M. D. R.

WÉBER Antal építész

Az Operaház építési bizottságának tagja

Ybl Lexikon: Ybl Miklós 171., 172.

M.D.K.

Weber Antal, építész

újreneszánsz stílusban átalakított Elsi Körsöci Takarékpénztár épülete [ma Belkereskedelmi minisztérium] hérül az egyhori, Pollack-terverte kétemeletes Wurm-udvar helyére, 1872-ben.

Major Máté: A pesti Dunapart szivének városképi problémái
"BUDAPEST", Bp.1966. IV.évf. máj.sz. 20. old.

M. D. R.

WEBER Antal építész

Bp. Bródy S. u 4. sz.

Magyar építészet. Bp. 1954. 30-31. l.

MDK

Weber Antal

A Belgyógyászati Klinika II. Szentkirályi utcai épület tervezője.

234.o.

Székely László /szerk/: Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

MDK

Weber Antal

Ybl E.: Weber Antal

Építés és közlekedés tudomány. 1958. 2.sz.
/Műszaki Egyetem füzete/

V.P.K.

WEBER Antal építész

(1821 - 1888)

Vörösvár, Erdődy-kastély

Bp. egyetemi asványtani intézet (1883 Repr.

" orvoskar belső belbői úti

épületek

272,
285,
286.

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961.

M.D.K.

WEBER Antal építész
(1821-1888)

Mörösvár, Erdődy-kastély (1862)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-19
Bp. 1962 ~~151~~ 151.e.

enthen-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Weber, [építész:] 17 Dk

Nem volt jelentéktelen mester a kor kép-
zőművészeivel összehasonlítva sem.

Gerő László: A XIX. sz. végi kétségbeejtően építészet
jellemzője Budapesten
162 – 175.

MŰEMLÉKvédelem

Bp. 1960. 3. sz.

M. D. K.

WEBER Antal építész
(1821–1888)

Vörösvári kraódy-kastély
Egyetem kert u.-i szárnya
Nelli úti klinikák
Muzeum kert-i Természetrajzi épület
Bródy S. u. 4. (Adam-ház)
Váci u. 66 (1874)
Gerő László: Magyar építészet a XIX. sz.
2. feliben Bp. 1951 29. l

M. D. K

- WEBER Antal építész

Halál vagy súlyos betegség esetére utód-
ja ill. résviselője ~~az O~~ nevezi ki Ybl
Miklós az Operaház építkezésénél

Ybl Ervin: Ybl Miklós 76.,

M. D. V.

WEBER Antal építész

Ybl Ervin: Ybl Miklós 27. l. 34.

M. D. K

WEBER Antal építőmester

Mátyás-templom ujjáépítése Steindl és Yeh vásrasságában

Ybl Ervin: Ybl Miklós 149., 153.,

Weber Antal

MDK

VIII. Bródy Sándor u. 4.

Ádám-ház

Weber Antal épitette 1875-76-ban Ádám Károly számára.
Első emeleti loggián Lotz Károly freskói.
Az épületet helyreállitotta 1959-ben Mattl Károly.

Repr. 252. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

157.1.

MDk

Weber Antal, [építész]

Műve: a Veszprémi Intézet, mely a Tudósok sorozatban Than Károlyt ábrázoló 60 filléres bélyegen.

Tájékoztató
–: Bélyegsorozat 64-65.l

MŰEMLÉKvédelem, Bp. 1961. 1.l.

Wéber
épitész

Teichenysége maradandó
nyomot hagyott fővárosunk
circulatán.

Kiss Ákos: A hisztorizmus ...
Művészet, 1970. junius – 13 lap.

Weber Antal

A Bp. V. Váci u.66.sz. műemlékjellegű lakóépület eredetileg a szerb egyházközség háza volt. Építésére 1869 március 19-én Örömy és Fekete tervét hagyták jóvá a 19000.sz. engedéllyel, ez azonban nem valósult meg. 1874-ben Weber Antal tervét hagyták jóvá. A kivitelező Bobula János építőmester volt. - Az épület 1967-68-as helyreállításának tervét Bogyó János készítette.

Perbáy Károly: Műemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belvárosban. - Művtört.Ért. 1969. 4.sz. 293.l.

M.D.T.

WEBER Antal építész

Főv. Takarékpénztár Dorothya utcai palotája

Bródy S. utca 4. sz. bérház (egykori Ádám-ház)

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 286.

M.D.K.

Sados Jenő

_W_E_B_E_R_ _Antal/1821-1888/

kerdetben romantikus.Vösörvári Erdődy kastély alkotoja,kora eklektikus müvei:Egyetem Szerb u.-i szárnya,Üllői uti klinikák,Muzeum krt.-i Természetrajzi épület,Brody S. u. 41./Ádám ház/, Váci u. 66./1874/.

Gerő László:Magyar épitészet a XIX. század második felében,Bp.1955,40.l.TIT Útmutató 37.

M. D. K.

WEBER Antal építész

Lotz Károly sógora

Gerő László: Magyar építészet a XIX. sz. második felében Bp. 1955. 26. l.

Wéber Antal, építész

MDK

Az eklektika egyik nagy alakja.

Bródy Sándor u. 4. n.: Ádám-ház.
(Ép. 1875-1876.)

Repr.

Hatolkay Árpád: A Nemzeti Múzeum Körül Kialakult palotanegyed története 153-161

Műemlékvédelem, Bp. 1960. 3. n.

MDK

XXXXXXXXXXXXXXXX
Weber Antal, ép.müv.

" A több mint 80 éves Weber Ilona mindenre emlékezik. Az itt közölt fényképet is ö bocsájtotta rendelkezésre. Weber Antal felesége Székely Bertalan növére volt. A nagy festömüvész W.A. müveinek dekorálásán közremüködött, egy megörzött terven látható.

Dr.Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magyar épitömüvész Weber Antal. 1823-1889.
MMÉE Közlönye. 263.1.
1957 szept.5.

3/.

MDK

XXXXXXXXXXXXXXXX
Weber Antal, ép.müv.

Halálakor 1889-ben a Vas.Ujs. emlékezik meg aug. 11.-i számában. Becsületes polgárcsaládból származott /nem a hires Wéber pesti müvészcsalád/.- tehetsége, kiklasszikus müvészete emelte öt ki és tette Magy.orsz. el elsörangu épitészévé. - A francia becsületrend lovagja, a III.o. vaskor.rend tulajdonosa.

Dr.Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magyar épitömü Weber Antal. 1823-1889.
MMÉE Közlönye. 263.1.

4/. MDK

Weber Antal, ép.müv.

A Kir.József Müegy. tiszteletbeli építészeti oklevéllel tüntette ki. Az okmányok mind Weber Ilona nevü lányánál vannak./1937./ - Elsömestere Hild József volt, akinek vezetése mellett az esztergomi Bazilika épitésén dolgozott. Bár Pesten született, családja elzászi eredetü.

Dr.Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magy. ép.müvész Weber Antal. 1823-1889.
MMEE Közlönye. 1937.szept.5.

5/6 MDK

Weber Antal, ép.müv.

Elvégezte a bécsi Képzöm.Akadémiát,honnan 1846-ban jött haza. 1848-ban mint magyar honvéd szolgá gált. 1851-töl kezdve indul meg épitészeti tevékenysége. Ö épiti az OrczymZichy, Esterházy, Révay, Erdödy, Keglevich föuri családok kastélyait. 1867-töl a fövárosban müködik.

Dr.Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magy. ép.müvész Weber Antal. 1823-1889.
MMÉE Közlönye. 1937.szept.5.

6/.

MDK

Weber Antal, ép.müv.

Itt épiti már mint a föv.-ban a Placht, Gschwindt, N Neuwelt, Brüll, Ádám, Fuchs, Halász, Forgó István pe lotáit, a gr. Erdödy István-féle és Bellevue nevet viselö Andrássy-uti nyaralót, az Eötvös-utcai fiók zálogházat, A föv. Egyes.TRk.Pt. Dorottya-utcai nagy- szerü épületét.

Dr.Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magy. ép.müv Weber Antal. 1823-1889.
MMKE Közlönye. 1937.szept.5.

7/. P~~rdekes változás akkor történt életé~~ ~~MDK~~ MDK

Weber Antal, ép.müv.

1881-ben mikor meghalt Kolbenheyer Ferenc, a vall. és közokt. minisztérium házi épitésze, Trefort Ágoston kultuszminiszter öt tüntette ki bizalmával s nevezte ki erre az állásra. Igy lett kult.min.-i épitész, épitészeti igazgató és az összes kult.min.-i épületek tervezöje.

Dr. Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magyar épitö-müvész. Weber Antal. 1823-1889.
MMÉE Közlönye. 1937.szept. 5. 263.1.

8/. MDK

Weber Antal, ép.müv.

Uj minőségében épiti az Üllöi -uton a Központi Orvostani épülete, a Wagner-féle belgyógyászati kórházat, a Központi Fözö- és Mosóintézetet, a pozsonyi bábaképzö intézetet, a Bp.-i Egyet. Természettani Intézetet.. Legutolsó, egyben legnagyobb müve a Muzeum-körúti Természetrajzi Intézet. A "Szolidság" mintaképének tekintették ezt az épületet.

Dr. Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magyar épitömüvész. Weber Antal. 1823-1889.
MMEE Közlönye. 1937. szept. 5. 263.l.

MDK

Weber Antal, ép.müv.

Az ö nevéhez füzödik a remekbekészült Központi Egyetem épületének terve, melynek megvalósitását már nem érte meg. Ez Baumgarten Sándornak, a miniszterium ban utódának vált feladatává. -A főváros szépitésén mint Ybl M.. sokat dolgozott. 66 éves volt mikor meghalt. Ö épitette az ujszászi és szegárdi régi r.k. templomokat. A M.Müszaki Muzeum veszi át iratait megörzés végett.

Dr. Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magyar épitőmüvész. Weber Antal, 1823-1889.
MMÉE Közlönye. 1937.szept. 5. 263.l.

Wéber Antal

nevét és eklektikus főműveit a korszak nevesebb mesterei között említi

Török László: Magyar építészet a historizmus korában. Építés-Építészettudomány, 1969.1-2.sz.131-180.l.

161.l.

Weber Antal

Köböl épitelte a VIII. Gródy Sándor 4. sz. ház homlokzatát

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

1271

Weber Antal

épületét az V. Egyetem téri Jogtudományi kar épületét 1886-ban.

Benza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 1335 l

276 l

Weber Antal

tervei alapján épült a VI. ker Eötvös u. 11/a. p. a. épület.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335 l

2921

Weber Antal

tervei alapján épült fel a Bp-i Természettudományi Egyetem (Múzeum krt 4.sz.) fizikai (1882) és a természettudományok palotája (1887).

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l. 66 l.

Weber Antal

tervei alapján épült fel a bp.-i Üllői-ut-szentkirályutcai klinika szemészeti pavillonját és belgyógyászati épületét. (1873)

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l

66 l.

Wéber Antal

1823 – 1889.

Fábián Gáspár dr.:

Egy elfeledett nagy magyar építőművész. Weber Antal 1823 – 1889.

MMÉE Közl

1937. 263. l. (Arc-képpel.)

esetleg lárd

Weber Antalt

az építészt

Baumgarten Sándor

váltotta fel a

Kultuszminisztérium-ban.

Addig W. volt a tárca

keretében négre-

hajtott iskola,

kórház stb

építkezések terve-

vezője.

Fábián Gáspár

dr. építész közlése

1951. jan. 22

134669. szám.

F. évi szeptember
ref. templom mennyezetének
ványára értesitem a t. Orsz
müépitésznek a templom áll
bizatása ellen kifogást ne
hozzájárulok.

Budapest, 1912. o

Weber Antal

épitesi

Gentmüemel

47, 57, 58, 64, 75,
77, 461. l.

Weber Antal
épitéz
Váci u. 66.
1874
Koracklektikus

Gerőpesti. 265. l

Törv. védve.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS-VIZZEL KÉSZÜLT KÉTSZERSÜLT

Budapest, 193 2 IX. 12 — 18.

Szállító-jegy

T. Dr. Szentiványi úr

		Ár Pengő	fillér
	drb. sütemény reggel		
	„ „ délután		
	„ jour kenyér		
	„ „ sütemény		
	kg. fehér kenyér		
12	„ félbarna kenyér	3	28
	„ rozskenyér		
	„ Graham kenyér		

30-X. — Merkur, IV., Prohászka-u. 6.

TELEFON:
Aut. 69-3-33.

GROSS MIHÁLY
finom fehér sütődéje
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 43.

Weber Antal

tervezte az Egyesült Fővárosi Takarék-pentár központi épületet V. Dorottya u. 4. sz.

Magy Alp 98. l

Nem kell citálni!

8 számhoz
1909.

A

Müemléki

Országos B

Hivatkozássa

számu nagybecsü leira

Weber Antal

épitéo

1.

Bierbéptört

244.1.

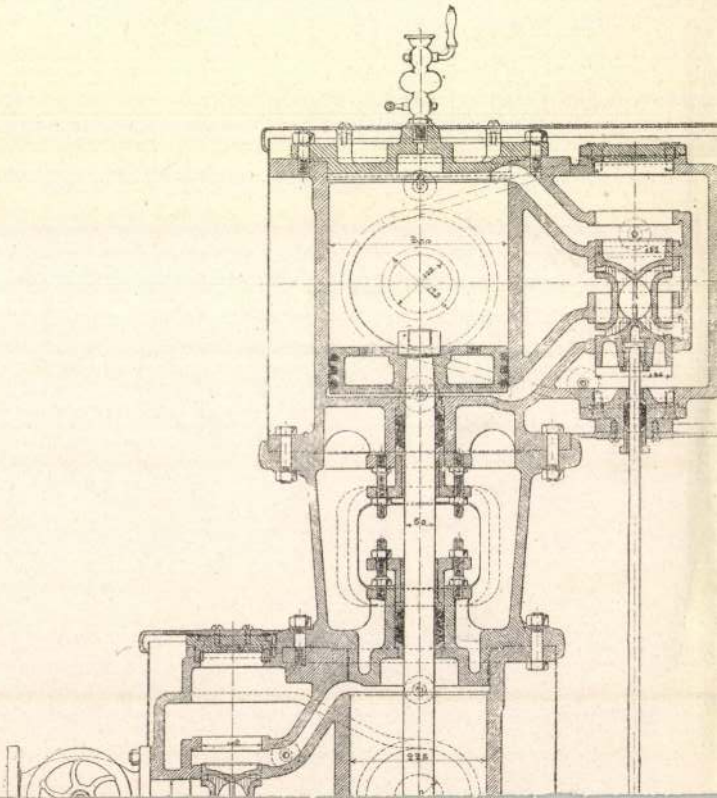

Weber Antal

épitéz

l.

Bierbéptört

255. l.

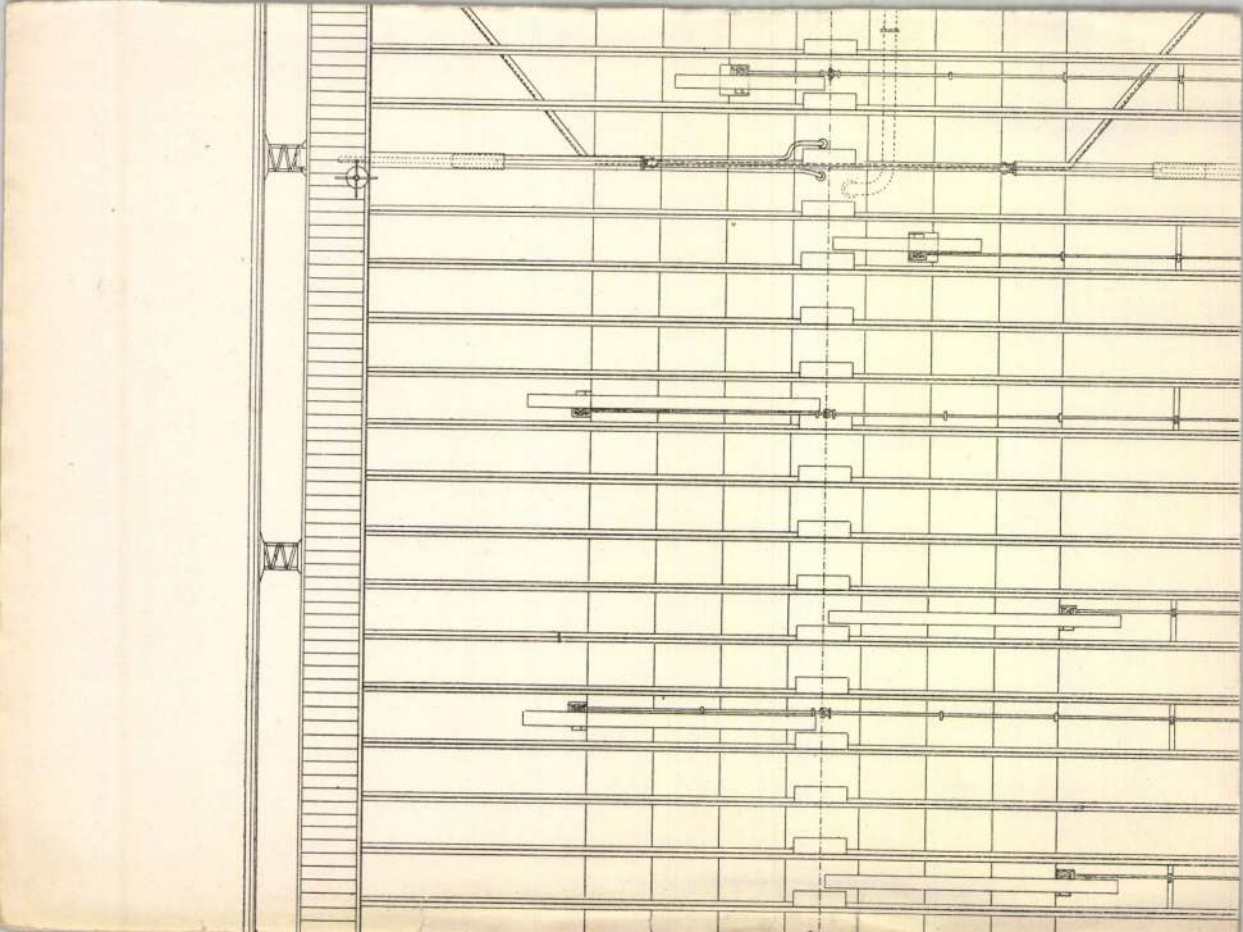

Weber Antal

tervezte 1874-ben a Váci u. 62-64, 66. sz. épületeket.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

347 p

Weber Antal

1823-1889 között élt. A bécsi Akadémián Nobile tanítványa volt.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor 160p.

Weber Antal

tervezi Engel József Széchenyi bronz-szobrának a talapzatát a Roosevelt téren.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor 160 p.

Weber Antal

Tervezője a Dorottya u. 4.sz. alatti négyemeletes épületnek.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor. 160p.

Weber Antal

"Ybl Miklós, Schikedanz, Szkalnitzky, Wéber, Petschacher, Schmiek, Steindl, a Stornók működése a legszorosabban függ össze a kor díszítőművészetével."

Kiss Ákos: A Historizmus a magyar iparművészetben.
Művtört.Ért.1972.2.sz.104-119.l.
105.l.

Webes András

nevét mint céhen kivüli épitészét emliti

Komárik Dénes: Épitészképzés és mesterfelvétel a XIX.században.Pesti mesterek és mesterjelöltek. 394.l.
Éptud, 1971 /III/,4.sz.

Weber Anhal

...ber Antal

életének és munkásságának adattára mesterfelvételi ügyével bezárólag.

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX.században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Építés- Építészettudomány, III.köt.4.sz. 379-418.l.

414-5.l.

M14-521.

Weber Antal

A Feszl-féle Vigadó épitése lassan haladt, ezért 1861 okt. 28-án "...megtörtént Gerster Károly, Weber Antal, Wieser Ferenc és Ybl Miklós tanácsi értekezlete az épitkezésnek a részlettervek elkészültéig való leállitásáról".

Czagány István: A pesti Vigadó épülettömbje. Építés-Építészettudomány, 1970. /2.köt/, 173-268.l.

194.l.

Weber Antal

tervezte és építette 1883-85 között a TTK Múzeum körüli 4. és Puskin u. 5. sz. alatti épületét

Gábor István: Egy régi épület új arca.

Budapest, 1972. 2. sz. 22-25.l.

Weber Antal

A Képzőművészeti Társulat közgyülésén választmányi taggá választották az épitőművész Weber Antalt.
Vidéki városokban rendezendő vándorkiállitásokról is határozatot hozott a Társulat,-közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1866. dec. 16. 50. sz. 1195. lap.

Weber Antal

Tervezte 1882-ben a VIII. Múzeum körúti „Elte" Ásványtani Intézetet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

8041

WEBER ANTAL, épitész

Szegeden 1873-ban Ney Bélával közösen, aki Ybl tanitvány volt és a Magyar Mérnök és Epitész Egylet titkára, épitették fel a Klauzál-téren a Kereskedelmi és Ipar-bank palotáját. 6.kép. 254.old. 63-64.jegyz

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1.Szeged, 1966

WEBER ANTAL és NEY BÉLA,építészek

1873-ban közösen épitették fel Szegeden a Klauzál-téren a Kereskedelmi és Iparbank palotáját. -6.kép.Klauzál-tér,Részlet a Kereskedelmi és Iparbank és az"uj Zsótér-ház"homlokzatáról.-Fénykép.Fekete repr. 241.old

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1.Szeged, 1966

WEBER ANTAL.épitész

Pályája korábban kezdődött,mint Ybl Miklósé.akivel 1889 ben bekövetkezett haláláig szoros kapcsolatban volt.Müvészeti elveik kapcsolata is nyilvánvaló,bár eltekintve egy-egy kiváló munkájától,mint pl.a Bródy Sándor-u. 4.sz.Antal palota,korántsem oly nagyléptékü,mester,mint Ybl. 254.old.

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi ekleektika 227,old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

WEBER ANTAL, épitész

Pályája korábban kezdődött, mint Ybl Miklósé, akivel 1889-ben bekövetkezett haláláig szoros kapcsolatban volt. Az Operaház épitkezésekor Ybl Webert nevezi meg utódaként "sulyos betegség vagy halál esetében"; majd szakértő a lipótvárosi bazilika kupolájának beomlásakor. 254.old. 62.jegyz

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi ekleektika 227, old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

WEBER ANTAL, épitész

A szegedi Kiss Dávid-ház épitésének szerzőségét kevés érv támasztja alá. Ney Bélával/Ybl tanitvány/tervezte a szegedi Klauzál-téri Kereskedelmi és Iparbank palotáját, melynek Kiss 1867-76 közöttelnöke volt. Igy az épitész kiválasztásában része volt. és ismerte Webert. Bizonyos egyezések vannak, de a ház nem áll oly közel a hetvenes évektől egyre inkább elszaporodó neorenesszansz épitkezésekhez. 254.old.63-64.jegyz

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

ALMÁSY FERENC MÚZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

WEBER ANTAL,épitész

Pályája korábban kezdődött,mint Ybl Miklósé,akivel 1889-ben bekövetkezett haláláig szoros kapcsolatban volt.Szakértő és tanácsadó a Feszl féle Vigadó épitkezésnél,majd közreműködik a Tud.Akad.palotájának a kivitelezésében. 254.old. 62.jegyz

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

WEBER ANTAL és NEY BÉLA,építészek

A szegedi Lenin krt.23.sz.ház feltünően hasonlit az általuk tervezett Kereskedelmi és Iparbankra.A motivum hasonlóságok alapján esteleg mesterazonosságra is gondolhatunk. 13.kép.Rajz. Fkete repr.-13.kép.Lenin krt. 23.sz.,a ház homlokzati vázlata. 255.old

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

WEBER ANTAL és NEY BÉLA,épitészek

A szegedi Lenin krt.23.sz.ház feltünően emlékeztet az általuk tervezett Kereskedelmi és Iparbankra.és a Zsótér-házra.A motivumok azonnsságának elbirálásakor tovább is mehetünk,mint az eklektika elemeire jellemző azonosság megállapitása,s esetleg mesterazonosságra is gondolhatunk. 13.kép. 262.old

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

Weber Antal

1823. okt. 9-én született.

Népszava, 1973. okt. 9. 101. ép. 236 sz. 4 p.

Weber Antal
épitész

Lotz Károly freskóival díszített
„Ádám-ház" a Bródy Sándor
utca 4 szám.

Czagány István: A Pollack Mihály-tér védelmében
Művészet, 1971. junius - 13.oldal

Weber Antal

a bécsi akadémián tanult.

Mezőmyi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

181

Weber Antal

Tervezte a bp.-i Muzeum körúti egyetemi épületet 1882. 16. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet, Budapest, 1970.

261

Weber Antal

irodájában dolgozott Baumgarten Sándor.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

53 l

Weber Antal

Építkezései: a bp-i Puskin u. egyetem fizikai intézet, a Muzeum krt. dsvónytani intézet és a természetrajzi pavilon.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

Weber Antal

További építkezési: a bp-i belgyógyászati pavilon (Szentkirály u.), a Tudomány egyetem Szerb u-i szárnya; az angyalföldi elmegyógyintézet.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867–1967. Budapest 1970.

Weber Antal

fejezte be Kolbenheyer Ferenc által megkezdett épitkezést: a Cp-i Markó u-i és a II. kerületi gimnázium; a sebészeti és a bonctoni intézetet.

Merényi Ferenc: A magyar épitészet 1867–1967. Budapest 1970.

270

Weber Antal

További alkotásai: a Bródy Sándor u.-i földm.-fle kétemeletes bérpalota, a Népköztársaság u. 120.-sz. alatti Erdődy villa.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

271

Weber Antal

1862-ben építette a vasvégvári Erdődy kastélyt; később a Bp-i Egyesült Fővárosi Takarékpénztár épületét; a szerb egyházközség háromemeletes házát is ő alkotta.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

271

Weber Antal

Hild tanítványa, bécsi akadémiai előképzettség felett rendelkezett.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867–1967. Budapest 1970.

271

Weber Antal
épitén

Romantikus. Műve: Erdődy-kastély, Vörösvár 1862.

A magyarországi műv. tört. I. 393.
Corvina 1970.

Weber Antal

épitéz

Gen Zak Papert

47. l.

Bizottság!

erencsém az entergomi
sára és a vele kapcsolatos
ri munkálatokra a nagy-
llás és közoktatásügyi
37 számú rendeletével
282/937 sz. rendeletével
és
lamint az előző leszámo-
által megállapított
pénzmaradvány, összes
r, felhannálásával nóló

Weber Antal

épitész

Gen Zak Bpest

44.l

Fol. 84/106

Specialität:
ARCHITEKTUR
Malerei
BILDHAUEREI
Archaeologie.

ARCHITEKTUR
ERNST
C
BER
35 — Mark

Fernsprech

Landescommission zur

Berlin, den 27

Zur For

1 Ebhardt, Du
Sfg.

Weber Antal

tervezte a budapesti fiókraktárak épületeit.

MMÉE kör

1881. 452. l.

Az Építési Ipar

1881. 1, 3, 9. sz. rajzokkal.

Weber Antal

tervezte az egyetem

természettudomanyi intézetek épület csoportjából (Muzeum-körut) a természetrajzi pavillont 1887-ben és a fizikai intézetet (Esterházy utca) 1882-ben.

Thirring Bpest

49. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weber Antal

a központi egyetem
szerb-utcai szárnyát
1886-ban befejezte
fenti

Thirring Bpest
64 l.

Weber Antal

épitész

a Fővárosi Egye-
sült Takarékpénz-
tár épülete a
Dorottya utcában

Thirring Bpest

46. l.

Dunaföldvár

Weber Antal

LOTZ KÁROLY (1833—1904)
61. Weber Antal építész (1821—1888) képmása.

Magyar művészképcsarnok

ATHENAEUM
IRODALMI ÉS
NYOMDAI R.-T.
:: BUDAPEST ::

Weber Antal

épitész arcképe

Lotz Károlytól

grafika

Petr. EM magy müvész

arcképek.

7. l.

K

MD K

Weber Antal,ép.

arcképét Lotz Károly grafikája örökitette meg.

Petr.EM. magy.müvész arcképek. 7.l.

Weber Antal

építész

arcképe, krétarajz

Lotz Károlytól.

Koppmagyograf 150 drb

319. Női arckép. - Min.vizf.,el.csont, 5.5 x 6.5 cm.Jelz.b.: "Sikó 1850".

SOMLAI GYULA :

320. Magyar vidék. - Vizf., p. 42.5 x 30 cm. Jelz.l.j.:"Somlai".

STERIO KÁROLY / 1821 - 1862 / :

321. Ismeretlen férfiarckép. - Vizf., 23 x 29.5 cm. Jelz.l.b.: "Sterio/847".

322. Női arckép. - Vizf., p. 19 x 25 cm. Jelz. l.j.: "Sterio 846".

323. Férfi képmás. - Vizf., p. 18.5 x 24.3 cm. Jelz.l.j.: "Sterio pinx".

1/.

Weber Antal,épitész

1823-ban Pesten született.Rajzolni Landau vezetése mellett tanult Pesten 1835-39 évek között a városi rajziskolában. Ennek befejeztével Hild Józsefhez került.

Lechner Jenö dr.kézirata.

2/.

Weber Antal,épitész

Hild mellett az esztergomi templom munkálatain segédkezett. 1842-ben Bécsbe ment, ahol elöször kömüvesinas, majd a Képzöm. akadémia növendéke lett,s végül egy évet a bécei technikán töltött.

Lechner Jenö dr.kézirata.

Weber Antal,építész

1846-ban jön vissza Pestre s kezdi meg épitömesteri tevékenységét. A politikai viszonyok azonban megakadályozzák munkásságátó Részt vesz a szabadságharcban majd tanitással foglalkozik. 1851-ben jut ismét épitészi munkakörhöz.

Lechner Jenö ir.kézirata.

4/. GYÖNGYÖSXXX

MDK

Weber Antal, építész

Építi a thuróci Révay Ferenc báró kápolnáját.
Kiböviti a galántai Eszterházy-kastélyt.
1867-ben Pestre jön visszam ahol sorra építi a házakat, villákat.

Lechner Jenő ir.készlete.

6/.

Weber Antal;építész.

Müvei: Havas-u.7. /Forgó-bérház/.

Andrássy-ut 1ao. Erdödy -Villa.

A régi Bellevue-villa.Andrássy-ut 27/b.

Lechner Jenö dr.Párisrol.

7/.

MDK

Weber Antal,épitész.

Müvei: Eötvös-utca r. Fiók-záloghéz.

Váci-utca 66.sz. Szerbegyhát községháza.

Váci körut. 18.sz. Placht-ház.

Lechner Jenö dr.kézirata.

8/. Weber Antal,épitész.

Müvei: Váci-körut 43. Neuweldt-ház.

Andrássy-ut 33. Fuchs-ház.

Király-utcai Széchényi-ház.

Lechner Jenö dr.kézirata.

MDK

Weber Antal,építész.

Müvei: Király-utca 69. Gschwindt-ház.

Eötvös-utca 11. Halász-ház.

Dorottya-u. 2. Egyes. Föv.Tak.Pénzt. háza.

Lechner Jenö dr.kézirata.

1c/ .

MDK

Weber Antal, épitész.

Épitkezései: Sándor-utca 2. Ádám palota.

1881-ben Kolbenheyer kultuszminiszteri épitész halála után az ö helyt W.A. tölti be.

Lechner Jenö dr kézirata.

11/.

MDK

Weber Antal,építész.

Mint miniszt. építész építi:
Szentkirály-u. 46. Belgyógyászati pavillont.

A Széchenyi-szobor talapzatát.

Az angyalföldi tébolydát.

Lechner Jenö dr kézirata.

MDK

Weber Antal.építész.

Mint miniszt.ép.építi:

a pozsonyi bábaképzöt.

A tudományegyetem szerbutcai hátsó szárnyát.

Lechner Jenö dr kézirata.

13/. MDK

Weber Antal, építész

építi: Az Eszterházy-utca 3.sz. fizikai pavillont.
Sz Üllöi-ut 26.sz. Belgyógyászati klinika. pavillonját.

Lechner Jenö dr. kézirata.

14/. MDK

Weber Antal, épitész

Épiti: a Muzeum-köruti 4.sz. természettudományi egyetem föépületét.

1889 aug.4.-én halt meg a zugligeti SzépJuhászné c.házban . Hamvai a németvölgyi-temetöben vannak.

Lechner Jenö dr. kézirata.

Weber Antal építész

Pesti Hirlap. 1879. nov. 5. 3.

a Szechenyi-ugyben

Weber Antal épitész

Pesti Hirlap. 1879. nov. 6. 4.

Engel szobrász, a Széchenyi-szobor
készítője....

Weber Antal ejtész

Pesti Hirlap. 1879. dec. 15. 3.

A Képzőmű-egyeti társulat 14-én....

Weber Antal-épitész

Budapesti Hirlap. 1882. szept. 11. 6.

az üllői-uti klinika közepső....

Weber épitész

Magyar Müvészet 1925.403-432.o.
Vámos Ferenc:Feszl Frigyes és kora.

Weber Antal épitész

Pesti Hirlap. 1880. jun. 15. 3.

a fővárosi Képzőművészeti bizottság

Tegnap délelőtt ....

Tekintetes kir. .....

.....

A) lakos ..... az A) alatt eredetiben s másolatban ide mellékelt, 1 ..... -ik évi .....

..... hó ..... -ik napján kelt ..... szerint ..... kor. ..... fillérrel

adós ..... lévén, engedélyt ad ..... arra, hogy e követelés ..... et telekkönyvi bekebelezés

által is biztosithass .....

Ennélfogva kér ..... a tekintetes ..... mint telekkönyvi

hatóságot, hogy jav ..... ra a zálogjogot ..... kor. ..... fill. tőke, ennek 1 ..... évi

..... hó ..... ik napjától számitandó ..... % kamatai és .....

.....

.....

erejéig adós ..... nak a .....

.....

.....

.....

.....

.....

..... sz. a.

foglalt ingatlanaira telekkönyvileg bekebeleztetni méltóztassék.

Tisztelettel

.....

.....

[Weber Antal.] 2

Andrássy úton: Fuchs Gusztár bérháza
Erdődy Jelv. gr. nyaralója (lásd Ép. Ip.
Bellevue
Ötvös utcai Halász-ház
" Fiokszálogház (lásd Ép. Ipar)
Berb egyház köszeg háza Lipót u.
Havas u. Forgó István háza
Dorottya u. Egyesült föv. takarékp. (1872-73)
(lásd Köszöny)
Kolbenheyer utóda volt 1881 ben a kultusminis-
terium szolgálatában: Itt építi:
Üllői uti közp. klinikaép.
Wagner féle belgyógyászati klinika főző és mosó
konyha
pozsonyi bába képző
Nyemu könnt és Esterházy u: természetrajzi és
természettani intézetek.
Vaskoronarend 40 éves jubileumára
1878 kiálítás után párisban becsületrend lovag-
keresztje

Weber Antal úrtól

Pesti Hírlap. 1881. dec. 15.

---

a Deák-szoborról

Weber Antal építész

Pesti Hirlap. 1879. febr. 14. 5.

A kiwatalor lapból: A Kultusminiszter az orsz. képzőmiwészeti tanár tagjaiwá....

Wèber Antal épitész

Pesti Hirlap. 1880. máj. 15. 3.

A Széchenyi-szobor, melyet talap-
zatára....

Francia beesületrend lovagkeresztje.
Weber

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8

A jubilált épitész

Vaskoronaesd, Weber

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8

A jubilaet epitesz

Weber Antal épitész

Pesti Hirlap. 1880. máj. v. 3.

Fov. ügyek

A Képzőművészeti bizottság

Weber Antal épitész (1821–1888)

Pesti Hirlap. 1886. nov: 9. 8.

a jubilált épitész

Weber Antal épitész /1821-1894/ Ybl

az Üllői-uti klinika gazdasági épü-

letének bokréta ünnepe

Budapesti Hirlap ,1882,IX.14.

253.sz,3.o.

Weber Antal épitész 1821-1888 YbI

Budapesti Hirlap,1882.X;15.
284.sz.I.Melléklet,1.o.

Weber Antal ipitész

Pesti Hirlap. 1881. jun. 29. 3.

A tanács határozata a művészeti akadémia kérdésében

Weber Antal épitérz

Pesti Hirlap. 1881. jul. 9.

A szegedi szücház ügyre

Weber Antal, ejutón

Budapest, Kiilap. 1881. X. 31.

137-n. Melléklet, 4.o

Wéber Antal é[illegible]tész.

Pesti Hirlap. 1882. jul. 21. 1-mell. 3. l.

MDK

Wéber Antal

Jakabffy F.: Weber Antal és müvei. Magyar Epitőművészet 1907. 11. sz.

Weber Antal

lásd

Jakabffy Ferenc. Weber Antal és művei.

Magyar Epitőművészet

1907. 11. szám

telj. életrajz. arcképpel

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Antal

építész

Budapesti Szemle, 1864. XIX. k.

347–352. l. — Magy. Tud. Akadémia.

Weber épitész.

Pesti Hirlap.1882.okt.5.1-mell.3.l.

Weber Antal épitész

Századok 1885. 190 o.

Weber Antal épitém

jor

Budapesti Szilap, 1881. X. 1

107. n. 3. o. (Sp. és M.)

W e b e r A n t a l

Fővárosi Lapok.1867.jan.11. /Fővárosi hirek./~~Az országos.../~~

MDK

Weber Antal, építész
1821/1823/ - 1888/1889/.
?

Lotz Károly, festőművész örökitette meg képmását.
1833-1904

Magyművészképm.

Weber Antal

Lösd

EKpt. 1861-2. 47 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Antal

l.

Zelovrch Józsefmező

165, 203. l.

Weber Antal

építész

írod

Ney Béla: Nemzeti építőművészet és stílus. Bp. 1917.

13. l.

Weber Antal

terverte az ujszászi
rk. templomot
román stilben

Bartbpestbalp

52. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Weber Antal

épiséveretö

kassai nehéz-
ezphár

vród

i

Csanyi mücemlrest.

17. l -

Fenti meghalt 1880-
ban?

2.

Europa
tö ugv. lapterjesztö vällalat

Budapest

Fiseg vidi-u. 36.

Weber Antal

(1823 - 1886)

ivód
?

Jblutolsó

q.l.

J. Keszler.

:ban 1826-ban.

uchten.

s oltáron, az evangelium és a
helyen, van az oltári szentség.
donna előtt két angyalka imád-
bról az Őrangyal vigyáz két
; középütt pedig a feszületre
ent ki a tisztító-tűzből. Fölül, a
zentháromság körül, apostolo-
i atyákat, szenteket, profétákat
kön a térdelő Madonnával és
A menyei csoportból balról szent
és Gergely, mögöttük szent
t, leghátul Dávid, Illés és Mózes,
nos, Péter, Ambrus és Ágoston,
a rózsafűzérrel, József a liliom-

A háttér hegyes vidék. Felirata
N HEI. ZUFLUCHTEN« és jelzése alól:
1855« és fölül a két sarokban,
1855«.

42·5 cm. — Lelt. sz. 2133. — Delhaes:
gusztus 21-én (465–901). — Értéke:
anuár 3-án és 4-én (340–902). —
: 1902 április 10-iki 3883 sz. leirat.

III.

289 (2133).
621 (257).

289

Hocsy

Weber Antal

építész

Tervezte az egyszá-
zi rk. templomot
1885-ben
neoromán stílben
Velics 1894.

79. l.

1654. Szlányi Lajos:

Zagyvaparti füz

Az üde gyeppel boritott elő
melyek közül a legutóltó a
garmadába; balra pedig a
háttérben középütt és a Zo
zak és ólak bontakoznak
alól jobbra: „Szlányi L

Vászon, méretei 90
Vétetett a 9043

L 1898: XII. 31-ki

elszámoltatott 1899: IV. 6-a
1899: V. 25-én a 29855 sz. b

Weber Antal
épitesz
ujszászi M. templom
1885

cvod
Velvánd
167. l –

~~252.~~ 1851.

Weber Antal

építész

vő

Kel 1885

III. 4. 2. f. 281. l.

Kath. Péter székf.
Prot. Gerzson

CSÜTÖRT.
23
Kath. Dam. sz. Pét.
Prot. Alfréd

~~Egyetem Ny. Mozgó művezető~~
~~Fot. és Alcsut féle klisé tban.~~
vissza 11/15

PÉNTEK
24
Kath. Mátyás ap.
Prot. Mátyás

Újhold 13 ó. 44 p.
Horváth muzeumi ör 23 vissza l. 51/a Vérítvége

SZOMBAT
25
Kath. Géza vt.
Prot. Géza

~~Waldor, a Petrik féle lemez beszüllendő~~
vissza 1933 11/24

Izr. S. Mispatim

8. hét. 1933 Február hó. 28 nap.

Weber Antal

épitesz

A gróf Bolza-család kriptája Szarvason

Terverte fenti

Zsilinszky Mihály: Szarvas város történelme és jelen viszonyainak leírása. Pest 1872

134. l.

Santiago Bonome: *Trono infantile.*

Weber Antal

Epitem

vrd

Lechner 1940

202. l.

Festmény, aranyléczes fekete
342 cm. — Száma a törzsleltárban
Becsértéke 2500 K.

261. Julius von Blaas

Az előbbi született Albanóban 18
pedig Wienben 183

Sötétszürke heréltek.

Az előtérben két egym
paripa van ábrázolva, a melyek
társának nyakán nyugtatja. A
szintes ház, jobbról pedig, a ro
két fenyőfa tünik szemünkbe.
alól balra: »*Julius von Blaas*

Festmény, aranyléczes fekete
433 cm. — Száma a törzsleltárban
Becsértéke 2500 K.

Weber Antal

építész

utód

Magyar Bp.

105. l.

Weber Antal

épitész

életrajzai cédulák
alapján írandó meg,
ha nem volna kiadva.

De Serres van
Serres Agoston

életrajzának
[illegible]
a Rév. Lex.

MDK

Weber Antal,épitész.

A kiegyezés utáni lázas munkaéveiben, 1867-töl a század végéig , az elmaradottság elleni küzdelemben az épitészet terén két kiváló mester kitartó munkája hozta meg az ujjászületést a hazai müvészet terén. Weber Antal és Ybl Miklós. Más ágakban nem volt oly siva a helyzet, mint az épitészet terén.

Jakabffy Ferenc: Wéber Antal és müvei.

Magyar Epitömüvészet.-Pantheon. 1907.11.sz.

MDK

Weber Antal,épitész.

Ha munkásságának eredményére kétségkivül Ybl Miklós volt a nagyobb, érdemekre semmivel sem áll mögötte kortársa és személyes jóbarátja: Weber Antal. Az uttörés munkájában ha nem is vezetöszerep, de mindenesetre oroszlánrész jutott neki.

Jakabffy Ferenc: Véber Antal és müvei.

Magyar Epitömüvészet.-Pantheon. 1937.11.sz.

3/.

MDK

Weber Antalm épitész.

Lotz Károly: Wéber Antal arcképe. Repr. 1.1.

Weber müvei: Halász-palota.Eötvös-utca 11. 2.1.
Kép.
Erdödy-villa. Andrássy-ut 12c. 2.1.
Kép.
Szemészeti Klinika. Üllöi-ut 26. 3.1.
Kép.

Jakabffy Ferenc: Wéber Antal és müveié
Magyar Épitömüvészet. - Pantheon. 1907. 11. sz. 1-
4.1.

4/. MDK

Weber Antalm épitész.

Kép: Egyetemi Fizikai föépület. Muzeum -körut 4.sz.
4.l.

Életének folyásą a XIX.sz. elsö felének küzdelmes ideje, az ezután elkövetkezett elnyomatásnak és a hatvanas évek föllendülésének minden szkát magán viseli. 1823-ban Pesten szegény polgárszülök gyermeke oly szerencsés volt, h. a piaristák már akkor hires gimnáziumában végezhette elsö tanulmányait.

Jakabffy Ferenc: Wéber Antal és müveié
Magyar Epitömüvészet. - Pantheon. 1907. 11. sz. 1-
4.l.

MDK

Weber Antal, építész.

1835-ben a városi rajziskolába lépett, hol 4 esztendön át a kiválónak tartott Landau vezetése alatt tanult. - 1839-ben Hild József ép.müv. mellé került, ki Pollákkal együtt a régi idök legjobb mesterei közé tartozott. Az esztergomi nagy templom/Bazilika/ építésén kapott munkakört, melyet derekasan betöltve mestere ajánlólevelével Bécsbe ment.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Epitömüvészet. - Pantheon. 1937. 11. sz. 1.
4.1.

6/.

Weber Antal,épitész. MDK

Bécsben akkor nagy épitészeti föllendülés volt, mikor W.A. mint kömüvesinas elsajátitja szakmájának gyakorlati oldalát, majd nagy protekcióval bejut az Akademie der bildenden Künste c. akkor világhirü nagyon zátrkörü intézetbe. Elöbb csak rendkivülü, majd miután föliemerték tehetségét, a tanév közepén rendes hallgató lett.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Épitömüvészet.-Pantheon. 1907 11.sz. 1-4.l.

7/.

Weber Antal, építész. MDK

Később ösztöndijat is kapott Bécsben az Akadémián, igy még két évig ott folytathatja tanulmányait. A teljes hároméves építészeti tanfolyamot elvégezve, még egy évre elméleti ismeretei kibövitésére a bécsi politechnikum matematikai osztályának hallgatója lett. Végre 1846-ban visszatér hazájába.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Építömüvészet.-Pantheon. 1907 11.sz. 1-4.l.

8/. Weber Antal, építész. MDK

Első müve itthon egy svábhegyi nyaraló. A munka folytatásában megakadályozza a közben kitört szabadságharc. Végigharcolja. Az elkövetkezett szomoru idök nem tették lehetövé épitési munkálatainak folytatását. Tanitani kezd. 1850-ben Szapáry Gyula gr. későbbi min.elnöknek ad órákat az épités akkor még nem igen ismert tudományából. 1851-ben ismét kap épitési munkára megbizást.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Epitömüvészet.-Pantheon. 1907 11.sz. 1-4.l.

Weber Antal,épitész.

Gyöngyösön br.Orczy Lörincné birtokain épit gazdasági épületeket. Ettöl kezdve 1866-ig vidéken talál munkakört. Lassankint a magyar arisztokrácia kedvenc épitésze lesz. Zichy Ferencnek Nagyhörcsögön, Eszterházy gr.nak a fehérm.-i Sárosdon, Erdödy gr.-nak Vas-Vörösváron, Keglevich gr.-nak Tápió-Sághon épit kastélyt. Kiböviti az Eszterházyak galántai kastélyát. Révay Ferencnek pedig Turócon kápolnát épit.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Épitömüvészet. 1907 11. sz. Pantheon.1-4.1.

MDK

Weber Antal,épitész.

1867-ben visszakerül Pestre. Itt böven van munka. Köz- ps magánépületek hosszu sorát alkotja meg:
Forgó-bérház,Havas-utca. 7.
Erdödy-villa,Andrássy-ut 120.
A régi Bellevue-nyaraló,Andrássy-ut 127.b.
A fiókzálogház,Eötvös-utca 3. ./.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei
Magyar Epitömüvészet. 1907 11. sz. Pantheon.1-4.1.

11./

Weber Antal, építész.

Müvei: A szerb egyházközség háza, Váci-utca 60.
Placht-bérház, Váci körut 18.
Neuwelt-bérház, Váci-körut 43.
Fuchs-bérház, Andrássy-ut 33.
Széchényi-bérház, Király-utca 60.
Halász-bérház, Eötvös-utca 11.

./.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei
Magyar Epitömüvészet, 1907 11. sz. Pantheon.1-4.l.

12/.

MDK

Weber Antal, építész.
1823-1889

Az Egyes. föv. Takarékpénztár palotája, Dorottya-u 2. sz.

Legbecsesebb alkotása: Az Ádám-bérház, Sándor-u. 2.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Épitömüvészet. 1907. 11. sz. 1-4. l. Pantheon.

13./

MDK

Weber Antal,épitész.
1823-1889

Kolbenheyer Ferenc, kultuszminisztériumi épitész halála után a kormány öt hivja meg annak helyére ,igy állami épületek hosszu sorára kap megbizást:

Az egyetemi orvoskari intézet belgyógyászati pavillonja. Szentkirály-u.46.

A Széchenyi -szobor talapzata. ./.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Epitömüvészet. 1907.11.sz. 1- 4.l. Pantheon.

14/.

MDK

Weber Antal,építész.
1823-1889

Az angyalföldi-elmebetegkórház .
A pozsonyi bábaképzőintézet.
A tud.egyetem szerb-utcai hátsó szárnya.
Az egyetem fizikai pavillonja./Eszterházy-u.3./
A Klinika középső. belgyógyászati épülete,Üllői-ut 26.
Az Egyet. természettud. épülete,Muzeum-körut 4.
fő

Mind az ő alkotásai.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és művei.
Magyar Epitőmüvészet. 1907.11.sz. 1-4.l. Pantheon.

Weber Antal,épitész.

Szakmáján kivül érdeklödött a közélet minden ága iránt.
A föv.törv.hatósági bizottságának tagja volt.
Számos albizottság ülésein vett részt.
A középitési u.n. hetes bizottság elnoke is volt.
A MMÉE egyik legbuzgóbb tagja volt.
1888 dec.5.-én negyven éves ép.müv. munkássága alkalmával kartársai meleg óvációban részesitették.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Épitömüvészet. -Pantheon. 1907.11.sz. 1-4.l.

Weber Antal,épitész.

1888-banjubileuma /40 évm alkalmából az uralkodói kegy vaskoronarenddel tüntette ki. Ekkor a francia kormány is kitüntette a párisi világkiállitás rendezésénel szerzett érdemeiért a becsületrenddel.

Legkedvesebb stilusa az olasz renesszánsz volt, ebben alkotta müvei legjavát.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Epitömüvészet. -Pantheon. 1907.11.sz. 1-4.1.

17/. DK

Weber Antal,építész.

1888-ban sokat betegeskedett. Arkóban keresett gyógyulást baja ellen, a következő nyarat Hüvösvölgyben töltötte a Szép Juhászné nyaralóban. Ott érte a halál is 1889.aug.4.-én. A németvölgyi temetőben helyezték el örök nyugalomra.

Nyilt,egyenes ,nemes elökelöség jellemzöi.

Jakabffy Ferenc: Weber Antal és müvei.
Magyar Epitömüvészet. -Panthecn. 1907.11.sz. 1-4.1.

EGYETEMI FIZIKAI FŐÉPÜLET. MUZEUM-KÖRÚT 4.

a vaskoronarend keresztjét kapta meg tőle, ugyanekkor tüntette ki a francia kormány a becsületrenddel, még a párisi világkiállítás rendezésénél szerzett érdemeiért.

A kitüntetéseket hivatalnoktársai is lelkes ünneplésre használták föl. A kultuszminiszterium dísztermében az összegyűlt egész hivatali gárda előtt maga az államtitkár, ***Berzeviczy*** Albert tűzte mellére az érdemkereszteket.

Életének utolsó éveiben sokat gyöngélkedett; 1888—9. telén Arkóban keresett gyógyulást baja ellen, majd a következő nyarat a Hüvösvölgyben, a Szép Juhászné nyaralóban töltötte. Ott érte a halál is, 1889. augusztus 4-én. Földi maradványait kartársai és a magyar közélet számos jelesének kíséretével a németvölgyi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Wéber Antal egész életét és munkásságát a tökéletes harmónia és nemes előkelőség jellemzi. Művészete olyan, mint személye volt: nyilt, igaz, természetes és őszinte. Egyéniségének bélyegét minden alkotása magán viseli ugyan, de azok sem más műveknek, sem az ő régebbi munkáinak nem voltak másai. Legkedvesebb stilusa az olasz reneszszánsz, ebben alkotta művei legjavát, mert érezte, hogy ez az irány a jelen embereinek lelkivilágához és az ő népének nyugodt pompaszeretetéhez legközelébb áll. Ha főúrnak, ha polgárnak épített, mindig eltalálta annak kedvét és művei még sem tértek le soha a művészi talapzatról, amelyre mesterük tehetsége révén kerültek.

Művészi pályafutásának szembeszökő jelensége a folytonos fejlődés, alkotásainak hosszu során keresztül. Első munkáin még a stilus jellegző világhirü példáinak, az olasz palotáknak hatása látszik. Azok inspirációja még teljes közvetlenséggel rajtuk van, a részletképzés sem tekinthető teljesen szabadnak azoktól. De minden ujabb épülete hatalmas lépéssel halad az önállóság felé, s amint tehetségének szárnyai a gyakorlati tudástól is lendítve, kibontakoznak, utolsó alkotásai megközelítik a tökéletes művészi koncepció legmagasabb fokát.

jedt tudományágaiból. 1851-ben kap ismét építési munkára megbízást: Gyöngyösön, báró Orczy Lőrincné birtokain épít gazdasági épületeket. Ettől kezdve 1866-ig vidéken talál munkakört és szorgalma meg tudása révén lassankint a magyar arisztokrácia kedvenc építésze lesz. Zichy Ferenc grófnak Nagyhörcsögön, Eszterházy László grófnak a fehérmegyei Sárosdon, Erdődy grófnak Vas-Vörösváron, Keglevich Béla grófnak Tápió-Sághon épít kastélyt. Kibővíti az Eszterházyak galántai kastélyát, Révay Ferenc bárónak pedig Thurócon kápolnát emel.

1867-ben kerül vissza ismét Pestre, hol akkor évtizedek mulasztásait akarják pótolni, és így bőven van munka, amiből ő is kiveszi részét. Egymásután köz- és magánépületek hosszú sorát alkotja itt meg. Művei: a Forgó-bérház (Havas-utca 7.), az Erdődy-villa (Andrássy-út 120.), a régi Bellevue-nyaraló (Andrássy-út 127 *b)*, a fiókzálog-ház (Eötvös-utca 3.), a szerb egyházközség háza (Váci-utca 66.), a Placht-bérház Váci-körút 18.), a Neuwelt-bérház (Váci-körút 43.), a Fuchs-bérház (Andrássy-út 33.), a Széchényi-bérház a Király-utcában, a Gschwindt-bérház (Király-utca 69.), a Halász-bérház (Eötvös-utca 11.), az Egyesült fővárosi takarékpénztár palotája (Dorottya-utca 2.) és Igbeecsesebb alkotása, az Ádám-bérpalota (Sándor-utca 2.).

1881-ben *Kolbenheyer* Ferenc kultuszminiszteri építész halála után a kormány őt hívja meg annak helyére és így állami épületek hosszú sorára kap hivatalból megbízást. Az egyetemi orvoskari intézet belgyógyászati pavillonja (Szentkirályi-utca 46.), a Széchényi-szobor talapzata, az angyalföldi elmebetegkórház, a pozsonyi bábaképzőintézet, a tudományegyetem szerb-utcai hátsó szárnya, az egyetem fizikai pavillonja (Eszterházy-utca 3.), a Klinika középső, belgyógyászati épülete (Üllői-út 26.) és az egyetem természettudományi főépülete (Múzeum-körút 4.) ezen minőségében emelt művei.

SZEMÉSZETI KLINIKA. ÜLLŐI-UT 26.

Szakmáján kívül érdeklődött a közélet minden ága iránt és munkásságát soha sem tagadta meg polgártársaitól sem. Mint a főváros törvényhatósági bizottságának tagja, számos albizottság ülésein vett részt, sőt éveken keresztül a középítési, úgynevezett *hetes-bizottság* elnöke is volt. Szoros baráti viszonyban állott építész kartársaival és a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületnek évek során át egyik legbuzgóbb tagja volt. 1888. dec. 5-dikén negyvenéves építőművészeti munkássága alkalmával kartársai meleg óvációt rendeztek számára. Üdvözlő küldöttség kereste föl és *Pucher* József tolmácsolta előtte a kollégák szeretetét. Az Egyesület Csillag-utcai házában lakoma volt tiszteletére, melyen a technikus közélet jelesei, mint Steindl Imre, Hauszmann Alajos, Ney Béla, Lipthay Sándor, Szily Kálmán, Tolnay Lajos, Hieronymi Károly ünnepelték lelkes szavakkal. Lotz Károly pedig arcképét festette meg, amely azóta az Egylet társalgóját díszíti.

A jubileumkor uralkodójának kegye is fölkereste,

HALÁSZ-PALOTA. EÖTVÖS-UTCA 11.

Életének folyása a tizenkilencedik század első felének küzdelmes időinek, az ezután elkövetkezett elnyomatásnak és a hatvanas évek föllendülésének minden szakát magán viseli. 1823-ban született Pesten. Mint szegény polgárszülők gyermeke oly szerencsés volt, hogy a piaristák már akkor is nagyhírű gimnáziumában végezhette első tanulmányait. 1835-ben a városi rajziskolába lépett, hol négy esztendőn keresztül a kiválónak tartott *Landau* vezetése alatt tanult.

1839-ben *Hild* József építőművész mellé kerül, kinek akkor Pesten és vidéken nagy építészeti prakszisa volt, s ki *Pollák*kal a régi idők legjobb mesterei közé tartozott. A fiatal Wéber az esztergomi nagytemplom építésén kapott munkakört, amelyet derekasan betöltve, 1842-ben mestere ajánlóleveleivel Bécsbe ment, hol akkor nagy építészeti föllendülés volt Rövid ideig mint kőművesinas, közvetlen tapasztalattal sajátítja el szakmájának gyakorlati oldalát, majd nagy protekcióval bejut az *Akademie der bildenden Künste* című, akkor világhírű és nagyon zártkörű intézetbe. Előbb csak rendkívüli látogató, de szorgalma és fölismert tehetsége révén már a tanév közepén, decemberben rendes hallgató lesz, sőt később ösztöndíjat is kap s így még két esztendeig folytathatja ott tanulmányait. Elvégzi a teljes hároméves építészeti tanfolyamot, majd elméleti ismeretei kibővítésére még egy évre a bécsi politechnikumra is beiratkozik és ott a matematikai előadásokat hallgatja. Végre 1846-ban visszatér hazájába és egész lelkesedéssel kezdi meg építőművészeti pályáját.

A mostoha viszonyok mellett első műve egy szerény svábhegyi nyaraló. A munka folytatásában a kitört szabadságharc akadályozza meg, amelyet jó hazafiuként végigharcol a honvédség között. Az elkövetkezett szomorú idők nem voltak alkalmasak építési munkásságának folytatására. Más kereset után kénytelen látni. Tanítani kezd és 1850-ben többek között Szapáry Gyula gróf, későbbi miniszterelnöknek ad órákat az építés akkor még nem igen ki-

ERDŐDY-VILLA. ANDRÁSSY-UT 120.

PANTHEON

Csányi Károly fejlécze.

Jakabffy Ferenc.

Wéber Antal és művei.

A kiegyezés utáni idők, 1867-től a század végéig, hazánkra a lázas munka évei voltak. Minden téren nagy volt az elmaradottság, amelyet kiküszöbölni kellett; a művelődés minden ágában messze állottunk nyugati szomszédaink mögött, de sehol sem annyira, mint az építőművészet terén. Az építésnek sem művészi feladataival, sem ipari oldalával magyar ember nem foglalkozott; osztrák volt minden vezető és minden munkás, osztrákok a minták, amelyeket például állítottak honfitársaink elé és német volt még a nyelve is az építés minden kellékének.

A tudományok és mesterségek más ágaiban nem volt ennyire sivár a helyzet, hiszen nem egy dologban századokon át mi voltunk Nyugat mesterei, de az építészet terén teljesen töretlen ösvényen állottak azok a kevesek, kikre a magyar építőművészet megteremtésének nehéz feladata várt.

Két kiváló mester önzetlen és kitartó munkája hozta meg az újjászületést a hazai művészetnek, *Ybl* Miklósé és *Wéber* Antalé. A kettő közül tagadhatatlanul az első volt a nagyobb, hiszen ő méltán állítható kora legkiválóbbjai mellé. De ha munkássága eredményére nem is volt hozzá fogható, érdemekre semmivel sem állott mögötte az ő kortársa és személyes jóbarátja, Wéber Antal sem. Az úttörés nehéz munkájában, ha nem is vezetőszerep, de mindenesetre oroszlánrész jutott neki, amelyet derekasan vállalt és becsületesen végzett el mindig.

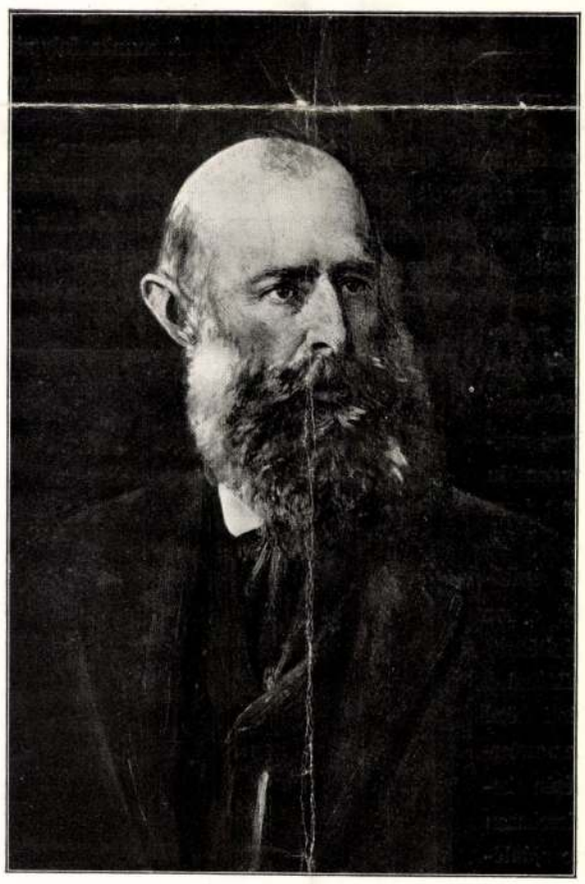

WÉBER ANTAL ARCKÉPE.
LOTZ KÁROLY FESTMÉNYE UTÁN.

Magyar Építőművészet

1907. 11. 7.

Wéber Antal

Wéber Antal és művei. Irta Jakabffy Ferenc. Magyar Építőművészet november hó.

1907

(Művészet 1908. 71. l.)

Pest.

A bástyákkal és köröndökke
közül öt mecset válik ki, utcáit
alakok élénkitik meg. Jobbra a Du
Felirata:

Pest 1686 évbe
Buda és Pest vissza fo

Kny., mér. a vk. 13.7: 19

Weber Antal

Vas. Lyc. 1886. 491. l.

éves neje. — Stern Zsigmondné, 79 éves, Zomborii, és Bonyhádon temették el. — Özv. Weber Antalné, szül. Kugler Éva, a közoktatásügyi miniszterium műszaki építészének, Weber Antalnak édes anyja, 85 éves, Budapesten. — Özv. Imre Dánielné szül. Móricz Mária, 94 éves, Sepsi-Szentgyörgyön, s 90 unoka és dédunoka is siratja.

Deisinger
FRATELLI
F D

Weber Antal

epitest

teljes életrajzi
arckeppel

Vasrup

1889. 32 szám

Okv felh

Weber Antal

epitett

ind

Vas Up 1889.

522 l.

Weber Antal

1823 - 1889 -

irod

Nendtvich Gusztár.

Weber Antal + Épitö

Ipar 1889. 32 szám

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

pek, nem elégesznek meg a buzgó imádkozással, bucsujárásokkal, földre borulással s más efféle szent foglalkozásokkal, melyek isten áldásait számukra mind ezen, mind a más világon biztositani volnának hivatva, hanem ők is szoktak „kerékkel és tengelylyel“ imádkozni. Ime pár mutatvány ama szent mondatokból, melyek a japániak imádkozó gépének bizonyos helyeire fölirva vannak: „A tudomány nagy kerek tükre mondja: okos és ostoba emberek ugyanazon egy hajóban eveznek; akár boldogok, akár szerencsétlenek, egyaránt végig kell haladnio a mély tó fölött; a könnyü vitorlák vidáman feszülnek az őszi szellő fuvallatára; azután bemerülnek a sötét felhők közé s a menynyei tudomány részeseivé lesznek.“ — „Az, kinek okossága föltárja a tudományt, igy szól: „Miként a hajlongó füvek hullámzanak a gyönge szellőtől, vagy miként az ősz fénylő esthajnalai eltünnek, mikor a nap leáldozik, vagy mint mikor a hajó régi parthoz visszatér — olyan az élet: füst, hajnalpir az egész“ stb.

Ilyenformán igyekeznek összeegyeztetni még a papok is a hasznost a kellemessel, a kötelesség érzetet a kényelemszeretettel. Jó lélekkel még csak ki sem nevethetjük őket, mert az már tökéletesen mindegy, hogy vajon valaki a nyelvével kelepel-e vagy pedig valami lelketlen gépezettel? — a czél ugyanegy, hogy t. i. a mennyei üdvösséget és boldogságot elérhessék!

Egy gőzhajó elsülyedése.

Ha végig tekintünk a hajótörések statisztikájáról Angliában közelebb kiadott hivatalos jelentésen, ugy találjuk, miszerint a hajótörések száma oly szigoru szabályszerüséget követ, hogy, ha még nehány évről további megfigyelések fognak rendelkezésünkre állani, előre kiszámithatjuk, hogy minden évben hány tengeri jármü szenved hajótörést, s ezek közül hány lesz az emberi gondatlanságnak, hány a növekvő forgalomnak és hány az elemek elhárithatatlan dühének áldozatává.

Az egyes éveket tekintve, első pillanatra növekedés látszik a szerencsétlenségben, mert mig 1864-ről 1390 eset, 1866-ról már 1860 eset, 1867-ről 2090 eset, 1869-ről pedig már 2114 eset van feljegyezve. Azonban ha figyelembe veszszük hogy évek folytával átalán a közlekedő hajók száma mily mértékben növekedett, a szerencsétlenségek számában tapasztalható emelkedés természetesnek tünik föl, de másfelől a szerencsétlenségek számának az összes közlekedő hajók számához aránylag való sülyedése ismét igen természetes, mert az a nagyobb mérvü gyakorlatból folyó emberi tapasztalat gyümölcse.

Az 1871-ben elveszett hajókból 856, tehát több mint fele, aránylag csak jelentéktelen viharnak lett áldozata, s az egész veszteségnek $^1/_3$-da tulajdonitható az elemek dühének; 398 teljes hajótörés volt, 351 csak összeütközés következménye, 137-nek pedig a hajó roszasága volt oka. E mindössze 458,000 tonna értékü 1927 elsülyedt járművön 626 emberélet veszett el, de ebből a nyilt tengerre, tehát absolut menthetetlenül, csak 96 élet esik, a többi oly elhagyott partvidékeken jutott enyészetre, honnan jókor érkező segedelem megmenthette volna őket. — Hogy e veszteség nem nagyobb, hogy nem olyan, mint a mult századok veszteségei voltak, az a „kir. életmentő hajók társulatá“-nak köszönhető, melynek hajói 233 életmentő csónakkal czirkálnak a veszélyes partok körül, s mely a mult évben is 4336 hajótöröttet, alig néhány évi működése óta pedig összesen már 21,000 életet mentett meg.

Az e statisztikai adatokból kivontható átalános következtetéseket a szakbuvárlókra hagyva, mi a tengeri szerencsétlenségek szomoru sorozatából — mellékelt képünk magyarázatául — egyik legborzasztóbb katasztrófa leirását adjuk egy szemtanu elbeszélése után.

„Aug. 29-én 5 óra 15 perczkor délután Uj-Yorkból a „Metis“nevü hajón Providence-be indultam. A gőzösön Burton kapitány parancsnokolt. Ámbár a hullámok már Uj-York kikötőjében is háborogtak és jármüvünket hevesen dobták erre-arra, mégis minden jól ment másnap reggel 3 óra 15 perczig. Ekkor az ég elsötétült s iszonyu zápor kezdett aláömleni. Egyszerre csak szerfölött erős rázkódás zavarta meg az alvók nyugalmát, mintha valami keményen hajónk oldalához ütődött volna; gőzösünkkel egy ismeretlen hajó ütközött össze és annak tetemes sérülést okozott. A sötétben mindenki fejét vesztve lótott-futott és senki sem tudta fölismerni a hajó által szenvedett sérülés nagyságát. Annyi bizonyos, hogy a gőzös, alig husz percz eltelte után egészen középső fedélzetéig sülyedt a tengerbe. Az utasok, valami 120-an, köztök 40 nő és gyermek, s az 50 emberből álló legénység ijedten rohantak a felső fedélzetre, a nélkül, hogy a veszély valódi nagyságát sejthették volna. A nők csak éji öltönyeikben voltak s rémület fogta el mindnyáját. A jelenet vérfagyasztó vala, és az, ki e roppant veszélyből szerencsésen kimenekülhetett, bizonyára soha sem fogja elfeledni azt. Nemsokára mindnyájunkat az ugynevezett „vészfedélzet“-re parancsoltak föl, mert a viz már oly magasan állt, hogy másutt nem volt maradásunk. A többi utasokkal én is fölmentem. Csak három mentő csónakot vettem észre ott, noha négynek kellett volna lenni.

„Az egyik csónak, a mint a vizre bocsátották, felfordult. Alig tiz percz mulva, hogy a vészfedélzetre léptünk, ez elvált a hajó derekától s tova uszott, mig a hajó maga menthetetlenül elsülyedett. Ott valánk a viharban uszó fedélzeten, férfiak, nők és gyermekek összevissza zsúfolva, mint valami rabszolga-kereskedő hajó alján a szegény rabszolgák — s görcsösen kapaszkodtunk a fedélzet ablakaihoz, mig a hullámok rémitő erővel söpörtek végig azon mindegyre. Tutajunkat borzasztó romhalmaz vette körül; a „Metis“ romjai voltak azok s tetemes árukészleteinek imitt-amott uszó maradványai. A férfiak minden lehetőt megtettek a nőkért s gyermekekért, s kötelekkel a fedélzethez kötötték őket. A hajótörtek közül sokan orditottak, mások imádkoztak és csak kevesen tanusitottak lélekjelenlétet vagy önmegadást. Még mindig folytonosan szakadt a zápor s a hullámok oly is onyu erővel csapkodták a fedélzetet, hogy ez minden pillanatban elsülyedéssel fenyegetett. Minthogy én ez utóbbi katasztrófát, t. i. az elsülyedést kikerülhetetlennek tartottam, legokosabbnak hittem jó előre valami mentő eszköz után nézni. A fedélzetről tehát a vizbe ugrottam és nagy nehezen sikerült egy kötélbe kapaszkodnom, mely egy uszó gyapotcsomaghoz volt erősitve; mindamellett is nem csekély fáradságomba került, mig ujjaimat a kötél és a gyapotmálha közé dughattam. Most már a kétségbeesés bátorságával ragadtam meg a gyapotköteget, melynek tulsó oldalán szintén egy hajótört, egy öreg ur kapaszkodott meg. Igy uszkáltunk ez ingatag jármü mellett (mert csak mellette és nem rajta usztunk) tovább egy félóránál, mikor szerencsétlen társam a hideg vizben egészen elzsibbadva, kezéből a kötelet kiszalasztá s a viz alá merült. Fájdalom! — megmentésére mit sem tehettem. Én ezután még egy óránál tovább voltam a gyapotköteghez kapaszkodva s ott uszkáltam vele a hajófedélzet mellett. Végre a keleti láthatáron halvány fénysugarak jelölték a nap feljövetelét, mikor ismét megláthatám ama szerencsétleneket, kik a töredékeny fedélzeten a vihar kényekedvére voltak bizva s kiknek szivszakgató segélykiáltása még a legdühösebb orkán süvöltését is tulhangzotta.

„A hideg viz egészen megmerevité tagjaimat, s bizonyára én is elsülyedtem volna, ha a fedélzetről ideje korán észre nem vesznek és kötelet nem bocsátottak volna le értem, a melyen aztán ismét fölkapaszkodhattam. Szerencsénkre a partoktól nem voltunk nagyon messze, ugy hogy azok Watch-Hill közelében imitt-amott már elő is tünedeztek s épen jókor, mert a tutaj annyira tul vala terhelve, hogy minden pillanatban elsülyedhetett. Ekkor egy hatalmas hullám a fedélzetet hirtelen 60 lábnyi magasra emelte és azután roppant erővel a parthoz vágta, hol már több ember állt készen segitségünkre. A fedélzet hátsó része a heves zökkenés következtében darabokba tört, s a romok azok közül, kik a fedélzetnek a hullám ereje által történt fölemelése alkalmával a vizbe hulltak, többeket agyon ütöttek. Körültem is többen sülyedtek viz alá; magam szintén kegyetlen sérüléseket szenvedtem, de végre mégis szerencsésen partra jutottam.“

Másnap a hajótörés szerencsétlen áldozatait a hullámok Watch-Hillnél partra vetették, ott fölszedték őket s az „Ocean Hotel“-ben, Stoningtonban kilétök kitudhatása végett közszemlére kitették. *S. L.*

Mikor a harangok sirnak.

(Tót temetés.)

Előbb a lélekharang szólal meg, aztán a nagy harang. A lélekharang mintha az életet siratná, — a másik, tulnyomó szavával, a jobblét reményét, vigaszát látszik hirdetni. S körülbelül ez érzelmet is szülik kebelünkben; mikor a lélekharang szól, kétségbeesve állunk kedveseink teteménél, éles szavával csak öregbiti keservünket, — nem csoda: hiszen akkor kell kongania, mikor a csapás első perczeiben, a vigasztalás is csak inkább fáj; a nagy harang akkor csendül meg, midőn hajlandók vagyunk a bölcsészetre hallgatni, hatása hasonlit egy megnyugtató *elégiához*.

Otthon ezalatt siratnak. S tán ebben sincs több valóság, mint a harangszóban. A közönséges kedélyt nem zavarja háborgó szenvedély, nagy bánat, — de nem is emelkedik különös fokára a gyöngédségnek, szeretetnek. Azért gyásza sem annyira mély, hogy ne érne rá sallanggal cziczomázni azt.

Siralmában sok a keresettség; visszatérő refrainnel ád elő egész a komikumig fajuló részleteket, — gyakran beleszövi a temetési költségek statisztikáját is, — nagy biographiai készlettel sorolja elő az elhunyt érdemeit, büneit, vagyoni, egészségi, leiró és tájboncztani, lélektani, és az élet minden körülményében való állapotát.

A halottas házban csend uralkodik. Mindenki lábujjhegyen jár, s igyekszik előszedni emlékezetéből a paptól, a kántortól, egy-egy czifra bucsúztatóban, vagy az öregektől hallott, a gyászolónak elmondható közhelyeit, épugy, mint fekete köntöseit a ládából. Ez is, az is látszatnak szánva.

A háziasszony nagy nyugalommal felel meg alkalmi teendőinek, minők a siratás mestersége, a tor elrendezése, mihez a mézes pálinka és fehér kenyér elkerülhetlen dolgok, — a keményebb szivü vendégek számára fokhagymát készit, mi a siráshoz épen nélkülözhetlen *requisitum* stb.

A leány koporsója rendesen piros. Fehér ruhába, az ártatlanság minden keresztyén népnél divó szinébe öltöztetik, fejére teszik a tornyos pártát, kezébe a rozmarinszálat, és kiteszik a „siratóba.“

A koporsó fejénél egy égő gyertya áll, mellette virágkorona, melynek czúcsáról czitrom csüng alá. A korona az erény, a küzdés jutalma, mit ha más nem, legalább megád a halál.

A temetés előtt begyül a rokonság, s énekelnek „a halott üdvösségére.“

Ekkor következik a „*megbeszélés*.“ Alkalmat az anya, vagy más közelebbi rokon siralma ád, kit az egyházfi vagy más éltesebb ember szólit meg ekképen:

„Mit is siratja olyan nagyon! Eltörött a virágszál, de magvát vették, s ujra elültetik a másvilágon. Angyalok öntözik, angyalok ápolják; ha a mag jó volt, tetsző virágot terem, s az Istenfia tépi le, oda tüzi a kebelére. Ugy legyen, *ámen*.“

Ekkor — mintha idegen lenne — egy jelenlévő a halott nevét kérdezi. Az előbbi éltes *parentator* felel:

„Az előttünk fekvő elnyilt virágszál fia, leánya volt ennek és ennek, — Istennel tetsző békességben élt 16 tavaszt, 16 nyarat, 16 őszt, és 16 telet. A tél is tavasz volt szegénynek, — s im élte tavasza mégis telévé lett! Elnyugodt az Isten nevében, imádkozzatok érte!“

És ez igy megy reggelig.

Reggel vagy délután ismét megszólalnak a harangok. Ezuttal a „meghivót“ zengik s a szindarab kezdetét veszi. Nyitányt a mendikánsok énekelnek, felolvasást a pap tart, a kántor rythmusokban tesz ki magáért, látványosságot a siratók szolgáltatnak. Még belépti dij is van! a halott szájába pénzdarabot tesznek, mi mythologiai aggságu maradvány lehet, egyidejü a hellenek és rómaiak „*obolus*“-ával.

Érdekes a kántor emlitett bucsuztatója. Ékes egyveleget csinál, ha meghalunk, valamennyi ismerősünk, rokonunk, hitelezőnk, cselédünk és mindenünk nevéből. A kit kifelednek, az örökös haragosa marad a családnak. De a kit megemlit, imádkozik a halottért, s virágot tesz a sirjára.

A fiut fehér szoknyás, pártás hajadonok, a leányt bokrétás legények viszik a nyugalom országába: hiszen lakadalom, nyoszolyó-leányokkal, vőfélyekkel!

Közben a harangok zúgnak — mindaddig a mig a zenekiséretet át nem veszik a zuhanó, düböngő hantok, csengő ásó, kapa.

Ott még egyszer késleltetik szegénytől a végső nyugodalmat, s ujra megindul a bucsúztatók árja. Egy-egy legény és leány, aztán a „falu szája“ mondja el a magáét. Rendesen allegoriát hallani, nem ritkán igazán szépet. A leány „liliomszál“, a legény „tölgyfa“, a férfi „révbe tért hajó“, „eleget élt Simeon“, a nő, kifáradt Márta“ „termő almafa.“ E mondóka is többnyire rhytmikus.

Aztán egy-egy virágot szokás bevetni a halott után, öntudatlan is gyönyörü metaphorával fejez-

karaván̈ban résztvevőknek negyvenöt éven aluliaknak kell lenniök.

„Hivjuk fel ezen szép és termékeny vállalatra — mond Penazzi, — az egész világ figyelmét és rokonszenvét. Mi teljes szivből csatlakozunk hozzá.“ Közli: *Kvassay Jenő.*

Dr. Batizfalvy magán-gyógyintézete.

Fővárosunk rohamos emelkedésének egyik legkétségbevonhatlanabb bizonyitéka amaz ujabb épületek nagy száma, melyek a társadalom közszükségleteinek fedezésére vannak hivatva szolgálni, s melyeket vagy a közszellem, vagy magánosok buzgalma hozott létre.

Lapunk fennállása óta folyvást egyik feladatának tekinté az ilynemü jelenségeket, mint fővárosunk előmenetelének örvendetes tanujeleit, a hazai közönséggel megismertetni, részint a jövőnk iránti bizalom, részint hasonló törekvés fölébresztése czéljából.

Tagadhatlan, hogy fővárosunk az utolsó években sokat haladt a közélet terén is. Egy az mégis, a miben nem tapasztalunk elég gyors és elég vigasztaló haladást: és ez egészségügyünk. Közkórházaink épitkezés és berendezés tekintetében nem állnak sem a tudomány, sem az igények szinvonalán, s az egy budai katonai kórházat kivéve, melyet lapunk egy korábbi számában ismertettünk, alig találunk egyet is, a mely a kor követelményeit mindenben kielégitené.

Annál nagyobb szükség van tehát nálunk oly betegápolási magán-épületekre, a minők a mivelt világ minden nagyobb városában nagy számmal találhatók, a melyekben a családi ápolást nélkülöző módosabb fővárosi lakosok, s a főváros hiresebb orvosainak gyógyitását igénybe venni ohajtó vidéki betegek a kellő ápolásban és ellátásban részesülhessenek.

Az első és egyetlen ily intézet létrehozását Budapest és vidéke dr. Batizfalvy Sámuel buzgalmának köszönheti. Ő még mint a halhatatlan Balassa tanszéki segéde tüzte ki czélul egy testegyenészeti intézet fölállitását, s czélja tanulmányozására beutazta Európa fővárosait s 1859-ben megnyitá magán gyógy- és testegyenészeti intézetét a király-utczában, melynek feladata volt a ragályos és elmekórokon kivül gyógyitani minden külső és belső betegséget, s különösen a test elferdülésének minden nemeit. Ily intézet eddig nem létezett hazánkban, s Ausztriában is ezenkivül csak egyetlen egy áll fenn. Az intézet csakhamar virágozni kezdett s hire nemsokára külföldre is eljutott. Tizenhárom évi fennállása alatt 3541 elferdülési s 3812 másnemü kóresetet gyógyitott. Mivel azonban fekvése a zajos király-utczában nem volt a legkedvezőbb, Batizfalvy saját költségén a tudomány legujabb követelményei szerint uj intézeti épületet emeltetett a városligeti fasor jobboldali végső telkén (30-ik szám) közvetlen a közuti vaspálya közelében.

Az épületet, melynek rajzát ez alkalommal

Imádkozó gép.

adjuk, Weber Antal épitész terve nyomán Lohr A. épitőmester emelé. Távol fekszik a főváros minden gőzétől és büzétől, üditő, tiszta levegőjü téren zöld fák között. Fekvése kedvező és kellemes, berendezése sikerült. A zárt, mozaikkal kirakott folyosókon széltől, esőtől, hidegtől menten sétálhatni. Van a gyógyintézethez egy nagy társalgó terem, tágas testgyakorló és fürdő szoba. A gyógyszobák kényelmesek, minden kellékkel ellátvák s a betegek szellemi igényeiről is könyvtárral és hirlapokkal van gondoskodva.

A szabad és magas helyen fekvő épület elől kiinduló lóvonatu vaspálya és a társaskocsik télen-nyáron föntartják a főváros belsejével a közlekedést.

Szóval az épület alkalmas helyen fekszik, s a megkivántató czélszerüséggel van berendezve. Maga az intézet tulajdonosa, dr. Batizfalvy, ki különösen a testegyenészet (orthopädia) terén évek óta közelismeréssel működik, s egy segédorvos a betegek fölügyelése czéljából állandólag bennlaknak az intézetben, s e mellett az egyes betegeket a főváros legkitünőbb orvosai látogatják.

Imádkozó gép Kelet-Ázsia lakóinál.

Kelet-Ázsiában, főleg Khinában, Japánban, Tibetben és India némely tartományaiban a *bonczok* (buddhista papok) igen különös módot találtak fel és használnak az imádkozás mesterségének könnyitésére. Hogy tüdőjöket kiméljék s a sok haszontalan fecsegéstől megmeneküljenek — mert az „Urnak e szolgái“-nál az imádkozás legtöbbször nem egyéb üres, gondolat nélkül való fecsegésnél — a nyelvet a rajzunkon látható kerékkel helyettesitették, s az egész szerkezetet elnevezték „imádkozó gépnek“ vagy „imádkozó malomnak“. E malom kerekére aztán bizonyos távolságokban vagy oda nyomtatták vagy fölirták az imádságokat, vagy pedig a kerék küllőire ragasztották fel. Az imádkozó egyik kezével a kereket mozgásba hozza, másik kezét pedig, ha nagyon is ájtatosan akarja csinálni a dolgot, buzgó kebelén tartja. Negyedórai kerékforgatás után az isteni kegyelmet tökéletesen biztositottnak hiszi a maga számára és a boncz, mint a ki dolgát jól végezte, nyugodtan távozik el furcsa „temploma“ mellől.

Vannak olyan imádkozó malmok is, melyeket ugy szerkesztenek össze, hogy mellettők a boncz a földre települhet vagy szőnyegen pihenhet s a kerékforgatás alatt kényelmesen pipázhatik, sőt a kereket gyakran szél vagy kis patak vize hajtja.

Ez imádkozó gépekről Moorcroft a hires keleti utazó is megemlékezik egyik utleirási müvében s azt irja rólok, hogy gőzerővel, széllel vagy viznyomással egyaránt mozgásba lehet hozni azokat. A gép egy dob-alaku üreshengerből áll, melyre föl vannak ragasztva mindazon imádságok, melyeket a nép leginkább kedvel. A gépezetet mozgásba hozzák, mely saját tengelye körül forogni kezd, s igy az imádkozó csak nézi az egymás után előkerülő imádságokat, de magát nem fárasztja azok elmondásával. Turner angol orientalista, ki Tibetet szintén beutazta, megerősiti a többi keleti utazóknak e furcsa szokásra vonatkozó tudósitásait.

E szokás különben a mongolok, kalmukok és khalkák közt is annyira el van terjedve, hogy az imádkozó kerekek készitői Ázsia e népeinél igen jó üzletet csinálnak.

A japániak, épen mint az imént emlitett né-

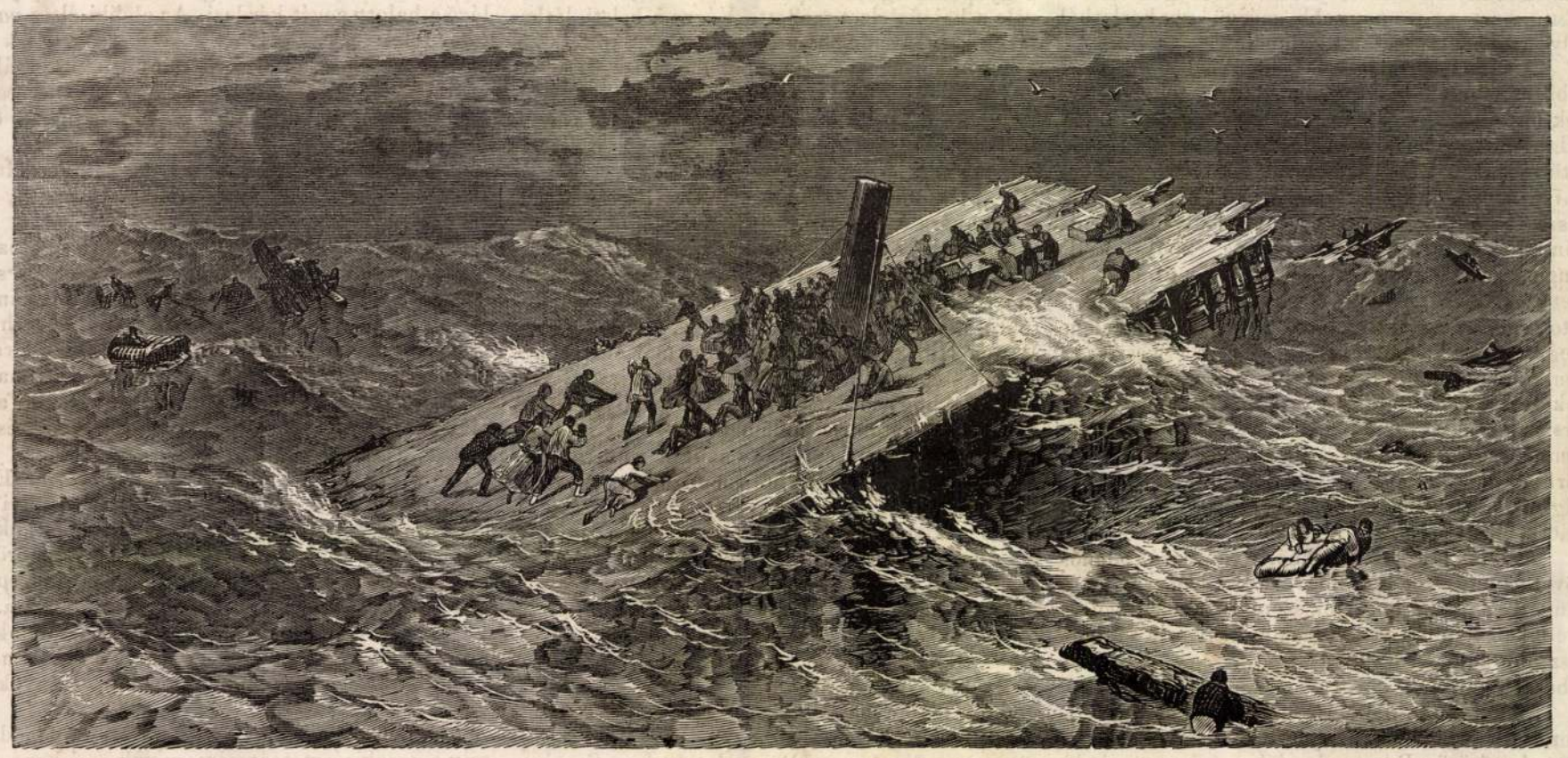

A „Metis“ gőzhajó elsülyedése.

„*hetik*“ — elvégezni a jó isten, vagy legalább annak szolgája nélkül.

Már azt ugy hozza magával — ma ugyan már csak a jó szokás, de hajdanában a kötelesség, hogy a házasulandó felek szépen párosan, — bemutassák magukat a papnak.... Vala ennek ugyan hajdanában, a papi előjogok s több a félék szép korában egyéb értelme is; ma azonban semmi egyebet nem jelent, mint hogy a mátka-pár az isten szolgája előtt nyilatkozzék erőltetés, rábeszélés s minden egyéb erkölcsi vagy tettleges pressiótól ment, elhatározásának őszinteségéről.

Ez a nyilatkozat aztán protokollumba jut — érdeme szerint s tagadhatlan, hogy ezáltal az uj viszony komolyságában s fontosságában sokat nyer.

Ezt nevezik aztán ugy, hogy a mátka-pár „szemre“ volt.

Ezelőtt nagyon szokásban volt, ámbár talán nem volt oly égető szüksége e szokásnak akkor — mint ma, hogy a jegyesek eljártak a paphoz „tanulni.“ Tanulni azt, a mire majd mint szüléknek szükségük leend, hogy megtanithassák kis gyermekeiket a jó isten nevének kimondására, és buzgó imádságok mondására, a mint megtaniták őket is szüléik annak idején, de a miket ők már elfelejtének, a mint elfelejtik majd az ő gyermekeik is akkorára, mikor már a pap elé párosával állnak. Az már a mai társadalom átka, hogy imádkozni nem tud; azért van oly rettentően mai napság elhatalmasodva a földön az istenifélelem, a gyermeki hála és szeretet, és a más szamarának, és a más szolgálójának s egyébnémü jószágának az el nem kivánása. . . .

Tehát hogy is mondja a nóta?

Karácsonkor hirdetnek,
Ünnep után esketnek.

Ha pedig már egyszer a dologra a pap ráadta a hókusz-pókuszt, nincs már hatalom, a ki aztán segitsen a szoros köteléken. Az pedig erős és hosszu egy kötelék „holtomiglan, holtodiglan, mindennémü búban bajban.“ Nem árt egy kis elővigyázat, nehogy a késő bánat ebgondolat legyen.

Azért az apjuk, anyjuk egy szép napon jobbra balra elsohajtozik egypárt, hogy hát már most ez a szegény leány, a ki eddig — ha dolga után is, de mindennap a „kész“-hez ülhetett az asztalhoz; a ruha le nem szakadt róla, már az uj a szögön lógott; aztán soha semmiben nem érzett olyan szükséget, hogy a miatt egy jaj szót kiejtett volna. Hej lesz-e ez igy tovább? Ha most a szárnyuk alul kieresztik; odadják egy könnyüvérü férfiunak, a ki, ha szereti is őtet, — még se apja az, se nem anyja az neki . . . Hiszen nem is azért, mintha nem szeretné, mintha kedvébe nem járna, mintha a tenyerén nem hordaná, ... de hát ha csakis a jó akarat vagyon a háznál és nincsen tehetség, a mivel a jószándékot nyélbe lehetne ütni? —

Ez csak a bökkenő.

— Tudod mit anyjuk: majd én Gergő sógoral körül nézek az Andris gyerek házatáján; átha nem is szinig tejföl?! Eddig csak megvolt sok szép beszéd; de hát ha annak sok is az alja. Addig nézzük körül magunkat, mig visszaforulhatunk, mert ha betettük magunk után a ka-, — ríhatunk a magunk kárán.

Ez a komoly magyarázatja az ugynevezett *tüz-nézésnek*, a melyet *szokásból* vagy komoly *kségből*, de mai napság se mulaszt el népünk az üvő előtt.

Összeszedelőzködik egypár a menyasszony naiból s meglepik a vőlegény házatáját, r az nem is gondolná. Adnak a látogatásnak ast; valami tetszetős szint, hogy a legényt épen el ne kedvetlenitsék a bizalmatlansággal. Mert bár az már olyan régi szent szokás, a mit apa után a fiu — néha ok nélkül is — után cselekszik, mégis a vőlegényt valami jelentéktelenül, egy kissé fájón érinti . . . Node ezen azért nem dől meg a vásár, — kivéve, ha a vőlegény házatája olyan Pató Pál urasan áll; avagy egy vagy más oly jelentékeny *hiányokban* bővelkedik, a melyek nélkül bármi nagy tisztelet mellett is, a menyasszony szülői nem látják leányuk jövőjét biztositva.

Annyi tény, hogy sok pár személy házasságát hordta már el a gólya az ilyen háztüz-nézés folytán, a teljes háromszori kihirdetés után is; node az is szent igaz, hogy a háztüz-próba után — a ki azt kiállta, már több ugró vagy jobban mondva, — buktató gát nincs az esküvő előtt.

Ekkor már bizvást meg lehet szabni még az esküvő óráját is; be lehet vásárolni a sok apróbb-nagyobb baromfit meg baromanyját; meg lehet fogadni a czigányt és be lehet invitálni a fél falut vendégnek.

Egyebiránt czigányról, meg vendégről a „*vőfélyek*“ gondoskodnak. Igen, a vőfélyek, ezek a mozgató kerekei a magyar lakadalmaknak; ezek az elmaradhatlan, halhatatlan eredeti alakjai a magyar népéletnek, a kiknek hire, dicsősége nagyobb a faluban, mint az öregbiró uramé; és viselt dolgaik nevezetesebbek és számosabbak, hogy sem most egy lélekzetre mind elsorolhatók volnának.

Egyike azoknak a lakadalmi vendégek hivogatása.

A vőlegény kiválaszt kettőt jó barátai közül vőfélynek; de hogy hű legyek, oda kell e választást módositanom, hogy az többnyire csak öt-hat legény között oszolhatik meg, miután ha egy faluban ennyi ügyes vőfélynek való legény van, már az ritka istenáldása.

Mikor a két vőfély megvan, választ a menyasszony két „*nyoszoló lányt*“ *), a kik aztán fölpántlikázzák a két vőfély kalapját s egynek bal, másnak jobb karjára hosszu szalaggal bokrétát kötnek, melyet maguk vesznek. Kap még a vőfély egy-egy czitromot is, melybe rozmaringszál van szurva, s igy ellátva minden széppel, jóval, nyakukba veszik a falut, vagy várost s tehetősebb lakadalmasoknál hétszámra van dolguk, mig az összes vendég-koszorut összehivogatják.

Gyönyörüség azt nézni, különösen Szegeden, e falusias erkölcsü városban, mikor két igy fölvirágozott, pántlikázott délczeg legény, fontos hivatala tudatában hivogatóban jár, s ugy advent előtt vagy farsangon mint a lakadalmazó idény tarka fecskéi tizes, huszas párban szállingózzák be a város utczáit, mintha egy óriás lakadalomra az egész város hivatalos volna. Önkéntelen eszébe jut a szemlélőnek az a nevezetes versecske:

Szárcsa, kácsa, vadliba:
Jöjjetek a lakziba.
Ha jöttök, lesztek,
Ha hoztok, — esztek. . . .

Mert az már természete a magyar embernek, hogy boldogot, boldogtalant összefogdostat az ő örömnapjára s a ki ismeri a százágu magyaratyafiságot, melynek ágai közt az is rokonképen figurál, a ki véletlenül a „Kormányos“ *sógorral* egy csizmadiánál varratja a lábbelijét — érteni fogja kellő értéke szerint az örömapák szokásos szerénykedését, hogy hát „el ne maradjon kend osztán *sógor*, mert csak ugy, *magunk közt* leszünk!“

Bár hányfelé szállingózzék pedig a számtalan „vőfély pár“, jut elég kisérője valamennyinek; annyi a lábatlankodó csevejde gyerek elől-hátul, hogy csak ugy bukdosik egymástól rakásra, s ha egy elmarad a sorból, hogy az utczajtóban kikukucskáló Agnyis (Ágnes) néninek megmondja: kihez hivogatnak! — tiz ered a kiséret után, helyébe.

Mikor egy-egy boldogabb házra kerül a sor az utczasorban, a hová a vőfélyek betérnek, a fényes (orru) kiséret valódi ostromzárral torlódik az utczajtó elé s egyik-másik jobb ismerőse a házbeli Pista gyereknek, a jó barátság révén még be is olálkodik egy-két lépést, tán egész a pitvarajtóig is; — mig a többit a háznak esett tisztesség által szörnyen elkapatott Pista gyerek a Bodrival csaholtatja el az ajtó-nyilásról, s ha egy-két perczre szétszalad is a megrőkönyödött csapat, a kijövő vőfélyek után ismét összecsap, mint a hullám, mit a belédobott kő gyürübe kerget.

Haj de mindez nem háboritja a vőfélyi tekintélyt; nem ez a csiribiri apróság, de még a hasonló kiváncsisággal megáldott asszony népség se hozza ki a komoly tempóból, a kik utczahosszant részint csak a deszkakeritésen, részint az ajtó-hasadékon leskelődnek a kényes legények után — abba hagyva mosást, dagasztást, főzést, ha mindjárt tizszer oda égne is a rántás. A hol aztán az ilyen hasadékon leskelődő eladóra véletlenül rá nyitja a vőfély az ajtót, van ugyan irulás-pirulás, zavar, ferdén álló ruha helyre rángatása, meg a nagy dologban födetlenül hagyott gömbölyü vállak és karoknak a cziczkötővel rögtönös eltakarása. Van mentegetődzés, hogy hát épen a Jóska gyereket akarta bekiáltani, a kit mindég az utczán hordoz az ördög, — mig azalatt szinte jól esik, hogy hátul maradhat, kullogván az egyenesen a nagyszobának tartó vőfélyek után, kiket öreg Kotormány Márton gazda illő respektussal fogad — fölállván a csuklyós kanapén való kényelmes ültéből.

„Első vőfély“ uram pedig kalapleemelve rágyujt egy lélekzettel a mondókára: „Nagy alázatossan engedelmet kérek, — hogy ide ily bátran belépni merészlek; de mivel Kónya András és hitves társának az követje vagyok, — ha valahogy szives meghivását ugymint leányuknak Veronkának menyekzőjére s egy kis barátságos vacsorának elköltésére szerdához egyhétre egész házinépestül — mög nem vetnék — mondám!“

— Elmönnyünk bizon, dehogy maraggyunk el; el biz ott apraja nagyja.

Megjegyzendő, hogy szokás — de csak egy szál vőfélylyel hivogatni a menyasszonyos házhoz is külön (mert a nagy lakzi a vőlegényes háznál van), a mikor aztán megesik, hogy „*az öregeket házasnépestül*“ a menyasszonyos házhoz, az eladó lányt pedig „egyedül“ a vőlegényes házhoz invitálják be, magától értetődvén, hogy a vőlegényes házhoz vitetvén a menyasszony, a zene és ugy a fiatalabb nemzedék is a vőlegényhez hivatalos.

Azt pedig mindjárt meg kell izenni, hogy ki mehet, ki nem mehet a lakziba; ez utóbbi csak nagy harag esetén képzelhető, sőt akkor is, — el nem fogadása, minden további kibékülés ajtaját zárná el; a mint hogy nem képzelhető nagyobb megbántás, mintha valaki a lakzira hivást visszautasitaná.

Sőt ez ünnepély, sok esztendős haragok csomóját vágta már kettőbe s mintegy kedvező alkalmul szolgál, hogy apróságon vagy tán nagyobb dolgon haragossá lett szomszédok, rokonok vagy ismerősök — a nagy öröm révén, egymással megitták a béke-poharat.

Talán az a rozmaringszál is a vőfélyek czitromjába szurva a béke olajágát akarja jelképezni.

Varga János.

*) Nehol „nyoszolya-lány.“ Nyoszolyának hivja népünk a szebben készitett tornyos faragásu ágyat, igy különösen a menyasszony-ágyat Régi szokásul hallám emlitetni, hogy a lakadalmi éjjelen e „nyoszolya“ lányok kisérték a menyasszonyt ágyába, vagy nyoszolyájába. Innét vette tehát a „nyoszolya lány“ elnevezését; a müveltebb osztályban „koszorú-lányok“-nak neveztetnek. — V. J.

Egyetemes karaván.

Bazerque kapitány, ki egyike a legtapasztaltabb utazóknak, érdekes terv valósitásán fáradozik: utazást akar létesitni a föld körül oly körülmények között, melyek eddigelé soha sem lőnek betöltve. A földgömb minden pontján szétszórt kőszéntelepek, a tenger mélységének kitünő térképei, a vasuti hálózat könnyitésére szolgálnak a létesitendő vállalatnak. Egyesitni nemzeti különbség nélkül a kitünő egyéniségeket és tudományos férfiakat; ellátni az expedicziót orvosokkal és lelkészekkel, kik a physikai és erkölcsi gondokat viselnék, melyektől a tudomány előharczosai oly gyakran meg vannak fosztva; fölszerelni az expedicziót speczialis tanyázó anyaggal és tudományos eszközökkel; összeszoritni a lehető legcsekélyebb térben mindazt, a mi a karaván anyagi életét biztositja és a kutatásokat elősegiti; összeköttetésben tartani azt folytonosan valamely lakott központtal, honnét az élelemkészlet meghatározott napokon az expedicziókhoz szállittatnék: ez azon feladat, melyre a karaván szervezője, miután már két izben beutazta a világot és a szükséges előtanulmányokat megtette — magát elhatározá.

Az expedicziő festői oldala sem hanyagoltatnék el. A speczialis tanulmányokon kivül, melyek a karaványhoz csatlakozott tudósok részletes szabadalmát alkotják, a történész, a fényképész és festő is dús aratásra találnának.

Az expedicziő anyagi szervezete megengedi a benne résztvevőknek mind a két kézzel bele markolni a természet pazar kincses ládájába. Az Andok Kordillerájának keleti lejtője, az Amazon forrása és kezdetleges pályája a Sziklás-hegység, a mormonok földje, Afrikának keleti oldala, Ausztrália, Japán, Sina, az Indiák oly állomások, hol a növényzet és állatvilág, a földtan, a népisme a karavánnak elég ismeretlen tételt szolgáltatnak a fölfedezésre és érdekes feladatok megoldására.

Nem volna-e nagy buzditás Bazerque-re nézve, ha a tudományos testületek mindjárt most intéznék hozzá azon kérdéseket, melyeknek elemei ismeretesek ugyan, de a melyek megoldása még a Pampák sivatagain, a déli égöv alatt vagy Ausztráliában stb. lappang.

Nem volna-e czélszerü neki segédkezet nyujtani a tudományos fölszerelésben, kimutatván az eszközöket és a legalkalmazhatóbb módozatokat?

A karaván vezetője igen nagy jelentőséget fektet a tudományos fölszerelésre, s jelenleg is hordozható laboratorium alakitásán fáradozik.

Midőn a hagyomány — például az indusoknál — ilyen meg ilyen gyógyhatásokat tulajdonit valamely növénynek, háncsnak vagy gyökérnek

nem eshetik-e meg, hogy a vegyész önkénytelenül is uj gyógyerőkre akad. A chinin hatvan év előtt ily módon lőn ismeretessé, s ma a hidegláz ellen a leghatásosabb gyógyszert alkotja. Az orvosi tudomány napról napra ujabb és ujabb értékes találmányokkal gazdagodik. Itt világokat lehet fölfedezni. Amerika és Afrika vidékei e tekintetben kincset rejtenek magukban. Az indus kuruzsló nőktől is mennyit lehetne pontos vegytani elemzés után az orvostanban fölhasználni?

Élő anthropologiai muzeum lenne ez, összeállitva az emberiség minden fajából, meghagyván mindegyiknek a mennyire lehet — egész a kannibalismusig — saját szokott életmódját.

A dolog kereskedelmi oldaláról sem szabad megfeledkeznünk. Itt az ideje, hogy a földkerekség minden pontja és sorompója megnyiljék a közlekedésnek és kedvező viszonyok fejlődjenek ki a fölkeresők és fölkeresettek között. Erre a karaván van hivatva.

Bazerque az európaiak magukviseletét az elnyomott keleti népfajok irányában élesen megrója s a következő jellemző példát beszéli el. „Az európaiak jobbára — fájdalom! kevéssé alapos képzettséggel utaznak az ázsiaiakhoz. Nem igyekeznek utánozni a japániak és khinaiak kiváló finomságát; és hogyan ne tartanának minket *barbaroknak*, midőn a politikai és vallási előzékenységből, melyekkel a khinaiak és japániak irányunkban viseltetnek, tetteink által őket kiábránditjuk. A sok közül egy példát idézek. Egyik európai ügynökkel egy japáni lakon mentem keresztül; társam szivarra akarván gyujtani, egy djia verandája felé megy, letipor egy szövött csinos fehér kendőt, melyre a japániak csak sarutlan lábbal lépnek, tüzet vesz a brazeroból és kimegy mint belépett minden köszöntés nélkül és anélkül, hogy a négy fiatal urnőt, kik a tüzhely körül voltak, észrevenni akarná. Többe került volna-e neki kérni azt, mire szüksége volt? A musmi-k ezer örömmel és mosolylyal siettek volna neki szolgálni. Ab uno disce omnes.“

A karaván feladata volna ellene működnie elhirhedt udvariatlanságunknak. Hat hónapi ott időzése százötven jó nevelésü embernek, kik tudják ezen nép szokásait tisztelni, nem hozhat csak jótékony hatást létre . . . . .

Penazzi ezen felhivására Moigno következő nyilt levelet bocsátott közre:

„Első tekintetre Bazerque kapitány terve fantastikus és hiunak tetszik, de valójában nagy és nemes eszme. Megvallom, hogy engem azonnal megkapott, mielőtt még bölcs és felvilágosult barátaim ajánlották volna. Kiküldeni tetemes számu értelmes embert a végből, hogy érintkezzenek a legismeretlenebb vidékekkel és leghátul álló népekkel; viszont kimutatni az emberi család ezen szerencsétlen tagjainak a keresztyén cziviliczáczió boldog typusait: ez tagadhatlanul annyi, mint dicső apostolkodást gyakorolni. Ugyanekkor kiragadni a természet és talaj öléből azok titkait, szépségeit, gazdagságait, primitiv néphagyományaiból és gyakorlatából a hosszu, ösztönszerü és gyakran igen egészséges alkalmaztatás gyümölcseit: annyi, mint uj bányákat nyitni rejtett kincsekkel, melyeknek kizsákmányolása nagy jótétménynyé válhatik. Teljes szivemből tapsolok a nyezésének, és ha negyven éves volnék, hasznos és érdemes dolgot vélnék cselekedni az által, hogy az egyetemes karaván szellemi vezérévé és zászlótartójává lennék.“

Bazerque erre felbátoritva, részletesen közlé az expedicziő tervét és kiviteli módozatait.

Az utazás kiterjed mind az öt világrészre. A karaván tagjainak mindegyike két hónaponként távsürgönynyel közlekedik családjával. Hogy az ismeretlen vidékeket hosszasabban lehessen átkutatni, czélszerü tanyázási eszközök szerzendők be, ugyszintén mindennemü eszközök a rengetegek és pusztaságok áthatolásához, melyek 35 matróz őrizetére bizatnak. A karaván a különféle konzulátusok által mindenütt oltalmazva lesz. Délamerika, a Philippinek, Ausztrália, Jáva, stb. vidékein benszülötteket vesznek maguk közé, hogy igy a biztosságot emeljék és mindenhová elmehessenek.

A karaván nál különösen képviselve lesznek:

1. A meteorologia, csillagászat, földdelejesség.
2. Földleirás, kosmografia.
3. Ásványtan, földtan, őslénytan, növénytan, állattan.
4. Embertan, népisme és népleirás.
5. Közegészségtan, orvostan és sebészet.
6. Fényképészet.
7. Az arató eszközök és eljárások tanulmányozása.
8. A különféle edények tanulmányozása, gyüjtése és lefényképezése.
9. Fémkohászat és a fémkohászat történelme.
10. Festékek.
11. Történelem, régészet, életleirás.
12. Az expedicziő eseményeinek anekdotaszerü leirása.

Dr. Batizfalvy magán-gyógyintézete Pesten a városligeti fasorban.

Már több oldalról ajánlkoztak kitünő tudós és művészek részint a hozzácsatlakozásra, részint a felszerelés előmozditására.

Minthogy az államok szük budgetje miatt terv dugába dőlne, egyes hatalmas pártfogókra támaszkodnak, kik mint a haladás valódi barátai, anyagi és szellemi uton lenditnek az ügyön. Ezért Amerika és Európa államaiban aláirásokat bocsátnak ki a fölszerelés fedezésére és egy czélszerü gőzhajó épitésére.

Az utazás alatti élmények és tanulmányok az „Egyetemes karaván“ czimü folyóiratban jelennek meg, mely megküldetik: mindazon államoknak, melyek képviselőik által az expediczióban részt vesznek, minden tudományos társulatnak, a vállalat minden pártfogójának és alapitóinak.

A folyóirat kitünő metszetekkel és térképekkel lesz diszitve és a legjobb művészek által kiállitva. Minden füzet angol, franczia, német, spanyol és olasz nyelvre forditva jelenik meg. A

Weber Antal (Bp, 1823. aug. 4. -- Bp., 1889. okt. 9.): építész. Tanulmányait a bécsi Képzőművészeti Ak.-án végezte. Kezdetben romantikus (vörösvári Erdődy-kastély), később reneszánsz stilusban tervezett épületei közül jelentősebbek a mai Belkereskedelmi Min (volt:Fővárosi Takarékpénztár) palotája; az Ásványtani Intézet (Muzeum krt.), az Orvoskari Egyetem (Üllői ut), valamint az Angyalföldi Elmegyógyintézet épülete. -- Irod. Nendtvich Gusztáv: W.A. (Épitő Ipar, 1889); Jakabffy Ferenc: W.A. és müvei (Magy. Épitőművészet, 1907. nov. 1.sz.); Fábián Gáspár: Egy elfelejtett nagy magyar épitőművész, W.A. (Magyar Mérnök és Építész Egyl.Közl., 1937); Ybl Ervin: W.A. (Bp., 1958).

Weber Antal építész

Magyar Életrajzi Lexikon

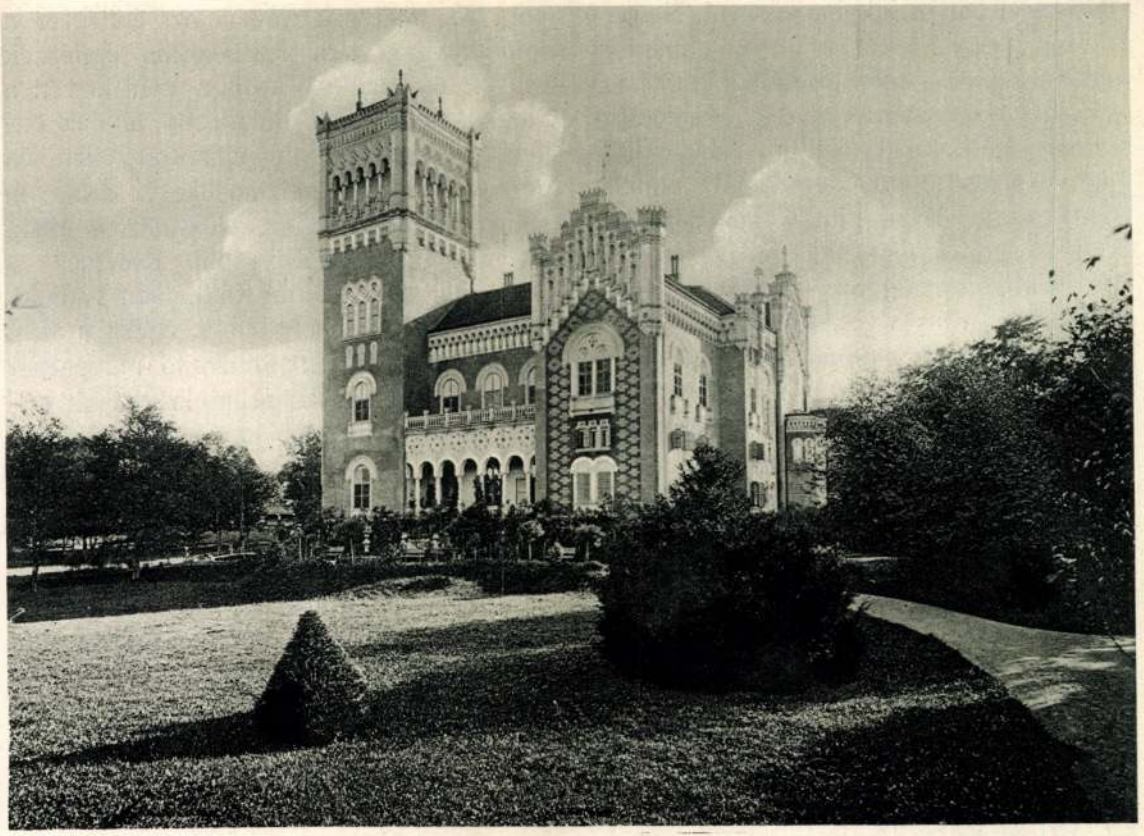

WEBER ANTAL: A VÖRÖSVÁRI GRÓF ERDŐDY KASTÉLY. 1862.

Magyar Múzeum
1925. V. 1.

világ részleteinek alkalmazásával. Nagyon érdekes, hogy Feszl, aki olyan geniálisan tudta átgyúrni a mór gondolatokat, hogy sokszor észre sem vesszük jelenlétüket, honnan sajátította el e különös formavilágnak részleteit, jellegzetességeit, stílusát. Határozottan tudjuk, hogy nem járt sem keleten, sem a mórvilág emlékeivel telített Spanyolországban. 1843-ban Párisban töltött aránylag rövid időt. Itt ismerhette meg a kelet építőművészetére vonatkozó és fennebb már felsorolt műveket. E föltevést igazolja egyik vázlatkönyvének következő adata is. Egy perspektivikus rajzára, mely oszlopok által hordott keresztboltozatokat ábrázol, ezt írta a mester: „Klostergang in Barcellona. F. F. nach Prager". Tehát nem természet után, hanem egy könyvből rajzolta a barcellónai részletet valamilyen céllal a vázlatkönyvébe. Ilyen módon leste el a mór stílus formasajátságait és ilyen módon érlelte azokat a képviselőház tervétől a Vigadóig.

1848-ban Bécsben van. Ez évben kerül Bécsbe Theofil Hansen is, aki később oly jellemző módon nyomta rá bélyegét Bécs volt az, melynek révén az építészet a romantikához tért. Az iskolás építészek és az akadémikus kritika, nem értvén a fiatalok törekvéseit, kikelt az általuk önkénynek nevezett új építészet ellen és gúnyolták „dilettantizmusukat", mely új stílust akart teremteni. Ugyanaz a játék, melyet nem sokkal később Feszlnek is végig kellett játszani. Különösen van der Müll és Siccardsburg, ez az egész a sírig együtt élő és együtt szenvedő művészpár volt annak a rosszakaratú kritikának céltáblája, mely később az Operaház építésekor érte el tetőpontját, annyira, hogy van der Müll agyonlőtte magát és Siccardsburg ugyane napon, barátja halálának hírére, hirtelen meghalt.

Ebben a levegőben töltött aránylag rövid időt Feszl is. A forradalom lezajlása után meginduló építkezések művészi iránya Pesten már tökéletesen a romanticizmus jegyében állott.

Rendkívül érdekes, hogy e kor építészete mennyire antipódusa *a forradalmat megelőző évtizedek építészetének*. Míg a forradalmat megelőző évek csak ízelítőt adtak az új irányzatról a forradalmat köz-

* Bánóczi József: Kisfaludy Károly és munkái 1883. 127. l.

Wéber Antal

A Ádám-palota temiesků homlokzatát
kesítette

Esztergami László: Pusztuló kicsek bérhazak
udvarán

Magyar Hírlap Bp. 1964. szept. 9.

Weber Antal

Ybl E.: Weber Antal

~~Epités~~ Építés és kőfle-

hedés tudomány, 1958.

2. sz. (Műszaki Ell. ate firata)

MDK

Weber Antal, ép.

A m.tud.XXXXXXXX egyetem aulája. Metszet.
A m. tud.egyetem Aulája. Homlokzat.

M. D. K.

WÉBER Antal építész
+ 1889

Ybl Ervin: Ybl Miklós 183., 191., 207,

Weber Antal építész M.D.K.

A Tudosok bélyegsorozat Than Károlyt ábrázoló 60 filléres címletén, alkotása a Vegyészeti Intézet is rajta van.

Bélyegsorozat.....

Wéber
Wéber Antal építész M.D.K.

Vörösvári Erdődy-palota

/ Letz-f reskókkal/

Pereházy Károly:Képzőművészetek alkalmazása a budapesti műemlék-lakóépületek 1958. évi restaurálásánál

műemlékvédelem
Értesítő 1961 /V/ 1. sz. 45.l.

Wéber Antal építész M.Dk.

Letz Károly sógora.

Bródy Sándor utca 4. sz. lakóház hn. Adám-ház

/olaj és tempera képeit Letz festette. /

Pereházy Károly:Képzőművészetek alkalmazása a budapesti műemlék-lakóépületek 1958. évi restaurálásánál 45.1.

Műemlékvédelem 1961 /V/ 1. sz.

Weber Antal épitész M.D.K.

Fővárosi Takarékpénztár Dorottya u cai székháza

Preisich Gábor: Bp. városépitésnek története Bp. 196.

a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig 100.1.

Weber Antal épitész M.D.K.

László kórház. /1894/

Angyalföldi elmebeteg kórház /1881-83/

Kreisich Gábor: Bp. városépitésnek története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964. 100.l.

Weber M.D.K.

Az Andrássy ut egyik épitője

preisich Gábor: Bp. városépitésnek története
a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964

I. mell.

Weber M.D.K.

Az Andrássy út egyik épitője

preisich Gábor: Bp. városépitészetének városépitésnek története a kiegyezéstől a Tanács köztársaságig Bp. 1964. I. kötet.

Weber M.D.A.

Weber Antal épitész M.D.K.

Dorottya u. 4. sz ház / mai Belker eskedelmi Minisztérium /

Népköztársaság utja 33. sz. bérház

Bródy Sándor u. 4. sz. palota

Számos bérház és nyaraló

Preisich Gábor: Bp. városépitésének története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.

125.1.

Weber Antal épitész M.D.K.

/1821-1888/

az Egyetem Szerb utcai szárnya,

Üllői uti klinikák,

Muzeum körut, Ásványtani Intézet,

Angyalföldi elmegyógyintézet

Preisich Gábor: Bp. városépitésének története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.

125.1. ./

WEBER Antal építész M.D.K.

1821-1888

Vörösvári Erdődy-kastély

Egyetem Szerb-utcai szárny

Üllői-uti klinikák

Múzeum-körút természetrajzi épület

Bródy S.-u 4 (Ádám-ház

Váci-utca 66 (1874.)

Müvért (1952) Gerő László: Az épitészet koraeklektikus stilusa 103.l. 105.l. 106.l

Weber Antal

MDK

A Tudományegyetem Ásványtani Intézetének
az Orvoskar üllői uti épületének
tervezője.

99.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

M. D. K.

WEBER Antal építész

Bp. VIII., Bródy Sandor-u 4. Kétemeletes palota, 1875-76.

Bp. VIII., Kétemeletes egyetemi épület, (Múzeum krt. 4. 1882.

Magyar építészet. Bp. 1954. 105. l.

M. D. K.

WEBER Antal építész

Bp. VIII. Bródy Sándor u. 4. Kéte-
mehtes palota (1875-76)

" " Múzeum körút 4. Kéteme-
letes egyetemi épület (1882.)

Gerő László: Magyar építészet halozdó
hagyományai Bp. 1951. 64. l.

M. D. U

WEBER [Antal] építész

A szerző tagadja, hogy rosszabb mű-
vész lett volna rézőművész rok-
társainál

Gerő László: A XX. sz. végi kisőelek-
tikus építészet jelentősége Budapesten
Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 172. l.

M. D. U

WÉBER Antal építész

Bp. Bródy Sándor u. 4. Ádám-palota. (1875-1876)

építőmester: Bobula János

Az utcai loggiaban: Lotz Károly tres. köz. Rest. 3.

Hatalkay Árpád: A Nemzeti Múzeum körül kialakult pocsolyaegyed története

Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 154. l.
155 l.

M. D. K

WEBER Antal építész

Vegyiszeti Intézet

ábrázolva a „Tudósok" bélyegsoro-zatban a Thon Károlyt ábrázoló 60.-f.-is bélyegen

Bélyegsorozat magyar várakról

Műemlékvédelem 1961. 1. sz. 65. l.

M. D. U

WÉBER Antal építész

Az eklektika jelentős építésze

Halatkay Árpád: A Dunaki kiszerem környékén kialakult paloltanegyed története

Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 154. l

Weber Antal épitén M.D.K.

a vörösvári kastély tervezője

Kanyis, hagy. mův. Bp. 1960 473

M. D. K.

WEBER Antal építész

Lotz Károly sógora

Bródy S. u. 4. sz. laróház un. Adám ház

Vörösvár Erdődy-~~ház~~ kaputa - Lotz-freskók

kal.

Az Adám-hónban Lotz olaj és

tempera lépés

Perehápy Károly: Képzőművészeter alk.

a Opesti műemlék-lakóépületek 1958. évi

restaurálásánál - Műemlékvédelem 1961/2 ~~1961~~

Weber Antal épitén M.D.K.

Váci utcai, Szerb utcai bérház

Kanyis, Magy. műv. Bp. 1960 474

Weber Antal

MDK

épitész

Egyetemi Ásványtani Intézet /Muzeum körut/

282.o.

Borsos-Sódor- Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Weber Antal

terezte az Egyesült Budapesti-Fővárosi Takarékpénztár palotáját a Dorottya-utcában. Épült 1872-73.

Lestyán Sándor: A 100 éves Községi Takarékpénztár. Budapest 1946. 318, 319. l. tervrajzokkal. 320 l.

ZSEF Budapest, 1946 IX. 14.

ágos
Szentiványi Gyula Urnak
s Endre U. lo.

szabadulás óta Doktor ur nem látogatja
szegény Bendetz doktor ur halála óta
, hogy régi kedves ismerőseinket üzleti
kérjük szives értesitését elmaradásá-
gi szellemben vezetni, ahol az üzleti
latokra is sulyt helyezünk.
togatását várva vagyok

kiválló tisztelettel

GYÖRGY JÓZSEF
könyve[illegible] antiquárium,
Pap[illegible] könyvtár
Budapest, VI., Andrássy-út 15.

György

1/.

MDK

Weber Antal.építész.

Budapesten született/Pesten/ 1823-ban. 1835-ben a városi rajziskolában nyerte első művészi oktatását, ahol Landau vezetése alatt tabult.
1839-ben Hild József mellé került és közreműködött az esztergomi Bazilikán.,

-e -i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Építési Ipar. 1886 45.sz.

Weber Antal,épitész.

Majd Bécsbe ment Hild ajánló leveleivel. Itt gyako
latilag müködött mint kömüves. -1842-ben a bécsi
Müv. Akadémiára iratkozott be, ahol 1845-ig tanult, majd
a bécsi polytechnikumon az elméleti szakokat tanul-
ta.

-e -i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Epitészi Ipar. 1886 45.sz.

MDK

Weber Antal,épitész.

1846-ban juliusban tért haza. Első önálló müve egy svábhegyi nyaraló volt, 1848-49-ben karddal szolgálta hazáját. 1850-ben tanitással tengeti idejét,épitészeti munka hijján.

-e -i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából. Épitési Ipar. 1886 45.sz.

4/. MDK

Weber Antal,építész.

Szapáry Gyula grófnak is ő volt oktatója. 1851-ben már Gyöngyösön br. Orczy Lőrincnének gazdasági épitkezésein dolgozik. 1866-ig csak vidéken működik. -A magyar arisztokrácia kedvelt épitésze volt.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából. Épitési Ipar. 1886 45.sz.

5/. MDK

Weber Antal, épitész.

Müvei: a nagyhörcsögi Zichy Péter kastélya.

Sárosd /Fehér m./ Eszterházy László kast.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Épitési Ipar. 1886 45.sz.

7/. MDK

Weber Antal.építész.

További épitkezései:

Tápió-Sághon a Keglevich Béla kastély.

1867 óta Budapesten dolgozik. Itt épiti:
Király -u. Gozsdu-féle bérház.

-e-i-: 40 éves jubileuma alkalmából.
Építési Ipar. 1886. 45.sz.

6/. MDK

Weber Antal,épitész.

Müvei: átalakitja a galántai kastélyt.
Egy kápolnát Turócon épit Révay Ferenc br. rendelésére.
Vasvörösvárott épiti az Erdödy kastélyt.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Épitési Ipar, 1886 45.sz.

8/. MDK

Weber Antal.építész.

Épületei: Király-utca 1Széchenyi-Ferenc bérháza.

Tarnovémn. Széchenyi Ferenc kastélya.

-e-i-: 40 éves jubileuma alkalmából..
Építési Ipar. 1886. 45.sz.

MDK

Weber Antal,épitész.

Épületei: Váci-körut. Neuweldt-bérház.

Váci-körut. Plath -bérház.

Sándor-utca. Ádám ház.

-e-i-: 40 éves jubileuma alkalmából.
Épitési Ipar. 1886. 45.sz.

1a/.

MDK

Weber Antal, épitész

Épületei: Andrássy-ut. Fuchs Gusztáv bérháza.

Andrássy-ut. Erdödy gróf nyaralója.
/1. Ép. Ip.

Andrássy -ut. Bellevue.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Épitési Ipar. 1886 45.sz.

11/.

Weber Antal, építész

Épületei: Eötvös-utca. Halász-ház.

Eötvös-utca. Fiókzálogház./Ú. Ép.Ipar/.

-e-i- cikke: 40 éves jubileumi alkalmából.
Építési Ipar. 1886 45.sz.

13/. Weber Antal, építész MDK

Építkezései:
Dorottya -utca. Egyes. Föv. Tak.pénztár.
/1872-73. /L. Közlöny/.
A kultuszminiszteriumban Kolbenheyer utóda volt W.A. minisztériumi építész.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Építési Ipar. 1886. 45.sz.

14/. Weber Antal,épitész MDK

Miniszteriumi épitészként épiti:

Üllöi-uti közp.Klinika. épülete.

Wagner-féle belgyógyászati-klinika fözö- és mosókonyha.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Épitési Ipar. 1886. 45.sz.

15/.

Weber Antal, építész MDK

Mint miniszt. építész építi:

Pozsonyi bábaképző intézetet.

Muzeum-körut és Eszterházy-utca: Természetrajzi és természettani intézetek.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából. Építési Ipar. 1886. 45.sz.

MDK

16/.

Weber Antal,épitész.

40 éves jubileuma alkalmából vaskoronarenddel tüntették ki. - 1878.kiállitás után Párisban megkapja a Becsületrend lovagkeresztjét.
Irod.: Magy.Épitömüvészet.

Schoen szerint:meghalt 1866 okt.9.-én.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Épitési Ipar. 1886. 45. sz.

MDK

Weber Antal,építész

Épületei: Lipót-utca. Szerb egyházközség háza.

Havas-utca. Forgó István háza.

-e-i- cikke: 40 éves jubileuma alkalmából.
Építési Ipar. 1886 45.sz.

Weber Antal.
épitész

l.
Siklóssy F K T. tört.

113. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weber Antal

építész

l.

Siklóssy F.K.T. tört.

174. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weber Antal

l.

Siklóssy F. K. T. tört.

179. l. 283. l.

...hanykisarus
VEREBÉLY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Nyomtatvány

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weber Antal

MOK

tervei szerint 1872-ben épült a pesti Dunaparton /az egykori Rupp Ignác kétemeletes háza helyén/ a négyemeletes banképület.

243.o.

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Weber Antal

MEK

építész

müve az Ádám féle ház /Bródy Sándor utca 4./
1875-76-ban épült.
282.o.

Repr: az eklektikus bérház alaprajza

283.o. 292. kép.

Borsos-Sódor-Zádor: Adj/ Budapest. Bp. 1959.

M. D. K.

WEBER Antal építész

Szül. 1823. okt. 9.

Építészévfordulók

Magyar Építőművészet 1960. 5. sz. 64. l.

Weber Antal úrtól

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8

A jubiláló úrtól

Wèber, vérmetrő"

Egyházmű. Lap

1881, 229-232.

Weber Andal, építész M.D.K.

Wurm-utcai irodájában voltak megtekinthetők a Museum-krt és Eszterházy [ma Puskin]-utca között épitendő természettani és természetrajzi épületek terorajzai, építési feltételei és munkakivonatai.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1883. IV. évf.

máj. 30. sz.

M.D.K.

Weber Antal, épitéz

terverte a Halász-féle
hétemeletes palotát, mely
1877-ben az Eötvös-utcában
épült fel.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1877. VI.évf. 41. sz.
321. old.

.

M.D.K.

Weber Antal, építész

Ádám-palotához készült tervei szerepelni fognak a Párisi Világkiállításon.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1878, VII.évf. 34.sz.

237.old.

M.D.K.

Weber Antal x), építész

készítette a terveket Propokschütz [másutt Propokčic] A. fakereskedő Sugár [ma Nép-körtársaság] - uti háromemeletes bazóházához, mely a Művészházzal szemben fog állani

Bauzeitung für Ungarn. Bp.1877. VI.évf. 4. sz.

x) az 5. sz. 35. oldalán kalyeszbítés: a terveket Bobula János építőmester készíti 28. old.

M.

Weber Antal, épitész

egyemeletes lakóházat
tervez Erdödy K. gróf
részére a Sugár-uton

Bauzeitung für Ungarn. Bp.1877. VI.évf. 17.sz.
127.old.

D.K.

MDK

Weber Antal,ép.

M.tud.egyet. orvoskari központi intézet.

A lipót-utcai szerb egyházközség házának homlokzata.

M.tud.egyet.belgyógyászati kóroda homlokzata.

KMTárs. 1899. Tavaszi nemzetk.kiáll. Kat. 60.l.

MDK

Weber Antal, épitész.

" A Széchenyi -szobor talapjának munkáit már leg-
közelebb elkezdik W.A. felügyelete alatt. Az uj Ta
szinház épitéséhez is rövid időn hozzáfognak, mi-
után Ybl már elkészitette a részletes költség-
vetéseket s ezek alapján a különféle munkákra köze-
lebb már pályázatot nyitnak."

A Széchényei -szobor ...
Fővárosi lapok. 1875. 369.l. I.félév.

MDK

Weber Antal és Pollák Mihály, ép. -k.

Iskolai tanulmány.

Az egyes. bp.-i töv. -i tak.pénzt. Dorottya-u.-i házának alaprajza.

KMTára. 1899. -Tav.nemzetk.kiáll. Kat. 54.l.

Weber Antal, építés M.D.K.

tervei szerint épül a Zálogház terérvárosi fiók-épülete a Kér-utcában

Bauzeitung für Ungarn. Bp. 1879. VIII.évf.

febr. 23. sz. 71. old.

M.D.K.

Weber Antal, építés

Serverte az Engel József által mintázott Szécsényi emlékmű talapzatát, melyet 1880. V. 23-án leplezter le.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1880. IX. évf.

máj. 23. sz. 199. old.

M.D.K.

Weber Antal, épitéz

Egyemeletes lakóvillát terves br. Révay F. részére a Sugár-ut 4165-56. sz. telkén.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1882, XI. évf.

jul. 16. sz. 146. old.

M.D.K.

Weber Antal, építés

Servei szerint épült fel a gyógyíthatatlan elmebetegek kórháza a „Viehtriebgasse" 1504. s. alatt [Lehet hogy cz az egykori „Fleischergasse" akarb lenni, ami ma Várukázkörút.]

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1881. X.évf.

nov. 27. sz. 235. old.

B.D.A.

M.D.K.

Weber Antal, építész

nyert megbízást a Szerb-utca – Egetem-tér sarkán álló régi egetemi épület újjá építési terveire.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1888. XVII. évf.

jun. 10. sz. 132. old.

M.D.K.

Weber Antal, építész

tervei szerint épült fal a Váci-ut és Hajós utca sarkán Placht József hangszergyáros háromemeletes ürlet- és bér-háza

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger

Bp.1874. III.évf. 2.sz. 9. old.

M.D.K.

Weber Antal, építész

terveri a görögkeleti egyházhőrség IV. ker. Lipót-utca [ma Váci-utca folytatása az Erzsébet hidon túl] 230/29, 231/31. sz. telkeken felépítendő három emeletes bérházat, melyre kiírtár a versenytárgyalást.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1874. III.évf. 27. sz. 189 .old.

M.D.K.

Weber Antal, épitéz

tervei szerint épül fel
Fuchs Gusztáv háza a Sugár
ut és Nagmező u. sarkán

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 50. sz. 313.old.

Liebes Fräulein,

M.D.K.

Weber Antal, építész

Nétemelete bérházat terves Halász Gedeon részére az Eötvös-utcában

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 30. sz. 224. old.

M.D.K.

M.D.K.

Weber Antal*), építés

tervei szerint három-
emeletes ily ház épült
az Üllői-uton Kotró Pál
részére, és ugyanezek három
emeletes ház a Váci-uton 10. sz.
alatt Neuwelt Armin részére

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 22. sz.171-172.old.

*) a 43.22.276.old. szerint a Kotró házat Bachmann Károly tervezte

*)

M.D.K.

Weber Antal, építész

tervei szerint a szerb egy-
házkörség Lipót-utcában épült
bérhárának földszinti alap-
rajzat közli a lap.

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 20. sz. 154. old.

M.D.K.

Weber Antal, epitén

[illegible]

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 20. sz. 154. old.

M.D.K.

Weber Antal, építész (1823-1889)

...és az Eötvös-utcai fiók zálogházat. 1881-ben az elhalt Kolbenheyer Ferenc, kultuszminisztériumi házi építész helyére hívják mag. építészeti igazgatónak és az összes kultuszminisztéri épületek tervezőjének. Ekkor építi az Üllői-uti Központi Orvostani Intézetet, a Wagner-féle belgyógyászati kórházat, a porsonyi bábaképző intézetet, a budapesti Egyetemi Természet-

./.

Fábián Jáspár: Egy elfelejtett magyar építőművész

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1937. 71. kötet. 263. old. 1 arcképpel

M.D.K.

Weber Antal, építész (1823-1889)

... tani Intézetet, és a Muzeum-körúti Természetrajzi Intézetet. Az ő nevéhez-fűződik a Központi Egyetem épületének terve is, melyet azonban már minisztériumi utódja, Baumgarten Sándor, fejezett be. Weber Antal felesége Székely Bertalan nővére volt s a család közlése szerint „a nagy festőművész Weber Antal műveinek dekorálásán közreműködött.

Fábián Gáspár: Egy elfelejtett magyar építőművész

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1937. 71. köt. 263. old. 1 arcképpel

M.D.K.

Weber Antal, építés

ideiglenes megbízást nyert az időkörben elhunyt Kolbenheyer Ferenc munkakörének átvételére. Az állásra pályázatot fogunk hirdni.

Der Bauunternehmer, Monatschrift für Strassen-, Eisenbahn-, Tunnel-, Brücken- und Wasserbauten in Ungarn. Bp.1881. I.évf. jan. 23. sz. 4. old.

M.D.K.

Weber Antal, épitész

tervezte a budapesti Fiókzálogházat.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1881. 15. köt. 452. old.

M.D.K.

Weber Antal, épitész

tervezte a Sugár-uttal a városligeti felé eső szakaszán gr. Erdődy István nyaralóját.

A Magyar Mérnök-és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1878. 12. kötet. 496-497.o.
XXXVII. és XXXVIII. t.

M.É.K.

Weber Antal, építész

Tervezte az Egyesült fővárosi takarékpénztár pesti házát a Dorottya-, Wurm- és Valéria utcák közötti telken.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1879. 13. köt. 31-34. o.
I. II. III. tábla

M.D.K.

Weber Antal, építész (1823-1886)

Hild József tanítványa volt. Alkotásaiban „nem annyira a láng elméju művész, mint inkább a gondos, kissé töprengő mester" nyilatkozik meg. Legfőbb munkái: az Egyesült Takarék pénztárak Dorottya-utcai palotája, az ásványtani épület a Muzeum körutban és számos köz- és magán épület. Utolsó éveiben, mint a Közokt. Min. építésze műtés dött.

A MMÉE. építészettörténeti kiállítása

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesitője, Bp. 1899. XVIII. 85., 86. és 113. old.

K.D.K.

Weber Antal, építész

további művei között sorolja fel cikkiro: a szerb egyház körség bérházát, az Adám Károly-féle épületet, a Freystädter-féle bérházat s egy váci-körúti házat, melynek oromzattervén a figurális rész Lotz mester készítette

A MME.E. építészettörténeti kiállítása

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesítője, Bp. 1899. XVIII. évf. 113. old.

Weber Antal, építész M.D.K.

Ibl Miklóssal és Steindl Imrével közösen készített javaslatában a Mátyás templom helyreállítását illetőleg, még két torony szerepel. Trefort megbízásából készíti el és dolgozza ki Szuler Frigyes az új helyreállítási terveket.

A Magyar Mérnök -és Építész-Egylet Heti Értesitője, Bp. 1885. IV. évf. 49. old.

M. D. K.

WÉBER Antal építész

Szeged, Kereszedelmi Bank épületének

terve, munkatársa: Ney Béla

kivitelező: Stoffer Károly

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged Bp. 1960.

102. l.

M.D.K

Weber Antal
épitesz

Weber és Neytlerverte Szegeden az egykori Kereskedelmi és Iparbank épületét.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959

109l.

MDK

Wälder Antal (építész)

Ő és Ney Béla tervezte az egykori Kereskedelmi és Iparbank (Szeged) épületét (Klaudál Idr 2.)

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 279. l.

MDK

Weber Antal, építész.

A vörösvári gróf Erdödy Kastély. 1862. Kép.

Magyar Müvészet. 1925. 352.l.

Weber Antal épitész M.D.K.

A Széchenyi-szobor talapzata

Szobrász: Engel József

Preisich Gábor: Bp. városépítésének története a [illegible]-
[illegible]szedstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964 103.1.

Wéber Antal

Munkássága és az általa emelt művek példaképei a magyar építészet nagy korszakának.

Jakub Dezső: Láng Adolf élete és művei.

Építő Ipar - Építő Művészet. 1917.máj.20. 123.lap

MDK

Weber Antal, ép.

Bellevue-villa.

Iskolai tanulmány.

Társ. 1899. Tavaszi nemzetk.kiáll. Kat. 59.1.

MDK

Weber Antal.ép.

A m.t. egyetemi állattani intézet. Homlokzat.

M.tud.egyet. élettani intézet terve. 60.1.

KMTárs. 1899. Tavaszi nemzetk.kiáll. Kat. 59.1. és 60.1.

MDK

Weber Antal épitész

Tagja az Orszg.Bizottságnak, mely 1883 apr.22.-én döntött a pályadijak odaitélésében, az uj Országháza pályázatára beérkezett művek fölött.

Zámborszky Ilona: A Magyar Orszaghaz.Bpest. 1937.Képekkel. 19.l.

MDK

Weber Antal, ép.

Az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár dorottya-utcai házának pályaterve.

A "Rumbold"-féle museum-köruti ház homlokzatterve.

A váczi-köruti "FreistHdtler"-féle ház homlokzatterve.

KMTárs. 1899. Tavaszi nemzetk. kiáll. Kat. 59.1.

MDK

Weber Antal,ép.

Ádám Károly Sándor-utcai házának eredeti terve.

494.Egy bérház homlokzata.

495.Egy bérház homlokzata.

KMTárs. 1899. Tavaszi nemeztk.kiáll. Kat. 59.1.

Weber Antal, építész M.D.K.

Steindl Imrével és Jbl hitlóssal együttesen megbízást kapott a minisztériumtól, hogy a hátyás templom meglévő régi tornyát körbiztonság szempontjából vizsgalja meg.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1884. V. évf.

aug. 20. sz.

M.D.K.

Weber Antal, építész

40 éves működésének megmunepléséről számol be a rövid hiradás, mely szerint a köztiszteletben álló építészt a különböző szakmai testületek sok tisztelgő látogatással és ünnepséggel köszöntötték

Vállalkozók Lapja, Bp. 1886. VII évf.

nov. 10. sz. 3. old.

Weber Antal, építész

N.D.K.

tervei szerint fogják befejezni
"a régi tudományegyetem szerb-
utcai részének pompás átalakí-
tását." A papnövelde-utcai sarok
már elkészült, az Egyetem-térre
néző főhomlokzat lebontására
az ősben kerül sor. Weber ere-
deti terveit is elkészítette, ami-
kor a szerb-utcai sarok építését
megrendelték.

Vállalkozók Lapja Bp. 1889. X. évf.
évf. 15. sz. 2. old. + nov. 18. 2. old

M.D.K.

Weber Antal, építész (1823-1889)

tervei nyomán alakították át az „államosított vasut" hold-utcai palotáját, ahova a régi helyiségéből kihelyezett vallásügyi minisztérium került.

Vállalkozók Lapja Bp. 1889. X. évf.

jul. 30. sz. 2. old.

Weber Antal, építész M.D.K.

még annak idején terveket készített a bpesti központi egyetem céljaira. E tervek alapján épült fel a szerb-ut cai szérny. Most a kultuszkormány tovóbbi építkezési programjával kapcsolatban a M.M.E.E. beadványában kvátkozik a tervek „szegényes, unalmas, és egyhangu" mivoltára, és pályázat kiírását kéri.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

máj. 4. sz. 4. old.

M.D.K.

Weber Antal, épitész

40 éves munkássága alkalmából rendezett ünnepségen Szily Kálmán, Ybl Miklóssal együtt a „magyar építészet Castorjának és Pollux-jának" nevezte.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Heti Értesitője, Bp. 1886. V. évf. 179. old.

Weber Antal

op.

terverte az alabbi 3 emeletes
házat Budapesten

ród
z

Bauzeitung für Ungarn

1876. 24. sz. (Neubauten 1876. VII.
Das Haus für Herrn Hermann
Neuwelt auf dem Waitzner Bou-
levard; tervrajzokkal.)

mdk

Weber Antal

müve: Nyugat-Dunántúlon a vörösvári Erdődy-Kastély 1862.

Kovács Éva: Magyar Művészet Az Elnyomatás Korában
Bp. 1962 42. l.

Weber Antal, építész MDK

a budai hegyek közt lévö"Szép Juhásznö" nyaralóból temették, hol utolsó napjaiban üdülést keresett. Ott volt teljes számban a vall. és közokt. minisztérium- melynek épitésze volt- személyzete.
Özvegye Lotz Paulina, a jeles festömüvész növére.
Egyik leánya Kun Gyula vár. tanácsos neje.

Weber Antal miniszteri épitész temetése.
Vas.Ujs. 1889. 522.l.

WEBER Antal építész

KOPPÁNY-DERCSÉNYI-ÖRSI: Magyar kastélyok. Bp., 1991
32.p.

Galánta és Vörösvár kastélyainak tervezője

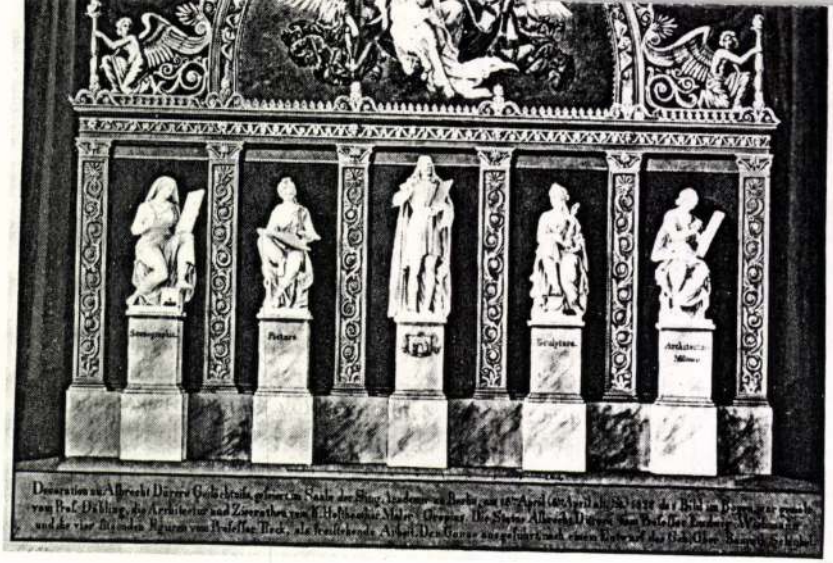

50. Karl Friedrich Schinkel, Design for the Decoration for the Dürer Celebrations in the Berlin Academy of Singing, 1828, gouache.

WEBER Antal építész

irodájában dolg. Baumgarten Sándor építész

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 3o.p.

WEBER Antal épitész

a s arvasi kat. temetőben álló Bálza sirbolt készitője 1864.

DANKÓ László: A szarvasi római kat. plébánia története. = Magyar Egyháztörténeti Vázlatok, 1. 19891 23.p.

ténetéhez és birálatához. /Ford. a Pázmány Péter Tud. Egy. Német Intézetének munkaközössége./ Bp. 1950, Szikra. 581, 2 p. 19 cm.

Egységár: 20.-Ft

180/79
Melich János irodalmi munkássága 1942 január 1-ig. [Bp. 1942, Franklin ny.] 503-522. p. 23 cm.

/Klny. Melich emlékkönyv./

Egységár: 30.-Ft

181/3
MIHOKOVA, Mária: Maďarská historiografia na východnom Slovensku v rokoch 1901-1918. Tematicko bibliografia ... 1. Kosice, 1980, SVK. 266, 4 p. 21 cm.

Soksz.

WEBER Antal épitész

SÁRMÁNY Ilona: Historizáló épitészet az Osztrák-Magyar Monarchiában. Bp., Corvina, 1990 62.p.

Ádám Károly selyemkereskedő háza

WEBER Antal

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991 42.p.

Hauszmann A. visszaemlékezése a Magyar Mérnök és Épitész Egylet megalakulására - itt emliti nevét, mint aki a törzshöz tartozott.

WÉBER Antal építész

Erdődy-villa

Polgári lakáskultúra a századfordulón. Összeáll. és bev. Hanák Péter. Bp., 1992 184-185.p. és ill.

Weber Antal 14, 51, 60, 65 - 66, 95 - 96, 99 - 100, 109
111 épiten
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

WEBER A

tervek 1850 körül Bánffyéknak

AH 1995 97

WEBER Antal

- Újszász, rk. tpl. 1885
- Vörösvár, Erdődy-kastély 1862
- Szarvas, Bolza-mausoleum, 1870 r.

Komárik 1984 149.
177.
190.

WEBER Antal építész

Galánta, Esterházy-Cartéj 1860

Komárl 1982 310-311.

WEBER Antal

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

42.p. Széchenyi szobor talapzata

és 19,141,21o-211,234,236.p.

M.D.K.

Weber Antal, építész
(1823 - 1889)

hosszas betegség után meghalt. A lap vezető helyen ismerteti életrajzi adatait, emberi kiválóságát és felsorolja nagyszámu munkáját.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1889. XVIII. évf.

aug. 10. sz. 181. old.

XX. század hajnala: „Kincsünk a nemzeté" (dec. 30-ig), Hímezték egykoron selyemmel, arannyal... Bronzvasárnap, ezüstvasárnap, aranyvasárnap – Szakrális rendeltetésű bronztárgyak bemutatója (2002. jan. 6-ig).

Károlyi Palota Kulturális Központ: Antal Imre gyimesi csángó festőművész kiállítása (2002. febr. 20-ig).

Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest: Skupina A–R szlovák művészcsoport kiállítása (2002. jan. 6-ig).

Közlekedési Múzeum: Százéves a magyar dízelmotorgyártás. Fiume és Magyarország. Új vasúti terepasztal.

Magyar Nemzeti Galéria B., C., D. épület: Árkádia tájain – Szőnyi István és Köre 1918–1928 (2002. jan. 27-ig), Szivárvány Áruház és nagyvilág – Káldor László és Gábor Pál reklámgrafikusok kiállítása (dec. 31-ig).

Magyar Nemzeti Múzeum – Új szerzemények 2001. (2002. márc. 24-ig). A bajor–magyar kapcsolatok 1000 éve.

Mezőgazdasági Múzeum: A magyar mezőgazdaság ezer éve (2002. június 30-ig).

Néprajzi Múzeum: Időképek – millenniumi kiállítás (dec. 31-ig).

Óbudai Múzeum: Elfelejtett középkori város, Óbuda – királyok, királynék otthona című kamarakiállítás (dec. 31-ig).

Petőfi Irodalmi Múzeum: Jókai világai. Szent István képe a magyar irodalomban (dec. 31-ig).

KIÁLLÍTÓTERMEK

Erdős Renée Ház – Kiállítóterem: Csekovszky Árpád keramikus tanítványainak kiállítása (dec. 12-ig).

Ernst Múzeum: Budapest, Nagykávéház (jan. 6-ig).

Magyar Fotográfusok Háza: „Tóváros" – Gráf Ildikó kiállítása (dec. 11-ig). – Auguszt Sander fotói (dec. 12-ig).

Vármegye Galéria: Határok nélkül – erdélyi, kárpátaljai, felvidéki és délvidéki magyar művészek kiállítása (dec. 30-ig).

mi az úszóverseny.

Máig nem értem, hogy keveredtem a női zuhanyozó elé, s azt sem, miért volt az ajtaja nyitva. Tíz lépésre lehettem onnan, a lelátók már kiürültek. Megálltam, és nem mentem tovább. Hogy egy fiúgyerek fiziológiájában mikor kezd mocorogni valami, a gének döntik el. Sejtelmem se volt ilyesmiről, és leselkedni se akartam. A látvány viszont megfogott.

Helsinki százméteres gyorsúszóbajnoka állt a tus alatt – meztelenül. Őt néztem. Eltelt már néhány év azóta, s láttam ezt-azt, ám a képet, az akkori látványt semmi nem mosta el. Anélkül, hogy tudtam volna, ártatlanul gyönyörködtem egy egészséges női testben. Paskolta a zuhanyrózsából ömlő víz, a kinti fények megcsillantak hajlatain. Nagyon szép néni, gondoltam, s hozzá még anynyit: ha megnövök, úszónőt veszek feleségül.

Nem gondolhattam az álmot tovább.

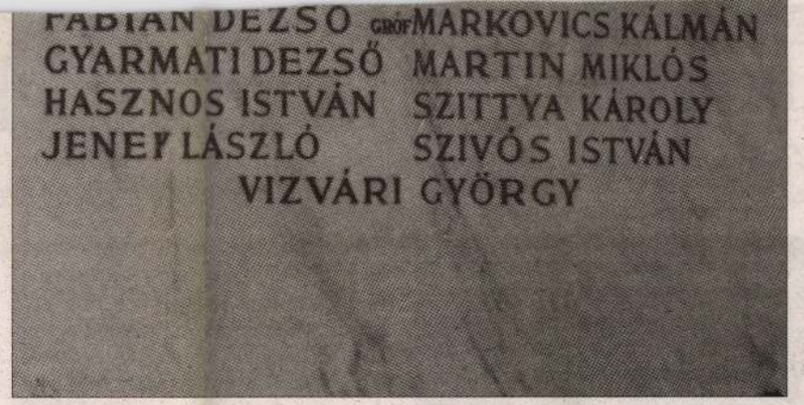

Örök életemben hálás leszek Helsinki százméteres gyorsúszóbajnoknőjének. Tőle kaptam a szépség örömét FOTÓ: VÁNYI ÁKOS

rám szólt, ejnye már, netán megmosolygott, ahogy ilyenkor a rövidnadrágosokat szokták. De nem. Ez nem neked való, így fordítom le mai ésszel az ajtócsukást.

Szomorú voltam, mikor megtudtam, örömét, amely – mint jelezte akaratlan – nem tart örökké. Se birtokolni, se élvezni nem lehet korlátlanul.

Már nincsenek nagy versenyek a szigeten. Azokhoz fedett uszoda kell, s az Az ő munkája ezenkívül a Megyeri úti stadion, a győri versenyuszoda és a Nemzeti Sportuszoda a Margitszigeten. Ez utóbbi a nevét viseli egy ideje.

Már nem úszik, nem rúgja a labdát, a virtus mégse hagyja nyugodni. Benevez a párizsi olimpia művészeti versenyeire. Ezen egy pillanatra elgondolkozhatunk. Akkor még élt a görög emberideál, az ép testben ép lélek eszméje. Nem szteroidgyárak versenyeztek egymással, beletáplálva termékeiket az atlétákba, hanem férfiak, s mellettük olyan nők, akikre egy bámész kisfiú csodálattal nézhetett: Istenem, milyen szép!

Hajós Alfréd társával, *Lauber Dezsővel* ezüstérmet nyert Párizsban.

Ha volna egy fiam, és nyiladozna az esze, azt mondanám neki: nézz utána, ki volt ez az ember, s hogyan lehetett ilyen gazdag az élete? Ha megtalálja a választ, nyugodt lennék, hogy jó irányban folytatja.

(LEGKÖZELEBB A KIRÁLY FÜRDŐBE MEGYÜNK.)

Környezetvédők perelik az Auchant

A bevásárlóközpont felé vezető út lebontását és az M0-s csomópontjának lezárását követelik a zöldek

FOLYTATÁS A 21. OLDALRÓL >

Ez meg is épült a természetvédelmi törvény hatálya alá tartozó, védett vizes élőhelyen keresztül. A lápterületen számtalan védett növény- és állatfaj él, ezért a természetvédelmi hatóság több ízben elutasította az útépítési engedély kiadását. A lakossági megmozdulásokat szervező Dunakeszi Sporthorgász Egyesület ígéretet kapott arra, hogy a halászházaiktól távolabb építik meg az utat, ezért beszüntették a tiltakozó akciókat.

A helyi környezetvédők azonban nem törődtek bele a kialakult helyzetbe, és a Levegő Munkacsoporttal karöltve a bírósághoz fordultak. Mivel az Auchan jogerős engedélyekkel rendelkezett, polgári pert indítottak ellene a természet veszélyeztetéséért és károsításáért, és azt kérték a bíróságtól, hogy rendelje el az út lebontását.

Kende Tamás, a tulajdonost képviselő ügyvéd az önkormányzat jogászával egyetértésben a tízmillió forint érték feletti károkozás szakértők általi valószínűsítését igényelte a felperestől. Az ügyvéd szerint ugyanis csak ezzel bizonyítható, hogy az ügy a Pest Megyei Bíróság hatáskörébe tartozik. A bíró helyt adott az önkormányzat és az Auchan kérelmének. Szakértői vizsgálatot rendelt el, és a tárgyalást januárra halasztotta.

Nemrég folytatódott az a per is, amelyet a Levegő Munkacsoport és a Káposztásmegyeri Környezetvédők Köre a Nemzeti Autópálya Rt. ellen indított el az M0-s autóút káposztásmegyeri szakaszának környezetkárosító hatása miatt. A környezetvédő szervezetek a Fővárosi Bírósághoz intézett beadványukban külön felhívták a figyelmet arra, hogy az M0-s északi szakasza és a káposztásmegyeri csomópont megépítése után a lakótelepet határoló utakon nagymértékben megnövekedett a gépjárműforgalom.

– A lakóházak „gázkamrába" kerültek, pedig a lakók többsége elsősorban a tiszta levegő, az egészséges környezet miatt költözött ide, vállalva a városközponttól való nagyobb távolság miatti nehézségeket – áll a környezetvédő szervezetek közleményében.

Szerintük a helyzetet rendkívüli mértékben rontják a csomópont közelében már megvalósult, illetve előkészületben lévő, nagy forgalmat vonzó beruházások. Ezért a csomópont lezárásának elrendelését kérték a bíróságtól.

Tomka Péter, a Pest Megyei Állami Közútkezelő Kht. osztályvezetője túlzásnak tartja a környezetvédők állításait. Szerinte az M0-s építése a legnagyobb környezetvédelmi beruházások közé tartozik, hiszen eltereli a forgalom egy részét a fővárosból.

A perben nem veszünk részt, de az véleményünk, hogy a dunakeszi lehajtó nem okoz határértéket meghaladó, jelentős levegő- és zajszennyezést a környéken – jelentette ki az osztályvezető.

– A pert elhalasztották, mert felvetődtek olyan kérdések, amelyekre az igazságügyi szakértőnek kell írásban megadnia a választ – tudtuk meg *Tillmann Lajostól*, az alperes képviselőjétől. A Közlekedési és Vízügyi Minisztérium által megbízott ügyvéd álláspontja szerint sem lépi át a határértékeket az út körüli környezetszennyezés, ezért nem tartja indokoltnak kiegészítő szakvélemény elkészítését. Mindezek ellenére a környezetvédők jó szándékát elismerve várja a szakértők tanulmányát.

Ismét bemutatkoztak a hazai belsőépítészek

Első alkalommal láthatók itt Az év belsőépítésze pályázat munkái is

A Magyar Építész Kamara Kós Károly Termében két héten keresztül tekinthetik meg az érdeklődők az év legjelentősebb belsőépítészeti munkáit. A kiállítás első ízben tartalmazza az igen nívós Az év belsőépítésze 2001 pályázat anyagait is.

GAZSÓ RITA

A napokban nyílt meg második alkalommal a Belsőépítészet 2001 kiállítás a Magyar Építész Kamara belsőépítészeti tagozatának szervezésében. A múlt évben indult vállalkozás – amelynek célja, hogy nagyobb nyilvánosságot kapjanak az adott év legjelentősebb belsőépítészeti munkái – már tavaly nagy sikert aratott a szakma és a „civilek" körében. *O. Ecker Judit,* az építészkamara belsőépítészeti tagozatának elnöke elmondta: a magyar belsőépítész szakma országosan hivatalosan mindössze 320 tagot számlál, és nagy részük a fővárosban él és alkot, így a kiállítás – arányait tekintve – jobbára a fővárosban megvalósult beruházásokat mutat be.

A kiállított anyagok többsége középületek megújulásához nyújtott segítséget, többek között belvárosi banképületek, valamint a budakalászi irodaház kapott új belsőt általuk. Első alkalommal láthatók itt a négy éve működő Az év belsőépítésze pályázat munkái is, amelynek zsűrizése jelenleg folyik, és eredményhirdetését a kultúra napjának rendezvénysorozata apropóján tartják meg.

A kiállítás a Magyar Építész Kamara gyönyörű Pálffy-palotabeli házának Kós Károly Termében látható a hó közepéig.

Lotz-képek az Ádám-palotában

A Bródy Sándor utcai freskókat 1988-ban restaurálták

Lotz Károly freskói díszítik a Bródy Sándor utca 4. szám alatti Ádám-palota első emeleti lodzsáját. A művész a képeket abban az időben festette, amikor a Lipthay-palota, az Egyetemi Könyvtár vagy gróf Erdődy István budapesti palotája termeinek és lodzsáinak olaj- és falképei is születtek. Lotz 1876-os képeit 1988-ban restaurálták utoljára.

OSGYÁN EDINA

Hat nevezetes fővárosi munkán dolgozott *Lotz Károly* nagyjából egy időben az ezernyolcszázhetvenes évek derekán. Ekkor festette meg a Lipthay-palota (1874), az Egyetemi Könyvtár (1876), a Markó utcai gimnázium (1876) és a régi Műcsarnok falképeit (1877), valamint *gróf Erdődy István* budapesti palotája termeinek és lodzsáinak festett olaj- és falképei (1879) is ez idő tájt születtek. Ebben az időszakban készültek el a Bródy Sándor utca 4. szám alatti Ádám-ház freskói is.

Mit is kell tudni erről az épületről, amelyről kevés adat maradt fenn? Az biztos, hogy a palota az utca egyik legszembetűnőbb emléke. A kétemeletes, öttengelyes ház megtervezésére *Wéber Antal* építész kapott megbízást 1875-ben a tulajdonos *Ádám Károlytól.* A palota visszaugró középrészében kétoszlopos kapu, az első emeleten pedig kétoszlopos nyitott terasz ékesíti az épületet.

Lotz csodás freskói az első emeleti lodzsára kerültek. Galathea diadala és a mennyezetképet alkotó Ámor diadalszekere a művész temperamentumát dicséri. Alakjait igen szabadon, tágan, levegősen csoportosítja. A munkák színhasználata és a képek mozgalmassága hasonló például az Erdődy-palota lunettáihoz. A Bródy Sándor utcai ház ürügyén meg kell jegyezni, hogy Lotz más helyütt is együttműködött a tervező Weber Antallal. A hatvanas évek végén Weber zugligeti villájába, a veranda falára szembekötősdit játszó gyermekeket festett. 1908-ban *gróf Dessewffy Miklós* lakott az épületben, amelyet részben kibővített. A második világháború idején sajnos több helyen is megrongálódott palota. 1958-ban helyreállították a homlokzatot, felújították a belső teret is. A falképeket 1988-ban restaurálták utoljára.

Wéber Antal építész tervezte 1875-ben a műemlék épületet FOTÓK: VÁNYI ÁKOS

MN 2001. dec. 11. 24

1805-ös Adress Kalender nem említi a fogadót. 1827-ig mindössze két ismertetőről tudunk (1815-ből és 1822-ből), ezek azonban csak a leglátogatottabb, legigényesebb szálláshelyeket sorolják fel — a Dorffinger-féle sem ismerteti. Valószínű, hogy akkor már nem létezett.

(Próbáltunk hiteles adatokat találni a fogadó történetéhez, kevés sikerrel. A mai Horváth Mihály tér környékén nincs tudomásunk fogadóról — a legrészletesebb forrás, az 1970-ben megjelent József-városi lexikon sem említ ilyent. Abban bízunk, hogy mint már annyiszor, e kis híradás után bővül adattárunk, a fővárosi vendégfogadás és elszállásolás történetéről meglévő ismeretanyagunk az amatőr helytörténészek birtokában levő adatokkal, amelyet szíveskedjenek a Budapest című folyóirat szerkesztőségébe eljuttatni.)

Feltételezhető, hogy a házat nem Wagram előtt cégérezték. Mai szemmel ugyanis fölöttébb nevezetes helye lehetett az akkori Pestnek a Napóleon császárhoz címzett fogadó. A jakobinus érzelmű — elsősorban vidéki — nemesség látogatta az akkor városszélinek számító épületet. Napóleont ebben az időben sem Bécsben, sem hazánkban nem nagyon kedvelték — hivatalosan különösen nem. Az aulikusok ennek megfelelően viselkedtek. Például, ha valaki francia módi szerint varratott pantallót hordott vagy vastag nyakkendőt viselt, a rendőrspiclik, besúgók lázadónak, felforgatónak tekintették. Akinek tehát a Napóleonhoz cégérezett fogadóban volt a törzshelye, vagy szállóvendégként megfordult ott, netán ,,kétes hírű'' társasággal találkozott és váltott szót — a hatóság véleménye szerint —, nem tartozhatott a tisztességes és megbízható polgárok közé! Ezért a vendéglátó helyet rendszeresen ellenőrizni kellett. Zaklatták az ott tartózkodókat, kérdésekkel, gyanús utánjárással kellemetlenkedtek a vendégeknek.

A bátorsággal egybekötött elszántság jelképét viselte cégérül a fogadó, amely a reformkor beköszöntéig élhette megszokott, mindennapi életét. Gyanítjuk, hogy a lipcsei csatát követően nem maradhatott Napóleonról elnevezve. Mégis jelentős mozzanatát sejtjük a múlt század eleji fővárosi elszállásolás történetének e rövid életű fogadó históriájában.

DRAVECZKY BALÁZS

Családsegítő szolgálat

Az országban tizenhárom helyen, Budapesten három kerületben működik családsegítő szolgálat a tanácsok égisze alatt. A terézvárosi tanács 1985-ben az elsők között ismerte fel az újfajta szervezet szükségességét.

A VI. kerület Budapest egyik legöregebb városrésze; sok a százéves ház, sok az idős lakos, itt minden harmadik ember nyugdíjas korú. Sokuk beteg, gondozásra szorul, mások ügyes-bajos dolgaik intézésekor ütköznek nehézségekbe, nem szólva a kisnyugdíjasok megélhetési gondjairól. Közülük nem egyet a magány is kínoz. Az elöregedett házakban más, segítségre szoruló emberek is élnek, többen egészségtelen pincelakásban, elhanyagolt otthonban, ahol a családnak a szülő(k) iszákossága miatt szinte reménye sincs arra, hogy jobb körülmények közé kerülhessen. Évről évre több a veszélyeztetett gyerek, fiatal, növekszik a kábítószerélvezők, a bűnözők aránya, aggasztóan sokan szenvednek neurózisban. Mindez, persze, igaz a főváros egészére is, és nem vigasztaló, hogy világjelenség. A gondokat ugyanis nem általában, hanem helyileg kell megoldani, legalábbis törekedni kell rá, valahogy aképpen, ahogy a Terézvárosban teszik a családsegítő szolgálat szakemberei: pszichológusok, jogászok, szociológusok, speciális végzettségű tanárok (köztük gyógypedagógusok). Az idén januártól, amióta hatáskörük az egész kerületre kiterjed, megduplázódott a létszámuk: immár tizenhatan nyújtanak segítséget a rászorulóknak. A gondokhoz, bajokhoz képest azonban így is nagyon kevesen vannak, túlterhelt a szolgálat valamennyi munkatársa. Arra törekednek ugyanis, hogy az egyénen keresztül az egész családnak segítsenek. Ehhez azonban elengedhetetlen a folyamatos kapcsolat, a ,,van hová fordulni'' biztonságának a kialakítása, a bajokból való kilábalás lehetőségének, reményének a tudatosítása.

Mindez lassú, szívós munkát igényel, hiszen mindenekelőtt a bizalmat kell megteremteniük, ami korántsem könnyű, ugyanis lakást, pénzt, egészséget nem tudnak adni. A bajok gyökerének feltárását, a család természetes funkcióit, életvitelét gátló körülmények megismerését és a megoldások keresését azonban képesek magukra vállalni. Van, akinek az is elég, ha meghallgatják, mások gyakorlati tudnivalókat igényelnek a gyermeknevelés hoz, a betegápoláshoz, sokan jogi, családjogi, társadalombiztosítási és munkaügyi problémáikhoz várnak és kapnak eligazítást. Egyre többen kérik a szolgálat segítségét a helyes életvitel kialakításához. Sajnos a legsúlyosabb helyzetben lévők többsége még nem kopogtat a családsegítő központ ajtaján — őket a tanács jelzése alapján a szolgálat munkatársai keresik meg. Gyakran tőlük tudják meg az elkeseredett vagy helyzetükbe belefásult emberek, hogy például bizonyos esetekben nem szükséges az iszákos ember beleegyezése a gyógykezeléshez; sok család nekik köszönheti a gyors intézkedést, az illetékes szervekkel való kapcsolatfelvételt a legkülönfélébb ügyekben.

A szolgálat távolabbi célja természetesen nem a ,,tűzoltás'', hanem a bajok megelőzése: folyamatos kapcsolattartással, a ,,háttérből'' való irányítással, konkrét segítségnyújtással.

Reménykeltő újítást vezettek be nemrég a szolgálat munkatársai: segítik az azonos vagy hasonló problémával küzdők egymásra találását, kölcsönös segítségnyújtását, együttműködését. Az eddigi tapasztalatok alapján nagy lehetőségek rejlenek ebben.

A társadalmi beilleszkedést, a kívánatos együttélési, erkölcsi normák és az ennek megfelelő magatartás kialakítását eddig is számos intézmény szolgálta. Ezt a kört nagyszerűen kiegészíti ez az újfajta szolgáltatás, amely a családot egységnek tekinti, és nem csupán egyes tagjainak, hanem a család egészének kíván segítséget nyújtani. Mindez sok tekintetben újfajta szemléletet követel a tanácsi apparátus valamennyi intézményrendszerétől s mindazoktól, akik, így vagy úgy, kapcsolatban állnak a családsegítő szolgálattal. A terézvárosi tapasztalat jó példa arra, hogy az ingyenes szolgáltatás akkor válik igazán humánussá, értékessé, ha minden szervezet, intézmény felismeri: közvetlen érdeke az együttműködés a családok helyzetének jobbításában, hiszen általa a saját munkája is könnyebb és kevesebb lesz.

GYARMATI SZABÓ ÉVA

A másolat: Eötvös utca 11/a

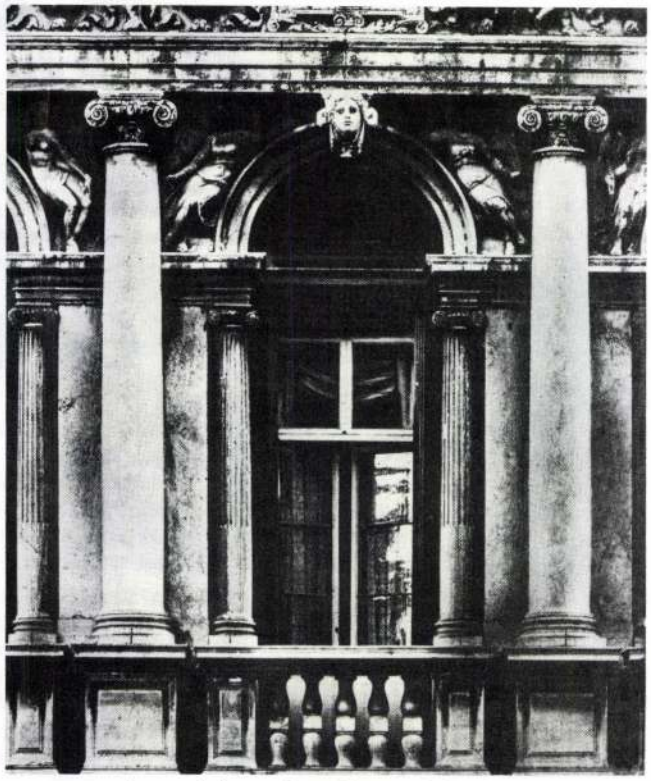

Az eredeti: a velencei könyvtárépület

Weber Antal nem kevésbé híres, nevezetes épületet tekintett példaképének, mint a velencei könyvtárat. Akik Velencében jártunk, valamennyien ismerjük Jacopo Sansovino (1486—1570) remekét, mert amint a Szent Márk térrel betelve a lagunák felé fordulunk, a csodálatos kép a Dózse-palotával és a könyvtár épületével együtt teljes. Sansovino vérbeli szobrász volt, és ez érződik építészetén is. Itt nem a szobordíszekre gondolok elsősorban, hanem a homlokzatok plasztikus megformálására. Az elsődlegesen ható oszloprendes homlokzat mögött loggiát képez, melynek hátfalát gazdagon keretezett ivezetes nyílásokkal, lizénákkal és szobordíszekkel tagolja. A fény hatására homlokzatai épületszoborrá válnak.

Weber Antal hazahozta Itáliából ezt a szobrászépítészetet.

Épületünk homlokzatának földszintje rusztikus, ez mintegy kiemeli, aláhúzza az első és második emelet plasztikáját. A primér oszloprendek szigorú vízszintes-függőleges raszterét jól megfigyelhetjük az utca keskenysége miatt, hiszen, ha a Népköztársaság útjáról befordulunk az Eötvös utcába, csak ezt látjuk a homlokzatból. Közelítve az épülethez, előtűnnek a loggia hátfalának ívezetes nyílásai, díszítőtagozatai, fokozatosan feloldódik a homlokzat szigorúsága.

A homlokzat érintetlen volt a helyreállítás előtt, a háború durva beavatkozásától eltekintve, mely a második emelet jobb szélső axisát tette tönkre. Ezt a kárt annak idején avatatlan kezek orvosolták.

A helyreállítás — a műemléki hatóság többszöri felszólítása ellenére — sokáig váratott magára, és a késedelmet a homlokzat nagyon megsínylette. A pusztuló kövek romlása ugyanis egy bizonyos időn túl rohamosan felgyorsul. Az az elhatározás sem volt szerencsés, hogy a helyreállítás nem tarthat tovább három hónapnál. Ez egyértelműen kizárta, hogy a köveket újrafaragják. A málló rétegek eltávolítása után eltűntek a tagozatok, kőszilárdító anyag nincsen, és semmiféle kísérletezésre nem volt idő. Kizárásos módszerrel jutottak el tehát egy hagyományos, nem túl drága helyreállítási technológiához, amelyre három hónap elegendő: a nagyon szétmállott köveket műkőre cserélték.

Mégis örülhetünk, mert pontos munkát végeztek, a tagozatok éppoly klasszikusan szépek, mint az eredetiek voltak, a megmenthető köveket pedig kifogástalanul kijavították. A bejárati rész is méltóképpen ,,felöltözött'': új kapu, zászlótartók díszítik.

Meg kell említenünk a kivitelezést végző Tempó Gazdasági Munkaközösséget — élén *Balogh Barnabással* —, mert dicséretet érdemel. Nálunk varázslatnak számít három hónap alatt kifogástalan minőségben helyreállítani egy kőhomlokzatot. Örülünk, hogy beszámolhatunk erről, és örülünk, hogy egy megcsúnyult ház mindenki számára újra szép lett.

LIPTÁK IRÉN

Fogadó Napóleon császárhoz

Néhány évvel ezelőtt egy vasrúdon függő, fémlapra festett ovális olajkép került a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum birtokába. A fiatal Napóleont ábrázolja teljes első konzuli díszben. Ismeretlen festő készítette a múlt század elején — egyes művészettörténészek véleménye szerint kevésbé ismert, Napóleont idealizálva ábrázoló metszet másolata lehet. Tulajdonképpen fogadói cégér. Művészeti, kultúr- és szakmatörténeti értéke miatt érdemes a közfigyelemre. A XIX. század első harmadából alig maradt ránk egy-két vendéglátóhely cégére. Közöttük kevés a fővárosi és az olyan, amely az elszállásolás történetének dokumentuma.

A Hazai és külföldi tudósítások 1810-ben adott hírt arról, hogy ,,Pesten, a József-városban a Steinbrücke Strasse 230. szám alatt lévő (ma: a Horváth Mihály tér környéke — D.B.) »Zum Kaiser Napoleon« táblával étel és italáruló és 356 négyszögölet magában foglaló ház, amely mindenféle lakó és gazdaságbeli alkalmatosságokból és mulatókertből áll, örökben eladandó.''

Sem az 1803-as Ráth-féle lista, sem az

FÓRUM

Településszerkezeti változások az agglomerációs övezetben

1987. évi januári számunkban közöltük dr. Berti Béla cikksorozatának első részét a budapesti agglomerációs övezetről. Az első cikk Lakók és lakások a fővárosban és az agglomerációs övezetben címmel a népességszám és a lakásellátás alakulását tárgyalta 1970 és 2000 között. A múlt évben készült el a budapesti agglomeráció 2000-ig szóló regionális rendezési terve, a cikksorozat ennek ismertetését tűzte ki célul.

A történeti fejlődés eredményeként létrejött budapesti agglomeráció *településrendszerében* az 1950 előtti Budapest alkotja a ,,magot''. Idetartozik a városközpont (V. kerület) és a budai Várnegyed, amelyet Budán keskenyebb, Pesten szélesebb gyűrűben az első lakóhelyöv vesz körül. Ebben az övezetben — a városközpont kinyúló ,,csápjaiban'' — elég nagy a lakó- és munkahelyi funkció keveredése. A városközpontból sugarasan kivezető főútvonalak mentén, ezekre felfűződve található nem teljesen gyűrű alakú övezet a második munkahelyöv: a pesti síkság, Kelenföld és Óbuda, a József- és a Ferencváros külső része, valamint Kőbánya. Az ipari övezetet körcikkhez hasonló alakú lakóterületek szakítják meg, ez a második lakóhelyöv. A központi magot a belső agglomerációs övezet veszi körül: nagyjában-egészében a mai peremkerületek, amelyeket 1950-ben csatoltak Budapesthez. A budai oldalon azonban ez az övezet túlnyúlik a főváros közigazgatási határán (Budaörs, Budakeszi).

A mai agglomerációs övezet 43 települése három típusba sorolható:

1. városias, központi funkciókkal és intézményekkel, valamint foglalkoztatási lehetőségekkel is rendelkező települések (például Szentendre, Százhalombatta, Szigetszentmiklós stb.);
2. átmeneti (ún. szemiurbán) üdülő (például Leányfalu) és ipari (például Szigethalom, Solymár stb.) települések;
3. falusias jellegű alvótelepülések (például Alsónémedi, Csömör, Üröm stb.).

Egy központúból több központúvá váló főváros

A fővárosi agglomeráció *területszerkezetét* a lakó-, ipari és zöldterületek elhelyezkedése, az ún. területfelhasználás, a beépítés intenzitásának változása és a különböző nagyságú központok eloszlása, egymáshoz, illetve a környezethez való viszonya és kapcsolatai határozzák meg. Fejlődését befolyásolja a domborzat és a vízrajz, valamint a közlekedés gerinchálózata.

Az egy központúból több központúvá váló főváros városrészközpontjai közül a Móricz Zsigmond körtéri a legjelentősebb, terhelését a budafok-albertfalvai központ kiépítése csökkentheti majd. Intenzíven fejlődött az óbudai és az Örs vezér téri városrészközpont is. A tervezett ütemben alakul ki és fejlődik az újpesti, a kispesti és a csepeli városrészközpont, valamint a kőbányai és a pesterzsébeti településcsoport-központ.

Nem felel meg szerepkörének a Déli pályaudvar-Moszkva téri központ, amelynek fejlődése megtorpant. Az említett központok kereskedelmi és szolgáltató létesítményeinek zsúfoltságát enyhíti majd a — hosszú távon Nagykovácsi és Solymár ellátása szempontjából jelentős — pesthidegkúti és a XVII. kerületi, rákoskeresztúri, valamint a Bosnyák téri településcsoport-központ kialakítása. Indokolt helyi központok életre hívása olyan lakónegyedekben, ahol 10-12 ezer vagy még ennél is több lakás van, és így a lakónépesség száma megközelíti vagy meghaladja az ötvenezret. Így van ez a XV. kerületben (Újpalota), Angyalföldön (az Árpád út pesti hídfője) továbbá Békásmegyeren, és így lesz Káposztásmegyeren.

Az övezeti települések közül jelentős közép- és felsőfokú funkciója van az idegenforgalmi központnak, Szentendrének; megindult a középfokú ellátási centrum kiépítése Érden, Százhalombattán, Szigetszentmiklóson, Dunakeszin és Budaörsön. Később Pomázon, Pilisvörösváron, Budakeszin, Dunaharasztin, Gyálon, Vecsésen, Gyömrőn, Pécelen, Kerepestarcsán és Fóton kerül még sor középfokú ellátási központ kialakítására.

Szükséges a budapesti agglomeráció települési rendszerét tovább decentralizálni. Ezt a terv a különböző fokú központok sűrítésével és a szerepkörök települések közötti megosztásával kívánja megoldani, ezáltal mérsékelve a fővárosnak az agglomeráció középfokú ellátásában betöltött szerepét, csökkentve az övezet fővárosra utaltságát.

Az ezredfordulóig tovább nő a lakóterület

A terv szerint Budapest területfelhasználásának és településszerkezetének sajátossága marad, hogy elkerülhetetlenül tovább nő a beépített terület, a mezőgazdasági terület pedig tovább csökken; a lakóterületek említett bővülése, a közlekedés (elsősorban az M0-ás autópálya), továbbá az új szennyvíztisztító telepek és az erdőtelepítések miatt. *Az övezetben* nem várható alapvető területfelhasználási és szerkezeti változás; a lakóterületek szerkezetét javítani fogja a főúthálózat elkerülő szakaszainak a kiépülése.

Budapest *lakóterületeit* az alacsony laksűrűségű részek nagy kiterjedése jellemzi. A főváros teljes lakóterülete, 1980. évi adatok szerint, 172 négyzetkilométer, körülbelül a teljes közigazgatási terület egyharmada. Ebből tömör városias beépítésű 27, laza városias 40, családi házas pedig 105 négyzetkilométer. A lakóterületek beépítettségét az egy hektárra jutó lakások száma (a laksűrűség) szemlélteti. Bár az utóbbi 15 év alatt — 1970-1985 között — a laksűrűség a budai oldalon gyorsabban, a pesti oldalon mérsékeltebben emelkedett, ennek ellenére a pesti oldal laksűrűsége (32 lakás hektáronként) még mindig magasabb, mint a budai oldalé, ahol 23 lakás jut egy hektárra.

A laksűrűségi mutatók városrészenként nagyon eltérőek. A legmagasabb a laksűrűség Pest (119,7 lakás hektáronként) és Buda központi városrészeiben (64,6 lakás hektáronként). A legalacsonyabbak ezek az arányok Pesthidegkúton (5,8), a XVII. kerületben (9,2) és a XI. kerület külső övezetében (9,8). A beépítés sűrűsége az elmúlt 15 év során a X. (17,0), a XI. (14,5), a XIV. és XV. (12,0) kerületben emelkedett a leggyorsabban.

A tervezés időtávlatán túl két ellentétes folyamat kiegyenlítődése várható: a családi házas negyedek átépítése és az infrastruktúra fejlesztése lakásszámnövekedéssel, ugyanakkor a belső városrészek rehabilitációja lakáscsökkenéssel jár. Az övezet településeiben 1980-ban a lakások 87 százaléka egylakásos családi házban volt. 1985-ben az övezeti települések lakóterületei 13 185 hektárt foglaltak el, az övezet területének csupán 11,5 százalékát, ami átlagosan 10 lakás hektáronként beépítési sűrűséget jelent. Az egy hektárra jutó lakások száma az egyes települések között nagyon eltérő, de az igényeknek megfelelően feltehetően emelkedni fog.

A lakóterületek növekedése, illetve a mezőgazdasági területek csökkenése miatt a lakássűrűség kiegyenlítődik, így

csak az ezredforduló után állítható meg teljesen a beépített területek további növekedése az agglomerációban.

Ipari és raktározási célra hasznosított területek

Az *ipari létesítmények* a városközponttól északra és délre, a Duna és a vasútvonalak mentén (Óbuda, Filatorigát, Budakalász, Szentendre, Angyalföld, Újpest és Dunakeszi, illetve Ferencváros, Pesterzsébet, Csepel és Szigetszentmiklós, Lágymányos, Albertfalva, Budafok és Százhalombatta), valamint délkeleti irányban (Kőbánya) épültek ki, és — néhány kivétellel (például XVI. kerület, Honfoglalás-telep) — ugyanitt fejlődtek a közelmúltban is.

Budapesten a 193 különböző nagyságú, ipari övezetbe sorolt területegység 4500 hektárt, a főváros közigazgatási területének 8,6 százalékát foglalja el. Ennek kétharmada gyáripari és egyéb ipari jellegű létesítmény; a fennmaradó 1500 hektárból ezer — megfelelő területelőkészítés után — betelepíthető, 500 hektáron más létesítmények vannak.

Az övezet üzemi területeinek nagysága 1985-ben körülbelül 1580 hektár, az összterület 1,4 százaléka volt. Ez az arány tovább emelkedik, a raktártelepítések és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek fokozottabb ipari tevékenysége miatt.

Egyes ipari tevékenységek károsan hatnak a főváros lakosságának élet- és lakhatási körülményeire, esetenként veszélyeztetik egészségét. Az övezetben a környezetszennyezés Százhalombatta és Tököl körzetében több települést érint.

A terv összesen 6730 hektár ipari területet irányoz elő, mégpedig Budapesten 4300, az övezetben 2430 hektárt. A fővárosban tervezett 4300 hektáros ipari terület tizennyolc kerületben 190 különböző nagyságú egységre oszlik. Az ezredforduló utáni igények kielégítésére 1030 hektárt irányoz elő a terv, mégpedig 560 hektárt a fővárosban, 470-et az övezetben.

A fővárost behálózó, nagy kiterjedésű jelentős mértékben környezetcsúfító zárt és fedett *raktárak területe* 540 hektár, az országos állomány egyötöde volt 1983-ban Budapesten. Áttelepítésükről és közel 40 főútvonal üzlethelyiségeinek rendeltetésszerű használatáról döntés született. Raktározás céljaira 560 hektárt irányzott elő a terv: Budapesten 130, az övezetben 430 hektárt. Ebből 70, illetve 130 hektár az ezredfordulóig épülne be.

A fővárosban a XIV., XVI., XVII., XXI. és XXII. kerületben javasol raktározási helyet a terv; az övezetben Dunakeszi, Fót, Szigetszentmiklós, Törökbálint, Budaörs (ahol már az elmúlt évtizedben körülbelül 50-60 hektárt használtak raktározásra), továbbá Százhalombatta és Érd kedvező közlekedési adottságú részein. Az ezredforduló utáni időszakban felmerülő raktározási területigény 1030 hektár. Ebből Budapesten 560, az övezetben 470 hektár, az utóbbiból 300 hektárt, a Duna-Tisza csatorna mentére terveznek, Dunaharaszti térségébe, vasúti, közúti, vízi csomópont mellé.

Zöldövezetek — idegenforgalmi létesítmények

Az agglomeráció *zöldterületi* rendszerének a környezetvédelmi követelményekkel és a lakosság igényeivel összhangban történő fejlesztése — minthogy a főváros és övezete szoros egységet alkot — csak együttesen tervezhető. A budai és a pilisi hegység erdei a főváros átszellőzését biztosítják, a fővárosi lakosság kirándulóhelyei, a hegyvidéki és vízparti üdülőterületek sok esetben a főváros közigazgatási, sőt, az övezet határán túl vannak. A főváros zöldterületeit keleti irányban túlnyomórészt a mezőgazdasági területek jelentik. A budapesti zöldfelületek növelésének főbb módjai az erdők (5100 hektár), a városi közparkok (294,8 hektár), a lakóterületi központok (139,6 hektár) és körzetek (1200,9 hektár), a tizennégy működő temető (487,6 hektár), a sportterületek (710 hektár), jelentős közintézmények (Állat- és Növénykert, ELTE botanikus kertje) méreteinek, illetve számának növelése.

A patakok mentén ligeterdők, az ipartelepek és a közlekedési létesítmények mellett védőerdők létesítését tervezik; fejlesztésre várnak a ,,zöld ékek'', a központi fekvésű pesti városrészek nagy zöldfelületei (Városliget, Népliget stb.). Növekszik a hétvégi és a tartós üdülési igény, ezért szükséges az ország turista- és idegenforgalmának jelentős részét fogadó agglomeráció komplex szabadidőhálózatának kiépítése. A gyógyfürdőkhöz kapcsolódóan gyógyszállókat, a főútvonalak be- és kivezető szakaszainál moteleket, kempingeket kell létesíteni.

A terv javasolja: Budapesten a városi és lakóterületi közparkokat és parkerdőket az 1984. évi 5534 hektárról 7785 hektárra kell növelni az ezredfordulóra. Ebben az időszakban várhatóan a lakóterületi közkertek nagysága 1201 hektárról 1386 hektárra emelkedik.

Az övezet zöldfelületeit főként mezőgazdasági területek alkotják. Az ezredfordulóra a jelenlegi 78 és fél ezer hektár kiterjedésű mezőgazdasági terület a javasolt beavatkozások következtében várhatóan 68,8 ezer hektárra csökken.

Az *intézmények* a fővárosban és az övezetben egyaránt a lakófunkciókkal is rendelkező központokban vannak; ,,tiszta'' intézményterületek kijelölése csak kivételesen, viszonylag kis területigény esetén lehetséges. Nagyobb új intézményterületeket jelöl ki a terv a XI. kerületben, a lágymányosi lakótelep és a Duna között a felsőoktatás számára (ELTE és BME), a XV. kerület déli részén az észak-pesti kórház részére, valamint a temetőhálózat bővítésére a XVI. kerület keleti részén. Az Állatkert új helyének kijelölésére még folynak a vizsgálatok.

DR. BERTI BÉLA

Varázslat az Eötvös utcában

Soha nem gondoltam volna, hogy ez a ház ilyen szép! — csodálkozott rá fülem hallatára egy járókelő a 11/a számú ház állványokból kibontakozó megújult, elegáns homlokzatára. A laikusok eddig nem vették észre, hogy a Weber Antal által 1875-ben tervezett épület szép. Tulajdonképpen nem csodálkozom rajta. Évtizedek óta egy védőállványt kellett kerülgetniük, amely a málló kövek okozta balesetveszély miatt vált szükségessé. A túlsó járdáról feltekintve sem láthatott mást a járókelő, mint elpiszkolódott, félig romos homlokzatot. Az idő rúttá tette azt, ami egykor szép volt, újjá kellett varázsolni, hogy ismét gyönyörködhessünk benne.

1987 február végén állványerdő mögé bújt a ház, és május végére megtörtént a varázslat. Azóta reneszánszát éli a neoreneszánsz homlokzat, de, sajnos, csak a homlokzat, mert az épület teljes helyreállítása késik. Pedig belül sem kevésbé szép, Weber Antalt, a magyar eklektika egyik legkiválóbb építészét, a neoreneszánsz hitvallóját dicsérve. Weber 1823-ban született és 1889-ig élt. Életműve gazdag, több mint negyedszáz épületet hagyott ránk örökül. Hogy ezekből csak párat említsünk: Bajcsy-Zsilinszky út 37., a Lotz-freskókkal ékes Bródy Sándor utca 4., az Erdődy-palota (ma szovjet nagykövetség, Bajza utca 35.), az ELTE Természettudományi Karának ásványtani és fizikai épülete (Múzeum körút 4., illetve Puskin utca 5.), Váci utca 66. Valamennyi nagyon nívós épülettömeget, homlokzati arányokat és klasszikus részletképzéseket illetően.

Az Eötvös utcai épület tervezésénél

Budapest, 1987/7

WEBER ANTAL

Post	Name	Charakter	Wohnort	Eintritts-Jahr	Anmerkung
104	Wagner Sigmund	Ober-Ingenieur	Wien	1889	
105	Wittgenstein Carl	Central-Director	Wien	„	
106	Schindler Anton	k. u. k. Oberlieutenant	Wien	„	
107	Stigler Carl	Ingenieur	Wien	„	
108	Canning Lennox	Architect and Engineer	Johannesburg	„	
109	Gutmann Alfred von Gelse	Fabriksbesitzer	Wien	„	
110	Lazarini Oskar Freih. von Jablanitz	beh. aut. Civil-Ingenieur	Graz	„	
111	Fourlonge William	Consulting Engineer	Johannesburg	„	
112	Rabas Heinrich	Ingenieur	Rzeszów	„	
113	Schönbichler Carl	Stadtbaumeister	Wien	„	
114	Olbricht Franz	Stadtbaumeister	Wien	„	
115	Dehm Ferdinand	Stadtbaumeister	Wien	„	
116	Pinkas Julius Dr.	Ingenieur	Bolivia, Süd-Amerika	„	

Beilage *G.*

Verzeichnis

der seit der Generalversammlung vom 23. Februar 1889 im Plenum gehaltenen Vorträge.

2. März 1889. K. k. Ober-Baurath Fr. Freiherr v. Schmidt: „Kurze Mittheilungen über die baulichen Verhältnisse der Stefanskirche".
2. März 1889. Arch. H. Helmer: „Ueber das Deutsche Volkstheater in Wien".
9 März 1889. K. k. Hofrath Friedr. Bischoff: „Ueber die bisherigen Arbeiten des Brückenmaterial-Comités".
9. März 1889. Ober-Inspector Ludw. Huss: „Ueber die Verstärkung eiserner Brücken".
16. März 1889. Ingenieur v. Könyves-Tóth: „Ueber die ausgeführten Bau- und Entwässerungsarbeiten an der Maros-Ludas-Besztercze-Bahn im ausgesprochenen Rutschterrain".
23 März 1889. Beh. aut. Civil-Ingenieur J. Riedel: „Ueber die Wasserverhältnisse im hercegovinischen Karste und die Melioration des Gacko-Polje daselbst".
30. März 1889. K. k. Baurath F. Ritter v. Neumann: „Ueber Grundzüge der modernen Stadtanlage, bezogen auf Wien, dessen heutige und zukünftige Stadterweiterung".
13. April 1889. K. k. Regierungsrath Volkmer: „Ueber das Wesen der Photogrammetrie".
13. April 1889. K. Baurath Bissinger: „Ueber Einrichtung und Betrieb der gemischten Adhäsions- und Zahnradbahn im Höllenthale des badischen Schwarzwaldes".
13. April 1889. K. Baurath Klose: „Ueber Betriebsmittel für Bahnen mit scharfen Curven und großen Steigungen".
26. October 1889. Dipl. Ing. k. k. Professor Fried. Steiner: „Beobachtungen und Erfahrungen bei Grundwässern".
9. November 1889. K. k. Professor Franz Ritter v. Rziha: „Ueber den Mannsfelder Kupferschiefer-Bergbau".
16. November 1889. K. k. Ober-Baurath Fr. Freiherr v. Schmidt: „Ueber das Freiburger Münster".
23. November 1889. Dr. J. Moser: „Ueber Beziehungen zwischen Licht und Elektricität".
30. November 1889. K. k. Regierungsrath Prof. Fr. Kick: „Ueber ziffermäßige Bestimmung der Härte und den Fluß spröder Körper".
7. December 1889. K. k. Regierungsrath C. Ritter v. Hornbostel: „Ein Capitel über die Fortschritte des Eisenbahnwesens".
7. December 1889. Stadtbaumeister A. Honus: „Ueber das Wiener Centralbad".
14. December 1889. Architekt O. Marmorek: „Ueber Paris 1789 bis 1889".
21. December 1889. Ober-Inspector P. Zwiauer: „Ueber Dampfkessel auf der Pariser Weltausstellung".
4. Jänner 1890. Ingenieur Josef Kolbe: „Ueber moderne Anschauungen auf dem Gebiete der Elektrotechnik".
11. Jänner 1890. Bau-Director R. Bode: „Ueber das Project einer Eisenbahn auf die Jungfrau".
11. Jänner 1890. Ingenieur H. Münch: „Ueber Sprengen größerer Massen von Eisen und Stahl".
18. Jänner 1890. Beh. aut. Civil-Ingenieur R. Ritter v. Gunesch: „Ueber Chicago und seine neue Oper".
25. Jänner 1890. K. k. Professor Fr. Schwackhöfer: „Ueber Temperatur-Fernmessung in ihrer Anwendung für Centralheiz-Anlagen, sowie für industrielle Zwecke".
1. Februar 1890. Dipl. Arch. C. Hinträger: „Ueber Volksschulbauten".
8. Februar 1890. K. und k. Regimentsarzt Dr. Gschirhakl: „Ueber Krankenbaracken".

---

2. Verzeichnis*)

der Herren Theilnehmer an der Excursion nach Constantinopel.

9. Maurer A. Ritter v. Mörtelau in Wien.
10. Steiner Alex. in Wien.
11. Wenusch J. Ritter v. in Linz.
12. Kawinek Cyrill in Brünn.
13. Alber G. in Brünn.
14. Fraenkel L. in Wien.
15. Traxl Otto in Wien.
16. Bertele Otto v. Grenadenberg in Wien.
17. Exner Eduard in Brünn.

In Summa haben hiernach 17 Herren Vereinsmitglieder ihre Theilnahme an der Excursion in Aussicht gestellt.

Wien, den 24. Februar 1890.

Der Obmann des Excursions-Comités:
Hauffe.

*) 1. Verzeichnis vide Nr. 6 der „Wochenschrift".

Bericht

über die Versammlung der Fachgruppe der Bau- und Eisenbahn-Ingenieure vom 13. Februar 1890.

Der Obmann ertheilt nach Eröffnung der Sitzung das Wort an Herrn Ingenieur Emanuel Rindl zu seinem angekündigten Vortrage: „Ueber Girard's gleitende Bahn".

Die während der letzten Pariser Weltausstellung angestellten Versuche mit einem Eisenbahnsystem, bei welchem sowohl die Räder, als die Locomotiven beseitigt sind, haben mit Recht das Interesse der technischen Welt hervorgerufen. Die Hauptprincipien, auf welchen dieses neue System aufgebaut ist, sind folgende: 1. Die Fahrzeuge gleiten auf einer zwischen den die Fahrzeuge tragenden Schlitten und zwischen gleichbreiten Flachschienen sich befindlichen dünnen Wasserschichte. Das unter hohem Druck in den hohlen Schlitten tretende Wasser hebt die ersteren und versetzt sie in einen ähnlichen Zustand wie schwimmende Körper. Daß dabei die der Bewegung entgegenwirkende Reibung auf ein Minimum herabgedrückt wird, ist einleuchtend.

2. Die Fortbewegung der gleitenden Fahrzeuge erfolgt durch horizontale Wasserstrahlen, welche aus — in gewissen, nach der Länge des Zuges sich richtenden Entfernungen — im Geleise feststehenden Ansatzröhren gedrückt werden. Die Ansatzröhren werden von einer gemein-

samen Druckleitung gespeist. Die austretenden Wasserstrahlen schlagen gegen die Schaufeln einer unter den Fahrzeugen angebrachten geradlinigen Turbine und verursachen somit ein Vorwärtsschieben.

Der durch zahlreiche Pläne erläuterte Vortrag wird an anderer Stelle ausführlich wiedergegeben werden. Die von dem Vortragenden durchgeführten Controlrechnungen und Vergleiche mit anderen Bahnsystemen erregten das Interesse der Versammlung und bilden eine werthvolle Ergänzung der über das besprochene Thema bereits an anderen Orten gemachten Mittheilungen.

Carl Stöckl, Schriftführer. Paul Klunzinger, Obmann.

Die Festhalle für das IV. deutsche Sängerbundesfest in Wien.

(Hiezu eine Tafel.)

Für das im heurigen Sommer in Wien stattfindende Sängerbundesfest wurde seitens des Ausschusses die Errichtung einer Festhalle mit einem Fassungsraum für 20.000 Personen beschlossen und für die Projectirung und Ausführung der Baulichkeiten ein Concurs ausgeschrieben. Unter den hiernach eingelangten sechs Offerten wurde das Project des Architekten und Stadtzimmermeisters Hermann Otte in Wien zur Ausführung angenommen und demselben der Bau um den Betrag von fl. 65.662 übertragen. Das Baumateriale bleibt Eigenthum des Offerenten.

Nach diesem Projecte soll die an den Schmalseiten halbkreisförmig abgeschlossene Halle eine Länge von 116 *m*, eine Breite von 56 *m* und in der Mitte eine Höhe von 23 *m* erhalten. Die Halle wird durch halbkreisförmige combinirte Bohlenbögen gebildet, welche durch Piloten in der Erde verankert werden.

Die Art der Combination der Bohlenbögen, sowie die Construction der Profile wurde bisher in keiner ähnlichen Weise ausgeführt. Die Bohlenbögen tragen sich in ihrer ganzen Spannweite frei und finden nur durch die seitlichen, die Galerie tragenden Säulen eine Unterstützung.

Mit Rücksicht auf den bedeutenden Fassungsraum wurden 45 Ausgänge zu beiden Seiten und strahlenförmig nach den schmalen Seiten mit je 1·60 *m* Weite angeordnet, so daß das Publicum bei dem Verlassen der Halle nach jeder Richtung, auf kürzestem Wege, zum Ausgange gelangt. Ebenso gelangt man von der Galerie auf einen offenen, die ganze Halle umspannenden, 4 *m* breiten Balcon, von wo 3 *m* breite Holzstiegen auf den Festplatz hinabführen.

Die Tribüne für 8000 Sänger wird vom Dirigentenpulte aus nach drei Seiten ansteigend muldenförmig construirt. Unter derselben befindet sich das Buffet für die Sänger. Die Garderoben befinden sich in den drei Portalen, die Aborte außerhalb des Gebäudes in Anbauten, welche durch einen Gang mit der Halle verbunden sind.

Unter den Stiegenpodesten sind kleine Bierbuffets angebracht, während das große Buffet sich an der rückwärtigen Langseite der Halle befindet und an derselben eine Länge von 50 *m* einnimmt. Hinter demselben sind die Wirthschaftsräume angeordnet.

In der oberen Etage des an die Sängertribüne anstoßenden Portales befinden sich die Stimmzimmer. Dem Haupteingange der Längsseite gegenüber ist auf der Galerie das die Gesangspausen ausfüllende Orchester postirt; ober der Zuschauergalerie befindet sich ringsum in der ganzen Halle die Fahnengalerie.

Die Lichtzuführung geschieht durch große Seitenöffnungen, welche zur Dämpfung des Lichtes mit weißem bemalten Stoffe überzogen sind. Am Scheitel der Halle befinden sich die Ventilationsdächer.

Die Inspectionszimmer für Aerzte, Polizei, Feuerwache und Sicherheitswache, ferner Kanzleien für den Ausschuss, Post und Telegraphen befinden sich in zwei außerhalb der Halle aufgestellten kleinen Gebäuden.

Der Festplatz wird auf drei Seiten durch eine Planke und auf der vierten, der Praterallee zugekehrten Seite durch ein Stacketgitter umschlossen, in welch' letzterem sich in der Mitte das Zufahrtsportal mit zwölf Cassen sammt Tourniquets befindet. Die Halle und der Festplatz werden elektrisch beleuchtet werden.

Das Eisenbahn-Signalwesen auf der Pariser Weltausstellung 1889.

Von Ingenieur J. Lazarus.

VIII.*)

Compensationsvorrichtung (System Dujour) für Signal-Drahtzüge.

Dieselbe besteht aus zwei Rollen, *h* und *s* (Fig. 19 u. 20), welche durch eine Klappe *K* und einen Mitnehmer *m* zur Ausführung gemeinsamer Drehungen vereint sind. Um die Rolle *h* wird ein Draht ɧ gewunden, welcher zum Stellhebel *H* führt. Ein zum Signale *S* gehender Draht ſ wird um die Rolle *s* gelegt.

Die Klappe *K* findet sich zwischen den Drahtzügen ɧ und ɾ so lange im Gleichgewichte, als in beiden Drähten dieselbe Spannung herrscht. Die Hebelgewichte *H* und *S* haben das gemeinsame Bestreben, die vereinigten Rollen nach derselben Richtung (Pfeil *h*) zu drehen, wobei das Signal auf Halt gestellt wird.

Das Compensationsgewicht *C* hat zum Zweck, die Rollen nach der entgegengesetzten Richtung (Pfeil *f*) zu drehen und hiedurch in beiden Drahtzügen, bei allen Temperaturverhältnissen, eine gleichwerthige Spannung zu erhalten.

Sollte der zum Signale führende Drahtzug ſ reißen, dann wird das Signal durch den Fall seines Gegengewichtes *S* auf Halt gestellt.

Reißt der zum Stellhebel *H* führende Drahtzug ɧ, dann wird das Gleichgewicht der Klappe *K* gestört, dieselbe folgt dem einseitigen Zuge ɾ, der Mitnehmer *m* wird frei, die Rolle *s* folgt dem Gegengewichte des Signales *S*, dasselbe fällt, das Signal wird ebenfalls auf Halt gestellt. Wenn schließlich der zum Compensationsgewichte *C* führende Draht ɾ reißen sollte, dann werden die vereinten Rollen durch die gemeinsame Einwirkung beider Hebelgewichte *H* und *S* in Richtung des Pfeiles *h* gedreht, das Signal fällt ebenfalls in die Halt-Stellung zurück. Beim Reißen jedweden Drahtes fallen die Gewichte in ihre Ruhelage, die Rollen werden in Richtung des Pfeiles *h* gedreht, das Signal wird auf Halt gestellt.

In normaler Weise geschieht das Halt-Stellen des Signales durch Umlegen des Hebels *H* in Richtung des Pfeiles *h*, wobei sämmtliche Organe eine Bewegung in der bezeichneten Pfeilrichtung ausführen; der Draht ɧ wird gespannt, das Gewicht *C* gehoben, der Draht ſ nachgelassen, das Gewicht *S* fällt, indem es das Signal in die Halt-Stellung zieht.

Der Stellhebel *H* muß demnach dermaßen berechnet sein, um das Gewicht *C* heben zu können.

Es sei:

Δ der Reibungswiderstand des Drahtes pro laufenden Meter,
Σ „ „ „ der Signalstange u. s. w.,
ρ „ „ „ „ Rollen,
l die Gesammtlänge der Leitung $= ɧ + ſ$,
h der Radius der größeren,
s „ „ „ kleineren Rolle.

Es ist sodann

$$H = C + \Delta ɧ + \rho \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots (1$$

*) Siehe Nr. 48 u. 50 Jahrg. 1889 u. Nr. 4 und 7 d. J.

(Wien 1890)

für Vorstudien und die Einleitung von Reisen Ausgaben zu machen hat, die, sobald die betreffende Reise nicht zu Stande kam, nicht hereingebracht werden konnten.

Nun hat allerdings seit einiger Zeit ein kleiner Reisefond bestanden, der sich aus den Ueberschüssen bei einzelnen Excursionen zusammensetzte. Dieser Fond betrug zum Schlusse des Jahres ö. W. fl. 430·43. Herr Director Neumann hat Ihnen hierüber bereits unlängst referirt. Durch die Einstellung der 70 fl. wird die Reisecasse auf den Betrag von 500 fl. ergänzt.

Um diese zwei Posten zu compensiren, wurde der Gehalt- und Quartiergeld-Conto mit 570 fl. weniger als im Vorjahre eingestellt, was der bisherigen Auslage für diesen Posten entspricht.

Die Einnahmen betreffend, habe ich Folgendes zu bemerken: Die Mitgliederbeiträge finden Sie um den Betrag von 300 fl. erhöht, und zwar in der Art, daß für 10 hiesige Mitglieder 160 fl. und für 10 auswärtige Mitglieder 120 fl., dann für Eingang von Rückständen 20 fl. mehr als im verflossenen Jahre eingestellt wurden. Weiters finden Sie um 200 fl. mehr bei den Eingängen aus den Zinsen des Fondes der lebenslänglichen Mitglieder vorgesehen.

Der Verwaltungsrath glaubte diese Erhöhung einsetzen zu sollen mit Rücksicht auf das erfreuliche Anwachsen dieses Fonds und der aus demselben resultirenden Zinsen. Das Erträgnis dieses Fondes hat im Jahre 1888 1079 fl., im Jahre 1889 1177 fl. getragen, und steht zu hoffen, daß sich dieser Ertrag im heurigen Jahre auf 1300 fl. erhöhen wird. Auch für das Schiedsgericht sind heuer 100 fl. eingesetzt.

Dies, meine Herren, sind jene wesentlichen Aenderungen, die im heurigen Präliminare gegenüber jenem des Vorjahres zu finden sind. Die sonstigen Aenderungen sind lediglich kleine Verschiebungen mit Rücksicht auf die Erfahrungen aus dem Gebarungsausweise. Ich erlaube mir, Ihnen den Voranschlag im Namen des Verwaltungsrathes wärmstens zur Annahme zu empfehlen."

Verzeichnis der lebenslänglichen Vereinsmitglieder.

Beilage *F*.

Post	Name	Charakter	Wohnort	Eintritts-Jahr	Anmerkung
1	Waldvogel Anton	Ober-Ingenieur	Wien	1880	
2	Gerlich Eduard	Professor am eidgenöss. Polytechnicum	Zürich	„	
3	Robert Julius	Fabriksbesitzer	Gross-Seelowitz	„	† 10. Februar 1888
4	Thunhart Josef	Ingenieur und Bauunternehmer	Budapest	„	
5	Grimburg Rudolf Ritter von	k. k. Hofrath, em. k. k. Professor	Wien	„	
6	Schwendenwein A. Ritter von Lanauberg	k. k. Ober-Baurath	Wien	„	† 3. November 1885
7	Poschacher Joh. Edler v. Arlshöh	General-Directionsrath der k. k. österr. Staatsbahnen	Wien	„	
8	Skoda Emil Ritter von	Maschinenfabrikant	Pilsen	„	
9	Berkowitsch Adolf	Ingenieur	Wien	„	† 16. Juni 1887
10	Engerth Wilhelm Freiherr von	k. k. Hofrath, techn. Consulent	Wien	„	† 4. September 1884
11	Stach Friedrich Ritter von	k. k. Baurath	Wien	„	
12	Ringhoffer Franz Freiherr von	Groß-Industrieller	Prag	„	
13	Bucher Georg	Bauunternehmer	Wien	„	† 15. August 1884
14	Schwarz Carl Freiherr von	k. k. Baurath und Bauunternehmer	Wien	„	
15	Thommen Achilles	k. k. Ober-Baurath	Wien	„	
16	Pauer von Budahegy Leo	Director	Budapest	1881	
17	Könyves-Tóth Michael von	Ingenieur und Bauunternehmer	Budapest	„	
18	Lob Eduard	Ingenieur und Bauunternehmer	Wien	„	
19	Seybel Emil	Fabriksbesitzer	Wien	„	† 3. Juli 1882
20	Müller Fritz	Bauunternehmer	Wien	„	† 1. Mai 1888
21	Sager Michael	Ingenieur und Bauunternehmer	München	„	
22	Wielemans Alexander Edler von Monteforte	k. k. Baurath, Architekt	Wien	„	
23	Gutmann Wilhelm Ritter von	Kohlen- und Eisenwerksbesitzer	Wien	„	
24	Klein Friedrich Freiherr von	Ingenieur	Wien	„	
25	Damböck Ludwig	Fabriksbesitzer	Wien	„	† 19 Jänner 1886
26	Sarg Carl	k. k. Commerzialrath, Fabriksbesitzer	Wien	„	
27	Faber Moriz	Fabriksbesitzer	Wien	„	
28	Prenninger Carl	k. k. Ober-Baurath, Baudirector der Südbahn	Wien	1882	
29	Schlimp Carl	Fabriksbesitzer, beh. aut. Civilarchitekt	Wien	„	
30	Grünebaum Gustav Ritter von	k. k. Regierungs-Rath, Ober-Inspector der k. k. General-Inspection	Wien	„	
31	Pontzen Ernst	Civil-Ingenieur	Paris	„	
32	Schmidt Friedrich Freiherr von	k. k. Ober-Baurath, Dombaumeister	Wien	„	
33	Poschacher Anton	Architekt	Wien	„	
34	Freissler Anton	Fabriksbesitzer	Wien	„	
35	Ferstel Heinrich Freiherr von	k. k. Ober-Baurath	Wien	„	† 14. Juli 1883
36	Heider Hugo Ritter von	Bauunternehmer	Wien	„	
37	Kaiser Eduard	k. k. Ober-Baurath	Wien	„	
38	Kupelwieser Paul	General-Director der Eisenwerke	Witkowitz	„	
39	Biszták Michael	Ingenieur und Bauunternehmer	Ober-Döbling	„	
40	Heyrowsky Emil	Central-Director des Kronstädter Bergbau-Vereines	Wien	„	
41	Hügel Heinrich von	Geheimer Baurath	Wien	„	
42	Lapp Jakob	Ingenieur und Bauunternehmer	Graz	„	
43	Hasenauer Carl Freiherr von	k. k. Ober-Baurath u. Hof-Architekt	Wien	„	
44	Gaertner Ernst	Ingenieur	Wien	„	

Post	Name	Charakter	Wohnort	Eintritts-Jahr	Anmerkung
45	Zipperling Hugo	Director der Maschinen- und Waggonfabriks-Actien-Gesellschaft	Simmering	1882	
46	Müller Moriz	Ingenieur	Wien	„	
47	Horsky Johann	Ingenieur und Bauunternehmer	Budapest	„	
48	Leard Josef Ritter von	k. u. k. Oberstlieutenant im Geniestabe	Fiume	„	
49	Löwenfeld Felix	Ingenieur	Wien	1883	† 9. Februar 1886
50	Flattich Wilhelm Ritter von	Architekt und Director	Wien	„	
51	Oberzeller Anton	Ingenieur	Wien	„	
52	Gregersen Georg von	Ingenieur	Budapest	„	
53	Mauser Ritter von Marquado	k. k. Ober-Baurath	Triest	„	† 15. Juni 1886
54	Baechle Josef	Maschinenfabrikant	Wien	„	
55	Helmer Hermann	Architekt	Wien	„	
56	Ceconi Giacomo Edler von Montececon	Ingenieur und Bauunternehmer	Görz	„	
57	Gottschalk Alexander	Ingenieur	Paris	„	
58	Berger Franz	k. k. Oberbaurath, Stadtbaudirector	Wien	„	
59	Panfilli Enrico	Ingenieur	Triest	1884	
60	Cless Heinrich	Bauunternehmer	Graz	„	
61	Jaschka Henry	Fabriksbesitzer	Wien	1884	
62	Herz Julius Ritter von Hertenried	Ingenieur, techn. Beirath d. Creditanstalt	Wien	„	
63	Bütterlin Emil	Director der Kammgarnspinnerei	Brünn	„	
64	Minister Josef	k. k. Ingenieur	Wien	„	
65	Grünebaum Franz	k. u. k. Genie-Hauptmann	Wien	„	
66	Kraupa Hugo	Ingenieur	Wien	„	
67	Kierzkowski-Steuart Charles Ferdinand de	General-Director der International Electric Company Ld.	London	„	
68	Lederer Carl Otto	Fabriksbesitzer	Wien	„	
69	Böhm Carl Dr.	k. k. Hofrath, k. k. Professor u. Director	Wien	„	
70	Berger Johann	Bauunternehmer	Wien	„	
71	Hollitzer Carl	Ingenieur und Bauunternehmer	Wien	1885	
72	Weber Anton	Architekt	Budapest	„	† 4. August 1889
73	Steindl Imre	Professor am k. ungar. Polytechnicum	Budapest	„	
74	Friedmann Louis	Ingenieur und Fabriksbesitzer	Wien	„	
75	Drexler Josef	Architekt	Wien	„	
76	Meretta August	Ober-Ingenieur	Olmütz	„	† 4. August 1888
77	Siemens Friedrich	Fabriksbesitzer	Dresden	„	
78	Wondraček Ignaz	Gewerke	Mähr.-Ostrau	„	† 14. Juni 1887
79	Otte Hermann	Stadt-Zimmermeister	Wien	„	
80	Fleischer Max	Architekt	Wien	1886	
81	Emperger Fritz Edler von	Ingenieur	Wien	„	
82	Jax Gottfried	Eisenwerks-Director	St. Michael	„	
83	Wasserburger Paul	k. k. Baurath, k. u. k. Hof-Bau- und Steinmetzmeister	Wien	„	
84	Leonhardt Ernst Rudolf	k. Rath, k. k. Gewerbe-Inspector	Klagenfurt	„	
85	Schuppler Alfred	Ingenieur und Fabriksbesitzer	Laakirchen	1887	
86	Kortz Paul	beh. aut. Civil-Ingenieur	Wien	„	
87	Stiegler Alexander	Ingenieur	Wien	„	
88	Engelmann Franz	Zimmermeister	Brünn	„	
89	Knaur Carl	Ingenieur	Nikolsburg	„	
90	Bromovský Josef	k. k. Commerzial-Rath, Maschinen-Fabrikant	Prag	„	
91	Pischof Alfred Ritter von	Ingenieur u. Bauunternehmer	Wien	1888	
92	Neumann Franz Ritter von	k. k. Baurath, Architekt	Wien	„	
93	Gutmann Max Ritter von	Gewerke	Wien	„	
94	Fölsch August	Civil-Ingenieur	Hamburg	„	
95	Halder Albert Hubert	Architect and Engineer	Johannesburg, Süd-Afrika	„	
96	Boschan Arthur von	Ingenieur	Wien	„	
97	Klose Adolf	kgl. Baurath u. Ober-Maschinenmeister	Stuttgart	„	
98	Seif Ferdinand	Stadtbaumeister	Wien	„	
99	Engländer Richard	k. k. Professor	Wien	„	
100	Röttinger Josef	Ingenieur und Stadt-Baumeister	Wien	„	
101	Rella Attilio	Ingenieur	Brünn	„	
102	Riehl Josef	Ingenieur u. Bauunternehmer	Brixen	„	
103	Bischoff Friedrich	k. k. Hofrath, Bau-Director der k. k. österr. Staatsbahnen	Wien	1889	

1/. MEK

Weber Antal.épitész
1823-1889

A gyors lendületet nyert főváros emelkedésében az utóbbi évtizedek alatt nagy érdemei voltak. A főv. bizottság elnöke . a magy.ép.- és mörnök egylet egyik legtevékenyebb tagja volt. Pest képe az 1948 körü években szemeruXXXXXXvolt.Epitömüvészetről akkoriban csak korlátolt értelemben lehetett szó.

Weber Antal 1823-1889.
Vas.Ujs. 1889.aug.11. 32.sz. XXXVI évf. 509.l.
Cimoldal

MDK

Weber Antal,épitész
1823-1889

Ugyan Pollák és Hild öntudatos müködése folytán a főváros nemesedö vonásokat kezdett nyerni. Weber erkölcsi bátorságáról tesz tanuságot,h. az akkoriban fölötte bizonytalan pálára lépni mert. Készebb volt mélkülözni, semhogy becsületes meggyözödéséböl egy picit is engedjen. Ezt igazolja 40 évi munkája.

Weber Antal 1823-1889.
Vas.Ujs. 1889.aug.11. 32.sz. XXXVI évf. 509.l.
Cimoldal

3./

MDK

Weber Antal,épitész
1823-1889

Budapesten szerény polgári szülöktöl született 1823-ba
Elsö mestere a nagynevü Hild József volt ,kinek vezeté
alatt az eszt.Bazilika épitésénél is közremüködött.
Elvégezte a bécsi képzöm.ak.-t.1846-ban került vissza
hazájába. - Ezidötöl számitható gyakorlati müködése.
megszakitva a szabadságharc évei által.

Weber Antal 1823-1889.
Vas.Ujs. 1889.aug.11. 32.sz. XXXVI évf. 509.l.
Cimöldal.

4/. MDK

Weber Antal, épitész.
1823-1889

1851-töl kezdve megépiti: Orczy,Zichy,Eszterházy, Révay,Erdödy,Keglevich ps Széchenyi föuri családok kastélyait, számos átalakitást végezve szerte az országban. - 1867-töl inkább a föv.területére összpontosultak alkotásai: Gschwindt,Newelt-,Plecht-,Brüll-,Ádám-, Fuchs-,Halász és forgóIstván palotaszerü házaik.

Weber Antal. 1823-1889.
Vas.Ujs. XXXVI.évf.32.sz. 1889.aug.11. 5lo.l.

5/.

MDK

Weber Antal, épitész.
1823-1889

1867-70 táján épiti gr.Erdödy István-féle Bellevue nevü Andrássy-uti nyaralót, a földmivelés-,ipar- és kereskedelmi miniszterium fölhivása folytán az Eötvös-u.-i fiók-zálogházat, a Föv.Egyes.Tak.pt. Dorottya-u.-i nagyszerü épületet.

Weber Antal. 1823-1889.
Vas.Ujs. XXXVI.évf.32.sz. 1889.aug.11. 510.l.

MDK

Weber Antal, épitész.
1823-1889

Közben a szerkesztési gyakorlat terén mesterré fejlödött. 1881-ben a vall. és közokt. min. épitészének Kolbenheyer Ferencz halála után Trefort Ágoston W.A.-t hivta meg helyére. E minőségében emelt épületei: üllöi -uti orvoskari közp.-i épület, a Wagner-féle belgy. kórodа, a fözö- és mosóintézet, a bp.-i természettani inté és legutolsó nagy müve: a muzeum-körúti természetrajzi intézet.

Weber Antal. 1823-1889.
Vas.Ujs. XXXVI.évf.32.sz. 1889.aug.11. 510.1.

7/.

Weber Antal, épitész.

al
a középitési betegs bizottság elnöke volt, - itt valamint A MMÉE körében kifejtett tevékenysége által számos közhasznu intézményt sikerült megkonesitania. Érdemeiért elismerésül a vaskoronarend tüntette ki. - Hónapokkal halála előtt egészsége helyreállitására Arcóba ment, de megtámadott életerejét nem tudta visszanyerni, hazajött, s e leggondosabb ápolás sem tudta megmenteni. 66 éves korában befejezte hasznos életét 1889 aug.4.-én.

/Fényképe közölve./
ill azután készült graf./

Weber Antal.1823-1889.
Vas.Ujs. XXXVI.évf.32.sz. 1889.aug.11. 5lo.l.

32. SZÁM. 1889. BUDAPEST, AUGUSZTUS 11. XXXVI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASARNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, fél évre ... 6 «. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre ... 4 «. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre ... 3 «. Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

WEBER ANTAL.

1823—1889.

Egy általános tiszteletben részesült, érdemekben gazdag, hasznos polgárát vesztette el az ország fővárosa az e hó 4-én elhunyt Weber Antal építészben, kinek a gyors lendületet nyert város emelkedésében, szépülésében az utóbbi évtizedek alatt előkelő szerep jutott s kinek részint a gyakorlati téren mint vállalkozó műépítésznek, részint a város fejlődésére vonatkozó műszaki tervezésben, mint építész-mérnöknek s mint előkelő miniszteri hivatalnoknak, részint mint a fővárosi építészeti bizottság elnökének s a közmunkatanács s a magyar építész- és mérnök-egylet egyik legtevékenyebb tagjának, — szóval mint egyik legképzettebb és legtehetségesebb hazai építészünknek kiváló érdeme van a magyar építészetnek, az ujabb idők alatt tapasztalható rohamos fejlődésében s különösen abban, hogy Budapest epitkezési tekintetben oly szépen indult és haladt, mint azt most már megitélhetik azok, a kik fővárosunkat nehány évtized előtti idejéből ismerték.

A 40—50 év előtti Budapestnek minden tekintetben szomorú képe volt; de talán legszomorúbb, ha az épitőművészet szempontjából tekintjük. Mert épitő-*művészetről* akkortájban tulajdonképen csak igen korlátolt értelemben lehetett szó.

A teljes stylnélküliség még előbbi sivár kora már ekkor elmúlt volt ugyan, mert hiszen Pollák és Hild öntudatos és hasznos működése folytán a főváros fizionomiája nemesedő vonásokat kezdett nyerni s a Muzeum, Ludov iceum és a Lipótváros egymásután emelkedő palotái egy szebb jövő előhirnökei gyanánt jelentek meg a tisztültabb izléssel, s ez irányban is jogosult vágyakkal biró gyér számu hazafiak szemei előtt; de mind a mellett nagyon komoly elhatározás és a hivatás legyőzhetetlen tudata kellett ahhoz, hogy valaki — pályát kezdve — az épitőművészet munkásául szánja el magát, s az akkor még fiatal *Weber* Antalnak mindenesetre nagyfoku erkölcsi bátorságáról tesz bizonyságot, hogy ez akkoriban még fölötte bizonytalan pályára lépni mert. s benső ösztöne szavát követve, az épitőművészet művelését választotta élete czéljául.

Nehéz és rögös pálya ez ma is annak, a ki föladatát oly komolyan és lelkiismeretesen fogja föl, mint azt *Weber* Antal tevé, a ki megvetve a divatos szélhámoskodás pillanatnyi sikereit, reális talajra áll, s *igazával* akarja meggyőzni terve és költségvetése helyességéről azokat, a kiknek a «pikáns» izléstelenség s a legtöbb esetben azzal kapcsolatos «olcsó» költségvetés oly fölötte kedvesnek és csábitónak tetszik, s mennyivel volt nehezebb az ily jellem helyzete még egy félszázaddal elébb, a mikor a küzdelem már ott megkezdődött, hogy vajjon az épitész működése művészet-e vagy csak közönséges mesterség s hogy a «tiszta papirosra húzott vonalak»-ért egyáltalán járhat-e dijazás? S még mennyivel nehezebb volt a küzdelem egy Weber számára, a ki érezve saját értékét és törekvéseinek igaz voltát, meggyőződését meg nem változtatta semmi áron, sem a szatócs-okoskodás, sem az uri szeszély kedveért, hanem készebb volt akár nélkülözni is, semhogy becsületes meggyőződéséből, vagy művészete méltóságából csak egy körömfeketényit is engedjen!

S Weber ezt a küzdelmet diadallal állta meg és sok keserüség, még több mellőztetés után végre is — győztes maradt, mivelhogy több mint 40 évi munkája után mind azok, a kiknek elismerésére sulyt fektethetett s a kiknek becsülése neki jól eshetett, tényleg elismerték őt mint kiváló művészt, és elismerték mint kiváló embert.

Weber Antal Budapesten, szerény polgári szülőktől született 1823-ban. Első mestere a nagy-

WEBER ANTAL. *Klösz* fényképe után.

hirü Hild József volt, a kinek vezetése alatt, egyebek közt, az esztergomi bazilika építésénél is közreműködött. Azután a bécsi képzőművészeti akadémiát végezte, honnan 1846-ban került vissza hazájába, s ez időtől számitható gyakorlati működése, a melyet csakis a szabadságharcz évei szakitottak meg, a mikor ő is, mint mindenki, a kinek keze-lába ép s a szive helyén volt, hacsak legyőzhetetlen körülmények visza nem szorították, fegyverrel kezében, mint honvéd szolgálta a haza szent ügyét.

1851-től kezdve, mint az Orczy, Zichy, Esterházy, Révay, Erdődy, Keglevich és Széchenyi főuri családok építésze fejtett ki nevezetes tevékenységet, számos kastélyt épitve és alakitva át szerte az országban, mig 1867-től kezdve működése inkább a főváros területére összpontosult, megépítve itt a Gschwindt-, Neuwelt-, Placht-, Brüll-, Ádám-, Fuchs-, Halász- és Forgó István-féle palotaszerü házakat, a gróf Erdődy István-féle és a Bellevue nevet viselő Andrássy-uti nyaralókat, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszterium fölhivása folytán az Eötvös-utczai fiók-zálogházat, valamint a fővárosi egyesült takarékpénztár Dorottya-utczai nagyszerü épületét.

Ily terjedelmes és sokoldalu épitőművészeti működés volt már a *Weber* háta mögött — miközben a szerkesztési gyakorlat terén mesterré fejlődött — a mikor 1881-ben oly tere nyilt előtte a működhetésnek, a mely méltó volt hozzá s a melyen a közérdekeknek is fölötte hasznos szolgálatokat nyilt alkalma tennie. Akkor történt ugyanis, hogy Kolbenheyer Ferencz, a vallás- és közoktatási miniszterium addigi építészének halála után, Trefort Ágoston miniszter Webert hitta meg az elhunyt helyére, megajándékozva őt teljes bizalmával, a mit *Weber* valóban meg is érdemelt, a mennyiben az e minőségében emelt épületei, nevezetesen az üllői-uti orvoskari központi épület, a Wagner-féle belgyógyászati kóroda, a főző- és mosó-intézet, a pozsonyi bábaképző-intézet, a budapesti egyetem természettani intézete és legutolsó s legnagyobb müve, a muzeum-köruti természetrajzi intézet, ugy épitőművészeti, mint különösen szerkesztési tekintetben és a gondos végrehajtás és lelkiismeretes költségvetés szempontjából — a szolidság mintaképeinek tekinthetők.

A *Weber* arkhitekturája nem az első pillantásra megkapó, behizelgő arkhitektura, a melyet ma modern-nek mondanak s mely minden egyes ujabb épületművön valami meglepőt, valami szokatlant mutat vagy legalább erőszakol, hanem komoly s mindig a klasszikus idomzatok és arányok alapján épül föl. Olyan, mint az ő egyénisége: mindig igaz és — hasznos. Weber, ha a szerkesztés érdeke ugy kivánta, inkább a szépből, a tetszetősből engedett. Az «egyén stylje» talán soha sem érvényesült jobban, mint a Weber művein s ő élő bizonyitása volt annak a franczia közmondásnak, hogy «le styl c'est l'homme».

Hasznos szerepet töltött be *Weber* a fővárosi közigazgatási bizottság körében is, a melynek ő egyik legtevékenyebb és legbefolyásosabb tagja volt. A közgyülésen ugyan igen ritkán, vagy soha sem hallatta szavát, a mennyiben a nyilvános szónoklásban — mint a hozzá hasonló legtöbb szakember — ő sem birt jártassággal; de a szakbizottságok annál több hasznát vették egyenes, néha, ha szükségesnek látta, csaknem kiméletlen igazmondásának és gyakorlati tapasztalatainak; sőt a középitési hetes albizottságnak évek hosszú során át ő volt lelkiismeretes buzgalmu elnöke is. Itt, valamint a Magyar mérnök- és épitész-egylet körében kifejtett tevékenysége által számos közhasznu vagy szakmája különleges érdekeit emelő intézményt sikerült meghonosítnia, a melyekért úgy polgártársai, mint szaktársai hálás kegyelettel viseltettek iránta s mint az igaz érdem jutalmát örömmel fogadták a hirt, hogy érdemeit ő Fölsége a vaskoronarend adományozása által is elismerésben részeltette.

A rendkivüli tevékenységü férfiu, kinek munkaereje korával együtt látszott nőni, már hónapok előtt megtámadva érzé egészségét s enyhülést keresni Arcóba ment. De megtámadott életerejét már nem birta visszanyerni s még reménytelenebb állapotban érkezett vissza szerettei közé, mint a hogy elutazott. Ezek gondos ápolása sem tudta visszaadni az életnek s a nem rég még oly életerős, munkás férfiu, a közügyek nagy kárára, sokaknak méltó fájdalmára e hó 4-dikén 66 éves korában bevégezte hasznos életét.

Halála széles körökben keltett őszinte gyászt, kik ismerték áldásos működését, ismerték nemes, tiszta jellemét, emberbaráti szivét, hazafiui érzelmeit, melyekben mindenkinek példányképül szolgálhatott. Áldás kisérje a sirba s polgártársainak kegyelete tartsa fönn emlékezetét!

A KERECSENDI VÖLGYBEN.

Halmok között zöld pázsitos völgy,
Melynek ölén egy százados tölgy
Terjeszti szélylyel ágait.
Hódolván e királyi fának,
A többi társak távol állnak;
Körül a rét virága nyit.

Hatalmas törzsökén a kéreg,
Bár ép, erős, s nem őrli féreg,
Sebet mutat, mely rég' kiforrt,
Ágyú-golyó ütötte rajta,
Körül zugott a harcz-viharja,
Itt honvédek csatája volt.

Azóta enyhe, hűs tövében
Sirdomb emelkedik sötéten,
Melynek nyugalmas mélyiben
Remény-sugárból szőve álmát,
Szabadnak látva szép hazáját,
Egy hős magyar vitéz pihen.

A szabadság e hősi fája
Halkan borul susogva rája,
Melyet az alvó tán megért!?
Szellő jöttén zizegve mondja
A sir felett zöld ága lombja:
Szent az, ki meghal a honért!

Apostol Bertalan.

RÉGI KÉPEK.

Irta P. SZATHMÁRY KÁROLY.

VI. A miskolczi szalonna.

A miskolczi pislogó kocsonya régi hire már közmondásilag is meg van örökitve; de a miskolczi szalonna története még nincs annyira elterjedve; az, a kitől én hallottam, azt állította, hogy ez adoma egyenesen Deák Ferencztől származik. Okot pedig ez adoma elmondására az «öreg úrnak» az adott, hogy egyik fiatal házas képviselő, kit társai papucskormány alá jutással bosszantottak, a vád ellen igen erélyesen szabadkozott.

Ha az öreg úrnak ilyenkor valami mondani való eszébe jutott, hirtelen megvillant a széles homlok és bozontos szempillák alatt, mi közben figyelmeztetésül jobbját is föl szokta emelni. Ilyenkor azután elhallgatott minden csevegés és mély csend lett az öreg úr körül. Igy történt ez most is.

— Öcsém, sohase szégyeld magad — mond Deák, hiszen bizonyosan hallottál valamit a miskolczi szalonna esetéről.

— Sohasem hallottam én bátyám.

— Hát az úgy történt. Egy idősebb miskolczi hentesnek nagyon is beszédes és hirtelenkezü felesége volt; azért társai sokat bosszantották, hogy a seprü és a papucs uralkodik a háznál. A hentes végre megsokallotta a sok bosszantást, elment az ügyes városi fiskálishoz, ki komája is volt, egy kis jó tanácsért és egészen jó kedvüen tért onnan haza... A következő vasárnap délután kihirdettette dobszó mellett, hogy a hentesek és mészárosok bástyájára ő egész szalonnát akasztott fel; minden vasárnap délután nyitva lesz a pálya; a ki be tudja bizonyitani, hogy felette az élete párja egyáltalában nem rendelkezik, vágja és vigye a szalonnát, legyen az övé.

Már több hét óta folyt a szalonna-verseny; de senki sem állta ki szomszédasszonyai kritikáját — mert ez volt a biróság. Még a legnyalkább és hatalmasabb polgárok is szégyenkezve léptek le a létráról, midőn az asszonyok oda kiáltották nekik: «tudja kend, ekkor meg ekkor hogy volt, mint volt a pemetével meg a seprüvel»? — s több efféle.

Végre talán a tizenharmadik vasárnap délutánján akadt egy nyalka fiatal házas hentes, ki ezüstgombos, sötétkék dolmányban, ezüst sarkantyus, fényes csizmáival kényesen lépegetett a létra felé.

A birálgató gonosz nyelvek elhallgattak; sem Sára, sem Kati néne nem tudtak még az ifjú hentesről semmit. Szép, jámbor feleségének nyelve még nem hallatszott át a szomszéd kerítésen.

Mindenki szentül hitte már, hogy a szalonna csakugyan a fiatal hentesé lesz; ő maga meg épen biztosra vette és oly méltóságteljesen haladt a létrán, mint tiszteletes uram az avasi öreg templom kathedrájába. Már az övé, derék ember, meg is érdemli! mondogatták minden oldalról.

A délczeg hentes azonban egyszerre csak megáll a létra közepén. Eszébe jutott, hogy a levágandó szalonnát vállán kell lehozni; a szalonna pedig tönkre teszi az uj dolmányt. Neki vetkezett hát és az nem tett volna semmit; hanem e közben magáról megfeledkezve a következő monológot tartotta.

— Már csak levetem ezt az uj dolmányt; mert ha elzsirozom, *mit mond reá odahaza a feleségem?*

No hiszen lett erre olyen hurrogatás, pisszegés és hahota, hogy a «Le vele» kiáltásokra még sor sem került: már a fiatal hentes eltünt a közönség sorain áttörve.

Utána nem is akadt többé vállalkozó. A miskolczi szalonna talán még most is ott csüng a bástyában, — bizony te is nehezen vágod le azt édes öcsém!

VII. A vadpoéta.

Ezt a történetet gróf Bethlen Ferencztől hallottam, ki fájdalom, ma már velünk együtt maga is beválik régi képnek, de ma is a legkedélyesebb társalgóknak egyike.

Nagy ünnepélyre készültek a család fő-fészkében, a bethleni kastélyban. Az öreg grófné születésnapja közeledett és ilyenkor meg szokott jelenni a nagy főuri család minden mozditható tagja; nem is számítva a közelebbi és távolabbi szomszédokat, kiknek szintén be lehetett volna bizonyítani a rokonságukat, mert Erdélyben a hosszu három századon keresztül minden nemes uri család rokonságba jutott egymással; még másfél század előtt nem is czimezték egymást másképen, mint urambátyám, öcsémuram, nénémasszony, hugomasszony.

A nagy ünnepély hire azonban a hivatlanok füléhez is eljutott; el különösen a Szikszai ura-

MDK

Weber Antal épitész

Az állandó Országház épitésére alakult Bizottsag
/ 1881.márc.20./ tagja.

Cikk: Az Országház és alkotója: Steindl Imre

Fábnagymagyép 12-14.l.

Weber, Caspar ónműves M.D.K.

XVIII. sz. vége

Weiner Piroska: Neue Sammlung von Zinnmarken in Ungarn
Az Iparművészeti Muzeum Évkönyvei VI. 1966.

MDK

Weber Eduard

Tájkép alakokkal, repr.

Árverési Közlöny 1936. 4.rk.sz.

Wéber Ernő

"Miniatür képei diszére válnak a kiállitásnak" -irja Romhányi Sándor: "Mükiállitások" cimmel a Szalon tárlatán szereplő müveiről.

Képes Családi Lapok, Bp. 1893. dec. 17.
XV. évf. 51. sz. 811-813. lap

WÉBER ÉVA

VARROTT SZŐNYEGEI SZEREPELNEK AZ ALÁBBI TÁRLATON.

AMBRUS TIBOR: VÁSÁRHELYI ŐSZI TÁRLAT.

PETŐFI RÁDIÓ, 1970. OKT. 18-

Weber Erika

Fiatal kolozsvári művén

Korunk 1970. VII. 1087.

WEBER FERENC, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 1016.- Összeirási szám: 2876.- 48.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

WEBER

Wéber Ferenc (1829-1887)

„Szerzetes" o.v. 88 x 60,5 cm

J. l. j.: Wéber Ferenc München 874.

Védett

Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 46.Képaukció Bp.1978 szeptember

Weber Ferenc

"Szigetvár végpercei" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1903. julius hó.
21. lap

Weber Ferenc (1829-1887)

„Szerzetes" o.v. 88x60,5 cm

s.l.j. Weber Ferenc München 874.

Vidett. Kiáltási ár: 30000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

1021

dr. Fritz Weber, Budapest

1977. VI. 12. 21.14 D. Petőfi.

A bécsi Collegium Hungaricum.

- Oltványi Tamás müsora.

- Ejha, első hallásra nem több, két betünél, második hallásra a sajt nemzetközi megjelölésére gondolhatunk. Harmadikra? Nos a harmadik jelentés megértéséhez a szomszédos Ausztria fővárosában Bécsbe kell menni. Itt ugyanis a ch fogalom. A magyar kultura fellegvárának rövidités jelenti, amely a Collégium Hungaricum nevet takarja. A magyar kulturintézet történet 1924-re nyulik vissza, ekkor alakult meg a kollégium, amely akkor valóban collégiumként müködött, és a Bécsben hosszabb ideig tanuló magyar egyetemi hallgatóknak adott szállást. Bécs festői helyén a régi Trautmann palotában kapott helyet, abban az épületben, amely egykor Mária Terézia magyar testőreinek volt a rezidenciája. A Collégium Hongaricum történetében a forduló pontot 1948 jelentette. Ettől az időponttól kezdve, az egykor kollégiumi fellegvár, egyre jobban a magyar irodalom és kultura béssi központja lett.
- De erről dr. Fritz Weber professzor azt hiszem sokkal jobban tud beszélni, hiszen ő tervezte a Collegium Hongaricumot.
- /német/ 1963-ban épitettük ezt az uj épületet, bár eleinte magam sem értettem egyet vele, mégpedig azért, mert a régi épület Bécs igazán reprezentativ helyén volt, és ugy véltem nem szabad feladni a magyaroknak Fischer von Erlah remekmüvét. Az uj épületet végül csaknem 600 négyzetméternyi területre terveztük. Kialakitottunk benne egy 400 személyes szinháztermet, egy kisebb termet, kiállitó csarnokot és lakásokat. S bár vannak kisebb hibái, mégis ugy vélem az épület betölti funkcióját. Örök látni, hogy az adott lehetőségekkel élnek is, és gyakran találkozhatunk magyar müvészekkel, zenészekkel, képzőmüvészekkel, és természetesen müveikkel, az uj Collegium Hungaricumban. A Collegium Hungaricum mai élete mindesetre sokkal pezsgőbb, mint amilyen a régi épületben volt, persze valószinüleg változott a légkör is, ma jobban, és többet lehet beszélni Bécsben a magyar kulturáról.

Véber Ferenc

Jeskő

Műcs. kiáll. 1930 tól
Pipics 122. l.

Weber Gusztáv

Vas. Ujs 1884. 97. l

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: WEBER GUSZTÁV, a Weber és Fleischmann elsőrendü mükertészeti czég főnöke, jeles műveltségü férfiu, ki a főváros park-ültetvényei közül is sokat rendezett, 57 éves korában. — BREGER [illegible] benedek-rendi szerze-

Szigetvár. T. 4334. III.

Az 1566. szeptember 6-iki kirohanás után a törökök a puskaporos tornyot akarván hatalmukba keriteni, a térdére ereszkedett feketeruhás hölgy: Zrinyi neje a jobbjában égő kanóczot a nyitott puskaporos hordó felé nyujtja, minek láttára a behatolók viszszarettennek. Felirata:

SZIGETVÁR VÉGPERCZEI.

a bal sarokban: Weber Ferencz
München 1871.
alól balra: Festette Weber X Ferencz Münchenben.
jobbra: Köre rajzolta Federle K. Münchenben.
legalol balra: A Magyarország és a nagy világ 1871diki folyamának IIIdik negyedéves mülapja.
középütt: (Eredetije a magyar képzőművészeti társaság birtokában van)
jobbra: Kiadja a Deutsch féle könyvnyomda és kiadó részvény társaság intézete Pesten.

Kny., alányomással, melynek mér. 36.2 : 45.7 cm.
112-93-194.

5/.

MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

Mint kópia /Andrea del Sarto:Krisztus sirbatétele/ a leghivebben jellemzi a későbbi hivatott egyházi képfestöt, aki a klasszicizmusban elmerült.

Nikolszky Géza: Weber Xav.Ferenc revíziója. Visszapillantás az emlékkiállitásra. II.rész.
Dunántul. 1929.nov. 12. 4.old.

6/. a MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

Mint aranyifju a férfitársaság egyik kedvenc móka mestere volt. Igy aligha lehetett koránkelö, de délfelé már sietett, mert a pikturát már komolyan vette. Pesti hirek közül csak a müvészeti ügyek érdekelték. A Pesti Müegylet már megalakult. A XXXXXX Magyar Képtár felügyelöje Kiss Bálint, a tört.képiró lett.

Nikelszky Géza: Weber Xav.Ferenc reviziója. II.rész. Visszapillantás az emlékkiállitásra.
Dunántul. 1929.nov.12. 4.old.

7/.

MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

Barabás:" Lánchid alapköletételét" is kitettékk már közszemlére. De a közönség meglehetösen részvétlenül fogadta az elsö "mükitételeket". - Weber elkomorodott a Széchenyi név hallatára, mert az egri Joó -ki a Bécsbe került magyar Hesz-szek együtt festöiskolát akart nyitni - kérését azzal utasitotta el:h.most Egerben egyebekre van szükségünk,nem müvészetre.

Nikelszky Géza: Weber Xav.Ferenc reviziója. II.rész. Visszapillantás az emlékkiállitásra. Dunántul. 1929.nov.12. 4.old.

9/. Weber Xav.Ferenc, festöm.

1924 táján Nikelszky gyakran megfordult a Weber - család nagykapus házában, de soha senkitöl nem hallotta a figyelmeztetést, h. ugy járjon oda, h. e házban valaha egy Weber Xav.Ferenc nevezetü kiváló akadémiai képfestö született. -Fényes elégtétel,h. a centennáriumi emléktábla a házra került.

Nikelszky Géza: Wéber Xav.Ferenc reviziója.
Visszapillantás az emlékkiállitásra. II.rész,
Dunántul. 1929 nov.12. 4.l.

Weber Xav. Ferenc

Szigetvár végpercei
fenti testnyje utan
kesszült Egyszerűt
oliv zöld alapszo-
mmal
Köre rajzolta Federle
K München
A Magyarország s a
Nagyvilág 1871
III szeped. mellékelve

~~Federle~~

WEBER-FÜLÖP ERZSÉBET

/ Bp. 1883-, /

Aukción:

Elisabeth Weber-Fülöp: Interieur.
Öl auf Karton, 79x71,5 cm. Sign.
Wien, Dorotheum,
453. Kunstversteigerung, 1981 Febr.
Katalogus 938.sz., 101. old.

A MŰVÉSZETI MÚZEUMOK BARÁTAINAK EGYESÜLETE. 1913-ban alakult meg a Múzeumbarátok Egyesülete, amelynek az volt a célja, hogy a Nemzeti Múzeumot, a Szépművészeti Múzeumot és az Iparművészeti Múzeumot támogassa. Működése lelkes és hasznos volt, de valójában csak néhány évig tartott. A nemzeti katasztrófa megingatta, azután csaknem megsemmisítette egész vagyonát. A háború vége óta már úgyszólván csak forma szerint állott fenn, — élete tengődés volt csupán.

Miután előbb erejében megfogyatkozott, legújabban összetételében is megváltozott a Múzeumbarátok Egyesülete, mert a Magyar Nemzeti Múzeum barátai a mult év tavaszán külön egyesületet alakítottak.

Régi fegyvertársaktól megválni mindig fájdalmas. Ezt éreztük akkor is, midőn a Nemzeti Múzeum barátainak külön szervezkedése megtörtént, azonban tárgyilagosan ítélve, úgy látjuk, hogy ezzel a szétválással tulajdonképpen egészséges és üdvös folyamat ment végbe. Egyrészt a Nemzeti Múzeum közvetlenebb és bensőbb kapcsolatba jutott azokkal, akik az ő gyüjtő és tudományos tevékenységének szentelik érdeklődésüket; másrészt mód nyílt arra, hogy egyöntetű új társasággá szervezkedjenek azok, akiket a művészet szeretete fűz össze, akiknek érdeklődése és támogató készsége ezért elsősorban a művészeti múzeumok felé fordul.

Ezeket meggondolva, elhatároztuk, hogy a régi Múzeumbarátok Egyesületének feloszlását fogjuk javasolni s egyúttal megindítjuk a művészeti múzeumok barátainak egy új egyesületben való szervezkedését. Azt hisszük, hogy erre sohasem volt nagyobb szükség, mint ma. A kor forrongó és ingadozó művészi törekvései között különösen szükséges, hogy küldetésüket teljes erővel szolgálhassák azok az intézmények, amelyek a mult és jelen legjobb művészi eredményeit hivatottak elénk tárni, amelyek felfelé mutatnak és a művészet magas eszményeit és tisztaságát hirdetik.

S kell-e mondanunk, hogy szerencsétlen helyzetünkben, amikor annyira szükséges megmutatnunk a világnak azt, ami jót és vonzót hoztunk létre, gazdag és nemzetközi értelemben is számottevő művészeti múzeumaink az eddiginél is magasabb jelentőségre tettek szert, mert tudományos és művészeti hivatásuk felé boltozatul emelkedett megnövekedett nemzeti küldetésük.

Másrészt éppen ma, midőn ilyen kiváló hivatás vár reájuk, múzeumaink anyagi ellátása a régi állapothoz képest rendkívüli mértékben összezsugorodott. Volt egy-két év a közelmultban, amidőn még a meglevő állomány fentartása is gondot adott és a legelemibb házi szükségletekre sem tellett. Ezeken a legrosszabb időkön túlestünk ugyan már,

WÉBER X. FERENC: SPANYOL ZSOLDOS
Dr. Ludwig Ferenc úr tulajdona. Pécsi kiállítás. 1927

de attól még messze vannak múzeumaink, hogy komolyan építhessenek saját javadalmukra. Így azután még nyilvánvalóan fontos esetekben is nagy nehézségekkel küzdenek, így pl. ha arról van szó, hogy nemzeti művészeti állományunkra nézve fontos tárgyat külföldről hazahozzanak, vagy az országban levő ilyen tárgynak külföldre vándorlását megvásárlás útján mindenkorra megakadályozzák. Anyaguk ismertetésére és propagálására sem telik kellőképpen és el lehet mondani, hogy múzeumainknak még mindig gond és küzdelem az életük.

Bizalommal és reménnyel fordulunk tehát azokhoz, akiket a hazai közművelődés nagy kérdései közül különösen a művészeti gyüjtemények sorsa érdekel. Kérésünk hozzájuk: jelentkezzenek azok, akik hajlandók belépni a Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesületébe az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum (VI., Aréna út 41.) vagy az Orsz. M. Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői út 33.) főigazgatójánál. Az Egyesület megalakulása nyomban meg fog indulni, mihelyt annyi tag jelentkezett, amennyi elegendő az egyesület sorsának biztosítására. Az alapító tag egyszersmindenkorra 2000 pengő fizetésére, a rendes tag évi 100 pengő fizetésére kötelezi magát.

Budapest, 1927 március havában.

Hazafias üdvözlettel: *Glück Frigyes, báró Herzog Mór Lipót, dr. Végh Gyula, gróf Zichy János, dr. Majovszky Pál, dr. Herzfelder Gábor, báró Kohner Adolf, dr. Pekár Imre, Petrovics Elek.*

Magyar Művészet
1927.

DR HOFFMANN EDITH: A Nemzeti Múzeum Széchényi-Könyvtárának illuminált kéziratai. I. közlemény, Magyar Könyvszemle 1926. évf. I—II. füzet 1—23. l. (Négy hasonmással); II. közlemény u. o. 1926. évf. III—IV. füzet 207—245. l. (Tíz hasonmással).

A miniaturfestés körül végzett régebbi kutatások érdemei el nem vitathatók. Az úttörés nehéz munkáján és a helyes megállapításokon kívül azonban van még egy jelentőségük. Jóllehet paradoxnak hangzik némely meghatározás labilitása, vagy helyesbítésre szorultsága, a mai kutatót arra ösztökéli, hogy tudományos apparátusával és kritikai felkészültségével megkeresse és megtalálja a nagyjából vágott útról a célhoz vezető ösvényt. *Dr. Hoffmann Edith* sorra veszi a Széchényi-Könyvtár díszített kéziratait és nem lehet adat vagy szempont olyan csekély, hogy kedves tárgyához stílusosan is méltó aprólékossággal ne vegye azt bonckése alá. Munkája mennyire megokolt, azt eredményei igazolják.

Az *első közlemény* az Olaszországban illuminált kódexeket ismerteti, külön tárgyalva a felső-, közép- és délolasz miniaturákat. Bolognai és francia hatást mutató keletfelsőolaszországi kéziratok helyileg is pontos meghatározása után, egy XV. századközepi milanói kódexszel kapcsolatosan különösen érdekes művelődéstörténeti fölfedezésekről értesülünk. *Curtius Rufus de gestis Alexandri Magni* c. munkáját díszítő címlap jelképeinek alapján, a mű a régi föltevésekkel (Joannes Sforza v. Joannes Mediolanensis számára készültnek tekintették) szemben, Filippo Maria Visconti-hoz kapcsolódik, de a címer alapján, még közelebbről, a herceg szolgálatában volt *Butigella* „segretario ducale" személyéhez, aki ura iránt való hódolatból és a kor szokásjogával élve, használta hercegének jelképeit. Személyi érdekessége egy mantuai kéziratnak, hogy a Gonzaga-udvarba nevelőül meghívott humanistáé, *Vittorino da Feltre*-é volt. Az olasz renaissance miniaturbeli egyik jellegzetes díszítési eleme az indafonadék, a „maniera humanistica", amely a nagyjából felosztott Olaszországban, egymástól jól megkülönböztethetően változatokat mutat; természetes azonban, hogy a művészek vándorlása ezt a pontos helyi attribuálást megnehezíti. E díszítések alapján ítél Ferrarának egy kéziratot; a bejegyzések alapján egyet a Veneto egy karthausi kolostorának, a kutató. A XV. század végén, Milano és Ferrara közt fennálló művészeti kapcsolatnak, leginkább *Martino da Modena* hatására valló terméke egy *Missale*. Magyar érdekességű *Galeotto Marzio*-nak *Mátyás király tréfás és bölcs mondásait* tartalmazó munkája, egy nem hasonlító Mátyás portrait-val és egy másik kézirat, egy bolognai magyar diák 1498-beli jegyzetei, tollrajzaival együtt.

A középolaszországi munkák között öt Corvin-Kódexen, — melyek egyike kétségtelenül *Attavante* kezétől díszített, — Mátyás címereire vonatkozó érdekes osztályozások történnek. Az indafonatos firenzei díszítésmodorral egyidejűleg, szintén Firenzében divó virágos-, puttós-, vázás-, aranygömbös-, madaras illuminálást példázó egy kéziratban, a Báthori-címer alapján, Báthori Miklós váci püspök hajdani könyvtárának maradványát (*Cicero Questiones ad Brutum* c. munka) fedezi fel *Hoffmann Edith*, aki címernyomok alapján, külföldön lappangó, egykori Báthori tulajdonokra is már felhívta a figyelmet. *Boccardino Vecchio*, firenzei miniatornak tulajdonítható egy kéziratdíszítés a XV. század végéről. Ez a művész egyébként készített egy jelentékeny munkát Mátyás király számára, egyet pedig Szathmáry György esztergomi érsek megrendelésére. Még „egykori magyar tulajdon"-nak nevezi a szerző tanulmányában, az *Attavante* műhelyebeli *Chrysostomus* és a *Gherardo* és *Monte*-től díszített *Hieronymus* kéziratot, azt a két kódexet, amelyeket 1847-ben V. Francesco d'Este herceg ajándékozott a magyar nemzetnek s amelyeket az olasz állam a trianoni békekötés alapján vett vissza, most pedig nemes gesztussal visszaajándékoz hazánknak.

Mindkét említett délolaszországi kódex díszítése nápolyi s mind a kettő Mátyás számára készült. *Ranzanus* sziciliai püspök Mátyás királynak szánt *Magyarország történetét* tárgyaló munkája már nem érte életben a nagy királyt. Mátyás, valamint Ranzanus halála után új ajánlólappal Bakócz Tamáshoz jutott. A XVI. században Sambucus, a XVII-ben Thurzó György birtokában volt.

A *második közlemény* az Alpeseken innen illuminált kéziratok tárgyalását öleli fel. Az egyébként külön könyvben megjelenendő munka harmadik része a magyarországi lesz. A második részben természetesen még nagyobb a sokféleség, országok szerint, de csak annál érdekfeszítőbb.

A franciaországi miniaturák egyik, ikonografiailag különösen érdekes példája az *Officium Beatae Mariae Virginis*, vagyis Máriaimakönyv. Különössége a tipológiai ábrázolás, vagyis az új-testamentumi elkövetkezendőknek eseménybeli analógonoknak való ó-testamentumi előrevetülése, megjövendöltsége, mint pl. „Mária megkoronázását", a „Salamon király a trónra maga mellé ülteti anyját" tárgyú jelenet képviseli. A XV. századi francia miniaturfestők egyik vezető egyénisége *Jean Bourdichon*. Egy *Imakönyv* s egy ilyennek *töredéke* az ő iskolájának terméke.

A tárgyalt flandriai kéziratok legszebbje a *Wells Gabriel* amerikai hazánkfia nagylelkű adományából a könyvtárba került *Kalendárium*. Szép díszítésű lapjainak művészeti jelentőségét emeli a kutató megállapítása,

MDK

Weber Frida, müvésznövendék

szül.Kassán. 1891.dec. 24.-én, rk. 4 polg. 2 képzö
1911/12 I.elsö osztálybeli müvésznöv. Deák Ebner -
nél.

1911/12 II. elsö osztálybeli u.o.
1912/13 I. másodosztálybeli u.o. és Erdössy Béla
1912/13 II. másodosztálybeli u.o.

Weber

W. 4. *Friges*, szobrász Pesten az 1850—60-as években. Autodidakta, műkedvelő. 1856 Hunyadi János halála c. agyagszobrát állította ki a Pesti Műegyletben.

Phöbus könyvnyomda, Eötvös-u. 31.

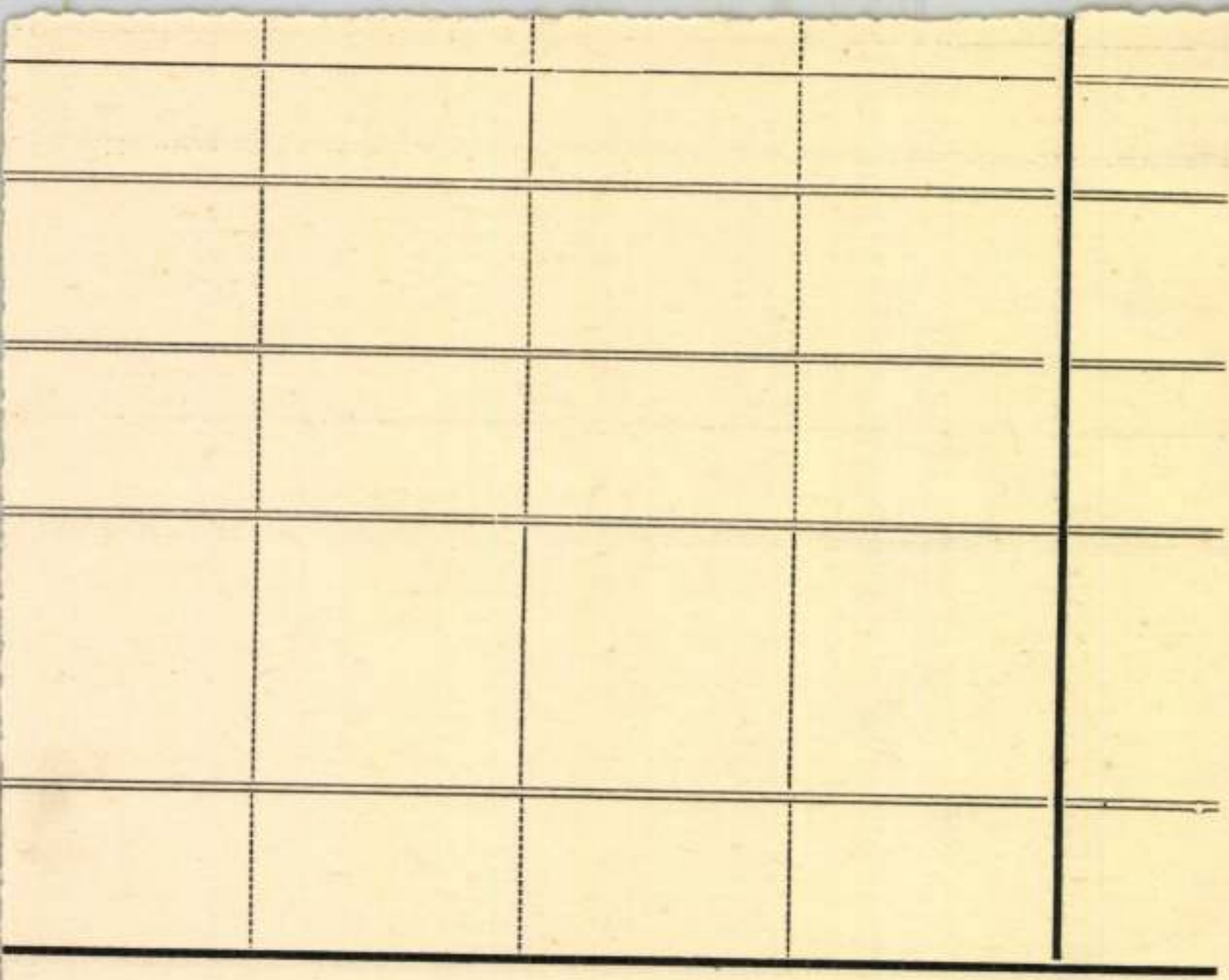

Weber Frigges Pesten

1856. nov. – dec. kiäll. Müegglet: Hunyadi János halála, agyag-ból.

Luxfer - üveg V. 214.

Weber, Fritz

ein höchst talentvoller Dilletant. (Srobrász)

wód

Kert. Ung. 115. l.

Ricci, Corrado IV.35.

Weber I

nobrázt ?

Lárd: Fessl

épitészt

Weber szobrász

bisd

M. Iparmüvészet
1908. 328.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár

Nyugta

.....azaz: ..... Korona

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

Weber Ferenc

Otvös Szombathely

1820

l.

Horváth Tibor

38. l.

Weber F

wobrany

lásd Vasilyó

1857. 592. l.

Weber Frida

1911/12 – 1912/13

Fork'pzomfoiskèvk

147 l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ez
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciá

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkho
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen

És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

F. Weber Frida

1921. jun.

kiáll. Nemzeti szalonban

Csendélet, olaj. 5000.-

Lippich Elek VI. 68.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
357 1930 szám
Érk.: 1930 év ápr. hó 11 n.

A m.kir. vall.és közokt. mi
alatt a keb. számv. VII.é s a
nek másolata.

Költségvetési év: 1930/31. S
gatása". Müemlékek Országos
dóságok. Alrovat: 2. Nem ren
nincs.

Utasitom, hog
ponti szolgálattételre beren
nek /:Budapest, V. Hold-u. 1
lékek Orsz. Bizottságánál a

F. Wéber Frida MDK

Csendélet, olf.

Nemzeti Szalon 1921. junius
Tavaszi tárlat

Weber

W. 3. *Frida*, festő. * Kassa 1891 dec. 24. A budapesti képzőművészeti főiskolán Deák Ébner Lajosnál tanult. Csendéleteket állított ki a Nemzeti Szalónban.

Phöbus könyvnyomda, Eötvös-u. 31.

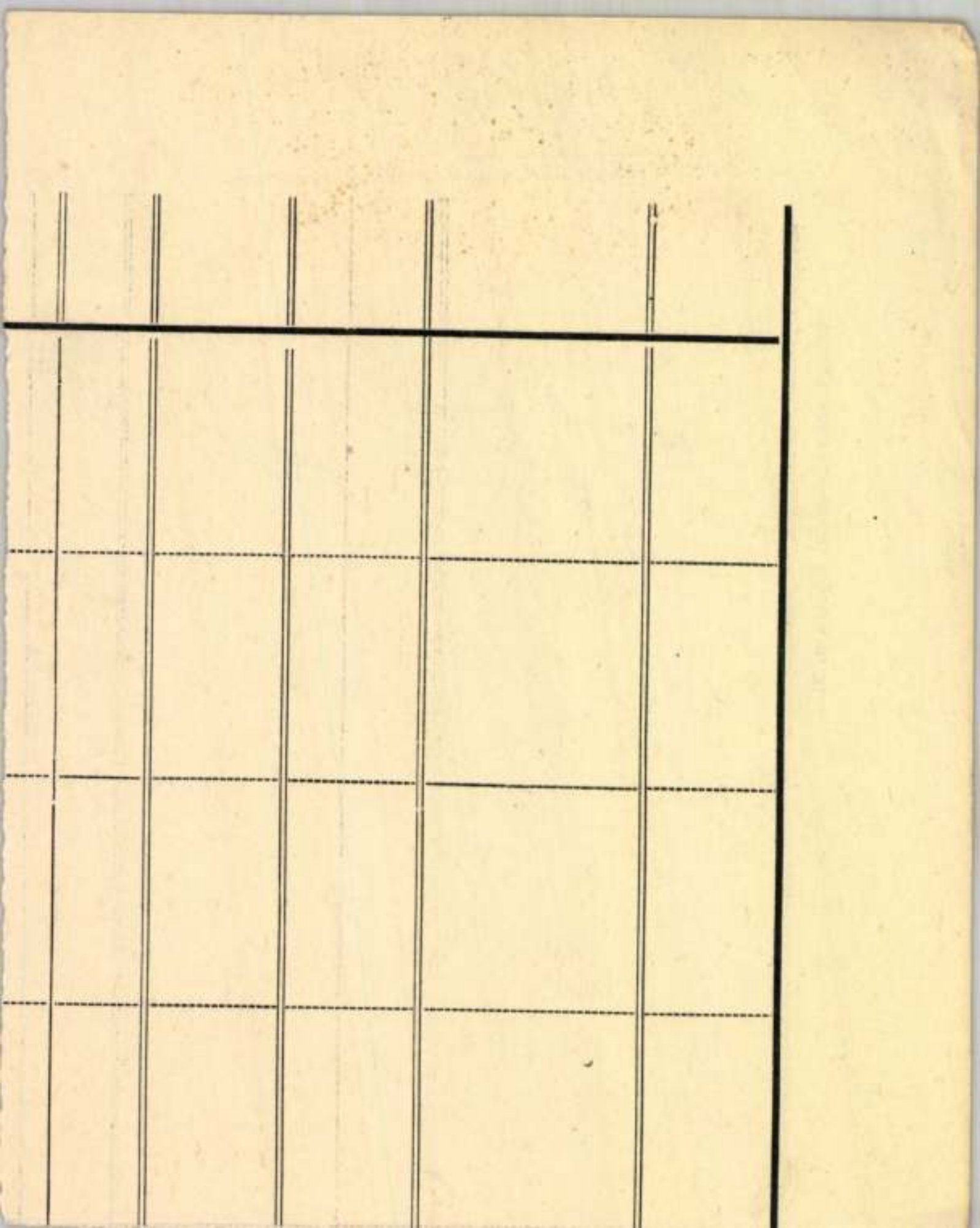

Weber Frida

Kul. Kassán 1891 dec. 24
Rk 4 polg, 2 kepző
1911/12. I. első osztálybeli
művésznőv. Deák Ebner-
nél -
1911/12. II. első osztálybeli u. o.
1912/13 I. másodosztálybeli u. o
á Erdőssy Béla -
1912/13. II. " " "

K.

Oláh: Az ember és az egészség V. 79.

WEBER Ferenc

Weber Ferencnek egy romai muterem használata kéretik

103. l.

1880.

M. ÉRT. 1961. 1-2.

WEBER Xaver Ferdinand

1891

31. jan. 10. Néhai Weber Xav Ferenc nem kész oltárképét illetőleg.

108

Weber Frida

óvónő képző
női rajztanf.
10 hónap, jeles
tanár Voit Ervin
Iparrajziskola 1910

Budapest.

Jobbra van a fürdőház, me
vének lerakása szemlélhető
képeznek csoportot. Felirata a

balra: Margitszigeti artézi
összeköttetése a fü
jobbra: Verbindung der artes
mit dem Badhause auf

Tollrajz, mér. 36.5: 51

Szn. 9
433

Weber Ferenc

festō

wód

z

Kaleti Gusztáv. Mūvesze-
ti dolg. Bpest. 1910.
106 l.

wód

Budapesti Hauke. 1873.
II. 37. (Kaprinov.
Hauke)

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Weber X. Ferencz

Osztrák-magyar monarchia irásban és képben. Magyarország III. k. Bpest, 1893. 430. l. —

Peregriny János dr.: A M. Nemzeti Múzeum képtárának leiró Katalogusa. Bpest, 1900. — U. a.: Az O. M. Szépművészeti Múzeum állagai. Bpest, 1909–1914. —

Weber Xav. Ferenc

** **A pécsi Weber festő centennáriuma.** Weber Xav. Ferenc, pécsi származásu akadémiai festőművész születésének százéves évfordulója emlékére a Pécsi Képzőművészek Társasága és a Pécs-Baranyai Muzeum Egyesület kiállitást rendez a festő müveiből és egyben szülőházát emléktáblával jelöli meg. A rendezőség tisztelettel kéri mindazokat, kiknek Weber-féle kép van birtokában, sziveskedjenek képeiket «Pécs, városi muzeum» cimre legkésőbb folyó hó 19-ig elküldeni.

Ujság 929. X. 20.

Weber Xav. Ferenc

— **Weber pécsi származású festőművész centenáriuma.** *Weber* Xav. Ferenc pécsi származású akadémiai festőművész születésének századik évfordulója emlékére a Pécsi Képzőművészek Társasága és a Pécs-Baranyai Muzeum Egyesület kiállítást rendez a mester műveiből, emlékének ünnepéllyel hódol és szülőházát emléktáblával jelöli meg. A rendezőség kéri mindazokat, akiknek Weber-féle kép van a birtokában, szíveskedjenek e képeiket legkésőbb október 18-ig a pécsi városi múzeum címére elküldeni.

N.Ú. 929. X. 18

NU. 929. X. 18.

Weber Xav. Ferenc

M. 929. X. 17

* **Weber Xav. Ferenc emlékkiállitása.** Weber Xav. Ferenc pécsi származásu akadémiai festőművész születésének százéves évfordulója emlékére a *Pécsi Képzőművészek Társasága* és a *Pécs-Baranyai Muzeum Egyesület* müveiből kiállitást rendez, emlékének ünnepéllyel hódol, szülőházát emléktáblával jelöli meg. A rendezőség tisztelettel kéri mindazokat, kiknek Weber-féle kép van birtokában, képeiket sziveskedjenek Pécs városi muzeum cimre legkésőbb e hó 18-ig elküldeni.

M. 929. X. 17.

MDK

Weber Ferenc

Férfi arckép, o

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Weber

W. 8. X. *Ferenc*, festő, * Pécs 1829 márc. 25, † München 1887 dec. 28. Előbb kereskedő volt, majd Münchenben festeszeti tanulmányokat végzett s ott telepedett le. Szigetvár végpercei c. tört. festményevel keltett feltűnést, emellett oltárképeket (Pécs) és életképeket is festett (Az apáca, A bizalmi férfiú), a müncheni akadémia stílusában.

E. G II. 609 l

6. TANYA

Weber | Ferenc

1872. ani Kiall

Szegetvár végperczei.

Föv. Lapok | 1871. 133. sz.
1872. 98 l

Weber Ferenc

Szigetvár utolsó percei
c. festmenye repr.
(ismertető cikkel)

Vas. Ujs. 1874. 165. l.

pitett uralom alatt nem kellett egyéb,
ely, ahol kikösse lovát s lehajtsa fejét.
l törődött: epikur hajlandóságait szol-
ıdai hévvizek s a mecsetek, amelyek
állták, csak félholddal cserélte ki a
mok keresztjét. Aki még rajta kívül
ott, mind keleti nép: görög, örmény,
gány, zsidó és nagyon kevés magyar.
t kissé lehült, békésebb évek jöttek,
ıka, a nyugalom, a kultura jegyében
és törekvő élet mindjárt ráíródott a
a. A budai szattyánosok például a leg-
zlésű nyugati udvaroknak dolgoztak.
yébként nyomósabb oka itt nem volt
ıek arra, hogy messzi, láthatlan időkre
dezkedjék. Lassankint egyre kiszök-
azok, akikben volt érzék teljesebb,
tebb élet iránt, s nem kötötte őket
katonai vezényszó. A keleti erőszak,
magyarság s a nyugat visszaköve-
olitikájában a két város folyvást en
álló vívó. Török ésszel épített híres
styáit is szétszedték az új rendszerű

MDK

Wéber Ferenc

Szigetvár végpercei

A képzőművészeti társulat sorshuzása. Vas.Ujs. 1872. 274.l.

2. Kamatokban . . . 10 „ 56 „
3. Készpénzben . . . 464 „ 30 „

Összesen: 3432 frt. 66 kr.

A szt. Rozáliához tartozó szántóföldek haszonélvezete, miként a Kálvária temető fűkaszálási joga is, azelőtt a kassai plébánost illette meg. Kozora Endre, az 1899-ben megválasztott plébános, a parochiális javadalom átvétele alkalmával, Münster Tivadar polgármesterrel és a városi tanáccsal oly értelmű egyességre lépett, hogy ő e jogokról lemond s ezért kárpótlásul a várostól 1400 frtot kap, amely összegen megvásárolja a javadalom számára Polacsko Lajos és neje Schmidt Jozefa kassai lakosoktól, az opáckai palló mellett a plébániai földekkel szomszédos 1 hold és 628 négyzetöl nagyságú szántóföldet. Miután e megegyezéshez az egyházi főhatóság is hozzájárult, azt a városi tanács jogérvényesnek jelentette ki és végrehajtatta.[1]

[1] Kassa-városi levéltár, 7625 sz. tanácsi határozat.

Weber Franz Xaver

Jesko

Thieme Becker

XXXV.

217, 218.l.

(Lyka)

Klein János 1925—
Zuzek János 1929—

M.D.K.

Weber Ferenc
festő

Petőfi költeményeinek illusztrátora

Wagner Imre: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Weber Ferenc

után Federle Karl:
Szigetvár végpercei,
körajz -

Árverési Csarnok aukció
kat. 36. 4. 1927 febr.

T. 2813.

zászlótartó (Uhlanen Estandart
gójának rúdját fogja, a hegyes
nak ki.

.3 : 14.6 cm.

mit esdekelve nyújthat bárki más.
Őszinte szó, fájdalmas büszkeség ez:
dacos, vivódó, néma vallomás.

Ködormok, hivó, tarka délibábok
nem csalnak immár messze tétován.
Mosolyt, békét találok mindörökre
a szenvedés, az élet szent jogán.

Ajánlás.

Az élet zord határain bolyongva
elérek hozzád végül egy napon.
Csokorba szedtem könnyet, vágyat, álmot,
neked kötöttem, ime átadom.

Nem tévelyegtem, égi fény vezérelt,
komoly szemednek égő csillaga.
Utamra bíbor hajnalt ez sugároz,
ha meggyötört a gyászos éjszaka.

Gyilkos hazugság mély örvénye zúgott,
elnyelt multat, jelent és holnapot.
A szennyes árból elhoztam ma mégis
a halhatatlan férfibánatot.

Utolsó kincsem ez: lásd átragyogják
ostorütötte, fölszakadt sebek.
Az élet harsog lázadozva benne.
Ajándékul ma ezt adom neked.

Kovács Mihály, akinek »Árpád fejedelemmé emeltetése« c. műve, jó magyaros alakjaival (1854) oly nagy sikert aratott, csatakép festéssel nem foglalkozott.[538] Több, ha nem is értékesebb csatakép et festett a két Weber : Ferenc és Henrik. Ferenc (1829—87)

131.
Ambcsata

Weber Ferenc

Ambcsata

Münchenben élt s az ottani iskola modorában festette meg Szigetvár végperceit. Tanulmányaihoz híven nem az ütközetről, vagy várostromról nyujt képet, hanem egy romantikus jelenetet emel ki : egy magyar nő fel akarja robbantani a vár pincéjében elhelyezett puskaporos hordót s török martalócok rohannak be hozzá. A hatásos elrendezésű képnek épp oly nagy sikere volt, mint »A keresztes hadak felajánlják a fővezérséget Szent Lászlónak« c. művének, amelyen jobbnál-jobb magyar arcokat látunk.[539]

vérmérséklete és művészeti szemlélete határozta meg a tárgy-

Weber X. Ferenc

Szigetvár:

A vár végperczei.

Az 1566. szeptember 6-diki kirohanás után a törökök a várba nyomultak be s közülök többen a puskaporos tornyot akarták hatalmukba keríteni, hol ~~balra~~ jobbra a puskaporos hordókat látjuk, melyeken innen kartácsok, gerendák, szekercze s kötél hevernek. A torony ~~feltára~~ nehéz vasajtója fel van tárva s azon ~~egy~~ előkelő török s két kisérője rontanak be, mi alatt ~~jobbra~~ a térdeire ereszkedett fekete ruhás magyar (hölgy) bal kezére támaszkodva a jobbjában lévő égő kanóczot a ~~nyitott lévő~~ nyitott hordó felé nyujtja, minek láttára a berohanók visszahökkenek. Feliratai a kép alatt:

„Szigetvár Végperczei"

alól balra: „Festette Veber X Ferenc"

jobbra: „Köre rajzolta: Federle K. Münchenben"

s legalól balra: „Magyarország és a nagy világ 1871-diki folyamának III.-dik negyedévés műlapja"

középütt: „(Eredetije a magyar képzőművészeti társaság birtokában van)"

s jobbra: „Kiadja a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói

Zöny rejé,

részvény társaság intérete Pesten."

Könyvmat, alányomással, méretei a vonalkeretnek 33.7 : 43.2 s az alá-
nyomásnak 36.2 : 45.7 c/m.

Ltfa T. 4334.

112/93 № 194.

Weber X. Ferenc

Rónaky Kálmán dr.: A mi művészeinkről. Pécsi Napló. 1912 jun. 29. —

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képző-művészeti akadémián. Művészet. 1912. 181. l. —

Vas. Ujs. 1871. 445. l. — 1872. 21. l. — 1873. 169. l. — 1874. 165. l. — 1888. 34. l. (Nekrolog.)

Várady Ferencz: Baranya multja és jelenje. I. k. Pécs, 1896. 436–438. l. (Arczképpel.)

Wurzbach: Biogr. Lex. Wien, 1886. 53. k. 180–181. l.

Wéber Ferenc

MDK

"Szigetvár utolsó percei"
"Szt László királynak felajánlják a keresztes hadak vezetését"

Mirovi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.
73.l.

M.D.K.

Weber Ferenc

"Szigetvár végpercei" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Magyar Salon, Bp. 1903. julius. 39. kötet
1045. lap

Weber Ferenc
festő

M D.4/1

1874-ben díszkiadást jelentettek
meg Petőfi műveiből, a kiöltő
1845 évi arcképével díszítve és
65 szöveghéppel, ezek közül Weber
is illusztrált a műben.

P. Brestyánszky Ilona: Szárcves az Atheneum.
Művészet, 1969. februar - 14 lap

Weber X. Ferenc

Vas. Lyc. 1872. 21. l 4.

** (*Az országos képzőművészeti társulat*) csarnokában most nyilt meg a Scaramuza-féle Dante illusztráczió kiállitása, mely 70—80 tollrajzból álló igen érdekes képcyklus, az imént a bécsi műértő közönség nagy részvételével találkozott s hihetőleg nálunk sem fog látogatlan maradni. Február elejétől pedig 2—3 héten át ki fog állittatni Kaulbach legujabb képe: „Arbuez," mely mint a gunyoros szellemü szerzőnek főleg a pápai tulhatalom ellenében készült irányműve, Európa több fővárosaiban sensatiót keltett. A vidéken ébredő műkedvelés egyik szép jelenségeül fölemlitjük végül, hogy Weber X. Ferencz ismert műve: „Szigetvár végperczei" Pécsett, a művész szülővárosában külön kiállittatván, a képzőművészeti társulatnak onnan, mint belépti dijakból származó tiszta jövedelemnek felét 100 frtot küldtek be.

9

MDK

Wéber X. Ferenc

Pécsett született és működött is hosszabb ideig. Neki köszönhető az egyik legnépszerűbb magyar történelmi festmény "Szigetvár végpercei" c.műve. A Pécsett rend.kiáll.-on (1927.márc.13-tól 2o-ig) "Görög táj" és "Görög éjszaka" és a XVI.sz.-i spanyol zsoldosnak nevezhető fejtanulmánya.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Weber Ferenc

Weber festőművész halála. Vas. Ujs. 1888. 34.l.

MDK

Wéber Xavér Ferenc, festöm.

pécsi születésü s a legszebb eredményeket érte el.
München ben is nagyon jó nevet vivott ki magának.
Történelmi képe:Zrinyi Ilona - a pécsi városi muzeumban látható.
München ben halt meg. Pécsi szülöháza emléktáblával van megjelölve.

Gebauer Ernö: Rövid emlékezés Pécs képzömüvészeti jelentöségéről a mult században.
Müvészeti Hetek Pécs. 1941. 59-61.l.

Weber Ferenc

festő. 1873-ban
Münchenben volt

irod

Kelet 1873. II. 191.

1872-ben kiállítottan
Szigetvár végpercze
cím nagyszabásu
képét.

1873. A Ernestes hadak kil-
döttsége tt Laszló előtt
pálya kép. a törlendini
festmény pályazatra

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

Weber Ferenc

Az 1872 évi kiállítás

Szigetvár végpercei.

Arad

Fig 1872. 56 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbí

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Webs Tsure

wod

Gut Tor .40.l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber X. Ferenc festő.

München ben élő harankfia. A képz. társ. állandó nagy juryje az 1878 ki karácsonyi kiállításból megvásárolta:
A megzavart ima c. képét
Képz. szemle. 1879. 30. l.

1879. tavaszi kiállításon:
A szórakozott zárdaszakács c. életkép, jó humorral.
u. o. 1879. 52. l.

1879. szekesfehérvári kiállításon.
Nehéz feladat, életkép, Megzavart ima, zárdai genre.
u. o. 1879. 79.
Reviczky Péter: Oláffestm. a sz. fehérvári kiállításon.

Weber Ferenc

ired

Cat spec. 4. f.

1873. beis. világ-

1878-ban

Miget vegy

Párisban is világ.

kiállítva

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber X. Ferenc

ired

Egyetértés. 1888. 3 r

(nekrolog.)

.....*mühely.*

yfőnökség!

v.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber X. Tsenc

wod

Egyházmüv. Cap

1881. 355.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

II. 2190. Weber Xav. Ferencz, 29 éves, kath., szül. Pécsett, atyja kereskedő, antik

osztály, 1865 okt. 28., 1867 ápr. 6. megkapja a matrikelt. Neve mellett ceruzával Py (= Piloty) jelzés olvasható.

Úri divat
érnemű készítő

Budapest
Muzeum-körút 35.
Telefon: 85-4-11

Weber X. Ferenc

festette a csákovai templom
szentháromságot ábrázoló
oltárképét.

Egyházművészeti Lap 1882
III. 32.

Weber X. Ferenc

olajf. a

Szépmiveszeti

Múzeumban

Gyorgyomnyelv 263.

Weber Ferenc

1829 – 1887

vod

Balástortfest

31. l.

A. és Társa

HÁZ R.T.

t: Budapest, IV., Szervita-tér 3.

szon a mellékelt
él közül és ren-
eszámát azonnal
TÖRÖKNÉL!

Budapest, a postabélyeg kelte.

elt Cim!

szerencse kormányozza, *de nem tudhatjuk,*
inálkozó alkalmat mindenkinek ki kell használni.
a szerencsét osztálysorsjegyvásárlással meg-
an példa igazolja, hogy a magyar királyi osztály-
észvétel által feleink komoly összegekhez jutottak.
ett 33. sorsjátékban is szinte példátlanul álló szerencsé-
k. Igen sok nagy nyereményen felül ***a nagy jutalmat:***
79478. sz., ***a legnagyobb főnyereményt: 200.000***

Weber x. Fsenc

Veber Fsenc

Jesto

1871. 500 ft Tosztoñ -
dijat Eapoll.

Vas. Ujs 1871. 445.

Weber X. Ferencz

1929 őszén emlék-
kiállítása volt Pécsett
és lakóhárát emlék-
táblával jelölték
meg
Dr Szőnyi Ottó úr
pécsi Egyleti
(Lapok ez alkalom-
ból bőven foglal-
kottak vele

A gyrálti m. kir. adóhivatalkey

Ér. 1905. április 27.

E

1290 sz.

1905

Molesorjantal

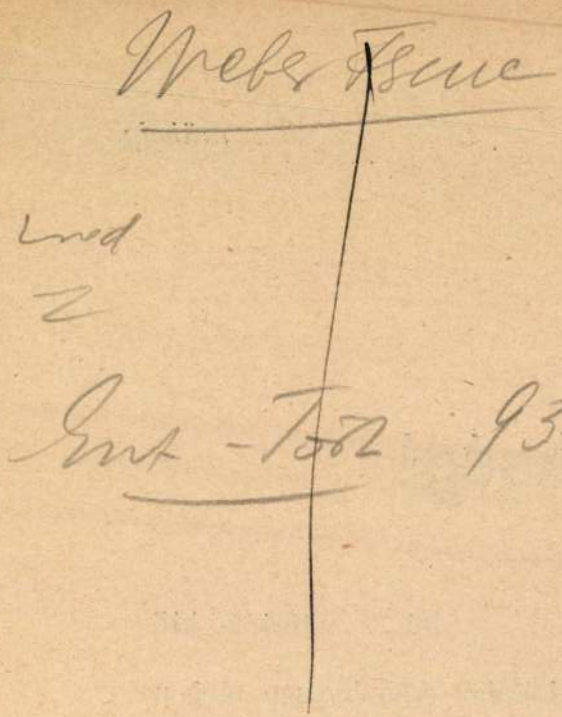

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber X, Ferenc

Magyar Művészet
1927. 165. 169

Korja, Árpádkorabeli VI. 138.

Weber Franz

A tört. fest. pályázatán
1873-ben az ~~[illegible]~~ 50
aranyás 3 ik dijat nyerte.
Vas. Nyp 1873. 169 l

2847

429

36. Weber X. F.

Angyal-tanulmány.

A felhőkon térdelő angyal balra fordulva van ábrázolva s a kezében tartott nyitott könyvbe néz, melynek lapjain „A" és „Ω" betűk vannak. Rövid barna haját aranykarika szorítja homloka felett keresztel. Félig nyitott szárnyának tollazata zöld és kék. Brokát ruhája fölött piros dalmatikát hord bojtos zsinór zattal. A körülötte megnyílt felhők között balra két pár ~~[illegible]~~ és jobbra egy ~~angyalfej~~ Cherub lebeg. Az előbbiek szárnya ~~[illegible]~~ zöld vagy piros, az utóbbié kék. A háttér aranyszott.

Vászon, méretei 90:64 cm.
1893-ban szerezetett.
Sz 429. ~~MK. 537.~~
~~III. 36.~~

381.

2866

430

58 Weber X. F.

A szent háromság dicsőítése.

A megnyilt felhők között, világgömbön ül az Atya isten és baljával átkarolva tartja a feszületet, melynek alsó szárát terdelő angyal fogja, fölötte pedig gloriától körülvéve galamb alakjában lebeg a szent Lélek. Az Atya fejét dicsfény vefzi körül, köntöse bokáig ér, palástjának szegélye ékköves; a Fiúisten tóvissel koronázott feje sugarakat szór, ligyéka kendővel van át kötve s felszegett papírson „I. N. R. I." betűk olvashatók. Elől jobbra egy másik angyal térdel s kezeiben nyitott könyvet tart A és Ω betűkkel. Oldalt a tiárat tartó s összetett kézzel imádkozó angyalon kívül, a kinek egyik kisebb tarsa az Atya palástjának viszályát kezeli, még két cherub lebeg.

L, melyben kereszt látszik;

Szénrajz, méretei 91: 210 c/m.

~~1893. vétetett át.~~

~~Szá 430.~~

~~III : 58.~~

425.

2858

47. Weber X. F.

(Sz. Pécsett, ~~Főtevékenységét 1862. óta Münchenben fejtette ki.~~ † ugyanott 1887. deczember 28-án.)

A Szentháromság dicsőitése (Szinvázlat.).

A megnyilt szürkéskék felhők között, világgömbön ül az Atya-isten, ~~s~~ baljával átkarolva tartja a feszületet, a melynek alsó szárát visszanézve térdelő angyal fogja. Fölötte pedig gloriától körülvéve galamb ~~alakjában lebeg~~ a Szent-Lélek. Az Atya feje, melyet kettős karika-dicsfény övez, kopasz; haja, bajusza és szakálla ősz; bokáig érő köntöse szürke; palástja, melynek alját angyalka kezeli, ~~piros és~~ aranyos szegésén ékkövek képeznek diszt. A Fiú-isten tövissel koronázott feje sugarakat szór, lágyékát fehér gyolcscsal kötötték ~~át~~ s a ~~fölül~~ felszegzett papiroson »I N R I« betük olvashatók. Elől jobbra másik angyal térdel és kezeiben nyitott könyvet tart *A* és *Ω* betükkel. ~~Az ő s a vele szemben lévő angyal öltözete: zöld vagy piros dalmatica s brokát-köntös szűk ujjakkal.~~ Kissé feljebb két angyal térdel az egyiknél tiara van s a másik összetett kézzel imádkozik. ~~Kivülök~~ Oldalt még hét Cherub ~~lebeg különféleképen~~ elhelyezve. A háttér aranyozott.

Vászon, méretei 85: 39 cm. — by lelt sz. 432. —

1893: III. 212. — 1894: III. 41. — 1895: III. 43. — 1896: III. 47. — 1897: III. 47. — 1898: III. 47.

Vétetett az 1893-~~ban. — Ltsza 432~~. márczius 24-ki 11796 sz. levrat alapjan.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

-- 1900: III. 47. -- 1901: III. 47. -- 1903: III. 47. -- 1904: III. 47. — 1905: III. 47.

— 1905. átvételi jegyzék 231. — Szaina az Orsz. Képtárban a sz. nban 1878. és a leltárban 2858.

by lelt 432

Vét. 1893. márcz 24.

Weber X. F

Pozsonyi műkiállítás

1883.

Kiállítva:

Levélkordó galamb,

Pisztory F. tulajd.

Pozsony

BARÁTAINAK KÖRE
VILLÁNYI-ÚT 12.

ére folyó évi június hó 28-án és 29-én,
ai részvételével

UTAZÁST

püspöki kőtár, a székesegyház Székely- és
a Zsolnay-gyár és az Erzsébet tudomány-

kamarás, a Múzeumok Orsz. Bizottságá-

elután 14 óra 10 perckor Budapest keleti
noda vissza 29-én hétfőn este 21 óra 05

ég (II. osztály, fenntartott hely), lakás, ellá-

273 X. 3

208

25 Weber Terézia:

László ~~magyar~~ királynak a keresztes hadak főverésegét ajánlják fel.
(Vázlat).

A menyezetes termen, melynek lépcsőzete nehéz drapériával van
lefedve, jobbra fordulva áll ~~Ádám~~ László király a visszatérő az egyházi
díszbe öltözött püspöktől néki felajánlott ~~a~~ piros pánton felvi díszkardot, mint
a keresztes hadak főverésegének jelvényét. Kósagos hajnalyú s pezsmáu-
tal megélyezett uralkodó palástja piros; bajusza s körszakálla szőke; fején fém-
tűre fekete pánczélt hord; kardhüvelyét s övét ékkövek díszítik. A püspök pa-
lástjának uszályát egy fiú szőke szőke apród tartja. Több oldalán keresztes
viteréd ~~viteréd~~ ~~viteréd~~ ~~viteréd~~ keresztes ~~viteréd~~ díszruhás
fából készült vert szentsírt ~~szentsírt~~ ~~szentsírt~~ ~~szentsírt~~

2856

45. Weber X. F.

1829 márczius 25-én

(Sz. Pécsett ~~Főtevékenységét 1862. óta Münchenben fejtette ki.~~
† ugyanott 1887. deczember 28-án.)

Az Atya-isten (Tanulmány). és kissé kopasz

A mellig látható Atya dicsfénytől körülvett fejét balra hajtja és lefelé néz. ~~Kissé kopasz;~~ Hosszú haja, lelógó bajusza és szakálla ősz; szeme barna. ~~A~~ gloriában kereszt látszik. ~~s~~ piros brokátpalástját a gyöngyszegélyű csikon ékkövek díszitik. ~~A palástot~~ széles pánt tartja össze, A háttér aranyozott.

Vászon, méretei 78·5 : 63·5 cm. — Ly lelt. sz.: 431. — ♁

1893: III. 210. — 1894: III. 39. — 1895: III. 41. — 1896: III. 45. — 1897: III. 45. — 1898: III. 45.

Vétetett ~~1893-ban. — Ltsza 431.~~ az 1893. márczius 24-dik 11796 a. kirat alapján

730 ✓

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

-- 1900: III. 45. -- 1901: III. 45. -- 1903: III. 45. -- 1904: III. 45. — 1905: III. 45.

♁ 1905. átvételi jegyék 229. — Szárna az Orsz. Képzárban a sz. nban 1876. és a leltárban 2856.

Szoszt. vetők.

Vét 1893. márc. 24.

Ly lelt. 431.

227

2847

36. Weber X. F.

1829. márcz. 25.-én

(Sz. Pécsett, ~~Főtevékenységet 1862. óta Münchenben fejtette ki.~~
† ugyanott 1887. deczember 28-án.)

Angyal-tanulmány.

A felhőkön ~~térdelő~~ balra fordultan angyal ~~balra fordulva van ábrázolva s~~ a kezében ~~tartott~~ levő nyitott könyvbe néz, melynek lapjain »*A*« és »*Ω*« betűk vannak. Rövid barna haját homloka felett keresztes aranykarika szorítja ~~kereszttel~~. Félig nyitott szárnyának tollazata zöld és kék. Brokát ruhája fölött piros dalmatikát hord bojtos zsinórzattal. A körülötte megnyilt felhők között balra két pár és jobbra egy Cherub lebeg. Az előbbiek szárnya zöld vagy piros, az utóbbié kék. A háttér aranyozott.

Vászon, méretei 90 : 64 cm.

1893: III. 211. — 1894: III. 40. — 1895: III. 34. — 1896: III. 36. — 1897: III. 36. — 1898: III. 36.

~~Vétetett 1891-ben. — Magy. Képt. 534. — Ltsza 429.~~

251

— 1900: III. 36. — 1901: III. 36. — 1903: III. 36. — 1904: III. 36. — 1905: III. 36.

— Magy. Képtár 534. — Uj lelt. sz. 429. — 1905. átv. jegyz. 220. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.n-ban 1867. és a leltárban 2847. — Vétetett 1891 junius 12-én 300 frton (600 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk. 534.
Ugl 429.

Vét. 1891.

218

Weber X. Ferencz

Fötevékenységét 1862 óta Münchenben fejtette ki.

Sz. Pécsett 1829. marcz. 25 én

Sz. Pécsett, † Münchenben 1887. deczember 28 án.

1.) <u>László királynak a keresztes hadak fövezérségét ajánlják fel. (vázlat)</u> Jelzése: „Weber Ferencz München 1873." 85 X 114 cm. M. N. Muz. Cat 52. l. u. o. K. l.

2. <u>Angyal tanulmány</u>. Vászon, 90 X 64. Vétetett 1891. ben. M. N. Muz. Cat. 155. l.

3. <u>Az atya isten</u> (tanulmány). Vászon, 78.5 X 63.5. Vétetett 1893. M. N. Muz. Cat. 160. l.

4. <u>A szentháromság dicsőítése</u> (szinvázlat) Vászon, 85 X 39. Vétetett 1893. M. N. Muz. Cat. 161.

5. <u>A szentháromság dicsőítése</u> szenrajz. 91 X 210. Vétetett 1891. M. N. Muz. Cat. 168 l.

6. <u>A szentháromság</u>. Az 1893. évi 29871 és 32797 sz. min. rendelettel a N. Muzeumból a csákovai templombar hefeztetett el.
M. N. Muz. Cat. 501 l.

Webber Ferenc

épitesz

Lippärol, 1836.

lásd

Fleischer Béla

95. l.

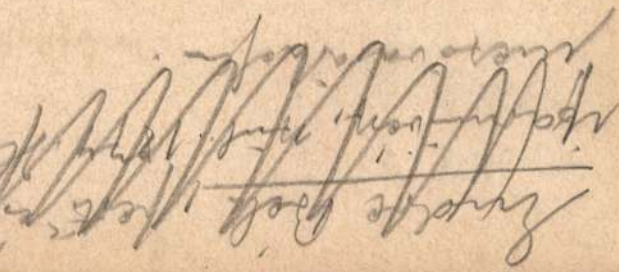

Gyarapodás.

1 Mellfűző

ja egyszer fodrított, szemöldöke fekete,
tvált. 1 ingének gallérja lehajtott, nyak-
piros bélésü dolmánya és fehér prémes
Ruhájának színezése ezüstszínü.

Jakus Ilonától 50 koronán.
30-án (146/88.)

(7)

33

Weber Ferenc

festo

l.

Drescheroppermak

200 nám.

Mur. Kir. Orv. Tanácsa és Orv.

Fpéje új szabályzattervezete

VIII. 229

Weber Ferenc

festő

vrd.

Lázár Béla

A fiatal Munkácsy-
Kultura könyvtár: 21. 7
Bp. 1925. 30. l.

Weber Ferenc
Fertő

ivad

Mysk Ernő
73. l

1907-909-1
1896-909-7
Az 5. számú lakásban.

106. Vaskályha.

1 darab vasbádoglemez kályha, öntött vasbetéttel, két mintázott vasajtóval, áttört diszitésü peremmel, ez alatt rosetta diszszel és fedőlapján 3 karikával.
Magassága 144, átmérője 41 cm.
Értéke.....27.20 K

Minden felszerelés nélkül.

Szállitották a Ringeisen Testvérek az 1903: XII. 1-én kötött és 1904: I. 14-én 103150 sz. alatt jóváhagyott alkuegyezmény alapján (766-903).-- Kifizettetett 1904: IV. 2-án a 24124 sz. leirat alapján (272-904).

Weber Xavér Ferenc

festő

lárd

Pécsimuzeit

1941. 103. l.

Szász Emma
dohányáruda
Székelyudvarhely

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weber Xav. Ferenc

Irod

Ertesitöje, A Pécs-Baranyamegyei Muzeum-Egyesület. XI. évf. 1930. 72. l.
(Weber Xavér Ferenc emléké.)

< Wéber Xavéri Ferenc >

Felhasználandó
életrajz

Ludwig Ferenc dr:
< > emlékezete.
A Pécs Baranya megyei
Múzeum-Egyesület Ér-
sítője. XI. évf. 1930-
73—78. l. arcképpel.

MOB Kt. 4046.

werke

Wéber Xavér Ferenc

festő

irád

Török Lajos: A

Wéber - ünnepély be-

záró beszéde -

A Pécs-Baranyame-

gyei Múzeum-Egyesület

Értesítője. XI. évf. 1930.

82-83. l.

Holzschneidekunst.

<Wéber Xavér Ferenc>

festő

lásd okv.

Nikelszky Géza:

< > méltatása.

A Pécs-Baranyamegyei Múzeum-Egyesület Értesítője. XI. évf. 1930. 78-82. l.

MOB Kat. 4046.

Holzschneidekunst.

Weber Ferenc

irod

Szanatszárév

212. l.

[illegible]

Olasz festő, XVIII. sz: XIV. Gergely arché-
pe. Vászon, olaj, 12 x 49 cm.

1590

Maszlagy II. 407. szám

Weber Xav Ferenc

festő

lásd okv

Pécsi Képzőm Társ

1933. nyár.

9 – 10. l.

Weber Xav Ferenc-díj

alapításának

története

10.542 szám.

BUDAPEST
937 JUN. 23 15
N 5 N

Műemlékek orsz. Bizottsagá te

Elv.

BUDAPEST.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.

513	....	5.000	564	....	4.000	615	....	75.000	666	....	60.000
514	....	5.000	565	....	15	616	....	20.000	667		40.000
515	....	2.000	566	....							
516	....	2.000	567	....							
517	....	2.000	568	....	12						
518	....	2.000	569	....							
519	....	2.000	570	....							
520	....	2.500	571	....							
521	....	2.500	572	....							
522	....	2.500	573	....							
523	....	2.500	574	....							
524	....	3.500	575	....							
525	....	100	576	....							
526	....	1.500	577	....							
527	....	1.500	578	....							
528	....	1.500	579	....							
529	....	1.500	580	....							
530	....	1.500	581	....							
531	....	1.500	582	....							
532	....	1.500	583	....							
533	....	1.500	584	....							
534	....	1.500	585	....							
535	....	1.500	586	....							
536	....	1.500	587	....							
537	....	1.500	588	....							

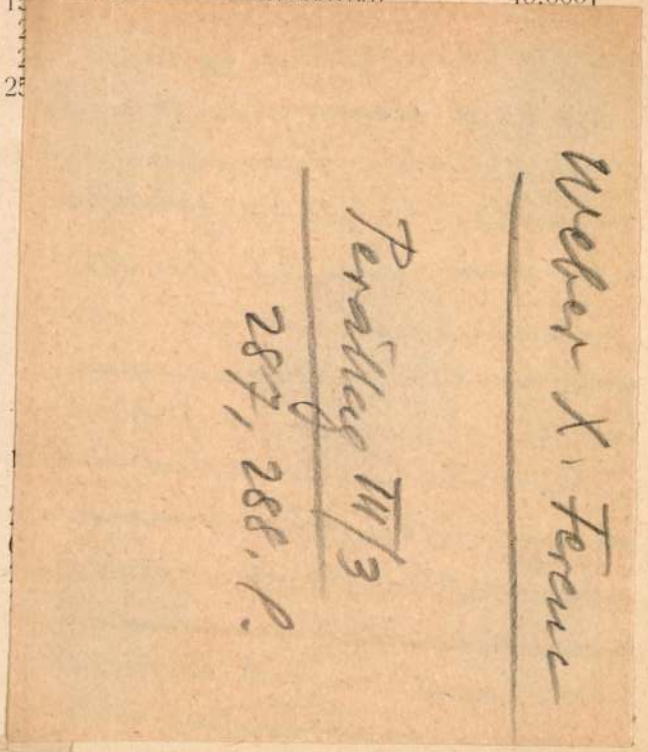

314	35.000	360	1.000	411	6.000	462	4.000
315	50.000	361	40.000	412	1.500	463	2.000
316	120.000	362	1.000	413	1.500	464	500
317	3.000	363	12.000	414	500	465	250
318	18.000	364	500	415	50.000	466	500
319	2.000	365	1.000	416	15.000	467	8.000
320	15.000	366	2.500	417	3.000	468	6.000
321	2.500	367	40.000	418	6.000	469	4.000
322	1.000	368	2.500	419	6.000	470	500
323	25.000	369	2.000	420	6.000	471	6.000
324	8.000	370	1.000	421	6.000	472	7.500
325	6.000	371	1.000	422	5.000	473	5.000
326	2.500	372	150.000	423	1.500	474	10.000
327	5.000	373	30.000	424	30.000	475	2.000
328	20.000	374	10.000	425	1.000	476	3.000
329	400	375	10.000	426	500	477	3.000
330	400	376	10.000	427	1.000	478	3.000
331	1.500	377	1.500	428	1.000	479	3.000
332	1.500	378	500	429	1.000	480	35.000
333	20.000	379	2.500	430	1.000	481	150.000
334	15.000	380	4.000	431	1.000	482	1.000
335	23.000	381	1.500	432	1.000	483	1.000
336	5.000	382	1.000	433	2.000	484	1.000
336a....	50.000	383	1.000	434	2.000	485	1.000
336b....	10.000	384	1.000	435	500	486	1.000

Weber Ferenc

1 Szabó: Athenaeum

1481.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **JÚLIUS** 28. hét

3 Vasárnap	R. Bernard *Kornél*
4 Hétfő	Ulrik Ulrik
5 Kedd	Z. Antal *Enese*
6 Szerda	Izaiás *Ézajás*
7 Csütörtök	Cirill, Metód *Cirill*
8 Péntek	Erzsébet *Teréz*
9 Szombat	Veronika *Lukrécia*

Weber Xav. Ferenc

festő

Lyka München;

8, 22, 26, 30, 59. l.

iniszter úrnak a régi Országos Levéltár
. való helyreállitása tárgyában folyó
51. szám alatt hozzám intézett átiratát
állásfoglalás végett a tekintetes El-

, 1927. október hó 7-én.
niszter rendeletéből:

iniszteri osztálytanácsos.

Weber Xav. Ferenc

wód

Nikelszky Géza:

Emlékkiállítás
Weber Xav. Ferenc
képeiből.
Dunántul (Pécs)
1929. ok. 20.

Weber X. Ferenc

l.

Lykaközön

87. l.

l (Vilmos császár-körút 74.);
férőhellyel (Szent Anna-utca 9.);
um 50 férőhellyel (Magoss György-tér 18/c);
onviktus 154 férőhellyel (Kálvin-tér 16.);
l (Simonyi-út 32.);
ér 18/c).

zmény igazgatóságához kell folyamodni.
ni központi épület földszintjén) szegény-
nyagi támogatásával (tandíj-, vizsgadíj-,
esen foglalkozik, őket bármi tekintetben
lyekről időnként hirdetménnyel tájékoz-
eres kihallgatási órákat tart.
zásnál fizetendő dijakat a hirdetőtáblán

nényért folyamodványt az illetékes karhoz
ttudományi karon a dékáni hivatalnál
i január hó 6-ig kell beadni, kivéve a
mányi kart, ahol **január 14-ig** lehet a

teljesitett hallgatók kellő igazolás ese-
ik.

Mitrovics Gyula dr. s. k
e. i. Rector.

Wéber Xav. Ferenc

vód

Nikelszky Géza:

Wéber Xav. Ferenc revíziója. Visszapillantás az emlékkiállításra. Dunantúl. (Pécs)

1929. nov. 10. és nov. 12.

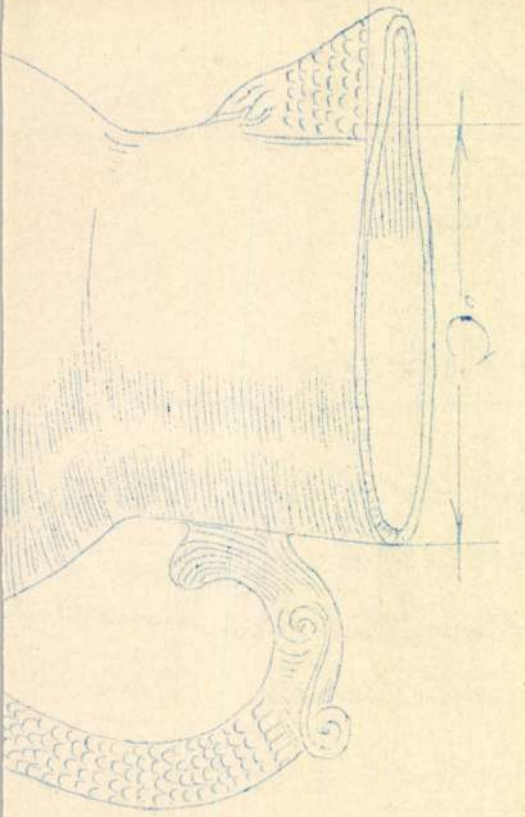

°Hg° 4870°

°C°

c/m 9 c/m ~ 1 LITER

" 10 " ~ 1 1/4 "

" 10 1/2 " ~ 1 1/2 "

Weber X. Ferenc

l.

Huszármagzlengyel

16. l. u.

Keppel

R. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

la urnak,

z. elnökének

Budapest.

hó 13: án 330 sz. a. kelt becses

sal van szerencsém Müller

ulafehérvári útiszámláját

vényesítve tisztelettel

Weber X. Ferenc

l.

A magyar festőmű-
vészet albuma

78-l.

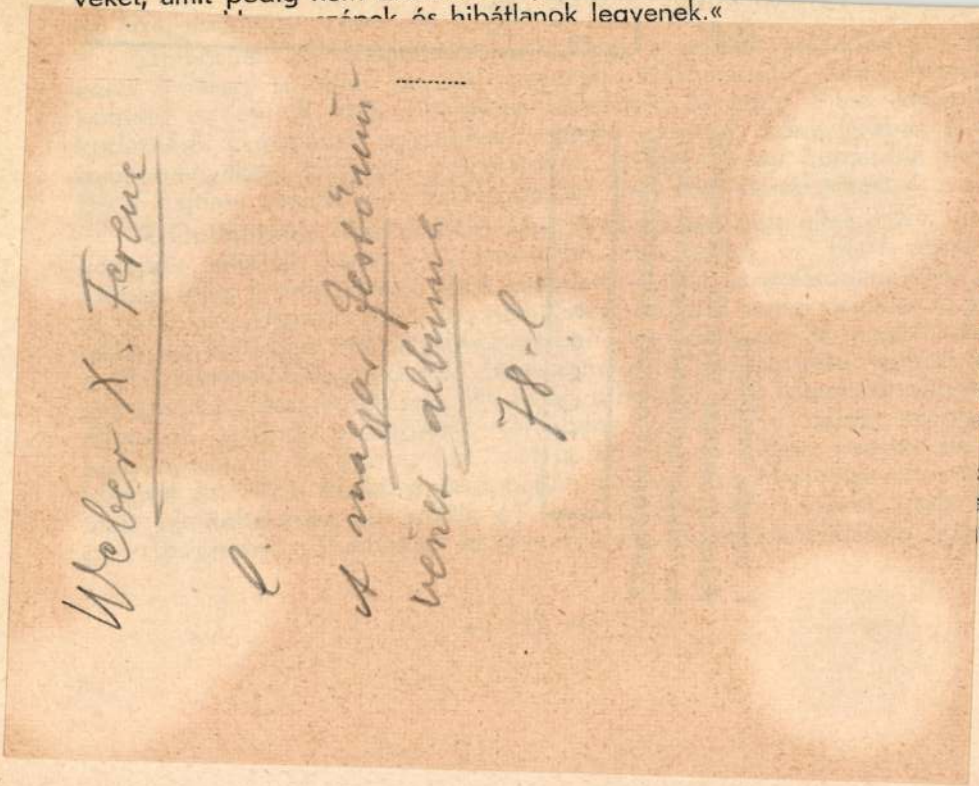

*

A maga idejében híres középkori könyvtárai voltak még Fejérvárnak, Veszprémnek, Bakonybélnek, Esztergomnak, Pécsváradnak, de ezek kincsei is a Corvinák sorsára jutottak, amennyiben vagy a középkorban gyakorta dúló tűzvészek vagy háborús mozgalmak semmisítették meg. Igy egy XIII. századbeli oklevél tudtunkra adja, hogy mikor Csák Péter nádor csőcselékhadai 1276-ban Veszprémet elfoglalták s a főtemplomot kirabolták, fölgyújtották, ez alkalommal Pál törvénytudor, tizenkét kanonok és tanár több mint háromezer márka értékű könyvkészlete égett el. Egy 1295-ből kelt s VIII. Bonifác pápához írt oklevél viszont azt panaszolja, hogy a Fejérvár városát pusztító tűzvész, mely romjaiba roskasztotta a »szent bazilikát« is, a főegyház könyvtárában pótolhatatlan veszteséget okozott, mert »elégtek azok a nagy költséggel iratott, tömérdek aranytól ragyogó, csillogó drágakövekbe foglalt és remek művészi díszítésekkel bíró könyvek is, melyekhez hasonlót Magyarországon még alig látott valaki.«

A bakonybéli, pannonhalmi, pécsváradi apátságok könyvgyűjteményeiről a XI. századból vannak adataink. Ezek szerint Bakonybélnek 1086-ban

Weber X. Ferenc

l.

Szana 1890

139. l.

Weber X. Ferenc

l.

[Egyházm. Lap]
1882. 32. l.

Мошковичу

M. Dk

Weber Xav. Ferenc festő.

A pécsi művész klasszikus kis Madonna képéről tesz említést

„Modern törekvések az egyházművészetben".

Pécsi Hétfő. 1947. I. évf. máj. 26. 2. l.

M.D.K.

Weber Ferenc
festő

A koldus sirja
Turcsa történet } illusztrációk
Vajda Hunyadon

Nagy Lsursa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 153 l.

M.D.K.

~~WEBER~~

WEBER Ferenc festő
(Véber)

életrajzával egyidőben van Münchenben

végvári 1958. 78.

MDK

Weber Ferenc, 1829-1887.

Férfi arckép, olajminiatür

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. 12 1.

Wéber † Ferenc.

„Sigetvári végpercei" c képét KT kiállításra küldi, és eladja a KT-nek.

MDK-A-1-1/581.

MDK

Weber Ferenc futó

Nagy Sörténeti képét Pécsett kiállítása kéri Bedő Károly (?) 1871.

MDK-A-I-1/602

MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

"Szent Lászlónak felajánlják a keresztes hadak fővezérségét." Repr.

KMTárs. 193c. Szent Imre kiáll.

MDK

Weber Ferenc festő

München 1882.

„Pompeji 94 ászünnepély" c. képét
K.T.-tól kéri.

MDK-A-I-1/979

MDK.

Weber Xav. Ferenc festő

Neve megemlítve azok között, akiknek alkotásai a város tulajdonába került.

„Modern pécsi képtár Pécs-Baranya régi motívumai a Városi Múzeumban.
Dunántúli Napló. 1946. II. évf. aug. 18. 6 l.

MDK

weber Ferenc, festöm.
1829-87.

Több csataképet festett.

Ambesata 132.1.

MDK

Weber Ferenc festő
„Csendélet" c képét a KT-nek elajándékozta. 1881.

MDK-A I-1/920.

MDK

Weber Ferenc festő
„A megravirt ima" c képét KT megvette

MDK-A-1-1/843.

MDK

Weber Ferenc festő

„Kehér feladat" c képét a KT zürni trienti kiállitásra küldi. 1877.

MDK- A - I - a/762.

MDK

Weber Ferenc festő

„Kijetvár végpercei" c képe pécsi kiállításon 1871.

MDK-A-I-1/612

MDK

Weber Xav. Ferenc, festő; sz. 1829.

1880 ban: Mater Dolorosa.
(Ipolyi A. féle I. díj.)
Kénitett Petőfi illusztr.-kat. is.

Egy képe a budai városi temető kápolnájában.

1887. XII. 28 halt meg. München ben.
(münchenni művészek szövetv. egyik sírboltjában.)

~~Ő alapította~~ A Weber díjat a tav. kiáll. on adjár ki a legjobb münch.

A Pécsi Képzőm. és Műbarát. Társ. II. kiáll.-kat. 10. l.
1932.

MDK

Weber xav. Ferenc, festő. szül. 1829

1869. a münch. akad. kollegium áll. bronz. tiszteletérmet nyerte el.

1873 a magy. tört. fest. nagy díját:
„László királynak a keresztes hadak fővezérségét ajánlják fel." (Szépmův-Mus.)

1873. festi leghiresebb képét (európai hirnév).
„Szigetvár végső percei."

A Pécsi Képcsőm. és Műbar. Társ. X. kiáll. 1932
kat. 10. l.

MDK

Weber Xav. Ferenc, festő.

szül. 1824 III. 25-én Pécsett.

Nagy történelmi vásznaival vívott
nagy sikereket.

A münchen akadémián a naturalista Carl
von Pilotynak volt tanítványa.
Pécsett Nachod Zsigmond festő tanította.

A Pécsi Képzőm. és Műbarát. Társ. X. kiáll. - 1932.
Pécsi Figadó kat. 10. l.

Weber Xav. Ferenc MNK

festőművész

Munkáinak kerámiai kivitelezésével /ill. kikisérletezésével / kapcsolatban dolgozott a Zsolnay-gyárban.

48.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.

Pécs. 1959.

M.D.K.

Weber Ferenc /1829-1887/

850. Férfi arckép. Olajf. 8x10 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 60. l.

MDK

Weber Xav. Ferenc

festő

Pécsett egy Nachod nevü festőtől tanulta meg mesterségét és tudását Zsolnaynak tovább adta. A "Vörös pipához" cimzett üzlethelységből jutott el Münchenig.

26.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete. Pécs. 1959.

M.D.K.

Weber /Véber/ Ferenc, festő

1861-ben többekkel új művészegyletet akarnak létrehozni, a már nem jól működő Müegylet helyett. 565.o.
Vas Ujs. VIII. 1861. VI. 20. 308. 91. jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. 1966-67. Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

MDK

Weber Ferenc

Szigetvár végpercei

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 2o2.l.

Weber Ferenc, festőm. MDK
1829-1887

" A keresztes hadak fölajánlják a fővezérséget Szt.Lászlónak" c.festményével tünt föl s díjat is nyert vele. Állandóan Münchenben élt s onnan küldte haza képét. Már előbb nagy sikert aratott: "Szigetvár végpercei" c.művével. A kép reprodukcióban nagyon elterjedt./A tört.kép drámai ábrázolását W.F. Münchenben tanulta.

Balás törtfest. 31.1.

MDK

Weber Ferenc, festöm.

a történeti festmények idei pályázatát következőképp döntté el a képzőművészeti tanács:

"Szent László" c. művével 50 arany jutalmat ért el.

A történeti festmények....
Vas. Ujs. 1873. 169.1.

MDK

Weber Ferenc

Ambcsata. 128.1.

Weber Ferenc (1829-1887)

Férfi arckép.
Oljf. Sign.

.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Wéber Ferenc

— Képzőművészeti kiállítás Pécsett. A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága most rendezte ötödik tárlatát. Különös jelentőséget ad a kiállításnak, hogy a Társaság a pécsi születésü neves festő, *Wéber* Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából a Pécsi Muzeumegyesülettel karöltve a művész Pécsett található müveiből emlékkiállitást rendezett.

NU. 929. X. 22.

Wéber Ferenc

* **Képtárlat Pécsett.** A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága most rendezte ötödik tárlatát a Vigadóban. Különös jelentőséget ad a kiállításnak, hogy a társaság a pécsi születésü neves festő, *Wéber* Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából a Pécsi Muzeumegyesülettel a művész Pécsett található müveiből emlékkiállitást rendezett. A kiálitott képek csendéletek, tájképek, arcképek és egyházi képek. A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága tárlatán müalkotásokkal szerepelnek: *Gebauer* Jenő, *Szentpétery* Kristóf, *Nikelszky* Géza, vitéz *Rácz* Jenő, *Klug* K. György, *Molnár* Béla, *Dabasi Kovács* Gyula, *Gábor* Jenő, *Martyn* Ferenc, *Böröcffy* Béla, *Tarainé Csusner* Margit, *Miertl* Gyula, *Tepes* Ferenc, *Kálmándy Papp* László, *Sikorskiné Zsolnay* Julia festőművészek. *Istókovics* Kálmán kitünően sikerült rézkarcokat mutat be. A kiállitás, amelyen a felsoroltakon kivül még több művész mutatkozik be, vasárnap délelőtt nyilt meg nagy érdeklődés mellett.

M. 929. X. 22.

Weber Xav.Ferenc, festöm. MDK

messzire szakadt szülővárosából.Pécsről- száz év kellett ahhoz, h. emléktábla kerüljön a házra,amelyben valaki született,ki dicsőséget ,tisztességet hagyott a város késö maradékaira.

Weber Xav.Ferenc centenáris emlékünnepélye.

Dunántul. 1929. nov.16. 5.l.

Weber Xaver Ferenc, festöm.

A Pécs-Baranyai Muzeum Egyes. és a Pécsi Képzöm. és Mübarátok Társasága f.gó 17-én vasárnap d.e. 11 órakor W.X.F. emlékezetére emlékünnepélyt rendezett. Müvészetének esztétikai méltatását irta és felolvasta Nikelszky Géza.

Jótékony Nöegylet nagyterme.

Wéber Xav.Ferenc centennáris emlékünnepélye.

Dunántul. 1929. nov.16. 5.1.

MDK

Weber Ferenc, festöm.
1829-1887

Férfi arckép. Ol.miniatür.papir.J.l.j.:
"F.Weber".

Nemz.Szal. - A Szfv.Képtár uj szerzeményeiből kiáll
1939.jan.-febr. Kat.

Weber Xav. Ferenc, festöm. MDK

A Pécs -baranyai muz.egyesület és a Pécsi képzömüvészek és mübarátok egyesülete közös rendezésben kiállitást rendeztek W.X.F. eredeti müveiből és másolataiból . Centennáris emlékünnep, melyen leleplezték az emléktáblát szülöházán, a János- és a Mór-utca sarki földszintes házon.

A Wéber Xaver Ferenc emléktábla leleplezése.
Dunántul. 1929.nov. 19. 8.1. 8.1.

Wéber Xav.Ferenc, festöm. MDK

jeles tört. festö volt. " E házban született 1829.márc
25-én Wéber Xav.Ferenc,jeles történelmi XXXXX képfes-
tönk, ki a magyar müvészet nagy vesztességére 1887.dec.
28-án Münchenben hunyt el.".Az emléktáblát gróf Benyov
szky Móric adta át a városnak.

A Wéber Xaver Ferenc emléktábla leleplezése.
Dunántul. 1929.nov. 19. 8.1.

MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

"Szigetvár végpercei" c. ismert művét Pécsett a művész szülővárosában különkiállittatván a képzö művészeti társulatnak onnan, a belépti dijakból származó tiszta jövedelem felét 100 frt.-t küldtek be.

Az országos képzömüvészeti társulat.
V as. Ujs. 1872. 21.1.

Weber MDK

Megjelent a Franklin-Társulat "Nemzeti Nagy Képes Naptára és abban

Weber:
Szigetvári hősnőjét ismerteti.

Az 1875-diki naptárak első fecskéje.
Vas. Ujs. 1874. 588.l.

MDK

Weber Xaver Ferenc, tört.festöm.

Pécs város szülötte. /1829/. - Az emlékkiállitást a Pécsi képzömüvészek és Mübarátok Társasága karöltve a Pécsi Muzeumegyesülettel rendezte.
W.X.F. később Münchenben kiváló mesterré fejlödött festö müvei leginkább pécsi tulajdonban vannak.

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüvészek öszi tárlata. Pécsi Vigadó.- Emlékkiáll. Weber X.F.képwiből és a Gebeaur-Martyn festöiskola növ.-nek munkáiból. Dunántul. 1929 okt.2o. .8.1.

MDK

Weber X.Ferenc,festöm.

centenáriumát a két elöbb emlitett egyesület méltó ünnepség keretében 1929.nov. 17-én tartja.meg. Ekkor a müvész szülöházát a Zsolnay-gyárban készülö emléktáblával fogja megjelölni.

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüvészek öszi tárlata. Pécsi Vigadó.- Emlékkiáll. Wéber X.F.képwiböl és a Gebeaur -Martyn festöiskola növ.-nek munkáiból. Dunántul. 1929 okt.20. .8.1.

MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

A képek között vannak csenéletek, arcképek, egyházi képek, köztük a régi temetőkápolnából való oltárkép is, mely egy Andrea del Sartó-féle kisebb méretü kép letompitottabb szinezésü megnagyitása. Van közöttük régimodi, németvágásu zsáner, fimon müvü olaszos tájkép.

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüvészek öszi tárlata. Pécsi Vigadó.-Emlékkiáll. Wéber X.F.képeiből és a Gebeaur-Martyn festöiskola növ.-nek munkáiból. Dunántul.1929. okt.2o. 8.1.

MDK

Weber X.Ferenc, festöm.

Van képei között miniatür, majd néhány legjobb munkájának fényképes reprodukciója. A képemlékek között a mester oválkeretes arcképe. Jovális, fiatal magyar ruhás férfit mutat a kép.A kellemes vonású fiatalember a pécsi társadalomban nagy szerepet vitt valaha.

Nikelszky Géza: A pécsi képzőművészek őszi tárlata. Pécsi Vigadó.-Emlékkiáll. Wéber X.F.képeiből és a Gebe-aur-Martyn festőiskola növ.-nek munkáiból. Dunántul.1929. okt.2o. 8.1.

Weber Xav.Ferenc, festöm. MDK

Ez őszi tárlat kiemelkedik a rendes tárlatok sorából, mert ennek keretén belül lesz W.X.F. nagynevü akadémiai festömüvész centennáris kiállitása is.

Szinháztéri Vigadó.

A pécsi képzömüvészet őszi tárlata.
Dunántul. 1929.okt.16. 7.l.

Weber Ferenc ejutiz

Budapesti Hirlap, 1882, III. 27

85 n. 4.o. (Ch. is Kr.)

3/. MDK

Weber Ferenc, festöm.

Kár,h. W.F. e hirben emlitett képe, amint Münchenben és külföliön lévö müvei sem kerülnek a centenárium alkalmából szülövárosában kiállitásra és a Pécsett magánosok birtokában lévök a centenárium ünneplése után nem kerülnek a cécsi muzeumba, ahol legméltóbb helyük lenne.

Weber Ferenc centenáriumához.
Dunántul 1929.okt.20. 7.1.

Weber X. Ferenc

Egyh. zm. Lap
1881. 355. l.
360. l.

(: háromszázötvenezer :) Korona)
Kölcsönt vett föl, mely 4 és 1/2°
julius hó 1-étől kezdve 68 (: hatvan

A műemlékek országos
alap nevében kötelezi magát
teleső alap számára a jelen
kiegészítő részét képező törle
hó 1-étől kezdve 68 (: hatvannyo
és julius hó 1-én esedékessé
központi állampénztárnál
módon, hogy 1936. évi jan
a kamattartozás teljes k

Kelt Budapesten

Tihanyi Béla s.k.
mint tanú

gróf Zichy Andor s.k.
mint tanú.

Weber Ferenc

Nód

és nem Henrik

Kiáll. 1871

Ki volt állítva:

1. Szigetvár végpercei.

Ezt a forrást lásd, mert Weber Ferenc életrajzát is közli.

Fővárosi Lap. K. 1871. 133. sz.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber X. Fsenc

1881. München

(297) Izt Háromsag. Pálzaum. Olaft

(298) " " " "

(299) " " " "

Őrzi Kiállítás 1881. II sorozat

Kiáll. tárgyan

Weber Frenzer

wód

A Zaiss. Köslenger.

1882. 56-57 1

Weber Tsenc

Irod	
~	
Om III	430 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber X. Ferenc

festō

(Mugetvair vegperlei)
-röl

Vas. Vgs 1872. Zil

Weber Ferenc

festőművész

megh. 1887. decz. temet.
tér decz. 30 án.

Pécsett született, Pilotyn
mellett München-ben
tanult. Tört és egyházi
festmegy. Temesvárra
templom oltárkép.
Családot nem hagyott
hátra. Utóbbi években
állandóan München-ben élt.
Egyszerűsége is Litzen-
mayer és Wagner lódor
adták ki, a kikinek az
elhunyt kebelbarátja volt.

Vas. Vip 1888. 34 l.

Weber Ferenc

Szigetvár ukolsó pár-
cai. repr. fametsz.
Vas. Lip. 1874. 165 l.

és cz. dalmatoz

A szigetvári hősmő
Weber Ferenc festmeje.
Vas. Lip. 1874. 165 l.
Zeppel.

Weber X/. Frauen

Der Bazar. 1874 jan. 1. 7.
" " 1877. nov. 1.

Illustrirte Frauen Zeitung 1876 okt. 9.
1877. jun. 11.

Donat

velencei k

Jacopo egyik legjelesebb tanítványa; többnyire azonban Velencei kívül más xxx városokban dolgozott, mindazonáltal soha el nem mulasztotta művéről vele alá oda jegyzni illetőségét e szóval: Venetus.

Dercsényi A. - Vel.

Weber Ferenc

Művészet 1904. 417

— 1912. 181

Weber Xav. Ferenc

festő

irod

Szünyi. Weber Xav. Ferenc festőművész két levele. Értesítője, A „Pécs-Baranyamegyei Múzeum" Egyesület —. 1916 VIII. 103–104. l.

Vogl János pécsi kőfaragóhoz intézte Weber, a kőfaragó Ferenc fiának szobrászá való kiképeztetése ügében. A leveleket a művész 1875-ben Münchenben írta. Vogl Ferenc nem szobrász, hanem mérnök lett a Földmivelésügyi minisztériumban.

Weber & Feene

Lisd. 1880. va vonatkoroly
Dere Kalman Csomagjat

Wéber X. Ferenc

Mücsarnok
1930. kt. Imre Kiäll.

3.

KÖNYVKERESKEDÉSE

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 34. SZÁM

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula

urnak

Budapest.

Weber Xav. Franz

Zeit.

U. 318, 318/a

Weber Ferenc

életrajzát lásd (mindenesetre felhasználandó mert külföldi adatokat tartalmaz)

Wurzbach. Biogr. Lex.
1886. 53. K. | 180–181. l.

Weber Xav. Ferenc?

l. Ephraim. Lap

I 132. l.

Weber Xav Terenc

festő

l.

Kiss Pécs

26 l.

Különösen elterjedt a *villamos Á.*, melynek
[illegible]

Akragas (lat. Agrigentum, ma Girgenti), gör. város volt Szicíliában. Róma Kr. e. 210-ben foglalta el.

Akribia (gör.) pontosság, gondosság, tökéltes tudományos eljárásmód.

Akrolita mai értelemben vész, kőtáltos. A régi görögöknél olyan emberi jelentett, aki óvatosan, lassan jár.

Akrokorinthos. A korinthosi fellegvár.

Akropolis. így nevezték a régi görögök a városban vagy mellette magasabban emelkedő [illegible]

Akrotérium. A görög épületek ormzatainak sarkain és közepén [illegible]

Akt. A [illegible]

Aktív. [illegible]

Különösen elterjedt a *villamos Á.*, melynek [illegible]

Akragas (lat. Agrigentum, ma Girgenti), gör. város volt Szicíliában. Róma Kr. e. 210-ben foglalta el.

Akribia (gör.) pontosság, gondosság, tökéltes tudományos eljárásmód.

Akrolita mai értelemben vész, kőtáltos. A régi görögöknél olyan emberi jelentett, aki óvatosan, lassan jár.

Akrokorinthos. A korinthosi fellegvár.

Akropolis. így nevezték a régi görögök a városban vagy mellette magasabban emelkedő [illegible]

Akrotérium. A görög épületek ormzatainak sarkain és közepén [illegible]

Akt. A [illegible]

Aktív. [illegible]

Weber Xaver Ferenc

szül. 1829 marc. 25. Pécsett
+ 1887 dec. 28. München.
A pécsi varosházán van József
főherceg fiainak, Józsefnek és
Lászlónak pécsi ágjulövését
megörökítő képe. Sarto. után
Krisztus sírbatételét ábrázoló
másolata 1863-ból a pécs-bu-
dai külvárosi temetető kápol-
nájában van. A pécsi Áron-
fly-családnál nehány műve
van.
Várady: Baranya multja
és jelenje. Pécs, 1896. 436-8. l.

Szőpécstemető. 59. l.

Weber X. Ferenc

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 165, 169

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Weber X. Ferenc

Munvergeti lex. 828 l.

AUGUSZTUS

24

mely gondos kivitelű rajzokban jól összeválogatott régi mintaszerű műveket ismertet meg, melyek a vas formai és technikai feldolgozásánál útmutatásúl szolgálhatnak és a további fejlődésre csak jótékony hatással lehetnek.

A Wasmuth-féle kiadványból eddig megjelent nagy ívrét alakú három füzetben, mely 30 lapot tartalmaz, mindezen feltételeket megtaláljuk, a miről a lapunkban szemelvényül bemutatott négy ábra is tanuskodik. A munka 8 füzetre, vagyis 80 lapra van tervezve, úgy hogy a 15-től a 18-ig századig terjedő korszakot kimerítően fogja szemléltetni, és méltó kiegészítéseül szolgál a hasonló tárgyú, de már régebbi Hefner-Alteneck-féle kiadványhoz, mely ismét a fősúlyt a középkorra fekteti. Wasmuth kiadványa építészeti vasművek mellett kisebb tárgyakat is közöl, azért annak úgy az építő-művészek, mint a műkovácsok egyaránt jó hasznát vehetik, s hivatva van, hogy szélesebb körökben elterjedjen.

A kiadvány lapjait forgatva, meggyőződünk, hogy e téren a művészeti igényeket kielégítő művek csak úgy állíthatók elő, ha a feldolgozás a vas természetének megfelel. E tekintetben a vas meg nem alkuszik, úgy hogy minden időben ugyanazon elvek voltak irányadók. Ezen elvek a vas gyakorlati használhatóságán, szilárdságán és nyujthatósá-

A magyar ifjuságnak az épitészeti pálya iránt észrevehetőleg nyilatkozó tartózkodását részint külső, részint belső okokból magyarázza ki.

A külső okok között felemlíti ama visszás helyzetet, mibe nálunk az épitészek a nagy publikum — gyakran illetékesebb személyek és erkölcsi testületek — részéről az épitészet lényegének, feladatának és hivatásának fel nem ismerése által sodortattak. Magyarországon még nem jutottunk odáig, hogy megkülönböztessük az épitészt a mérnöktől, s ha a műépitész hivatalt keres, rendesen azzal utasitják vissza még ott is, hol rá tényleg szükség volna, hogy épitészt nem használhatnak.

Fölemlíti továbbá azon szomorú tényt, hogy a külföldiek iránt nálunk már megszokott előitélet útját állja többnyire annak is, hogy a végzett ember magánirodákban működési kört és igy megélhetést biztosithasson magának, mert a külföldről beözönlő versenytársak mellett határozottan háttérbe szorúl.

Belső ok gyanánt az oktatás szűk terjedelmét és a nem egészen határozott, sokszor ingadozó módszert emeli ki. A tanterv nyomán a többek között utal arra, hogy az épitészek manapság a szerkezettant még oly alapossággal sem tanulhatják, mint év-

Wéber X Ferenc

wód

Felvinczi Takács Zoltán

Kiállítás Pécsett.

MAGYAR MŰVESZET

1927. 165. l.

Spanyol zsoldos c.

kepe, mely dr. Ludwig

Ferenc tulajd. Pécsett

repr. u. o

169. l.

Sculture: 10. Andreotti Libero:
15. Andreotti Libero:
Compr.: vitéz leve
23. Berti Antonio: Nor
52. Lucarda Tony : Bal
ri interni.
54. Maraini Antonio: S
63. Marchini Vitaliano
Il Municipio di Bu
81. Messina Francesco:
dei Culti e della
96. Rini Carlo: "S.M.
Il Ministro per la
117. Wildt Adolfo: Mado

Medaglie: 151. Sgarlata Filippo:
133. Mercante Luciano:
Compr. Consiglio N
140. Moschi Mario: "Hoc
dello Sport.
137. Moschi Mario:"XI D
Bronzo. Compr.: Mi
148. Sgarlata Filippo:
degli affari ester
149. Sgarlata Filippo:
150. Sgarlata Filippo:

Pitture: 169. Brass Italico: Pro
degli affari ester
196. Carrà Carlo: "Pine
195. Carrà Carlo: Autor
216. Casorati Felice: P
227. Ceracchini Gisbert
341. Peluzzi Eso: Paesa
390. Severini Gino: Nat
424. Toppi Mario: Madon

Weber Ferenc

fertő

† Münchenben 1887

dec. végén. Temették

dec. 30-án.

Vas. Ujs. 1888. 34. l.

Wéber Ferenc

festő

l. Wéber Falatt

is.

BUDAPEST 1932 JUN 26-1 M 7 M

Műcs. kiáll, 1930 tól

Pipics 122. l

LA SOCIETÀ UNGHERESE
DI ARCHEOLOGIA E DI STORIA DELL'ARTE

prega la S. V. Illma di volere intervenire

alla conferenza che

il Prof. GIUSEPPE DELOGU

terrà

sulla **Scultura italiana da Bernini a Canova**

(con proiezioni)

il giorno 11 giugno (sabato)
alle ore 17

nella sala del Museo di Arte Decorativa

(IX., Üllői-út 33/35)

Il presidente

Tiberio Gerevich

MDK

Weber H.F., festőm.

Történeti képek:
Szigetvár végpercei. Körajz

Borszem Jankó album.-Jutalom-képek, aczél-, rö-, fametszet és szinnyomatuk, stb.
Vas.Ujs. 1876,1.sz.XXIII.évf. 16.l.

Weber

nobrán XVIII. n

Lásd

Schoen

MAGYAR MŰVESZET
1936-335. l.

Weber

nobrain

l.

Schoen Buda és Óbuda

8 l.

Bütykös Kaparecz, Kelta II. 145.

öt művészből és két nem művészből, s a 3. számú díjat egy hét tagból álló pályabiróság ítéli oda, melybe négy tagot a Lipótvárosi Kaszinó, hármat pedig a «Magyar Képzőművészek Egyesülete» választ.

Az összes díjak a kiállítás megnyitásától számított *négy hét alatt* itélendők oda és adandók ki.

V. 2. Ferenc, festő, 1. Weber Xav.
Ferenc

A VÁLASZTMÁNY TAGJAI 1902-BEN.

o o o o

Elnök: *III Gróf Andrássy Tivadar.*
Alelnökök: *II Berzeviczy Albert, II Lotz Károly.*

a) ÁLLANDÓ TAGOK.

(Mint pártfogók.)

Andrássy Tivadar gróf
Apponyi Sándor gróf
Benkő Kálmán
Bubics Zsigmond püspök
Erdődy Ferenc gróf
Harkányi Frigyes báró
Hunyady Imre gróf
Károlyi Tibor gróf
Kégl György
Keglevich István gróf
Matuska Alajos, mint Budapest székesfőv. képviselője.
Montenuovo Alfréd herceg
Nádasdy Ferenc gróf
Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-megye alispánja
Pucher József
Ráth György
Samassa József dr., érsek
Széchényi Béla gróf
Schmidt József dr.
Szmrecsányi Pál, püspök
Wechselmann Ignác
Wenckheim Frigyes gróf
Wodiáner Albert báró
Zichy Nep. János gróf
Zichy Jenő gróf
Zichy Mihály

b) VÁLASZTOTT TAGOK.

1. Művészek.

III Basch Gyula
II Benczúr Gyula
II Bihari Sándor
III Bruck Lajos
I Dudits Andor
II Hauszmann Alajos
I Jendrassik Jenő
I Kallós Ede
II Kann Gyula
II Karlovszky Bertalan
III Knopp Imre
III Lechner Ödön
I Ligeti Miklós
I Márk Lajos
II Mihalik Dániel
II Olgyay Ferenc
I Schulek Frigyes
III Stetka Gyula
II Telcs Ede
I Ujváry Ignác
III Vajda Zsigmond
I Vaszary János
III Zala György
III Zemplény Tivadar

Weber X. Ferenc

— **Az 1875-diki naptárak első fecskéje** megjelent, a Franklin-társulat „Nemzeti Nagy Képes Naptárá“-ban. E nagy évkönyv, mely most az eddigi évfolyamoknál jóval diszesebb kiállitásban, egyébiránt hasonló terjedelemben és bő vegyes tartalommal jelent meg, hasznos kézikönyvül kinálkozik minden mivelt háztartásnak. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalmából a következőket emeljük ki. Költeményeket ad: Gyulaitól a Kisfaludy-társaság közülésén oly méltó tetszésben részesült „Sellő“ czimü balladát, továbbá Komócsytól genreképet és Ábrányi Emiltől forditást Lord Byronból. Elbeszélést Vértessy Arnold élénk tollából, „Egy rejtélyes gyilkosság“ czimü keleti képet a közelmultból s egy „Jelenetet az angol bank történetéből.“ Műcsarnoka Kaulbach Neroját, nagy alaku czimképpel, Munkácsy Éji csavargóit s Weber szigetvári hősnőjét ismerteti. Az „Egy év története,“ számos arczkép kiséretében vezeti be a bel- és külföld ez évben nagyobb szerepre hivatott élő, vagy ennek folytában elhalt nevezetességeit, minisztereket, tudósokat, irókat, stb. Az ismeretterjesztő rész nagyobb közleményei: a bank és börze, számos képpel, melyet mutatványul is közlünk; a vallásviszály Németországon, a méter-rendszer és mértékek részletes ismertetése; az akadémiai, Kisfaludy-társasági s az Erkel-ünnepélyek, stb. Számos kisebb, de közérdekü közlemény egésziti ki a dústartalmat, melyhez naptári rész, tiszti névtár s a vásárok teljes jegyzéke járul. Az értékes évkönyvet most is Áldor Imre szerkesztette; s ára, mint az előbbi években. 1 frt.

K.

cod

Vas. Ujs. 1874 588. l.

kezdtek képek mellett gipszeket gyüjteni. Két évvel utóbb Thiers az École des Beaux-Artshoz szervezett, tanítási czélra, tisztán gipszmásolatokból álló múzeumot. Ugy ez, mint az 1857-ben az angolországi Sydenhamban létesített gipszgyüjtemény összeállítása és elrendezése azonban nem történeti, hanem esztétikai és festői elvek szerint történt. 1848-ban Páris gipszmunkásai oly nemzeti műhely alapítása érdekében folyamodtak a kormányhoz, mely egy Párisban alapítandó nagy történeti gipszmúzeumot ellátott volna gipszekkel s egyben a vidéki múzeumok ily irányú kiépítését is munkálta volna. A forradalmak esztendeje azonban nem volt kedvező időpont ily terv keresztülvitelére. A gondolat harmincz évvel utóbb valósult csak meg, oly férfi kezdeményezésére és szervező erejének segélyével, aki mint tudós igazi történeti felfogással, a középkor szellemi rehabilitálásán fáradozott. Viollet-le-Duc fölismerte, hogy a középkor a franczia művészetnek s kivált építészetnek és szobrászatnak leggazdagabb korszaka. A tétel elméleti bizonyítása mellett gyakorlatilag, szemléletileg is meg akarta győzni szaktársait és a nagyközönséget s ezt úgy vélte elérni, ha a középkori franczia építészeti és szobrászati emlékeket nagy csoportban

A leány úgy megrémült a fiú hangjától, és szavától, hogy majd hanyattesett.

— De hisz ez borzasztó, a mire most maga gondol — kiáltott fel arcát kezével eltakarva. — Azt akarja, hogy megcsaljam a vőlegényemet?

— Azt — felelte a romlott ficzkó elszántan. — Szeretem magát, — folytatta neki tüzesedve. — Annak az érzésnek a hatalmával szemben, a melyet maga Isten oltott belénk, mi tehetetlenek vagyunk. Hazudunk, csalunk tönkreteszszük a magunk s mások életét, ha egyszer szenvedély erőt vett rajtunk. A szerelem mindennél erősebb, az erénynél is.

A leány félig hátrált.

— Oh!

A fiu utána nyomult.

— Hiába küzködik magával, Marie, — folytatta, elöntve a leány arczát forró lehelletémint a lehetetlenség a lehetőségtől. Még egy szóval tartozom magának, azt el nem hallgatom.

— Beszéljen.

— Én magát nem szeretem. Tudom, hogy a boldogságra nem számíthatok többé, egyetlen egy emberre vagyok utalva a mindenségben s az az ember maga; eltulajdonított engem, a természet rendje szerint magáénak kell magamat vallanom; az is leszek, mert nincs hova lennem, engedelmeskedni fogok, csinálhat velem, a mit akar, ha azt követeli, hogy nevessek, nevetni fogok, kezére járok, kiszolgálom, mint a keleti nők az urukat, hallgatni fogok, ha megbánt, lenyelem a könnyeimet, szép leszek a maga kedvéért, egyszóval igyekezni fogok olyan tökéletesnek lenni, a milyen valaki csak lehet, de ismétlem: szeretni nem tudom és szent meggyőződésem, hogy nem is fogom soha.

— Hm, most már értem ... oh értem. Azt akarja, hogy a kedvese legyek.

— Azt ...

Egy asztal állott a szoba sarkában. Az asztalon egy virágváza. A leány megragadta a porczellánt s magasra emelte a feje fölé. Aztán lecsapott vele a térdelő fiú fejére teljes erővel. A váza ezer darabra tört. A fiú homlokát elöntötte a vér.

III.

Annyi lovagiasság volt Alfrédban, hogy nem árulta el szüleinek a leányt. Sőt el is ment hazulról, hogy vissza ne térjen, valameddig meg nem gyógyult a fej és homloksebe. Hamarosan két levelet firkantott; (miután úgy a hogy kimosta és beragasztotta a sérüléseit) az egyiket bedobta a mademoiselle szobájába,

ESTI SZÜRKÜLET. — Weber tollrajza.

vel, — látom, hogy viszontszeret engem, az éggel ne akarjon szembeszállani.

— Oh!!...

A fiú eszét vesztette, nem látott, nem hallott, kitárta karjait, hogy magához ölelje a leányt.

Az a sarokba menekült előle s védőleg maga elé tartotta karjait.

— Csak még egy kérdést! — hápogta rekedten támadója felé. — Mi czélja van velem?

— Szeretni akarom... szeretni fogom.

— És?

— Semmi. Több nincs, mert a szerelem maga a mindenség.

S egy lépést tett előre a leány felé.

Az most már lebocsátotta a karjait, a komoly, mélyenjáró tekintetével védte magát.

— Kérem, még ne öleljen meg egy pillanatig, még nem tud mindent, — mondta ünnepies hangon. — Én nem fogok senkit sem megcsókolni, az oly távol áll a lényemtől,

— Bevégezte? — kérdezte a fiatal ember idegesen.

— Be, most már tudja, mihez tartsa magát. Feleségül kivánjon-e a hallottak után is, avagy egyebet gondoljon.

— Feleségül?!

A szó élesen pattant el a szerelemlázas fiatalember száraz ajakáról. Élesen és gúnyosan.

— Nem kivánom feleségül — folytatta sivár hangon. — Az nekem eszemben sem volt soha.

A leány arcza most már olyan volt, mint egy halott-lárva.

— Akkor sem volt az eszében, mikor megcsókolt?

— Nem.

— Hát akkor mi szándéka van velem?

— Mondtam: szeretni akarom. Akkor is, ha nem viszonozza érzésemet, annak ellenére is.

Egy tagotatlan, búgó hang fakadt fel a leány kebléből.

a másikat, a mely anyjának szólt, átadta az inasnak.

Az első levél így szólt:

— Bocsánat! Nem árulom el.

A másik így:

— Egy párbajügyben, mint segéd, hirtelen Bécsbe kellett utaznom. Bocsásd meg, hogy el nem bucsúzhattam tőled ...

IV.

Alfréd két hétig volt távol. Marie ezalatt, mintha mi sem történt volna, végezte dolgát rendesen. Lelkiereje csodákat művelt, mikor társaságban volt, nemcsak a Pierre és édesanyja emlékét, önmagát is meg tudta semmisíteni. Két énje volt. Az egyik a világ, a másik a maga számára. Az egyikre büszke volt, a másikat megvetette. Végtelen kicsinyeknek látta az embereket, könnyedén, fölénynyel számolt el velük, de saját magát oly magas

talapzatra helyezte, hogy a magányban, mely magábaszállásra utalta, egy pillanatra sem tudta megtalálni önbecsérzetét. Valami csodálatos, szinte perverz bölcseleti elmélet érlelődött az agyában. Önundorát csak avval volt képes legyőzni. Abból indúlt ki, hogy szenny tapadt a lelkéhez, a mi neki fáj. De az nem lényeges. Sem a szenny, sem a fájdalma . . . Kiveszett belőle minden subjektivizmus, a világegyetem arányait alkalmazta magára s oda konkludált, hogy nevetséges ostobaság egy olyan emberféregnek, mint ő, ha ezerszerte több is, mint a még hitványabb férgek, fontosságot tulajdonítania. Ha milliószorta több lenne, sem számítana a természetben, a melyben talán magának a földgömbnek hiánya, semmiségbe bukása is észrevétlen maradna: oly nevetséges kicsiség a mindenséghez képest ez is . . .

. . . Az Alfréd megfenyítése utáni pillanatokban arra gondolt Marie, hogy elemészti magát, föl is állott az ablaka párkányára, hogy a kövezetre ugorjon, de nem hajtotta végre a szándékát. Tekintete beletévedt a holdba és a hold lebeszélte őt öngyilkossági terve végrehajtásáról. Zavaros agyába akkor hullott bele szertelen bölcselkedésének a magva. Szégyelte magát, a fontoskodását a sápadt égi testtől, mintha az emberi szemmel nézett volna le rá . . .

Ettől kezdve nap nap után azzal töltötte az estéjét, hogy kikönyökölt az ablakán és az eget bámulta. Kivonta lelkét a földiek légköréből, a fellegekben és a csillagoknak élt. Arról, a mi itt lent körülötte történt, tudomást sem vett a magányban. Lenézett mindent, a mi emberi — nem is: mindegy lett neki minden. Az élet, a halál, az öröm, a bánat, az erény, a bűn, valamennyi fogalom, mit agyvelő termett, egy közömbös khaosszá folyt össze a fejében! . . . Így kopott ki a lelkéből az anyja és a Pierre képe is. Ők is csak emberek voltak, a világegyetem nevetséges, hitvány parányai. Nem írt nekik, illetve nem válaszolt a leveleikre.

V.

Így telt el körülbelül egy hónap. A Marie közömbösségén nem változtatott az idő. A viszszatért Alfréddal szemben mitsem változtatott a modorán. Olyan elfogulatlanul beszélt vele, (ha ki nem kerülhette), mintha semmi sem történt volna közöttük. Féreg volt a fiú a szemében, de ez volt a többi ember, ő maga is . . . nevetségesnek tartotta volna, hogy külömbségeket tegyen a sok semmi között . . .

Úgy látszott, hogy végkép elfogyott a leány lelke. Egy egyetlen egy csók mérges fulánkja kiölte belőle az összes eszményeket.

Úgy látszott, de nem volt úgy . . .

Vasárnap délután volt, midőn a szobaleány titokzatos arczczal belépett hozzá.

— Madmojzel, kérem, egy franczia úr keresi.

Marie kiment az előszobába a szobaleány nyomában.

Hatalmas, szálfenyőtartású, göndörhajú fiatalember állott az ajtó közelében. Arcza sápadt volt; örvényes, ziháló keblével birkózva fakadt torkából e hang:

— Marie!

— Pierre!

És egész hosszában földre zuhant a leány.

Midőn föleszmélt, két férfit látott a szobájában — a hova ájulása után a házi asszony bevitette — az orvoson kívül. Az egyik térdelt, a másik a fejénél állott. Pierre és Alfréd voltak.

Pierre, midőn kinyilt a szeme, ujjongva esett neki a kezének s elhalmozta azt forró csókjaival.

Alfréd sírt.

A leány meg akart szólalni, de vőlegénye elhallgattatta.

— Chut, Marie. Mindent tudok. Ő — Alfrédra mutatott — őszintén meggyónt nekem.

— És? — kérdezte a leány ijedt, könyörgő szemét vőlegényére emelve.

— Nem történt semmi sem, — nyugtatta meg a franczia ifjú menyasszonyát, — jobban szeretlek, mint valaha.

Éles, ujjongó sikoly fakadt fel a leány kebeléből.

— Pierre! Oh Pierre!

STRAUSZ RICHÁRD, AZ ELEKTRA OPERA SZERZŐJE, KI MOST BUDAPESTEN JÁRT.

Az ifjú karjaiba zárta a leányt és összevissza csókolta az arczát, száját, szemét.

— Oh Pierre — sóhajtott fel Marie, a guvernant, szinte elalélva a nagy boldogságtól — miért nem csókoltál meg már otthon, akkor nem vesztettem volna el az eszemet itt.

*

A csók olyan: mindent elvehet a lánytól — és mindent visszaadhat neki.

A NÉGY DOHNA A MAGYAR TÖRTÉNETBEN.

A Magyar Tudományos Akadémia október 31-iki összes ülésén mutatta be Heinrich Gusztáv főtitkár a lapunkban közölt négy arczképet. Az arczképeket a Dohna-Schlobitten ház mostani feje, Rikhard herczeg, a schlobitteni (Ostpreussen) kastély családi arczképcsarnokában őrzött olajfestmények után készíttette és ajándékul küldte a Magyar Tudományos Akadémiának.

A szép figyelmet az Akadémia megköszönte a herczegnek, a ki e lekötelező ajándékkal a magyarság iránt érzett rokonszenvének adta jelét. Az arczképeket ezentúl a Magyar Történelmi Képcsarnokban láthatja a közönség. Ott valóban jó helyen vannak. A messze szétágazó ősi Dohna családnak tagjai, a dohnai várgrófok, a kik közül Schlobitten urát a herczegi czím illeti, sok fonállal kapcsolták nevüket a magyar történethez. Közülök egynéhányan mint diplomaták jártak nálunk és még többen küzdöttek mint katonák a magyar csatatereken, vérökkel áztatva e földet.

Gróf Dohna Kristóf, a schlobitteni ág alapítója, a XVII-ik század első tizedeinek igen kiváló diplomatája volt. Az anhalti herczeg és a pfalzi választó, a későbbi téli király szolgálatában sokat utazott Európaszerte. Kedvelt embere volt IV. Henrik franczia királynak, szivesen látták az angol udvarban, Hollandiában, Velenczében és több német udvarban is. Levelezett Paolo Sarpival, a velenczei szerzetessel, kit összeütközése a pápai udvarral világhírűvé tett és jól ismerte Thuanust, a nagy franczia történettudóst. Sok ismeretü, éles látásu, előkelő, élénk szellemü ember volt. Mint buzgó kalvinista államférfiú sikerrel fáradozott a nagy Habsburg-ellenes európai háború előkészítésén, melynek kitörését IV. Henrik megöletése hiusította meg. Önéletrajzát eddig csak töredékes közleményekből ismerjük; ha — mint remélhető — az egész kézirat kiadatik, a világirodalom igen érdekes emlékirattal fog gyarapodni.

Szó lesz abban Magyarországról is. Mert Dohna Kristóf nálunk is járt, mint a téli király követe. A prágai udvar akkor küldötte Dohnát Bethlenhez, midőn meghallotta, hogy a magyar fejedelem komolyan alkudozik a bécsi udvarral a fegyverszünet vagy béke iránt. Ez a béke megsemmisitette volna Pfalzi Frigyes reményeit. Dohna 1620 január 20-án érkezett Kassára s ott tartózkodott február 26-ikáig. A német főúr Alvinczi Péter házában volt elszállásolva, s mindennap vendége volt a fejedelmi asztalnak. Dohnának igen jellemző és történetirásunkban még fel nem használt feljegyzései vannak Bethlenről s a magyar viszonyokról. Bethlen nagyon megkedvelte vendégét. A bucsuzáskor egy tűzkövekkel kirakott török kardot ajándékozott Dohnának. Ez a kard ma is megvan a schlobitteni kastélyban, hol kegyelettel őrzik a Hohenzollern ház néhai rokonának becses ajándékát.

Kristófnak bátyja, a négy évvel idősebb Ábrahám szintén 1620-ban járt Bethlennél. Mint a sziléziai rendi követség vezére jelent meg a beszterczebányai országgyülésen. Nagy követjelentését mellékleteivel együtt talán a jövő évben teszi közzé az Akadémia a schlobitteni levéltárban őrzött példányok után. Ábrahám szintén nagy műveltségű, világlátott katona és államférfiú volt. Irodalmi művei közt nevezetes az 1613-iki regensburgi birodalmi gyűlésről irt terjedelmes szatirikus költeménye, melyet életrajzirója, Chroust Antal tett közzé 1896-ban. Magyar történetiró is hasznát veheti e korrajznak, ha II. Mátyás királyt s környezetét kivánja jellemezni. Nem a léha csúfolkodó szellem ingerelte Dohnát a szatirára, az ő lelke komoly volt s melancholiára hajló. Sokat követelt önmagától és másoktól is erkölcsi tekintetben. Puritán szigorú erkölcsbíró volt. Lényének egyik fő vonása: a mély vallásos érzés. Jeles életrajzirója beszéli, hogy Dohna Ábrahám kora ifjuságában otthonról Dessau felé lovagolva, a hosszú tizenkét napig tartó úton a nyeregben ülve zsoltárokat olvasott. Könyv nélkül tanulta azokat a zsoltárokat, melyek emlékezetébe még nem voltak bevésve. Úgy el volt merülve, hogy nem vett észre egy lecsüngő faágat, mely arczát megcsapta és majdnem szemevilágától fosztotta meg. «Egy ifjú lovas» — mondja Chroust — «a ki zsoltárokat énekelve indul élete pályájára — találóbb képpel nem jellemezhetjük Dohna Ábrahám lelki mivoltát.» Vallásossága nem volt külső megszokás, áthatotta lelkét s fejlesztette kötelességérzetét, tevékeny jóindulatát s áldozatkészségét. Beszterczebányán körülbelül azt kivánta Bethlentől, a mit öcscse kért tőle Kassán. Adjon gyorsan és erélyesen katonai segítséget a téli királynak. A beszterczebányai gyülés idején már égető volt a szükség, a liga már erősen készülődött a döntő csapásra. De a magyar fejedelem politikája nem volt oly egyszerűen protestáns, mint a minőnek a Dohnák óhajtották. Sokféle tekintet vezette Bethlent politikája szövevényes útjain. Mind a mellett a két Dohnát nagyon megkedvelte; Ábrahámmal is sokat beszélgetett az európai politikai viszonyokról, a görögkeletiek és a protestánsok uniójáról és nagyon sajnálta, hogy

BRIAND FRANCZIA MINISZTERELNÖK.

Weber

l.

LykaMagyműI300-50

44, 52, 121, 195-
227, 231, 233, 254,
357, 476-7, 529,
532, 537. l.

	magasság	szél

Weber X. Ferenc MDK

Szent Lászlómak felajánlják a keresztes hadak fővezérségét, repr.

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Magyar Müvészet 1927.169.o. Kerényiné

Wéber X.Ferenc: Spanyol zsoldos.
Ludwig Ferenc tul.

2/. MDK

Weber Ferenc, festöm.

" 1871.okt. 15. -i számában: /58 év elött.Most 1929./ Weber Ferenc, kitünö festészünk "Szigetvár végpercei" képe e hó végével érkezik ide kiállitás végett. Célszerü lenne, a ha képzömüvészeti tárlat más képeket is beküldene, mint Arad és Nagyváradra."

Weber Ferenc centenáriumához.
Dunántul 1929.okt.20. 7.1.

1/. MDK

Weber Ferenc, festöm.

" Pécs-Baranyai Muzeumi Egyesület és a Pécsi Képz
művészek és Mübarátok Egyesülete W.F. müveinek ki-
állitásával ünnepliki meg városunk ves festömüvészé-
nek loo éves születési évfordulóját. Bolgár Tibor azt
közli velünk, h. Bánfay Simon v.pécsi kir.közjegyzön
"Pécsi Lapok" c.lapjában, melynek édesatyja is munkatá
sa volt, egy Weber Ferencre vonatkozó érdekes hirre
Bukkant: " ./.

Weber Ferenc centenáriumához.
Dunántul 1929.okt.2o. 7.1.

M.D.K.

Wéber Ferenc, Marastoni festő

"Szigetvár végpercei"

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litográfia

M.M.M. Évkönyve 1952, 60 l.

Veber K. Ferenc festő M.I.N.K.

Szigetvár végpercei c. képét Federle K. litografálta.

Gerevich, A magy. könyvjz. 1960 138

Weber X. Ferenc. F. Mg. 19. 2.

1880 Spolyi-féle egyházi pályázatra „Mater Dolorosa" c. művel 1. díj (Ly. III. 87.)

Vág-Újhely (Nyitra m)

sives r.k. templom ötvös művei.

stróma eml. A.É. 1892. 175.

G. 577.

Weber Xav. Ferenc (pénz.) F. M. 19. 2.

1865 münch. ak. (Ly. N. r. 149.)
Olim lipsiens.

Anyakvi sz.: .....

.....

m: .....

árgyak: .....

yam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

árgyain kivül tud .....

.....

ást vállal: helyben — vidéken.

tt-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

egyzések: .....

Weber Ferenc festö.

Művészet.1905.417/18.1.

K Weber F. rézmetsző

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

/Weber F./

M. D. K.

Weber Xav. Ferenc festő
(1829-1887)

Történelmi kompozíciókkal lett ismertté.

Bauthon-Németh-'ég vári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945
Bn. 1962 142, 204.

MDK

Weber X. Ferenc

Szent Lászlónak felajánlják a keresztes hadak fővezérségét, repr.

Műcsarnok. Szent Imre kiáll. 1930.

Weber Ferenc

2 rod

Kelet. 1893

430. l.

lint Károlytól, hben, 400 hl
fehér bort 48.000·– @ 120·–
1½% skontó 720·–

lej. ma.

és hitelre 100 hl vörös bort @ 162·–

lej. febr. 3.

Váltó

Folyószámlának

5 Intézvényünkért Sebök Jánosra, Győr, R/ Forgalmi Bank Rt., hben. lej. jan. 5.

---

1. átvitel

2. átvitel

o—II—72.)

1871 évi kiáll.: Szigetvár végperczei, olajf.

1873. évi kiáll.: A keresztes hadak küldöttsége szent László előtt, pályamű a történeti festménypályázatra.

1878. karácsonyi kiáll.: A megzavart ima, megvette a Képzőművészeti Társulat.

München

Weber X. Ferencz

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveivel vett részt:

1879. márcz. és ápr. kiáll.: A szórakozott zárdaszakács, olajf., 600 frt.

1879. decz. kiáll.: A gyászoló pompejünő, olajf., 2500 frt.

1880. tavaszi kiáll.: Szent Ágoston, Örangyal (pályamüvek az egyházi festészeti díjakra).

1880. tavaszi kiáll. II. sor.: Pompeji sirkert utcrája, 300 frt. — Mater dolorosa.

1881. tavaszi kiáll. II. sor.: Csendélet, olajf., 200 márka.

1881. őszi kiáll. II. sor.: Szentháromság, olajf., pályamü. — Szentháromság, olajf., pályamü. — Szentháromság, olajf., pályamü.

Weber Xav. Ferenc

Rónaky Kálmán dr.

A mi művészeinkről.
Pécsi Napló. 1912. jun. 29.

U. 318.

Mater Dolorosa c. képe a pécsi temetői kápolnában. Z festménye a pécsi városházán –
(József és László főhercegek az ágyút először elsütik a pécsi sátortáborban.

6872
T. 6436.-

nynyel diszitett és allegorikus
y mögött talapzatra helyzett

)I

atia
o
elli Cosmografo della
ica di Venetia
o
Reumo
tonotario
itore della

del Ecc Senato.

. 43.9: 59.5 cm.

0-95

Weber Ferenc
festő

M.D.K.

Petőfi költemények illusztrátora.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Weber Xavér Ferenc, festő

Pécsett dolgozott 18.-19. századi festők. Egyházi festő volt. 219.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs. 1968

M.D.K.

Véber/Weber/Ferenc, festő

---- -----

Lásd. Weber címszó alatt. 565.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. 1966-67. Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

Weber Ferenc festö

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20.

Kaas Ivor: Magyar festök

München. Weber F.

Pesti Hirlap. 1880. máj: 2. 3.
Az egyházi festészet emelése
tárgyában....

Weber Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1880. máj. 2. 3.

Az egyházi festészet emelése tárgyában....

Pest

Századok 1874.184-2o5 o.

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

/Weber F./

Weber F.? festö.

Képzömüvészeti Szemle.1879.2.sz.30.l.

Weber Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1879. dec. 21. 3.

A nagy kiállítás....

Weber terese ~~[illegible]~~ festő

Budapesti Hirlap. 1882. V. 4

122. r. 2. o. Melléklet,

Magyar művészek külföldön

Rézmetszet
Szerelem bokrétája
Weber F.

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber F./

Rézmetszet

Haldokló áldása

Weber F.

Századok 1874.134-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber F./

Első díj, egyházfestészeti pályázat,
Weber F.

Pesti Hirlap. 1880. ~~[illegible]~~ máj. 2.3.
az egyházi festészet emelése tár-
gyában....

Weber Ferenc festö

Pesti Hirlap 1879. márc. 7. 4.

Az orsz. nemvészeti csarnokban....

Weber Ferenc festő

Perti Hilap. 1879. máj. 16. 5.

Tavaszi műtárlat

Weber Ferenc

festő

Budapesti Szemle, 1873. II.

183 - 198. l. - Keleti Gusztáv:

Képzőművészeti Szemle.

Weber Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1881. nov. 6.

Szmrecsányi Attila: Őszi műtárlat

Wéber „festő"

Pesti Divatlap, 1844. II.

285.

Pesti műkiállítás

Patak Jenő

Batthyányi szobor-ra Királyi Pál - jobboldali képviselőtársai között - 655.-forintot gyüjtött.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.11.210.old.
Fövárosi hirek/Rövid hirek/

Weber festö.

mint a München-i müv.akadémia tanára

Pesti Hirlap.1882. 1-mell. 3.l.
május 5.

7. *Georg Leonard Weber: A feltámadt Krisztus, 1702.*
Pozsony, Slovenská národná galéria

Szintén új szerzemény és a ritkán szignált szobrok közül való *Georg Leonard Weber* Feltámadt Krisztusa 1702-ből; igen jó színvonalú darabbal gazdagítja szobrászának az újabb irodalomban pontosított életművét.[16] A Weber—család valószínűleg Frankföldről származott, ahol Schwarzenburg herceg udvari szobrásza volt az apa, Johann Baltazar. Georg Leonardról első adat házasságkötéséé Schweidnitzben 1698-ban (születését 1670—75 körülre teszik, meghalt 1732 után), itt keresztelik öt gyermekét, akik közül a három fiú szobrász lesz. Ebből a — harmadik — generációból juthatott el Morvaországba az 1702-ben született Joseph Weber, aki nem kizárt, hogy azonos a Nagyszombatban 1749-ben polgárjogot nyert Josephus Leonardus Veber sziléziai származású szobrásszal, sőt a budai Wéberek, József Lénárd I. (1702—1773) és II. (1784-ben még dolgozik) munkássága sem függetleníthető a sziléziai, cseh és morvaországi barokk szobrászati előfeltételektől.[17]

16 *Danuta Ostowska:* Jerzy Leonard Weber rzeźbiarz śląski epoki baroku. Roczniki Sztuki Śląskiej, t. 2. 1963, 92—116; legújabban: *Konstanty Kalinowski:* Rzeźba barokowa na Slasku. Warszawa 1986, 179—184, 226, 330.

17 *Ostowska* i. m. 107. szerint, *Prokop, A.:* Die Markgrafschaft Mähren in Kunstgeschichtlicher Beziehung. Bd. IV. Brünn 1904, 1290 nyomán József Weber 1750-ben Staré Brno ágostonrendi kolostortemplomának sekrestyeszekrényére készített szobordíszt, míg *Miloš Stehlík:* Nástin dějin sochařství 17. a 18. věku na Moravě. Sborník práci FFBU F 19—20, 1975—76, 35—36 *Cerroni* adatára hivatkozva tulajdonítja a brnói Szent Tamás templom kapuszobrait Josef Leonard Webernek és társít ezekhez stiláris alapon jelentős dél-morvaországi életművet a 18. század második harmadából. Vö. *Aggházy Mária:* A barokk szobrászat Magyarországon. Budapest 1959. l. 292, ill. 296. és *Viera Luxová:* Pozudmky k stavitel'skej a sochárskej tvorbe 18. Storočia na Slovensku. sn: Problémy umenia 16—18. Storočia (Zbornik referátov zo sympózia). Bratislava 1987, 159 (a nagyszombati poegdrkönyv H bejegyzése pontosan: „16. 7. 1749 Jozef Leonard Veber Joco Svejnicz").

Mindenképpen ebből a dinasztiából kell eredeztetnünk a „budai" Wéber József Lénárdot, aki 1753-tól kimutatható Budán, de csak 1757-től polgár és itt hal meg 71 éves korában 1773-ban. Tehát 1702-ben született, amikor Georg Leonard Weber Josef Johannak keresztelt fia Schweidnitzben, ennek fia pedig 1738-ban Neustadtban: *Ostowska* i. m. 94, vö. *Schön Arnold:* A budai Szent Anna templom. Budapest 1930, 190. Bár a morvaországi életmű összevetése a budai Weber-szobrokkal (Flórián-kápolna, Szent Anna-templom homlokzati szobrai 1760—1766) nem vall egyértelműen azonos mesterkézre (Miloš Stehlík szóbeli közlése) és a családi adatok egybeesése sem feltétlenül egyenes vonalú leszármazást bizonyít, a Weber-dinasztia kirajzását *Garas Klára* témafelvetése óta (A közép-kelet-európai művészmigráció kérdéseihez. Előadás a Magyar Tudományos Akadémián, 1978) evidenciában kell tartanunk. Az egyébként gyakori vezetéknév mellett rendszeresen megjelenő Lénárd utónév (amely felvett is lehetett) mindenesetre árulkodó. Névstatisztikai kérdésekben (l. még alább is) J. Soltész Katalin volt szíves eligazítani, amiért e helyt is köszönetet mondok. L. összefoglalóan: *J. Soltész Katalin:* A tulajdonnév funkciója és jelentése. Budapest 1979, 44—55.

WEBER, Georg Leonard rokona
Jávor Anna cikke
Művtört.Ért. 1989 1-4
17h.p.

Veber György

ötvös

1721–22.

Kistoronyban

Schuller Zwei

354, 355 l.

Pitts Vorsut ist

Weber György

OTI pécsi tüdőbeteg-
szanatorium terv.
megvétel

MMÉEKözl

1940. 8. l.

Weber György

szőnyegszövő mester

lásd

Éber László dr.: A

karaisonyi kiállítás.

Magyar Iparművészet

1905. 3-l.

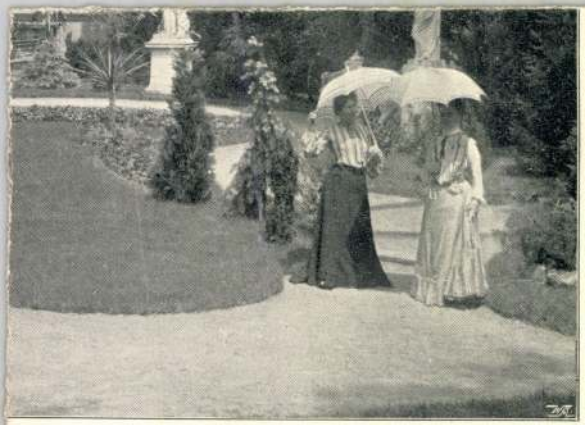

Weber György, ötvös. A XVI században Körmöcz-bányán élt s a város társadalmi életében is jelentékeny részt vett. 1577-ben városi tanácsos, s néhány évvel később, 1581-ben polgártársainak bizalma Körmöczbánya kapitányává tette. Meghalt 1586. november 11-én.[1])

1) Mihalik József: A beszterczebányai ötvösök pecsétje 1598-ból. „Archaeologiai Értesítő" XII. köt. Új. 1892. 78. l.

Weber Henrik

Az első magyar
független magyar
miniszterium.
Fenti rajza után
acélra metszette
Tyroler József

cód

Lattam
1948. III. 13.

Római cserépedény T. 148.

tól származott a
elpusztult. A XVIII. században Bésán és Sauska családok a földesúr
1745 körül települtek a helységbe. Most Mattyasovszky-Zsolnai

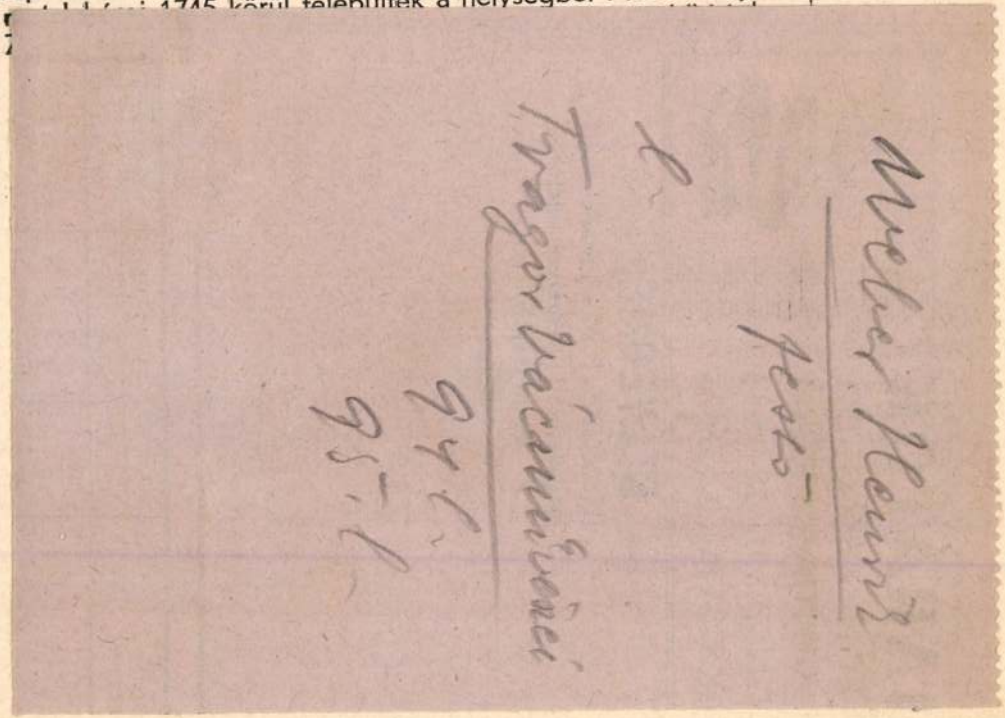

pécsi szeminárium lett a földesura. Most is a pécsi rk. papnöveldének van itt nagyobb birtoka.

BÁNFA.

Kisközség a szentlőrinci járásban, sík vidéken. Hozzátartozik: Bánfai erdő. Területe:: 2031 kat. hold, lakósainak száma 401. Nemzetiségi szempontból 370 lakósa magyar, 7 német, 4 horvát; felekezeti szempontból 391 rk. és 10 református vallású. Foglalkozás tekintetében a lakosság között 350 személy őstermelő, 27 iparos, 11 kereskedő, 8 közszolgálati alkalmazott v. szabadfoglalkozású, 4 nyugdíjas. Lakóházainak száma 93. Közoktatásügyét 1 rk. elemi népiskola szolgálja.

A község Árpádházi uralkodóink idején Szársomlyó várához tartozott. 1492-ben a Kozáriaké, akiktől a pécsi püspök szerezte meg kir. adományképen. A püspökség a hódoltság alatt és azután is megtartotta itteni birtokát, s ma is tulajdonában van a határ legnagyobb birtokteste. (844 k. hold). Lakóssága mindig magyar anyanyelvű s rk. vallású volt. 1833-ban lélekszáma 439 rk. vallású egyénből állott. Egyházilag a sumonyi plébánia leányegyházát alkották.

Weber Henrik

festo

Grod

Haeufler 1854

I 152.l.

Weber Henrik

festo

l –

Mátrai 1862

49. l.

53. l.

90. l.

...nitaltatott			91	—
...s járandóság	18685	50	16770	40
...izettetett	16770	40		
...ágjárandóságok	=1915	10		
...ott	19028	58		
...ndóságok	18685	50		
...advány	==343	08		

...vegfestő még
...ját, mely
...lenni. Ez az
...itaphium és
...nak költsége
...tványból.

...ága a nálli-
...55 koronával,
...ronával
...a mi ja-

Sz. 208 XII/31.

Él

Rendkí

N é v	Foglalkozás
Bak Vera	

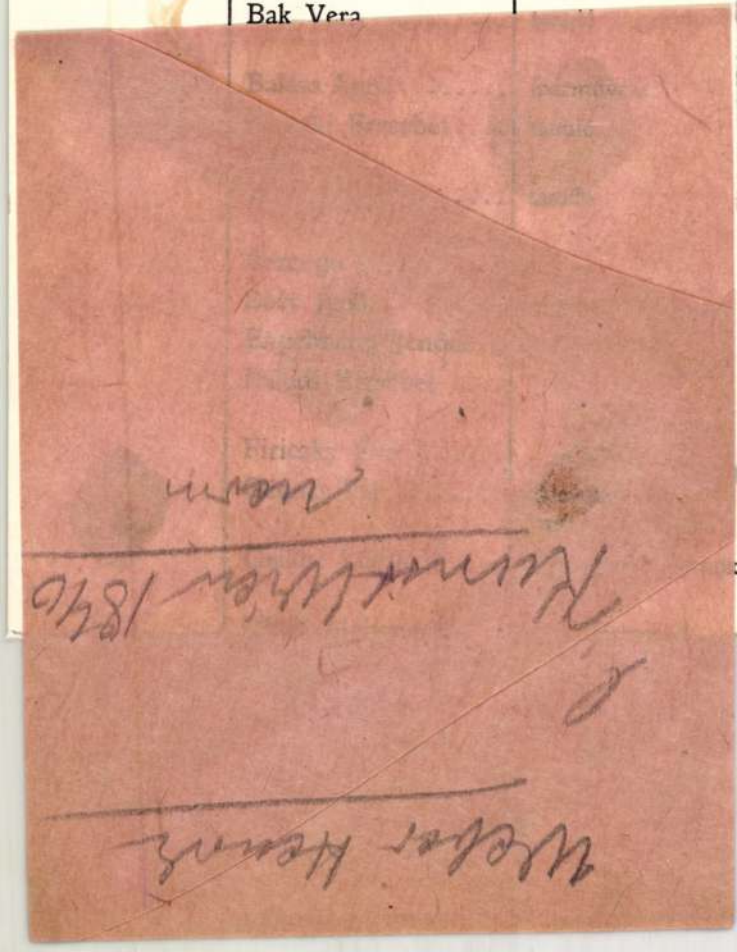

Osztály	A tanfolyamra járt
bőrdíszműves	X. 3— VI. 21.
ötvös	IX. 19— VI. 21.
nőiszabászati I.	IX. 26— X. 10.
alakrajzi I.	X. 3— III. 7.
alakrajzi II.	IX. 19— VI. 21.
mintázó A)	IX. 19— VI. 21.
gépipari II.	IX. 19— XI. 24.
ékítményesrajzi I.	IX. 19— VI. 21.
gépipari I.	IX. 19— IV. 7.
faipari	IX. 19— IX. 15.
ötvös	IX. 19— XI. 21.
díszítőfestő	IX. 19— IX. 26.
ötvös	IX. 19.— VI. 21
férfiszabászati	III. 14— VI. 21.

Weber Henrik

Báró Jósika Sámuel archeje,
fametszet fenti
rajza után
A fametsző signatúrája

repr.

Jó Br. Rá
179. l.

1/1948

A Minisztérium 184.

Műemlékek OrszágosBizottsága a

Weber Henrik

Müegyl. 1843. évi
Kiütl.

l.

Magy. Müvészet
1948. 59. l.

Költségvetés
Kiutaltatott
Minisztériumb
Felhasználva
Rendelkezésre

fistele

~~000~~

000

2.000 (Rajiul)

3.000.—

Weber Henrik

festő

l.

A magyar festőművészet albuma.

78. l.

átyám!

délelőtt sikerül még Veled beszélnem,
t a Mihály kápolnába kellett menned,
telettel, hogy a Beléd szerelmesedett
e. Családostul én is ott leszek és re-
i a sok zabát és a dumát. Brodiné a
ik és egy órára vár.

tisztelettel és szeretettel:

Weber Henrik

l,

Perálltörtképes

628·l.

Weber Henrik

festo

l.

Szana 1890

63. l.

64. l.

85, 86. l.

. E tisztelotdij összegét esetről-esetre a
főtitkar javaslatára az elnök állapitja meg.

ésügy intézményeinek látogatása.

20.§.

nak, vagy megbizásuk alapján - mint helyettes-
inek, illetve a bizottsági titkároknak joguk
ter fenntartósága alá tartozó, vagy államsegélyt
intézményt meglátogatni és az ott folyó mun-
lnoki tanács tagjait az elnök, a bizottsági
eg helyettesitésükben történő látogatásra.
nat a Tanács elnökének előterjesztésére a
és b rmely külső szakértője is.
foglalt látogatási engedély mindig csak arra
ri rendelet szól.
értesiti az illető intézmény vezetőjét a
tiről.

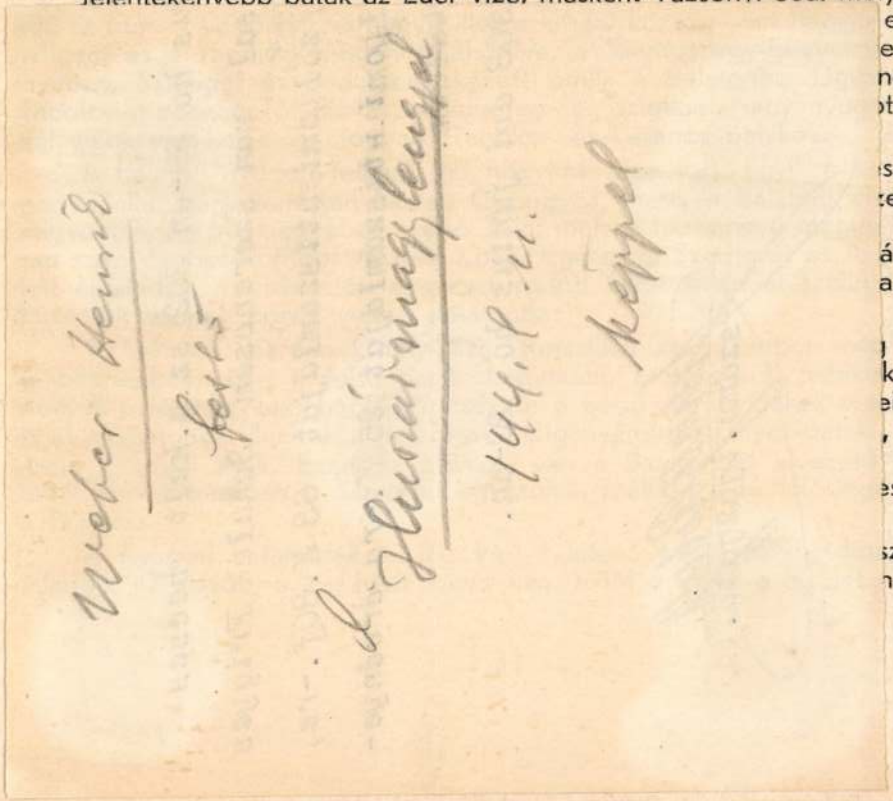

...Jelentékenyebb patak az Eger vize, másként Vázsonyi Séd, mely hosz-
...el szűk
...eti völ-
...ncsak a
...ti lábá-

...szthelyi
...ek leg-
...idiliku-
...áti mel-
...a rend-

...jelen-
...k ezek,
...eit szál-
..., Nagy-
... Sió is,
...es vizét

...sze 289
...nagysá-

feltünően szegény, addig a peremszeleknél a vízbő és sok csetben ma-gasabb hőfokú forrásoknak egész tömegére bukkanunk.

A vidéknek tájképi szépségekben leggazdagabb patakjai a Bakonynána és Jásd között remek szurdokot (Római fürdő) alkotó-, kelepelő malmoktól zajos völgyü Gaja-; a Pénzeskút és Bakonybél mellett kigyózó Gerence, mely a Kerteskő alatt bámulatos szépségü szurdokot formálva, hatalmas sziklafalaival, tornyaival, háznagyságú kőgörgetegeivel habfodrot hányó, kőről-kőre ugrándozó kristtályos vizével, óriási páfrányaival, tarka virágszőnyegével, környező erdőivel, egyaránt magával ragadja a természetjárót, geologust és a mészflóra buja gazdagságával betelni nem tudó növénygyüjtőt.

A Gerencével versenyre kelve pompáz a Zircen átfolyó, az apátsági parkban kedves tavat alkotó Cuha, mely Csesznektől nyugatra, a dachsteini mészkőszírtekbe vágódva alkotja alagutakban gazdag szurdokvölgyét.

És itt találjuk a Bakony délkeleti részeinek vizeit magába foglaló, különleges tájformáiról híres Veszprémi Sédet is, melynek forrásvidéke a csehbányai Parésbörc és az 586 méterre kapaszkodó szentgáli Alsóhajag közt elterülő kavicstetőkön van. Ez a víz Herenden, Bándon, Márkón át, abban a hatalmas törésvonalban folytatja utját, mely nyugot-északkeleti főirányban Várpalota felé húzódik s a vidék dolomitfennsíkjába a

Ötvösség, világi Wéber Gyula:
bihorlás hajó

Az Eliwest Politeg gyár üzemi
kápkiérhitása

Szabad Nép 1948 máj. zi. -40.-

Nagyházi telt háza

MŰGYŰJTÉS

Szerkeszti: Bátki Mihály

Undok mai nyelvhasználatunk szerint „beindult" az őszi aukciós szezon: minden aukciósház terme megtelt érdeklődőkkel, komoly gyűjtőkkel, tőkéjüket befektető újgazdagokkal, nepperekkel, külföldiekkel, kis vagyontárgyuk sorsát aggódva figyelő öregekkel. Be sem tudok számolni egyszerre, jövő héten folytatom.

Kezdem a legutóbbiakkal, hogy az információ legalább ezeknél friss legyen. A hó végi Pless & Fox aukción az érdeklődők most is megtöltötték a Vígszínház előterét. Mindenfélét lehetett vásárolni, ezer forinttól egymillióig — az előbbi egy ókori bronz gyűrű volt. A milliós tétel, egy szoliter, két és fél karátos, régi csiszolású, tiszta brilliánssal *nem* kelt el, legalábbis az aukció folyamán, lehet, hogy végül visszakérték. Az árban utána következő 330 ezres gyűrűnek is ez volt a sorsa. Nekem legjobban egy század elején készült, finoman megmunkált *melltű* tetszett (95 ezerről 190-ért), továbbá egy ezüst karkötő, beágyazott arany díszítéssel és biedermeier tűzzománccal, mindössze 22 ezerért.

Mást mutat Nagyházi remek anyagának aukcionálása: a teremben már fél öt felé alig volt szabad hely — pontosabban, az ülések majd felén ott díszelgett egy-egy „foglalt" tábla, ami az aukciósház törzsvendégei iránti — különben indokolt — elfogultságát jelezte. Azt azért megjegyzem, hogy elképesztőnek tartom a gyönyörű Tornyai-főmű (80 ezerről méltán 280-ra verték fel) katalógusbeli kísérőszövegét. Szeressük (és ez nem suk-sükölés, hanem felszólító mód) az erdélyieket s a hozzájuk számító nagybányaiakat, mindazonáltal a legkülönb alföldi mestert Hódmezővásárhely helyett marosvásárhelyi születésűnek feltüntetni éppúgy hiba, mint életkorát tíz évvel meghosszabbítani, mert — sajna — nem 1946-ban, hanem 36-ban meghala. És ha már az alföldieknél tartok, nem dicsérhetek eléggé két 1930 körüli szentesi tájképet (40 illetve 50 ezerért kelt el), mely Rudnay legjobb (kevéssé modoros) műveire emlékeztet; jobb, mint a (helyesen) alacsonyabb áron indított szélmalmos Rudnay-táj (amely viszont a név miatt 110 ezret ért el). Két Holló és Chiovini is kikiáltási áron (46 és 40) állt meg, mint egy gémeskútnál beszélgető nőket ábrázoló kép (180) vagy egy szokatlanul jó, expresszív Nyilasy (220 ezer). Fényes szép havas alföldi táját 120-ról 260-ra értékelték — jól tették.

Beérkezett festők műveit olykor túl magas áron indítják, aztán nem kelnek el, mint Patkó Károly impozáns önarcképe, melyért most még sok a másfél millió. (Különben a Váci utcai Belvárosi Aukciósházban most van egy átfogó Patkó-kiállítás, mely végre helyére teszi ezt a szinte napjainkig mellőzött mestert.) Soknak bizonyult nem egy Czóbel-grafika, meg (650 ezerért) egy érdekes Mattis-Teutsch-szoborterv (míg *Magányos fája*, mely Kassák tulajdona volt, méltán haladta meg — százalékkal — az egymilliót). És megmaradt egy, fivérét ábrázoló, Rippl-Rónai másfél millióval, míg (gyengébb) *Zorkája* 480-ról 1,700 ezerre emelkedett.

További „milliomosok" Nagyházinál: Jawlensky nem tündökletes, de jellemző, s igen helyesen védett női portréja indokoltan kelt el a meghirdetett kétmilliós áron. Weber Henrik romantikus olasz dombvidéke 1,600 ezer (1,200-ról), Donát János bűbájos nője 1,100 (feléről). Brechler Béla *Sziklás tája* ugyanennyi (460-ról), két Jac Karmann, 1,200 és 1,500 ezer (300-ról), egy Mednyánszky 2,200 (650-ról), egy védett Csók-Zűzű 1,800, Iványi Grünwald *Virágcsendélet* kerek egymillió (750), egy balatonparti csoportot ábrázoló, meglepően realisztikus, kései Egry-remekmű 1,100 (180 ezerről), ugyanannyi volt egy (védett) Kádár Béla (460-ról), egy másik 1,700 (750-ről); kikiáltási áron még százezerrel többet ért egy zebegényi Szőnyi — bútor, szőnyeg, műtárgy, ékszer nem érte el a milliót. De ez a milliós határ ne riasszon el senkit: ha valaki nem *nevet* akart vásárolni, 20-30 ezerért már minden műfajban tisztes tárgyat kaphatott.

A műtárgyak frontján meglepetés volt a megint csak drágán indított Zsolnayak sorozatos visszamaradása, viszont a szokottnál jobban szerepeltek a cseh üvegek. Volt kereslet az ezüstök, ékszerek s órák, szőnyegek és bútorok iránt is. Egyszerű biedermeier varróasztalka például 60 ezerről ötszörös áron talált gazdára.

Amit még mindig hiányolnék: a külföldi képek kellő értékelése — például két 17. és 18. századi holland kép is visszamaradt. Nem valami sokra becsülték Favretto halászképét: 260 ezerrel indult és 440-nel ütötték le: az aukció legjobb vétele volt, és remélem, nem osztrák vagy — ami még érthetőbb lenne — olasz vevő vásárolta meg. Az utolsó velencei művész az *ottocento* legkülönb mesterei közé tartozott, nem jellemző (mert nem történelmi vagy zsánerkép), ám annál jobb festménye igazán megérdemelte volna, hogy „levédjék", és mi az istent védenek, ha ilyen reprezentatív alkotást nem.

Kristó Nagy István

Aukciók péntektől-péntekig

Papírrégiség: okt. 16. (du. 5)
Műtárgy: okt. 17. (du. 5)
Numizmatika: okt. 18. (du. 5)
Első Budai Árverezőház (II. Margit krt. 16.)
Festmény, műtárgy: okt. 11, 18. (du. 5)
Műgyűjtők Galériája (V. Kossuth L. u. 10.)
Könyv: okt. 12. (de. 11)
Ex Libris (V. Múzeum krt. 17.)
Festmény, műtárgy: okt. 14. (du. 5)
Belvárosi Aukciósház (V. Váci u. 36.)
Bélyeg: okt. 17. (du. 1/2 5)
Profila (VI. Vörösmarty u. 65.)

Biztos eladás!
Ha műtárgyait, ékszereit vagy bármely régiségét értékesíteni akarja forduljon a BÁV Rt. szakértőihez. A *legmagasabb piaci áron* megvásároljuk vagy *magas előleget* fizetünk!
Az aukciós tárgyfelvétel folyamatos!

Szakfelvevőhelyeink:
Ékszer: V. Párisi u. 2. 118-6217
VI. Andrássy u. 43. 342-9143
VII. Thököly út 14. 322-5014
és valamennyi fővárosi és vidéki ékszerboltban.
Festmény, műtárgy:
V. Bécsi u. 1-3. 117-2548
V. Bécsi u. 3. 118-4403
V. Kossuth L. u. 103. 118-0433
V. Falk Miksa u. 21. 131-0513
V. Semmelweis u. 19. 117-6327
VI. Andrássy út 27. 342-5525
I. Hess A. tér 3. 175-0392
Szőnyeg: V. Ferenciek tere 10. 118-3733

Bútor: Címbejelentés: 217-6307; 218-7898
A beszállítás díjmentes!

BÁV Rt. — az értékek birodalma!

tően a gyártók megtépték a szakállukat, az égen tornyosuló fellegekre sandítottak és kijelentették, hogy szerintük a nép megbízható eszközökre vágyik, amikor gépet vagy szoftvert vesz, nem pedig intelligenciatesztekre, és nem is bonyolult játékszerekre, amelyek nyolc hónap alatt elavulnak. Szemtanúk szerint az iménti igazság megfogalmazása a gyártókat a lelkük mélyéig fölkavarta, ők ugyanis azt hitték, hogy most sikerült a bölcsek kövét megtalálniuk. Azt is mondták továbbá, hogy az úgynevezett böngészőháború, tehát a Netscape és a Microsoft harca terméketlen, sőt az Internet-böngészés, úgy, ahogy van, mindenestül terméketlen, ehelyett valami értelmesebb dolgot kellene kitalálni. Érdekes módon ezt nem a Netscape mondta és nem is a Microsoft — ők ugyanis távol maradtak —, hanem az Apple elnöke, aki a piacon mostanság inkább csak veszít. Végezetül a gyártók oda nyilatkoztak, hogy ezek után jól fognak viselkedni, a felhasználókat szeretni fogják és mindig megeszik a spenótot. A nép megvakarta a fejét és hazament.

HTML vírus ütötte föl a fejét, nyilván gyorsan fog terjedni és színesebbé teszi az Internetet használó polgárok amúgy szürke hétköznapjait. Mint ismeretes, vírus a régi szép időkben csak végrehajtható állományokon belül fordult elő, később jött, egy új kor hírnökeként, a Word-makróvírus, amely már dokumentumokkal is körbe tudta utazni a világot, mostantól pedig vírus gyanítható a HTML dokumentumokban is, azaz mindenben, amit a felhasználó a weben megközelít. Működése egyszerű, arra készteti a böngészőt, hogy a gép kommunikációs vagy printerportját olvassa, ettől pedig a rendszer kiakad. Ha volt elmentetlen munka a tárban, akkor annak annyi. Ügyesen hasznosítja az új vírus a levelezőprogramokat, tehát drótpostával is terjed, Netscape felhasználóknak külön öröm, hogy a Navigator nem hagyja törölni a küldeményt, amíg nem láttuk, márpedig a küldemény megtekintése a vírust ébreszti fel. Védelem egyelőre nincs.

Költészet a világhálón. Nem gyilkolja az Internet a lírát, hanem íme, támogatja. Az *Atlantic Monthly Poetry Online* (`http:/ /www.theatlantic. com/ atlantic / / atlweb /poetry/ poetpage.htm`) jóvoltából a költő immár a cybertér riadó, vak mélységeibe ordíthatja bele a művét, ahelyett, hogy a tengerparton kántálna egy szikla tetején, szakadó esőben és csontig ható szélben, amitől a reumája kiújul. Az Antlantic Monthly e havi száma mintegy hetven verset visz el az olvasóhoz-hallgatóhoz, egy részüket ugyanis a szerző csakugyan maga olvassa fel. Hála az Internet katasztrofális leterheltségének, semmit nem lehet belőlük érteni.

Ősi kultúrák bemutatását tűzte ki célul az Evansville University *Exploring Ancient World Cultures* című alapszintű on-line tankönyve (`http: / /eawc.evansville.edu / index.htm`), amely az ókori Görögország, Róma, Egyiptom, Közel-Kelet és India mellett az iszlám korai szakaszával és a középkori Európával is foglalkozik. Minden témához ad egy tanulmányt, szöveggyűjteményt, kronológiát, bibliográfiát, hipertext-kapcsolatokat más, rokon tárgyú web-dokumentumokhoz és játékos sikerült kideríteni, hogy milyen alapon kerültek oda.

Abszolút pozitív sajtó. *Positive Press* néven, nyilván elsődlegesen terápiás célzattal, megvalósult minden politikusok régi álma, az a sajtó, ami csak a jót ismerteti. Tallózóként működik, szemlézi a világsajtót és azokat a híreket emeli ki belőle, amik szívet-lelket melengető eseményeket írnak le, a *Positive Press* tehát bátran kimondja, hogy bár vannak hibák, azért értünk el eredményeket is. Jelen összeállításunk október nyolcadikán, kedden készült, ma a *Positive Press* a következő jó híreket találta: 1. a második világháború pilótái között nagyon vagány hölgyek is voltak *(CNN)*; 2. Georgia államban van egy Fitzgerald nevű város, ahol az emberek jól megvannak egymással *(The Christian Science Monitor)*; 3. egy Lexi nevű retriever három embert mentett ki egy égő házból, oly módon, hogy egyiküket képen nyalta *(The Associated Press)*. Lapunk megjelenéséig nyilván további lélekemelő hírek látnak majd napvilágot, ezért innen jelezzük az összes magyarországi politikai erőnek: `http: / www.positivepress.com /` — ezt tessenek olvasni, ez az önöké.

INTERNET HUNGARY

1023 Bp. Csalogány u. 23-25.
Tel./Fax: 213-20-23
E-mail: info@hungary.net

Száguldjon velünk az Információs Szupersztrádán

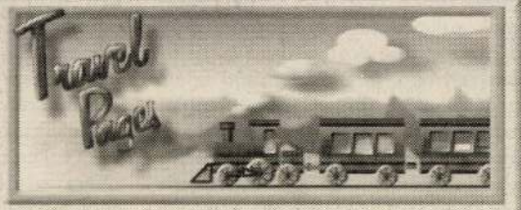

Segítségünkkel legyőzheti a távolság és idő korlátait
Gyors és olcsó kommunikációs eszközként használhatja az Internet-et, amelynek segítségével helyi telefonbeszélgetés díjáért napi kapcsolatot tarthat fenn bárkivel a világon Jelentős költségeket takaríthat meg, ha ezek utántelefax helyett e-mail-ben küldi el dokumentumait partnereinek. Előfizetési díjaink 1200-6000 Ft-ig terjednek.
Minden új belépőnekegy havi kedvezményes használatot biztosítunk!

Weber Henrik

festő

Dési H. Kör Kiáll. V

A művész nejének arck.

Átkelés a folyón, vízf

15. Vámbéry Ármin : Nyugat kulturája
16. Nagy J. : Holt szertárak. Szürke.
17. Végh Gy.: Whistler. Barna.
18. Kuzsinszky : A legujabb aquincumi
19. Szőnyi : A pécsi püspöki muzeum.
20. La grande plaine hongroise. Zold.
21. Salamon : Budapest története. I.
22. Salamon : Budapest története III.
23. Torma : Az aquincumi amphytheatru
24. Gozzadini : La necropoli felsinea.
25. Kimakivitz : Keramik Siebenbürgen
26. Pichler : Römischer Grabstein. Ké
27. Wocel : Zug der Kelten nach Itali
28. Iparfejlesztésről szóló 1907/3 t.
29. Wladár : A nagyszentmiklósi kincs
30. Hildebrand : Jämförande fornforsk
31. Muinaismuisto-Yhtiön. Barna

Weber Henrik

festő

l.

Egyházm. lap

I. 1880. 132. l.

83 szám. Erk. febtúr 16.
1904 10/1904. febr. 10.

Azokoliesányi munkálatok ellenőrzési Költségei.

Nagym. Vall. és Közokt. Minister.

Fenyő Mór kir. s. mérnök részére a kereskedelmi minister tározából uti költségek czimén előlegezett összegnek a m. vallás alapból leendő megtérítése tárgyában.

Weber Henrik
festő

M.D.K.

A kiállitáson olasz népviseletű
parasztmodelljeit mutatták be.
„Olasz nő" (repr.)

Bodnár Éva: Magyar festők Itáliában.
Művészet, 1967. március - 9 lap.

Weber Henrik, festő (1818-1866) M.D.K.

München ben tanult. Portrei hangulatos genre-képek felé hajlamok, (a Művész ci félesége s. kettős arcképe a Nemzeti Galériában), másokban viszont Spitzwegra emlékeztető humor csillan meg (Pesti polgárok)

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

258. old.

(Weber Henrik)

bertő

Kodaly Ernő:

( )

8-r 8 kép 66 l.

Bp. 1943.

Gyűjt. (1244)

Weber Henrik

wied

Keleti 1893

422-l

Otvöszég világi Méhes Gyula:
Szerkyakarkó

az Eliwert Prihegyár üzemi
képkiállítása.

Szabad Nép 1948 máj. 21. 40.-

M.D.K.

Weber György, építész

terve a 15 egyenként 1200 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI pécsi tudó betegszanatoriumának pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jan. 11. sz. 6. old.

Weber György . M.D.K.

Részt vett a pályázaton. 10 000 Ft-os megvétel.

Társtervező: Csontos Csaba, Dobay Miklós, Ruttkay Gyul

Gerlei Tymás, Zára Dénes.

Repr.

A Budapesti Nemzetközi Vásár Főpavillon tervpályázatáról
Magyar Építőművészet 1963/5. 3-10.

WEBER GYORGY JANOS, térképész, /1804-1861/

Ulbrich könyve II.részében Burgenlandi és környező alla mok községi térképei,legtöbb 1770 utan.Eredeti,kézirato szinezett térképek.Sok vonatkozik a kismartoni Ezsterhá- zy és a vörösvari Erdódy birtokokra.A térképek szerzői legnagyobbrészt magyarok,igy Weber György Janos is.

289.old

BENDEFY LASZLÓ: Karl Ulbrich:Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évi. 1974. 2.sz. Szombathely

Wéber György

K.L.: Hotel Auróra, Balatonalmádi. Épitész: Küthy László, konstruktőr: Adamecz Iván, belsőépitész Horniczek László, statikusok: Wéber György, Vörös György, gépészek: Kovács Györgyné. Szücs Károly, közmütervező Wágner István, kerttervező Schrenk Ágnes. - Ismertetés, Heltay László fotóival.

Magyar Épműv. 1971.3.sz.25-29.l.

Weber Henrik

Rabhaladó

192.1.

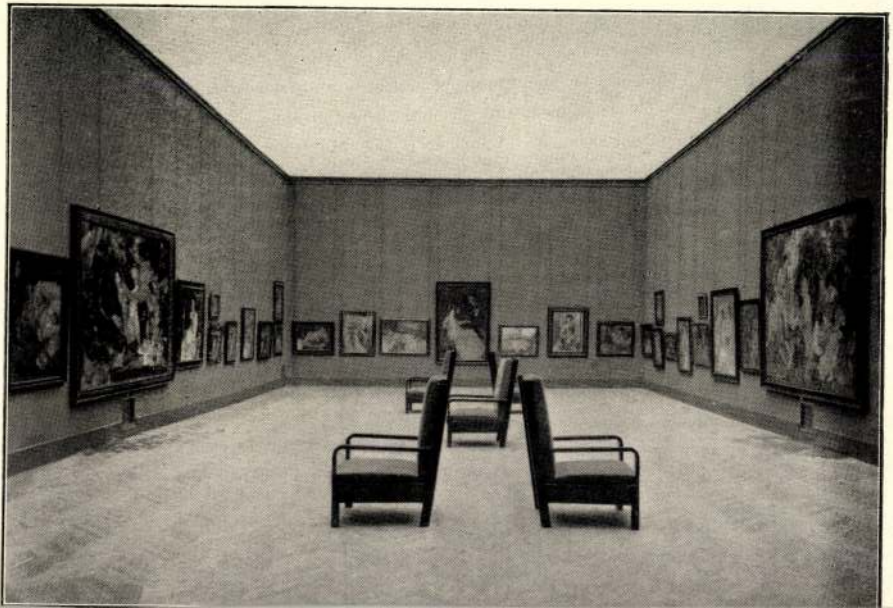

Weber Henrik festő

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Weber Henrik/

Weber Henrik, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853.ápr.28.8.157-159.

Weber Henrik festő (1818-1866) Ybl
Mátyás király bevonulása c.
képének kiállítása

Budapesti Hirlap, 1882, VIII.10.
219sa.2.o.

Patak Jenő

Wéber festő/19.sz./nevét is megemliti Áldor Imre a"Siralomház"-ról irt cikkében.

Fővárosi Lapok 1870.I.V.19.456.old.

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1853.aug.18.4°.

Iró- és müvészélet.

WeberHenrik, festő

Divatcsarnok, 1854.juli 15.39.910.

Művészet

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1854. május 25. 29. 669.

Nemzeti irodalom

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1854.május 25.29.671.

Müvészet

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1854. máj. 30. 30. 695.

Müvészet

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1854. juni 15. 33.
760-761

Budapesti hirvivő

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1854. febr. 25. 11. 263.

Művészet

Weber Henrik festő (1818-1866) Ybl
Mátyás király bevonulása c.
képének kiállítása

Budapesti Hirlap, 1882, VIII.10.
219sz.2.o.

Weber Henrik, Festő,

Divatcsarnok, 1853. szept. 11. 47. 947.

Iró- és müvészélet.

Weber Henrik festő,

Divatcsarnok, l 853.szept.22.50.1006.

Iró- és müvészélet.

Weber Henrik, grafikus

Divatcsarnok, 1853. okt. 27. 60. 1207.

Iró- és müvészélet.

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1853. nov. 3. 62. 1258-1259.

Iró- és müvészélet.

Weber Henrik, festő
XIX sz.

Életképek, 1848. febr 27.
I k. 9 sz. 287-288.

Schultz Augusztt: Egy-két
szó...

Festészet, táblakép.

Rebeka a kutnál, Weber Henrik.

Divatcsarnok, 1854. aug. 5. 43.

985-989.

Solt: Az állandó mütárlat...

Muzeológia

Nemzeti Muzeum képcsarnoka

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészeti

/Weber Henrik/

Festészet, XIX.sz., önálló táblakép

Weber Henrik tájképe

Divatcsarnok, 1853.aug.18.40.

Iró- és müvészélet.

Önálló táblakép

V. Ferdinánd a pozsonyi koronázási dombon

Weber Henrik

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészete

/Weber Henrik/

Táblakép, Szemere János halála,
Weber

Pesti Divatlap, 1844. II.
285.
Pesti műkiállítás

Ybl.

Ikonográfia

Báthory Zsigmond mellszobra a Nemzeti Muzeumban Huszár Adolftól

Budapesti Hirlap 1882.VIII.9.
218.sz. 3o. /Sz.és M./

Táblakép. Huszárbravur. Weber

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Táblakép. Mátyásnak, mint királynak bevonulása Budára. Weber

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képzőművészete.

Táblakép. Mater dolorosa. Weber

Pesti Hirlap. 1880. máj. 2. 3.

Az egyházi festészet emelése tárgyában ....

Festészet, XIX.sz., önálló táblakép

Mátyás király bemenete Budavárába, Weber Henriktől

Divatcsarnok, 1853.nov.3.62.1258-1259.

Iró- és müvészélet.

Fejős

Festészet XIX.sz. Önálló táblakép

Weber Henrik: Mátyás király bevonulása Budára

Életképek 1848.febr.27.I.k. 9.sz. 287-288.l. és márc.5. I.k. 10.sz. 319-320 l.

Schultz Augúszt: Egy-két szó a "Nádori emléklap"-ról.

Táblakép. „Mátyás király bevonulása.“ Weber

Pesti Hirlap. 1880. jul. 18.

Kaas Ivor: Magyar festők

Táblakép. Mosonyi zeneszerző és neje.
Weber

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Önálló táblakép
Nyugvó oroszlánok
Weber Henrik

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészeb

/Weber Henrik/

Táblakép. Salamon király fogsága. Veber

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Művészeti oktatás

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Weber Henrik/

Festészet, táblakep
Menyasszonyi ruha, Weber Henrik

Müvészet, II., 1903. 350.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

"A mentöcsónak megérkezése" Weber festötöl, Brüssel.

Képzämüvészeti Szemle. 1879. l. sz. 14. l.

Festészet, táblakép
Béla választ a korona és kard között,
Weber Henrik

Művészet, II., 1903. 35o.
Naményi Lajos: Weber Henrik

Bacchánsnő — Weber Henrik fest-
ménjéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 8. 1048.

Kir

Weber Henrik festőművész

Fővárosi tapok 1867. VIII. 10, 731.

Hír a Müegflel sorsolásáról

Weber Henrik festőművésznő

Fővárosi Lapok 1867. VI. 1. 504.

Hír

Weber Henrik festőművész

Fővárosi lapok 1866. XI. 3. 1030.

Hír a Képzőművészeti Társulat kiállításáról

Wéber Henrik festőművész

Fővárosi Lapok 1866. 1.16.44.

Hír a Műegyleti vásárlásáról

Weber Henrik festőművész

Földrajzi fogalom 1866. III. 9. 220.

Itt a Műegylet kiállításán

Weber festö.

Atheneum. 1874. VI. 1660.

Festészet, táblakép
Szapáry Péter bosszuja, Weber Henrik

Művészet, II., 1903. 35o.
Naményi Lajos: Weber Henrik.

Festészet, táblakép
Virágvasárnap , Weber Henrik

Művészet, II. 1903. 35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik

Festészet, táblakép
Mátyás király bevonulása Budára, Weber Henrik

Művészet, II., 1903. 35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik

Judith és Holofernes – Weber Henrik
művéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 3. 1030.

Hír

Festészet, táblakép
Hunyadi János a várnai csatában,
Weber Henrik

Művészet, II., 1903. 350.

Naményi Lajos: Weber Henrik

Festészet, táblakép
A halászfiu, Weber Henrik

Müvészet, II., 1903. 350.

Naményi Lajos: Weber Henrik

Festészet, táblakép
Gyilkossági kisérlet Sz. István ellen
„Weber Henrik

Müvészet, II., 1903. 35o.
Naményi Lajos: Weber Henrik

Festészet, táblakép
A gyermekszoba, Weber Henrik

Művészet, II., 1903. 356.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Festészet, táblakép
Gejza fogadást tesz a váci püspökség alapitására, Weber Henrik

Művészet, II., 1903. 35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Festészet, táblakép
Mátyás király Budavárába vonulása,
Weber Henrik

Életképek, 1848.I.287-288,319-320.

Schultz Auguszt: Egy-két szó...

Weber Henrik "Mátyás bevonulása"

c. Jeskinényéről

Fővárosi Lapok 1867. VI. 1. 504.

Hír

Deak Ferenc orchège – Weber Henrik

müle

Fölárosi tapol 1866. III. 9. 220.

–

Hír a Müegyleh kiállításáról

Weber Henrik, festő

Honderü, 1845.II. 136-138.

Szelesy: Pesti mükiállitás

Weber Henrik, grafikus

Honderü, 1844. II. 782-783.

Heti Szemle

Weber Henrik, festő

Életképek, 1845. II. 146-149, 180-182
212-214.

Ney Ferenc: Pesti mükiállitás

Weber Henrik grafikus

Divatcsarnok, 1854. nov. lo. 62.

1459.

Nemzeti irodalom.

Weber Henrik, grafikus.

Divatcsarnok, 1855. márc. 10. 14.

273-274.

Nemzeti Irodalom.

Patak Jenő

Weber Henrik/19.sz./festő a Müegylet választmányi tagja.

Fővárosi Lapok 1864.I.VI.12.565.old.

Weber Henrik festő

Divatcsarnok, 1855.juli.2o. 4o.

299.

Müvészet.

Weber Henrik, festő.

Divatcsarnok, 1854. aug. 5. 43.

985-989.

Solt: Az állandó mütárlat...

Weber Henrik, festő

Honderü, 1844. II. 11.

Heti Szemle

Weber Henrik, festő

Honderü, 1844. II.115.
Mükiállitás

Weber Henrik festő

Pesti Hírlap. 1880. jul. 18.

Kaas Ivor: Magyar festők

Weber Henrik, festő

Divatcsarnok, 1859. febr.8.140.
-Y-Y-:Budapesti társasélet

Weber Henrik festő/19.sz./ müve a Müegy-

let kiállitásán./sorsolási/

Fővárosi Lap ok 1864.I.IV.1.332.old.

Weber Henrik festő

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 10, 2.

A képzőművészeti tárulat

Szt. István napjára....

Weber Henrik festő.

Katol.Szemle.1938.88-92.l.
I.k.

Weber Henrik festö.

Katol.Szemle.1936.II.392-94.l.

Wéber H. festö.

Katol. Szemle. 1941. 470-73. l.

Weber Henrik festő

Mübarát, 1921. I. 28-29.

Schoen Arnold: kacsing és leánya.

Weber Henrik festő

Műbarát, 1921. I. 145-149

Schoen Arnold: Pesti wéjérek.

Weber Henrik, festő

Művészet, II., 1903. 350.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Pátak Jenő

Weber Henrik festő/19.sz./nyerte a Képzőm.Társ.tört.festményre kiirt pályázatát.

(albumlap)

Fővárosi Lapok 1864.I.VIII.27.813.o.

Weber Henrik festö.

Művészet.1905.417/18.1.

Weber Henrik festőművész

Fővárosi Lapok 1870. V. 19. 456.

Cikk Munkácsyról

Weber Henrik festö.

Mübarát.1921.I.28/29.l.

Táblakép.

"Pesti polgár": Weber Henrik

Uj Ember.1952.6.szám 3.old.
A magyar festészet 150 éve.

Weber Gestr.

8 oran. Instag.

1924 okt. 26.6 l.

Patak Jenő

Weber festő/19.sz./müve a Képzőm.Tá

sulat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.15.ü192.o

Grafika, litográfia
Oláh fuvarosok, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903. 35o.
Naményi Lajos: Weber Henrik.

Grafika, litográfia
Pesti dinnyevásár, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903. 35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Grafika, fametszet /?/
Cláh vizhordóasszony, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903.35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Grafika, litográfia,
Aratási koszoru, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903. 35o.
Naményi Lajos: Weber Henrik.

Grafika, litográfia
Budai szüret, Weber Henrik után

- Művészet, II., 1903. 35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Grafika, litográfia
A lacikonyha, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903. 35o.
Naményi Lajos: Weber Henrik.

Grafika, litografia
Lakodalmi menet, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903. 350.

Naményi Lajos: Weber Henrik

Grafika, litográfia /?/
Lovak, Weber Henrik után

Művészet, II., 1903. 35o.

Naményi Lajos: Weber Henrik.

Táblakép. „A gyászoló pompeji nő.“ „Weber

Pesti Hirlap. 1879. dec. 21. 3.

A napp Kállitás....

Patak Jenő

Táblakép.

"Zarándokok". Weber Henrik müve a Müegylet sorsolási kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.1.332.old.

festő/19.sz./ Patak Jenő

Weber Henrik/a vigadói Thán féle Attila freskók ügyében kiküldött szakértő bizottság tagja.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.17.147.old.

Weber Henrik, festő

Honderü, 1843. II. 82-88.

Festészeti csarnok

Weber Henrik

festő

Budapesti Szemle, 1861. XIII. köt.

344. – 345. l. – Magy. Tud. Akadémia

Weber Henrik, festő

Életképek, 1848. I.287-288,319-320.

Schultz Auguszt: Egy-két szó...

Weber Henrik festő

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Weber Henrik festő

Magyar Müvészet 1925é 497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Weber Henrik, festö.

Képzömüvészeti Szemle. 1879. 1. sz. 14. l.
2. sz. 30. l.
1880. 10. sz. 140. l.

Festészet, táblakép

Hunyadi János halála, Weber Henrik

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Talkahép, Görög nő, Weber

Pesti Divatlap, 1864 II.

285

Pesti műkiállítás.

Báthory Kristóf

képmása Kolozsmonostoron

Századok 1867,42o o.

Festészet, önálló táblakép

Rebeka, Weber Henrik

Divatcsarnok, 1854.juli 15.39.910.

Müvészet

Festészet, önálló táblakép

Mátyás király bevonulása Budavárába

Weber Henrik

Divatcsarnok, 1854. máj. 30. 30. 695.

Müvészet

Táblakép. „A szórakozott zárdaszakács," Weber

Pesti Hirlap. 1879. márc. 7. 4.

Az orsz. művészeti csarnokban....

Grafika, rajz.

Mátyás király bevonulása Buda-várába

Weber Henrik, 1855.

Divatcsarnok, 1855. juli. 2o. 4o.

299.

Müvészet.

Táblakép. „A szórakozott zárkaszakács," Weber

Pesti Hirlap. 1879. márc. 16. 5.

Tavaszi mutóslat

Grafika /litografia/
Mátyás király bevonulása Budára
Mx /Weber után/

Divatcsarnok, 1854. febr. 10. 8. 191.

Művészet

Festészet, táblakép

Ámor és Psyhe, Weber Henrik

Honderü, 1843.II.k. 82--88.

Festészeti csarnok

Festészet, táblakép
Mátyás király a juhásznővel, Weber Henrik

Honderü, 1845. II. 136-138.

Szelesy: Pesti mükiállitás

Táblakép. „Mátyás Király bevonulása Budavárába."
Weber

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 10, 2.

A képzőművészeti társulat
Szt. István napjára....

Nápoly

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészete

/Weber Henrik/

München

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber Henrik/

Firenze

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber Henrik/

Bécs. Weber

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8.

A jubilált épitész

Bécs

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber Henrik/

Péc. Weber

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8

a jubilált épület

Budapest.

Szépmüvészeti Szemle. 1880. 10. sz. 140. l.

Weber Henrik festöről.

Budapest Ybl

A Képzőmüv.Társulat árucsarnokot nyit fiatal festők képeinek eladására és Weber Henrik Mátyás király bevonulása c.képének bemutatására

Budapesti Hirlap,1882,VIII.10.
219.sz.2.o.

Pest

Századok 1874. 184-205 o.
Nágy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber Henrik/

Budapest

Fejős

Weber Henrik: Mátyás király bevonulása Budára, olajfestmény

Életképek 1848.febr.27. I.k. 9.sz. 287-288 l. és márc. 5. I.k. 10.sz. 319-320 l.

Schultz Auguszt: Egy-két szó a "Nádori emléklap"-ról.

Velence

Századok 1874. 184--2o5 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber Henrik/

Róma

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weber Henrik/

Buda

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Weide/

22-ik szám. Tizenharmadik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, junius 3-án 1866.

Előfizetési föltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési dijak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábzott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számittatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-dij, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Wéber Henrik.

(1818—1866.)

Május hó 16-kának délutánján a képzőmüvészeti társulat küldöttsége, egy gyászoló fiatal özvegy kis gyermekével és közel rokonok és barátok szomoruan seregeltek a korán kimult Wéber Henrik koporsója köré.

Alig hiszszük, hogy e név olvasóink előtt idegen hangzásu lenne; ő magyar festészeink egyik képzettebbje volt s alig van terem, melynek falát jeles képe „Hunyady Mátyás Budára vonulása“ nem ékitené.

Wéber Henrik 1818-dik évi május 24-én született Pesten. Atyja közbecsülésben állott kereskedő volt, ki a kis Henrikből mindenkép tudós férfiut akarván képezni, korán a könyvek mellé szólitá. Henrik örömest tanult, de még örömestebb rajzolta be könyve lapjainak szegélyét képzelme phantastikus alakjaival, ha pedig egy-egy képes könyv akadt kezeibe, órákig ellapozgatott benne. Atyja, észrevéve a gyermeknek a rajzolás iránti hajlamát, egy alkalommal rajzmesterrel lepte meg. Rövid idő alatt oly nagy haladást tett a rajzolásban, hogy mestere a legszebb reményeket táplálta iránta. — A gymnáziumi tanfolyamot 1834-ben befejezvén, az ifju előtt állott a pályaválasztás nehéz órája; érezte, hogy a müvészi pálya számtalan tövissel van megrakva, de azért kijelenté szülőinek, hogy a bécsi képzőmüvészeti akademiát ohajtaná látogatni. Atyja e vágyát nem ellenezte és a fiatal, alig 16 éves Wéber Henrik édes ábrándok közt indult Bécsbe, ifjusága rózsaszinben festé le előtte a müvészvilág dicsőségeit. Szorgalmasan látogatta 1835-től a képzőmüvészeti akademiát, és noha szabad ideje alatt rajz-órákat adva és egy bécsi könyomdában rajzolva, kereste is az élet fenntartására szükséges eszközöket, rövid időn az akademia legjelesebb tanitványai közé küzdötte föl magát. Kitartó szorgalommal rajzolta vázlatait és tanulmányozta kedvencz tárgyát, a történelmet, melynek megkapóbb alakjai élénken foglalkoztaták fogékony lelkét. 1837-ben az akademia tanárai mint legméltóbbnak, neki itélék a báró Gundeltől a történelmi szakra alapitott első dijat, mely kitüntetés nem kis ösztönül szolgált a fiatal müvész dicsőségvágyára.

Az akademiában eltöltött négy év után már mint festő látogatta meg szülőföldét, rokonai, ismerősei tártkarokkal fogadák és számos arczképre kapott megrendelést. De ugy látszik, az arczképfestésben nem talált nagy örömet. Nemsokára ujra fölvette vándorbotját, utazásának czélpontjául a mükincsekben gazdag Münchent tüzvén ki; itt is huzamosabb időig látogatta a képzőmüvészeti akademiát, 1841- és 1842-ben pedig számos kirándulást tett a szomszédos Tyrol és Sveicz gyönyörü vidékeire, hogy a leghivebb forrásból, az örökszép természetből meritsse tájképfestői tanulmányait. 1846-ban ismét nagyobb müvészi körutra indult Münchenből; Velencze, Florencz, Róma oly helyek voltak, melyeken már rég titkos áhitattal andalgott az ifju lelke, és most alkalma volt mindazon müremekeket saját szemeivel látni, tanulmányozni, melyek fölött a világ legelső müvészeinek halhatatlan szelleme lebeg; bejárta Velencze és Florencz galleriáit és álmélkodva nézte az örökváros mükincseit . . . a müvész álmai szépek, csak az a kár, hogy elérhetlenségüknél fogva olykinzók. Huzamosabb ideig tartózkodván Rómában, szorgalommal tanulmányozta és másolta a nagy mesterek müveit. Itt készité azon szép festményének vázát is, melyet a pesti müegyesület 1855. évi mülapjának választván, *„Hunyady Mátyás bevonulása Budára“* czim alatt ezer és ezer példányban köre nyomatott.

WÉBER HENRIK.

Wéber Henrik szellemi kincsekkel megrakottan tért vissza olaszországi hosszas tartózkodása után szülőföldére, és állandóan megtelepült Pesten. Müvészi hire megelőzte, ugy hogy számos arczképekre és egyéb müvekre kapván itthon megrendelést, nem kényszerült több más festészünk szomoru példájára külföldre vonulni vagy a megélhetés keserü harczát küzdeni. E mellett szorgalmasan dolgozott eredeti kompoziczióin, melyek nem egy család teremének képezik ma hazánkban díszeit. Számos jobb müve közül különösen kiemelendők: *„Salamon király a börtönben.“* — *„Judith és Holofernes“* — *„Aratási ünnepély“* — *„Mátyás a juhásznéval“* — *„Rebekka“* — *„Jézus a gyermekek közt“* — *„V. Ferdinánd király megkoronáztatása Pozsonyban“* — *„A haldokló dalnok“* stb. 1858-ban a szerelem rózsaláncza éltét egy kedves, szellemdús hölgygyel, Calderoni Annával füzé össze, mely boldog házasságának gyümölcse kiskoru fia Henrik, kiben az atyának minden öröme, boldogsága összpontosult.

Az utóbbi években egy életén rágódó betegség számtalanszor megakadályozá munkásságában, mig hazai müvészetünk nagy kárára f. é. május 14-kén kioltá a halál. Wéber Henrik élete legszebb virágában, 48 éves korában hunyt el, midőn eddigi müveihez tán még a legszebb emlékkövet emelte volna magának, s e körülmény kétszeresen érezteti velünk azon müvészünk elvesztését, kit magánéletében is ugy ismert mindenki mint szelid, csendes természetü, törhetlen becsületességü férfiut. —*h*—

Csüggedés.

Borul szivemre fájó érzet,
Ha nézek a világba szét . . .
— E szivre, mely már annyit vérzett,
Nyugalmat még se küld az ég?
Zúg a tömeg tompán körültem,
Tusában a sorssal levén —
E harcznak egykor mint örültem!
De most futok belőle én.

Nézzem talán: mint hajt tömérdek
Embert gög, felfuvalkodás,
S kit vezérle hitvány önérdek,
Mint teszi tönkre egy csapás?
Halljam a fájdalom beszédit,
Nyomorba', kinba' véve részt?
Lássak, halljak mindent, mi szédit,
Mi szivet éget, tép, emészt.

Hallgassam a fiunak átkát,
Mit apja ősz fejére szór?
Lássak megcsalt, kigúnyolt mátkát,
Ha ajkán őrjöngése szól?
És társamat, mint fát az inda,
Szeressem hiven, egyiránt,
Hogy megcsaljon, kerülve mint a
Sötét éj a hajnal-sugárt.

Szeressek, hogy jutalmam légyen
Harsány kaczaj, gúny, megvetés?
Örüljek hol örülni szégyen,
Sirjak hol *ál* a szenvedés . . .
Üldözzem azt, kit önhazája
Hideg kebléről eltaszit?
Vagy szánalommal nézzek rája,
Mig más kaczag . . . mit ér az itt? . . .

Avvagy talán a bölcset nézzem,
Kit a tömeg lepisszeget,
Mint fesziti szárnyát merészen,
Hogy megrabolja az eget?
Vagy nézzem a hitvány bolondot,
Kit istenít a kába nép —
Érintve arczával porondot,
Mint midőn templomába lép.

— Mind láttam ezt . . . szivem betelve
Égő sebekkel gazdagon;
Nem jő a hit, hogy fényt lövelne,
Melyhez ragaszkodnám vakon . . .
Egy enyhe szót oh adna bár ki,
Mondván: remélj, higyj és szeress!
Csüggedni rút! mindig talál, ki
E földön szépet, jót keres!?

Komáromi Kálmán.

Az emberi-nem kora.

Nemünk eredeteig nem nyulik fel a történet, mint nem terjed ki az egyes ember emlékezete születése óráiig, vagy az anyai kebel édes álmu napjaig.
Koenig.

Eleitől fogva élénken érdeklé az embert neme eredetének kikutatása. S minthogy a tudás hiányzott, a mese lépett annak helyébe, és ez a különböző népeknél igen különféleképen alakult, müveltségök, az égalj s azon föld tulajdonsága szerint, a mely világrészben laktak. A dolog természetében fekszik, hogy mindenütt vallásos előterjesztések kapcsolódtak e kérdés megoldásához, a hol csak létezett egy kis szikrája a vallásnak; és igy az emberi-nem eredetét többé-kevésbbé mindig oly szinben látjuk lerajzolva, a minőt annak a különféle népek különböző vallásos felfogásai adtak a szerint, amint egyiknél a természetimádás, másiknál a sok istenség, a harmadiknál az egy istenség tisztelete és hite volt uralkodó.

Nem czélunk, ezen különféle tanokat és hitregéket taglalni, s azoknak helyes vagy helytelen voltát bizonyitgatni. Vizsgálódásunkban nem támaszkodunk egyébre, mint a természettudományokra, vagy is a tapasztalásra s az ebből vont következtetésekre; de elöre meg kell vallanunk, hogy a tudomány még nem jutott el oly álláspontra, melyről csak a legkisebb, legjelentéktelenebb teremtmény keletkezését is kimutathatnók; annál kevésbbé az emberét, az élő teremtettség legfenségesebb példányáét Az életszikrának első fellobbanása mindig titok marad előttünk. Mi még csak arra a régi, sokszor ismételt kérdésre sem vagyunk képesek megfelelni: vajjon a tojás volt-e előbb, vagy a tyuk? Az életszikrának mi csak külső jelenségét látjuk. Az élet alapelvének titka a physikai erőnél sokkal magasabb erőre utal bennünket, melynek megismerése nem lehet, hogy a halandóra fölemelő ne legyen.

Ha elfogadnók is a franczia földön keletkezett tételt: a fajok egymásba átmenetének elméletét; azon nézetet, melyet *Lamark* és *Geoffroy St. Hilaire* állitottak fel, s mely nem régiben *Darwin* szellemdus könyvében is elfogadásra talált: még ezzel sem nyernénk sokat az emberi nem keletkezése idejének felderitésére nézve. Lamark a maga elméletében azon szélsőségre vetemedett, hogy az embert sok idők és szükségszerü körülmények hozzájárulása folytán az orangutangból származtatja fel. Ez elmélet szerint tehát, — mely szerényebb határok közt nem volna teljességgel elvetendő, élő előképek voltak szükségesek, melyekből a növény és állatország többi alakjai időről időre kialakultak. — De ezen előképek keletkezésének kimutatására ép ugy hiányzik a kulcs, mint az emberfajéra, ha azt mai physikai tökéletességében gondoljuk a földre helyeztetettnek. Csak egy, tökéletesen kizárólagos emberfaj van, mely valamint tökéletesebb természeti alkotása, ugy szellemi tehetsége által a teremtettség többi tárgyait messze tulhaladja. Az emberi agyvelő sulya 23 szor nagyobb a hátgerincz-velő sulyánál, mig a gerinczes állatok agytömege, föl egészen a majomig, csak *négyszer* haladja meg a gerinczvelőt.

Az emberi-nem válfajainak állékonysága megengedi azt a föltevést, hogy az embernek teremtése nem csupán a földnek egy pontján történt.

Ha fürkészszük az ásatag és kövült állati és növényi alakokat, melyek a föld különböző koru rétegeiben bezárva vannak, arra a kétségbevonhatlan törvényre jövünk, hogy a tökéletlenebb előbb létezett, mint a tökéletes; s hogy a teremtésben folytonos haladás vehető észre az élöteremtmények alkotásaig. Az ember áll e sorban a tetőponton. S ez oldalról már nem kis fontosságu azon kérdés is, vajjon léteznek-e ásatag vagy kövült ember-tetemek, s mennyiben határozható meg azoknak kora?

Emberi tetemek a föld és körétegekben szintugy fenmaradnak lényeges változás nélkül, természetesen ásatag alakban, és nem kövé vagy érczczé változva, — mint más emlős állatok csontjai. Az ásatag emberi részek megitélésében nem ritkán hamis következtetésekből indultak ki egészen a mi korunkig. Mondhatni, már a görög hitregetanban találhatók ily csalódások, ha ugyan a költői nézlet a csalódások sorába számitható. *Amor* ugyanis az alvó *Venus* körmeit nyilával lelődözte, s azok az Indus partjára hullottak. De minthogy a mi isteni, az nem veszhet el: a Párkák fölszedték a hulladékot, és átváltoztaták azokat *onyx* kövé. Onyx azt teszi: *köröm*, s azon kő is, mely azzal hasonló szinü.

Homokköbe benyomott lábnyomásai valamely időszámlálás előtti óriási állatnak, első fölfedezésökkor emberi kezek nyomainak tartattak. Az állat később *Chirotherium* nevet kapott, lábnyomainak emberi kézhez hasonló alakja miatt.

A tudós *Piater Felix*, orvos Bázelben, mammuth-csontokat, melyek 1577. Luzernben találtattak, nemcsak óriási emberek csontjainak állitá, hanem még az egész, 19 láb magas óriás csontvázát is lerajzolta, melyhez szerinte tartozniok kelle.

Innét a luzerniek czimerökbe két óriás paizstartó embert vettek fel — *Blumenbach* tanár volt az első, a ki meggyőződött, hogy ama csontok mammuthéi valának. — 1824. Párisban nyilvánosan mutogattak egy kövé vált lovon ülő embert, a mi a fővárosban nagy feltünést okozott A dolog a tudományos akademia által megvizsgáltatván, kitünt, hogy a bámult *Chevalier petrifié* (kövé vált lovag) nem más, mint egy történetesen alakult homokkődarab, mire aztán a párisi nép babonás csudálkozása egyszerre megszünt.

S ily balfogásokat még többet lehetne felhozni.

De a költészet és csalódás teréről térjünk át a valósághoz. Valóban találtatnak emberi kövületek, ha emberi csontvázakat, melyek kemény mészkővel vannak boritva, a kövületekhez akarunk számitani. Ezek azon nevezetes csontvázak, melyeket Guadeloupe szigetnél, közel a La grand terre nevezetü szigethez egy szoros tengerszakadékban találtak. Ezek nagy, sokszor 4000 fontnyi szilárd mészkösziklákba vannak burkolva. Két példány Európában is van, egyik a brit muzeumban Londonban, a másik a Jardin des plantes-ban Párisban. Ezek a legalaposabb vizsgálatokon mentek keresztül. E szikladarabok az emberi csontvázak mellett még kagylókat és korallokat is zárnak magukban abból a fajból, mely ugyanazon tengerben maig is él. E kagylók és koralloknak maig is megvan eredeti s nagyon feltünő szinök, s ez által ismét azt bizonyitják, hogy csontvázaik kövülése nem nagyon régi lehet. E kövekben mozsarak, fejszék stb. köből; továbbá poralaku faszén, s egy darab igen kemény fekete fa találtatott, melyen egyik oldalról egy idomtalan nagy lárva, másikon egy roppant terjedelmü béka volt bevésve, — durva készitményü fazekak cserepei mellett.

A csontvázak szabályszerü emberiek, és a karaibok törzséből valóknak látszanak lenni, kik régenten e szigetet lakták. Semmi sem mutatja, mintha itt valami nagyon régi emberi maradványokkal volna dolgunk, mert a felhozott tények mellé még azt is hozzáadhatjuk, hogy *Humphry Davy* a csontokban vegytani uton még kénsavas mésztartalmat is fedezett fel. E csontok a tengerben szerencsétlenül elveszett emberektől származhatnak; az is lehetséges, hogy itt valaha temetőhely volt. A Guadeloupe sziget tudomás szerint vulkáni eredetü, s ennélfogva könnyen történhettek emelkedések és süllyedések a föld felszinén, s a temető igy borittathatott el a tenger által. A guadeloupei emberi maradványok tehát nem bizonyitanak az emberiség igen régi eredete mellett. De különös figyelmet érdemel az a kérdés is, vajjon léteznek-e bizonyitékok, arranézve, hogy az ember a legnagyobb ősvilági állatokkal, u. m. a mammuth, a kihalt rhinoceros, a barlangi medve s barlangi hyenával stb. egyidejüleg létezett? Ha ez be

A
BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR PÁZMÁNY PÉTER
TUDOMÁNYEGYETEM MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETÉBEN KÉSZÜLT
DOKTORI ÉRTEKEZÉS
Igazgató: Dr. GEREVICH TIBOR ny. r. t.
79. szám

KODAY ERNŐ

WEBER HENRIK

(1818—1866)

BUDAPEST, 1943

Felelős kiadó: Koday Ernő.

Pesti Lloyd-nyomda. (Igazgató: Ifj. Kertész Árpád.)

Weber Henrik életéről és művészetéről a magyar művészettörténetről írott munkák rövid pár sorban emlékeznek meg. Megemlítik a történeti tárgykörben való munkásságát, s hogy az arcképfestészetben is vannak jelesebb alkotásai. Míg kortársainak, Barabás Miklósnak, Borsos Józsefnek és Brocky Károlynak sok tekintetben rokon művészete tisztán áll a kutatás előtt és széleskörű elismerésnek örvend, ugyanakkor nem kevésbé érdemes kor- és pályatársuk élete és munkássága néhány évtizeddel halála után feledésbe merült, és működése, egyénisége ma is homályosan áll az utókor előtt.

Az 1937. november havában a Műcsarnokban tartott magyar biedermeier-művészeti kiállítás volt az első jelentős állomás, amikor a közönségnek alkalma volt képeiken keresztül megismerni azokat a festőket is, kiket eddig kevésbbé ismert, köztük Weber Henriket, akinek néhány kiváló alkotása szerepelt a kiállításon. Azonban az itt szerzett benyomás, megismerés hamar feledésbe ment.

Dolgozatunk a nem egészen szabatosan, idegenszerűen biedermeier-nek is nevezett magyar polgári romantika festészetének ismeretét óhajtja kiegészíteni, művészettörténeti irodalmunk egyik mulasztását jóvátenni, amikor Weber Henrik művészetének ismertetését és méltatását tűzi ki célul.

Weber a magyar polgári romantika leghűbb megszólaltatóinak egyike volt, képei jellegzetes alkotásai azon kor hangulatának, s művészete mégis feledésbe merült. Életéről nagyon kevés adat maradt ránk.

Kielégítő felvilágosítást pályájáról műveinek kritikai vizsgálata alapján adhatunk ki.

I.

A magyar képzőművészet ébredését hosszú szunnyadás után a XIX. század hozta meg. Egyre világosabbá válik, hogy képzőművészetünk történetének ez a század volt egyik legnagyobb korszaka.

A XIX. század első felében a magyar festészet fejlődése több akadályba ütközött. Ezek egyike, hogy jelesebb tehetségeink külföldön működtek, s így meglazult a kapcsolatuk művelődésünkkel, (Markó Károly, Brocky Károly, Borsos József, Rombauer János, Zichy Mihály, stb.) festészetünk kialakulására alig voltak hatással. Mások csak tanulni mentek külföldre: Bécsbe, Münchenbe vagy Itáliába, de azután hazatértek és itthon telepedtek le. Ezeknek vágyai szerényebbek voltak, elférték a hazai határok között, de ennek a szerénységnek sokszor művészetük adta meg az árát. Ami művészi lendületet ifjúkori vándorútjukról magukkal hoztak, azt többnyire lehűtötte a mostoha hazai környezet. Zavartalan munkálkodásukat megnehezítette a napoleoni háború után bekövetkezett pénztelenség, s a szervezetlenség a művészet dolgaiban. A század elején nem volt még Magyarországon sem művészeti iskola, sem szervezett képtár, sem kiállítás. Mindezeket az intézményeket a félszázad végefelé alapították, (Marastoni Jakab akadémiája, Pyrker képtára a Nemzeti Múzeumban, a Pesti Műegylet kiállításai) az akkori Magyarországon nem találtak sok ösztönzést művészi egyéniségük kifejlesztéséhez. A közönségnek a művészettel szemben támasztott igényei, szükséglete is, a művészeti kritika és nevelési eszközök hiánya következtében, még igen szűkkörűek voltak.

De találtak valami mást. Az egyéni élet körén felülemelkedő hivatást, a magyar művészeti élet újraindításának és munkálásának hivatását. Nagy dicsőséget nem arattak, európai hírnévre nem tehettek szert, de részesei lettek a magyar közművelődés küzdelmes életének. Munkájukat hozzákapcsolták az írók lelkes munkájához és lassanként szerény helyet vívtak ki a képzőművészetnek a nemzet szellemi életében. Ezen típusnak, mint festő egyik kiváló képviselője volt Weber Henrik.

Annak a kornak volt szülötte és abban fejlődött művészete, melyet Németországban és az egykori Ausztriában a biedermeier korának neveznek. A magyar viszonyokhoz mérten a magyar társadalom, a politikai és szellemi élet, a magyar művészet belső fejlődésének szempontjából azonban helyesebben nevezhetjük a polgári romantika korának, vagy a magyar reformkornak. Másik találó elnevezés Lyka Károlytól származik: a táblabíró-világ.

Ahogy a rokokó arisztokratikus pompája, pezsgő elevensége a francia forradalom után és Napoleon alatt a directoire és empire merev formáiba ment át, mely mutatós és a nagyszabásút kereső stílus (főképviselőik Franciaországban: Jaques Louis David (1748—1825) és tanítványa Jean Dominique Ingres (1780—1867), úgy ez a patetikus, klasszicisztikus stílus merevségéből és élettelenségéből felenged meghitt, bensőséges, polgári és családias életformába és lassan közeledik a természetnek új szemmel való tanulmányozása felé. Az ünnepélyes és súlyos klasszicisztikus formákat a polgári otthon szerényebb igényeihez idomította át.

A XIX. század első fele a restauráció kora, a hegeli állameszme uralma. A romantikus individualizmus mutatja a kor egyik arcát, a másik pedig az élet realitásaiban, a politikai adottságban megnyugvó, egyeztető józanság. A biedermeier, amit nem ok nélkül neveztek a nyárspolgár világnézetének, romantika és romanticizmus között, sőt velük egyidejűleg: nem más, mint a passzív, testi-lelki nyugalomra vágyó, békés loyalitásban művészetekkel, álomképekkel játszó, mérsékelten érzelmes, de bensőséget áhítozó, páthoszt, szenvedélyt kerülő, kispolgári keretek között kielégülő, a barok spiritualizmustól és a felvilágosodás racionalizmusától egyformán távolálló, mégis ideálokhoz nemesülni, emberméltóságra emelkedni törekvő polgár, akinek típusa élettel teljes valóság, nem általános emberi, amilyen a klasszicizmus ideálja volt.

Ebből a világnézeti beállításból könnyen levezethetők a polgári romantika konkrétabb megnyilvánulásai: a családiasság kultusza, a polgári törvény-biztosította csöndes boldogság áhítozása, menekülés a tündéri álomba, amelynek illúzióival szemben nem szűnik meg az élet józanul korrigáló szerepe, visszavágyakozás a boldog gyermekkorba, amely még nem ismeri az élet csalódásait, beolvadás a természet harmonikus egységébe.

A polgári romantika a természethez és a valóság dolgaihoz szorgalommal, odaadással igyekszik közelférkőzni. Hulláma 1848-ban zárul le, elveinek forradalmi megtagadásával, hogy aztán életformáinak egyes elemei még tovább vigyék anakronisztikus létezésüket a mult század 70-es évei felé.

Ez az életforma, ez a stílus: a polgárság harmóniára törekvő művészete, amely eleinte még a klasszicizmus eszményeiből táplálkozik.

A kor művészetének ősforrása Németalföld. A németalföldi művészet két irányban éreztette hatását: előkészítette a festői, a plein-air tájat, a szabad feldolgozást, de valósághű részletmegfigyelés, az igénytelen polgári intimitás felé is vezetett. Az objektív naturalizmus aprólékos, tisztel minden részletet. A kép témája elsősorban az ember maga: a nagyszülők, asszonyok, férfiak és gyermekek, amilyenek való életükben. Hol mosolyognak, hol mogorvák. Amilyennek mindenki ismeri őket; amennyi az életmegfigyelés, józan tapasztalat útján lelkiekből megfigyelhető.

Az európai festészet ezen idő alatt jelentékeny alakuláson ment át. Nyugaton, főként Franciaországban, a romantikus irány győzött a klasszicizmus stílusán, amely 1820 körül kiélte magát és átengedte a helyét az új festő-iránynak, amelynél nem a rajz, hanem a színek uralkodnak. Az irány főképviselője a gazdag képzeletű, szenvedélyes, színdús Eugène Delacroix (1799—1869), aki, miként David a múlt század első felében, 1830—1870 között az európai festészetet uralta.

A német nyelvterületen a biedermeier győzött, amely hatását, az olasz mellett, nálunk is éreztette.

A bécsi biedermeier művészetének kiváló képviselői: Georg Ferdinand Waldmüller (1793—1865), Joseph Danhauser (1805—1845), Friedrich Amerling (1803—1887), Carl Heinrich Rahl (1812—1865), Eybl Franz (1806—1880), Rudolf Alt (1812—1905). Ők voltak a magyar polgári romantika-festők egy részének tanítómesterei.

Az egykori folyóiratokból, — metszetekből — Pest városának régi képeiből, daguerotypiákból rekonstruált régi világ itt áll előttünk tisztán, megfoghatóan, kicsiny körében együgyűen, s mégis nagyvilláginak mutatkozva.

Ebből a környezetből, ebből a talajból fejlődött ki Weber Henrik művészete. Először Bécs, annak kifinomult művészete, majd később München nagy stílusa, s végül Itália napsugaras derűjéből fakadó művészete voltak hatással fejlődésére.

II.

Ifjúkora.

Weber Henrik 1818 május 24-én született Pesten.[1]) Atyja Wéber Mihály külföldről vándorolt be hazánkba[2]) és itt csakhamar tekintélyes és közbecsülésnek örvendő posztókereskedő lett. Anyja színmagyar: Somogyi Johanna.

A fiatal Wéber gyermekéveit Pesten töltötte és bár szívesen tanult, mégis sokkal szívesebben festett és rajzolgatott. Órákhosszat elmerengett képeskönyvei mellett. Nem volt egyetlen oly könyve sem, amelyet ne rajzolt volna tele mindenféle fantasztikus alakokkal. Tehát már igen korán megnyilatkozott benne a rajzolás iránti vágy, a formaképzés ösztöne. A kis Henrik rajzát kifüggesztik az iskola falára, ahol közbámulat tárgya. Gyermekkora zajtalanul folyt le, mint ahogy tulajdonképen egész élete. Csendes és szelíd fiú volt, az maradt férfikorában is. Gyermekkora óta mindenki szerette. Szülei szeretettel nevelték. Atyja eleinte tudóst akart belőle nevelni, nemcsak minden tőle telhetőt megtett fia kiképeztetésére, hanem megkívánta azt is, hogy minden szabad idejét könyvek mellett töltse; azonban, amikor látta fiában a művészi hajlandóságot, nem volt az ellen kifogása, hogy festőművész legyen.

Az ifjúban egyre nő a vágy azután, hogy teljesen a művészetnek szentelje életét, de a kornak felfogása szerint előbb el kell végeznie iskoláit.

A fiatal Henrik gimnáziumi tanulmányait az evangélikusok iskolájában végezte és itt nyerte első oktatását a rajzban. Atyja, látva fiában a tehetséget a rajzolás iránt, elvitte őt egy Pesten letelepedett bécsi festőhöz, Joh. Tobias Kaerlinghez.[3])

---

[1]) A Deák-téri német evangélikus lelkészi hivatal keresztelési anyakönyve szerint 1818 május 27-én keresztelték meg. A születés napját az anyakönyv nem közli. Első kötet, A. szakasz, 137. l., 1818. 29. sorszám, keresztszülői a neves műgyüjtő Pfeffer Ignácz és neje Seder Terézia voltak.

[2]) Valószínűleg Morvaországból vándorolt be, Weber Auguszta szóbeli közlése.

[3]) Lyka Károly: Táblabíró-világ művészete. IV. k. 1922. 195. l.

Kaerling vezetése mellett a nagyszorgalmú és erősakaratú fiú szépen haladt, tanárai a legszebb reményekkel bíztatták.

A XIX. század első felében Pesten a művészi oktatás igen kezdetleges volt. Magánoktatás formájában többé-kevésbbé hozzáértő festők, szobrászok látták el. Államilag fenntartott művészeti akadémia, mely rendszeres oktatásban részesítette volna a fiatal tehetségeket, s mely talán megakadályozhatta volna a külföldre való kivándorlást, ami számos tehetségtől fosztotta meg a magyar művészetet, nem volt. A művészet nem egy barátja kezdi sürgetni hazai képzőművészeti akadémia alapítását. Az akadémia kérdése már 1791 óta vajúdott és azután is ismételten felvetődött. Legelőször 1804-ben Schauff János ajánlja a „Zeitschrift von und für Ungarn"-ban, majd 1820-ban Hess János dolgoz ki tervezetet. 1826-ban Ferenczy István. 1831-ben Joó János egri rajztanár[4]). Képzőművészeti akadémia mindezen próbálkozások ellenére sem jött létre. Helyette egy Pesten megtelepedett olasz festő, Giacomo Antonio Marastoni[5]) létrehozott egy intézetet, amelynek „Első Magyar Festészeti Akadémia" volt a hivatalos neve, ez azonban magánvállalkozás volt.[6])

Marastoni akadémiájában, amelynek ő volt egyben korrektora is, a növendékek megtanultak valamelyest rajzolni, festeni is. A legtöbb növendék részére csak előkészítő gyanánt szerepelt. Elsősorban Bécs vonzotta őket közelségénél, nagy hírénél fogva. Bécs—Róma—München látta el művészfiatalságunk magasabb kiképzését. Ott ismerkedtek meg a régi nagy mesterekkel, az élő nagy művészekkel, a kor stílusával.

---

[4]) Lyka Károly: Táblabíró-világ művészete. IV. k. 1922. 22. l.

[5]) Péter Cornélia: Marastoni Jakab (1804—1860) Bp. 1936. Jacopo Marastoni született Velencében 1804, meghalt Pesten 1860, olasz festő, aki Pesten végleg letelepedett és művészi érdemeiért 1846-ban Pest város díszpolgárává választották. Éber László: Művészeti Lexikon II. rész, 82. l.

[6]) Az akadémia 1846 okt. 3-án ünnepélyesen meg is nyílt a Nagyhíd-utcai Weisz B.-féle ház III. emeletén. Ujházy F. emlékezései: Nyugat 1922. 380. l.

III.

A bécsi tanulóévek

A fiatal Henriknek is minden vágya az volt, hogy Bécsbe mehessen továbbképzése céljából. 1834-ben gimnáziumi tanulmányait befejezvén, a következő év elején, alig 17 éves korában, követve a kor fiatal magyar festőinek példáját, Bécsbe ment s ott beiratkozott a képzőművészeti akadémiára.[7])

Fiatal tehetségeink Bécsben a nagynevű képzőművészeti akadémia mellett több más művészeti tanintézetet találtak, amelyben kiváló mesterek tanítottak. Nagyszabású művészeti gyüjtemények is rendelkezésre álltak, a templomokban is kiváló művészek alkotásait tanulmányozhatták. A Bécsbe szakadt magyar művészifjak nem érezték magukat idegennek és elhagyatottnak, életörömmel teljes, a kor kultúráját élő nagyvárost találtak, amely a napoleoni idők súlyos bajai közt is megőrizte kedélyességét, jókedvét.

A bécsi Akadémia tanárai között sok jeles művész akadt, igazi nagy géniusz azonban egyikük sem volt. Főerényük a mesterség alapos ismerete, a tanítás rendszere, a jó szervezés volt.

A rendszernek alapja a század elején a klasszicizmus s ennek hűséges őre, a letűnt rokokó világ késői hirdetője: Friedrich Heinrich Füger (1751—1818). Amit Párisban David jelentett, azt jelentette az ő neve Bécsben. Füger, az ő akadémiája gondoskodott arról, hogy a művészet minden egyéni „kisíklás"-tól menten, keményen megrendszabályozott életet éljen. Szigorú szabályok szerint dolgoztatta tanítványait, elnyomta az eredetiségre való törekvést. Nem az érzelmek, nem az egyéni hajlandóság, hanem a szabály volt a fontos. Nem is volt ennél hidegebb művészet. Nem csoda, ha fiatalembereket, akik forró művészálmokkal jöttek az akadémiára, mint pl. Overbecket s néhány társát, száműzték onnan.[8])

---

[7]) 1837 március 1-én Bécsben kiállított bizonyítvány tanúsága szerint 1835 január 10-én iratkozott be a képzőművészeti akadémiára. Szépm. Múz. gyüjt. M. M. A. 1577/1920.

[8]) Hevesi L. Österr. Kunst. Leipzig. 1903. 46. l.

Az Akadémián Führich, Kupelwieser és mások oly irányt képviseltek, mely ugyan szintén a múlthoz fordul ideálért, mint a klasszicizmus és mint a históriázók, mindazonáltal legalább az egyéni érzést engedi a képen uralkodóvá válni. E romantikusok, sokszor élénk kölcsönhatásban a nazarénusokkal, gyakran vallásos rajongók s az új érzelmi katolicizmus prófétái, gyakran a nemzeti múlt regényes hangulatait építik ki képeiken, a romantikus írók, költők módjára. Danhauser, Waldmüller és követőik megint más utakra indulnak. Bécs életére, Bécs környékének népére irányítják figyelmüket, s amennyire a kor etikettje megengedi, élményeket adnak elő.

Danhauser kezén így alakul ki a bécsi polgárélet képe, Waldmüllerén pedig az osztrák paraszté.

Magán az akadémián azonban ilyesmiről szó sem lehetett. Ezért utasították ki onnan Overbecket és társait, ezért mondott le a tanárságról Waldmüller, s nyitott magániskolát, mint pályatársa, Rahl.

Az akadémián sokáig, még Füger halála után (1818) is, antik gipszöntvény szolgált minden művészeti tanulmány alapjául. Pontos technikai szabályok szerint folyt a rajzolás és festés. Meg volt határozva a fény, meg az árnyék készítésének módja, elő volt írva az aláfestés menete.

A görög-római hősöket az újabb történelem alakjai és eseményei váltották fel, amelyek mestere a klasszicizmus utolsó harcos képviselője az akadémián a színpadias Johann Peter *Krafft* (1780—1856) volt, akinek két képét *„I. Ferenc megkoronázását"* és *„Zrinyi kirohanását"* a magyar közönség közadakozásból meg is vette a Nemzeti Múzeum számára.[9]) Bár működése az akadémián rövid ideig tartott, szenvedélyes elfogultsággal kelt síkra mind az Overbeck, Schorr és Veith műveiben megindult nazarénus irány, mind pedig a Führich, Steinle és Schwindt által képviselt romanticizmus ellen, anélkül azonban, hogy ez utóbbi irány győzelmes kibontakozását megakadályozhatta volna.

A tanuló ifjú a nézetek sokféleségében nem egykönnyen igazodott el.[10]) Bizonyos támpontot adhatott neki az a nagy sereg régi mester, akinek műveit a gyüjteményekben másolhatta: azután a kiállítások is, amelyeket az akadémia rendszeresített.

*

Ezek voltak az alapok, a segítőeszközök, amelyek segítségével a Bécsbe vetődött magyar festőnövendék a művészet titkai-

---

9) Éber László: Művészeti Lexikon, I. k. 596. l.

10) 1841-ben Henszlmann megjegyzi: „E korunk minden művészetében divatozó zavarnak sokféle okai vannak, mik közt legelső helyen áll: művészeinknek az akadémiákbani ferde oktatása." Pesti Hirlap, 1841. 497.

hoz közeledhetett. E fiatal magyarok száma a század kezdetétől annak közepéig egyre nő.

Bécsben a 17 éves fiatal Webert apja az akadémián Leopold Kupelwieser művészi nevelésére bízta. Az akadémiai anyakönyv szerint 1835 január 10-én iratkozott be Weber Henrik „a történeti rajzművészet elsajátítására szolgáló" tanfolyamra.

Majdnem két évig a Kupelwieser vezetése alatt álló antik rajzosztály hallgatója volt.[11])

Leopold Kupelwieser (1796—1862) az akadémián 1831-től korrektor, majd Joseph Rede 1836-ban bekövetkezett halála után tanár.[12]) Még fiatalon Overbeckkel és a római Accademia di S. Lucaval kerül összeköttetésbe és a bécsi klasszicizmussal szemben a nazarénusok hatása válik művészi kialakulásában döntő tényezővé.

Kupelwieser stílusa festőietlen, száraz és kemény. A tudáson alapszik, mely kiszámítottan az elméletek elvont szabályait alkalmazza és az egyéniséget korlátozza. Weber 1836 végéig maradt keze alatt, csak addig, míg elsajátította azokat az ismereteket, amelyek további fejlődését lehetővé tették és amelyek éppen elemi voltuknál fogva kevéssé hatnak az egyéniség kialakulására. Az ő érdeklődését, az ő lelkét egyéni tulajdonságainál fogva sem ragadhatta volna meg a száraz okoskodás, az elvont elméleteken alapuló művészet. Gyermekkorában sem rajongott a száraz tudományokért, az érdekest kereste. A rajongó, lelkesülő fiatalember a nazarénus-elveitől megmerevedett mesterrel nem talált lelki közösséget. Tátongó űr választotta el lelkét gipszeket másolgató mesterétől, annak művészi felfogásától, semmi rokonságot nem talált benne művészi álmaival. Az is elválasztotta tőle, hogy míg mestere elsősorban a vallásos festészetet művelte, őt hajlama a világi témák felé vonzotta.

1837 elején a történeti festészet szakosztályára iratkozott be, ahol Gsellhofer és Ender voltak mesterei.[13]) Jó kezekbe került és az itt eltöltött további évek alatt mindent megtanult, amire művészete további fejlődése szempontjából szüksége volt. Különösen Gsellhofertől tanult sokat, aki a történelmi tárgykör elemeiről tartott az akadémián előadásokat.[14])

Carl Gsellhofer (1779—1858) arckép, tájkép és történeti festő

---

11) Fleischer Gyula: Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémián. Budapest, 1935., 95. l.

12) Thieme—Becker, XXII. k., 122. l. Eberhard Hempel.

13) Dr. Fleischer Gyula: Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémián. Budapest, 1935., 95. l.

14) Thieme—Becker, XV. k., 159. l. Leo Grünstein.

volt, rézkarcokat is készített. 1790 óta látogatta a képzőművészeti akadémiát, ahol különösen Füger befolyása alá került. A művészet minden ágában kiképezte magát, sőt miniatűrfestészettel is foglalkozott. 1819 óta az akadémia tanára és Hubert Maurer (1738—1818) utóda volt a történeti tárgykörben. Alapos szakképzettséggel rendelkezett, ami által az akadémia legnagyobb tudású és hatású tanárai közé számított. Mint alkotóművész keveset szerepelt a nyilvánosság előtt. Képei tökéletes kivitelűek, nemes felfogásúak, csak a színezés terén volt kevésbbé szerencsés.

Johann Nepomuk Ender (1793—1854) történeti és arcképfestő, ikertestvére Thomas Endernek. 1807-től a bécsi akadémián tanult Maurertől, Lampitól, Fügertől és Caucigtól. 1815—17-ben több díjat nyert. Keresett arcképfestő volt. 1818-ban gr. Széchenyi Istvánnal hosszabb külföldi utazásra megy, majd a római Accademia di S. Luca tagjává választják. 1825-től a bécsi akadémia tanára. Jean Baptiste Isabey hatása alatt miniatűrképmásolatokat is készített. Pécsett a székesegyház Szent Borbálaoltárképét és a Boldogasszony képét festette.[15]) Megfestette a Magyar Tudományos Akadémia címerképét, magyar főurak részére és az országgyűlés híres szónokairól sok arcképet festett.

Weber, Gsellhofer és Ender vezetése alatt buzgó szorgalommal tanult és képezte magát. Festői tehetsége már a tanulóévek alatt megnyilatkozott, sőt mindazon tulajdonságai, melyek stílusát később jellemzik, már itt jelentkeznek. Feltűnik az aprólékos részletek iránti szeretete és gondossága, ami művészetének egyik főjellemvonása. Főleg bravúros rajztudásával tűnt ki, amivel tanárai csodálkozását felkeltette. Az akadémián leckéket adott a rajztanításból, azonkívül könyomdában dolgozott, hogy megélhetését és az akadémián való további tanulását biztosítsa.[16])

Páratlan, kitartó szorgalmának csakhamar megleli az eredménye, amihez hozzájárult nem mindennapi tehetsége. A képzőművészeti akadémia legkitűnőbb növendékei közé küzdötte fel magát és tanáraitól dicsérő oklevelet kapott.[17]) Leginkább a történelmet szerette. 1837-ben az akadémia tanárai, mint a legméltóbbnak, neki ítélték a báró Gundeltól a történeti szakra alapított első díjat.[18])

Gsellhofertól és Endertől elszakadva, művészete később közeledik a forradalminak kikiáltott romantikus irányhoz, mely-

---

[15]) Lyka Károly: Magyar művészet. 1800—1850. 362. l.

[16]) Páll Imre: Weber Henrik. Művészet, 1910. 87. l.

[17]) 1837 március 1-én Gsellhofer tanár által aláírt és 1840 március 1-én Ender és Kupelwieser tanároktól aláírt dícsérő oklevelet kapott.

[18]) Dr. Fleischer Gyula: Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémián. Budapest, 1935. 95. l.

nek ebben az időben Bécsben Waldmüller és Danhauser voltak a főképviselői.[19])

A bécsi művészet fénykora ez. Két főirány, a letűnő klasszicizmus és az ébredő romantika, vetélkedik egymással. Füger, Krafft, majd Führich, Kupelwieser és Rösner főként a vallásos festészet művelői, az ifjabbak, Waldmüller és Danhauser, tanítványoktól körülvéve, az életképfestést helyezték előtérbe. Amazok hittel és hűséggel ragaszkodtak a régi ideálokhoz. Elvont elméleteikkel a műterem falai közé zárkóztak. Joseph von Führich (1800—1876) fiatal korában Goethe és Tieck romantikus költeményeit illusztrálta. Rómába kerülve a nazarénusok hatása alá került és egyházi festő lett. Rajzciklusaiban és kivitelre került műveiben új virágzását élte a monumentális történeti festészet, az általa képviselt irány festői stílusa azonban egy fejlődés végpontját jelentette, amelyen túl nem adódott új lehetőség. Rajza száraz és keresett, színezése hideg. Ecsetjét inkább az értelem, mint a szív és a képzelet vezeti.

Kupelwieser nem ennyire teoretikus. Az elméletek túlzása helyett a technikai tökéletesedés, a rajz kiélezése jellemzi. Ez a csoport tudatosan kizárta a mindennapi életet, amely felfogás ellen később Waldmüller élesen kikelt: „Die Bedürfnisse eines zweckmäßigen Unterrichts in der Malerei und plastischen Kunst" (Wien, 1846.) c. munkájában.[20])

Webernek már akadémikus korában festett képein világosan látható a közeledés a szabadabb irányhoz. Danhausertől és Waldmüllertől kedvet kapott a való élet tanulmányozására, ami ebben az időben még nem kötelezte túlságos realizmusra. Az élet festése életképfestést jelentett.

A biedermeier-kor behatóan kezd foglalkozni a régi német-alföldi genrefestéssel, elsősorban inkább tárgyi értelemben, később annak festői fínomságát is ellesve.

„A kothurnusokban járó" nagy festészet mellett a genrefestés elégíti ki leginkább a polgári közönség igényeit, sőt, míg amaz inkább csak a felemelkedés ritka órái számára van fenntartva, ez minden előfeltétel nélkül megérthető, érzelmességével, vagy humorával úgyszólván mindennapi szükséglet. Így az élet apró-cseprő eseményeit, szomorú és víg helyzeteit ábrázoló képek beláthatatlan száma keletkezik, igen gyakran falusi történet formájában, amelynek felkarolása hasonló lelki adottságokból indul ki, mint a XVIII. századi Hollandiában a paraszt genrekép kialakulása. Egyes szálak visszanyúlnak a XVIII. századi francia

[19]) Lázár Béla: Művészet, 1913. XII. 8. sz. 302—314. l.

[20]) Ezen, valamint „Andeutung zur Belebung der vaterländischen bildenden Kunst", Wien, 1855. c. munkái miatt az akadémián nyugdíjazták. Éber László: Művészeti Lexikon, II. k. 603. l.

festészethez. Jean Baptiste Greuze (1725—1805) Diderottól annyira magasztalt falusi képeiben mintegy a romlatlan természethez való visszatérést hirdette, hatásos, kissé melodramatikus festményeiben, magasztalva az erény diadalát."[21])

A század első felében kezdenek rá nálunk nagyobb figyelmet fordítani. A 30-as évek után a romantika már átitatta a közönséget, részben olvasmányok, részben a színház révén. A színpad és az egyre gazdagodó elbeszélő-irodalom hozzászoktatja a közönséget az egykorú, a mindennapi élet képeihez, figyelmét a hétköznapok furcsaságaira, vagy érzelmes jeleneteire terelgeti. Így előkészítve élvezni tudta a festőműhelyből lassacskán előszerénykedő életképeket is, legalább is azoknak tárgyát, mert hiszen művészi ítélete, vagy pártállása még nem volt. A kedves, érzelmes tárgy azonban tetszésre számíthatott.

A fiatal akadémia-díjnyertes Weber 1838-ban a Bécs városi császári és királyi képzőművészeti akadémiai tárlatán[22]) a *„Halászfiú"* és a *„Menyasszony öltöztetése"* és 1839-ben a *„Virágvasárnap"* című genreképeivel vett részt. Ezek voltak első művei, amelyekkel nyilvánosság elé lépett. Mindhárom kép lappang.

A képek tetszettek, ami buzdítólag hatott a fiatal festőre. Vérbeli tehetség kibontakozását jelzik az éles szemmel megfigyelt és szeretettel megfestett jellemző részletek. Technikája még óvatos, a képszerkesztés gondosságát egyszerű, tiszta eszközökkel éri el. 1840-ben visszatér Pestre,[23]) ahol mint már külföldön járt és szerepelt festőt nagy szeretettel fogadták, s egyre-másra arckép-megrendelésekkel látták el.

1839-ben alakult meg Pesten Trefort Ágoston elnöklésével a „Pesti Műegylet"[24]) műtárlatok rendezése, műtárgyak kisorsolása, s műlapok kiadása céljából. 1840-ben rendezte első kiállítását a pesti redoute-ban, amelyen résztvett Weber Henrik *„Gyermekszoba"* című genreképével,[25]) a családi életből vett polgári ízű jelenetet dolgozza fel. (Weber Auguszta tulajdona.)

A gyermekszobában játszadozó gyermekeket látunk. A szoba közepén öltözködik a fehérruhás, aranyszőke-hajú kislány, kedves mozdulattal ruháját gombolja be. Mellette a szőnyegen ülő szőke, göndörhajú fiucska durcás mozdulattal húzza ki nővérkéje lába alól a Paprika-Jancsit, a mellette lévő kosárba szeretné tenni az ott felsorakozó mindenféle játékok közé. A háttérben a szobalány éppen rendbehozza a gyermekek ágyait. A hamvas gyermekarcokat üde, elmélyedő fínomsággal, bensőséges szeretettel festi a művész. Később is különösen elragadóak, tavaszi

---

21) Éber László: A művészet története, 1929. 512. l.
22) Wurzbach: Biogr. Lexikon, 53. k. 187. l.
23) 1840 március 1-ig volt az Akadémia tagja. Távozási bizonyítvány. Szépm. Múz. gyüjt. M. M. A. 1577/1920.

üdeségűek a fiatal gyermekekről festett képei. Színei fínomak és élénkek. Szereti a fehéret, halványkéket és pirosat, amelyekkel kedves összhatást ér el. A bájos kompozíción már megfigyelhetjük természetéből fakadó meleg őszinteségét, előadásának pontos és világos gondosságát, éles megfigyelőképességét, amelyekkel s derűs felfogásával az élet vonzó, kedves oldalait választja ki, azokat modorosság, szépítgetés nélkül festi le. Ezen tulajdonságai további genreképeiben is kitűnően érvényre jutnak.

Ezeken a korai művein meglátszik a bécsi iskola hatása. Waldmüller genreképeinek közvetlen bája, érzéseinek fínomsága, előadásának részletező gondossága, valamint Danhauser őszinte realizmusa a legnagyobb hatással volt művészetére. Általában a Bécsben tanuló magyar művészekre inkább hatott az említett bécsi mesterek közvetlen naturalizmusa, életképszemlélete, semmint az akkori Bécs csodált festőjének, Joh. Peter Krafftnak (1780—1856) külső hatásokra törekvő, hideg történeti és nagystílű dekoratív iránya. Általában Weber érzésvilága is inkább Danhauser és Waldmüller nyárspolgári szellemével tart rokonságot. Az osztrák biedermeier megteremtői ők: nemesített realizmusuk forradalom volt a bécsi akadémia uralma ellen. Az élet közvetlen, szeretetteljes megfigyelésére törekedtek, bár teljesen elfogulatlan festő egyikük sem volt, de legalább új szabadságot tudtak ők s társaik kivívni a bécsi képírásnak, az egyéni élmény alakításának a szabadságát.

Joseph Danhauser (1805—1845) Peter Krafft tanítványa, eleinte történeti és vallásos képeket fest. Velencei utazása alatt a régi nagy mestereket, Tiziano-t és Veronese-t tanulmányozza. Hazatérése után festett vallásos tárgyú képei közül az 1831-ben a szajoli templom, a lovasberényi kastélykápolna (1834), az egri székesegyház oltárának nagy képe *(Szent János olajbafőzése)* a legnevezetesebbek. Jelentősége azonban nem ezekben, hanem genreképeiben van, amelyekkel a multszázadbeli osztrák festészet egyik úttörője lett. Sok közvetlenséggel tükrözte vissza a bécsi biedermeier-világot. 1845-ben, halála után, hagyatékából kiállítást rendeztek, mely nagy hatással volt kortársaira. Életképei szoros rokonságot tartanak a németalföldi festészettel, képeit azonban a kor érzelgős stílusát követve elbágyasztja, ebben elüt a németalföldiek egészséges naturalizmusától. Színei fínomak és melegek, tónusszépségük az olasz mesterek hatását mutatja. Danhauser befolyása Weberre jelentős volt. Az ő munkái irányították

---

[24]) Éber László: Művészeti Lexikon, II. k. 291. l.

[25]) Weberen kívül még kiállított magyarok közül: Alconiere, Alt Jakab, Barabás, Brocky, Marastoni Jakab, Kaerling Henriette, Markó, Molnár József, Libay, Tikos. Pesti Műegylet, 1840. Kiállítási művek lajstroma, 6—10. oldal.

Mátyás király és Szép Honka.

Salamon király a börtönben.

Weber-család.

Fiatal nő fezzel.

először figyelmét az életkép felé. Még nála is nagyobb hatással volt Weberre Waldmüller, akinek hatása segítette elő a fiatal festő egyéniségének kibontakozását.

Georg Ferdinand Waldmüller (1793—1865). A bécsi akadémián Füger, Maurer, Lampi tanítványa volt. 1811-ben Pozsonyban, majd mint rajztanító, Zágrábban élt. 1820-ban a bécsi Akadémia tanára lett. Több alkalommal járt Párizsban és Itáliában. A bécsi biedermeier legsokoldalúbb képviselője, a miniatűrképtől a sokalakos, népies genreképig terjed skálája. Minden téren a természet éles megfigyelője, biztoskezű ábrázolója. Mint Amerling, ő is autodidaktikus módon fejlesztette művészetét. Ellene fordult a Lampi-epigonoknak, akik Johann Ender vezetése alatt átlagos arcképeket festettek, tartózkodva minden elmélyüléstől, lelki elemzéstől. Waldmüller állandóan új festői problémát keres, a szín és a világítás összhangjára törekszik. Különösen tájképeinek közvetlensége, színessége, naposság néha az impresszionistákra emlékeztet.

Weber a Waldmüller-iskola hatása alatt kezdte pályafutását genreképek festésével és ebben aratta első sikereit. Arcképeket csak Bécsből való hazatérése után kezdett festeni. Ezen időből való két kisebb méretű arcképe ismeretlen férfiról és öccsének, Gusztávnak, lelkes szeretettel festett miniatűrképe. Különösen sikerült öccsének nagy, hullámos hajjal ábrázolt üde, kedves arcképe. Egyénisége bontogatja szárnyait; a beállításban és a kifejezés külső eszközeiben is figyelemreméltó képességeket árul el. A két ismeretlen férfiről festett képei még kemények, merevek, színezésük is hideg. Ezekben a kupelwieseri iskola szenvtelenségét érezzük. Öccse képének kezelése ellenben sokkal lágyabb és könnyedebb. Danhauser és Walmüller fínomabb felfogása és közvetlensége már döntően érvényesül és helyes irányba tereli művészetét.

Elsősorban életképei érdemelnek figyelmet. Ezekkel újabb hangot vitt kiállításainkba. A sok kigondolt, vagy irodalmi forrásból merített életkép után nála a látott jelenet, az átélt kép jelenik meg. Szerény formában s még nagyon mérsékelt szerephez jut tehát a festői élmény. Ez ugyan inkább a tárgyra vonatkozik, kevésbbé a művészi célzatra, de mégis mond már valamit. Új vonás jelentkezik, amelytől elődei húzódni látszottak: a jellemzésre való törekvés. Mindez szerény mértékben, a kor etikettjének keretein belül jelentkezik s még nem sok vizet zavar, mégis világosan felismerhető.

Weber Henrik és néhány társa: Hora, Kozina, Beck keményebben fogják meg tárgyukat, s míg legtöbb társuknál az előadás inkább egy formanyelv megszokását jelenti, őnáluk valamelyest egyéni stílusra való törekvés is jelentkezik. Festésük, ha

nem is mindig szélesebb, mégis valamivel erőteljesebb és mentesebb legtöbb kortársuk főbajától, az átlagosítástól. Képeikben az átlagos, tipikus ember helyett, az egyéni jellemvonásokat keresik, bár a hangulat megérzése, egy állapot megragadása még kívülesik művészi céljaikon.

Ez a csoport a 40-es években több vonatkozásban elkülönül az előző nemzedéktől, kevesebb benne a dilettáns vonás, kevesebb az iparszerűség, kevesebb az egyhangúság. Jobban elmélyednek, sőt előadásukba itt-ott beleszerénykedik némi elmésség is, kivált az akvarellbe. Mintha kissé megélénkült volna művészi becsvágyuk, amit nyilván a kiállításokon való verseny idézett elő. A heroikus vonás még teljesen ismeretlen náluk, az emberek érzelmeibe belemarkolni, mint később Madarász tette, ilyesmiről álmodni is alig mertek.[26])

Ezt a kis csoportot, amelyhez ebben az időben Weber is tartozott, több közös törekvés fűzi össze. Így a tudatos, néha keresett szerénység, kompozícióban, méretben, beállításban, előadásban, technikában egyaránt. Irtóznak minden disszonanciától, kemény ellentéttől, feltűnő színtől, erős rajztól. Az előadást alárendelik a tárgynak. A festés szinte elrejtőzik, a fő az ábrázolás tárgya. Nagy igyekvéssel dolgoznak, megbecsülik pályájukat, azonban nem indulnak ki magas színtről, hanem a polgárélet szerény horizontjáról. S ez az érzés megüli képeiket is, rendet, szolídságot, polgári meleget, háziasságot, szerénységet lehel rájuk.

Mindezek a festők, legalább az itt tárgyalt korszakban többékevésbbé átmenő jelenségek Pest-Buda művészéletében. Ki hosszabb, ki rövidebb időt tölt itt, de továbbmegy, leginkább a külföldet keresi fel. Vándorlásuk elárulja, hogy a festők egyrészt azért nem nagyon kötik magukat Pest-Budához, mert nem képesek itt megélni, másrészt pedig művészi becsvágyukat a pesti kedvezőtlen viszonyok nem elégítik ki.

Weber Henrik becsvágyát sem elégítik ki az itteni arcképmegrendelések, még többet akart látni és tanulni. Ekkor kezdődik vándorélete, Bécs-Pest-München-Svájc-Olaszország között.

---

[26]) Lyka Károly: Magyar Művészet, (1800—1850), 535. l.

IV.

München

Budán, 1840 május 8-án a helytartótanácsnál útlevelet váltott „a festészeti művészetben leendő bővebb kiképzése céljából" Németországba.[27]) Május 20-án Bécsben találjuk, ahonnan július elején utazik tovább, 7-én Salzburgban és 9-én már Münchenben van. A Bajor Királyi Képzőművészeti Akadémiára 1840 augusztus 9-én iratkozott be.

Bécsen és Rómán kívül München volt a művészi központ, amelyet e félszázadban művészeink szívesen kerestek fel tanulmány céljából. Volt rá okuk, mert éppen ebbe a korba esik München hatalmas fellendülése, művészeti hírnevének megalapozása. I. Lajos király épp ebben a félszázadban gyüjtötte maga köré a legnevezetesebb német művészeket. Az akadémiának már nagy híre volt, igazgatója 1824 óta Peter von Cornelius, a kiváló történeti festő, akinek messze földre eljutott hírneve csalogatta a külföldi művészeket az új „nagystílus" városába, amelynek ő volt a vezéregyénisége.

Wébert nagy szeretettel fogadták az akadémián, ahol e kor legnagyobb német festőivel ismerkedett meg. Corneliuson kívül Friedrich Kaulbach, Peter von Hess, Bonaventura Genelli, Julius Schnorr von Carolsfeld és mások részint maguk, részint tanítványaik révén fejlesztették művészetét.

Peter von Cornelius (1783—1867) a nazarénus iskola legtermékenyebb mestere, kora Németországának egyik legünnepeltebb művésze. 1819-ben a düsseldorfi akadémia igazgatója, 1825-ben a münchenié, majd később a berlinié. Rendszerint igen nagyméretű kompozíciói a klasszicizmusból erős mozgalmasság által kibontakozó, de német módra gondolatokkal túlterhelt és művészeti lényegükben nem festett, hanem lineáris művek. Formavilágukat nagyrészt az olasz reneszánsz emlékeiből állította

---

[27]) I. sz. útlevele Orsz. Levéltár. Budai helytartótanács levéltár, Pol. Gen. 1840. fons. 14/164. sz.

[28]) Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián, (1824—1890). Művészet, XI. 1912. 178—188. l.

össze, természeti tanulmányok nélkül. Óriási freskói gyakran zavarosak, nehezen áttekinthetők, színezésük hideg. De így is érdekes emlékei egy festőietlen iránynak, amely a megjelenés monumentalitását és a gondolati tartalmat helyezte előtérbe, de nem volt elég ereje, hogy azokat művészi alakítással tegye maradandókká. Fontosabb művei: a Casa Bartholdy freskói, freskók a római Villa Massimiben, Faust-, Niebelung- és Shakespeare-illusztrációk stb.

Hasonló irányban működött Cornelius barátja, *Julius Schnorr von Carolsfeld* (1794—1872). Apja, azután Johann Veit S., majd Bécsben Füger tanítványa. A német romantika szellemi irányának megfelelően a középkor művészetében mélyed el és jellemző módon a grafika terén adta művészetének javát. A középkor vallásos érzésétől áthatva, Rómában 1818—27-ig Cornéliusszal együtt a nazarénus csoporthoz tartozott és az akadémikus festészettel szemben főleg a XV. század ájtatos, vallásos művészetét igyekezett utánozni. 1827-től a müncheni, 1846-tól a drezdai akadémia tanára. Főművei: a Niebelung-mondakört ábrázoló freskói a müncheni királyi palotában, a német romantikus művészet legmonumentálisabb alkotásai. Rómában a Villa Massimi egyik termét Ariosto Orlando furioso-jából merített freskóikkal díszítette.

Wilhelm von Kaulbach (1804—1874) mesterével, Corneliusszal, 1821-ben Münchenbe ment, ahol falképeket festett. 1847-ben az akadémia igazgatója lett. A berlini Neues Museum lépcsőházát díszítő falképeivel Cornelius zord stílusának enyhítése mellett valóságos történetfilozófiai illusztrációkat ad. Hatalmas méretű munkái még: Jeruzsálem pusztulása, a Kereszteshadjáratok.

Bonaventura Genelli (1798—1868). A berlini akadémián tanult, 1822—26-ig Rómában, majd Münchenben és Weimarban élt. Noha Rómában a nazarénus festők köréhez tartozott, művészete eltér azokétól; felfogása egyéni, stílusa kiegyensúlyozatlan klasszicizmus. Nem annyira festményekben, mint inkább színtelen kartonokban, konturrajzokban (Homeros-, Dante-sorozat) adta művészetének legjavát.

Peter von Hess (1792—1871). Olasz-, Görög- és Oroszországban járt, kedvelt csata- és katonafestő volt Münchenben, ahol a Hofgarten árkádjaiban az ő vázlatai nyomán festették meg a görög szabadságharcból merített 36 falképet.[29])

Weber Henrik Münchenben igen fejlett művészi életet talált, azonban Cornelius és társainak nagyvonalú, rajzos és nem festői iránya nem hatott rá különösebben. A hatalom szolgálatában álló művészet, amely az előírt tartalmon alapult, nem tudta a

[29]) Éber László: Művészeti Lexikon, I. rész. II. k. 457. l.

fiatal festőt megfogni, ettől megóvta őt a magávalhozott józan mérséklet. Az udvari művészek tárgyköre, egész formavilága, gondolati és erkölcsi beállítottsága távol állott tőle. Azok teljesen elhagyták az apróbb igazságok báját, alárendelték a vonalnak és a rajznak, a megjelenés dekoratív hatására törekedtek.[30]) Ennek az egyoldalú, festőietlen művészetnek jellegzetes kifejezője volt még ekkor Carl Heinrich Rahl, a hírneves bécsi mester, akivel Weber később olaszországi útján ismerkedett meg.

Amit Münchenben látott Corneliustól, vagy Genellitől és Kaulbachtól, más volt, mint amit otthon értékesíteni lehetett volna. A nagyarányú falfestmény, a hatalmas méretű történet-filozófiai festmény, mindkettő szinte kartonszerű előadásban volt ott a legrangosabb művészeti alkotás, a szín rejtve maradt, a valóság háttérbe szorult. Otthon még a kisméretű festménnyel sem lehetett sokra menni, hát még az ilyen fajtával. Amit Weber Henrik és társai a monumentális festészet terén Münchenben tapasztaltak, azt nagyon épületesnek tarthatták ugyan, de hazavitelére nem gondolhattak.

Weber tehát megmaradt a maga egyszerű illusztrátori útján és a legnagyobb gondot arra fordította, hogy történeti képein a díszes kosztümöket minél színesebben fesse meg. A müncheni akadémiáról elhozta, ha nem is a nagyszabású stílust, de legalább a vágyódást történeti művek alkotására. Képzeletét megérintette a nagy müncheni stílus szelleme, amelyre Cornelius, Genelli, Kaulbach adott példát. S bár sokat tanult tőlük, irányuknak sok hasznát nem vehette. Ez időtől fogva osztotta meg szeretetét az életkép, arckép és a történeti festészet között.

Müncheni tartózkodását, amely 1842 auousztus 22-éig tartott,[31]) két ízben szakította meg. 1841 július 19-én Innsbruckba, majd onnan augusztus 23-án Svájcba utazik, Schaffhausenbe. Onnan Zürich-Luzern-Altdorff-Bern-Solthurn-Bazel-Strassburg-Karlsruhe-Stuttgart a további állomások, majd még ez év október elején visszatér Münchenbe.[32]) 1842-ben ismét hosszabb kirándulást tesz Tirolba és Svájcba, a természet ritkaságai, szépségei és a tájnak tanulmányozása végett.

Müncheni tartózkodása alatt sem volt tétlen, azonban itteni munkássága, egy-két rajztól eltekintve, teljesen ismeretlen.

---

[30]) Henszlmann is megjegyzi a müncheni akadémiáról: Ez iskolában a rajzolásra és jellemre több szorgalom és szigorúság fordíttatik, mint a bécsiben. Pesti Hirlap, 1841. 498. l.

[31]) Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián, (1824—1890). Művészet, XI. 1912. 178—188. l.

[32]) Az útirány az 1840 május 8-án kelt I. számú útlevelének hátán fel van tüntetve. Szépművészeti Múzeum gyüjteménye, 1581/1920. sz.

Münchenből való hazatérése után életképeket, tájképeket, arcképeket, valamint történeti képeket festett leginkább. Az 1843. évi Pesti Műegylet kiállításán „*Ámor és Psyche*" című munkájával vett részt. (Lappang.) A képről Szelessy nevű kritikus a Honderűben ezeket írja:[33]) „Végre van még egy csinos kép,[34]) mellynek festője Weber Henrik úr, ki, ha nem csalatkozunk, egyikével bír a legfínomabb ecseteknek. Psyche alakja gyönyörű, kevésbbé szeretjük Ámor rajzát, ki — a különben sem nagy — e scurzirung által olly kicsinnyé válik, hogy azon költői eszmét, mellyet a repülő Psyche után epekedő Istenke rajzával akart a festő elénk állítani, inkább nevetségessé, mint gyöngéddé képezi. Nem tudjuk Weber úr fiatal, avagy előrehaladott korú, annyi igaz, hogy bár a kép conceptioja fiatalságot bizonyít is, annak kivitele jártas ecsetre mutat." Érdekes még megjegyezni, hogy Ney Ferenc, a jóhírű kritikus a Világ című lapban a festményről a következő lapidáris mondatban fejezte ki műítéletét: „Szellékeny szendély, de túlképzelmi színragyoglat."[35]) Amiből persze akkor sem értett sokkal többet a közönség, mint most.

A 40-es évek után kezdett történeti tárgyú képeket festeni. A magyar történetből vett képei egymásután jelennek meg, s ez a tevékenysége átnyúlik a század második felébe is.

A magyar történeti festészet a század első felében igen lassan indul meg. Báró Hormeyer József már 1821-ben az „Archiv für Geographie Historie Staats und Kriegskunst"[36]) című, Bécsben megjelent munkájában felszólította az ország művészeit, főkép festőit, hogy a hazafiúságnak emelésére, amely nélkül nagy és dicső dolgok nem vitethetnek végbe, műveik tárgyát a hazai történetből vegyék.

Sok oknál fogva, amely közt a szegénység és felkészületlenség is szerepel, a festők ennek az óhajnak éppen nem feleltek meg kielégítő módon. Két évtized múlt el, s még mindig azt panaszolja fel 1843-ban a Honderű,[37]) hogy magyar festőinknél a nemzetiség szempontja nem igen csatlakozik működésük szellemében. Az azon évi kiállításról jegyzi meg, magyar festőtől egyetlen kép van, amelynek tárgya a magyar történet lapjaiból van kölcsönözve, Corvin Mátyás halála, Balassa Ferenc műve.

A festők, ha még annyira szerették volna is a történeti képeket, nem tudtak belőle megélni. Az ilyen nagyméretű, drága képeket nem vette a közönség. De meg a század első felének

---

[33]) Honderű, 1843. II. rész. 87. l.
[34]) Előzően dícséri Barabás Miklósnak egy képét.
[35]) 1843 augusztus 16-iki száma.
[36]) Lyka Károly: A magyar művészet, 1800-tól 1850-ig. 1922. 25. l.
[37]) 1843, második rész, 87. l.

képírói közt sem akadt egyetlen oly, valóban kiváló tehetség, aki egyenest hivatottnak érezte volna magát az ilyen művészetre. A képírók tehát lemondtak a történeti kompozíciókról, amelyet nem vett meg senki, s olyan műfajokra adták magukat, amelyek mégis kelendőbbeknek bizonyultak. Ilyen az életkép, tájkép és arcképek.

Weber Henrik az elsők közé tartozott, aki a sok nehézség ellenére, egy-két kortársa jelentéktelen próbálkozása után már a 40-es évek elején jelesebb történeti képeket állít ki a magyar história köréből. Előtte történeti képeket festettek: Spiró Ede „Magyarország és Erdély egyesítése" (1825), három évvel később Wándza Mihály „Mátyás és Beatrix találkozása" és „Mária és Zsigmond herceg eljegyzése". Schmidt József (1840) „Corvin Mátyás lovaggá ütését", „Árpád vezér és kísérői megvizsgálják Magyarország füvét, földjét, vizét". Kovács Mihály „Attila ütközetét", „Mátyás királyt".[38]) Ezek lehettek az első példák, amelyek történeti képek festésére ösztönözték.

A Pesti Műegylet 1844-i kiállításán már nagyobb méretű történeti képével, a *„Hunyadi János halálá"*-val vett részt, ezt a képet még az év folyamán kisorsolták.[39]) (Lappang.) A festmény a nagy hőst az utolsó szentáldozás után, Kapisztrán János karjai között, végső pillanataiban ábrázolja. A képen még érezhető volt a történeti felfogás hiánya. Hunyadi János jellemzése kevésbbé, ellenben Kapisztrán Jánosé kitűnően sikerült, s az egész kompozició, mint komolyabb tanulmány gyümölcse, nem közönséges feltűnést keltett az arcképek és a kisebb igényű genreképek között. Kritikájában a Honderű a következőket írta:[40]) „Hunyadi János a szent Vacsora vétele után meghal, barátja, Kapisztrán János karjai között. Dícsérendő a művész, hogy hazai történetünk mezejéről vett tárgyat ecsete alá. Azonban megvallom, rám e mű sem tevé, az ismertem illy neműek legtöbbjével együtt, a várt hatást. Nem találom benne azon lélekhez szóló magyarázatot, mellynek illy festményeknél, az arcokból sugározni kell. A mű egyébiránt ügyesen van kivéve."

A kép jelentős sikert aratott, amit az is bizonyít, hogy a Honderű kritikusa a festők méltatásánál mondja: „Ott a történeti festészek közt Weber Henrik, ki vajha a festészet ez ágát tovább is gonddal mívelné." Tehát a festményt, mint történeti tárgyú munkát is, a kritika kedvezően fogadta és mesterét további alkotásokra buzdította.

---

[40]) 1844. II. rész. 131. l.

A következő évi (1845) kiállításon „*Mátyás király és Szép Ilonka*" című festményével és az „*Ibykus darvai*" című kartonrajzával vett részt. Az előbbi a fiatal mester egyik legjelentősebb és legközvetlenebb hatású alkotása. Hegyoldalon, két hatalmas, százados fa előtt elterülő tisztáson Mátyás király karcsú, szőkehajú vadász alakjában szólítja meg az elragadóan bájos, sudártermetű Szép Ilonkát, aki szelíd tartózkodással fordítja el fejét a délceg ifjútól. A vadász csodálkozással vegyes meglepetéssel nézi a hirtelen előtűnt üde jelenséget. Megelevenedik előttünk Vörösmarty Mihály bűbájos költői elbeszélése, s érezzük, hogy a mester onnan kapott ihletet műve elkészítéséhez.[41]) A kép felépítése egységes és hatásos. A vadász mellett két hatalmas kutyát látunk, ahogy boldogan futkosnak, szinte résztvesznek gazdájuk örömében. A két hatalmas fa ágai szinte összeölelkeznek az alakok fölött. S mily könnyedséggel és gráciával állítja elénk Szép Ilonkát, akinek természetes mozdulatai, a széles kalap alatt, a kissé elfordított fej, gyengéden csípőre tett jobbkéz, kötényét könnyedén felemelő balkéz, valamint az ifjú vadász könnyed és keresetlen tartása és mozdulatai, a háttér messze elterülő gazdag rajzú tájképével és az előtér fáinak dús lombozatával lírai hangulattal teljes és egyszersmind rendkívül fínom együttesben olvad össze. Édesen csengő ritmus vonul végig az egész alkotáson, amely bensőséges visszhangot rezegtet meg szívünkben. A festmény kedves meghittségét a színek frissesége, üdesége és harmóniája megkapóan egészítik ki. Természetszerető lelkének világában elmerülve, az alkotás gyönyörében mindenről megfeledkezve készítette el kitűnő alkotását. A képszerkesztés kerek bevégzettsége, a jellemzés egyszerű tisztasága, az érzékek nemes gyöngédsége s az előadás bája Weber Henriket már művészi erejének teljében mutatják. (Dr. Pétery Ignác tulajdona.)

Az „*Ibykus darvai*" c. kartonrajza azt ábrázolja, amikor a görög lírikust az istmosi játékokra utaztában rablók megtámadják és megölik, de a gyilkosság szemtanúi, a darvak elárulják a tetteseket. Erdő melletti tisztáson Ibykus a földön a hátán fekszik, fölötte az egyik rabló újabb ütésre emel egy hatalmas fadorongot, míg társa figyel, nehogy meglepje valaki őket. Fejük felett gyors repülésben száll kilenc daru, hogy értesítsék az embereket a bűntényről. A festő az alakok bravuros rajzával kitűnő anatómiai tudásról, azonkívül a különböző távolságban repülő darvak perspektívikus ábrázolásának nagyszerű megoldásával elsőrangú művészi kvalitásokról tesz tanuságot. (Baditz Lajos tulajdona.)

---

[41]) Vörösmarty Mihály 1834-ben írta Szép Ilonkát. Beöthy Zsolt: Magyar irodalom története. II. k. 169. l.

Ebből az időből való öccsének, Gusztávnak ifjúkori arcképe. A nézővel szembenéz, fejét kissé balra fordítja. Szőke haja homlokára lóg. Nyilttekintetű, értelmes fiú, fínom, lágy vonásokkal. Élénk szemeiben akaraterő sugárzik. Érezzük azt a nagy szeretetet, amellyel Weber testvérét festette. Az alak beállítását, tartását is ügyesen oldotta meg. A színek melegek, közvetlenek.

Sokoldalúságában és buzgóságában kevés párja volt Weber Henriknek, aki a magyar történet, élet és arckép ábrázolása mellett szívesen rándult ki a tájkép világába, különösen Svájcban és Tirolban tett tanulmányútjai után. Ha magas csúcsokra nem is jutott el, itt is hagyott maga után komolyabb értékeket.

Kitűnő tájképe ez időből az *„Alkony"*. (Lappang.) A kép baloldalán hatalmas öreg fa, mögötte szélesen elterülő dombos táj, jobboldalt az út szélén kisebb fákat és kőfalat ábrázol. Az előtérben staffázs-alakokat szerepeltet, asszonyokat, gyermekeket, akik a nagy fa melleit folyó forrásból korsókban vizet visznek. A fától balra birkák jönnek szomjukat oltani. A háttér még világos, az előtér felé fokozatosan sötétedik. Az egész kompozició ügyes és jól átgondolt, a részletek gazdagsága csak az összhatást teszi teljesebbé; érzékeinknek és érzésünknek jól esik rajta mindent úgy látni, amint van, s minden változtatás csak ártalmára volna a hatásnak. Jól esik az ég és föld tónusainak nagyszerű összhangja, mely ideális, békés nyugalmat lehel, jól esik szemünknek a lombos részek hivogató félhomályában fölfedezőutakra indulni és szebbnél-szebb részletekre bukkanni; az előtér már lassan elsötétedik, itt csak nehezen tudjuk a vizet merítő alakokat észrevenni; jól esik a távolság átérzése, mely messze kalandoztatja képzeletünket. Színezése lágy és kellemes, s a fény és árnyék kellő elosztásával jól hat.

A táj- és genre-képet a kor esztétikájával egybehangzóan, mint műfajt valami alacsonyabbrangúnak tartották. Az alakos kép jobban vonzotta a közönséget, Weber kénytelen volt úgy felhasználni az alakot motívum gyanánt, hogy magának is, a közönségnek is kedve teljék benne. Egy ilyen típusa az alakos képnek az arckép. Ilynemű munkássága különösen az ötvenes évek után volt jelentős.

V.

Az olaszországi út

1845 július 27-én a budai helytartótanácsnál útlevelet váltott a festőművészetben leendő bővebb kiképzése végett Bécs felé, Velencébe és az olasz birodalmi tartományokba.[42]) Július 21-én Bécsben, 31-én Laibachban, augusztus 2-án Triesztben találjuk, majd a következő napokban megérkezik Velencébe, a lagunák, a ragyogó színek városába, amelyet a magyar festők mindig nagy szeretettel kerestek fel. Wéber előtt Velencében járt a 30-as években Barabás Miklós és Kozina Sándor, s mindketten Paolo Veronese „Európa elrablását" másolták.[43]) Majd a 40-es években Kovács Mihály.

Most alkalma volt saját szemeivel látni és tanulmányozni a világ nagy művészeinek, Tizianonak, Tintorettónak, Veronesenek, Palma Vecchiónak remekműveit. Az újabb olaszok közül megismerkedik Lipparinivel és Grigolettivel, akik a velencei képzőművészeti akadémia neves tanárai voltak. Az igazgató akkor a magyar származású Beniczky Lajos genre-festő. A tanárokról írja Kovács Mihály Önéletrajzában[44]) „Lipparini jeles történeti festő, akadémiai tanár, ki egészen más viszonyban állott tanítványaihoz, mint a bécsi copfok, úgy bánt velük, mint atya a gyermekeivel. A többi tanárok is kollégiális viszonyban voltak növendékeikkel, ami nekem egészen új világ volt. A másik tanár, Grigoletti is igen derék képíró volt, ettől volt kiállítva a „Két Foscari" nagyban, merész ecseteléssel."

Lodovico Lipparini (1800—1856)[45]) a velencei akadémián tanult Matteini-nél és 1827-ben nagy siker mellett kiállítja képeit Bolognában. Közben járt Rómában, Nápolyban, Parmában, majd Velencébe ment, ahol az akadémián tanított. Sok történeti képet festett neoklasszisztikus akadémiai stílusban és oltárképeket a trieszti San Antonio Nuovo részére. Nevezetesebbek az arcképei. Több alkalommal résztvett a Pesti Műegylet kiállí-

---

[42]) Orsz. Levéltár. Budai helyt. tanács Levéltár. Pol. Gen. 183/14—1846.
[43]) Barabás Miklós emlékiratai (1902). Közli Kézdy-Kovács László, 115. l.
[44]) Biró Miklós: Kovács Mihály (1930). 20. l.
[45]) Enciklopedia Italiana. XXI. k. 235. l. Vittorio Moschini.

tásain, így 1845-ben „Bozzari Márk halála" és 1846-ban a „Beduin" című képeivel.[46])

Michel Angelo Grigoletti[47]) (1801—1870) a velencei akadémián tanult Matteini-nél, 1839-ben a trieszti San Antonio Nuovo részére oltárképet fest, majd a Friuli, Cadore, Brescia, Trento templomai részére szintén oltárképeket. Legkiválóbb alkotásai közé tartozik az esztergomi székesegyház részére festett óriási főoltárképe, az „Assunta", melyet Tiziano nyomán festett, valamint még két oltárképe, szintén az esztergomi székesegyházban, *„Szent István felajánlja a koronát Szűz Máriának"* és *„Krisztus halála a keresztfán"*. Protektora, Pyrker velencei, majd később egri érsek, meghívta Egerbe, ahol a székesegyház részére dolgozott. Vallásostárgyú és történeti képei romantikus modorban készültek. Arcképei kifejező erejüknél és szabad festészeti felfogásuknál fogva méltóan emlékeztetnek a legjobb velencei hagyományokra. Figyelemre méltó helyet tölt be a XIX. század olasz festészetében és hatással volt Favretto művészetének kialakulására.

A két kitűnő olasz festő műveiben Weber sokat gyönyörködött, különösen mint jeles arcképfestők gyakoroltak mélyebb hatást művészetére.

Még Velencében, 1845-ben festette *Önarcképét*. (Szépm. Múzeum tulajdona.) A kép vállig ábrázolja, kissé balra fordulva és szemközt nézve, barna hajjal, bajusszal és szakállal. Világosbarna kabátot és lehajló gallérú fehér inget visel. A háttér is barna. A kép kitűnően sikerült, a fiatal festő fejlődése minden tekintetben igen figyelemreméltó. Itt már lényegesen erőteljesebb előbbi arcképeinél mind a beállításban, mind a jellemzésben. Az átlagos ember kifejezéstelen vonásai helyett igyekszik az egyéni jellemvonásokat kiemelni. Ez sikerül is neki, látjuk a gondos előtanulmányok eredményét, érezzük a lelkiismeretes elmélyedést, amely tulajdonságok az ábrázolás sikerült voltában jutnak kifejezésre. Velencei tartózkodása alatt festette még 1846. év elején a *„Tanulmányfő"* és *„Néger férfi arcképét"*, melyek közül különösen az utóbbin mutatta meg jellemző képességének erejét. (özv. Matuska Jánosné tulajdona.)

1846 május 15-én a Magyar kir. Helytartótanácstól engedélyt nyer, hogy művészeti kiképzése végett jelenlegi tartózkodási helyéről, Velencéből Piemontba, Parma-Modena-Lucca és Toscana hercegségekbe, az egyházi államba, különösen Rómába, továbbá Nápolyba és Sziciliába[48]) utazzék.

---

[46]) Pesti Műegylet kiállításának katalógusa, 1845. 16. l. és 1846. 10. l.

[47]) Enciklopedia Italiana, Treccani. XVII. k. 966. l. Vittorio Moschini.

[48]) Harmadik számú útlevél. Orsz. Levéltár. Budai Helyt. Tanács Levéltár Pol. Gen. 183/14—1846.

Velencéből 1846 augusztus 1-én elutazik és Ferrarán—Rovigon—Bolognán keresztül 19-én megérkezik Firenzébe, ahol néhány napot tölt a város művészeti emlékeinek megtekintése céljából. Majd 24-én Livornóba utazik, s onnan a hónap vége felé az Örök városba, ahol 1847 május 2-áig tartózkodik.[49])

Rómában magasabb tanulmányokat is végzett; mint a kezdő költő a nagy szellemek műveinek fordítása által gyakorolja és képezi magát, úgy ő állandóan a képtárakat, templomokat járva, a régi nagy mestereket behatóan tanulmányozta és remekműveiknek másolása által fejlesztette technikáját.

Róma ebben az időben, a XIX. század első felében, a festők ígéretföldje volt. Aki onnan hazakerült, arra úgy tekintettek itthon, mint aki művészetét a legmagasztosabb dísszel tetézte. Rómának magának nem volt eredeti számbavehető, élő képírása, de ott volt a páratlan mult, a csodálatos művekkel zsúfolt templomok és gyüjtemények, s végre ott éltek százszámra az Európa minden részéből odazarándokolt idegen festők, köztük a kor legkiválóbb művészei. Magyarok is voltak ott, Weber Henrik mellett még: Molnár József, Ligeti Antal, Tikos Albert.

Vajjon mit adott Róma e magyar festőknek, akik a német nazarénus-csoporthoz nem akartak csatlakozni? Műveikből látjuk, hogy ki-ki a maga hajlandósága szerint másolgatott is, komponált is, természeti tanulmányokat végeztek. A fiatal Wéber Henrik magyar történeti kompozicióval is foglalkozik, amit a hazai irodalom oly buzgón ajánlott.

Weber közben megismerkedett a kor híres festőivel, akik akkor Rómában tartózkodtak. Carl Heinrich Rahl, Johann Fridrich Overbeck, Carl von Blaas és Carl Mayer társaságában tölti idejét. A mesterek közül csupán Rahl volt nagyobb hatással művészetére.

Carl Heinrich Rahl (1812—1865). A bécsi művészeti akadémián tanult, majd Olaszországban főleg a velencei mesterek hatása alá került. 1839—48. Rómában, majd Münchenben, később Bécsben élt, ahol műveivel és tanító tevékenységével igen tekintélyes szerepet játszott. Monumentalitásra és egyúttal színességre törekvő stílusa lényegében akadémikus művészet, s mint ilyen, sok elismerést aratott. Falképei közül említendő a bécsi Sina-palotában, az Oldenburgi hercegi palotában lévő sorozatok. Férfiképmása a budapesti Szépművészeti Múzeumban, Than Mór arcképe a magyar Történeti Képcsarnokban. Többször járt Magyarországon, ahol nagyszámú arcképet festett. *Krisztus a keresztfán* c. oltárképe Esztergomban. (Keresztény Múzeum.) Szent Annát ábrázoló oltárképe a debreceni római katolikus templomban látható. Rahlnak volt tanítványa Lotz Ká-

[49]) Útlevelére nyomott bélyegzők alapján állítottuk össze. Szépm. Múzeum gyüjt. M. M. Á. 1581/1920. sz.

roly és Than Mór. Nem volt az a mester, aki mint gondolkodó és lélekbúvár kiemelt volna, kibontakozáshoz segítette volna sajátos művészi értékeket, azokat úgy vezetve, hogy mindegyik a saját útját minél hamarabb megtalálja, hanem egyszerűen csak a saját megtanult technikájában látta a művészetet és szinte ellene intézett merényletnek tartotta egy-egy egyéniségnek önkéntes megnyilatkozását. Megkívánta tanítványaitól, hogy amikor az ő munkájánál segédkeznek, teljesen az ő intenciói szerint végezzék a reájuk bízott feladatot.

Johann Friedrich Overbeck (1789—1869). A bécsi akadémián tanult, de a romantika művészeti nézeteinek hatása alatt Rómában telepedett le és megalapította az u. n. nazarénus-csoportot. Társaival résztvett a római Casa Bartholdy és Villa Massimi kifestésében. Mindvégig megőrizte e művészcsoportnak a XV. századbeli olasz mesterek befolyása alatt álló, őszinte vallásos érzéstől áthatott, formákban és előadásban archaizáló művészetét.

Carl von Blaas (1815—1984). 1837 óta Rómában a nazarénus festők befolyása alá került és ez irány folytatójaként festette 1848—53 a fóti templom oltárképeit és falképeit, 1854-ben Bécsben, ahol az akadémia tanára lett, az altlerchenfeldi templom falképeit. 1856 óta a velencei akadémia tanára volt és velencei tárgyú képeivel aratott sikert. Több képe van Esztergomban. (Keresztény Múzeum.) *Madonna a kis Jézussal. Népmulatság Albanóban. „Scitovszky prímás két arcképe."*

Római tanulmányútja alatt, 1846 tavaszán készítette Weber *„Mátyás király bevonulása Budára 1458"* című nagyméretű történeti festményének vázlatát, amely az 1852. évi pesti kiállításon általános feltűnést keltett. (özv. Györgyey Illésné tulajdona.) Mátyás király délcegen ül fehér lován s lelkes híveitől körülvéve vonul be Budára, ahol teljes díszben egy főpap fogadja és és áldását adja. Az ifjú király mögött lovagol nagybátyja, Szilágyi Mihály és Vitéz János. Mellettük és körülöttük ujjongó, örvendező férfiak, nők és gyermekek, a háttérben Buda várának képzeleti képe. Összalkatában és részleteiben is jól átgondolt, pontosan megfigyelt, kitünő kompozició, melyből, hogy teljes hatása legyen, csak a szín üdesége hiányzik. Oly hiány, mely — mint jellemző sajátosság — kora művészetének átlagos gyengéihez tartozik. Az alakok jellemzése is sikerült, megjelenésük nem szkematikus, hanem már érvényesül bennük a mélyebb kifejezésre való törekvés, látszik a nagyobb koncepcióra és bátrabb megnyilatkozásra való igyekezet. Különösen Mátyás ifjú alakját festette meg sikerülten; öntudatos tekintetéből érezzük a bennerejlő erőt és akaratot. A Pesti Napló írta róla[50]):

[50]) 1853. december 15.

„A fiatal király homlokáról már most is, midőn világraszóló pályája kezdetén áll, visszasugárzik a jövendő nagy tettek dicsősége."

A képet a Pesti Műegylet ezer példányban Hanfstaengel kőmetszetében sokszorosíttatta és 1853-ban jutalomképen tagjai között kiosztotta.

Római tartózkodása alatt, 1847 májusában néhány napi kirándulást tett, majd néhány nap multán Román—Firenzén—Velencén—Bécsen át visszaérkezett Pestre.

Szellemi kincsekkel gazdagon tért vissza hosszú olaszországi tartózkodása után szülőföldjére és állandóan megtelepedett Pesten. Művészi hírneve megelőzte, úgyhogy számos arcképre és egyéb művekre kapott megrendelést, nem kényszerült több más festőnk szomorú példájára külföldre menni és a megélhetés keserű kenyeréért küzdeni. A művészeti viszonyok lényeges javulása is hozzájárult, hogy véglegesen letelepedhetett Pesten, ahol halála napjáig folytatta fáradhatatlan munkásságát.

Ebben a korszakban művészeink nagy része, mint Weber Henrik is, külföldi mestereknél szerezte meg technikai felkészültségét, művészi tájékozottságát. Legnagyobb részük néhány év alatt elkészült a külföldi tanulmányokkal, s következett a hazatelepedés.

Az olaszországi tanulmányút nagy hatással volt további fejlődésére. Képzeletét felrázta, felfrissítette, kibővítette; művészi lelke sokat merített Róma és Nápoly környékének benyomásaiból, az ottani természet és élet emlékeiből. Színei is itt értek ki. Élénken élt benne az Olaszországban látottak emléke és festett épületrészeket, vedutákat, olasz népalakokat a legnagyobb változatosságban. Minden ilyen műve gondos kivitele mellett is közvetlen hatású. Az olasz ég derült mosolygását a leghívebben ecsetelte a papírkartonon s az utcai járó-kelők alakjait sokszor egészséges humorral, keresetlenül, de mindig hatásosan örökítette meg.

Ilyen a *„Nápolyi nő"* című képe. (Fővárosi Képtár.) Olasz nő népviseletben, sötétzöld szoknyát, fehér- és pirosszegélyes sötétkék köténytt visel, felső testén fehér blúz piros kendővel és mellénykével. Balkarján kékszínű szövetrész látszik. Fején fehér, nápolyi népviselet szerint megkötött kendő. Balkarját csípőre teszi, jobb karjával pedig magas, sötétszínű oszlopra támaszkodik. A sötétszürke háttérből élesen kiemelkedik a középkorú, komolyan néző nő festői viseletében. Homloka széles, orra erősvonalú. Arcát határozott vonalakkal ábrázolja, a fényt és az árnyékot arányosan osztotta el rajta. Hasonló, de fínomabb, közvetlenebb beállítású a *„Romagnai nő"* (Szépművészeti Múzeum) című képe. Kerítés mellett, kőre lépve áll, kissé balra fordulva, de szembe néz. Jobbjával a kőfalra támaszkodik, baljával pedig

ruhájának alját fogja. Haja barna, öltözete fehér fejkendő, paszomántos derék piros nyakkal, zöld szoknya, fehér kötény és piros kendő. A sötétszürke-barnás kőfal előtt a szürke háttérből élesen, hatásosan tűnik elő a középtermetű, határozott arcvonású fiatal nő, festői viseletében. Haja középen elválasztva, kissé hajlott orr, piros szájjal. Tipikus olasz szépség. Könnyed tartásában bizonyos öntudatosságot látunk. Sűrű szemöldök alatti fénylő szemei élénk, meleg tekintettel néznek. Lágy, kellemes színei különösen élénkek és melegek. Megfigyelhetjük azt a belső átalakulást, amit az olaszországi út előidézett lelkében. Az egyénit, az érdekeset ragadja meg az olasz nő ábrázolásában, nem pedig az átlagos édeskés szépségtípust.

Az Olaszországban megismert festők közül Rahl volt rá lényegesebb hatással. A „Romagnai nő" című képén a sötét háttér előtti beállításban, valamint a színek kihangsúlyozásában érezzük Rahl befolyását.

1848-ban festi nagyméretű kompozicióját, a *„Családi kép"*-et, (Weber Auguszta tulajdona), amelyen meghitt, családias ábrázolásban a teljes Weber-család jelenik meg előttünk. Baloldalt ül Mosonyi Mihály zeneszerző, a festő sógora, kockás szürke kabátban és az odahajoló Weber Gusztávval vitatkozik. Előttük ül Weber Paula, Mosonyi neje, Weber Johanna és férje, Farian Márton. Fenn a kép jobboldalán félig háttal áll, jobbra fordulva Weber Henrik, papírlapot tart kezében, s valamit magyaráz fivéreinek, Adolfnak és Frigyesnek. Az előtérben ül a családfő, Weber Mihály, ujságot olvas és balkezével gyengéden megfogja unokáját, Farian Johannát. Mellette ül felesége, harisnyát köt. Az előtérben jobbra ül, képeskönyvet olvasva a legkisebb Weber-fiú, Mihály. Bár a kép felbomlik egységében, a kompozició minden gondossága és lelkiismeretessége mellett is túlzsúfolt, a képnek nincsen levegője. Mégis ezen fogyatékosságáért bőven kárpótol keresetlensége, közvetlensége. Az alakokat híven és elevenen állítja elénk. A kifejezés gyöngédségével életet, lágyságot, melegséget tudott kifejezni. Szabatos és figyelmes rajzán kívül különös figyelmet érdemel a kép festésének gondossága. Színezése kellemes és lágy. Nem karakterek néznek ránk a keretből, hanem inkább ünnepies arcok, a ruha is vasárnapi. Valahogy az első percben a kép láttára úgy érezzük, mintha el volnánk varázsolva. Bensőséges megjelenítésben nőket és férfiakat látunk, akik büszke lélekkel tekintenek le. Ezek nyilván nem ismerték a nehéz küzdelemmel járó gondokat. Csak arra volt gondjuk életükben, hogy emberi méltóságukat mind magasabbra emeljék, hogy lelküket és szellemüket szép olvasmányokkal, zenével üdítsék és ápolják, s úgy éljenek hitben és szeretetben, hű hitvesük, gyermekük körében, hogy a tiszta erkölcsnek és erénynek mintaképei legyenek. Akik itt a képen megjelennek előt-

tünk: Weber Mihály és felesége őszinte arcképei, Weber Paula édes, törékeny biedermeier-szépsége, Farian Johanna tavaszi üdeségű és Mihály szelíd, kedves gyermekképei, Weber Gusztáv szép fiatalsága és a többiek nemes egyszerűségű arcképei mindennél többet mondanak a kor lelkéről és érzékeltetik annak kedves, izgalommentes, napsugaras derűjét.

Ebből a korból kitűnő képe a *„Zarándok"*. (Weber Auguszta tulajdona.) Magányos vándor megy az úton, testileg-lelkileg fáradtan, elcsigázva. Tőle jobbra magas sziklafal, hegyes-dombos háttér. A vándor jobbkezében kalapja, baljával hosszú botot fog. Szőke, hosszú haja szinte vállára omlik. A lábán szandál van. Átszellemült, rajongó tekintettel néz a messzeségbe. Érezzük a férfi lényében Krisztus iránti hitét, szeretetét s alázatosságát. Színezése tiszta, egyszerű.

A szabadságharc kitörése megszakította művészetünk alakulásának folyamatos menetét. Az utána következő korszak a történeti festészet kultuszának jegyében indul meg. Az, az elnyomatás korának hangulatában a nemzeti múlt drámáit eleveníti fel. Burkolt célzásaival és a nemzet egykori dicső napjaira való visszaemlékezéseinél fogva a lelkesedést és a hazafias érzést tartotta ébren. Ezek a történeti festmények a tisztult nemzeti lélek beszédei voltak, melyek rejtett céljukat és hatásukat sohasem tévesztették el; alkotóikat a magyar nemzeti élet előharcosainak tekinthetjük, akik művészetünkben a magyar egyéniség kifejezésével a nemzeti öntudatot emelték. Weber volt az első, aki a szabadságharc után egymásután jelentette meg a magyar nemzet történetének dicső multjából vett históriai képeit. Ezek a képei a nemzeti eszmét szolgálták, a történelmi érzéket fejlesztették.

Az 1852-i kiállításon *„Salamon király a börtönben"* c. történei képével vett részt. (Fővárosi Képtár.) A kép belül ovális kiképzésű, a sarkokban és alul kék és vörös alapon aranyékítményekkel díszített széles, nehéz aranykeretben. A kép alatti arany mezőben *„Der gefangene König Salamon"* c. vers, „Gedichtet von Br. Mailath." Kis rácsos ablaktól megvilágított bolthajtásos börtön. Az ablakmélyedés párkányán, terítőn, színes agyagkorsó. Balra, a bolthajlás előtti pillérszerűen kiképzett kőpadhoz láncolva, zsemlyeszínű mintás attilában ül Salamon király, vállán lilászürke köpeny, lábszárán lilásvörös nadrág feszül, lábán sárga bőrsaru. Jobbkeze citerán nyugszik, balkezét vágyón az ablak felé tartja. Balra szürkemintás terítővel letakart szalmafekhely. Megtörten, fájdalmas arccal tekint a világosság, a szabadulás felé, várja a mindent megváltó szabadságot. Az a tudat, hogy közeledik a megváltás órája, ad erőt a további tűrésre. A háttér sötétebb, elől az ablaktól beszűrődő világosság. Világos, tiszta kompozició,

látjuk a komoly tanulmányok eredményét. Színezése is közvetlen. Érdekes megemlíteni, hogy amikor Markó Károly 1853-ban Pesten járt, időzésének utolsó napját festőtársainak látogatására szentelte. Felkereste többek közt Weber Henriket, kinél a Salamon király fogságát ábrázoló kép kötötte le érdeklődését. Weber báró Majláth János balladája után készítette festményét. Markó azonnal felvilágosította művésztársát, hogy ez a ballada nem nyugszik történelmi alapon, mert a história nem tesz említést Salamon nejéről, kihez a királyi fogoly sóhajait intézi [51])

A képet később, 1864-ben a Magyar Képzőművészeti Társulat díszalbumlapjául választotta Weber kőrajza nyomán.

A szabadságharc utáni időszak kezdete Weber Henrik fénykorának. Tudása lehiggad, művészi öntudattá fokozódik. A tanulás évei elmúltak, az egyéniségét megtalált művész teljes erejét, tudását az alkotásra összpontosítja. Mindent megtanul, amit kitűnő kvalitásai mellett még szorgalommal, fáradhatatlan munkálkodással meg lehetett tanulni. Kitűnő híre volt, nagyszerű rajztudását, komoly művészi értékeit mindenhol elismerték. Élete sora harmonikusan alakult, kínzó problémák nem bántották, őszinte elismerés kezdte körülvenni. Mérsékelt óhajai sorban teljesedtek, képzett művész lett, sok munkával látták el. Átengedi magát a munka örömének, csendesen dolgozik, élvezve az élet verőfényét, nyugalommal és derűvel. Művészete folyton fejlődik. Ekkor már sok tanítványa van, akik szívesen tanulnak a bravuros rajztudású mesternél. 1852-ben nála tanult Lotz Károly is,[52]) aki azután Bécsbe ment és Rahlnál folytatta tanulmányait. Wagner Sándor is tanítványai közé tartozott. Komoly művészi tudását bizonyítja az a tény is, hogy amikor Marastoni Jakab és Pest városa között egy kölcsönadott kép miatt peres eljárás indult meg, szakértőként Weber Henriket kérték fel, a kép megbecsülése és az ért kár megállapítása céljából.[53])

Ezután egymásután készülnek a magyar nemzet multjából merített történeti tárgyú jeles rajzai, melyeket vagy ő, vagy Marastoni József kőre rajzoltak.[54])

Ilyen képei: *Hunyadi János a várnai csatában, Géza király megfogadja a váci püspökség alapítását, Béla választ korona és kard között, Mátyás, az igazságos fogadja a külföldi követek hódolatát, Orgyilkosság Szent István ellen, Szapáry Péter boszszúja, A magyar pogányság utolsó lázongása, Asztrik átadja Ist-*

[51]) Szana Tamás: Markó Károly és a tájképfestészet, 1898. 78. l.
[52]) Ybl Ervin: Lotz Károly élete. 20. l.
[53]) Péter Kornélia: Marastoni Jakab, 1936. 24. l.
[54]) Marastoni József 1834—1895. Jakab fia, Pesten és Velencében tanul és 1853 óta Pesten és Székesfehérváron működött, mint arcképfestő, de főkép, mint arcképlitografus. Később Bécsbe költözött. Éber László: Művészeti lexikon, II. k. 83. l.

vánnak a koronát, Cserhalmi hölgy, Zsolt lemondása Taksony javára, Nyugateurópai fejedelmek követsége Szent Lászlónál, Mátyás király bevonulása Budára, Kálmán király, a törvénybúvár, stb. Ezek a képek az „Ország Tükre" képes folyóirat 1862. és 1863. évfolyamaiban jelentek meg. Tökéletes alkotások nem lehettek, miután festőjük nem volt vérbeli történeti piktor, nem született nagy koncepcióra. A történeti festő címet inkább a rang hangsúlyozása végett használta, bár alig, vagy éppen nem fedte érzületét, s ezt a kifejezést nem is szabad a mai nyelvszokás szerint értelmezni. E képek érdeme mégis nagy volt, mivel az elnyomatás éveiben ösztönzőleg hatottak a nagyobb tehetségű ifjú nemzedékre. Mindenesetre Weber sokoldalúságát bizonyítja, hogy a történeti tárgyú képek festésében is alkotott maradandó műveket.

Történeti tárgyú képein kívül egymásután készülnek kiváló arcképei, genre-, bibliai- és mithológiai tárgyú képei, sőt állatképeket is festett: oroszlánt, tevét, lovat, szamarat, tehenet. Az 1852-i Pesti Műegylet kiállításán ki is állította a „Nyugvó oroszlánok" c. nagyobb kompozicióját. A keleti sivatag előterében két pálma tövében, fejét balra tartva, dús sörényű hímoroszlán fekszik, s mellette a nőstény alszik, amelynek csak feje látható. A háttér világítása vörös, jobbról három pálma díszlik, az égbolt felhőtlen. A hatalmas hímoroszlán ábrázolásában nem érezzük azt a hatalmas erőt, amely az állatok királyát jellemzi. Ezek az állatképek érdekes emlékei a sokoldalú mesternek, és igazolják mély alaposságú tudását, elmélyedő gondosságát.

Báró Prónay Gábor vadászalbumában (1855) kitűnő lóképe jelent meg.

Az 1853-i kiállításon a „*Dávid János magyar huszár*" c. képével vett részt. Azt ábrázolja, amint Dávid János az 1845 szeptember 13-án a bécsi hadgyakorlaton lélekjelenlétével egy gyermek életét megmenti. Még ez évben kiállítja „*Szent György lovag*" c. oltárképét. Mindkét kép valahol lappang.

1854-ben a Pesti Műegyletben „*Rebeka a kútnál*" c. művét állítja ki. (Lappang.) A képről a kritika megjegyezte, hogy nagy szorgalommal van festve, csinos kivitel, jó rajz jellemzi.[55]) Nagy tájképháttér előtt a kútnál fiatal, szépalakú nő áll. Mélyen kivágott ruhában, meztelen karokkal, balkezével a kút szélére állított korsóra támaszkodik, karperecet tartó jobbkezét ráteszi másik kezére. Szembenéző arcát kissé jobbra fordítja. A fején kendő. Felső arca árnyékolt, tüzes tekintetű szemeit félig lehúnyja; fínom, hajlott orrával, duzzadt ajkával, kecses, húsos kezeivel igazi keleti szépségtípus. Bár a ruha és fejkendő redőzete kissé nyers, az alak beállítása természetes, szerencsés. Sza-

[55]) Pesti Napló, 1954. aug. 17.

batos és jó a rajz, a kivitel gondos. Színezése fínom és hangulatos, ehhez járul a térnek, a fény játékának és a levegő áramlásának kitűnő érzékeltetése. A képet a Pesti Műegylet 200 forintért kisorsolásra megvette. Hasonló típusú nőt ábrázol *„Női akt"*-képe. Teltidomú női mellakt. lepedőbe burkolva, a háttérben dúslombú fa. Szintén keleti típus. A kicsattanó, dús női akt emlékeztet Palma Vecchio és Paolo Veronese női alakjaira, amelyeket velencei tartózkodása alkalmával volt alkalma tanulmányozni és másolni. Érezzük a formák tisztaságára való törekvést. Mint egyedüli aktképe, érdekes darabja oeuvre-jének. A kép lappang.

Még ebben az évben (1854) állítja ki *„A hű őr"* c. genre-képét, amelyről az akkori kritika a következőket írta:[56]) „A paraszt családja a háttérben arat, elől balra látszik az otthagyott kocsi kereke, melyre a tarisznya és kulacs vannak függesztve, mellettük nyúlik el az öreg cseléd, a házi eb, amelynek hátán pajzánkodva játszik a kis parasztfiú kerek szalmakalapjával. A pufók gyermekarc itt is igen kedves, de a kép főbecsét a verhenyes kuvasz képezi." A kép valahol lappang.

A következő évben, 1855-ben állítja ki *„Szt. Nepomuk Jánost a poroszlók a Moldova folyóba vetik"* c. oltárképét. A képről a Pesti Napló kritikusa ezeket írta: „Nekünk a kompozició ellen volna némi kifogásunk, bár a színezetről is el lehet mondani, hogy nincs eltalálva, mert fáklyavilágnál merészebbek az árnyékok és világítások. A kompoziciónak tisztának, érthetőnek kell lenni, úgy hogy azt az első pillanatra megértse, felfogja akárki, az is, ki Szt. Nepomuk János oltárkép-alakját nem ismeri. Itt az érthetőség hiányzik, mert még csak a Moldova hídjára sem ismerünk, melyről ledobták a poroszlók, annál kevésbé látjuk a Moldovát, mely az állhatatos szent férfiúnak sírja volt. Legnagyobb hibája hazánk fia e művének, hogy a dráma nagyobb, érthetőbb részét a nézőnek kell hozzágondolni."[57]) Majd *„Jézus a gyermekek között"* c. képét festi, melynek minden egyes alakja a művész jellemzőképességét és rajtudását igazolja. Mindkét kép valahol lappang.

Még ez évben báró Prónay Gábornak „Vázlatok a Magyar hon népéletéből" c. díszalbumában (1855). Barabás Miklós és Sterió Károllyal együtt igen jól sikerült és nagy tetszést aratott kőrajz-genre-képei jelennek meg.[58]) *Lacikonyha, Pesti dinnyevásár,*

---

[56]) Pesti Napló, 1855, jan. 28. A képet az újságcikk leírása alapján ismerjük.

[57]) Pesti Napló, 1955. febr. 24.

[58]) A díszalbumot báró Prónay Gábor megrendelésére a Düsseldorfi Arnz testv. lith. intézete állította elő és Hermann Geibel Pesten adta ki. Wurzbach: Biogr. Lexikon, 53. k., 187. l. Mind színes nyomás.

Népviseletek: oláhok, magyarok, tótok, németek. Oláh fuvarosok. Drótostót. Budai szüret. Aratási menet. Lakodalmas menet.

A genre-jeleneteket ábrázoló további litográfiáknak pl. Vahot: Magyar föld és népei 1846.) közös sajátsága, hogy az alakokat, városi polgárt éppúgy, mint a parasztot meghamisítják, a művészek a maguk szentimentális érzésvilágával jellemzik, ünnepi ruhába öltöztetik. A legtöbből hiányzik a természetesség, a a közvetlenség, akárcsak a század második felének anekdótikus, édeskés müncheni genre-képeiből.

Weber a népéletből merített kőrajzaiban már közelebb jutott az igazsághoz. Bár az alakjai természetesebbek, közvetlenebbek, nála is érezhető bizonyos mesterkéltség, ami sajátos tuljadonsága az akkor megjelent litográfiáknak. Ennek ellenére ezek a kromolitográfiák, különösen a „Pesti dinnyevásár", valamint Barabás Miklós Budai szüret-tora, a 19. századi magyar grafika legszebb lapjai közé tartoznak és újabb bizonyítékai a sokoldalú művész alapos képzettségének.

Minden műfajban voltak ugyan kitünő alkotásai, a legnagyobb sikereit mégis mint arcképfestő aratta. Az egyházi festészetet kivéve, a művészetek egyik ága sem virágzott annyira, mint az arckép festése. A családtagok lefestése a jobbmódú művelt familiákban valósággal társadalmi szükség lett. Bőven akadt tehát munka a festők számára.

Az arcképfestészet, a festészet más ágaihoz mérten bizonyos értelemben elszigetelt és kötött. A természethez való ragaszkodás, a formák és színek szigorú megfigyelése, a modell egyéniségének, jellegzetes tulajdonságainak állandó kutatása, az elkészült festménynek az ábrázolt személy hiúságán alapuló, továbbá a közönség részéről jövő ellenőrző kritikája már eleve nehéz feladat elé állítják az arcképfestőt.

A művészi arckép feltételei: a hasonlóság, a lelki jellemzés és a művészi előadás.

A kifejezés eszközei: a forma és a szín. Az arcképfestő feladata ezeknek analizise és — a jellemző tulajdonságok minél meggyőzőbb és hatásosabb kifejezése céljából történt — szintézise. A belső lelki tulajdonságok, a „karakter" külső formák és színek útján való éreztetése egyrészt lélektani feladat. Más a fénykép hasonlósága, amelyből hiányzik az átélés; ennek következtében nem adhat vissza egy ember karakteréből többet, mint amit egy esetleges pillanatban megrögzítenie alkalma volt. Csupán a hasonlóság visszaadása azonban még nem jelenti a művészi arcképet, ha ahhoz nem járul művészi elrendezés és festői előadás. Ezek együttes teljesítménye igazolja a művész tehetségét és felkészültségét.

Mindezen tulajdonságok megvoltak Weberben. Az arcképfestészetnek kiváltságos mestere volt. Az akkori kritika is ki-

emelte, hogy jelentősége az arcképfestészetben rejlik. Ezen a téren a kor kiválósága; kompozicióban felette áll legtöbb bécsi és pesti kollégájának.[59]) Nagyszerű, pontos rajzoló, csak a színek használatában hagy hátra ő is némi kivánnivalót. Nem tudta azt a bizonyos szürke tónust elkerülni, amely csak genre-képeiben enged fel igen szerencsésen.[60]) Mint arcképfestő jóval festőibb tehetség az átlagnál. S míg legtöbb társánál szinte túlteng a rajzvonal, a formák elkülönítése, Weber egységesebb, összefoglalóbb, finomabban érzi meg a tónust, annak ellentéteit is kihasználja. Kora legjobb arcképfestői közé tartozik.

Női alakjait finom bensőséggel ábrázolja, ilyen munkáin egyéniségének legvonzóbb tulajdonsága, a gráciája elragadó mértékben érvényesül. A nemes formákban az élet derüs felfogása nyilvánul meg. Megérzi a nőben az örök nőiességet. Nőalakjaiban, azok szépségének tiszta, lelken átszűrődött melegsége és bája jut kifejezésre. Különösen szépek, költőiek, tavaszi üdeségűek fiatal leányokról festett arcképei.

Az arckép jellemzésében, a lélekábrázolásban is mester. Mint portréfestő-társa, Györgyi Alajos, ő is Rahlból indult ki. Mindegyikük elüt mesterétől és egymástól, mégis valami láthatatlan szál fűzi őket össze egy nagy egységgé, amely az érzés közösségében rejlik. Weber nem került annyira Rahl hatása alá, mint Györgyi. Egyénisége, mélyen megalapozott tudása, nagy gyakorlata előmozdította felszabadulását a bécsi mester befolyása alól, festői technikájának elsajátítása lehetővé tette, hogy megvalósítsa színelképzeléseit és ezen az úton magárataláljon.

Rahl a biedermeier színlátásával, előadásával szemben hangoztatta újfajta festői eljárását és színfeldolgozását, amellyel a biedermeier festők között (Ammerling, Waldmüller, Einsle stb.) nagy felháborodást keltett és a nyugodt, zavartalan festői gyakorlatot felkavarta. Tagadta az alla prima festés egyedül üdvözítő voltát és rámutatott hibáira.

Rahl festői eljárása velük szemben más volt, a velencei koloristák, különösen Tiziano tanulmányozásán épult fel: alakjait monochrom módon, barnával aláfestette s ügyelt a plasztikus előállításra, s a folytonos javítás közben a kontúr mint végső eredmény állott elő. A barna aláfestés a bécsi festői körökben nagy feltűnést keltett s mihamar elterjedt. Az aláfestésre mentek rá a fedőszínekkel, s ezzel az eljárással a biedermeier színharmóniája helyett bársonyos mélységet, sonorikus erőt és egymásbaöntvényezett, barnás alapú, meleg tónust teremtett, melyből fojtott tüzű vörösek, kékek csillogtak elő. De tárgyban is változást hozott Rahl. Érezte, hogy a világ nem áll pusztán a kecses és

[59]) Kertbeny Károly: Ungarns Männer der Zeit. 1862. 133. l.
[60]) Wurzbach: Biogr. Lexikon, 53. k. 188. l.

édeskés életfelfogás csendes szenzációiból. A velencei koloristák színfelfogásába Michelangelo és követőinek nagy formáit foglalta be; a modern kor allegórikus ábrázolását ideális alakok széles formáival igyekezett kifejezni.

Webernek Rahl befolyása alatt készült arcképei lágyságukkal, a kifejezés könnyedségével, finom bájukkal elütnek az egykori osztrák biedermeier-festés szentimentális kifejezésétől és a bécsi mester receptje szerint készült sablonos arcképek tömegétől.

Rahlnál és utánzóinál nem találjuk meg Weber elevenségét, kedves keresetlenségét, nála a modell megjelenése és tartása a legegyszerűbb, s tartózkodóak a festői eszközök is, amelyekben a rajzos elem viszi a főszerepet. A kivitel gondossága, a részletező kidolgozás elmélyedése és melegsége, a hárfahanggyöngédségű tompított színezés, a polgárias igénytelenség és közvetlenség arcképeit a biedermeier-művészet legfinomabb termékeivé teszik.

Nagyon jól estek hazai sikerei és nagy kedvvel, szeretettel készíti jobbnál-jobb portréit: feleségéről, apjáról, anyjáról, testvéreiről, rokonairól, valamint a megrendelők részére.

Az 50-es évek előtt festi nővére kisleányát, *Farian Johannát*. Szembenéz, jobb karján virágkosár, tele mindenféle virágokkal s ujjaival piros rózsát tart. Hullámos, aranyszőke hajával, elbájolóan üde, hamvas arcocskájával, mélykék szemével végtelenül kedves jelenség, bár az arc kezelése és általában a kép színezése kissé egyhangú. A háttér sötétszürke.

Későbbi igen őszinte hatású munkája *„Pink Eleonora térdképe"*. (Fővárosi Képtár tulajdona.) Az ifjú hölgy rózsaszín huzattal bevont körtámlás széken ül. Fejét kissé balra fordítja, barna szemeivel előrenéz, fekete haját fehér csipkefejkötő fedi, melyet az álla alatt kékszínű szalag köt össze. Vállait csipkével szegélyezett tüllruha fedi, kék szalaggal elől megkötve. Ölében pihentetett jobbkezét baljával fogja. Mindkét csuklóján ékkővel diszített karkötőt visel. Barna htátér. Kedves és közvetlen ábrázolása egy magyar úrinőnek. Bizonyára a modell természetes kedvessége és úri könnyedsége is hozzájárult a jeles eredményhez, de Weber érdeme, hogy ami hálás anyagot az élet szolgáltatott, azt szerencsés kézzel tudta megragadni és egyszerűen, jóleső biztonsággal elénk állítani. Színezése kellemes, hangulatos, finom harmóniában olvad össze az ábrázolt bensőséges lényével.

Egyik legjelentősebb alkotása *„Fiatal nő fezzel"* c. térdképe. (Fővárosi Képtár.) Fiatal, sugárzó szépségű nő, pompásan emelkedik ki a sötétbarna háttérből. A nézővel szemben ül, arcát kissé balra fordítja, jobbkezében két fehér rózsát tart keble fölött, vörösszínű támlára kö-

nyököl; balját ölében pihentetve piros rózsát fog. Támaszkodó jobbkeze mögött virágkosár tele rózsákkal. Ébenfekete haja szorosan arcához fésülve, fején élénk vörösszínű fez, fekete lelógó bojtokkal. Hófehér nyakán kétsoros gyöngy. Öltözete halványkékben játszó selyemruha, sötét újjatlan kabátka, aranyszövésű béléssel. Mind részleteiben, mind összhatásában érdekes beállítású kép. A formák fínomsága, a nyak könnyed hajlása, a kecses kezek gondos megmintázása nemcsak tökéletes anatómiai tudásra vall, hanem a mester forma- és vonalkulturáját is bizonyítja. Szeretetteljes elmélyedést, gyakorlati tudást és művészi intuiciót vitt bele a legapróbb részletekbe is. Aprólékossága, mely a gondosan fésült hajra, a bojtos fezre, a szinte élő rózsákra és környezeti részekre is egyaránt kiterjed, Webernél nem szokatlan, de itt különösen megfigyelhető. A friss, kellemes szinek harmónikusan egészítik ki a kép nagyszerű összhatását. Bár az alak tekintetének bájával, vonásainak gráciájával, hajának sötét árnyalásával megvesztegető jelenség, a kép művészi súlyát Weber tudása adja meg, amely a természetet művészetté tudta átszűrni.

A bécsi biedermeier stílusában készült kitűnő képmásai közül mégis kimagaslik: *„Mosonyi Mihály zeneszerző és neje“* c. kettős arcképe, amely e stílus legjobb magyarországi alkotásai közé tartozik. (Szépm. Múzeum.) A szép, zárt kompozició rendkívül közvetlen, elragadóan nobilis ábrándozásban, meleg meghittségben mutatja be a házaspárt. A zeneszerzőt otthoni magányában pihenve ábrázolja. Szemben ül, a szemlélőre néz, felemelt jobbkezével mellénye szélét fogja, baljával feleségét gyengéden átkarolja. Felesége szintén szembenéz, fejét kissé jobbra fordítja, jobbkarjával és hátával gyengéden férjére támaszkodik. A háttér sötét, jobboldalt sötétbarna függöny tűnik elő. Mosonyi fehér inget, sötétzöld, mintázott, barnásfekete ujjú házikabátot, sötétszürke nadrágot visel. Nején fehér-lilás színekben játszó selyemruha, fehér csipkegallérral és szegéllyel. Az arcokon sugárzik a családias nyájasság, őszinte szeretet egymás iránt. Szinte egymásbaolvadnak a szeretet melegében. Lelküket egymásba forrasztja a szív és a zene. Mosonyi Mihály, Erkel és Liszt tanítványa a magyar zenetörténelem egyik büszkesége volt. Érdekes megemlíteni, hogy Mosonyit is megihlette, mint zeneszerzőt Vörösmarty Mihály bűbájos Szép Ilonkája, mint sógorát, a festőt, Weber Henriket és operát írt róla, amelyet a Nemzeti Színház a 60-as évek körül mutatott be. Az ábrázolás csodálatos közvetlenségét, őszinteségét harmonikusan egészíti ki a szinek frissessége, üdesége, ami emeli a kompozició biztonságát. Megcsodáljuk Mosonyi természetéből fakadó előkelőségét, sugárzó, kifejezésteljes tekintetét, széles, magas homlokát, hatalmas, selymes körszakállát, feleségének nemes arcát, szemeinek élénk, fínom báját, kezeinek könnyed mintázását, a fényben vibráló selyemruha élénk

redőzetét. Tisztán csendülő összhang foglalja egybe a két alakot, s a hitves könnyedén felemelt baljának szelíd vonala jól egészíti ki és fejezi be a képet.

A lelki derű, az idilli képzeletvilág, a polgári egyensúly, a családi bensőség képe ez, e kor festőművészetét a leghívebben tükrözi vissza. Hatalmas feltünést keltett, s a művészt elhalmozták megrendelésekkel, nem is típusává, de ideáljává vált ilyképen kora polgári művészetének. Nemsokára megnősül és elveszi Liedemann Paulát, azonban boldogsága rövid ideig tartott, felesége korán meghalt.[61])

1855 április 20-án rövid tartózkodásra útlevelet váltott Olaszországba. Három hónapi távollét után, miután bejárta Veronát, Milanót, Cremonát, Mantovát, Velencét, Bécsen át visszatért Pestre.

Hazatérése után, az olaszországi út felfrissítő hatása alatt újult erővel kezdi meg tevékeny munkásságát. Már teljesen elismert, kitűnő hírű művész, megválasztják a Pesti Műegylet műbíráló bizottságának tagjául, melynek állandó tagja Barabással, Marastonival, Canzival, Molnár Józseffel együtt, egészen halálig. A következő évben (1856) már állandó tagja a Műegylet igazgatóválasztmányi bizottságának is.

Még ez évben kiállítja a vidám hangulatáért dícsért *„Aratási menet"* c. munkáját, amely nagy elismerést aratott. A képről a Pesti Napló kritikusa a következőket írta:[62]) „Vidám arcok, amelyek a bő termésnek is, de főleg az életnek látszanak örülni, férfi és nő tréfás enyelgéssel egymás közt elvegyülve, — egy pár pajkos gyermek játszi élénksége — a jól adott meleg, tiszta lég, s egypár sikerült magyar jelmez a képnek kedves hatást ad; a számos alakokból álló csoportozatok, habár nem sugalta és ihleté, de a tanulmány, a szeretettel kezelt ecset, s az értelemmel beosztott világhomály szinte választotta körül, kedvesekké teszi; a legsikerültebb jelenet a középső, hol az édeskedő legény virágot szagoltat a pirospozsgás, s életét meg nem unt leánnyal."

Az 1850-es évek után mindinkább belemelegedett a romantikus festészetbe, amelyet az akkori évek élénkülő magyar sajtója is felkarolt. Nyilván Weber volt a lelke annak a mozgalomnak, amelyben magyar ifjú művészek Olasz- és Németországban tett tanulmányaikat 1857-ben, a királyi párnak magyar földön tett utazása alkalmával, felajánlták. Ennek az albumnak, amelyet az Erzsébet királyné-emlékmúzeum őriz, címlapját is ő rajzolta, amely a felajánlás pillanatát ábrázolja.

---

[61]) Első feleségéről bővebb adatokat, nem sikerült megtudni. Rokona, Weber Auguszta szóbeli közlése szerint a törékeny nő hülés következtében halt meg.

[62]) 1856 május 28.

1858-ban fejezi be a *„V .Ferdinánd megkoronázása Pozsonyban"* című nagyobbméretű képét, amely nagy sikert aratott ügyes, jól átgondolt összeállításával. (Történeti Képtár tulajdona.) A kép azt a pillanatot ábrázolja, amikor V. Ferdinánd király a piros-fehér-zöld szövettel letakart koronázási halmon ágaskodó fehér lován ülve, teljes koronázási díszben, félig balfelé fordulva, kardjával a kezében a szertartást végzi. Az előtérben kétoldalt, gyalog és lóháton az ország főméltóságai és zászlós urai. A jobboldali csoportban, háttal a nézőnek, az apostoli keresztet vivő püspök mellett József nádor áll. A háttérben balra nézőkkel telt emelvény, jobbra épületek, az ablakokban és a tetőn is alakokkal. Az ég felhős. A színezés hangulatos, igen jól sikerült. E történeti művében aránylag legtöbb történelmi érzék nyilvánul meg. Bécsi tanulmányait kiegészíti, sőt átformálja München. Művészete megérzi Cornelius hatását. Emberei nemcsak szkémák, hanem van bennük valamelyes lendületes kifejezés is. Koruk szelleme is megszólal bennük. Nem akadémikus alkotás, meglátszik rajta a nagyobbvonalú felfogás, a szabadabb, az egyénibb kifejezésre való törekvés. De felismerjük korának stílusát is, az ifjabb párisi és az akadémikus bécsi „nagyfestés" keverékét. Ez a sajátságos eklektikus stílus ellentéteket egyesít, egymást kizáró irányokból egyforma kedvvel merít. David és Ingres, Delacroix és Delaroche, Rahl és Waldmüller, klasszicizmus, romanticizmus és realizmus, ridegség, merevség és bátor ritmika, formalizmus és ideális lendület, a kicsinyesség fanatikus megbecsülése és a nagyvonalúságra való törekvés egyformán forrása.

1858 június 12-én feleségül veszi Calderoni Annát, egy kedves, szellemdús hölgyet, akivel boldog családi életet él. Ebből a boldog házasságból született fia, Henrik.

1858 volt munkásságának egyik legtermékenyebb és legjelentősebb állomása. Ekkor készült menyasszonyának ülő arcképe (Thuróczy Sándor tulajdona.) Balra fordul, nem egészen szembe néz. Fehér menyasszonyi ruhában, kezeit ölében pihentetve egymásra rakva. Közepén elválasztott fekete haját mirtuszkoszorú övezi, amelyről kétoldalt hosszú szürke fátyol omlik alá, keble fölött egymásba fonódva. Az arcon, a kifejezés érdekessége ragadja meg a szemlélőt. Elgondolkodó szemek, szépformájú orr. A zárt ajakkal mintázott száj elveszti rajzosságát és növeli az arc különös jellegét. Az ábrázoltnak lélekkel teljes kifejezése, szerencsés, természetes beállítása, az egész alakon elömlő szelíd komolyság és nyugalom, a szabatos rajz és a kivitel egyszerűsége kitűnően érvényesült.

Menyasszonya részére készítette *„Esküvői csendélet"* (Weber Auguszta tulajdona) című képét, mely egyedül álló oeuvre-jében. Terített asztalkán hátul két függönnyel majd-

nem egészen eltakart álló tükör; az előtérben sorakoznak ékszerládikó, arany fonott lánc, gyöngysor, aranykarperecek, ezüsttartó, különféle arany dísztárgyak, imakönyv, mirtuszkoszorú. A dísztárgyakat nagy kedvteléssel, rendkívül aprólékos gonddal és lelkiismeretességgel festi meg és rajtuk az anyagszerűség hű visszaadására törekszik. Az arany és ezüst ragyogását és a különféle üvegtárgyak fényjátékát virtuóz tudással érzékelteti.

Ugyanebben az évben festi nagy *„Önarcképét"*, (Weber Auguszta tulajdona) derékig ábrázolva. Szürke háttér előtt félprofilba forduló, szakállas, bajuszos alak, balkezét derekához emeli, jobbkezének csak egy kis része látható. Fehér inget, barna mellényt, szürke házikabátot vörös szegéllyel és nagy fekete csokornyakkendőt visel, fején fekete házi sapka. A fej felépítése bizonyos erőt és férfiasságot fejez ki, amelyet a gondolkodó tekintet, a bőr finom árnyékokkal és foltokkal mintázott felülete lágyít meg. A nemes felfogású arcot a sötét háttérből az erősebb megvilágítás még jobban kidomborítja; a dús bajusz és sűrű szakáll a megjelenésnek bizonyos előkelőséget kölcsönöz. Mindezeket a külsőségeket felülmúlja azonban a fölényes, határozott tekintet. Ez a kifejezés megvan a fejtartásban, a bátor odaállásban is. A mester legkomolyabb alkotásainak egyike. Az arc lélekkel teljes kifejezése arról tanuskodik, hogy a művész akkor emelkedik legmagasabbra, amikor leszáll a lélek mélységébe. A jellegzetes és kifejező arc, az egész alak kitűnően jellemzett tartása, az előadásnak szinte monumentális egyszerűsége, a színezés őszintesége és gondossága olyan magaslatot jelez, amelyre az ő művészete is ritkán emelkedett.

További nagyszerű képe a *„Judit és Holofernes"*. (Kertész Árpád tulajdona.) A kitűnő arcképek mellett volt ideje más tárgykörben is jelentős műveket alkotni. Gazdagon diszített sátrában szőnyegre terített medvebőrön ül a komoly tekintetű Holofernes, balkezével támaszkodik a szőnyegre, jobbját üdvözlésre emeli a belépő Judit felé. A sátor falán függenek fegyverei, kardja, lándzsája, pajzsa, sisakja. Derékig meztelen, pompásan megmintázott felső teste a mester anatómiai tudására vall. Karján és homlokán ékkövekkel kirakott arany pánt. Deréktől fehérben sugárzó zöld öltözetet visel. A belépő Judit testével meghajolva, felemelt jobbjával üdvözli. Balkezét teste eltakarja. Mögötte térdeplő nő korsóval, a sátor bejáratánál két fegyveres katona áll őrt, a sátor másik sarkában két férfi. A bejáraton keresztül járó-kelő harcosok és sátrak tűnnek elő. Judit buja szépségű fiatal nő, amit a testét borító pompás ruhák még jobban kiemelnek. Hosszú fehér-piros tunikáján felül dús aranyszövésű palást, mely gazdag esésben terül

szét a sátor alján, s kellemesen dekorálja viselőjét. A nyak finom íve, födetlen, gömbölyded, símán puha balválla sejtetni engedi testének szoborszerűen szép formáit. Befont fekete haját fehér gyöngyök díszítik. Ruhája alatt elővillanó izmos lábán sarut hord. Kifogástalan ízlésre vall a színek hangolása, amihez hozzájárul a pontos rajz és gondos kidolgozás. Valósággal Veronese, Tiziano pompája, drága díszítésű selyem, brokát ruháinak dús gazdagsága tárul elénk. Nem hiába töltött hosszú időt Velencében, ahol magábaszívta a nagy mesterek tüzes, meleg színeit és itt elénktárja minden fényességében, ragyogásában.

1859-ben a Műegylet kiállításán az *„Olasz tánc"* c. munkájával vett részt, melyet a sorsoláson Már Lajos nyert meg. A kép valahol lappang.

Olajfestményein kívül ebből az időből kitűnő akvareljei és rajzai is fenmaradtak. Egyik legnemesebb darabja első feleségének, *Pink Eleonorának* akvarelmellképe. (Fővárosi Képtár tulajdona.) Barnásszürkével árnyalt háttér előtt, balra negyedfél arcélbe fordul. Hímzettujjú, fehér fodrosszélű mélyen kivágott piroscsíkos ruhát visel; bal vállára fátyolt vet. Nyakát elől csokorba kötött fekete csipke, középen választott, lágyan oldalt fésült, hullámos bana haját hátul fekete szalag díszíti. Keskenyvágású szemével messzire tekint, ajka körül mosoly játszik. Megkap közvetlensége és egyszerűsége. Ez az arckép különösen kiválik gyöngédségével és bensőségével. Az arcnak jóságos, kedves kifejezése, a törékeny nőnek lélekkel és igazsággal teljes természetessége, a művészi alkotóerőnek és a hitves iránti gyöngédségnek gyönyörű együttes bizonysága. Ha tónusának nemességét, akár a bensőséges lelki kifejezést és a gondos, fínom, de mégsem kicsinyes megmunkálást tekintjük, a kép a magyar akvarel-arcképfestészet vajóságos remeke. Felesége képmásával, akinek nemes vonásait megragadóan örökíté meg, a mester méltó emlékét állított rövid boldogságának.

Második feleségéről, Calderoni Annáról, apjáról, anyjáról is készített kitűnő rajzokat, amelyek nagy technikai és rajztudását, finom aprólékosságát, s különösen felesége arcképén mély művészátélését bizonyítják.

Ezután egymásután készülnek a *„Pesti polgár"*, a *„Vörössálas leány"* (Fővárosi Képtár tulajdonában) című arcképei. Az előbbinek a Pester Tageblattot olvasó figurájában valóságos kis korképet ad. Barna háttérből előtűnő pirospozsgás, csupaszarcú, középkorú férfi mellképe. Fekete kalapja szemére húzva, fekete ruhában, jobb kezével ujságot tart. Kabátja alatt fehér mellényt és széles fekete nyakkendőt visel. A fehér gallér és mellény rendkívül kiemeli a sötét tónusú képből a férfi arcát. A homlokára húzott kalapja alól ránk tekintő arc élénk szellemiségét látjuk, melyről a tapasztalt em-

ber jóságos megértése és bölcsesége sugárzik. Az orrára tolt szemüveg mögött szemei eleven lélekről tesznek tanúságot. A *„Vörössálas leány"* fiatal nőt ábrázol profilban. Sötét a háttér, a haj, a ruha. Az arcot azonban a fény és árnyék segítségével szobrászias formahangsúlyozással fogja fel. Élesen mintázza meg az erőteljes orrot, az arcot, a száját, ez bizonyos férfias keménységet kölcsönöz a portrénak, ami szokatlan jelenség Webernél, de annál inkább jellemző Ráhl művészetére. Ennél a képnél, úgy látszik, jobban érvényesült a bécsi mester befolyása. Jellemábrázolásra törekszik, karaktert ad, s ez teljes mértékben sikerült is neki. A sötét tónusú kép komorságát igen érdekesen engedi fel a nyakára csavart, elől kabátja alá gyűrt vörös sál.

A 60-as évek után is szorgalmasan dolgozik és 1861-ben a Műegylet kiállításán a *„Szerelem dalnoka"* című képével vett részt. A Családi Kör kritikusa, Mák a következőket írta:[63]) „Anynyira gyöngéd hússzínezettel bír, a kéz és arc oly finoman nőies, hogy önkénytelen azon gondolatra jövünk, mikép a művész utólagosan szakállazta meg a dalnokot, ellenkezőleg Than „Psyché"-jével, melyben mi nem találjuk azt a lenge légiességet, mit Psychének nélkülöznie nem szabad, hanem igen bizony finom patyolat husszin helyett himlőhelyes, szennyes bőrt. Véleményem szerint nem az teszi a képet értékessé, ha azon igyekszünk, hogy minél régibb kor külszínét hordja magán, a régi képeket belbecsök teszik azzá, amik; ilyeneket azonban éppen nem látunk." A kép valahol lappang.

Ez időből való a híres baritonistának, *„Bignio Lajosnak arcképe."* (M. kir. Operaház tulajdona.) Szembenéz, arcát kissé jobbrafordítja, haja jobboldalt elválasztva. Magas homlok, hosszú orr, körszakálla bizonyos előkelőséget ad a kifejező arcnak. Sötétkék kabátot, fehér inget, csokorra kötött nyakkendőt visel. Erős, határozott vonású férfi, élénk szemekkel. Mosolyában érezzük a nagy énekes derüs lényét. A kifejezés könnyedségével életet, lágyságot, melegséget tudott a képben kifejezni. Semmi sem esett olyan messze az ő arcképeitől, mint a hízelgés, a modellra ráerőszakolt érdekesség, vagy az előadás olcsó elegánciája. Mindezt megvetette. Annál több elevenség, lelki mélység és festői érdekesség jellemzi képmásait.

1862-ben első mesterének, Kupelwiesernek a budapesti józsefvárosi templomban lévő óriás méretű (9.6 m magas, 4.8 m széles) főoltárképét másolta. A kép tárgya: Szent Józsefnek, az Úr Jézus nevelőatyjának megdicsőülése, úgy azonban, hogy szinte az egész ó- és újszövetséget elénk állítja. A vásznat szivárvánnyal kétfelé osztja: felül az Ujszövetség, alul az Ószövetség világa. A felső rész közepén áll mennyei megdicsőülésben Szent József,

63) 1861. 220. l.

karján a kis Jézus, amint gyermek-odaadásával öleli át nevelőatyját. Jobbján Gábriel főangyal, amint a lelki tisztaság és erény liliomát nyujtja Szent Józsefnek, balról Rafael és Mihály főangyal, a megdicsőült seregek élén hozzák a győzelmi koronát Szent Józsefnek. A kép alsó részén az ószövetségi próféták: Ábrahám, Izsák, Jákob, Jesse, Booz, Dávid a hárfával, középen Dániel márványtáblával kezében, saját jövendölésére mutatva, mindnyájan a gyermek Jézus felé tekintenek. A hatalmas kompozició felső zónája sokkal egységesebb és összefoglalóbb, mint az alsó, ahol az alakok jelentőségükhöz képest túl nagyok. Bár rendkívül gondos és elmélyedő tudással készült, az áhítatot és tiszteletet keltő oltárkép minden kelléke megvan rajta, mégis hűvösen hat. A művész a legcsekélyebb szubjektív megnyilatkozástól is tartózkodik. Pontos, elméleti szabályok szerint, lelkiismeretes alapossággal dolgozza ki a képet, sehol sem találjuk az élet örömét, melegségét, az távol áll egyéniségétől. Szinezése is hideg, kiszámított.

Weber másolata (110 cm magas, 57 cm széles) kitűnően sikerült. Bámulatos türelemmel kellett dolgoznia, amíg a hatalmas oltárképet ilyen kicsiben lemásolta. Ez a munkája is bizonyítja rendkívüli sokoldalúságát, tudását, alapos felkészültségét. Bár a másolat sokkal kisebb méreténél fogva sem hat oly hidegen, mint volt mestere alkotása, sokkal több melegséget, mélyebb érzést Weber sem tudott belevinni. A vallásos festészet gyakorlása nem felelt meg lelki alkatának, ezt maga is érezhette, mert nem is festett többet ilyent. Inkább érdekes emléke széleskörű munkásságának.

Utolsó idejének legőszintébb, legbensőségesebb alkotása (1865) *„Indulás előtt“* (Iglauer István tulajdona) című genreképe. Falusi ház udvarán kocsi elé parasztfiú befogja a lovat. A gazda az ajtóban állva pipázik, míg felesége bájos kis gyermekét felülteti a ló hátára, a gyermek kezében hosszúnyelű ostort fog. Néhány leány a kocsiból a tököket szedi le. Egy másik csöppség kis kocsit húz az udvaron, s jobb kezével megfogja a bátyja ruháját. A kocsi előtt kis kutya ugrándozik, örül az indulásnak. Az udvaron tyúkokat, a háztetőn galambokat látunk. A ház előtt nagy lombos fa. Közvetlen ábrázolásban ad jelenetet a falusi életből. Őszinte szeretettel és melegséggel ábrázolja alakjait. A nép sorsa és élete mindig érdekelte. Genre-képein a legegyszerűbb témát kereste. Elbeszélő vénájának nincs része a hatásban; hogy ez mégis nagy, azt a látás helyességének és a festés erejének köszönhetjük. A kép híven tükrözi szabatos rajzát és minden részletet egyforma élességgel megfigyelő, egyforma biztonsággal megörökítő gondosságát. A tüzetes realista ábrázolási módnak, az objektív, leírásszerű hűségnek példája. Waldmüllerre emlékeztet. Később sem ment el megállás nélkül Waldmüller genreképei mellett, hiszen az utóbbinak édeskés, kispol-

gárian érzelgős, de meghitt természetszemlélete rokonságban állott mesterünk őszinte hajlamaival. Azonban nála az osztrák mestereknél tapasztalható érzelgősség sajátságos magyar jellemvonásként az érzés őszinteségében és a megfigyelés józanságában mélyül el. Figyelmes nézője a népéletnek, de a közvetlen, keresetlen természettanulmányt nála nem zavarja meg bizonyos édeskés szentimentalizmus, mint Waldmüllernél, akinél a parasztok negédes, kissé cifrálkodó, illemtani szabályokra emlékeztető mozdulatai, s az óvatos, síma festés gyakran letörlik a közvetlenség becses zománcát.

Utolsó festménye a *„Haldokló dalnok"* című kisméretű képe volt, amelyet már nem tudott teljesen befejezni. A földön fekszik a dalnok, föléje aggódón hajlik egy női alak. Valamivel hátrább megriadt nők csoportját látjuk, messzire vezető hegyes táj. Az alakok körül gazdag növényzetet, fákat ad. Gondos elrendezésű kompozició, melyet még a rajz fínomsága, az alakok ügyes csoportosítása és a színek élénksége, frissessége jellemez.

Ezután már gyakori betegségek akadályozzák további munkájában és a halál élete virágjában elragadja, mielőtt sikerekben bővelkedő eddigi műveihez talán még a legszebb emlékkövet emelte volna magának, 1866. május 14-én.

*

Szívós, minden sorscsapástól edzett, törhetetlen, kitartó, leleményes, minden körülményt hasznosító, tanulékony, előrelátó ember volt. Ezek a tulajdonságok végigkísérték pályafutásán, de hű gyermeke volt korának is. Típusa a derék, becsületes, munkás, munkáját megbecsülő, rendbentartó polgárnak. Múzsája a higgadt kitartás és a hangyaszorgalom. Mindezen tulajdonságokat már ifjúkorában szerezte meg és becsületesen, híven kitartott mellettük mindhalálig. Ha munkálkodása nem is volt átalakító hatással a magyar művészetre, természetes feladatát, nehéz misszióját mégis teljesítette. Verejtékes és szorgalmas munkával alapokat rakott a jövendő épülete számára, utat nyitott a fejlődésnek és szervesen belekapcsolta művészetét a magyar művelődésbe.

Kora szerette és megbecsülte, halála után néhány héttel a Magyarország és Nagyvilág című képes folyóiratban megjelent arcképe és Farkas Albert művészeti kritikus a következő őszinte szavakkal parentálta el:[64]) „Weber nem volt korszakot csináló festő, de a kezdés érdemeiből neki is tetemes rész jut, s a helyet, melyet emlékezetünk lapján adunk neki, méltóan tölti el. Weber Henrik festő hazánk fia, az eszményítők kis, de nemes csoportjához tartozott. Láttunk ecsete alól oly képet kikerülni, melyen a természet nem úgy jelentkezik, mintha kívülünk, de

[64]) 1866. június 10.

mintha bennünk élne. A frissen zöldelő lomb illatos szárnyai, suttogó leveleit mintegy lelkünkben mozgatá titokzatosan, halkan, elandalító harmóniával; a bódító illat önön-kedélyünkből buzgott kifelé, s ujjongó csalogányok csattogását szívünkből véltük hallani. A virágok ragyogó színpompája inkább benső szellemi életünk játszi képzelődése folytán tükröződék vissza szemünkben, s az egész tájkép azt a benyomást hagyta bennünk, mintha nem láttuk volna soha, de egy bűvös tavaszi éjszakán tündérek szőtték álomlátó lelkünk szelíd emlékei közé."

IRODALOM:

BALÁS PIRI LÁSZLÓ: A magyar történeti festészet a XIX. században. Budapest 1932.

BALÁS PIRI LÁSZLÓ: A reformkor magyar festészete. Budapest 1938.

BARABÁS MIKLÓS: Emlékiratai. (1902.) Közli Kézdy Kovács László, Budapest.

BERZEVICZY ALBERT: Az ötvenes évek képzőművészete. Magyar művészet, Budapest 1925, 9—10. számában.

PETER BRIEGER: Die Deutsche Geschichts-Malerei des XIX. Jahrhunderts. München 1930.

DIVALD KORNÉL: Magyar művészettörténet. Budapest 1927.

ÉBER LÁSZLÓ: Művészeti Lexikon, Budapest 1935.

Ezeréves Országos Kiállításnak a Képzőművészeti csoport képes tárgymutatója, Budapest 1896.

FARKAS ZOLTÁN: A biedermeier, Budapest 1914.

GENTHON ISTVÁN: Budapest múltja és művészete, Budapest 1932.

GÁSPÁRNÉ, DÁVID MARGIT: A divat története, Budapest 1923.

GERŐ ÖDÖN és LONDESZ ELEK: Magyar festőművészet albuma, Budapest 1904.

LUDWIG HEVESI: Österreichische Kunst im XIX. Jahrhundert, Leipzig 1903.

KACZIÁNY ÖDÖN: Pesti művészélet az ötvenes években. Művészet, Budapest 1910.

KELETI GUSZTÁV: Művészeti dolgozatai, Budapest 1911.

KELP ANNA: A XIX. századi magyar festészet viszonya a francia festészethez, Budapest 1928.

KERTBENY KÁROLY: Ungarns Männer der Zeit. Praga 1862.

LÁZÁR BÉLA: Ernst-múzeum kiállítási katalógus. A magyar biedermeier művészete, Budapest, 1913.

LYKA KÁROLY: Magyar művészet Rómában a XIX. század első felében. Szépművészeti Múzeum évkönyve. II. kötet, Budapest 1920.

LYKA KÁROLY: A táblabíróvilág művészete, IV. kötet, Budapest 1922.

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG, szépirodalmi képes hetilapban FARKAS ALBERT: WEBER HENRIK, június 10. szám, Budapest 1866.

MELLER SIMON: A magyar művészet kialakulása a XIX. század első felében. Művészet, Budapest 1911.

MYSKOVSZKY ERNŐ: Magyar képzőművészet története, Budapest 1905.

J. K. NAGLER: Neues Allgeimes Künstler Lexikon, 1851.

NAGY IVÁN: Magyarországi képzőművészet a legrégibb időktől 1850-ig Századok, Budapest 1874.

NAGY ZOLTÁN: A magyar litográfia története a XIX. században. Budapest 1934.

NAMÉNYI LAJOS: Weber Henrik. Művészet, Budapest 1903.

PÁL IMRE: Weber Henrik. Művészet, Budapest 1910.

PEREGRINY JÁNOS: A Magyar Nemzeti Múzeum képtárának leíró lajstroma, Budapest 1900.
PÉTER ANDRÁS: A magyar művészet története. II. kötet, Budapest 1930.
PETROVICS ELEK: Magyar mesterművek. Pesti Napló albuma, Budapest 1936.
SCHMIEDT PAUL FERDINAND: Biedermeier Malerei, München 1922.
SCHOEN ARNOLD: Pest-Buda művészeti almanach az 1919. évre. Budapest.
SOMOGYI MIKLÓS: Magyarok a müncheni képzőművészeti Akadémián. Művészet, Budapest 1912.
SZABÓ LÁSZLÓ: A magyar festőművészet, Budapest 1917.
SZANA TAMÁS: Magyar művészek, Budapest 1887.
SZANA TAMÁS: Magyar művészet századunkban, Budapest 1890.
SZANA TAMÁS: 100 év a magyar művészet történetéből, Budapest 1901.
YBL ERVIN: Az utolsó félszázad művészete, Budapest 1926.
Vasárnapi Újság, 1866. június 3-i száma. Weber Henrik.
WURZBACH CONSTANT: Biographische Lexikon des Kaiserthums Österreich, Wien 1866.
HANS WOLFGANG SINGER: Allgemeines Künstler Lexikon, Frankfurt 1801.
KRÜCKEN OSKAR von und IMRE PARLAGI: Das geistige Ungarn, Budapest, 1918.
SZANA TAMÁS: Markó Károly és a tájképfestészet, Budapest 1898.
KOPP JENŐ: Borsos József, Budapest 1931.
BIRÓ PÁL: Kovács Mihály, Budapest 1930.
FLEISCHER GYULA: Magyarok a bécsi képzőművészeti akadémián, Budapest 1935.
HÉJJAS JÁNOS: Magyar biedermeier művészet. Magyar művészet, Budapest 1938.
Pesti Napló, 1853. december 8., december 15., 1854. január 8., 1855. január 28., 1856. május 28.
Honderű, 1843., 1844. és 1845.
Családi Kör, 1861.
PRÉM JÓZSEF: Weber Henrik, Képzőművészeti Szemle, Budapest 1880.
Az Ország Tükre, 1862., 1863., 1864.
Pesti Hirlap Vasárnapja, 1932. november 27.
Fővárosi Lapok, 1937. november 28.

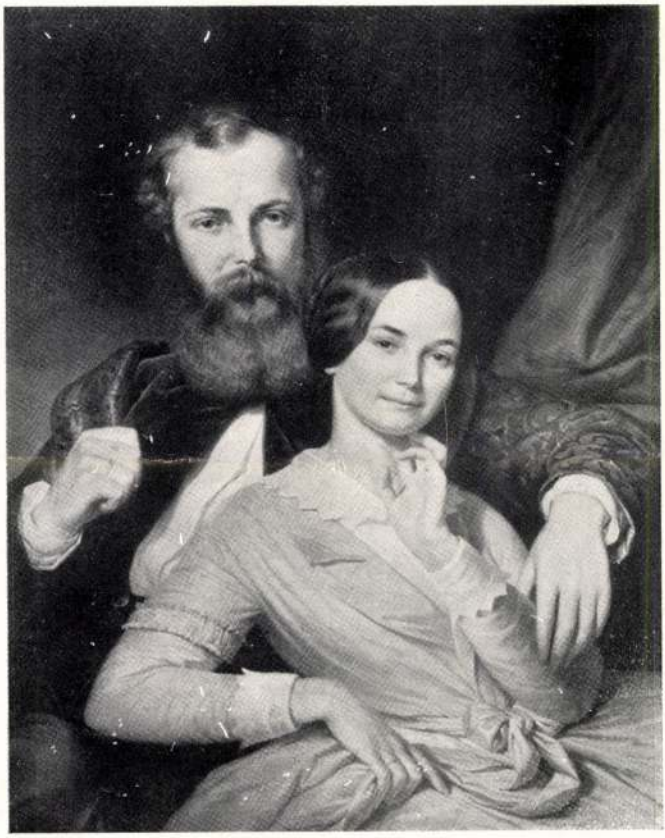

Mosonyi Mihály zeneszerző és neje.

Menyasszony (Calderoni Anna)

Ónarckép.

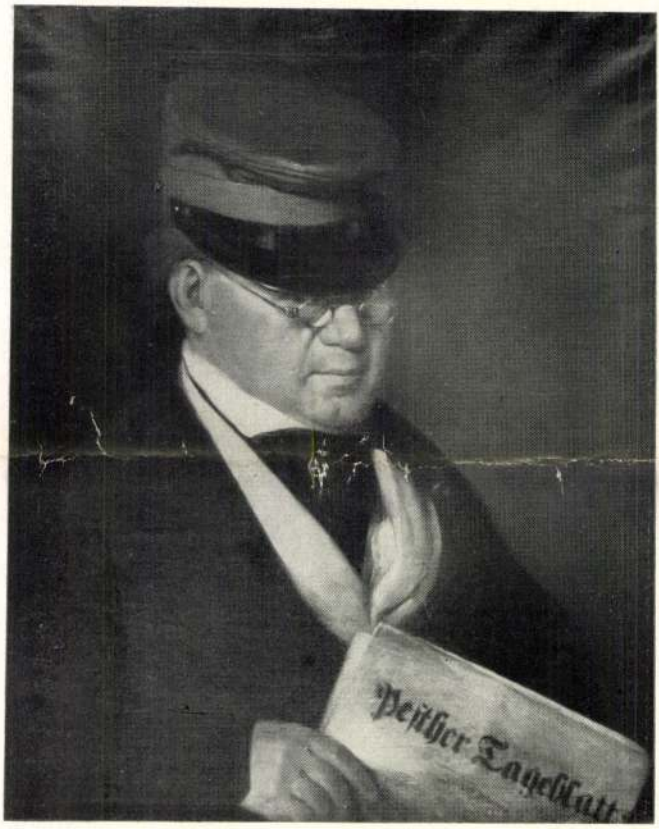

Pesti polgár.

WEBER HENRIK MÜVEINEK JEGYZÉKE

A méreteket jelző számok centiméterekben, először a kép szélességét, másodszor a magasságát jelzik.

Olajfestmények

1. *Menyasszony öltöztetése.* Olajf. vászon. Verzeichniß der an die Kaiserl. Akademie der Vereinigten bildenden Künste zu St. Anna in Wien im Jahre 1838. zur öffentlichen Kunstausstellung abgegebenen Gegenstände. Lappang.

2. *Halászfiú.* Olajf. vászon. Verzeichniß der an die Kaiserl. Akademie der Vereinigten bildenden Künste zu St. Anna in Wien im Jahre 1938. zur öffentlichen Kunstausstellung abgegebenen Gegenstände. Lappang.

3. *Virágvasárnap.* Olajf. vászon. Verzeichniß der an die Kaiserl. Akademie der Vereinigten bildenden Künste zu St. Anna in Wien im Jahre 1839. zur öffentlichen Kunstausstellung abgegebenen Gegenstände. Lappang.

4. *Ismeretlen férfi arcképe.* Olajf. vászon. 32×41, jelzése jobbra lent Weber, 839. Kertész Árpád tulajdona.

5. *Ismeretlen férfi arcképe.* Olajf. vászon. 31×40, jelzése balra Weber 839. Kertész Árpád tulajdona.

6. *Weber Gusztáv gyermekarcképe.* Olajf. papír. 8.5×10, Weber Auguszta tulajdona.

7. Férfiarckép. Olajf. vászon. 30×38, jelzése lent jobbra Weber 839. Kertész Kálmánné tulajdona.

8. *Egyiptomi táj.* Olajf. vászon. 30×42. Kertész Kálmánné tulajdona.

9. *Gyermekfej.* Olajf. vászon. 23.5×22. Weber Auguszta tulajdona.

10. *Gyermekfej.* Olajf. vászon. 23×21.5. Weber Auguszta tulajdona.

11. *Férfi tanulmány.* Olajf. vászon. 18×21. Weber Auguszta tulajdona.

12. *Csacsi-fej.* Olajf. vászon. 18×19. Weber Károlyné tulajdona.

13. *Gyermekarckép.* Olajf. vászon 30×39, jelzése lent jobbra Weber 839. Kertész Kálmánné tulajdona.

14. *Teve.* Olajf. vászon. 17×25.5. Weber Károlyné tulajdona.

15. *Szamár.* Olajf. vászon. 18×21. Kertész Kálmánné tulajdona.

16. *Ló-fej.* Olajf. vászon. 15×18. Kertész Kálmánné tulajdona.

17. *Katona.* Olajf. vászon. 30×17. Weber Auguszta tulajdona.

18. *Falusi leány.* Olajf. vászon. 30×17. Weber Auguszta tulajdona.

19. *Gyermekszoba.* Olajf. vászon. 23.5×32. Weber Auguszta tulajdona. A Pesti Művészeti Egyesület által az 1840. évben, a városi táncterem épületében kiállított művek lajstroma, Pest, 8. sz. — Az 1927. évi Magyar Táj- és Életkép-kiállítás tárgymutatója. XIX. és XX. század. Január—Február. 521. sz. — A biedermeier-kiállítás képes tárgymutatója, 1937. november—1938. január. XII. terem, 347. sz.

20. *Férfiakt.* Olajf. vászon. 22×71.5. Weber Auguszta tulajdona.

21. *Romantikus tájkép.* Olajf. vászon. 24×35. Weber Auguszta tulajdona.

22. *Férfiarckép.* Olajf. vászon. 24.5×30.5. Weber Gusztáv tulajdona.

23. *Jelenetek parasztok életéből.* Olajf. fa. 9.5×14. — Ernst-aukció 1925. XXV., jelzése lent jobbra Weber. Lappang.

24. *Férfiarckép.* Olajf. vászon. 24.5×30.5. Weber Gusztáv tulajdona.

25. *Lovagi sisak.* Olajf. vászon. 19×22. Weber Károlyné tulajdona.

26. *Női képmás.* Olajf. vászon. 53×67. Weber Károlyné tulajdona.

27. *Zarándok.* Olajf. papírlemez. 24×34. Weber Auguszta tulajdona.

28. *Leányarckép.* (Farian Johanna.) Olajf. vászon. 21×25. Alapi Istvánné tulajdona. — A magyar biedermeier-kiállítás képes tárgymutatója, 1937. XII. terem, 351. sz.

29. *Női portré.* (Weber Johanna.) Olajf. vászon. 46×59.5. Alapi Istvánné tulajdona.

30. *Férfiportré.* (Farian Márton.) Olajf. vászon. 46.5×59.5. Alapi Istvánné tulajdona.

31. *Hungária.* Olajf. vászon. 24.5×41.5. Weber Gyula tulajdona.

32. *Biedermeier női arckép.* Olajf. vászon. 22×15. Weber Auguszta tulajdona.

33. *Női tanulmány.* Olajf. vászon. 18×31.5. Weber Auguszta tulajdona.

34. *Lovag.* Olajf. vászon. 14×28. Weber Auguszta tulajdona.

35. *Ámor és Psyche.* Olajf. A Pesti Művészeti Egyesület által 1843. évben a városi táncterem épületében kiállított művek lajstroma, 25. sz. Lappang.

36. *Hunyadi János halála.* Olajf. A Pesti Művészeti Egyesület által 1844 szeptember 9-én rendezett kijátszás alkalmával 443. sz. alatt Mossi Ferenc nyerte. Lappang.

37. *Püspök.* (Tanulmány.) Olajf. vászon. 30×42. Kertész Kálmánné tulajdona.

38. *Magyar főúr.* (Tanulmány.) Olajf. vászon. 30×42.5. Kertész Kálmánné tulajdona.

39. *Krisztusfej.* Olajf. fa. 10×15. Weber Auguszta tulajdona.

40. *Női fej.* Olajf. fa. 32×41. Kakuszi Irén tulajdona. Jel: jobbra Weber, 839.

41. *Weber Gusztáv ifjú arcképe.* Olajf. papír. 28×37. Weber Auguszta tulajdona.

42. *Mátyás király és Szép Ilonka.* Olajf. vászon. 37×46. Jelzése balra Weber H., 845. Dr. Pétery Ignác tulajdona. — A Pesti Művészeti Egyesület által 1845. évben a városi táncterem épületében kiállított művek lajstroma. 175. sz. — Az 1902. évi műkiállítás, az Orvosszövetség védnöksége alatt a Műcsarnokban, 370. sz. — Az 1927. évi Magyar Táj- és Életkép-kiállítás XIX. és XX. század tárgymutatója, 509. szám. — A magyar biedermeier-kiállítás képes tárgymutatója, 1937. év november. — 1938. január hó XXII. terem, 357. sz. A katalógus a képet is közölte. A képet még közölte a Pesti Napló 80 éves jubileuma alkalmával kiadott: Halhatatlan szerelem, nagy költők és nagy festők művészetének tükrében c. díszalbuma, 1930. 61. oldal. Az Új Idők 1927. március 20. A Magyarság 1937. november 25. képes melléklet. Új Idők, 1938. május 24.

43. *Viaskodás magyarok és törökök közt.* Grisaille, kartonlemez. 32×43. Ernst-aukció. 1928. XXXIX. 585. Lappang.

44. *Női képmás.* Olajf. vászon. 53×67. Ernst-akció. 1924. XXVIII. 28. Kikiáltási ár 750 pengő. Lappang.

45. *Önarckép.* Olajf. vászon. 27×35.5. Jelzése lent balra Venezia 845. — Történeti Képcsarnok műtárgyainak leíró lajtsroma. 1907. Szépművészeti Múzeum kiadványai, IV. sz. 9. sz.

46. *Római császár-kávéház cégére.* Olajf. Említi Pál Imre. Művészet. 1910. 88, 1. Lappang.

47. *II. Rákóczi Ferenc.* Olajf. vászon. Jelzése balra lent Weber. Matuska Jánosné közlése szerint a kép Szabadkáról való menekülés alkalmával 1919-ben elveszett.

48. *Néger férfi-portré.* Olajf. papiros 30×40. Jelzése balra lent Dal vero Venezia, 846. Matuska Jánosné tulajdona.

49. *Női-portré.* (Pink Eleonora.) Olajf. vászon. 16×20. Weber Auguszta tulajdona.

50. *Alkony.* Olajf. vászon. 65×83. A m. kir. postatakarék árverési csarnokának 1927. aukciója. Árverési Közlöny, 1927. december 27. sz. 25. lap. 722. sz. Kikiáltási ár 150 pengő. A kép közölve az V. táblán. Lappang.

51. *Pink Eleonóra arcképe.* Olajf. vászon. 48×64. Balassa Béla hagyatékából Budapest Székesfőváros tulajdonába ment át.

52. *Corvin Mátyás bevonulása Budára 1458-ban.* Olajf. vászon. 1853. Pesti Műegylet kiállításán részt vett. Említi a Pesti Napló 1853. december 15. sz. — Az 1896. évi Műcsarnok ezeréves országos kiállítása 1039. sz. Özv. Györgyey Illésné tulajdona. A képet a Pesti Műegylet 1855-ben kőrajzként, mint ajándékot a részvényesek közt kiosztotta.

53. *Tanulmányfő.* Olajf. papírlemez, 43×33. Jelzése jobbra lent H. Weber dal vero Venezia. 3/846. A Nemzeti Múzeum új szerzeményeiből, 693. sz. Guda Döme hagyatéka. Szépművészeti Múzeum tulajdona.

54. *Dobó Katalin.* Olajf. vászon. 38×32. Ernst-aukció, 1922. XXI. sz. 590. sz. Kikiáltási ár 17.500 k. Lappang.

55. *Kunst és Mössmer cégér táblája „Menyasszonyhoz."* Olajf. Említi Pál Imre. Művészet, 1910. 88. l. Lappang.

56. *Nápolyi nő.* Olajf. vászon. 54×77. Jelzése jobbra H. Weber. Budapest Székesfőváros tulajdona.

57. *Olasz nő népviseletben.* Olajf. fa. 18.5×30. Jelzése jobbra fent H. Weber. Wertheimer Károly tulajdona.

58. *Férfiakt.* Olajf. vászon. 24×53. Weber Gyula tulajdona.

59. *Olasz tengeri táj.* Olajf. vászon. 16×21. Jelzése 848, Weber. Ernst-aukció, 1923. XXV. Lappang.

60. *Romagnai nő.* Olajf. papírlemez. 31.9×25.4. Jelzése balra lent Weber H. Rom. 849. Szépművészeti Múzeum tulajdona.

61. *Weber-család.* Olajf. vászon. 162×210. Weber Auguszta tulajdona. — 1913. Magyar Biedermeier Művészet kiállítása Ernst Múzeumban. X. 94. sz. — A magyar biedermeier kiállítás képes tárgymutatója, 1937. nov.— 1938. jan. I. terem, 22. sz.

62. *Női akt.* Olajf. vászon. 51×64. Ernst-aukció, 1920. XIII—XIV. 560. sz. Kikiáltási ár 4000 korona. Lappang.

63. *Vénus és Ámor.* Olajf. vászon. 142×100. Ernst-aukció, 1923. 23. 719. Kikiáltási ár 75.000 korona. Lappang.

64. *Lovasok.* Olajf. vászon. Fészek művészeti klub kiállításán, 1934. évben. 31. sz. Kikiáltási ár 400 P. Lappang.

65. *Gyermek, karján virágkosárral.* Olajf. vászon. 33×41. Szépművészeti Múzeum tulajdona. A magyar biedermeier kiállítás képes tárgymutatója. XXII. terem, 348. sz.

66. *Nyugvó oroszlánok.* Olajf. vászon. 146×96. Jelzése jobbra lent Weber H. Pesten 852. Szépművészeti Múzeum tulajdona. A Pesti Művészeti Egylet által az 852. évben a Nemzeti Múzeumban kiállított művek lajstroma, 75. sz. — A Magyar Nemzeti Múzeum képtárában leíró lajstroma Dr. Peregriny János, 1900. II. terem, 16. sz. Történeti Képcsarnokba áttett festmények, 469. sz. A Pesti Műegylet ajándéka, 1859. Letétül kiadva a szombathelyi múzeum részére 201/922. sz. alatt.

67. *Fiatal nő fezzel.* Olajf. vászon. 57×73. Jelzése lent balra H. W. A magyar biedermeier-kiállítás képes tárgymutatója, 1937. XII. terem, 349. sz., Műcsarnok. — Gr. Almássy-Teleki Éva és Dr. Kállay Tamás művészeti akciója, 1939. 594. sz. Budapest Székesfőváros tulajdona.

68. *Nyugvó oroszlánok.* Olajf. vászon. 128×109. Hopp Ferenc hagyatéka. Szépművészeti Múzeum tulajdona.

69. *Salamon király a börtönben.* Olajf. fa. Jelzés lent balra W. H. 847. Pesten. 48.7×35. A Pesti Művészeti Egyesület kiállítása a Nemzeti Múzeum-

ban, lajstroma, 1852. 5. sz. — 1896. ezeréves országos kiállítás katalógusa, 1013. sz. Műcsarnok. A képet közli a Pesti Napló által kiadott Magyar festőművészet albuma, 1904., 97. lap. Budapest Székesfőváros tulajdona.

70. *Dávid János huszárbravurja.* Olajf. A Pesti Művészeti Egyesület által 1853. dec. 15. a Felduna-sor 8. sz. alatt kiállított művek lajstroma, 26. sz. D. J. a Miklós császár nevét viselő cs. k. ezredből 1845. évi szept, 13-án a hadi gyakorlat közben egy gyermek életét mentette meg lélekbátorsága által. Dőry Vince tulajdona. Lappang.

71. *Lóitatás.* Olajf. vászon. 60×80. Jelzése jobbra lent H. Weber. Szatmáry Király Géza tulajdona.

72. *Szent György.* (Oltárkép.) Olajf. vászon. A Pesti Művészeti Egyesület kiállításán, 1953. Említi a Pesti Napló 1853. dec. 15. sz. Lappang.

73. *A hű őr.* Olajf. A Pesti Művészeti Egyesület kiállításán, 1853. Említi a Pesti Napló 1854. jan. 8. sz. Lappang.

74. *Parasztudvar.* Olajf. A Pesti Művészeti Egylet 1853. évi kiállításán. Említi a Pesti Napló 1853. nov. 25. sz. Lappang.

75. *Mosonyi Mihály zeneszerző és neje.* Olajf. vászon. 68.7×84. Szépművészeti Múzeum tulajdona. Magyar biedermeier művészet kiállításán, Ernst-aukció, 1913. X. 97. sz. — Magyar biedermeier kiállítás képes tárgymutatója, 1937. Műcsarnok, XII. terem, 359. sz. — Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, Budapest, Műcsarnok. Az arckép-kiállítás képes tárgymutatója, 1941. nov., I. terem, 34. sz. A képes tárgymutató a képet címlapján hozza és azonkívül a képek közt is közli. A képet közölte még: Berzeviczy Albert. Magyar Művészet, 1925. 516. oldal. Péter András: A magyar művészetek története. 1930. II. rész, 96. oldal. A Pesti Hirlap képes melléklete, 1932. nov. 27. színes mellékletként adja. Petrovich Elek Magyar mesterművek, 1936. Budapest. Pesti Napló ajándéka előfizetőinek. 18. sz. kép. Vasárnapi Újság, 1918. 40. sz.

76. *Rebeka a kútnál.* Olajf. vászon. 95×63. Jelzése lent jobbra Weber H. 854. A Pesti Művészeti Egyesület által kiállított művek lajstroma, 1854. Pesten, Felduna-sor 8. sz. Ernst-aukció, 1920. XX. 574. A képet közli XXIV. táblán. A képet közli még a Pesti Hirlap képes melléklete 1932. nov. 27. A képet a Pesti Művészeti Egyesület 1854-ben sorsolás céljából 200 forintért megvette. Lappang.

77. *Jézus a gyermekek közt.* Olajf. Említi Farkas Albert Magyarország és a Nagyvilág című képes folyóiratban, 1866. jún. 10. 23. sz. 354. lap. Lappang

78. *Szent Nepomuk Jánost poroszlók a Moldova folyóba vetik.* (Oltárkép.) Olajf. Pesti Művészeti Egyesület 1855. Felduna-sor 8. sz. alatt kiállított művek lajstroma. Lappang.

79. *Aratási menet.* Olajf. A Pesti Művészeti Egyesület 1856. május—jun. kiállításán. Említi Pesti Napló, 1856. jul. 25. sz. Lappang

80. *Fekvő női akt.* Olajf. vászon. Özv. Lengváry Zoltánné közlése szerint a kép 1919-ben Aradról való menekülés közben elveszett. Jelzése baloldalt Weber.

81. *Mária találkozása Erzsébettel.* Olajf. papír. Jelzése jobbra Weber, 857. Matuska Jánosné tulajdona.

82. *Pfeffer Ignác arcképe.* Olajf. vászon. 55×64. A kép hátán egy papirosra írva: Pfeffer Ignác halála után (1856) egy fénykép után festette Weber Henrik. Műkiállítás az Orvosszövetség védelme alatt a Műcsarnokban, 1902. 353 sz. A magyar biedermeier-kiállítás 1937. képes tárgymutatója, 356. sz. Dr. Pétery Ignác tulajdona.

83. *Judit és Holofernes.* Olajf. vászon. 131×104. Jelzése lent balra H. Weber, 858. Kertész Árpád tulajdona. 1923. Műcsarnok tavaszi tárlata, I. terem, 65. sz.

84. *V. Ferdinánd megkoronázása Pozsonyban.* 1830. szept, 28-án. Olajf. vászon. 167×120. Jelzése lent jobbra Weber H. 858. Magyar Törté-

neti Múzeum, Magyar Történeti Képcsarnok tulajdona. — A Magyar Nemzeti Múzeum képtárának leíró lajstroma. Dr. Peregriny János, 1900. D—VII. B. 42. — Történeti Képcsarnok Műtárgyainak leíró lajstroma, 32. sz. 1907. Szépművészeti Múzeum kiadványai, IV. sz. A Nemzeti Múzeumból Ltsz. 488. Pesti Műegylet ajándéka.

85. *Női arckép.* (Vörös sállal.) Olajf. vászon. 36.5×45. Jelzése balra pinxit Weber Henrik. Budapest Székesfőváros tulajdona. Gr. Almássy-Teleky Éva és Dr. Kállay Tamás művészeti aukciója, 1941. V. 718. sz.

86. *Esküvői csendélet.* Olajf. vászon. 46×61. Weber Auguszta tulajdona. A magyar biedermeier-kiállítás képes tárgymutatója, 1939. XII. terem, 352. sz. A képet közli Berzeviczy Albert a Magyar Művészet, 1925. 509. oldal.

87. *Menyasszony.* (Calderoni Anna.) Olajf. vászon. (Ovális.) 61×78. Turóczy Sándor tulajdona. — Ernst-aukció, 1913. X. 96. sz. Műcsarnok, 1923. tavaszi tárlat, I. terem, 61. sz. — Ernst-aukció, 1928. XXXIX. 584. sz. A képet XXVIII. táblán közli. Magyar biedermeier kiállítás képes katalógusa, 1937. XII. terem, 353. sz. Gr. Almássy-Teleky Éva és Dr. Kállay Tamás művészeti aukciója, 1939. Kikiáltási ár 600 P. A képet közli Lyka Károly: A Magyar Művészet 1800—1850, 1922. 603. l.

88. *Olasz tánc.* Olajf. vászon. Pesti Művészeti Egyesület kiállításán, 1859. 1036. sz. Kikiáltási ár 120 forint. A képet 25. szám alatt Már Lajos, Pest, nyerte. Lappang.

89. *Nagy önarckép.* Olajf. vászon. (Ovális.) 60×76. Weber Auguszta tulajdona. — Ernst-aukció, 1913. X. 95. sz. — Magyar biedermeier kiállítás képes lajstroma, XII. terem, 355. sz.

90. *Női arckép.* (Brauer Ferencné.) Olajf. vászon. 20×30. Dr. Pétery Ferenc tulajdona.

91. *Női arckép.* (Seder Terézia.) Olajf. vászon. 65×80. Dr. Pétery Ferenc tulajdona.

92. *Szerelmi dalnok.* Olajf. vászon. A Pesti Művészeti Egylet káillításán, 1861. Kikiáltási ár 100 forint. A képet 1861. ápr. 27-i kisorsoláson Anwander Rezső, Győr, nyerte. Lappang.

93. *Magyar történeti jelenetek.* Olajf. vászon. 43×35. Ernst-aukció, 1931. XLVI. 537/a. sz. Jelzése a hátoldalon Weber, 1862. Lappang.

94. *Pesti polgár.* (Fleischmann Benedek.) Olajf. vászon. 57×70. Budapest Székesfőváros tulajdona. A magyar biedermeier kiállítás képes lajstroma, 1937. XII. terem, 358. sz. A képet közli Lyka Károly: Magyar művészet, 1800—1850. 604. l.

95. *Fleischmann Benedek arcképe.* Olajf. vászon. 65×58. Benedek Józsefné tulajdona.

96. *Bignio Lajos arcképe.* Olajf. vászon. (Ovális.) 57×68. Ernst Lajos letéte. Magyar királyi Operaház emlékgyüjteményében.

97. *Józsefvárosi templom főoltárképe.* (Másolat) Kupelwieser Leopold után.) Olajf. vászon. 57×110. Felül félköralakú. Jelzése ad Christum Ducem Hebdomades V. H. DCCCLXII. Weber Auguszta tulajdona. A magyar biedermeier kiállítás képes tárgymutatója, 1937. 354. sz.

98. *Férfiképmás.* Olajf. vászon. Ernst-aukció, 1920. XII. Jelzése lent balra Weber H. 863. Lappang.

99. *Mátyás, az igazságos fogadja a külföldi követek hódolatát.* Olajf. Hasonlótárgyú kőrajzon fel van tüntetve, festette és kőre rajzolta Weber H. Lappang.

100. *Indulás előtt.* Olajf. vászon. 47×58.5. Jelzése lent balra Weber H., 865. A Pesti Műegylet 1866. máj. 17-én tartott sorsolásán 1802. sz. alatt nyerte Ronitaky Gusztávné. Ernst-aukció, 1921. XV., 217. sz. A képet közli XXVI. táblán. A képet még közölte a Pesti Hirlap 1932. nov. 27. képes melléklete. Iglauer István tulajdona.

101. *Haldokló dalnok.* Olajf. papíron. 17.5×14. Özv. Szalaczky Fer-

kasné Kovács Sebestyén Mária hagyatéka. Szépművészeti Múzeum grafikai osztályának tulajdona.

102. *Oláh vízhordóleány.* Olajf. vászon. Keil: Gartenlaube, 1876. év, 429. l. szerepel. A képet Walla litográfiai intézetben (München) fára metszették. Lappang.

103—143. Negyvenegy darab olajtanulmány; két darab fa, a többi kezek, lábak, Mátyás bevonulásához díszes ruhák, sapkák, kardok. Weber Auguszta tulajdona.

Akvarellek.

144. *Házromok tájképpel.* 41.5×25. Jelzése lent balra Weber, 838. Szirmai Oszkár tulajdona.

145. *Falusi ház.* 37×28. Szirmai Oszkár tulajdona.

146. *Olasz tengerparti város.* 31×20. Szirmai Oszkár tulajdona.

147. *Magyarországi viseletek.* Akvarellek, pasztellek és grafikai művek kiállítása, 1909. Műcsarnok, 30. sz. Lappang.

148. *Weber Paula arcképe.* 6×8. Lappang.

149. *Fleischmann Benedek arcképe,* 20×50. Ovális. Jelzése balra Weber H., 857. Weber Auguszta tulajdona. Ernst-aukció, 1913. X., 92. sz.

150. *Művész neje.* Papír. Jelzése lent jobbra Weber H., 859. Székesfőváros tulajdona. Ernst-aukció, 1913. X., 93. sz.

Kőrajzok.

151. *Weber Johanna és Adolf pamutot gombolyítanak.* 19×23. Alapi Istvánné tulajdona.

152. *Mátyás király bevonulása Budára.* Rajzolta Weber, kőre metszette Haufstaengel F. 85×60. A Pesti Műegylet ajándéka a részvényesek részére 1853. évre. Fővárosi Könyvtár litográfiai gyüjteménye.

153. *Menyegzői menet.* 28.3×19.6. Rajzolta és kőre metszette Weber Henrik. Báró Prónay Gábor. Vázlatok Magyarhon népéletéből, 1855. 6. l. Színes nyomat. Ausgeführt im lithogr. Institut von Arnz & Comp. in Düsseldorf. Gegen jede Nachbildung verwahrtes Eigenthum & Verlag v. Hermann Geibel in Pesth.

154. *Aratási menet.* 10. l. M. f. t.

155. *Szüreti mulatság.* 34. l. M. f. t.

156. *Oláh fuvarosok.* 62. l. M. f. t.

157. *Drótostót.* 50. l. M. f. t.

158. *Pesti dinnyevásár.* 90. l. M. f. t. Eredeti rajz. Homonnay Imre tulajdona.

159. *Lacikonyha.* 93. l. M. f. t.

160. *Népviseletek.* Oláhok, magyarok, tótok, németek. 78. l.

161. *Piaci kép a régi Széna-téren.* 28×19.5. Fővárosi Múzeum tulajdona.

162. *Mosonyi Mihály zeneszerző.* 23×30. Weber Gusztáv tulajdona.

163. *Béla választ korona és kard között, 1059.* 42×32. Rajzolta Weber Henrik, kőre metszette Marastoni József. Nyom. Engel és Mandello. Magyar Tört. Múz. Magyar Tört. Képcsarnoka metszett-gyüjteménye. Közölte Ország Tükre, 1862.

164. *Szent korona országai.* Tervezte és rajzolta Weber H. 34×51. Nyom. Rohn, Pest, 1861.

165. *A Magyar Képzőművészeti Társulat díszlapja.* Tervezte és rajzolta Weber Henrik. Nyom. Pollák Testvérek, Pesten.

166. *Géza király fogadást tesz a váci püspökség megalapítására.* Weber rajza után kőre metszé Marastoni J. Közölte Ország Tükre képes folyóirat, 1862. 18. sz. 266. l. 42×32.

167. *Orgyilkossági kísérlet Szent István ellen.* 42×32. Weber rajza után kőre metszé Marastoni J. Közlé az Ország Tükre 1862. 27. sz. 377. l.

168. *Zsolt arája.* 25×22. Ország Tükre, 1862. 11. sz. 169. l.

169. *Mit tegyen szegény Szabó Jakab? Enged.* 23×21. Jelzése lent jobbra Weber H. Közli Ország Tükre, 1862. 231. l.

170. *Rikéza, I. Béla neje.* 25×22. Közli Ország Tükre, 1862. 225. l.

171. *Cserhalmi hölgy.* 26×21. Közli Ország Tükre, 1862. 247. l.

172. *Szabó Sámuel és Bájvölgyiné.* 15×13. Jelzése balra lent Weber H. Közli Ország Tükre, 1862. 253. l.

173. *A hét Faludyak családfája.* 15×13. Jelzése balra lent Weber H. Közli Ország Tükre, 1862., 303. l.

174. *Etelének éjjele a Catalaunumi csata után.* 13.5×17. Jelzése lent balra Weber H. Közli az Ország Tükre, 1862. 325. l.

175. *Látogatás a Szögházy-várkastélyban.* 15×13. Jelzése lent balra Weber H. Közli Ország Tükre, 1862. 351. l.

176. *Zsolt lemondása Taksony javára.* 19×23. Jelzése balra lent Weber H. Közli az Ország Tükre, 1862. 397. l.

177. *Somló.* 13.8×18.5. Rajzolta Platzhy F., kőre rajzolta Weber H. Kiadja Kugler és Essmann. Nyom. Pataky és Társa, Pesten, 1863.

178. *Szapáry Péter bosszúja.* 42×33. Rajzolta és kőre metszette Weber H. Magyar Tört. Múz., Magyar Tört. Képcsarnok metszetgyüjt. Közölte Ország Tükre, 1863. 21. l.

179. *Hunyadi János a várnai csatában.* 33×42. Rajzolta Weber H., kőre metszé Marastoni J. Nyom. Engel és Mandello. Közölte az Ország Tükre, 1863. 30. l.

180. *Astrik átadja Istvánnak a koronát.* 16×25. Jelzése lent balra Weber H. Közölte Ország Tükre, 1863. 5. l.

181. *Árpádház veszedelme.* 16×20, jelzése lent jobbra Weber H. Közli Ország Tükre, 1863. 69. l.

182. *Szögházy bárónő.* 15×13. Jelzése lent jobbra Weber H. Közli Ország Tükre, 1863. 69. l.

183. *A magyar pogányság utolsó lázadása.* 33×27. Jelzése jobbra Weber H. Közlé Ország Tükre, 1863. 75. l.

184. *Nyugateurópa fejedelmeinek követsége Szent Lászlónál.* 22×20. Jelzése lent jobbra Weber H. Közlé az Ország Tükre, 1863. 111. l.

185. *Álmos vezér Kálmán bátyja olvasószobájában.* 20×19·5. Jelzés balra Weber H. Közlé Ország Tükre, 1863. 149. l.

186. *Az öreg méltóságos Hétfaludy úr komoran ül székében.* 15×14. Jelzése balra Weber H. Közli Ország Tükre, 1863. 153. l.

187. *Kálmán király, a törvénybúvár.* 20×22. Közli Ország Tükre, 1863. 173. l.

188. *Szent László király megesketteti a rendeket a pannonhalmi gyűlésben az általok hozandó törvények szigorú megtartására.* 25×19. Közölte Ország Tükre, 1863. 708. l.

189. *Vak Bélának II. István elé vezetése.* 22×18. Közli az Ország Tükre, 1863. 291. l.

190. *Columbust két testvérével együtt az újvilágból Európába bilincsen hurcolják.* 24×25. Jelzése lent jobbra Weber H. Közlé Ország Tükre, 1863. 351. l.

191. *Mátyás, az igazságos fogadja a külföldi követek hódolatát.* 43.5×31. Festette és kőre metszé Weber H. Nyom. Engel és Mandello. 1864. Magy. Tört. Múz. metszet.-gyüjt.

192. *Éjfélkor c. románchoz.* Komócsy József verséhez. 26×28. Jelzése balra Weber H. Közli az Ország Tükre, 1864. 363. l.

193. *Salamon király a börtönben.* 48×35. Festette és kőre metszé Weber H. gr. Majláth János költeménye után. Nyom. Pollák Testvérek, Pesten, 1865. A Magyar Képzőművészeti Társulat albumlapja, 1864. évre.

194. *Pap.* 22×30. Györgyi Alajos festménye után kőre rajzolta Weber.

Rajzok.

195. *Tanulmányfejek.* (4) szénrajzok. Ernst-aukció. 1923. XXII. 649. sz.
196. *Tanulmányok.* (4) krétarajzok. Ernst-aukció. 1920. XXII. 650. sz.
203. *Ibykus darvai.* Fekete krétarajz. 150×200. Jelzése lent jobbra Weber. Baditz Lajos tulajdona.
204. *Magyar ifjú művészek Olasz és Németországban tett tanulmányaik eredményét felajánlják Őfelségeiknek.* Tollrajz. 25×35. Erzsébet királyné emlékmúzeum tulajdonában.
205—256. *Különféle ceruzarajz-tanulmányok:* legnagyobbrészt férfi-akt rajzok, valamint testvéreiről, feleségéről. A rajzok Kertész Kálmánné és Alapi Józsefné tulajdonában vannak.
A következő *kőrajzok, akvarellek, toll és ceruzarajzok* egy 48 cm. magas 36 cm. széles bekötött díszalbumba vannak beragasztva. Az album Wertheimer Károly tulajdona. 105 drb.
257. Béla választ korona és kard között. Ceruza- és kőrajz. (Már említve).
257/b. Orgyilkosság Szent István ellen. 42×32. Ceruza.
258. Attila lakomája. Akvarell. 40·5×37·5. Jelzése H. W.
259. Király és a dalnok csónakban. Akvarell 28×29·5.
260. Müncheni táj. Akvarell. 18×22. Jelzés 1840 München.
261. Ajtóban álló nő. Akvarell. 8·5×9·5.
262. Vár. München. Dürer után. Akvarell. 18×10.
263. Kocsikerekén kulacs, tarisznya. Akvarell. 13×23.
264. Ülő nő, virágokkal. Akvarell. 22×31.
265. Tájkép. Akvarell. 17×12.
266. Táj. Akvarell. 17×12.
267. Bajorországi templom. Akvarell. 20×8.
268. Lovak. Akvarell. 17×8.
269. Ámor. Kőrajz. 22·5×18.
270. Romantikus tájkép. Kőrajz. 27×20. Jel.: Weber 1835.
271. Olasz nő gyermekével. Kőrajz. 17×13·5.
272—276. Történeti jelenetek. Kőrajzok.
277. Mosonyi Mihály ülőképe. Jelzés: jobbra 857. 23×30.
278. Mosonyi Mihály. Kőrajz 19×21.
279. Családi jelenet. Kőrajz. 23×21.
280. Történeti vázlat. Tollrajz. 31×23. Jelzés balra H. W.
281. Történeti jelenet. 22×16. Tollrajz.
282. Szent István előtt megjelenik egy nő. 28×22·5. Tollrajz.
283. Hercules megszabadítja Alcastet. 22·5×16. Tollrajz. Jelzése 1842 München.
284. Pápa áldást oszt. 16×16. Tusrajz. Jel.: 847 Rom.
285 1848-iki országgyűlés. 35×24. Ceruzarajz. Rézre metszette Tyroler J.
286. Magyar úr. 25×33. Ceruzarajz. Györgyi Alajos festménye után.
287—362. Különféle ceruzarajz tanulmányok, vázlatok és skiccek

FÜGGELÉK:

Keresztlevél.[65])

Getauft am 27-ten Mai. 1818.

Heinrich Weber, des Bürgerlichen Tuchhändler, Herrn Michael Weber. und seiner Ehegattin Johanna Somogyi, Sohn Taufzeugen Waren: Herr Ignácz Pfeffer, bürgerl. Specereyhändler, mit seiner Ehegattin Theresia Seder.

Keresztlevél-kivonat.[66])

Extract aus der Taufmatrikel der evangelischen Gemeinde Aug. Conf. zu Pesth Band. I. Pag. 137. No. 29. „Im Jahr. Eintauzend achthundert achtzehn, den sieben und zvanzigsten Mai (As 1818. die 27 Maji) wurde allhier durch den damaligen. Herrn Prediger Johann Molnár getauft

„Heinrich"

ein Sohn des Herrn Michael W, bürg. Tuchhändlers und dehren Ehegattin Johanna geb. Somogyi. Taufzeugen waren: Herrn Ignácz Pfeffer Specereyhändler und seine Ehefrau Theresia geb. Seder.

Dass dieser Auszug ächt und glaubwürdig sei, solches wird Hiemit ämtlich bestätigt. Pesth, den 12-ten September 1834.

Michael Lang.
Vicár an der husigen evang. Gemeinde A.

Dícsérő-oklevél[67])

Endesgefertigte bezeugen, daß Heinrich Weber, von Pesth — gebürtig, die Kais. Königl. Akademie der bildenden Künste seit 10-ten Jänner 835. mit Wohlgesittetem Betragen ordentlich frequentire, und vermöge seiner vollzüglichen Fähigkeit, auch seiner besonders fleißigen Verwendung, einen allerdings geschickten Künstler in der Historienzeichnung verspreche.

Wien, den 1-ten Marz 1837.

Anton Petter
Direktor.

Carl Gsellhofer
Professor.

P. H.

Oklevél a Gundel-díjról.[68])

Die österreichische Kaiserliche Academie der Bildenden Künste.

Ertheilet hiermit dem academischen Schüller Heinrich Weber gebürtig von Pest das öffentliche Zeugniß, daß er von den für das Jahr 1837. ausgesetzten Freyherr von Gundelschen Preisen bey der Klassischer Histor. Element Beichnung bey der Acte den Ersten erhaltet habe.

Der beständige Secretär der Academie
P. H. Ludwig von Remig.

---

[66]) Szépműv. Múz. gyüjt. M. M. A. 1573. és 74/1920.

Oklevél.[69])

Endesgefertigte bezeugen, daß Heinrich Weber 21 Jahre alt, von Pesth. — gebürtig, die Kais. Königl. Academie der bildenden Künste seit 10-ten Jänner 835. mit Wohlgesittetem Betragen ordentlich frequentire, und vermöge seiner vorzüglichen Fähigkeit, auch seiner besonders fleißigen Verwendung, einen allerdings geschickten Künstler in der Historienzeichnung verspreche.

Wien, den 1-ten März 1840.

Johann Ender
Professor.
Kupelwieser
Professor.

Anton Petter
Direktor.

P. H.

16..004/840.

I. Útlevél.[70])

Sacratissimae Caesareo — Regiae et Apostolicae Majestatis.

Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici Nomine: universis intra ambitum Regni existentibus Comitatibus, Dominiis, Jurisdictionibus, Magistratibus, et Locorum Communitatibus innuendum, militaribus vero, et extra Regnum constitutis Superioritatibus amice insinuandum Exhibitur praesentium.

Henricus Veber
Conditionis suae: academicus Historiarum pictor
Status: caelibis
Religionis: august. confess.
Oriund: ex Pesthino
Annorum: 22
Staturae: mediocris
Faciei: rotunda
Capillorum: castanei coloris
Nasi: proportionis

de praesenti Vienna constitutus fine haurienda uberioris in arte sua cognitionis ad foederatos Ditiones Germanicas et in Italiam proficisci cupiens requisita facultate ea Lege concessa ut ante suum Vienna discessum semet in Cancellaris Reg. Hung. Aulica infimore obstrictus sit necessariis novis Passus Literis provideri peti it cunctae proinde per Regnum Hungariae Jurisdictiones inviantur; Militares vero, et extra Regnum constitutae Superioritates amice requirintur, ut praefatum Henricus Veber erga Remonstrationem harum Passualium, quarum validitas ad tres annos restringitur, libere ire ubi opus morari et respective in Patriam suam reverti sinant, illis tamen expressis sub conditionibus, neisdem a supraattacto scopo, quoris sub praetextu deflectere, aut praefixum pro valore harum Passualium Terminum praetergredi andeat atque, ut in illis Locis, per quae Eundem transire, et cumprimis diutius morari contigerit, coram concernente Superioritate, Magistratu, aut Directione (cui scilicet res Politiae concredita est) semet sistere, Visamque Passualibus apponi curare, ac occasione Ingressus ad Haereditarias Provincias Caesareo — Regias in limitanea Statione Teloniali praesentare teneatur casum vero in contrarium cum eodem juxta praevigentes hoc in merito altiores Ordinationes procedatur. Praesentibus perlectis Exhibenti restitutis.

Ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico
Budae die 8 Maii Anno 1830. celebrato

Antonius Konde.

[67—68—69]) Szépműv. Múz. gyüjt. 1575—76—77./1920.

[70]) Országos levéltárban, budai helytartótanács levéltár, Policei Genere 1840. fons. 14/164. szám alatt.

No. 885.

I. Útlevél belive:

Nos N. N. Consul, Judex,

Caeterique Senatores Liberae, Regiaeque Civitatis Pesthiensis recognoscimus, et testatum reddimus: Quod Praesentium exhibitor Henricus Veber, academicus Historiarum pictor, Domini Michaelis Veber, gremialis Civis et Mercatorius filius.

Oriund: ex Pesthino

Annorum: 22

Religionis: August. confess.

Status: caelibis

Conditione: ut supra

Staturae: mediocris

Faciei: Rotunda

Capillorum: Castanei coloris

Oculorum: ceruleorum

Nasi: proportionati

ab hinc loco videlicet, per Dei gratiam sano, ac ab omni pestiferae contagionis lue, aut suspicione immuni, ac libero fine haurienda uberioris cognitionis artis pictorea Vienna, ubi actu moratur ad foedaratas Ditiones Germanicas et in Italiam proficisci desiderans pro passualibus Excelsi Consilii R. L. H. Supplicat iter Suum prosequendum Susceperit et hasce sibi dari expetierit Literas Testimonio — Passuales. Quaprepter omnes tam Civiles, quam et Militares Jurisdictiones erga parem officiorum nostrorum reciprocationem officiose requiruntur, quatenus praesentium exhibitorem ubique libere ire, morari, et redire sinant praesentibus ad tempus trium annorum valituris.

Datum in Libera Regiaque Civitate Pesthiensi, di 7 — Mensis Maji — 1840.

Extradatum per Nicolarum Szén
praelibatae Liberae et Regiae
Civitatis juratum ord. Notarium.

Útirány.[71])

Wien, 20. Maii 1840.
Salzburg, 7. Juli 1840.
Zill, 9. Juli 1840.
München, 10. Juli 1840.
München, 19. Juli 1841.
München, 24. Juli nach Innsbruck
Innsbruck, 8. August
Schaffhausen, 24. August 1941.
Zürich, 26. August 1841.
Canton Schwyz, 28. August 1841.
Luzern, 31. August 1841.
Altdorf, 1. September 1841.
Bern, 6. September 1841.
Solothurn, 9. September 1841.
Basel, 11. September 1841.
Straßburg, 13. September 1841.
Kehl, 14. September 1841.

---

[71]) Az útirány az útlevél hátán van feltüntetve. Szépműv. Múz. gyüjt.

Karlsruhe, 17. September 1841.
Stuttgart, 28. September 1841.
Aalen, 1. October 1841.
München, 11. October 1841.
Regensburg, 28. August 1842.
Passau, 5. September 1842.
Wien, 9. September 1842. und
nach Pest.

Látogatási engedély az akadémiára.[72])

Erlaubnißschein für Heinrich Weber aus Pesth in Ungarn, als Zögling die Akademie der bildenden Künste zu besuchen.

München, den 9.-ten August 1840.

Die Königliche Bayerische Akademie der bildenden Künste.

P. Cornelius P. H. Olvashatatlan aláírás titkár.

Végbizonyítvány.[73])

Matrikel für Heinrich Weber.

Nachdem Heinrich Weber aus Pesth in Ungarn, seine Fähigkeit in die Akademie einzutreten bewahret, Gehorsam gegen die Satzungen, fleiß, sittliches Betragen und Achtung gegen Director und Professoren, durch Handschlag angelobet hat, ist derselbe als

Schüler der Akademie im Fache der Malerei mit Ertheilung aller einem solchen zuständigen Rechte aufgenommen worden, worüber in Gegenwärtige, mit dem kleinern Insiegel versehene Matrikel ausgefertiget wird.

München, den 8-ten April 1842.

Königlich-Bayerische Akademie der bildenden Künste.

Der Director

P. H. olvashatatlan alárírás.

II. Útlevél.[74])

23.878/411.

Ő Császári s Apostoli Királyi Felsége.

Magyar kir. Helytartótanács nevében, minden ez országbeli megyei — kerületi s városi — törvényhatóságokkal, uradalmi és községi — Elöljárókkal tudatandó, a katonai és országon kivüli Előljáróságoknak pedig barátságosan jelentendő, mikép jelen irat előmutatója

Véber Henrik kinek
Életmódja: képíró
Állapota: nőtlen
Vallása: ágostai
Születés helye: Pest
Lakhelye: Pest
Életkora: huszonhét év
Termete: közép
Arca: hosszas

---

[72]) Szépművészeti Múzeum gyüjteményében. M. M. A. 1580/1920.
[73]) Szépművészeti Múzeum gyüjteményében. M. M. A. 1581/1920.
[74]) Orsz. Levéltár Budai Helytartótanács Levéltár Pol. Cen. 183/14. 1846.

22-ik szám. Tizenharmadik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, junius 3-án 1866.

Előfizetési föltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési dijak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetöleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábzott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számittatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-dij, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Wéber Henrik.

(1818—1866.)

Május hó 16-kának délutánján a képzőmüvészeti társulat küldöttsége, egy gyászoló fiatal özvegy kis gyermekével és közel rokonok és barátok szomoruan seregeltek a korán kimult Wéber Henrik koporsója köré.

Alig hiszszük, hogy e név olvasóink előtt idegen hangzásu lenne; ő magyar festészeink egyik képzettebbje volt s alig van terem, melynek falát jeles képe „Hunyady Mátyás Budára vonulása“ nem ékitené.

Wéber Henrik 1818-dik évi május 24-én született Pesten. Atyja közbecsülésben állott kereskedő volt, ki a kis Henrikből mindenkép tudós férfiut akarván képezni, korán a könyvek mellé szólitá. Henrik örömest tanult, de még örömestebb rajzolta be könyve lapjainak szegélyét képzelme phantastikus alakjaival, ha pedig egy-egy képes könyv akadt kezeibe, órákig ellapozgatott benne. Atyja, észrevéve a gyermeknek a rajzolás iránti hajlamát, egy alkalommal rajzmesterrel lepte meg. Rövid idő alatt oly nagy haladást tett a rajzolásban, hogy mestere a legszebb reményeket táplálta iránta. — A gymnáziumi tanfolyamot 1834-ben befejezvén, az ifju előtt állott a pályaválasztás nehéz órája; érezte, hogy a müvészi pálya számtalan tövissel van megrakva, de azért kijelenté szülöinek, hogy a bécsi képzőmüvészeti akademiát ohajtaná látogatni. Atyja e vágyát nem ellenezte és a fiatal, alig 16 éves Wéber Henrik édes ábrándok közt indult Bécsbe, ifjusága rózsaszinben festé le előtte a müvészvilág dicsőségeit. Szorgalmasan látogatta 1835-töl a képzőmüvészeti akademiát, és noha szabad ideje alatt rajz-órákat adva és egy bécsi könyomdában rajzolva, kereste is az élet fenntartására szükséges eszközöket, rövid időn az akademia legjelesebb tanitványai közé küzdötte föl magát. Kitartó szorgalommal rajzolta vázlatait és tanulmányozta kedvencz tárgyát, a történelmet, melynek megkapóbb alakjai élénken foglalkoztaták fogékony lelkét. 1837-ben az akademia tanárai mint legméltóbbnak, neki itélék a báró Gundeltől a történelmi szakra alapitott első dijat, mely kitüntetés nem kis ösztönül szolgált a fiatal müvész dicsőségvágyára.

Az akademiában eltöltött négy év után már mint festő látogatta meg szülöföldét, rokonai, ismerősei tártkarokkal fogadák és számos arczképre kapott megrendelést. De ugy látszik, az arczképfestésben nem talált nagy örömet. Nemsokára ujra fölvette vándorbotját, utazásának czélpontjául a mükincsekben gazdag Münchent tüzvén ki; itt is huzamosabb időig látogatta a képzőmüvészeti akademiát, 1841- és 1842-ben pedig számos kirándulást tett a szomszédos Tyrol és Sveicz gyönyörü vidékeire, hogy a leghivebb forrásból, az örökszép természetből meritsse tájképfestői tanulmányait. 1846-ban ismét nagyobb müvészi körutra indult Münchenből; Velencze, Florencz, Róma oly helyek voltak, melyeken már rég titkos áhitattal andalgott az ifju lelke, és most alkalma volt mindazon müremekeket saját szemeivel látni, tanulmányozni, melyek fölött a világ legelső müvészeinek halhatatlan szelleme lebeg; bejárta Velencze és Florencz galleriáit és álmélkodva nézte az örökváros mükincseit . . . a müvész álmai szépek, csak az a kár, hogy elérhetlenségüknél fogva olykinzók. Huzamosabb ideig tartózkodván Rómában, szorgalommal tanulmányozta és másolta a nagy mesterek müveit. Itt készité azon szép festményének vázát is, melyet a pesti müegyesület 1855. évi mülapjának választván, „*Hunyady Mátyás bevonulása Budára*“ czim alatt ezer és ezer példányban köre nyomatott.

WÉBER HENRIK.

Wéber Henrik szellemi kincsekkel megrakottan tért vissza olaszországi hosszas tartózkodása után szülöföldére, és állandóan megtelepült Pesten. Müvészi hire megelőzte, ugy hogy számos arczképekre és egyéb müvekre kapván itthon megrendelést, nem kényszerült több más festészünk szomoru példájára külföldre vonulni vagy a megélhetés keserü harczát küzdeni. E mellett szorgalmasan dolgozott eredeti kompoziczióin, melyek nem egy család teremének képezik ma hazánkban díszeit. Számos jobb müve közül különösen kiemelendők: „*Salamon király a börtönben.*“ — „*Judith és Holofernes*“ — „*Aratási ünnepély*“ — „*Mátyás a juhásznéval*“ — „*Rebekka*“ — „*Jézus a gyermekek közt*“ — „*V. Ferdinánd király megkoronáztatása Pozsonyban*“ — „*A haldokló dalnok*“ stb. 1858-ban a szerelem rózsaláncza éltét egy kedves, szellemdús hölgygyel, Calderoni Annával füzé össze, mely boldog házasságának gyümölcse kiskoru fia Henrik, kiben az atyának minden öröme, boldogsága összpontosult.

Az utóbbi években egy életén rágódó betegség számtalanszor megakadályozá munkásságában, mig hazai müvészetünk nagy kárára f. é. május 14-kén kioltá a halál. Wéber Henrik élete legszebb virágában, 48 éves korában hunyt el, midön eddigi müveihez tán még a legszebb emlékkövet emelte volna magának, s e körülmény kétszeresen érezteti velünk azon müvészünk elvesztését, kit magánéletében is ugy ismert mindenki mint szelid, csendes természetü, törhetlen becsületességü férfiut. —*h*—

Csüggedés.

Borul szivemre fájó érzet,
Ha nézek a világba szét . . .
— E szivre, mely már annyit vérzett,
Nyugalmat még se küld az ég?
Zúg a tömeg tompán körültem,
Tusában a sorssal levén —
E harcznak egykor mint örültem!
De most futok belőle én.

Nézzem talán: mint hajt tömérdek
Embert gög, felfuvalkodás,
S kit vezérle hitvány önérdek,
Mint teszi tönkre egy csapás?
Halljam a fájdalom beszédit,
Nyomorba', kinba' véve részt?
Lássak, halljak mindent, mi szédit,
Mi szivet éget, tép, emészt.

Hallgassam a fiunak átkát,
Mit apja ősz fejére szór?
Lássak megcsalt, kigúnyolt mátkát,
Ha ajkán őrjöngése szól?
És társamat, mint fát az inda,
Szeressem hiven, egyiránt,
Hogy megcsaljon, kerülve mint a
Sötét éj a hajnal-sugárt.

Szeressek, hogy jutalmam légyen
Harsány kaczaj, gúny, megvetés?
Örüljek hol örülni szégyen,
Sirjak hol *ál* a szenvedés . . .
Üldözzem azt, kit önhazája
Hideg kebléről eltaszit?
Vagy szánalommal nézzek rája,
Mig más kaczag . . . mit ér az itt? . . .

Avvagy talán a bölcset nézzem,
Kit a tömeg lepisszeget,
Mint feszíti szárnyát merészen,
Hogy megrabolja az eget?
Vagy nézzem a hitvány bolondot,
Kit istenít a kába nép —
Érintve arczával porondot,
Mint midőn templomába lép.

— Mind láttam ezt . . . szivem betelve
Égő sebekkel gazdagon;
Nem jő a hit, hogy fényt lövelne,
Melyhez ragaszkodnám vakon . . .
Egy enyhe szót oh adna bár ki,
Mondván: remélj, higyj és szeress!
Csüggedni rút! mindig talál, ki
E földön *szépet, jót* keres!?

Komáromi Kálmán.

Az emberi-nem kora.

Nemünk eredetéig nem nyulik fel a történet, mint nem terjed ki az egyes ember emlékezete születése órájaig, vagy az anyai kebel édes álmu napjaig.
Koenig.

Eleitől fogva élénken érdeklé az embert neme eredetének kikutatása. S minthogy a tudás hiányzott, a mese lépett annak helyébe, és ez a különböző népeknél igen különféleképen alakult, müveltségök, az égalj s azon föld tulajdonsága szerint, a mely világrészben laktak. A dolog természetében fekszik, hogy mindenütt vallásos előterjesztések kapcsolódtak e kérdés megoldásához, a hol csak létezett egy kis szikrája a vallásnak; és igy az emberi-nem eredetét többé-kevésbbé mindig oly szinben látjuk lerajzolva, a minőt annak a különféle népek különböző vallásos felfogásai adtak a szerint, amint egyiknél a természetimádás, másiknál a sok istenség, a harmadiknál az egy istenség tisztelete és hite volt uralkodó.

Nem czélunk, ezen különféle tanokat és hitregéket taglalni, s azoknak helyes vagy helytelen voltát bizonyitgatni. Vizsgálódásunkban nem támaszkodunk egyébre, mint a természettudományokra, vagy is a tapasztalásra s az ebből vont következtetésekre; de előre meg kell vallanunk, hogy a tudomány még nem jutott el oly álláspontra, melyről csak a legkisebb, legjelentéktelenebb teremtmény keletkezését is kimutathatnók; annál kevésbbé az emberét, az élő teremtettség legfenségesebb példányáét Az életszikrának első fellobbanása mindig titok marad előttünk. Mi még csak arra a régi, sokszor ismételt kérdésre sem vagyunk képesek megfelelni: vajjon a tojás volt-e előbb, vagy a tyuk? Az életszikrának mi csak külső jelenségét látjuk. Az élet alapelvének titka a physikai erőnél sokkal magasabb erőre utal bennünket, melynek megismerése nem lehet, hogy a halandóra fölemelő ne legyen.

Ha elfogadnók is a franczia földön keletkezett tételt: a fajok egymásba átmenetének elméletét; azon nézetet, melyet *Lamark* és *Geoffroy St. Hilaire* állitottak fel, s mely nem régiben *Darwin* szellemdus könyvében is elfogadásra talált: még ezzel sem nyernénk sokat az emberi nem keletkezése idejének felderitésére nézve. Lamark a maga elméletében azon szélsőségre vetemedett, hogy az embert sok idők és szükségszerü körülmények hozzájárulása folytán az orangutangból származtatja fel. Ez elmélet szerint tehát, — mely szerényebb határok közt nem volna teljességgel elvetendő, élő előképek voltak szükségesek, melyekből a növény és állatország többi alakjai időről időre kialakultak. — De ezen előképek keletkezésének kimutatására ép ugy hiányzik a kulcs, mint az emberfajéra, ha azt mai physikai tökéletességében gondoljuk a földre helyeztetettnek. Csak egy, tökéletesen kizárólagos emberfaj van, mely valamint tökéletesebb természeti alkotása, ugy szellemi tehetsége által a teremtettség többi tárgyait messze tulhaladja. Az emberi agyvelő sulya 23 szor nagyobb a hátgerincz-velő sulyánál, mig a gerinczes állatok agytömege, föl egészen a majomig, csak *négyszer* haladja meg a gerinczvelőt.

Az emberi-nem válfajainak állékonysága megengedi azt a föltevést, hogy az embernek teremtése nem csupán a földnek egy pontján történt.

Ha fürkészszük az ásatag és kövült állati és növényi alakokat, melyek a föld különböző koru rétegeiben bezárva vannak, arra a kétségbevonhatlan törvényre jövünk, hogy a tökéletlenebb előbb létezett, mint a tökéletes; s hogy a teremtésben folytonos haladás vehető észre az élöteremtmények alkotásaig. Az ember áll e sorban a tetőponton. S ez oldalról már nem kis fontosságu azon kérdés is, vajjon léteznek-e ásatag vagy kövült ember-tetemek, s mennyiben határozható meg azoknak kora?

Emberi tetemek a föld és körétegekben szintugy fenmaradnak lényeges változás nélkül, természetesen ásatag alakban, és nem kövé vagy érczczé változva, — mint más emlös állatok csontjai. Az ásatag emberi részek megitélésében nem ritkán hamis következtetésekből indultak ki egészen a mi korunkig. Mondhatni, már a görög hitregetanban találhatók ily csalódások, ha ugyan a költői nézlet a csalódások sorába számitható. *Amor* ugyanis az alvó *Venus* körmeit nyilával lelődözte, s azok az Indus partjára hullottak. De minthogy a mi isteni, az nem veszhet el: a Párkák fölszedték a hulladékot, és átváltoztaták azokat *onyx* kövé. Onyx azt teszi: *köröm*, s azon kő is, mely azzal hasonló szinü.

Homokköbe benyomott lábnyomásai valamely időszámlálás előtti óriási állatnak, első fölfedezésökkor emberi kezek nyomainak tartattak. Az állat később *Chirotherium* nevet kapott, lábnyomainak emberi kézhez hasonló alakja miatt.

A tudós *Piater Felix*, orvos Bázelben, mammuth-csontokat, melyek 1577. Luzernben találtattak, nemcsak óriási emberek csontjainak állitá, hanem még az egész, 19 láb magas óriás csontvázát is lerajzolta, melyhez szerinte tartozniok kelle.

Innét a luzerniek czimerökbe két óriás paizstartó embert vettek fel — *Blumenbach* tanár volt az első, a ki meggyőződött, hogy ama csontok mammuthéi valának. — 1824. Párisban nyilvánosan mutogattak egy kövé vált lovon ülő embert, a mi a fővárosban nagy feltünést okozott A dolog a tudományos akadémia által megvizsgáltatván, kitünt, hogy a bámult *Chevalier petrifié* (kövé vált lovag) nem más, mint egy történetesen alakult homokkődarab, mire aztán a párisi nép babonás csudálkozása egyszerre megszünt.

S ily balfogásokat még többet lehetne felhozni.

De a költészet és csalódás teréről térjünk át a valósághoz. Valóban találtatnak emberi kövületek, ha emberi csontvázakat, melyek kemény mészkővel vannak boritva, a kövületekhez akarunk számitani. Ezek azon nevezetes csontvázak, melyeket Guadeloupe szigetnél, közel a La grand terre nevezetü szigethez egy szoros tengerszakadékban találtak. Ezek nagy, sokszor 4000 fontnyi szilárd mészkösziklákba vannak burkolva. Két példány Európában is van, egyik a brit muzeumban Londonban, a másik a Jardin des plantes-ban Párisban. Ezek a legalaposabb vizsgálatokon mentek keresztül. E szikladarabok az emberi csontvázak mellett még kagylókat és korallokat is zárnak magukban abból a fajból, mely ugyanazon tengerben maig is él. E kagylók és koralloknak maig is megvan eredeti s nagyon feltünő szinök, s ez által ismét azt bizonyitják, hogy csontvázaik kövülése nem nagyon régi lehet. E kövekben mozsarak, fejszék stb. köből; továbbá poralaku faszén, s egy darab igen kemény fekete fa találtatott, melyen egyik oldalról egy idomtalan nagy lárva, másikon egy roppant terjedelmü béka volt bevésve, — durva készitményü fazekak cserepei mellett.

A csontvázak szabályszerü emberiek, és a karaibok törzséből valóknak látszanak lenni, kik régenten e szigetet lakták. Semmi sem mutatja, mintha itt valami nagyon régi emberi maradványokkal volna dolgunk, mert a felhozott tények mellé még azt is hozzáadhatjuk, hogy *Humphry Davy* a csontokban vegytani uton még kénsavas mésztartalmat is fedezett fel. E csontok a tengerben szerencsétlenül elveszett emberektől származhatnak; az is lehetséges, hogy itt valaha temetőhely volt. A Guadeloupe sziget tudomás szerint vulkáni eredetü, s ennélfogva könnyen történhettek emelkedések és sülyedések a föld felszinén, s a temető igy boritthatott el a tenger által. A guadeloupei emberi maradványok tehát nem bizonyitanak az emberiség igen régi eredete mellett. De különös figyelmet érdemel az a kérdés is, vajjon léteznek-e bizonyitékok, arranézve, hogy az ember a legnagyobb ősvilági állatokkal, u. m. a mammuth, a kihalt rhinoceros, a barlangi medve s barlangi hyenával stb. egyidejüleg létezett? Ha ez be

Haja: szőke
Szeme kék
Orra: idomos
Különböztető jelei: nincsenek
Saját kézírása: Weber Henrik útitársa: senki

Innét teljesen egészséges és minden ragály gyanujától ment helyről festési művészetben leendő bővebb kiképezése végett Bécs felé Velenczébe s az Olasz birodalmi tartományokba utazni, s onnan ismét visszatérni szándékozván, magát szükséges utlevéllel ellátatni kérte, mi neki azzal adatott, hogy Bécsben a magyar királyi udvari kanczelláriánál magát bejelenteni elmulaszthatatlan kötelességének ismerje.

Ennélfogva minden magyarországi helyhatóságok utasíttatnak, a katonai és országon kivüli hatóságok előljárói pedig barátságosan megkerestetnek: hogy nevezett Weber Henriket ezen útlevél előmutatása mellett, melynek érvényessége három évre határoztatik, szabadon járni-kelni engedjék; azon világos kikötéssel azonban, hogy a föntérintett utvonaltól s illetőleg kitüzött czéljától semmi ürügy alatt eltérni, vagy ezen utlevél érvényessége határidején tul elmaradni, ne merészeljen, oly helyeken pedig, hol keresztül utazandik, s főleg huzamosabban tartózkodandik, az illető felsőbbség, helyhatóság, vagy igazgatóság előtt (melyre tudniillik a rendőrség bizva van) magát bejelenteni, s utlevelét láttamoztatni, a császári királyi örökös tartományokba jöttekor pedig a határszéli vámállomásnál bemutatni tartozzék. Ellenkező esetben vele az e tárgyban fennálló felsőbb rendeletek szerint bánassék. Jelen utlevél elolvasás után, az előmutatónak visszaadandó levén.

Kelt a magyar királyi helytartó Tanácsnak Budán Ezernyolcszáznegyvenötödik évi Szent-iván hó huszonhetedik napján tartott üléséből.

P. H. Kondé János.

Az útlevél külső részén. Nach Venedig, Wienna 21. Juli 845.
Olvashatatlan aláírás.

Passirt Laibach am 31. Juli 845.
Olvashatatlan aláírás.

N 24.037.il 2 Agosto 1845.
Visto all' I. R. Direzione di Polizia in Trieste buono per Venezia
Olvashatatlan aláírás.

III. Útlevél.[75])

18.141/183.

Ő Császári s Apostoli Királyi Felsége.

Magyar kir. Helytartótanács nevében, minden ez országbeli megyei — kerületi s városi — törvényhatóságokkal, uradalmi és községi Előljárókkal tudatandó, a katonai és országon kivüli Előljáróságoknak pedig barátságosan jelentendő, miképen jelen irat előmutatója

Véber Henrik kinek
Életmódja: műfestő
Állapota: nőtlen
Vallása: ágostai

---

[75]) Szépműv. Múz. gyüjt. M. M. A. 1581/1920.

Születési helye: Pest
Lakhelye: Pest
Életkora: huszonnyolc év
Termete: közép
Arca: hosszas
Haja: szőke
Szeme: kék
Orra: idomos
Különbözlető jelei: nincsenek
Saját kézirása: Weber Henrik utitársa: senki

Jelenlegi tartózkodása helyéről Velencéből Piemontba, Parma, Modena, Lucca és Toscanai hercegségekbe az egyházi birtokokba különösen Rómába, Nápolyba és Siciliába művészeti kiképzése végett utazni, s onnan ismét visszatérni szándékozván erre való engedelem azzal adatott: hogy az illető helyeken magát bejelenteni tartozik.

Ennélfogva minden magyarországi helyhatóságok utasittatnak, a katonai és országon kivüli hatóságok előljárói pedig barátságosan megkerestetnek: hogy nevezett Veber Henrik ezen utlevél előmutatása mellett melynek érvényessége három évre határoztatik szabadon járni-kelni engedjék; azon világos kikötéssel azonban, hogy a föntérintett utvonaltól s illetőleg kitüzött céljától semmi ürügy alatt eltérni, vagy ezen utlevél érvényessége határidején tul elmaradni ne merészeljen, oly helyeken pedig, hol keresztül utazandik, s főleg huzamosabban tartózkodik, az illető felsőbbség, helyhatóság, vagy igazgatóság előtt (melyre tuniillik a rendőrség bizva van) magát bejelenteni, s utlevelét láttamoztatni, a császári királyi örökös tartományokba jöttekor pedig a határszéli vámállomásnál bemutatni tartozzék. Ellenkező esetben vele az e tárgyban fennálló felsőbb rendeletek szerint bánassék. Jelen utlevél elolvasás után, az előmutatónak visszaadandó levén.

Kelt a magyar királyi helytartótanácsnak Budán Ezernyolcszáznegyvenhatodik évi Május tizenötödik napján tartott üléséből.

P. H.

Olvashatatlan aláírás.

1846. julius 12-én Wienna
1846. julius 31-én Velence
1846. augusztus 7. Ferrara
1846. „ 8. Rovigo
1846. „ 9. Bologna
1846. „ 19. Firenze
1846. „ 24—26. Livorno
1846. „ 27. Civitavecchia
1847. május 2-ig Rómában
1847. „ 7—11. Nápoly
1847. „ 14—16. Róma s onnan
1847. „ 20. Firenze
1847. „ 24. Bologna
1847. „ 25. Rovigo
1847. „ 27. Velence
1847. „ 29. Triest
1847. „ 30. Laibach, majd Bécsen keresztül Pestre.

---

[76]) Szépműv. Múz. gyüjt. M. M. A. 1582/1920.

IV. Útlevél.[76])

No 97/V. e.

Reise — Pass

von der k. k. Polizei-Direktion der Städte Pesth, Ofen und Alt-Ofen, für: Herrn Heinrich Weber.

Charakter oder Beschäftigung: Historienmahler.
Geburtsort: Pesth
Zuständigkeitsort: Pest
Religionsbekenntniß: Evang.
Wohnort: Pest
Stand: Witwer
Geburtsjahr: 1818
Statur: Mittler
Gesicht: Länglich
Haare: Braun
Nase: Proportioniert
Augen: Blau
Besondere Kennzeichen: Keine
Zweck der Reise: Ausbildung im obigen eigenartig
Dieser Paß gilt auf: Sechs Monat

Alle Civil- und Militär-Behörden werden ersucht vorwieser dieses frei und ungehindert passieren, auch nöthigenfalls allen Schutz, angedeihen zu lassen.

Pesth, den 20-ten April 1855.

Der k. k. Hof-Rath und Polizei-Direktor
Olvashatatlan aláírás.

Útirány:

1855. április 20. Székesfehérvár
1855. április 24. Veszprém
1855. május 2. Laibach
1855. május 8. Verona
1855. május 9. Verona
1855. május 20. Milano
1855. május 22. Cremona
1855. május 23. Mantova
1855. május 24. Verona
1855. junius 13. Velence
1855. junius 26. Wien
1855. julius 22. Felcsut

Házasságlevél.[77])

Heiraths Vertrag.

Welcher zwischen den Gefertigten, und zwar Herrn Heinrich Weber academischen Maler als Bräutigam einerseitz, andererseitz aber dem Fräulein Anna Calderoni, als Braut wohlbedächtig verabredet und beschlossen wurde wie folgt:

1. Der Herr Bräutigam verschreibt seiner Fräulein Braut auf den Fall seines früheren kinderlosen Absterbens sein bis jetzt erworbenes, und in der Folge zu erwerbendes, wie immer Namen Habendes Vermögen; wogegen.

2. Sollte Fräulein Anna Calderoni früher als Ihr Mann Kinderlos mit Tode abgehen, so erklärt sich der Herr Bräutigam sämmtliche, durch sie ihm

[77]) Alapi Istvánné, Budaliget tulajdonában.

zugebrachte, blos von Ausstaffirungsgegenständen bestehende Efecten ihren Geschwistern, oder nächsten Anverwandten zurückzustellen.

Urkund dessen sind zwei Gleichlautende Exemplare gegenwärtigen Heirats Vertrages sowohl durch die Brautleute, als auch die zwei Zeugen eigenhändig gefertigt unterfertiget worden.

Pest, den 12-ten Juni 1858.

Stephan Calderoni
als Beystand der Braut
Mly Brand
als Beystand des Bräutigam.

Heinrich Weber
als Bräutigam
Anna Calderoni
als Braut.

Parti — cédula.[78])

Weber Henrikné született Calderoni Anna maga és kiskoru fia Henrik, valamint rokonai nevében mélyen szomorodott szivvel jelenti szeretett férjének, Weber Henrik történelmi festőnek élete 48-ik, s boldog házasságának 8-ik évében hosszas betegeskedés után folyó hó 14-én történt gyászos halálát. A megboldogult hült tetemé folyó hó 16-án félöt órakor, megelőző egyházi szertartás után a Kerepesi-ut melletti sirkertben fog az örök nyugalomnak átadatni.

Pesten, 1866. május 15-én.

[78]) A Magyar Nemzeti Múzeum gyászjelentés gyüjteményéből.

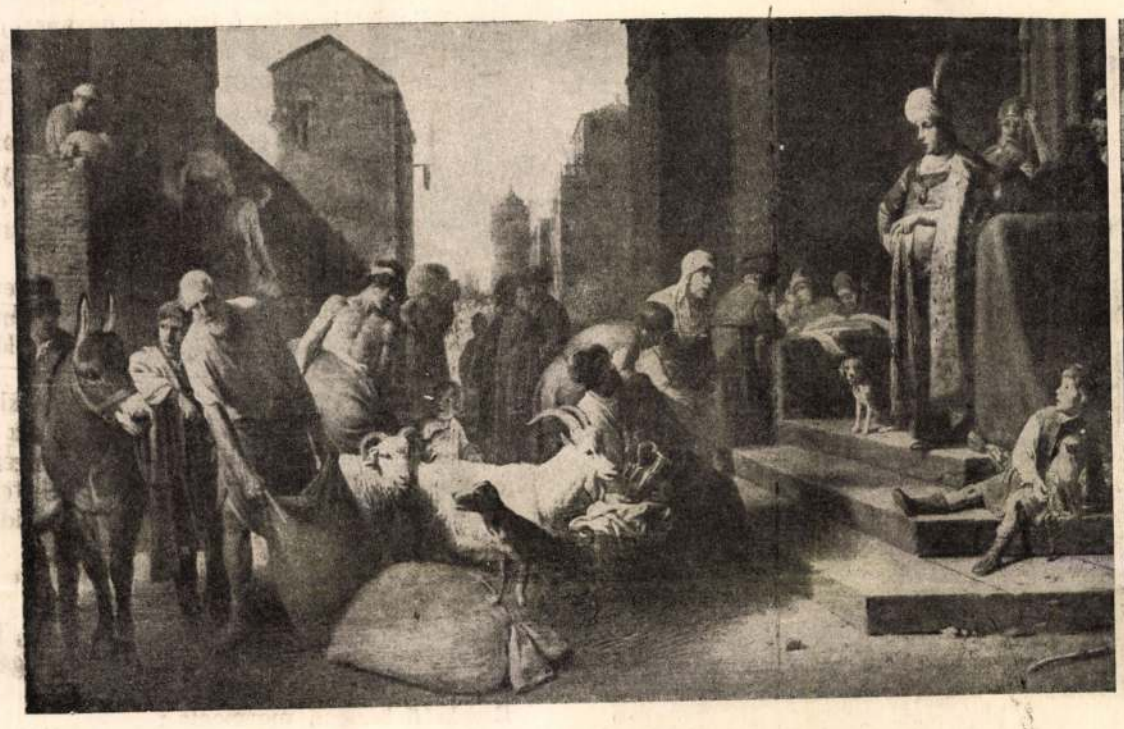

C. C. Mocyaeri: József és testvére.

Geertgentot St. Jam iránya: Krisztus sirba tétele.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJ SZERZEMÉNYEI.

E czikkünk megjelenésével egy időben nyilik meg az a kiállítás, melyet a Szépművészeti Múzeum legújabb vásárlásaiból és bőkezű barátjainak ajándékaiból rendezett.

Vegyük sorra az egyes darabokat, a melyeknek majdnem mindegyike megérdemli a vele való részletes foglalkozást.

Giergl-Györgyi ülő nője a kései magyar biedermeier korszaknak egy igen kedves emléke, a mely az Ernst-múzeum biedermeier-kiállításán főképen portréfestőként szereplő művészt édeskésebb, közna pibb oldalról mutatja be.

Weber Henrik kettős portréje, mely Mosonyi Mihályt, az első magyar Wagner Richard-rajongót és nejét ábrázolja, egyik legjellegzetesebb arczképe az ötvenes évekbeli pesti művészetnek. Mindenesetre jelentékenyebb dolog, mint a közelében látható Rahl festette női fej. De az összes arczképek közül messzire kimagaslik Munkácsy Mihálynak kisméretű képe, mely a művész feleségét ábrázolja. Könnyedén festett, eléggé részletező kép, a mely előtt nehéz eldöntenünk, hogy minden ízében festői előadásán, vagy pedig meghökkentően bravuros jellemzésén csodálkozzunk-e inkább? Munkácsy nagy kortársának, Paál Lászlónak két képét szerezte meg a múzeum. Az egyik a nála megszokott borongós fasor-théma, de az eddigi itteni Paál-fasoroknál kevesebbet mondó, a másik egy a maga nemében teljesen egyedülálló ábrázolás, egy hollandi majorságnak 1871-ben festett esti hangulatú képe, a melynek hangulati mélysége és színbeli értéke egyaránt meglepők. Utánuk egy halvány színekkel festett Mészöly-interiur ékesíti a falat.

A magyar genreképfestészetnek sokat reprodukált, híres terméke, Biharinak Biró előttje végre szintén a múzeumba került.

Hollósy Simonnak egy kis képe egykorú a felső termek Kukoriczafosztóval. Ugyanaz a szeretetteljes elmélyedés a szürök megfestésébe, a megszokott Hollósy erőtlenségekkel és elrajzolásokkal.

Ezentúl már újabb idők jönnek. Deák Ebner Lajos «Aratói», egy női portréja, egy kisebb feje. Vastagh Gézának, Jendrassiknak egy-egy kisebb képe, a mely a megszokottnál jóval előnyösebben mutatja be őket, Strobentznek egy képe, melyen az egyik sarokban jó csendélet van.

Szinyei Mersének egy kis ötlete a Majálishoz, egy hegyoldal és egy kis darabka kék ég, melyet őserejénél fogva nem lehet feledni, a nagyméretű és nagyon sok kételkedést keltő Pacsirta, a melyen szintén vannak bámulatos részletek.

Hatvany Ferenczne k egy igen szép interieurje, Bosznaynak egy nedves, párás színű, igen kiemelkedő felhős vizes síkja. Katona borulásos képe és Iványi-Grünwald hegyoldala közül hatalmas erővel világítanak ki Ferenczy Károlynak alkotásai, az 1902-ből való Márcziusi est és gyermekeinek kék hátterű arczképe. A nagybányai korszak történetéhez érdekes adatot ád a korán elhúnyt asztaloslegénynek, a mindenképen tehetséges Maticska Jenőnek pompás hegyoldala. A legújabbakat Mikola hüvösen festett Uffizi galeriája, Koszta nemrégiben méltatott két képe és Rippl-Rónaynak egy meglepő ötlete fejezik be a magyar kollekcziót.

Egy pár régi dologgal is szaporodott a képtár. Colin de Coternek képét nemrégiben már közöltük. Mellette Pieter Lastmannak, a Rembrandt-korabeli mesternek egy jellegzetes kis képét látjuk, a Tóbiást az angyallal, de sokkal többet jelent nála Cornelie von Haarlemnek egy finom akt-tanulmányokból összerakott kis képe, a Paris itélete, még sokkal többet a Geertgen Tot Sine Jane irányában festett Krisztus siratása, mely a Kilényi-féle igen vegyes értékű gyüjteménynek legkomolyabb darabja volt. A kép nyilván a XV. század második felében Haarlem körül készülhetett és nyilván még foglalkoztatni fogja a műtörténészeket.

Már csak futólag sorolhatunk fel egy Meoyaert-képet, egy felsőmagyarországi famadonnát a XV. század legelejéről, egy Van Dyck-korabeli, a maga nemében igen ritka alabástrom szobrocskát, melyet Meller Simon fedezett fel és ajándékozott, egy igen jó kis plakettgyüjteményt, benne egy ritkaszép Modernóval, mely a renaissance fénykorának komponáló erejét tetőpontján mutatja be.

F. Z.

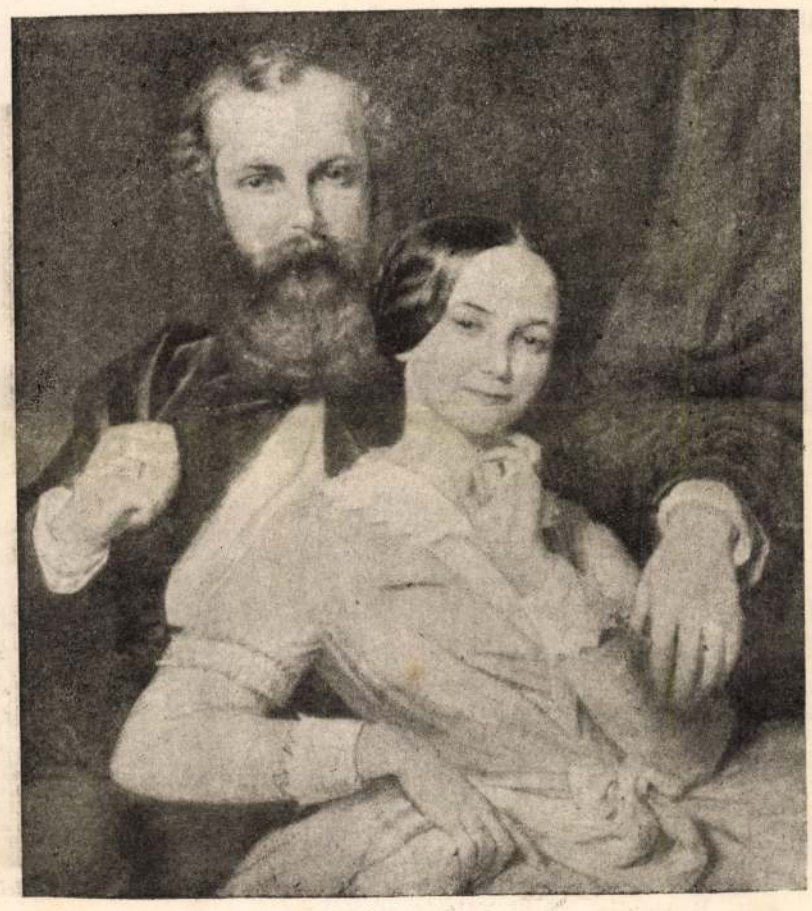

Weber Henrik: Mosonyi Mihály és felesége.

Waldmüller György Ferdinánd: Szentgyörgyi Imréné arczképe.

A SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM ÚJ SZERZEMÉNYEI.

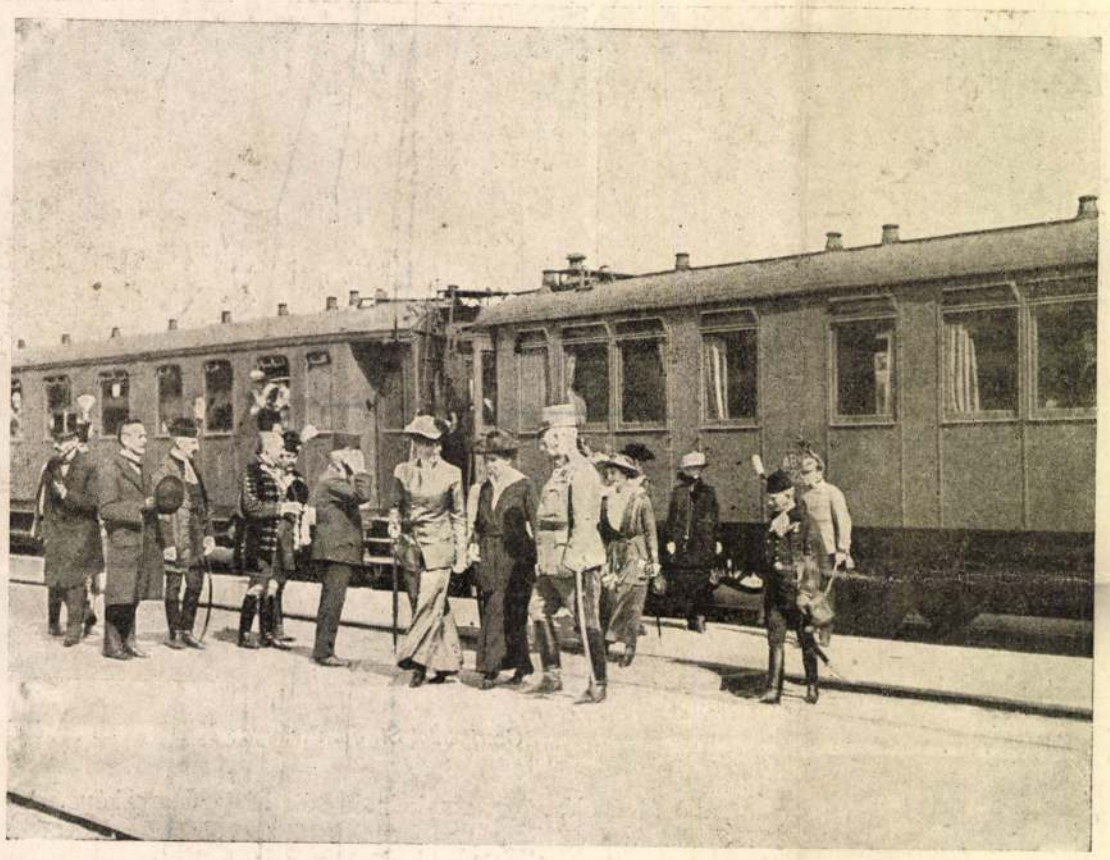

Gerstenberger tábornok az állomáson fogadja a főherczegnőt.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Franczia regény a «*Szerelem az én bűnöm*» szerzőjétől.

(Folytatás.)

Öt óra tájban fogatába ült és kikocsizott a ligetbe. Ebéd után eső esett, úgy, hogy a fák minden portól lemosva, egyforma élénk zöld színben pompáztak, nem mutatták a színeknek azt a sárguló és haldokló sokféleségét, mint őszszel a bánatos borongások idején; az egész természet fiatal volt, minden izében megujhodó és fiatal. Magda fásultan nézte, hogy vonul el mellette a fogatok hosszú sora. Néhány köszöntés után menekülni kivánt ebből a tolongásból és rászólt a kocsisra, hogy forduljon ki a tavak felé, az Auteuil felé vezető valamelyik útra.

A hintó ringatására, mintha félálomba ringatódzott volna, a melyben alig érzett valamit és alig gondolt valamire. Aztán hirtelen felriadt és fájó élességgel látta maga előtt megújulni gyermekkorának emlékeit. Látta magát, a mint kisgyermek korában a yerresi parkban virágaival játszadozik és nem meri őket leszakítani, mert fél, hogy fájdalmat okoz nekik. Látta magát, a mint a játéktól felhevült arczát a virágzó bokrok közé rejti és könnyedén megborzad illatos simogatásuktól. Mennyire el tudott akkor szomorodni őszszel, ha a fák hullatni kezdték levelüket! Az utolsó virágokat lepréselte magának és bizonytalan betűkkel mindenféle bohókás búcsúzkodást írt alájuk. A mikor aztán nagyocska lánynyá fejlődött, első áldozása után, vallásos rajongások kora következett, később kiábrándulások, a melyekért ma sírni tudott volna.

De megint csak Fülöp jutott az eszébe. Hiába! mégis csak az események fölé kell emelkednie, viszonylagosan kell felfognia az élet örömeit, szabadulnia kell szerelmes gyötrődéseitől. De ezekben a bölcselkedéseiben, melyeket boldogsága érdekében esze sugallott, sehogysem tudott megnyugodni szive, mert az a gondolat hogy helyét egy másik nő fogja betölteni, teljesen megsemmisítette. Kimondhatatlanul szenvedett ettől, mintha egy nagy testi betegség gyötörte volna és lassanként arra kezdett gondolni, hogy csak a halál válthatja meg szenvedéseitől.

E közben elérkeztek a liget elhagyott részébe. Kiszállt a hintóból és lassan sétálva örült a csendnek, mely perczről-perczre mélyebbé vált körülötte. Az alkonyodó nap, mely már közel járt az ég pereméhez, vöröslő sugaraival izzó színűre aranyozta a fák koronáját. A madarak is elhallgattak lassankint, a szél is elült, mély nyugalom borult a vidékre. Magda gépiesen ment előre a magas fűben, a melyet selyemruhája egyhangú és száraz zizegéssel súrolt, mereven maga elé nézett, teljesen elmerülvén bánkódásában. De a természet nagy nyugalma nem maradt hatás nélkül reá. Feltekintett és elgondolkozva megállott. Igen, most már elhatározta magát, béketűrő barátnője lesz Fülöpnek, nyomorúságos és mégis magasztos lemondással szemet fog húnyni az események előtt, önzetlen testvérként fogja szeretni. Szivét tágulni érezte erre a nagy elhatározásra és mintha újra kibontotta volna lelke szárnyait, valóságos rajongással vágyakozot terre a mártiriumra. Azt hitte szegény, hogy elhatározásai máris befejezett tényeket jelentenek.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Végtelenül fájdalmas dolog az, ha le kell mondanunk arról a valakiről, a kire életünk egész reményét feltettük. Magda ugyan megpróbálta, hogy olyan új és tevékeny életet kezdjen, melyben összes cselekvéseinek már nem csupán Fülöp a czélja, de ez a kísérlet bebizonyította neki, hogy élete többé nem az övé, mert csak barátja életének visszfénye. Minden érzelme ő reá vonatkozott: szomorkodott, ha Fülöp szomorú volt és örülni is csak vele együtt tudott. Gépiesen vonszolta napjait és nagyon sokat szenvedett, midőn látta, hogy a fiatal ember ellenkezés nélkül nyugszik belé az új helyzetbe, mint hogyha ő maga is ugyanazon a lelki krizisen esett volna át. Ez haligatólag azt jelentette, hogy szerelmük meghalt.

Magda szégyenkezve és rémülten látta be, hogy már mintegy két esztendeje majdnem mindig ő adott alkalmat találkáikra. Akárhogyan kutatott is emlékezetében, nem talált egy oly esetet sem, melyben nem ő provokálta volna a találkozást.

Miképen lehetséges, hogy csak most vette észre? Azért, mert habár Fülöp nem is kívánta őt többé, mégis ragaszkodott hozzá előrelátó gyöngédségeért.

Megkezdődött most egy kiábrándulásokkal telt élet, melyben a napok, az órák jöttek és mentek, de nem hoztak vigasztalást a szegény teremtésnek. Mintegy két hónapja lehetett, hogy Magda a válásra elhatározta magát, midőn egy este Fülöp megkérdezte:

— Drágám, hát már teljesen elfelejtette a hozzám vezető utat?

Magda szívét őrült öröm rázta meg erre, lélekzete elszorult és alig tudott uralkodni magán, hogy Fülöp nyakába ne boruljon.

Reszkető hangon mormogta:

— Ugyan, min jár az esze? Kedves Fülöpöm, azt hiszem, hogy a mi szerelmünk oly nagy volt, hogy most már nem valami fontos, hogy találkozzunk egymással.

— Mily furcsán szeszélyeskedik kedvesem, de remélem, hogy holnap eljön!

Magda még tovább is ellentmondott neki:

— Holnap semmiesetre sem, mert egész napon át Rose nénivel a városban kell járnom.

— Tehát holnapután?

— Akkor sem, mert látogatasokat kell tennem és ki kell kocsiznom Danansnéval a ligetbe.

— Csodálatos, hogy semmiképen sem tudom eltalálni az időt, de talán ...

De Magda gyöngéden befogta a fiatal ember száját, hogy ne folytathassa a faggatódzást, nehogy a végén mégis beadja derekát és beleegyezzék a találkozóba, melyet minden áron ki akart kerülni.

Miközben Fülöp megcsókolta kezét, Magda zavarodottan hebegte:

— Majd beszélünk még róla, hogy két napon belül mikor találkozzunk, mert nem szeretem a hosszú lejáratú terveket.

Fülöp nem zaklatta tovább, mert egyáltalában nem vette észre, miféle küzdelmeket vív Magda önmagával, hogy elszakadjon tőle. Művészi munkája és nagyvilági élete annyira elfoglalta, hogy eszébe sem jutott ilyesmire gondolni. Ha pedig megtépázta őt az élet és valami bánata volt, oly jól esett neki Magdához menekülnie, a ki oly megértő vigasztalással fogadta, a milyent hiába keresett volna bárkinél is. Eképen barátnőjéhez már csak ez a gyöngédség fűzte, melyet szegény még mindig szenvedélyesen izző szerelemmel viszonzott.

Háber H. felvételei.

Bevonulás a Széll Kálmán-utczán.

MÁRIA TERÉZIA FŐHERCZEGASSZONYNAK, KIRÁLYUNK NAGYANYJÁNAK LÁTOGATÁSA SZOMBATHELYEN.

Weber M.N.K.

Az 1879.1884-ben megjelent Petőfi diszkiadás Illusztrá
ja

Tulnyomórészt Morelli metszette fába

Katskyné Molnár Zsuzsa:Morelli Gusztáv 148.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

MDK

Weber Henrik, festöm.

18. Mosonyi Mihály és felesége. Szépmüv. Muz. Repr.

W. elsösorban történeti festö volt, kedves közvetlenséggel ábrázolta a házaspárt ebben a képben. /Mosonyi M. ismert XXXXX zeneszerzö volt, több operát irt, s azzal is megörökitette nevét. h. egyike volt nálunk a Wagner-zene elsö hiveinek./

Petrovics MM. 106.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.
1818-1866

Férfi arckép.	Olf.v.	Jelz.nélk.
Női arckép.	Olf.v.	Jelz.nélk.

Nemz.Szal. - A Szfv.Képtár uj szerzeményeinek kiáll. -a.
1939.jan.-febr. Kat.

MDK

Weber Henrik

Salamon kiraly börtönben, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa.1957.Jan.Nemzeti Szalon.

MDK

Weber Henrik (1819 ? - 1866)

4 db. Tanulmanyfej. 3 db. jelezve lent jobbra. Szénrajz különféle méretben.

4 db. Tanulmányok. Az egyik rajz jelezve lent jobbra. Krétarajz különféle méretben.

Ernst Muzeum aukciói. XXII. 56.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.

kettös portréja ,mely Mosonyi Mihályt, az elsö Wagner Richard-rajongót és nejét ábrázolja, egyik legjellegzetesebb arcképe az ötvenes évekbeli pesti müvészetnek/ Mindenesetre jelentékenyebb dolog, mint a közelében látható Rahl festette nöi fej.

Repr. 567.1.

F.Z.: A Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei. Kiáll. Vasárnapi Ujság. 1918.65.évf. 40.sz. 567.1.

MDK

Weber Henrik, festőm.

bár szorgalmasan állitotta ki történeti festményeit, nem kevesebb sikerrel mint névrokona, Weber Ferenc, de a művészettörténet itélőszéke előtt lehanyatlott jelentőséggel.

"Salamon király a fogságban"c. képe magán viseli mindazt a lélektelen deklamációt, amely a másodrendü Pilety-tanitványokat jellemzi.

Balás történet. 31.1.

Weber Henrik. A bevezető pár port l. a Komplex példányban

ahol Rahl-lal ismerkedik meg s festi „Corvin Mátyás budai bevonulását," mely 1855-ben a képzőműv. társ. műlapjaként jelent meg. Olaszországból való visszatérte után Pesten dolgozott 1866-ban bekövetkezett haláláig. Főbb műveit Marastoni József lithografálta s az „Ország tükre" mellékleteként jelentek meg. Ilyenek: „Judit és Holofernes", „Salamon király a börtönben" stb. De jelentősége arcképfestészetében rejlik, amely téren a kor igazi kiválósága.

92. Fleischman Benedek arcképe. Weber Auguszta urnő tulajdona.
93. A művész első feleségének arcképe 1859. Vizfestmény. Weber Auguszta urnő tulajdona.
94. Családi kép. (A képen látható balról jobbra): Mosonyi Mihály, Weber Mihály, Gusztáv, Henrik, Johanna, Frigyes, Mosonyiné szül. Weber Paula, id. Weber Mihály, Fáriánné Weber Jeanette, Fárián Johanna.) Weber Auguszta urnő tulajdona.
95. A művész önarcképe. Weber Auguszta urnő tulajdona.
96. A művész második feleségének arcképe. Weber Auguszta urnő tulajdona.
97. Mosonyi Mihály zeneszerző és neje. Weber Károly ur tulajdona.

Ernst Múz. kiáll. X. Magyar biedermeier művészet. Bp. 1913.

Weber Henrik

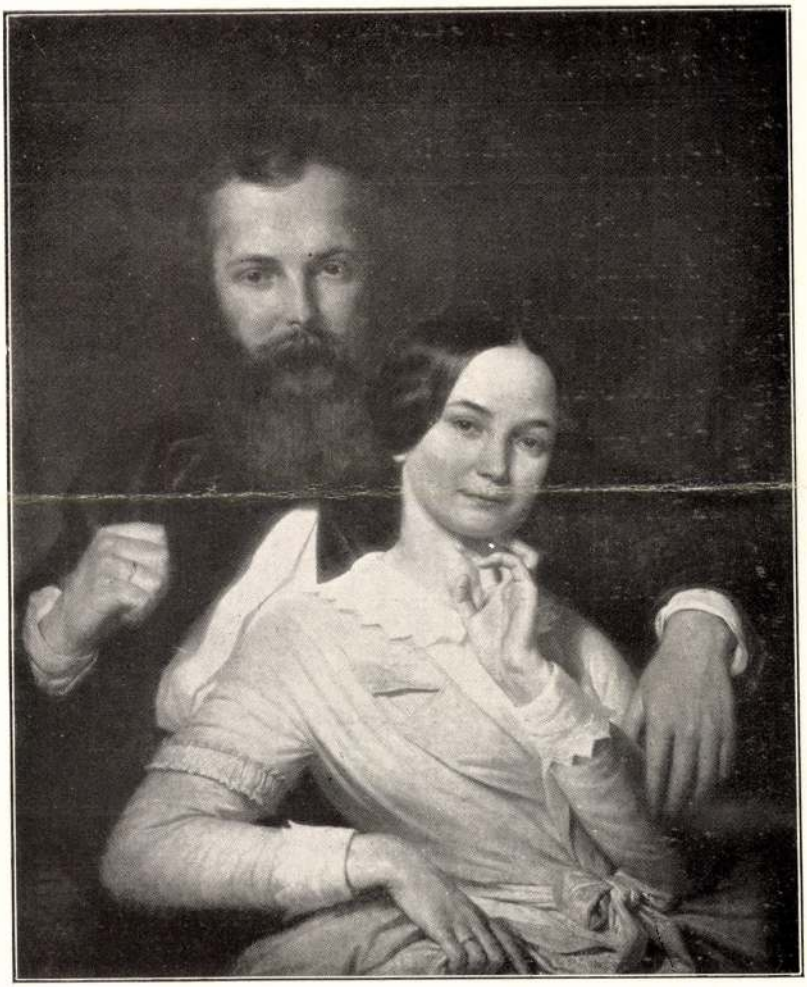

Weber Henrik: Arcképcsoport.

Ernst Muz. kiáll. X. Magyar biedermeier-művészet. Bp. 1913.

Weber Henrik

festő

Veber

1330

V. 3. *Henrik*, festő, l. *Weber Henrik*.

TÁRGYMUTATÓ.

Véber Henrik

festő

l.

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. IX. 65. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Veber Henrik

Pest-

† 1866. máj. 14.

Pesten

Nekrolejts. 1866.

243. P

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 485418

Veber Henrik

A „szegénység" a pesti lacikonyhán. Düsseldorfi könyomat báró Prónay Gábor említett művéből (1855.) Jenti rajza után.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört. V. K. Bp. c. n. 260. l.

Véber Henrik

Dinnyevásár a pesti Dunaparton (Innes könyomat 1855-
Düsseldorfi) ből

Megjelent: Prónay Gábor báró: Vázlatok Magyarhon népéleté-ből Pest 1855. c. műveben

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört T. R. Bp. é. n. 231. l.

MDK

Wéber Henrik

"Svábhegyi tájkép" c. művét a műegylet sorsolásra megvásárolta.

Vas.Ujs. 1867. 412.lap

MDK

Weber Henrik

Magyar Művészet 1925. 519.l.

MDK

Weber Henrik

Judit és Holofernes

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 202.l.

Wéber Henrik MDK

Gyermekszoba, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Wáber Henrik MDK

Judit és Holofernes

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Wáber Henrik MDK

Menyasszony

Mücsa nok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Weber Henrik

Szép Ilonka, repr.

KMTárs. Biedermeier kiáll. kat. 1937-38.

Wéber Henrik MDK

Szép Ilonka, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Weber

Az Ernst Muzeum Magyar Biedermeier-Kori művészet c. kiallitasab n szerepelt műveivel.

Ernst Muzeum kiallitasai. 19.1.

Véber Henrik

lásd

Sterio Károly

alatt.

Weber Henrik, festőművész (1818–1866). 2.) Folytatás.
Sinkó Katalin: A profán történeti festészet Bécsben és Pest-Buddán, 1830–40 között

26. Mátyás bevonulása Budára, 1853. |repr.|
Magyar Nemzeti Múzeum,
Történelmi Képcsarnok.

29. Mátyás király a juhásznéval a budai hegyekben,
1845. Magántulajdon. |repr.|

Művészettörténeti Értesítő, 1986. 3–4, 115-old és
117 – " –

Weber Henrik, festőművész (1818-1866). 1) Fol. [illegible]
[illegible]inkó Katalin: A prófán történeti festészet Bécsben és Pest-Budán
1830-1870 között.

25. Weber Henrik: Mátyás bevonulása Bu[illegible]
Magyar Nemzeti Galéria

Művészettörténeti Értesítő,
1986., 3-4., 114-old.

Weber Henrik

irod.

Szana Szárév

59, 60, 87. l.

Nyugvo oroszlánok
c. kepe repr. 87. l.

VII. Orbán-archépe Vászon, olaj, 50 x 38 cm.

Most: XI. Ince.

1590

Maszlagtag II. 405. szám.

Weber Henrik

Weber Henrik: Salamon király fogsága

Az Est Hármaskönyve

1936

A fővárosi képtár ny nyereménye

ma is csaknem teljesen változatlanul. ~~Maga~~ ~~maga~~ Ő ismerte fel a litográfiának Müvészi célokra való kiváló alkalmasságát. ~~Kipróbálta a~~ különböző rajztechnikáknak, ~~köröl~~ ~~való sokszo~~ Tollrajznak, krétarajznak, ecsetrajznak, stb. köröl való sokszorosítását, s ~~a~~ ~~stíne~~ ~~több kövel a~~ a stíne rajzoknak több köröl való sokszorosításával is [illegible] ~~Mindezen~~

Weber Henrik

Tollrajz 1857. a
királynénak

Sza Erzs Múzeum 23. l.

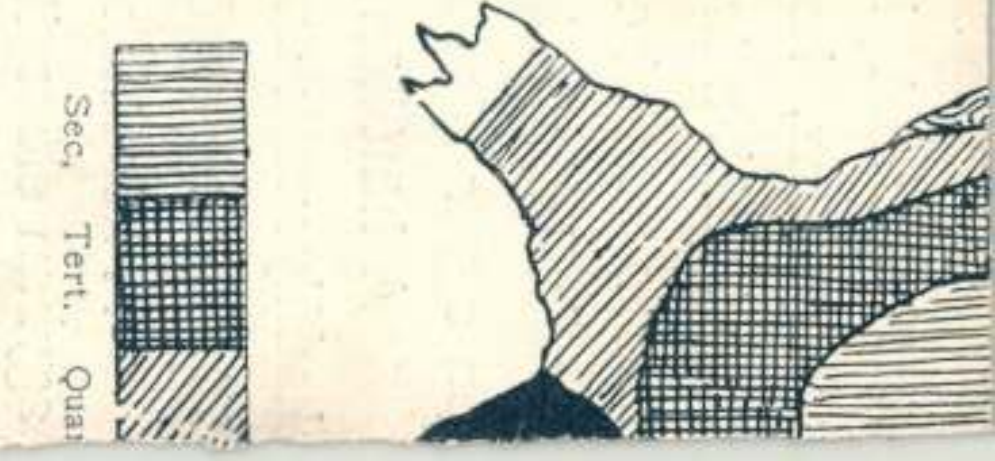

den egyes készülék lángzója sodronyhálóval van körülvéve. A kezelés gyorsaságát nagyon megkönnyiti az, hogy minden készülék a másikaktól függetlenül, már a középső tartócsavar lazitása után igetszés szerint emelhető vagy lebocsátható, daczára annak, hogy a biztonság czéljából, a készülék minden egyes részét külön-külön fogók rögzitik.

A hütőkön elhelyezett dephlegmatorok megakadályozzák azt, hogy az esetleg nem eléggé hütött szénkéneggőzök a levegőbe juthassanak.

A készülékek ezen röviden vázolt főbb előnyei nagyban elősegitik a munkálatok gyors végrehajtását és egyszersmind veszélytelenné teszik a nagymennyiségü szénkéneggel való dolgozást.

W e b e r H e n r i k
festő

Fővárosi Lapok.1867.aug.10. /Fővárosi hirek./

Weber Henrik

l.

Lykanomzromantika

17, 70, 87, 114,
171, 183, 192, 197,
198, 209, 212. 215–
223 l.

Weber Henrik

Menyasszony c. olajf.
repr. 603. l.

Pesti polgár
c. képe 604. l.

LykaMagymű1800-50

Digitized by Google

Weber Henryk

Łyka Róża

68. l. 69. l.

70. l.

Weber Henrik

l.

Va Hö Ernst gjigt.

II. 48, V. 2

e a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
yzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
iselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

ggodalom és választóim ezreivel való személyes
djek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
sági megélhetést veszélyezteti.
a eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!
ályért, Hazáért"

Weber Henrik

ivod

Petr Egy kimult

169. l

Az Ipolyi-gyűjteményből.

NYERGESI JÁNOS (szül. 1895)
Pipázó paraszt
Papír, szénrajz.

TELEPY KÁROLY (1828—1906)
A garamszentkereszti püspöki park
Papír, vízfestmény.
Az Ipolyi gyüjteményből.

THAN MÓR (1828—1899)
Pásztorok
Papír, vízfestmény.
Az Ipolyi gyüjteményből.
Gerevich IPGY, 94. l.

KÜLFÖLDI RAJZOK

CASAGRANDE, MARCO (1804—1880)
Szent János apostol
Papír, ceruza.

Szent Mátyás apostol
Papír, ceruza.

Szent Márk apostol
Papír, ceruza.

CORDONAU (—)

Weber Henrik

l.

Tbl Lotz

29, 48, 176.

478. l.

Budapest X. 146.

THEODOR ERNST ZUPPINGER

Maloja

Weber Henrik

A Silvaplanai-tó
Silvaplanasee

lásd

Szépm. Muz. graf. o.
45. kiáll. (1922)
67. n.

WOLF BLOEM

NOT A PUBLIC RECORD UNTIL RELEASED BY THE

Weber Henrik festő

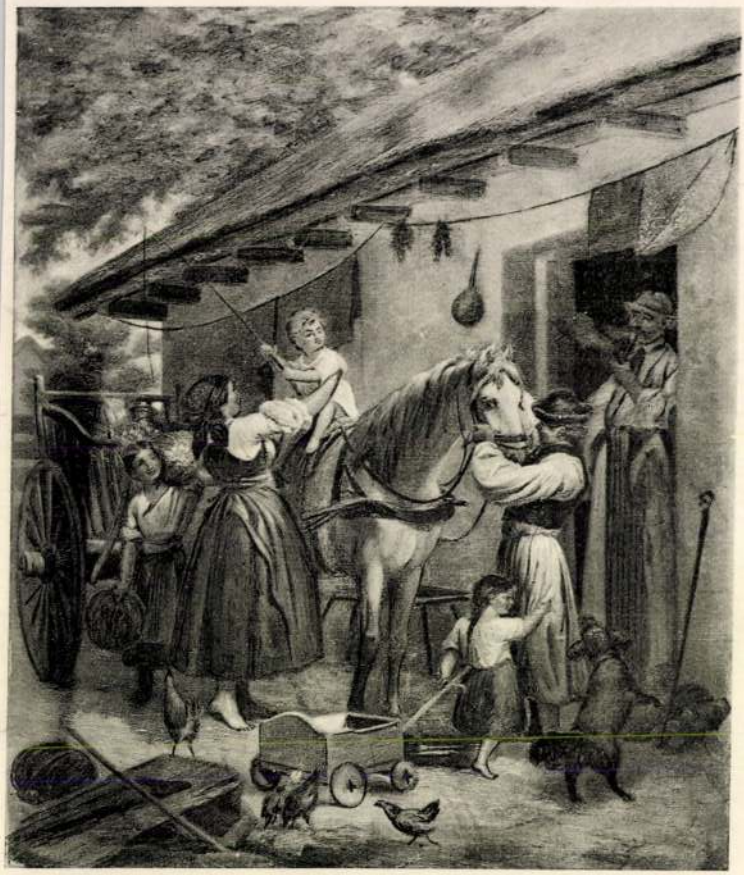

242. WEBER HENRIK: CSALÁDI JELENET.

Szent György Céh VII. művészeti aukciója. 1911. máj.

WEBER Henrik festő

BASICS Beatrix: Kiállítás Féltoronyban : Az osztrák és magyar történeti festészetről. = Pavilon, 5. 1991
27. p.

Mátyás bevonulása Budára

leskörü olvasótábor szá-

kutatási eredményeket, a

nkig.

ünkben három tanulmány-

történeti problémákkal,

rokk és a felvilágosodás

ott ilyen formában is

ikönyv-előkészitès uj e-

önyv-munka meggyorsult

s, hatékonyabb módjainak

m terveztünk tanulmány-

560

Weber Henrik: Noi art.

Ernst Muzeum aukcioi
XIII – XIV

X.

Weber Henrik
Jesto

IX.

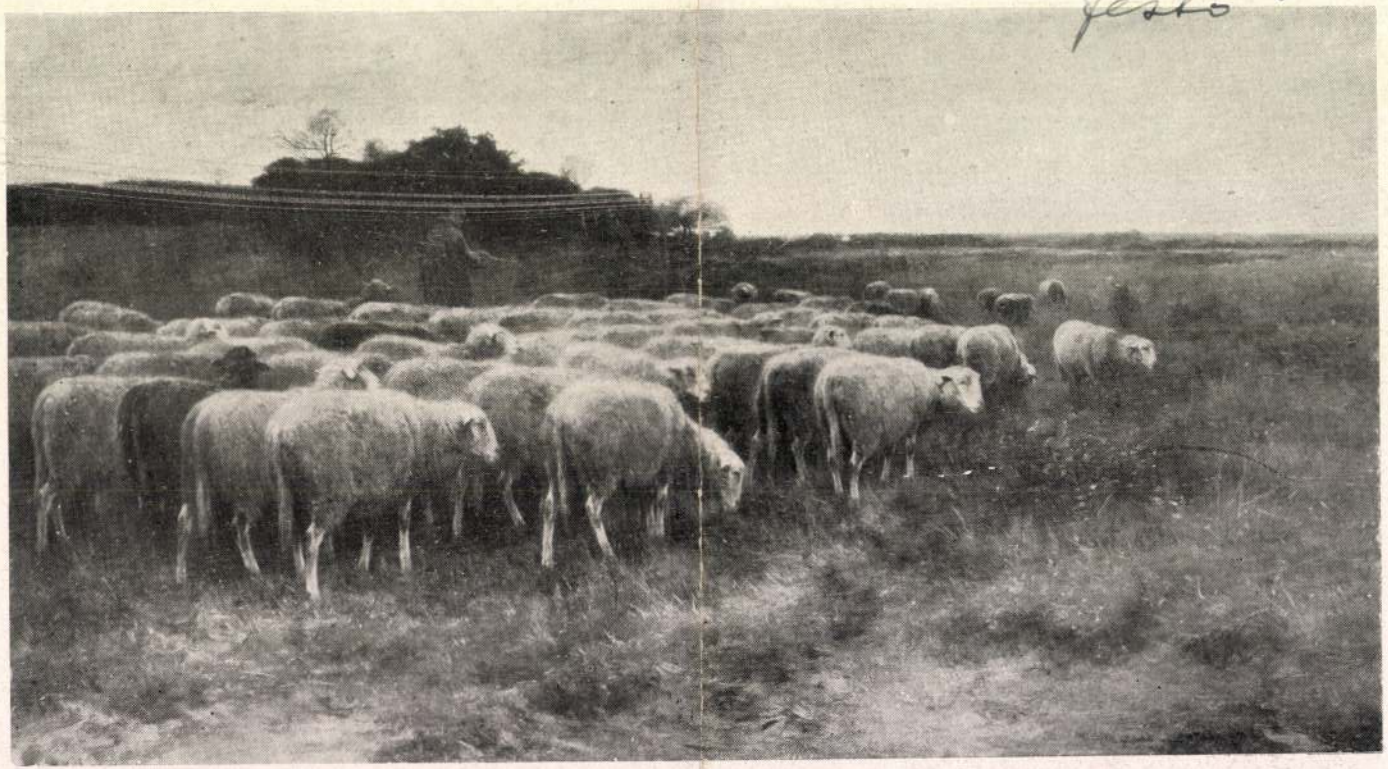

Weber Henrik

Almásy Teleki II

1939.

Weber Henrik (1818—1866).

594. FIATAL LEÁNY FEZZEL. Jelezve l. balra: H. W. Magyar Biedermeier Kiállitás, Műcsarnok 1937. 349. sz. Vászon. 73×57 cm.

200.—

STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER

Weber Henrik

Árverési Csarnok aukció Kat.

40 sz. 1927 dec.

330. Ismeretlen mester.
A XVIII. századból.

330
I. Lipót képe.

Dombormű, a melyen derékig és kissé jobbra fordul. tan va
lánczon hordja. Göndör parókájának hos
sza és ajak alatti szakálla kicsiny, a
kendőt es vállra vetett
a hadi jelvényekből készült disz előtt
sal.

Márványdombormű, méretei
A régiségtártól.
Átvétetett 303/88.B) No. 16.

904:V.3.

Weber Henrik

festő

láid

Lepold Stefano

36. l.

~~VIII.~~

~~A belső~~

műhelyben dolgozó 270 munkás szorgalmas faragása lassúnak bizonyult s így 1891-ben még egy gépüzemre berendezett műhely felállítása vált szükségessé.

Annak ellenére, hogy az építők és szállítók a lehető legjobb anyagot és munkát adták az ország házának falaihoz, mégis a nagyváros levegőjében található mikróbák, a dunai hajók füstje s különösen az északi és nyugati oldalon tomboló szélviharok és esőcseppek ereje, főleg a fagy az építkezés befejezte után alig 30 esztendővel máris megkezdte romboló munkáját a homlokzatok kövein.

Az országgyűlés gazdasági bizottsága előterjesztésére a törvényhozás elhatározta a még megmenthető homlokzati köveknek a modern technika segítségével történő konzerválását, illetve a már menthetetlen köveknek óvatos kicserélését, most már a tapasztalatokon okulva, az Országháza alapanyagát alkotó köveknél lényegesebben tartósabb minőségű sóskuti és piszkei kövekből.[43]

Weber Henrik

714. Tanulás előtt
(1865)

Vászon 58-3x47
Repr.

Ernst Múzeum aukcióit

XV.

XLV.

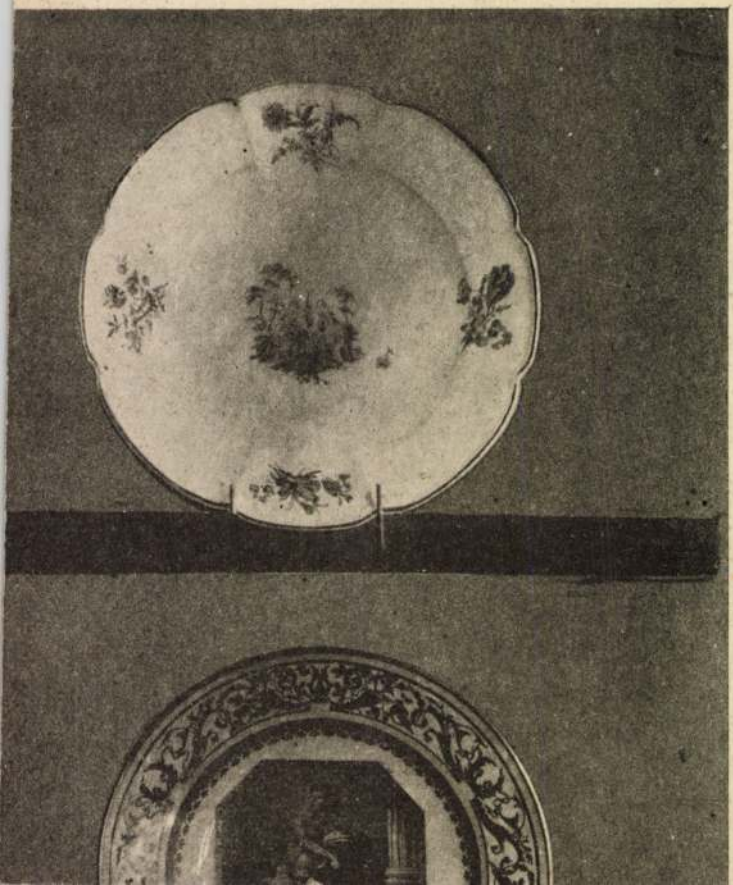

WÈBER HENRIK

ÚJ MŰVÉSZET

2000/aug.

P-9765

6.o.

Weber Henrik

l.

Szilágyi. mag. nemzet
tört. X. Fiel.

Weber Henrik

festo

wód

z

Berzeviczy Albert.

Régi emlékek.

1853-1870. Bp.

1907. 93. l.

um. Hamburg H. Wiering 1688. Lebens
Lesezeit T. Bibliothek pag. 30.

Stahremberg Rüdiger gr:

Egész alak, lóháton.
baljával pedig jobbra fordu
Hosszú haja vállaira om
Vértje felett az aranygy
Kapja el, köntöse hasított
tyük vannak s térden fe
felcsatolva. Térdeinél pis
teti föl. Az égbolt felhös.

„Ernst Rüdiger
ezt követi:

„Dieß ist Graff Stah
Deß nie verzagte Sta
Daß alles bebt und la
Daß Er durch deine

Rézmetszet, méretei a vonal

Weber Henrik

wöd

Fürsthangst

44. l.

Weber Henrik

vrod
z
Lázár mnijövöje
108. l.

A T Á S

engedélyezett egyszeri rendkivüli se-

Weber Henrik

l.

Szabómagyfest

1361.

CULTURA

TÂRGU-MURES

MAROSVÁSÁRHELY

19.....

Weber Henrik

Festö

ind

Trag Erd

89. l-

VASÁRNAP

23

Kat. Fekete vas.
Prot. Ottó
Új-g. E. Nb. 5. v.

N. k. 5.44, ny 18.00

HÉTFŐ

24

Kat. Gábor főa.
Prot. Gábor
Új-g. Zakariás

KEDD

25

Kat. Gyöm. B.-A.
Prot. Gyüm. B.-A.
Új-g. Gyüm. B.-A.

SZERDA

26

Weber Henrik

rajzolta az Akadémia vendégkönyvének címlapját

Repr.

Emlékkönyv a Magyar Akadémia palotájának megnyitási ünnepélyére. Pest 1865.

Weber Heinrich

Perko

l

Peter II

94. l.

95. l.

Weber Henrik
festö

l.

Jajczay Paur
15. l
17. l

Weber Henrik

l,

Kelp. 16-l

907. Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

~~907.~~ Sándor Móricz gróf.

Egész alakban és négyes fo

budai vár~~ból lovasató~~ lép
lefelé. Jobb kezében lovalgló ostort tart
Mellette Prestel a festő ül, jobbjában pi
jobbra tekint. A gróf czilinder~~kalapot~~, r
bátot visel. Prestel ~~czilindere~~ szürke és
bástyafok köti le figyelmünket, párkányza
két és jobbra egy lámpás van. A várban

Vászon, méretei ~~54: 69~~ 69:54 cm.
Vétetett 1901: IV. 4-én F.A

pedig

kalap

van ábrázolva.

Körülök a

a hár

904: V. 4.

Weber Henrik

festő

vőd

Kósa 199. l.

Zsoldos Benő IV. 176.

Weber Henrik

festo

~~ved~~

Petrovics jegyz

19. l.

Weber Henrik

kiállítva Dinnyevásár
c. akvarellje.

l.

B. A. Nefelejts 1868
201. l.

csakis az ezzel csökkentett

A tudomás

tárral szemben-mások netán
csakis a tényleg végzett mu
Általános Feltételek,a Közs
lyok és rendelkezések szeri
összegek levonása,illetve v
ellen bármily jogalapon fen
az engedményező szabad rend

Az engedmé
követelés továbbengedményez
összegét,sem az esedékesség
kincstár kötelezettségét pe

Az érvénye
Cim adótartozását és társad
igazolni köteles.

Budapest,1941.év

A miniszter rendeletéből:DR.v

A kiadmány hiteléül:

Holló sk.

miniszteri irodafőtiszt.

Weber Henrik

1867 jul. Kiáll.
Judith és Holofernes

Nefel. 1867. 328. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weber Henrik

festo

wzgl

Divald 1927

165. l.

IGLÓY KÁROLY dr.
bel- és idegorvos
volt belklinikai tanársegéd
Budapest, XI. Lágymányosi-u. 15.
Rendel: d. u. 1/23—4-ig. Telefon: 259-383.

1944. XI. 9.

Rp.

Tabl. Domatrin
Szek. orig. I

[illegible]

[illegible]

zsefné szül. Kárász Anna, Eiben Mihály, Stenzel Mihály, Székely Gyula, Dubovay Béláné, Konrády Jánosné szül. Répászky Amália, Vanzák Ferdinánd, Koós Gyuláné szül. Fábián Izabella, dr. Stőhr Sziárd, Répászky Mihály, Kemény Etelka, Pleténvi Endre, Gruden Leopoldina, Drobnyák Istvánné szül. Szekelszky Mária, Angyal Gáborné szül. Axamitovszky Mária, Zágróczky Gyuláné szül. Kiss Irma.

1910. Kotosz Rozália, Bernolák Karolina, Heim Edéné szül. Tamássy Auguszta, Fiedler Szilárdné szül. Schuszelka Irma, Doleschal Antal, Mégay Adolf, Pater Vrabely László, Hagedorn Adolf, Kasper Jánosné, Kasper Győző, Varjú Zoltán, Koreny Jenő, Bartay András, Grósz Istvánné, Ganzberger Ferencné szül. Gmeiner Georgina, Vozáry Rezsőné, Krompászky Márta, Möller Árpád, Arendaczik Szaniszlóné, Williger Pálné szül. Studinka Vilma, Kiss István, Sztankay Miklós, Vizy Lajosné, Tetlak Paulina, Krotkovszky Franciska, Isépy Andrásné, Polinszky Emil, Baszelov Károlyné,

Weber Henrik

festo

103

Thieme Becker

XXXV.

220 l.

(Lyka)

Weber Henrik

Ernst Museum aukciói

XIII–XIV (1920) 560 sz. (Repr.)

Weber Henrik

Prónay Gábor báró:
Vázlatok Magyarhon
népéletéből –
Barabás, Sterio és
fenti 25. kinezett
képmellékletével.
Pest, 1855.

Átvitel

Átvitel

Weber Henrik
festő

cred

Fabó Bertalan dr.:

Egy év a magyar biedermayer festők multjából. (1853.).
Magyar Hirlap
1913. jun. 11.

703. 27

ák Elemér
adka
lenyi utca 64. 62.

Weber Heinrich

l

Petrélet

25. l

Citadella

11

58, 92

CXLVII

Weber Henrik

zvod
z

Kapnüvézőnélete

34. l

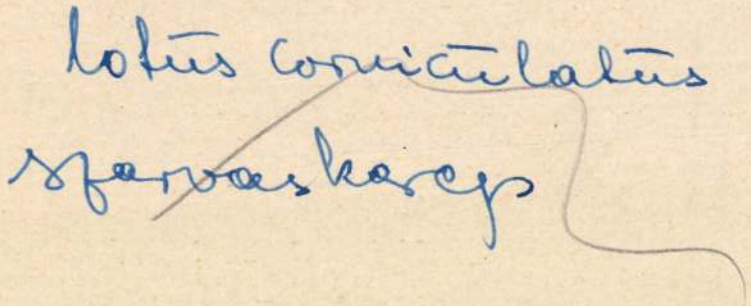

Weber Henrik

Mosonyi Mihály
és feleségének
arcképe

Repr.-
Petr. Művelőd.
V. 485. l.

5643

40.214. — K. M. E. Ny.

Weber Henrik

Zröd
?

Kopp Magyarbiedfest.

28. 29. l.

Repr.
Salamon Eirälya
börtönben, olaff.
1847 bol.

Föv. kept. tul.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Weber Henrik

1818-1866

l.

Szépmüvèszet

1943. 59. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weber Henrik

teljes életrajz,
nainus képpel

lásd Kodaj Ernő cikke

Szépmüvèszet]

1943. 63–67. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weber Henrik

l.

Szépmüvèszet

1943. 232 l.

BUCAREST

Weber Henrik

1818 – 1866

l.

Vayer Szechenyi

109. l.

110. l.

6.

Weber Henrik.

Salamon fogsága,
saját festménye után
fenti körajza
a képzőm. társ. 1865. évi
albumlapja-
megjelent

Nefelejts 1865. 223. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Weber Henrik

Gyéra király fogadást tesz a váci püspökség alapítása.

Fenti rajza után köre rajzolta Marastoni József.

Repr.

Tragor Ignác dr.

Váci könyv, a Váci Muzeum-Egyesület évkönyve.

Vác 1907 17. l

23. l.

Evedetileg megjelent:
Az Ország Tükre 1862. aug. 20

Meine Frau

Tündérek majálisa

— Elbeszélés —

Irta: **Lőrinczy György**

Közel van a parthoz, de a világtól ezer mérföldre. A molnárlegények három evezőcsapással odaérnek, de a nagyvilág, a maga apró-cseprő bosszúságaival, szerencsére sohase jut odáig, még a kotnyeles hírharang szárnyán se. A Duna elhagyatott, magányos kis szigetének egyetlen szenzációja az öreg malom, ami a partján kelepel. A sziget partja és a folyó partja között. Kitartóan, sőt szakadatlanul zúg, morog, mesél, dalol. Nyilván arra teremtették, hogy a hallgatag szigetet mulattassa, nehogy elaludjék.

Hát ő mesél neki hűségesen és fáradhatatlanul, éjjel, nappal. Sohase pihen. Mesélve őröl. Vagy tán épp sokszor a meséit őrli. Egyetlen bámész hallgatója: a csönd, kéjesen terpeszkedik körülötte. De a malom nem hisz neki. A malom, a tapasztalt világszemlélő, nagyon jól tudja, hogy a csönd — ravasz. Úgy tesz, mintha üres volna, pedig sötét subája alatt dalokat és titkokat rejteget. Sőt veszedelmes csempészárut: álmot. A csönd levegője tele van ezzel a szállongó és elillanó méreggel. Belopózik a füledbe. Beszivod a lélekzettel, és a szemeden keresztül agyadba, sőt a szívedbe szivárog. Észre se veszed, hogy lelked az ő édes, forró és síma karja közé került. A szív elzsibbad, de az arc kipirul; az aranyszövésű pókháló már összekötözött. És véred föllázad...

Vasárnap azonban megjelennek a csönd rakoncátlan ellenségei. Délelőtt a harangszó, ami telezúgja a sziget fülét: ünnep van! Délután meg a tüzoltók, a leventék, a táncoslábú legények, akiket hegedű, nagybőgő és cimbalom követ. Éljen az élet! A farsang! Éljen a vásár! Széjjelkergetik a csönd és a sziget álmait. A bokrokból a madarak s a part közeléből az öreg harcsák elmenekülnek. Majális van! És a malom elhallgat. Apprehendál.

Tulajdonkép tehát ellenségek ők: a sziget és a malom. A malom a csönd örökös ünnepét szereti, akinek duruzsolva mesélgethet. Aki csak őrá hallgat, senki másra. A sziget ellenben terebélyes lombot ad fáinak, hogy árnyékába csalogassa a csönd hóhérát: a majálist. Pázsitját teliszövögeti virággal, bokrétával, ami széjjelmosolyog és az egész világgal kacérkodik. Illatát beleheli a végtelenségbe. Alkonyatkor besuhan a házak ablakán és a lányok fehér ágyába bújik. Nem hagyja őket aludni. Suttog nekik.

— Tiérettetek élek és timiattatok halok meg. A virágillat és a szerelem egymásért van. Az én virágom illata a szerelem. És a szerelem virága az én illatom! Jöjjetek! Várlak! Öleléssel és csókkal várlak. A hajnal rózsájával és az éjszaka mámorával. Jöjjetek! Szeressetek!

És a lányok vasárnap délután fökerekednek. A sziget zeng a majálistól. Vidám leventék toporzékolnak és a lányok hajladoznak, mint a rózsák a szélben és kacagnak, mint a vadgalambok a fűzesben, a sziget végén.

Magduska is odaigyekszik; Kántor Magda. Valójába Ihar Magdának hívják, de az édesapja kántor, tehát Magduska is Kántor. Ihar sok van a faluban, de kántor csak egy. És Kántor Magduska sincs több. Olyan szép, olyan kedves és olyan szomorú. Csak a templomi orgona körül terem ilyen bús virág; orgonavirág. Félig illat, félig titok.

Miért szomorú Kántor Magduska? Ki tudja azt! Ő maga alkalmasint nem is tudja, hogy szomorú. A szomorúság a lélek találós meséje. Valaki majd egyszer megfejti és akkor a szomorúság meghal. Otthon, a komoly kántorlakásban szent énekek zsonganak. De azokat csak az hallja, aki maga is tele van bús énekkel: a vágyakozó lélek sóvár sóhajaival. A kis kertben tarka, hideg mályvák, az öreg tisztaszobában megmerevedett imádságok. Ez a Magduska világa és még ráadásul a himzőráma. Képzelete is csak ezek között jár, mint a fogoly fecske. Néha erőszakosan, ritkán átugorja a kerítést, hogy az öreg Dunához röppenjen, de azt is csak azért szereti, mert himzőrámájához hasonlít. A himzőráma is temető és a vén folyó is. A himzőráma közé temetgeti leányálmait. Minden öltés, amit fehér ujjacskáival a vásznon tesz, álompillangót temet oda.

Néha kisétált a szigethez és a partról el-elnézegette az öreg Dunát. Mélázva tünődött rajta: mit susog, mit morog, mit hallgat? A malomkerékről és a zsilipek közül előszikráztak a fehér habok és egymást tiporva, törve hullottak le és rohantak el a Magduska szeme előtt. És Magduska úgy érezte, hogy szakadatlanul temetést lát, mint odahaza. A szikrázó habok éppúgy előbukkannak és eltűnnek, mint amott az emberek, akik egymást temetik. A rohanó fehér hullámokban tündérek omlanak alá és vonaglanak, aztán úgy nyeli el őket a folyó messzisége, mint a halottat a temető. Volt; nincs. Fölbukkannak és elmenekülnek a habok vad táncában. A malomkerék és a zsilip soha el nem fárad és soha ki nem merül. Az ezüsthabokban folyton omlanak alá a könnyű halálraítéltek. Ők is majálist tartanak. A halál komor

A menyasszony. Weber Henrik festménye az Ernst-Múzeumban.

Uj Idők. 1928. ápr 29. 18 sz

majálisát. A hideg óriás, a malomkerék muzsikál. A zsilip és a zúgó ravaszúl locsog és dalol.

*

Odaát, a szigeten, már javában tombolt a majális. A cigány húzta. A fiatalság táncolt. A fák árnyékában csengett a pohár és a dal. Magduska egyedül jött. Apjának még valakit el kell temetnie, csak azután jöhet a majálisra, a feleségével együtt.

A folyó partján csónak himbálózik. A habok, amiket a malomkerék már összetört, megcsapkodják a csónak oldalát. A temetésre rohanó holt tündérek incselkednek. Valamit locsognak is. Bizonyosan annak, aki a csónakban ül. Fiatal, csinos, barna legény. Kalapja gyűrött, szeme ragyog, bajusza nyalka. Magduska siet; elkésett. Messziről kémleli a partot, hogyan jut majd át a szigetre. Meglátja a csónakot. A fiút is. Mikor odaér, elámul. Egy kicsit el is pirul. De Magduska azt hiszi, hogy a sietés hevítette föl.

— Né! Gábor!

Gábor, a molnár fia, névszerint Esti Gábor, mosolyog.

— Én, Magduska. Én magam.

— Maga? Mit csinál itt?

A fiú lesüti a szemét. Az evezőkön babrál.

— Vártam valakit. Hogy elgyün. A majálisra.

Magduska fürkészően nézi.

— Kit?

Gábor kissé türelmetlenül, majdnem bosszusan felel.

— Kit!

Szemrehányóan pislog Magduskára. És Magduska megzavarodik. Habozik. Hosszasan hallgat.

— Átvisz? — kérdezi azután.

Gábor már oldozgatta a csónakot.

— Hászen tán azér vagyok itt.

Magduska csak nézi, hogy bíbelődik a csónakkal.

— Hol járt annyi ideig? Tán két esztendeje is van, hogy itthon volt. — Hogy nem láttam . . . tette hozzá félénken.

— Három . . . — szólt Gábor csöndesen.

— Három esztendeje? Nahát! Az ember nem is hinné! . . .

— Hát akinek mindegy.

Magduskának az arca lángolt. Míg beszállt a csónakba, föl se mert pillantani. A gondolatban, amit ki nem mondhat a lány, gyujtogató manók lihegnek. És Magduska nem mondhatta ki, amit gondolt. Megfult volna benne, ha kimondja. Igy is a torkán akadozott. A fiú úgy tett, mintha ő se szólt volna semmit se.

— Odafönn, — folytatta és fölfelé mutatott a Dunán, — a gőzmalomba dolgoztam.

— Gőzmalomba? — csodálkozott Magduska. — Az Esti Mátyás malma úgyse gőzmalom.

A fiú beillesztette a lapátokat. Aztán szaporán szelte a vizet.

— De az ember sokat tanul az olyan helyen. Édesapám már öreg. Fáradt. Azér is gyüttem haza.

Hirtelen egymásra pillantottak. Aztán összenevettek.

— Azér is . . . bámészkodott Magduska. — Nem is tudtam, hogy maga . . .

Fehér foga nevetés közben a fiú felé ragyogott. Gábor egy kicsit megint hallgatott.

— Azelőtt te-nek hívott.

— Most is annak hílak.

— Nem hallom.

A leány hangja egy kicsit reszketett.

— De az Isten hallja. Osztán meg maga se . . .

— Én? tétovázott Gábor. — Majd akkor!

— Mikor?

— Mikor! Hát majd, ha megesküszünk.

Magduskának pityergőre fordult a szájacskája.

— Bolond! Miket beszél!

— Miket? Vagy már megbántad?

A leány a haján babrált. Virágot tűzött belé. Nagyon halkan szólt, majdnem suttogott.

— Én? Én? . . . Én — nem.

A csónak nagyot zökkent. A parthoz vágódott, túl a hullámokon, amik engedelmesen, símán suhantak a csónak körül. A mulatók zavaros lármája, tánc, muzsika, nóta és pohárcsengés verte föl a sziget berkeit. Gábor és Magduska kiszállt a csónakból. Gábor a cölöphöz kötötte a csónakot. Magduska a malmot nézte. A malom olyan hallgatag volt, mintha megnémult volna, amint meséjét a majális dalos kedve beléfojtotta. De a zúgó alól és a zakatoló nagy óriás, a malomkerék alól elősiettek a fehér habok. Hullám hullámra hull. Egymást tiporja, előzi, kergeti, szilaj, táncoló rohanással. És Magduska mosolyogva nézi a vidám hableányokat. A fehér csipkébe öltözött kacagó tündéreket, az ezüst hullámokat. Amik menyasszonyi ruhában, fehéren, mint a liliomok és boldogan, mint az álmodó csillagok, odasietnek, ahová ő, Magduska, meg Esti Gábor siet. Tündérek majálisára. Esküvőre.

Stella maris

Tengerbe nyúló szirten állva
Tekint a nyugvó óceánra,
Álmodva néz le a habokra
Az Isten-anyja néma szobra.
Viszont a tenger őt csodálja:
Ha zúgni kezd az orgonája,
Himnuszt dalolnak a habok.
A csöndes éjben ráragyog
A hold ezüstös, méla fénye
És diadémot tűz fejére.

De lám a pálmák-szegte parton
Vidám az élet: férfi, asszony
Kigyúlt szemmel, kacagva jár itt,
Kalandra szomjas, új csókot áhít,
Fényes hotelnek terrasza várja,
Kedvese karján perdül a táncra.
Pogány gyönyört nyujt bor, zene, mámor,
Evoe Bachus, evoe Ámor!

A hegy felől zefir susog,
Ciklámenek és ciprusok
Illat-csodája száll a légben
A nyári éj zsoltáraképen.
Az Isten-anyja néma szobra
Álmodva néz le a habokra,
A hold szelíden ráhajol,
S az óceán himnuszt dalol.
Ó stella maris, égi fenség,
Tenger . . . Madonna . . . Végtelenség! . . .

Szathmáry István

Vas. Ujs. 1856

nép költői képzelődése is tündérekkel népesíti meg azt, kik szerintök itt szokták hosszú aranyhajukat az ablakból leeresztve, a Körös hullámaiban megfürösztени. Ki épitette voltaképen, mikor, és mi czélra e kis lakot? mind nem tudatik. Hanem a legidősebb emberek előadásaiból világos hogy, az emberek emlékezetét meghaladó idők óta áll fen. A rége azt mondja, hogy a bihari vár Árpád vezérei Usubu és Velek által elfoglaltatván, annak az előtti ura Mén Marót bujdosott ide, ő épittette magának e kis lakot, ő lakott itt a vidéki népnek rémül és ostorúl. Ide hordta az elrablott szüzeket, kiket ha megunt, a Körösbe szokott lehajitani, s ujakkal fölcserélni.

Egyébiránt a lakhoz csupán csak csolnakon vagy tutajon juthatni, nem engedvén a szárazon menetelt a meredek hegyoldalt közvetlenül mosó Körös árja. Hogy e lakból valaha kölépcsőzetek vezettek fel a hegytetőre, ennek némi homályos nyomai ma is láthatók, valamint az is gyanitható, hogy a szomszéd szük üregü barlang alagútúl szolgálhatott ki szükség esetében e lak birtokosának a bércz tulsó oldalára, hol szinte több lyukak és torkolatok szemlélhetők,

Végre e szép látvány érdekét nagyban emeli még a viszhang, melly a Körös tulsó partján talán épen e czélra felállitott köszirt mellől a már leirt félbolt alakú köszikla felé kiáltott kétszótagot tisztán, érthetőleg vissza adja.

Sokáig szerettük volna még lelkünket e ritka szépségü vidék látásával gyönyörködtetni, de a nap hanyatlott, tehát sietnünk kellett. Alig félóra negyednyi időmulva a jobb kéz felöli hegysor halommá törpüle előttünk, azután egészen megszünt, mig a bal kéz felöli nagy erdőséggel koszorúzva folyvást összeköttetésben, csupán mindinkább balra térve, nyúlik el előttünk. De jobbról is más hegylánczolat merül fel a láthatáron, egyenes irányban vágva Nagy-Váradnak; s e két hegyláncz képezi a szép, a regényes, de gazdálkodási tekintetben igen *szegény Körösvölgyét.* — *Bonyhay József.*

Pusztai jelenet.

TÁRHÁZ.

Gazdákat érdeklö rovat.

Rima vidékéröl, december 8-án. Nem tudom, ismeretes-e az e lapok olvasói előtt a vidékünkön már több év óta használni szokott üszög elleni szer, melly nálunk „búzaméreg“ név alatt gyógytárakban árultatik? különösnek tetszett előttünk, hogy az alvidéken, de még a bodrogközi vidéken is a kérdéses szerről szó tétetett. Ha a búza ezen szerrel, melly egy köbölre hat nehezék, Vitriolum coeruleum és két nehezék Sulfur rubrumból áll, adván hozzá fél font sót, s annyi meleg vízben olvasztatik föl az egész, hogy az olvadékkal a köböl buzának minden szeme megérintessék, azaz : megnedvesittessék, mi az ahhoz készült teknőkben legjobban eszközölhető, miután a búza ujra megszárittatván, elvettetik; az ezen szerrel meglocsolt s elvetett búza az

üszögtől menten marad; még az a haszon is van mellette, hogy az igy elvetett búzát az egerek sem bántják. — Mielőtt ezen szer feltaláltatott volna, az üszög kiirtása ellen itt eleven meszet használtak, ennek kezelése több nehézséggel jár, s nem olly biztos. Nem fog derogálni talán, ha ez alkalommal megirjuk azt is, hogy élelmi czikkeinknek ára igen silány, a legszebb búza 15—16 forint, gabona 8, kukoricza 7, mind v.ban; mindamellett egy napszámos 56 garas usque 2 forint, egy bagaria-csizma 15 pengőforint. — A sertésseli-spekulánsoknak nálunk ez idén pász, csak egy példát hozunk föl. Szegény magunknak egy nagy darab három éves sertésünk lévén, mellyért mint szárazért octoberben 50 forintot *adogáltak*, midőn sertéseink a makkról hízottan (?) haza hajtatván, december 7-én ugyanazért 20 — mond húsz — váltóforintot *igértenek*. Ez ugy van, akár hiszi valaki, akár nem.

Nostradamus.

Irodalom és müvészet.

— Megjelent a **„Vasárnapi könyvtár“** 9. és 10-dik füzete. A 9-dik füzetben „A legvitézebb huszár“ czim alatt Simonyi obester kalandos életét adja Jókai Mór. A 10-dik füzet jelesebb magyar költőink műveiből hoz egy gyűjteményt Boross Mihály által összeállitva. Ezen füzet ellen némelly túlszigorú itésznek az a kifogása, hogy az ebben foglalt verseknél remekebb műveik is vannak kiszemelt költőknek. Igazság! csakhogy jelen gyűjtemény összeállitásánál nem azon czél vezette Borosst, hogy költőink remekeit, hanem hogy költőink egyszerűbb, s népiesebb műveit, különösen azokat adja, mellyek már a nép ajkán élnek, hogy midőn azokat zengedezi, tudja egyszersmind annak nevét is, kinek művét énekli. E két füzettel be van fejezve az első évi folyam, s olvasó megitélheti, valjon méltó e pártolására e vállalat, vagy nem?

— A Heckenast G. által kiadott „Család könyve“ IX. és X. füzete is elhagyta a sajtót, s ezzel a második évfolyam is be van végezve. Dús tartalma mellett e füzetben látjuk Arany János a kedvelt népies költő jól talált arczképét. A „Család könyve“ és „Vasárnapi könyvtár“ utósó füzetei átolvastával birálja meg az olvasó maga, kielégitették e vágyait e füzetek, s ha igen, szerezzen magának lelki tápot, gyüjtsön lelki kincset, mellyet a rozsda meg nem emészt, az éjjeli rablók ki nem áshatnak, melly soha el nem vétetik tőle. És midőn az utósó füzet tölemlitésével figyelmeztetnénk tisztelt olvasóinkat, hogy e jeles munka diszesen kötve egyszerre is megszerezhető 6 p. ftért, tudatjuk egyszersmind, hogy a jövő évi előfizetés Lauffer és Stolp könyvkereskedésében (váczi-utcza 6. sz.) történik.

— Nem tudom hol olvastam, hogy a mult nagyságán dicsőül fel a jelen. Ez jutott eszembe, midőn a Magyar Mihály által kiadott „Magyarok életrajzai“ első füzetét végig lapozgatám. Valóságos nemzeti tükör gyanánt tekinthető e könyv, mellyben majd minden élő család multját pillanthatja meg. A 18 füzetre terjedő 100 ivnyi munka előfizetési ára 10 forint, melly összeg két részletben is letehető.

— Épen most kaptuk a **„Nagy Tükör“** második füzetét. Szerkesztő a mellett, hogy eleven humorának ismét kitünő jelét adta; jó tapintatot is tanúsit e füzet összeállitásával, s bizton reményljük, hogy a ki ebbe beletekint, ha eddig elő nem fizetett is, sietni fog az előfizetéssel. Tartalma : Politikai körút gyalog, a politikus csizmadiától. Rövid telegraphi tudósitások. Diplomatia. Különös gusztus. Hja-jah (kép). Csábitó czim. Huszár-tréfa (kép). Tekintetes koldusné asszonyság, szomorú történet Kakas Mártontól (kép). Biztos szállás. Az album (kép). Minta szinbirálat, Kakas Mártontól. Ősz, tél, tavasz, nyár. Vers. Hirhedett iróink arczképei. III. Naptárszerkesztő (kép). IV. Historicus (kép). Műtárlat (kép). Gonosz csalatkozás (kép). Hirtelen számitás. Szórakozottság. Férges almák. Infelixtől. Csak ne lennék vándorláson. Az ócska kalap (kép). Kedves küldemény. Uri jutalom. Fogalomzavar. Jó helyre utasitották (kép). A repülő könyvárus. Bernát Gáspár. Tromf. Mit nevezünk nyereségnek. Állatkinzás elleni egylet szabályaiból (2 kép). Spanyol románcz eredetiben és forditásban. Jó számitás. Félreértés a sötétben (kép). Ösmondások. A nagy nyelvész. Átkozott franczia szavak. Legujabb telegrafi depes (kép). Azon tisztelt hazafiak arczkép csarnoka, a kik nem szeretnek a lapokra előfizetni. Nro. 1. Ez utóbbi képet mutatványul ide mellékeljük, annak bizonyságaúl, hogy az e nembeli rajzok is haladnak a tökélyesbülés felé : magától értetődik, hogy ez arczkép nem vonatkozik semmi eleven emberre; hanem azért mégis lesznek elegen, a kik magukra ismerhetnek benne.

Mi ujság?

*** Ámbár ez inkább magány örömeinkhez tartozik; de minthogy jó akaróinkat mindenesetre érdekelni fogja, sietünk tudatni, miszerint lapjaink szerkesztője Pákh Albert e napokban Pestre szerencsésen megérkezett; Gräfenberg áldott vize hosszas hősi küzdés után diadalmaskodott testi gyarlóságain s meg ifjulva, kiépülve adá őt vissza nekünk és az irodalomnak. Ez volt a Vasárnapi Ujság számára a legkedvesebb karácsonyi ajándék!

*** Heckenast Gusztáv, a kiadók legmerészebbike, a ki rendesen első szokott utat törni az olvasó közönség részvétlenségének jeges tengerében, jövő évre ismét két uj vállalatot indit meg. Az egyik a Bécsből Pestre áthozott „Magyar Sajtó“, mellynek tulajdon jogát Sommertől, az eddigi kiadótól magára átruháztatá, a másik a „Nővilág“, melly a szó szoros értelmében divatlap leend, még pedig olcsó, félévre csak 3 forint. Igaza van : hiszen nem csak a gazdag hölgyeknek van szükségük szépirodalmi lapra, ezer meg ezer közsorsú lyánka és asszony van, a ki szivesen olvasna, ha kiadásai engednék. Azért éljenek és virágozzanak a főbbrend számára irt divatlapok is, de legyen ollyan is; melly a közép osztályok számára is hozzá járulhatóvá tétessék. Heckenast uj vállalatai sohasem rontják meg a már létező régieket; mert azok nem a régi olvasókat halásszák el, hanem uj olvasó közönséget szereznek; élő példa a „Vasárnapi Ujság“, mellynek számos közönsége mellett is az ő keletkezte előtti lapok most is nemhogy kevesebb, de több olvasóval birnak, mint az előtt; tehát a „Vasárnapi Ujság“ egy lapnak sem vette el az olvasóit, hanem megkedveltette az olvasást azokkal, a kik az előtt is szivesen járultak volna a teritett asztalhoz, ha számukra való árjegyzék lett volna rajta. Ezt a hatást várjuk a „Nővilág“tól is, mellyet egyik legtehetségesebb költőnk Vajda János, fog szerkeszteni. A „Magyar Sajtó“ ára is le van szállitva a bécsi német lapok előfizetési árára; félévre 6 forintra, postán 8-ra. Kiadónk nagyon jól tudja azt, hogy hazánkfiai közül sokkal többen járattak eddig bécsi német lapokat, mint magyarokat, azon egyszerű okból, mert azok évenkint 4 forinttal olcsóbbak voltak emezeknél. Most a magyar lapok is olly olcsók lesznek s bizton hisszük, hogy az eredmény nem fogja a kiadókat megcsalni.

⸗ Báró Sina Simon ugy látszik valóságos élvezetet talál a jótékonyságban. A pesti városi fő- és elemiiskolákbani elemioktatás emelésére, különös tekintettel a szegény gyermekekre, az igazgatóság kezébe 1500 p.forintot tett le. Bizony bizony mondom néktek, nem lehet nagyobb élvezet, mint mellyet azon tudat nyújt, hogy sok szenvedő könyét töröltük le, vagy sok szerencsétlennek okoztunk örömöt.

⸗ Veszprémi püspök Ránolder ő kegyelmessége elhatározá, hogy a hazafias szellemű magyar költő Kisfaludy Sándornak Sümeghen emlékoszlopot állittat, valamint a Himfy irója iránti kegyeletből annak szőlőjét, hol legtöbb költeményét irta, megvásárolta. Ha mindenki illy nemesen gondolkoznék, maholnap minden jeles elhunytunknak lenne emléke.

⸗ A „Magyar Futár“ után boldogult Kovács Miklós erdélyi püspök végrendeletéből nehány pontot közölni igen tanuságosnak tartunk. A végrendelkező a csiksomlyói gymnásium egy növendéke számára 1200 ft., két oktatói fizetés javitására Károly-Fehérvárra 3400; a papnöveldei növendékek növelésére 6400; hittanári fizetés javitására 9200; derék lelkészek közt kiosztandó könyvek szerzésére 1200; a szebeni árvaházban egy árva növelésére 1200; Szebenben tanuló gyámoltjai javára 1200; elemi iskolák alaptőkéjéhez 2000; a szent István-társulatnak 800; a magyar akademiának 40 forintot hagyott, s ez által emléket állitott önmagának, melly nevét örökitendi.

⸗ Nehány nappal ezelőtt a strasburgi vaspálya lépcsőjén egy gyermeket találtak, ki ott egy sarokban összekuczorodva hevert. A gyermek sáppadt, sovány vala, s merevült szemekkel tekingetett maga körül. Ugy látszott alkatáról, hogy nyolcz éves, pedig később kisült, hogy 15. származása felől kérdeztetvén, annyit tudott mondani alig érthetőleg, hogy az éjjel egy nő vezette oda, s gyakran emlitette Crouyt. Francziaországban vannak illy nevű községek, s e nyomon lehet utána tudakozódni. Szüleiről kérdeztetvén, azt felelte, hogy apja mindig ütötte verte, s egy sötét pinczébe zárva tartotta, ugy hogy sohasem látott embert. Illyen szüle is létezik az emberek közt, már az oktalan állatok közt hasztalan keresnéd ennek vadját, pedig azt tartják, hogy minden szelíd állatnak vadja is van.

⸗ A babonaságnak is van néha haszna, mutatja következő történet. Egy franczia utazó kis Oláhországban utazván, nehány oláh rabló által támadtatott meg. A franczia nem vesztvén lélekéberségét, nála lévő több csövű pisztolyából tüzelt a rablókra. Midőn a második lövés is eldurrant, a rablók gúnykaczajjal rohantak az utazóra, de az harmadszor is, negyedszer is durrantott. Az oláhok, kiknek csak két csövű pisztolyig emelkedett minden ismeretük, valami tüzes sárkány, vagy belzebubnak gondolván a francziát, térdre hullottak előtte, s rimánkodtak, hogy kegyelmezzen életüknek. A franczia hasznára forditván ezen ihletettséget, lovai közé csörditett, s ott hagyta a térdeplőket.

⸗ Bécsben eladósult ember eladta mátkáját jó modú nagy bátyjának, ki szinte szerelmes volt a leányba. Már ez nem ugy gondolkozott, mint Petőfi juhásza, ki ha a világot adnák ráadásnak, szeretőjét még sem adná másnak.

⸗ A Kecskeméten eddig létezett 10 elemiiskolához öt csatoltatott, s még ez idén egy reáltanoda is meg fognyittatni. Váczon egy leányiskolát akarnak állitani, mellyben a leánykák női munkákra tanittatnak. Dunaföldváron uj iskolaház épitését határozta el a közönség. Kopély Ferencz Török

WEBER HENRIK: CSENDÉLET. Olajfestmény.
Weber Auguszta úrnő tulajdona.

Magyar Művészet
1925. 515. l.

Weber Heinr
K.

mely Mátyás királyt a csillagásznál ábrázolja, közepes sikere volt.*

Jelentősebb a már arcképfestőként méltatott Kovács Mihály szerepe a vallásos és történeti kompozíciók terén. Az ő művészete, minthogy halála után özvegye képeinek birtokában maradt gazdag gyüjteményét az egri Lyceum múzeumának ajándékozta, most ott legjobban tanulmányozható. Magasabbrendű alkotásokkal az ötvenes évek folyamában kétszer aratott nagy sikert; egyszer egy Polgárdi számára festett nagyméretű oltárképével, s egyszer Árpádnak fejedelemmé választatását ábrázoló festményével, mely mint műlap nagy elterjedésnek örvendett s bár színpadias elrendezésű ez is, kompozíciójának és színezésének élénkségével előkelő helyet foglal el az ötvenes évek tipikus történetfestési termelésében.**

Már az eddig elmondottak is mutatják, hogy az ötvenes évek folyamában a történelmi festészet mily fokozódó vonzóerőt gyakorolt oly művészekre is, kik eredetileg más irányban indultak. Ezt az ábrázolás e nemének akkori nagy népszerűsége s bízta a kitünő rajzolót, Ludwig Geiger bécsi tanárt, hogy készítsen rajzokat Magyarország középkori történetének eseményeiről; a rajzokat 1857-ben szép metszetekben, rövid szöveggel, albumszerű formában kiadták s azok a Vasárnapi Ujság kitünő fametszeteiben kisebbítve a közönség széles köreibe eljutottak, nagyon népszerűekké lettek, tagadhatatlanul befolyásolták történeti festészetünket is, sőt még az iparművészet dekoratív céljainak is szolgáltattak indítékokat.*

Geiger nem volt magyar ember s talán éppen ezért szabadabbnak érezvén magát az addigi magyar történeti ábrázolás hagyományaitól és konvencióitól, új utakat keresett s kétségtelenül szerencsés intuicióval vagy invencióival töltötte ki a középkori Magyarország megjelenésére vonatkozó ismereteink tátongó hézagait. Rajzai hosszú időre valóságos paradigmáivá lettek nálunk a történelmi ábrázolásnak.

Ugyanakkor Vizkelety Béla, ki maga is próbálkozott a történeti festészet terén, a magyar ruhaviselet felkarolásával kapcsolatban tanulmányokat közölt, rajzok kísé-

Weber Henrik

(1818-1866)

erőd

Ybl-utdoó

75. l.

2133.

Sz. Loschitz

Die sieben heil. Zufl

Az előtérbeli feszülete
füstölő között, emelkedetebb
Balról a gyermekét tartó Ma
kozik összetett kézzel; jol
könyvből olvasó gyermekre
mutató angyal két férfit m
megnyílt felhők között, a S
kat, evangelistákat, egyház
és cherubokat látunk, élül
keresztelő szent Jánossal. A
Márk, Lukács, Pál, Jeromos
Terézia, Rozália és Erzsébe
jobbról pedig szent Máté, Já
Ferencz, Kristóf, Domokos

mal válik ki leginkább. A
fölül félkörben: »DIE SIEBE
balra: »*J. Keszler Wien*
»*J. Keszler pinx. Wien*

Vászon, méretei 61·7:
István hagyománya 1893 au
25 K. — Átvétetett 1902 j
A hagyományt elfogadta a
(340–902).

111

Hagy. 1902.
Dellaes J.

Weber Henrik

vřed

Myskerně

73. C.

Sir, öskori VIII. 185.

tárral. Tekintettel arra, hogy ez a kiállítás most már nem csupán beszámoló jellegű, de egyúttal jelenti a Székesfővárosi Képtár programmját is, nem érdektelen reámutatnunk azokra a változásokra, amelyeket egyrészt az öröklött, a régi vásárlásoknál követett általános és a Fővárosi Képtár keletkezésével legújabban kitűzött külön szempontok határoznak meg. Ugyanis ez a kettősség, az állandóan szem előtt tartott szociális szempont és a Képtár által képviselt tudományos célkitűzés, a mai súlyos gazdasági helyzethez igazodva hat ki elhatározóan a gyüjtés menetére.

Budapest Székesfőváros Képtára két, időrendben messzeeső, de alapját tekintve azonos eredetű elhatározásnak köszöni létét. Egyik is, másik is kultúréletünk megbecsüléséből indult ki, de míg az egyik az elődök ötvenhárom év előtti gondtalan adakozását, addig a másik az örökösök bajoktól szorongatott józan gondosságát tükrözteti. Mert az első, az 1880-ban hozott és az élő művészek támogatását elrendelő határozat, amely az elindítás volt, teljesen szubjektív eredetű. Örömteli gesztus ez, amely az alakulóban lévő világváros vezetőiből ölelésszerűen tört elő, legnemesebb neveltjük ígéretekkel teljes jövője láttán. Célja általános, a gyönyörködésen alapuló segítenivágyás, amelyet az izmosodó, akkor egyre merészebb léptekkel fejlődő művészi életünk robbantott ki. A vásárlásokat a feltűnő tehetséges fiatal művészek gondtalan fejlődésének biztosítása — ez a komoly szociális elgondolás — irányította, amelybe azonban tervszerűség híján erősen belejátszott az irányítóknak teljesen szubjektív, csupán a gyönyörködésből eredő megítélése is. Ebben az időben ugyanis még valamely, a gyüjtésre vonatkozó célt, — múzeum, képtár — amely annak szervességét biztosította volna, hiába keresünk. Ilyenformán a véletlen, amely kitűzött cél nélkül, még a legjobb ízlés mellett is fontos tényezővé válik, természetszerűleg elhatalmasodott és az évről-évre szaporodó művészi anyagban nagy töréseket, eltolódásokat eredményezett.

A multra vonatkozó ez a megállapításunk nem akar szemrehányás lenni. Hálátlanság volna ez, általános kulturális és különlegesen fővárosi vonatkozásban is. Csupán magyarázat, amely szükséges, mivel éppen ennek az alapnélküliségnek és a körülmények változásának felismeréséből eredt az a következő lépés, amely objektív alapon, a szociális szempontok figyelembevételével, de annak a Képtár kitűzött céljaihoz való kapcsolásával akarja kiküszöbölni éppen a szubjektivitásból eredő véletleneket. A tárgyilagos gyüjtői tevékenység szükségének elismerése, ez a művészek érdekében ma különösen kívánatos gondosság hozta létre ennek eszközét — Budapest Székesfőváros

Pesky József: Zichy Mihály fiatalkori arcképe
MFI. Petrás felv.

Weber Henrik: Salamon király a börtönben MFI. Petrás felv.

MAGYAR MŰVÉSZET
1937 -

Weber Henrik

Müvészet.

Magyar Müvészet

ötkei-

Vas. Ujság

Az Ország Tükre

Weber Henrik

Irod
2

Héjjas János: A magyar biedermeier-kor művészete. Magyar Művészet 1938. 28. l.

Weber Henrik

Salamon király a
börtönben (1847)

Repr.

Kopp

MAGYAR MUVESZET

1937. 16. l. 22. l.

Weber H.

Emlitendő:

1) Báró lóska Sammel. Weber rajza utáni fába metszette B Brown C. Vas Ujs. 1856. 43 sz.

2) Pusztai jelenet. Weber H. del. Braun sc. Vas. Ujs. 1856. 445. l

egy jó fametszet.

Wéber Henrik

Vas. Lyó. 1882. 527. l.

A műcsarnokban e hó 19-én ujonan rendezett «árucsarnok» nyilik meg, eladó festményekkel. Ki lesz állitva Wéber Henriknek metszetek után ismert nagy történeti képe is «Mátyás király bevonulása Buda várába», melyet a szerző nem végzett be, de igy is elég érdekes, hogy valamely műszeretö megvásárolja, mint a hazai festészet fejlődési korszakának egyik emlékét.

714.

Ernst Muzeum aukcioi

XXVI.

XXV.

Weber Henri

Webs Henrik

Illustračnost o Vas

ug 1866 erfte

Weber fisher

med

Vas Ep 1868.
32 l

Weber Henrik

Csodalmakor

A pesti műegylet. Vas. Ujs

1858. 177 .l.

Véber Henrik

Jeszto

† 1866. máj 14.

48 éves korában

hosszabb szenvedés után

Vas. Ujs 1866. 245 l

teljes életrajzát
arcképével lásd

Vas Ujs 1866. 22
szám

Weber

Lard

Reinyi József dr.: Uj
egetemi Salota. Vas
Ujs. 1897. 381 l

Veber Henrik

<A nüegylet> zsürijenek tagja

<>. Vas. Ujs. 1859. 309.

Veber Henrik

Salamon Einag fogsaigai
festette s' Eöre zajz-
fenti. A Egyszöm-
tiars. albumlapjan
1865 re.

Vas. Zyp 1865,

3/2 l

Weber Henrik

Pesti műtárlat 1854: Rebeka a Kútnál.

Vas. ujs. 1854, 20 sz. 170. l.

egi nyomda Budapest.

Weber

1859 tárlat.
Olasz tánczr. olapt.
Kisorsolásra megvette (a
mnegylet)

(7 vas. nyj., 1859. 404 l.

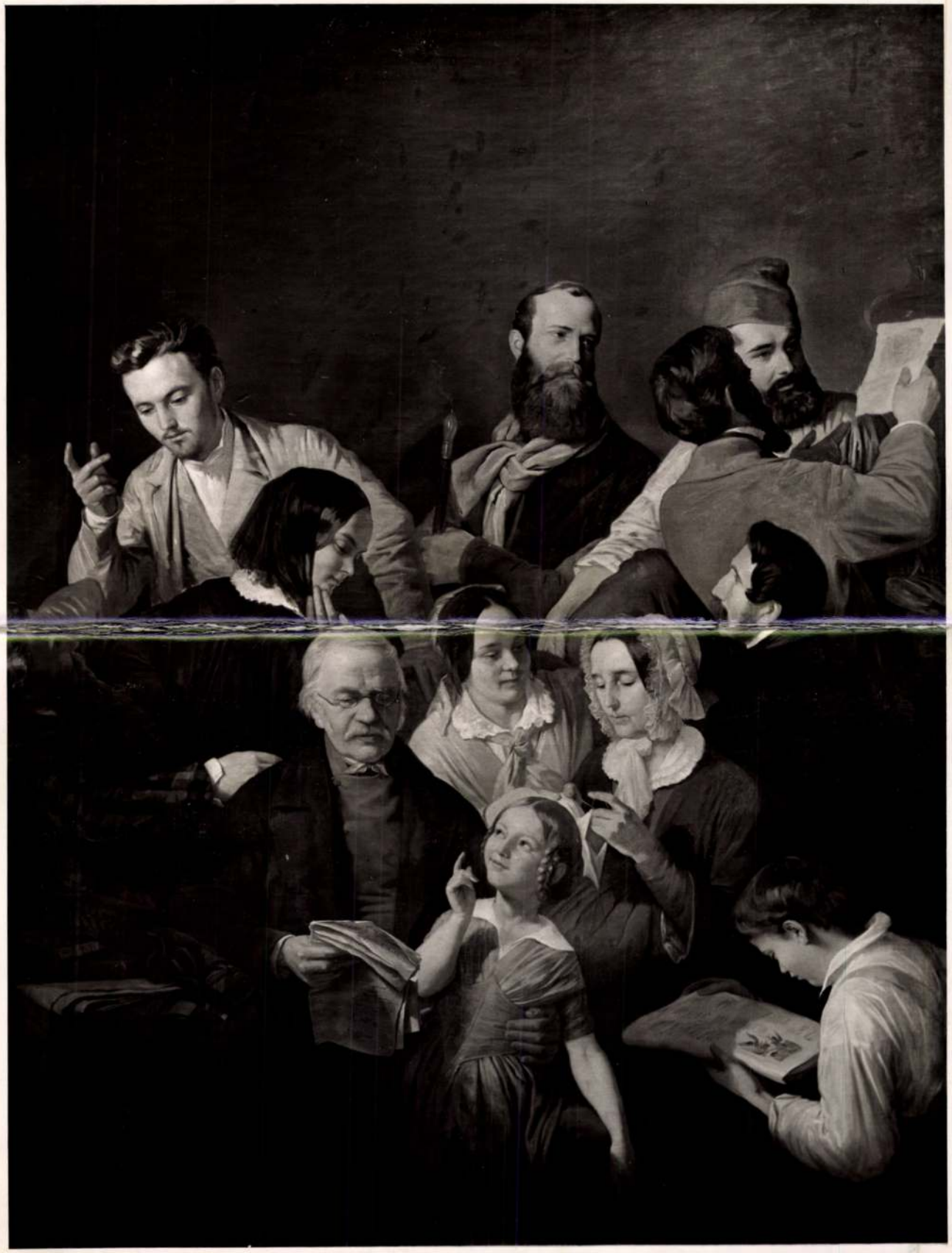

Weber Henrik

Weber Henrik

szetű arczképek 9. Mindössze tehát 201 db. könyv zeneműveken s aczélmetszeteken kivül. — Az itt elősorolt irodalmi műveknek minden kötete rendszerint 1000—2000 példányban szokott kinyomatni, az iskolakönyvek, naptárak s népiratok pedig 4—10 ezer példányban is adatnak ki. Csupán a fenebb elősorolt magyar munkák körülbelől legalább is négyszázezer kötetet, illetőleg füzetet tesznek, mellyek kötetenkint átmérőleg 10 ivet számitva, a Heckenast által kiadott hirlapok s folyóiratokkal együtt egy év alatt mint egy hatmillió iv papirt vesznek igénybe. E papirmennyiség első tekintetre roppantnak látszik, de összevetve az elősorolt művek számával, fölötte csekély, ha meggondoljuk, hogy más műveltebb országban az egyes munkák 20—25 ezer példáyban nyomatnak, holott nálunk a naptárakat kivéve, a legjobb esetben is alig kel el 1000—2000 példány. Hogy e tekintetben oda juthassunk, hol p. a francziák, angolok állnak, kell, hogy nálunk is aránylag olly nagy olvasó közönség legyen, mint amaz országokban, s akkor majd a könyvek sokkal olcsóbban is lesznek megszerezhetők, a műveltség pedig csak ez uton terjedhet gyors léptekkel. A mire segitsen az Isten!

— *Előfizetési felhivás illy czimü munkára* : *„A magyar költészet rövid ismertetése. Reáliskolák, gymnasiumok fiu- s leánynöveldék felsőbb osztályai használatára tan- vagy segédkönyvül* : irá s szerkeszté *Márky Jozsef* tudor, ideiglenes magyar nyelvtanár a budai cs. k. főreáltanodában.“ E munka 10 kis 8-adrétü ivre fog terjedni s *három főrészből* áll, ugymint : költészettan, példatár és czimjegyzekből. Mi a *költészettant* illeti : ez két fejezetre oszlik. Első fejezet 1—31. §§-ban a *verstant* tárgyalja, (szótag, versláb, rim, vers, forda; mértékes, rimes, rimmértékes vers- és fordanemek); második 32—56 §§-ban a legismeretesb *költeményfajokat* (lantos, tan-, elbeszélő- s szinköltemények.) *A példatár* 29 különnemü (10 lantos, 3 tan-, 13 elbeszélő- s 2 szin-) költeményt mutat föl, — a nagyobbakat (regény, hőskölteméný, szinmü, költői beszély stb.) czélirányos töredékekben. Végre a harmadik főrész — a *czimjegyzék* — elősorolja (1472-től maig) 376 magyar költész (költő-, verselő-, regény- s beszélyiró, műforditó, szép műtanár, hitregész) neveit betürendben; továbbá polgári állását, születési évét s helyét, történt haláluk idejével, szépirodalmi *müveik czimeit egyenkint lehető kimeritőleg.* Az egész munkát világos, rövid előadás jellemzi, különösen pedig a például fölhozott költeményeket külcsin s érdekes tartalom mellett, tiszta erkölcsiség szelleme lengi át; ugy hogy azt mindkét nemü érettebb fiatalság bátran kezébe veheti s nemcsak haszonnal, hanem élvezettel is forgathatja. — *Előfizethetni* rá (vidékről bérmentes levélben) folyó évi april végeig *Budán* a szerzőnél (Viziváros, főutcza 198. — szám III. lépcsőzet) vagy *Pesten* Eggenberger Ferdinánd ur könyvkereskedésében (belváros, ferencziek tére) — 30 (harmincz) pengő krajczárjával. T. előfizetőim a nevezett munkát jelenévi julius hónap végére okvetlenül kezökhez veszik vidékre hasonlag bérmentesen.) A könyv *bolti ára* 40 kr. lesz. Előfizetési *gyüjtöknek* 8 példányután egy tisztelet példánnyal, 14-re 2-vel, 18-ra 3-mal 20-ra 4-gyel szolgálok. — Buda, márt. 19. 1858. — Dr. Márki József, cs. k. főreáliskolai tanár.

— *(Válaszul Lukácsék János kéthelyi káplán urnak,)* Tevel, mart. 28-án 1858.*) Tisztelendő ur! Bármilly előnyös és megtisztelő legyen is reám nézve ajánlata; s kecsegtető az önneli verseny dicsősége : azt, miután ügyem folyását most már megszakasztani és fölfüggeszteni hatalmamban nem áll, el nem fogadhatom. Nyugtassa meg önt, és *Chateaubriand* „Vértanui“-nak magyar forditásbani megjelenését ohajtó t. cz. közönséget azon vallomásom : miszerint forditásomat nem elhirtelenkedve bocsátom sajtó alá; hanem csak miután annak minőségéről magamnak eleve megnyugvást szereztem. Forditásom jóságáról (bocsánat a szerénytelenségért) három rendbeli illetékes birálók itélete kezeskedik. 1-ör Azon t. ügytársaké, kik azt olvasták, és bennem a kiadás eszméjét felkölték. 2-or Mélt. és főtiszt. Girk György pécsi püspök ur, a forditás atyai tanácsért fiui alázattal elé terjesztetvén, azt n. és ft. Jónás József kanonok urnak adta ki birálat végett; ki róla komoly vizsgálat után jó véleményt adott; azt a kiadásra érdemesnek itélte. Ő méltósága a kiadásra fölbátoritott, s az ügyet — mint tetszik tudni — magas pártfogásában részesité. 3-or A sz. István Társulat biráltatta meg. Az illető biráló urak a forditást „jónak, sőt sajátságos jelességünek“ mondották; mikint erről ft. Somogyi Károly aligazgató ur sajátkezüleg hozzám intézett levele tanuskodik. A munka kiadása azonban bizonyos, itt megemlittetni nem szükséges körülmények miatt, el nem vállaltathatott. Ennyit igazolásomra. Örülni fogok, t. ur! ha nekem minélelőbb alkalmat nyujtand nagyrabecsülésemet tettleg tanusithatni, s lekötelező szives ajánlatát viszonszolgálattal megérdemleni. Önnek t. ur! alázatos szolgája *Varga Ferencz*, teveli káplán.

— *(Aláirási fölhivás.)* Chateaubriand „Les Martyrs“ czimü szépirodalmi müvének magyar forditására. Aláirási ár 1 pft., melly a mü átvételével leend lefizetendő. Minden 10 példányt gyüjtőnek egy tiszteletpéldánynyal szolgálandok. A példányok bérmentve fognak a t. cz. aláiróknak megküldetni. A bérmentes aláirási ivek nt. *Rézbányai* János spiritualis urhoz küldendők Pécsre. Az utolsó posta és lakhely pontos följegyzése kéretik. *Varga* Ferencz, teveli káplán.

— *(Épitészeti magyar kézikönyvek.)* Debreczenben a rajzolás és épités tudományának nyilványos oktatója, hites mérnők *Beregszászi* Pálnak, a rajzolás és épités tudományáról irt, következő munkálatai még nála számos példányban találtatnak : 1. Ácsi munkálatok, a fedelek ismeretéről és rajzolásáról 76 rajztáblával, kemény fedélben bekötve ára 6 ft. 24 kr. p. p. 2. Az épületekre teendő költségek számbavétele, négyszeg és köb mértékekre kiszámitása; s ezzel egy kötetben, az épületeknek erős és alkalmatos lakássá tételéről való értekezés, 4 rajztáblával, kemény fedélben bekötve ára 2 ft. 12 kr. pp. — 3. A mérnöki rajzolás kezdete, 8 rajztáblával, kemény fedélbe bekötve ára 1. ft. 12 kr. p. p. — 4. A szabadkézzeli rajzolás kezdete, 20 rajztáblával lágy fedélbe bekötve ára 1. ft. p. p. — Ajánltatnak, mérnököknek, s az épitéssel foglalkozó egyéneknek, házi gazdáknak; ugy szintén ezen tudományokat tanulni s hozzá érteni kivánó ifjaknak.

△ *Csermelyi Sándornak* egy versfüzetét „Ábránd és szerelem“ czim alatt *Balogh Zoltán* kiadni vállalkozván, arra 1 pftjával előfizetést hirdet. A szép kiállitásu, mintegy 140 lapra terjedő mű május végén fog megjelenni. Az előfizetések a kiadóhoz Pestre (Bálvány-utcza, 11. sz.) küldendők.

\+ *(Szigligeti „Mamája“)* hir szerint németre fordittatott le, hogy a bécsi burgszinházban mielőbb szinre hozassék.

\+ (*Vahot Imrének*) „Bujdosó magyarok“ czimü látványos népszinművc folyó hó 17-én fog először adatni nemzeti szinpadunkon Szilágyi Sándor javára. Győrött már adták.

\+ (*Lisznyai Kálmán*) szavalati dalidóit legközelebb Egerben fogja megkezdeni, honnan Miskolczon és Nagyváradon át Erdélybe folytatandja utját. Régen mondogatják már ezt.

\+ (*Doppler Ferencz*) mielőtt eltávozott, egy bucsulakomával tisztelteltett meg, melly alkalommal egy szép magyar föliratu serleggel lepték meg tisztelői s barátai. Ő szinházunknak 16 éven át tagja volt. Megigéré, hogy minden évben fog egy operát irni a nemzeti szinház számára, s minden ballet-zenéjét, mit Bécsben készitend, ugyanannak azonnal le fogja küldeni.

\+ *(A pesti műegylet)* által 1858-ra műlapul választott olajfestmény : V. Ferdinand a pozsonyi Királyhegyen 1830-ik évben. E kép *Weber* Henrik pesti fesztész műve. Kőre leendő rajzolás végett nemsokára Párisba fog küldetni.

\+ *(A magyar operához)* Bignio fiatal énekest szerződtették, ki először a Hugonottákban mutatta be magát a közönségnek.

— *Patikárus* Ferencz zenetársasága *Kassára* ment s ott apr. 11-től 27-ig hat zeneestélyt fog az ottani városi tánczteremben tartani. Bementiár 30 pkr.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

— *(A községi faiskolák ügyében.)* Tetétlenről (Észak-Bihar) irják : A néptanodai faiskolák létrehozatala egy a legszükségesebbek közől városi, mint falu helyeken; s mégis szomorodott szivvel kell tapasztalni, milly hidegséggel, s lanyhasággal járnak el e tárgy körül az illetők. Pedig ha már az iskolában vérébe öntik a növendék honpolgárnak ezen felette hasznos tárgy ismeretét s szeretetét, mennyire tökélyesittethetik az az érettebb korban! Sok szépet lehet mondani és irni, de fájdalom! az a gyakorlat mindig valamelly akadálylyal jár; s mi ennek az oka? a közjóra való restség, melly ha tesz is valamit, nem levén erélyesség, eredménytelen marad. — Épen e fokon áll minden tanodai faliskola szervezése, czéljának egy sem felel meg; — nem felel pedig meg 1-ör azért, mert a faiskolának szánt föld, kivül a községen jelöltetik ki, melly a távolság miatt a legjobb akarat mellett sem látogatható, vagy csak igen gyéren; — vagy ha közelebb van is az iskolához, nincs ki ügyeljen rá, vagy nem sok kedve van hozzá; s igy ha betüszerint a rendeletnek elég tétetik is, de szellemének nem! — 2-szor azért, mert ha kezeltetik is, nem kezeltetik ugy, hogy czéljának megfeleljen, felássák, beültetik, de egy gyermek sem látogatja, a mit nem csak látnia, de próbálnia kellene azonnal . . . Jelen levelem czélja igénytelen; de bátor vagyok saját nézeteimet közölni a fentebb emlitett két pontra vonatkozólag, hogy azon akadályok mellőzve lennének, és az ohajtott faiskolák czélt érnének. — A mi a faiskolák helyét illeti, czélszerü lenne azokat a tanodával összekapcsolni, mert csak igy fognak a növendékek megtanulni a gyümölcsfákkal bánni, a tanóra végeztével mindig kimehetnek a kertbe ásogatni, gyomlálni, oltani, szemzeni stb. — Ha a faiskola a tanodával össze van kötve, vagy hozzá közel, akkor kettős czél éretik el vele; felüdit testet és lelket, megtanitja a növendékeket ama kivánatos ismeretre, miként kell hasznosan kezelni a gyümöcsfákat, s ez által önmaguknak és hazájoknak mondhatlan hasznot szereznének. Mihelyt a faiskola kiszakittatott, s a kellő intézkedés megtétetett, minden kétely eloszlik arra nézve, hogy czélszerüen ne kezeltetnék, közel levén a tanodához a faiskola, nem kerülné el olly könnyen a fürkésző tanonczok figyelmét, nem mulasztanák el az illetők sem oda vezetni a növendékeket, hogy velök e hasznos tárgyat megkedveltessék. — A fák kezelését pedig a tanitó köteles a növendékekkel megismertetni; s tőle szorosan meg kellene kivánni, hogy necsak könyvből tudja a gyümölcsfák kezelését, hanem gyakorlatilag jól értse; mutogassa növendékeinek, hogy kell ültetni, metszeni, oltani, szemzeni, mert csak is igy fogják azt magukévá tenni, máskép semmi esetre. — *Boru.*

— *(A földhaszonbérlet akadályait illetőleg)* egy köztöldmivelő a tiszántuli vidékről, különben lapunk régi hű olvasója, egy sajátkezüleg, igen értelmesen irt levélben következőről tudósit : Tisztelt szerkesztő ur! A nemzetgazdászat egyik legfőbb éleménye népünknek; (azaz : a magyar ember szeret gazdálkodni. *Szerk.)* ezt emelni, virágoztatni életszükség. — Mi ezt teszszük is; megragadunk minden alkalmat, dolgozunk, munkálkodunk, hála Isten! szorgalmunkat süker koronázza; de miután nálunk igen szük határok közé van szoritva a mezei gazdálkodás, a mennyiben nincs elegendő szántóföldünk, önként következik, hogy haszonbérelni kell, ha tisztességesen el akarunk élni; — hanem fájdalom; erre nézve akadálylyal kell küzdenünk. Ugyanis : két három pályatárs megegyezik egymás között, hogy 80—100 holdból álló szántóföldet bérel ki, s a nyilvános árverésen meg is jelenik; ott némellyek gunyai, sértegetései, irigységei, főkép az izraeliták csalárdságai, s az árak felemelése

*

*) Késön felelek, de nem tehetek róla. A mi német falunkba egy magyar politikai lap se jár, következésképp a V. Ujság sem. Azonban ezen emlitett lapra a capacitatio már megkezdetett. Eddig csak másoktól hallhattuk, mi történik a nagy világban. V. F. (Pedig a V. U. nem is „politikai“ lap magában. — Szerk.)

miatt a szegény földmivelő ember soha czélt nem érhetett; s aljas lenézetést tapasztalván, nemes haraggal hagyta oda a méltatlankodókat; kik sokszor a hely szinén igértek fűt, fát, csak ne szóljunk a dologba, s lett a vége — bréviter — *rászedés.* Mert van olly egyén, kinek az illy árverés valóságos pénzkereset; tényeket tudnék felmutatni, de ezuttal elhallgatom. Illy körülmények közt belátva, hogy egyes ember nem boldogulhat, más eszközhöz nyultunk, s magunkba tartva szándokunkat, vártuk a haszonbéri év leteltét s midőn kitelt a haszonbér ideje, mi is már nem egyesek, hanem összesen az egész lakosság, szövetségre léptünk, s minden irgység, csalárdság, lenézetés ellen daczolva, győztünk; — kivettünk egy szép pusztát haszonbérbe; bár a mostani időhöz képest, ha jó drágán is, de mindenesetre megmutattuk azt, hogy a földmivelő ember is egyesült erővel mindent kivihet. — Ajánlom e levelemet földmivelő társaim becses figyelmébe. — *Papp József.*

Közintézetek, egyletek.

— Magyarország hg primása, bibornok ő eminentiája a pesti kath. legénylet alelnökéhez következő sorokat intézett : „Tisztelendő egyleti alelnök ur! A „Religio“ legujabb számában különös örömmel olvastam, milly épületes módon ülték meg a pesti kath. legényegylet tagjai sz. Józsefnek, ugy mint a legényegyletek sz. védnökének ünnepét; midőn töredelmes szivvel járulván a poenitentiatartás szentségéhez a terézvárosi plébánia templomban a nagy mise alatt az ájtatos hivek jelenlétében s épülésére a legméltóságosabb oltári szentségben részesültek. — Délután pedig ugyanazon templomban a bőjti szent beszéden s vecsernyén jelen voltak, s igy Isten iránti kötelmeiknek megfelelvén az egyleti termekbe, a hol tisztelendőséged sz. József pártfogónak feldiszitett szobra előtt, magyar és német nyelven a szüzesség, munkaszeretet, s családiasság erényeit, melyekben Jézusnak nevelő atyja olly nagy mértékben tündöklött, előttök megfelelő módon fejtegette. Miért is midőn ezek tekintetéből mind tisztelendőségednek, mind pedig az egész ájtatos egyletnek szivemből örvendek, egyszersmind kérem az Istent, kitől minden jó adomány jön, hogy ugyanezen olly üdvös egylet fölött mennyei kegyelmeinek bőségét kiönteni méltóztassék. Többire atyai szeretetem zálogát, főpásztori áldásomat mindnyájokra feladva, s az intézet költségeinek némi segedelmére 50 pft. ide zárván, álhatatos jó hajlammal maradok Esztergomban 1858-dik mart. 25-én jó akarója : *Scitovszky János*, bibornok-primás.

\+ *(A helybeli nemzeti testgyakorló iskola* folyó hó 6-án kezdette már nyári félévét a szabadban. (Ez intézet helyisége a kerepesi uton, vasutcza szögletén a Bölcskövy-féle házban van.) A növendékek beirása magában az intézetben történik. A figyermekek tanulási órai kedden, csütörtökön és szombaton, a lánygyermekekéi hétfőn szerdán és pénteken tartatnak 5 órától $^1/_2$ 7-ig. Magán tanitvány a nap bármelly órájában elfogadtatik. A kik tagokul kivánnának az egyletbe belépni, az iskolában az ott levő egyleti jegyzőkönyvbe irathatják be magukat. Minden tagnak jogában áll egy-egy ingyen tanitandó növendéket küldeni az intézetbe.

* * *(A jótékonysági nőegyletnek)* e hó 5-én „hályoggyógyintézete javára“ a Lloydteremben tartott hangversenye igen látogatott volt.

⇙ *(A Győrvárosi szegények intézetének és az ezzel egyesült városikórháznak)* 1857-ben 12,064 pft $55^8/_{10}$ kr. jövedelme és 9968 ft. $9^3/_{10}$ kr. kiadása volt. A pénztármaradvány e szerint 2096 ft. $49^5/_{10}$ krt. tesz. Ehhez hozzáadva az intézetek tőkéjét, készpénztömegük 67,715 pft. $16^6/_{10}$ krra megy. A nevezett évben a szegény betegkórházban 541 egyén volt ápolás alatt.

* * *(Az első magyar általános biztositó társulatnál)* e hó 6-ig már kilenczedfél millió forintnyi érték volt biztositva. Illy rövid idő alatt valóban örvendetes eredmény. Pártoljuk is e nevezetes hazai intézetünket nemcsak hazafiságból, hanem a magunk hasznáért; mert ha valahol, ugy ennél kézzelfoghatólag bebizonyul az, mit szó után sokan hinni nem akarnak, hogy t. i. a hazafias tett, azáltal, hogy a közös jót mozditja elő, leghathatósb emelője az az egyéni érdekeknek. Pártoljunk azért minden hazai intézetet, vállalatot, már csak azért is, mert önérdekünket semmi által sem mozditjuk elő hatbatósbban.

Jótékonyságok.

⇙ *Császár Ő Felsége* a ratvai község számára Sárosmegyében, egy kápolna épitésének bevégzésére 300 pftot méltóztatott megajánlani.

— *Hildegard* Főherczegasszony, Ő cs. Fensége, a 2-ik fiók bölcsőde ünnepélyes megnyitása alkalmával, fölszerelés végett, kegyelmesen 100 ft. méltóztatott ajándékozni. Továbbá ugyanazon intézetnek Majthényiné asszony, született Beniczky Mária 50 ft. s egy megneveztetni nem akaró hölgy Lafrank ur által szintén 50 ft. ajándékoztak. (B. H.)

\+ *(Zalka János tudor ur)* cs. k. egyetemi tanár a nyilvános tanitóképezdék hivataltanitó növendékei közti kiosztás végett 200 peldányban hymnusokat hangjegynyomattal, s Barics Imre tudor ur bicskei lelkész ugyanazon czélra 100 példányban kézi térképeket ajándékozott. (B. H.)

— *Tisza-Becsről* irják : Mártius 24-én Fertős-Almáson tartott egyházmegyei gyülésen *Pataky* János ügyvéd ur, egyszersmind egyházmegyei tanácsbiró, több lelkes egyén közreműködésével 24 ft. és 10 krt. ppénzben gyüjtött és kézbesittetett szeme világát vesztett tisza-becsi tanitó Perényi Gábor részére. Melly felebaráti szeretetükért fogadják a szerencsétlen tanitó forró köszönetét s hálanyilatkozatát.

Mi ujság?

— *(Ma vasárnap)* apr. 11-én d. u. 4 órakor a nemzeti muzeum diszteremében a zenede és muzeumi kert javára, *Liszt Ferencz* tudor ur, saját igazgatása mellett az esztergomi székes-főegyház fölszentelésére általa szerzett *diszmise* a legujabban hozzá készitett részekkel együtt fog előadatni, a nemzeti szinház dal- és zeneművészei, működedvelők és a zenedei növendékek által. Nem kételkedünk, hogy a terem minden zugában meg lesz telve.

\+ *(Egy idő óta bőviben vagyunk)* a vendégjátékoknak és hangversenyeknek. Nem emlitve Lisztet és Rogert, legközelebb Tedesco zongoravirtuoz váratik a fővárosba, kit azonnal a tizennyolcz éves Tanseg, Liszt tanitványa fog követni hangversenyeivel.

⇙ *(Magyarország gazdasági leirása)* határoztatott el, a Gazdasági Egyesület jószágrendezési és statistikai szakosztályának e hó 3-án tartott szakülése által. E szerint a leirás megyénként fog eszközöltetni s mintegy 46 leirandó pont lőn megállapitva. Az egyes megyék leirásából készül aztán az ország összes statistikai leirása. A leirásra előlegesen Fehér-, Vas-, Zemplén-, Szepes- és Békés-Csanád megyék jelöltettek ki.

\+ *(Fővárosunkban jelenleg)* egy igen érdekes panorama látható, mellyet tulajdonosa a falragaszokon „az optika csodájának“ nevez. E valóban ritka szép stereoscop-kiállitás helyisége a tigris-szálloda nagy termében van, hol megszemlélhető az naponkint délelőtti 10 órától esti 9 óráig 18 p. krajczárért. E jutányos belépti dijért láthatni szebbnél szebb tájképeket, történeti nevezetességü romokat s egyéb érdekes dolgokat olly nagy számmal, hogy mind ezt futólagosan alig lehet megtekinteni. — A régi harminczadépületben is van egy panorama hosszabb idő óta, hol a jelen kiállitásban legtöbb figyelmet érdemel : „Pompeji végnapjai,“ midőn e város K. u. 79 évben a Vezuv borzasztó kitörése által eltemettetett.

— *(Változások a nemzeti szinházi személyzetben.)* Husvét után beállott az uj szinházi év s lassanként fölmerülnek az uj szerződések változásai. Lényegeseket ekkoráig nem vettünk észre s ámbár nehány tag eltávozását őszintén sajnáljuk, mégis a közönség eddigi kedvenczeinek csaknem teljes számával találkozunk ismét. — *Doppler* Ferencz karmester, ki régi derék tagja volt nemzeti intézetünknek, a bécsi cs. k. operaházhoz van szerződve s meleg szavakkal vett bucsut az itteni közönségtől a lapokban, reményt ébresztvén egykori visszatérése iránt. Kisérje a jó szerencse s ne feledje igéretét! — Feltünőbb ennél, hogy *Bulyovszkyné* asszony is, az annyi elismeréssel találkozott drámai szinésznő, szintén elhagyá szinházunkat. Egyidőre Kolozsvárt vendégszerepel, később — mint irják — még egy bucsuelőadást ad Pesten, s azután? — Azután — mint ő maga irta valahol, idejét komoly tanulmánynak szentelendi, s mint ismét mások irják, visszatérend a nemzeti szinpadra. Mi tiszteljük mindenkinek, annál inkább a tisztelt müvésznőnek keble vágyait, de lehetlen sajnálatunkat ki nem fejezni, mert sokan vagyunk, a kik azt hiszszük, hogy a szinésznő akkor teheti a legkomolyabb s legmélyebb tanulmányokat, ha folytonos gyakorlatában marad müvészetének, még pedig ott, azon a helyen a hová őt a sors rendelte. Azért mi itt is a legjobb reményekkel vagyunk s már is örvendünk a viszonlátásnak. „A nagy világon e kivül nincsen számodra hely!“ — *Réthy* is megmaradt szinpadunkon. Minap emlitettük, hogy ő is már már kötötte az uti laput a talpára, de most elmondhatjuk, hogy abból — dicsértessék érte Réthy koma buzgósága! — semmi sem lesz. Ennek pedig megvan az ő szép historiája. Az igazgatóság és Réthy között t. i. egy kis differentia forgott fenn a havidij fölemelése miatt. Lehet, hogy Réthynek igaza volt, de az is való, hogy az igazgatóság felett a pénztár állapota s a bevett dijazási arányok uralkodnak. Szóval a rebesgetett hirek nem voltak alaptalanok, hogy a vén csikós, vén bakancsos is sok más népies alak genialis teremtője háttal fordul a kapufának. Sokan sajnálták ezt a szinház rendes látogatói között s azon eszmére jöttek, hogy Réthy érdekében szót tesznek az igazgatóságnál. Nehány nap mulva mintegy 150 pesti polgár aláirásával ellátott petitio adatottt be a n. szinház intendásának, Ráday grófnak. A nemes gróf szokott nyájassággal fogadá a küldöttséget s kifejezé örömét a polgárság e szép részvéte felett, de sajnálattal volt kénytelen kinyilatkoztatni azt is, hogy a fennlevő körülmények a kivánat teljesitését határozottan tiltják, miről a küldöttek meg is győződtek. Azt tanácslá tehát a nemes gróf, hogy Réthy dolgában is cselekedjenek az illetők ugy, mint szinházunk egy másik első rendű tagjával több nemes lelkü pártolók tesznek, adják össze adakozás utján a hiányzó összeget, — mire nézve a gróf maga késznek nyilatkozott, saját személyére nézve is az adakozók közt első sorban helyet foglalni. Ez meg lőn igérve s javában folyt az igéret megtestesülése, midőn Réthynek tudtára esett a dolog. Nagyon megörült az iránta nyilatkozó részvétnek, de Réthy Mihálynak a müvészet szeretetén kivül megvan az ő hazafiui érzése is és kijelenté, hogy a nemzeti müvészetért lelkesülő polgártársaitól még külön áldozatokat nem kivánhat s el nem fogadhat, azért szivesen megmarad az előbbi feltételek, a régi gázsi mellett továbbra is. Becsüljük érte Réthy Mihályt s kivánjuk, hogy méltányos reményei jövőre teljesüljenek!

\+ *(A budai melegforrások gazdagságáról)* ezt irják a W. Z.-nak : A kimaradt hidegforrásokon kivül a császárfürdőnek 3 önálló igen forró forrása van, mellyek vize ama hidegforrások által hüsittetik meg a fürdésre. Az összes budai források (az ó-budaiakon kivül) vizbősége 24 óránkint többet tesz egy millió akónál. Karlsbadnak különben a leggazdagabbak közé tartozó forrásai csak 155,000 akót, a badeni Bécs mellett 243,000 akót, Mehádia $^1/_2$ millió akónál többet ad. Igy a budai források leggazdagabbak a birodalomban, s alkalmasint egész Európában. A mi mérsékletüket illeti, melly 54 fok, szintén kevés versenytársa van a birodalomban, Battaglia forrásai (Lombardiában) szintén 54 fokuak, s csak Karlsbádé mulja fölül, mellynek hőmérséklete 60 R. fok. Még a leghiresebb melegforrások közől is csak ezek mulják fölül : Chandes Aigne (Francziaországban), melly 64 fok. Magyarországnak 8 meleg fürdője van, a birodalomban mindössze 18 találtatik. Az emlitett francziaországi melegforrás vize nemcsak fürdésre használtatik, hanem télen

43. szám.

Vasárnapi ujság

Pest, october 26-án 1856.

A „**Vasárnapi ujság**“ hetenként egyszer egy nagy negyedrétű iven jelenik meg. — **Előfizetési dij** julius—decemberig azaz : 6 hónapra Buda-Pesten házhoz küldve vagy **postai uton** a „**Politikai ujdonságokkal**“ együtt **csupán csak 3 ft. pp.** Az előfizetés dij a „Vasárnapi ujság“ kiadó-hivatalához (egyetemutcza 4. sz.) bérmentve utasitandó

Báró Jósika Sámuel.

Jósika Sámuel (báró), Erdély kitünöbb fiainak egyike született Kolosvártt 1805. jul. 7-kén Atyja b. Jósika János, val. b. t. tan., erdélyi kormányszéki elnök s az 1841-diki erdélyi országgyülésen kir. biztos ; anyja gr. Csáky Rózália csill. ker. hölgy. Szüleitől örökölött fényes elmetehetséggel s a természet dus adományaival felruházva, tanulását a kolosvári lyceumban dicséretesen végezvén, 1823-ban a kir. kormányszékhez, 1824-ben pedig a kir. itélö táblához törvényes gyakorlat végett felesküdt. Itt a szokott vizsgálatot kiállván, 1825-ben az erdélyi udv. cancelláriához számfeletti fogalmazóvá, 1827-ben ugyanott számf. titoknokká, 1829-ben pedig Tordamegye föisp helytartójává neveztetett, s igy a még csak 24 éves ifjú Erdély egyik legnagyobb megyéje kormányzásával bizatott meg. Innét midön a megye osztatlan szeretetét dús mértékben élvezné, 1831-ben a magyar udv. cancelláriához számfeletti udv. tanácsossá emeltetett. — 1834-ben a sok tekintetben olly igen nevezetes erdélyi országgyülésre, mint kir. hivatalos megjelenvén, itt kezdödik sajátképen b. Jósika Samu nevezetesb politikai pályája.

Báró Jósika Sámuel.

A fels. udvar iránti hüséggel lángoló hazaszeretetet kötve össze, a köztanácskozásokban olly érett megfontolással vett részt az ifjú államférfi, olly hatást gyakorolt, az ellene intézett, akkor napi renden volt csipös megtámadásokra olly átható eleven észszel, és gyors felfogással válaszolt, hogy barátait ugy mint elleneit bámulatra gerjeszté, s a közfigyelmet legnagyobb mértékben magára vonta. — Ez országgyülés után, 1837-ig Bécsben elöbbi hivatalát folytatta, ekkor az udv. kamarához tétetett át hasonló minöségben. Ugyanez évben a szebeni országgyülésre ment, feladatát az 1834-ikieknél nem sokkal kedvezöbb körülmények között hasonló ügyességgel fejtette meg, s bár folytonosan kevesebbségben volt a hatalmas ellenzékkel szemközt, az országos végzések hozatalába mégis minden pártok elött kivivott tekintélyénél fogva, igen nevezetes befolyást gyakorolt, s az ország rendeinek becsülését annyira megnyerte, hogy ugyanazon évben titkos szavatolás utján (107 szavazattal) erdélyi udvari cancellárságra jelöltetett ki. 1838-ik év tavaszán Bécsbe visszatérvén, ott Sz. István m. kir. rendét nyerte, s az udv. kamarától az erdélyi udv. cancellariához tétetett át, mint referendár. Az 1839-ki pos. magy. orsz.-re meghivatván, ott fényes elme- és szónoki tehetségeinek ujabb tanuságait mutatta, a tanácskozásokban hatályos részt vett, s elvbarátainak hatalmas támasza volt. 1841- s 42-ben a büntetö törvénykönyv kidolgozásával megbizott orsz. választmányban vett munkás részt az ország legjelesebb egyénei sorában. Az 1841-diki kolosvári országgyülésen az üresség ben volt erdélyi fökormányzói hivatalra, titkos szavatolás utján, olly roppant többséggel jelöltetett ki, minöre Erdély évkönyvei sohasem emlékeznek, ugyanis 233 szavazat közöl 216-ot nyert. 1844-ben Nopcsa Elek erdélyi cancellár nyugalomba lépése után az erd. udv. cancellária alelnökévé, s val. b. tit. tanácsossá neveztetett. E hivatalt vitte 1846-ig, midön a kolosvári országgyülésen, ismét temérdek többséggel (213 szavazattal) másod izben jelöltetett ki erd. udv. cancellárnak , melly hivatalban ezuttal az uralkodó felség által is megerösittetett. E hivatalra lépése nagy reményekkel kecsegtette a töle sokat váró Erdélyt; azonban közbejöttek az emberekneál nagyobb események, s Erdély Magyarországgal elvileg egyesittetvén, a kapcsolt részek pedig Erdélytöl elszakasztatván, J. S. april 10-kén letette cancellári hivatalát, s azóta a politikai pályától visszavonulva, tudománynak s barátinak él, kik nem szünnek meg töle most is sokat várni.

h.

15 aranynyal
koszoruzott pályamű
Kubinyi Lajostól.

Kender, len, gyapju-fonás-szövés-festés.

I. Czikk: Az ipazüzlet előnyei.

A fonás, szövés és kelmefestés, mint az élet elsőbb szükségei.

Nyitvák érzékeink a világosság és melegség hatályának. Megérezzük a légnek leggyengébb vonatát. Ki vagyunk téve a nedvesség bántalmainak, melly gyenge lepelkint uszik a légben a hulló harmattól egész a záporig.

Egy érző idegszövet vagyunk, mellynek érzékei sóvárognak mindazon változatokért, mellyek által a kényelem, a rend, a csinosság kellemérzete táplálkozik; és mellyek szünetlenül irtóznak mindazon hatásoktól, mellyek szervezetében a rendet megzavarják.

Egy érző és gondolkozó lény vagyunk, melly az iparüzlet számtalan terményeinek fogyasztásához épen olly igényt tart, mint szervezete táplálta-tásához, s mellynek emez iparüzleti czikkek épen olly közönséges, olly bő fogyasztási czikkjei, mint a táp-czikkek.

Mulhatlan feladata egy-egy államnak, hogy mindazt, mit önmaga előállithat a gazdászat és iparüzlet terén, előállitsa.

Milly arányban legyen az iparüzlet a gazdászattal? Meghatározni fölösleg, mert hiszen az iparüzlet, bármint tuláradjon is, csak jóllétet hoz; terményei egész világra könnyen és olcsón elszállíthatók, piaczuk s keletük biztos, nem úgy, mint a gazdászat terményeié, mellyek nehezebbek, kevesb értéküek, könnyen romlandók, nagyobb helyet igényelnek.

Milly arányban van nálunk az iparüzlet a földmiveléssel? Milly arányban van nálunk a keresetmód a nyugat európai államokhoz, ime Párizs városának, melly pedig nem épen kiválólag gyárváros az „*Assemblée constituante*“ által kimutatott statistikájából commentár nélkül is megérthetjük, megjegyezvén előlegesen, hogy nálunk a tápszerek jelenleg alig ha nem drágábbak, mint ama fővárosban, melly az élvezetek középpontja.

325 iparág gyakoroltatik Párizsban. Ezen 325. iparág 64,816 iparos vállalkozó által igazgattatik.

7,117 alkalmaz több, mint 10 munkást.
25,116 „ 2-től — 10-ig. „
32,583-nál egy-egy foglalkozik.

Ezek összes gyártmányának értéke volt 1847-ben 1,463,628,350 frank.

Ezen 325 iparműtéren foglalkozik összesen 342,530 személy, vagyis az igazgatókkal együtt 407,346 munkás, kik fejenkint 3593 frank, 8 cent. értéket termelnek évenkint.

A munkások közül 204,925 férfi, 112,891 nő, 24,714 gyermek.

Ama 204,925 férfi közül 740 a vállalkozóknak fiaik vagy rokonaik lévén keresetök nem jegyeztetett külön fel.

9,123 havi, évi s más szerződés szerint kap fizetést.

195,062 napontai szokás szerint megállapitott díjt nyert.

Ezen 195,062 munkás közt naponta 739,424 frank oszlik meg. A legkevesebb 50 cent. (12 p. kr.) a legtöbb 32 frank, s közép 3 frank 80 centim.

27,453 munkás dija kevesebb 3 franknál.
157,216 „ „ 3 — 5-ig.
10,393 „ „ több 5 „

112,891 nő közül 7,108 leánya, vagy rokona lévén a vállalkozóknak, keresményök nem vétetik külön.

4,157 hetenkint, havonkint, vagy év számra fizettetik.

101,626 napontai megállapitott dijt kap; 165,428 frank oszlik meg ezek közt naponta, s igy közép keresetük 1 fr. 63 cent. a legkisebb 15 cent. a legnagyobb 20 frank.

950 nőnek van kevesebb fizetése 60 centnél.

100,050 nőnek 60 centtől 3 frankig.

626-nak 3 frankon felül.

Azon 15 centes jövedelmek 70 éven felüli nőké, kik kegyeletből élnek s mégis varrogatnak pénzért.

Ime 1400 millió pengő forintnyi értéket termel évenkint egyetlen város, melly pedig nem kizárólag gyárváros.... Olcsóbbak ott a ruházati czikkek, olcsóbbak az élet kellemeit kielégitő iparüzleti czikkek, de áruk végkép el nem vesz, mert piaczuk a nagy világ, vevőjük minden nemzet, s igy hasznuk aránylagos az iparral, jövedelmök aránylagos a fogyasztók pénzerejével.

És mit termelünk mi? E széles sivatag országban, mellynek nem úszik 30—40 ezer hajója coloniákra, hogy azokat kizsákmányolja, és mellyben nem működik 3—4 százezer ló erőnyi gőzgép, hogy milliók kézműveit helyettesitse.

125,596 mesteremberünk dolgozik, ki jól, ki roszul, s talán nem egy két segédje van egynek-másnak, de a legtulcsigázottabb számitás utján sem mérlegelhetnők felényire országszertei iparunk értékét s eredményét Párizs városáéval.

És tulszárnyalták igényeink tevékenységünket, tulszárnyalták ohajaink azon korlátokat, mellyeket betölteni képesek volnánk. Eldobjuk vagy eladogáljuk ama táp- és öltözék anyagokat, mellyeket, nyugat népei izletesekké tudnak tenni, hogy tőlök drágán vásároljuk vissza! ...

Éhezzük és szomjuhozzuk az iparüzlet ama számtalan terményeit, mellyek élvezetet nyujtanak testünknek, lelkünknek, igényeink olly megrögzöttek, hogy azoknak élvezetét a becsület fogalmával azonositjuk és képtelenek vagyunk azokat megkésziteni.

Ügyetlenség, hanyagság, erőtlenség, vagy mi ennek oka?

Hazánk földmivelő ország. Mondjátok. S „a földmivelés gyarapitása vet alapot jelen boldogságának, s azon épül jövő nagysága.“ (L. Mezőgazdasági statistika előszavát. Galgóczy K.-tól 1855-ben.)

Csalódás! .. Vagy olly kiválón jó-e éghajlatunk, s olly nagy-e aránylag termékeny földeink száma, hogy e téren, hogy a földmivelés által csak ruházatunkat is kellőleg beszerezni képesek legyünk?

Oh nem! hisz épen azon statistikai adatokból olvassuk, milly sok fajta növény és állat tenyészik honunkban, melly vegyületi, légelyi s más változékonyságokon alapszik; eme nagy változékonyság, a ma nagyon hő, nagyon hideg, nagyon száraz, máskor igen is záporos és zivataros időjárat miatt sokféle növényeket, északi és délieket tenyészhetünk, de diszleni egyik sem fog kellően. És ugyan ezen adatok közt látjuk, mikint honunknál aránylag több termőfölddel bir Dalmatia, Morvaország, Szilézia, alsó Ausztria, Csehország, Krain, Bukovina, a tengerpart, Stájerország, felső Ausztria, Galliczia, Karniolia, Horvátország és a Szerb vajdaság? ...

És most emezektől várjuk-e hogy számunkra az iparüzleti czikkeket gyártsák? Honnan csinálunk elég pénzt ezek bevásárlására? Ama 10—12 millió értékü gabonából, mit néha eladogálunk? Elég-e ez csak arra is, hogy belőle ruházkodjunk? holott 30—40 millió értékü gyapotkelmét fogyasztunk évenkint? És hol van még mindezekhez a jövő nagyság?

A nemzet szellemi és anyagi nagyságnak mérlege az iparüzlet, melly szereplésének s hatályának is leginkább tényezője. Mi nagyságot igérhetünk Riga, Odessa, Egyiptom, vagy Kanada buza termelő lakosainak? És, hiszen, ha jövő nagyságunk alapja ez, akkor is csak 15-ik leszünk e monarchiában, mert amaz államrészeknek aránylag több termő földjük van, mint nekünk.

Vagy azt véljük, mert népességünk aránytalan kevés, tehát egyenkint több értéket árulhatunk el évenkint? Gyermekség! Nincs és nem volt gabnatermelés által csak anyagilag gazdag gyarmat sem. Nálunk 5—6 forintnyi ingó érték jut egy fejre, holott Spanyolországban is egy fejre $8^1/_5$, Norvégiában és Svédhonban $17^3/_5$, Dániában 25; Franeziaországban $26^1/_5$ Belgiumban $49^4/_5$; Angliában $68^1/_5$ stb. jut. Ezeknek anyagi jóllétét akarjuk mi elérni gazdálkodás és földmivelés által?!

Csalódás! Ügyetlenek, hanyagok és erőtlenek vagyunk, s mert iszonyatos sérelemnak tartjuk ön hibánkat bevallani, legalább magyar irónak meg nem engedhetjük, ha saját fajára ezt mondja, tehát örökösen csak a földmivelést szorgalmazzuk, örökösen csak a földmivelő osztályt zaklatjuk, hogy termeljen sok gabonát, holott annak, ki jóllakott, ezen első életszükség után ama második szükséglete lön elsővé, miszerint „*jól ruházkodni*“ ohajt. Már pedig, hogy ruháit nagyobb és jobb minőségben kiállithatja önmaga, mintha mástól pénzért veszi, s e pénzért gabonáját fuvarozza el, természetes, mert a gabna ára legrendkivülibb esetekben is mérséklett, minősége meg nem hamisitható, az iparczikkek ára pedig valami olly kitanulmányozhatlan, melly szerint bár mennyire okoskodunk is, gyakran csalatkozunk.

Francziaországban az élelmi szerek ára:

$^1/_{10}$ hiánykor $^3/_{10}$ részszel emelkedik.
$^2/_{10}$ „ $^8/_{10}$ „ „
$^3/_{10}$ „ $1^6/_{10}$ „ „
$^4/_{10}$ „ $2^8/_{10}$ „ „
$^5/_{10}$ „ $4^5/_{10}$ „ „

És már tele van Europa panaszszal, ha ez utolsó eset 20—25 évben egyszer beáll.

Az ipartermények értéke nincs meghatározva, igen gyakran fizetjük azokat 25—50 százalékkal drágábban, és ama kereskedők, a szakállas atyafiak, nem egyszer adják el azokat 2—3-szoros áron.

Szemmel látjuk, milly rendkivüli gyors egy iparüző, vagy kereskedő anyagi gyarapodása, és látjuk mint marad ugyanaz a fekvő-birtokosok sorsa egész életkoron át, és még sem akarjuk érteni mennyire erélyesb tényezője az iparüzlet az anyagi jóllétnek, mint a gazdászat, kivált ott, hol már egymással kezetfogva haladhat mindkettő.

Mindenik államnak, melly önmagát már illyennek nevezheti, első feladata gondoskodnia, hogy *olcsók* legyenek a *tápczikkek*, a hus, a gabna, és pedig, hogy minél olcsóbban szerezhesse be élelmi szikkeit a legszegényebb osztály a termelőktől, és ezt eszközölni legszebb, legemberibb feladata; ámde egyiknek sem lehet feladata, hogy minél inkább *olcsobbá* tegye a *gyári terményeket*, ezen téren *szabad nyerészkedést* engednek az iparos szorgalmának, értelmének és engedik, hogy méltán lakoljon a kiváncsi, a hiu, a gőgös fényüzéseért.

Minémü lisztté kellene gyártanunk 19 forint áru buzát, hogy annyit kiárulhassunk belőle, mint 10 forint áru vasból? És mennyi buzát kell eladogálnunk, hogy két hold föld len termését felgyártása után kibirjuk fizetni, im e két gyakorlati számitásból ki látszik.

1. Az „*Industrial sesource*“ szerint 10 forint értékü vas:

1. Patkónak gyártva ér	25 ft.	pp.
2. Rendes gépanyagul	40 „	„
3. Asztali késekül	360 „	„
4. Czifrázatokképen	450 „	„

Weber Henrik

festő

Trágor Ignác

Váč mulja és

jelene. Váč

1928. 136-l

virág, hunyor, kankalin, mécsvirág, nőszirom. Tisztásain a különféle rezgőfüvek.

Sziklaormain, kövecses oldalain, a köveszónát jellemző virágok gazdag változatában gyönyörködhetünk. Fehér takarójával egész térségeket sző át az acaena. Szomszédságában a napot szerető piros-fehér macskatalp. A húsoslevelű kövirózsa. Az ultramarinkék sziklaszegfű. Liliárnyalatú szőnyeget alkot a tatárvirág. Itt-ott, hófehér foltokat rak a kőrontó. Hosszú, lazacszínű pásztákat húz a pimpó. Magasra emeli fejét a narancsskarlát rakétavirág és a vele vetekedő mályvapiros gyökönke. Az árnyékokban mélykék pártáit hintázza a sisakvirág. Alatta szerényen húzódik meg a sárgaselymű szentjánosfű egy-egy csomója.

Kevés község van a Mecsekben, melynek környéke olyan bájos volna, mint az alig 25—30 házat számláló Szent Lászlóé. Közvetlen fölötte tornyosul a Mecsek óriása, a szálerdővel koszorúzott, meredek lejtőjű, 682 m. magas Zengő, melyre amilyen fáradságos a fölkapaszkodás, éppen olyan jutalmazó is.

86. *id. Markó Károly:* Eszményi táj.

Wéber Henrik

V. 1

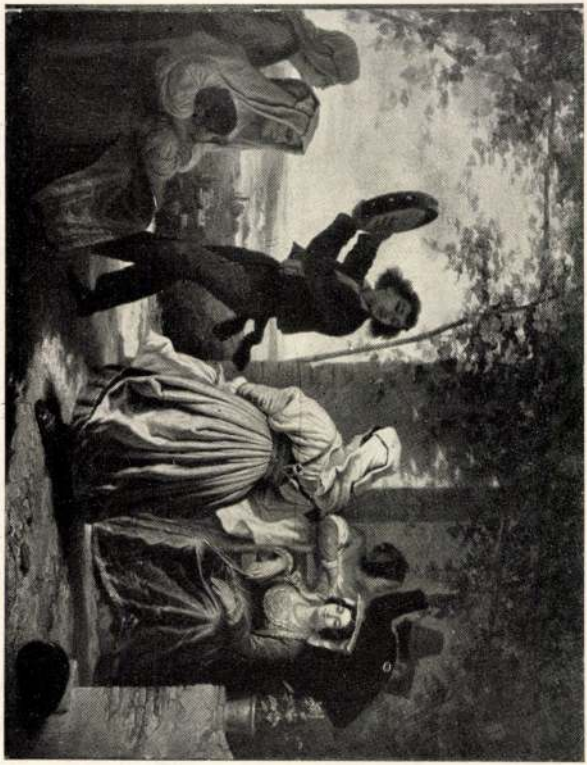

193. *Wéber Henrik:* Utcai táncosok.

Árverési Kötlöny

1936. febr. 1. rendk. sz.

Wéber Henrik

A király bevonulása
Budapestre dec. 12-én
Fenti rajza repr.

Vas. Ujs. 1866.
28 l.

R. Fl.

Székely Bertalan

(A Ház)

II/4 pole

Weber Henrik

Ily feltünő jelenségnél természetesen azután el nem maradhat a dicsérés s elismerés nyilatkozatai mellett a birálat sem. Felemlítésétől nincs okunk tartózkodni, nehogy ismertetésünk egyoldalú dicséretnek lássék. Mit művészünknek a szakavatottak birálataikban és magánnyilatkozataikban hibául róttak fel, az egyrészt abból állott, hogy némelyeknek a régi idomokhoz való szoros ragaszkodása, ellenben mások szabadabb, új invenciói miatt szólották meg, t. i. amint az első években birálói csupán műtudósok voltak. Igy tekintve, a birálat dicséretként hangzik, arról tanuskodván, hogy művészünk éppen oly híven tudja a történeti műízléseket utánozni, valamint ezek alapján újabb kifejlesztésnek is enged tért. S ez nyilván az újabb műtörténeti iskolának kétségtelen feladata." PÁL IMRE

—348.

KÉPÍRÓ SPILLENBERGER. Lipót császár udvari képírója, a kassai származású Spillenberger János emlékét művein kívül, Kassa városa levéltára őrizte meg; róla és családjáról a városi jegyzőkönyvek gyakrabban szólanak. Ez adatok közlése fel fogja költeni személye iránt érdeklődésünket s ezért közreadjuk őket időrendben.

Az 1663-ik évben említett Spillenberger uram keresztneve Sámuel; szintén képíró s néhai Bogdáni halotti ravatalára írt címerekért perli az örökösöket; ugyan ő róla szól az 1668 június hó 27-én kelt s a következő évbeli jegyzőkönyv is. Az 1665-ben említett Spillenberger Pál a gombkötők céhmestere volt s Kassáról Sárospatakra költözött.

Spillenberger János, akit ő felsége udvari képírójának mond jegyzőkönyvünk, ez időtájban — 1668 körül — hagyta el Bajorországot s telepedett meg Bécsben. Spikhard Henriken valószinüen Forgách-utcai eladott házának árát kereste; a ház ugyanis egy évvel előbb az adólajstromok szerint idegen kézen van.

A jegyzőkönyvi kivonatok itt következnek:

1663. Eodem die (t. i. 19. Januarii) Spillenberger uram teszen tilalmat néhai Bogdani István javaira az czímerekért, úgymint fl. 25 d. 30.

1665. Die 14 Aprilis. Az becsületes gombkötő czé solemniter protestálván azon, hogy Spillenberger gombkötő Pál czéhmesterré választatván mind az nemes tanács, mind pedig az becsületes czé híre és consensusa nélkül Patakra ment lakni s ott immár esztendőt töltvén meg se találta az becsületes czéhet czébeli állapotja felől, azért az becsületes czé többé nem akarja tagjának ismerni és eltiltja mesterségének ezen városban való üzésétől.

1668. Die 1. Februarii. Spilnberger János ő felsége udvari képírója teszen tilalmat Henrich Spikhard javaira usque ad talleros 35.

1668. 27. Junii. Spilenberger uram is néhai Káplánné Tugendtlieb atyafia képében ugyan Hertel János javaira usque ad fl. 15.

1669. Die 14. Maii. Spilenberger Sámuel uram teszen tilalmat Henrich Spikhard patikabeli marhájára usque ad talleros 8.

Kassa város levéltára őrzi egy lőcsei kereskedőnek Soll und Haben könyvét. Fedelének belső borítéklapjain „Lewtschawer Schuldt Register" és az 1640 ik évszám olvasható. A kereskedő kiléte a lapokból ki nem derül; adósai közt azonban felemlíti apósát Lang Jánost és sógorait: Brewer Lőrincet, a kiváló lőcsei könyvnyomtatót és Kramer Pált.

A Spillenbergerek állandó vevői voltak, úgymint Spillenberger Jónás „apotheker", Spillenberger Sámuel az orvos, Spillenberger Pál gombkötő és Spillenberger Sámuel, az akkor Lőcsén tartózkodó képíró, aki 4 frt 80 denárra rugó adósságát az 1641-ik évben törlesztette „mit Arbeit", tehát ecsetjével.

A Spilenbergerek címere oroszlán, nyaka körül tekerődző kígyóval. KEMÉNY LAJOS

—349.

WÉBER HENRIK történeti festő[1] életrajzáról Wurtzbach csak annyit említ, hogy róla az összes művészeti könyvek hallgatnak, kivéve a Nagler-Lexikont, mely életrajzát szintén csak 1—2 mondatban ismerteti, bár tulajdonképpeni munkásságáról elég pontosan beszámol.

Wéber Henrik atyja, Wéber Mihály külföldről vándorolt be hazánkba és itt csakhamar tekintélyes kereskedő lett. Fiából minden áron tudóst akarván nevelni, nemcsak minden tőle telhetőt megtett fia kiképeztetésére, hanem megkivánta azt is, hogy minden szabad idejét könyvek mellett töltse.

A fiatal Wéber bár szivesen tanult, mégis sokkal szivesebben festett és rajzolgatott és órák hosszat elmerengve képeskönyvei mellett, nem volt egyetlen oly könyve sem, melyet ne rajzolt volna tele mindenféle fantasztikus alakokkal. Atyja ezt egyszer észrevette és egy rajzmesterrel lepte meg, akinek vezetése mellett csakhamar oly nagy haladást tett, hogy úgy tanárai, mint kollégái a legszebb reményekkel biztatták a festői pályára. Gimnáziumi tanulmányait 1834-ben befejezvén, 1835-ben a bécsi képzőművészeti akadémiára iratkozott, ahol tanulmányain kívül leckék adásával, rajztanítással és könyomdai munkálatokkal foglalkozott, hogy legfontosabb életszükségleteiről gondoskodjék. De úgy is nagy szorgalma, mint tehetsége révén csakhamar az intézet legkitünőbb növendékei közé vergődött.

Ezt különösen az akadémia dicsérő oklevelei és 1837-ben a báró Gundeli díj bizonyítják a legjobban, mellyel őt, mint az arra legméltóbbat megjutalmazták.

[1] Születési éve Nagler-Lexikon szerint 1819, mások szerint 1816, vagy 1818, sőt egyes helyek szerint 1826.

Művészet. 1910. évf. –

úgy ezen időben is különös gondja alá vette őt Török József pesti gyógyszerész. Háláját tehát szobrászi tehetsége művével óhajtá kifejezni s így készíté el dombormű faragványát, melyre összesen kilenc hónapot fordított, ünnep- s vasárnapokon s éjjeleken át szorgalmasan dolgozván rajzolta, minthogy nappal a hajógyárban kellett kenyerét keresnie.

Az ovál alakú keret, mely egy darab fehér platánfából van készítve, 34 hüvelyk magas és 24 hüvelyk széles; a koszorút rajta gyógyászati mérges és ártatlan növények képezik s a belindek leveleken pók és skorpió mászik, a rózsákon pedig csalogányok látszanak. Láthatni a művön a gyógyászat és gyógyszerészet különböző jelvényeit, jóltevője családi s házi címereit és többrendbeli, összesen 782 betűből álló feliratokat mind dombormüben. —353. PÁL IMRE

Midőn 1839-ben[1] Magyarországba visszatért, már mint külföldön szerepelt művészt fogadták. 1838-ban ugyanis a bécsvárosi k. k. Akademie der bildenden Künste tárlatán „Der Fischerknabe" és „Toilette einer Braut", majd hazatérése évében egy „Palmsonntag" című genreképeivel vett részt, úgy hogy családja kötelességének vélte a fiatal művészt egyre-másra arcképmegrendelésekkel ellátni. De Wéber ambicióit e megrendelések, nem lévén arcképfestő, nem elégítették ki, úgy hogy elkedvetlenedvén a kezdetleges művészi viszonyaink miatt is, csakhamar külföldre utazott. 1840-ben már Münchenben találjuk, kora legnagyob művészei, Kaulbach, Cornelius, Genelli, Schopp, Hess, Schwendtner és mások társaságában. E müncheni tartózkodását is két ízben, 1841-ben és 1842-ben megszakította, amidőn Tirolban és Svájcban járt tájképtanulmányozás szempontjából. Majd 1846-ban ismét művészi körútra indult Velencébe, Florencbe, Rómába, hol Loebeck, Rahl, Blaas, Mayer társaságában töltvén idejét, a legnagyobb mesterek műveit másolgatta. Itt ismerkedett meg az újabb olaszok közül Lipardinivel és Grigolettivel, kik mélyebb hatást gyakoroltak művészetére. Ugyancsak e római tartózkodása alatt készült el „Corvin Mátyás budai bevonulása 1458-ban" c. történeti képe is, melyet mint műlapot adott ki a Képzőművészeti Társulat, 1855-iki tagsági illeték gyanánt.

Itáliából való hazatérése után Wéber állandóan letelepedett Budapesten, hol számos arckép és egyéb művekre kapott megrendelést és így nem kényszerült többé külföldre utazni, 1858-ban feleségül vette Calderoni Annát. A 60-as években betegeskedni kezdett és 1866 május 14-én halt meg.

Művei:

A) A nyilvános képtárakban szereplő művei:

1. Magyarországon:

1840. Egy gyermekszoba (Pesti műegylet-tárlatán).
Salamon király a börtönben.
Judith és Holofernes.
Mátyás a juhásznéval.
1855. Rebekka.
Mátyás király budavári bevonulása 1458-ban.
Jézus a gyermekek közt.
Aratási ünnep.
1858. Ferdinánd megkoronáztatása Pozsonyban.
A haldokló dalnok.

2. Külföldön:

1838. Der Fischerknabe. (K. k. Akademie der bildenden Künste bei St. Anna)
Toilette einer Braut (K. k. Akademie der bildenden Künste bei St. Anna.)
1839. Palmsonntag. (K. k. Akademie der bildenden Künste bei St. Anna.)
1840. Die Kinderstube. München.

B) Egyéb művei:[1]

1. Marastoni által litografált művei:[2]
Géza király fogadást tesz a váci püspökség alapítására.
Hunyadi János a várnai csatában.
Orgyilkossági kisérlet Szent István ellen.
Béla választ korona és kard között.
Szapáry Péter boszúja.
2. Báró Prónay: „Vázlatok Magyarhon Népviseleté"-ből c. díszműben szerepelnek:
Oláh fuvarosok.
Népviseletek: Oláhok, magyarok, tótok, németek.
Korcsma.
Pesti dinnyevásár.
Lakodalmi menet az esküvőhöz.
3. Báró Prónay Gábor: „Vadászalbum"-ban:
Egy lóportrait.
4. A Keil-féle Gartenlaube 1876. 29. oldalon.
„Wallachische Wasserträgerin", fába metszé Walla.

C) Magántulajdont képező művei:

1. Wéber Sarolta tulajdonában:
Önarckép. Festmény.
Családi arckép 12 alakkal. Festmény.
Wéberné szül. Calderoni Anna arcképe.
Csendélet. Festmény.
Wéber Henrik arcképe. Festmény.
Édes atyja arcképe. Festmény.
Családi kép Aquarell.
Zarándok. Festmény.
Leány képe. Festmény.
Oltárkép a józsefvárosi templomban. Festmény.
Két drb tanulmányfej. Festmény.
Tájkép. Festmény.
Édes apja arcképe. Rajz.
Édes anyja arcképe. Rajz.
Felesége arcképe.
Judith és Holofernes. Rajz.

[1] Wurtzbach úgy említi, hogy nem volt megállapítható, vajjon Wéber mikor tért vissza Magyarországra. Szerinte a legvalószínűbb dátum, amidőn Wéber neve nálunk először feltünik 1852, amidőn „Mátyás" c. képével szerepelt. De úgy a „Vasárnapi Ujság" mint a pesti műegylet Katalogusa bizonyítják, hogy már 1840-ben mint itthon szereplő művészt ismerték.

[1] Wurtzbach-Lex.: Wéber munkái közül igen sok ismeretessé vált Marastoni litográfiái és azon rajzok révén, melyek báró Prónay Gábor díszművében: Vázlatok Magyarhon Népviseletéről c. munkában megjelentek.

[2] Az eredeti rajzok mind Wéber Sarolta tulajdonában. Különben a rajzok mind 1862-ben az „Ország Tükre" c. folyóirat folio alakú mellékletét képezték. Ugyancsak az

Ugyancsak Wéber Sarolta a művész összes ceruza-, aquatintarajzait, skicceit, apróbb tanulmányait egy albumban összegyűjtve tartja. A körülbelül 200 képet tartalmazó album címe: Wéber Henrik történelmi festő rajzvázlatai és másolatai 1818 – 1866.

2. Wéber Károly tulajdonában:
Mosonyi Mihály és felesége arcképe. Festmény.
A régi „Római császár"-hoz címzett kávéház cégérképe. Olajfestmény.
Két teve. Olajfestmény.
Csacsi. Olajfestmény.
Hungária. Olajfestmény.
Lófej. Olajfestmény.
Lantos. Olajvázlat.
Szent László. Aquatinta.
Gyermekkép. Olajfestmény.
3. Kunz és Mössmer cég cégértáblája. a „Menyasszonyhoz". Olajfestmény.

Pál Imre

Weber Ignác német (?) fiszö

Pesti Hirlap. 1880. dec. v. 3.

a Képzőművészeti társulat igazgatótanása ...

Weber Henrik

Münchener 1903 350
– 1904. 371, 417
– 1909. 406
– 1910. 87–89
– 1912. 179

Magyar Münchener
1925. II. 10. 507, 573
575, 579
1927. 5.
1933. 353.

Colier Evert: Csendélet 104 (606
3879 (542).

Weber Henrik

festo

irodalmához.

† 1818. † 1866.

Vasárnapi ujsag. 1866. 22. sz.

Ligeti Sajstrom. 24 és 26 l.

Nagy Ivan Magyarország Lipszomuvészek a legnagyobb. Döktől 1850 ig, Szeradok 1874 évig. 202. l.

SOLYMOSI KÉPSZALON
BUDAPEST
, Kossuth Lajos-utca 13. Telefon: Aut. 897-62

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyula

urnak

Budapest I.

Horthy Miklós

Weber Henrik

festő

lásd

Műveinek

1903. 350. l.

Weber [Henrik]
festö ?

Der Ungar 1844. jul. 27.
Wegweiser u. Anzeigeblatt.
(Sz.: Pesther Kunstausstellung 1844.)

Kalman

Weber Henrik

festő

1810-1898

erőd

Balás Reformátor

8, 9. l.

Csorni Béla dr. X 99.

Weber Henrik

Koppmagygraf 150 éve

WEBER HENRIK / 1818 - 1866 / :
406. Müvész neje. - Vizf.: p. 14.5 x 17 cm. Jelz.
l.j.: "Weber H/859".

BENCZUR GYULA / 1844 - 1920 / :

7. Krisztus az Olajfák hegyén. - Olajf., v. méret 65 x 100 cm.Jelz.l.b."Benczur Gyula Dolány 1919".

8. Dachaui tájkép. - Olajf., v. méret 36.5 x 29.5 cm.Jelz.l.b."Benczur Gy".

9. San Marco. - Olajf.,v.méret 47.5x78.5 cm. Jelz.l.j. "Benczur Gy".

10. Budavár visszavétele. - Tusvázlat, p. méret 76 x 37 cm. Jelz.nélk.

11. Önarckép. - Tollrajz, p. méret 15 x 18 cm. Jelz. l. "B.Gy.1882".

Weber Henrik

1818 – 1860

KMTárs 1940. Szépm. Mint

Kisleány, karján
virágkosárral.
Szépm. Mint.

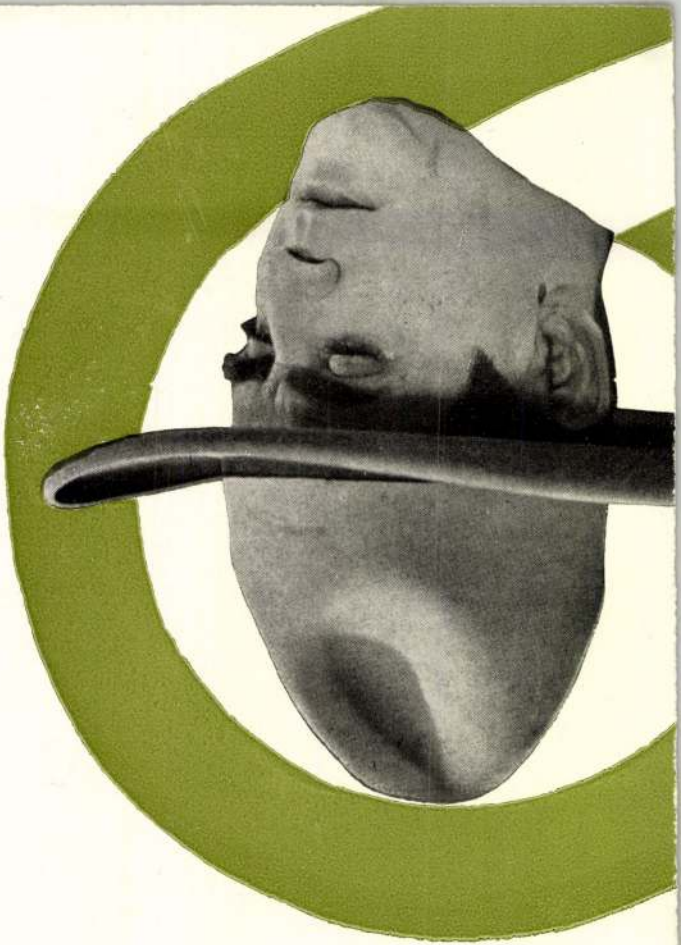

Weber Henrik Pest
Perlő

Der Ungar 1843. jül. 18.
(Sz.: Pesther Salon 1843.)

Kalmár

Pest

Weber Henrik
festő

Der Ungar 1844. jul. 24.
Wegweiser u. Anzeigeblatt
(Sz.: Pesther Kunstausstellung 1844.)

Kalmár

Weber Henrik

laid eletr

Ernst-Lazár 20 l.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Heinr.

Szana: Szár év

Pallas Lex.

Tolnai Lex.

Gutenberg Lex.

Naphelet Lex.

Müveszeti Lex.

Révai Lex.

Thieme-Becker Lex.

Szana: A magyar müvészet századunban

Weber Henrik

festő

meglehetős bő életrajzát

lásd (okvetlen fehlhasz-

nálandó)

Wurzbach. Biogr. Lex.

1886. 53. K. 187-188 l.

WEBER HENRIK

Említve ld. Barabás Miklós

Losonci Miklós: kétszáz év magyar festészete. Miskolci Galéria

ÚJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 51. sz. 4. o.

ódéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

e kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hozzájár. kerül

97.....

....

megbizott megbizó

Weber Henrik
Fertő

Der Ungar 1844. jül. 2.
(Pesth-Ofner Notizen. Die diesjährige Pesther Kunstausstellung)

Kalmár

MDK

Weber Henrik, Pest

Ney Ferenc: Az idei mükiállitás. Életképek, 1844. I. évf. II. félév, 182, 184 l.

Weber Henrik, festöm.

Rebeka a kutnál. Festm.
Becses munka.

Az állandó képtárlatot.... 1854 jun.-jul. Jun.15-én
Vas. Ujság.1854. 17c.1. nyilt meg.

M.D.K.

WEBER Henrik festő
(1818-1866)

Mosongi Mihály zeneszerző és tele-
lesége arcképe (repr.)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bn. 1962 ~~100~~. 99.

MDK

Weber Henrik

Kossuth Lajos arcképe.

Szinnyei VI. 1125, 1126.l.

Mrs.

MDK

Weber Henrik, festö
1818-1860

Kisleány, karján virágkosárral.

Szépmüvészeti Muzeum tulajdona.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiállitás
1940 II.-III. 7.1. Kat.

MDK

Weber Henrik, festöm.
1819?- 1866

59c. Dobó Katalin. vászon.
32 x 38.

Ernst Muzeum aukciói. XXII. 46.l.

MDK

Weber Henrik, festőm.
1819?-1866.

649. 4 db. Tanulmányfej. 3 db j.l.j.: Szénrajz. Kféle méretben.
650. 4 db. Tanulmányok. Az egyik rajz jelezve lent jobbra. Kféle méretben. Krétarajz.
651. W.H.után: Mátyás bevonulása Budavárába. 61 x 83. Nádog.

Ernst Muzeum aukciói. XXII. 56.d.

M.D.K.

Weber H. festő

kettős arcképét megtekintésre érdemesnek ajánlja:

Dénes Tibor: Précis de l'Histoire des Beaux-Arts en Hongrie. Debrecen, 1936. 15.old.

MDK

Weber Henrik, 1818-1867.

A menyasszony, festm.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept.

14 l.

MDK

Weber Henrik festő, Pest

Mátyás király, 1853
Zarándok, 1863

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Müegylet vásárlásai. 1853-63. Kézirat

M D K

Weber Henrik

Hunyadi János a várnai csatában, festm.
Szapáry Péter bosszuja, festm.

Lyka Károly : Történeti festészetünk az elnyomatás korában. Uj Idők 1942.nov.7. 45. sz. 542. l.

MTK

Weber Károly festő

Salamon király fogsága. köre rajzolta Weber K. magy.

Album 1864: évre a Magy. képz. Társ. tagjainak.

M.D.K.

Weber Henrik:

Nyugateurópa fejedelmeinek követsége Szent Lászlóval

1863. Repro.

M.M.M. Évlönyve 1952. VII. Képtábla.

M.D.K.

Weber Henrik: Buda halála

1864.

Lepra

M.M.M. Értesítője 1952. XVI. képtábla

Weber Henrik

Salamon király börtönben, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 18 l.

Weber Henrik, 1818-1866

Női félakt, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

55 l.

Wéber Henrik, festő

Reformker művészete. Föv.Közl. XXXVI. kiáll.
1943. jul. 6 l.

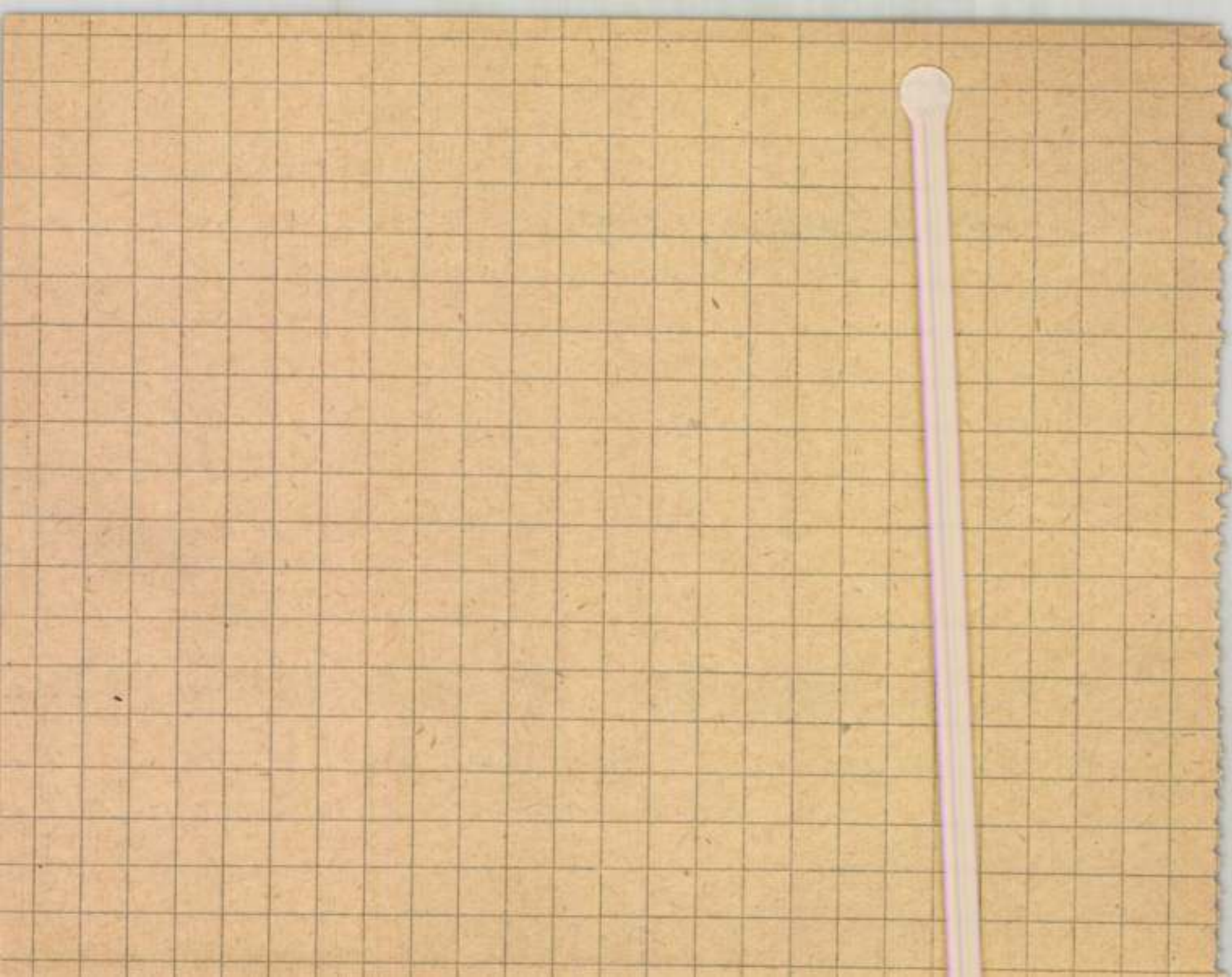

Wéber Henrik
Női arckép, olaj
Fezes nő, olaj
Salamon király, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 11 1.

Weber Henrik, 1818-1866

Két gyermekképmás, ceruza

Mű- és Régiségkereskedelmi Váll. IX.Művészeti aukció. Bp. 1948. 21 l.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Hunyadi János a várnai csatában.

Magy.Történeti Képcsarnok.

Ambesata 132.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.
1819?-1866

805. Női képmás. 67 x 53. vászon.

Ernst Muzeum aukciói. XXVIII. 62.l.

Weber Henrik MDK

Kisleány,karján virágkosárral

Mücsarnok 1940.Gyermek a müvészetben c.kiáll.

MDK

Wéber Henrik

Reprodukció:

Pesti polgár

M.festészet haladó hagyományai. Főv. Képtár
1951.

lönböző stilusokból mer
re. Az Októberi Forradal
hány épitész akadt, aki
i és 19. sz. eleji épit
lentősebb müveket hozot
hagyományai leginkább a
Ennek a kornak legkivál
1949/, I.A. Fomin /1872
1959/, V.A. Pokrovszkij
1939/ müvészetük azonba
ujabb szakaszába /--+ S
A szoros értelemben vet

Weber Henrik F.M.19,2.

Apja: Kerekedő

Szabin nő. (1852) 200 ft. (L.N.r.70.)

50-es évek: Hunyadi Lajos halála.
Rátyai bevonulása Budára
Salamon király a Jagszigetre.
60-as évek: Ferdinand király megkoronázása Pozsonyban.
élejen: Hunyadi pozsonyi a vármai csatára.
Szapáry Péter bonnya.
} Ly. N.r. 171

1855 Rebeka a Zuhál
Jévi gyerm. rázt. } Ly. N.r. 183.

1855 Anetási ünnep. (Ly. N.r. 192)
1858 Haldokló dalnok. (-"- 198.)
1852 Nyugvó oroszlánok. (-"- 209)
Képiszi tágyarat litografált (-"- 215)

Weber Henrik

A Képművészeti Múzeum XIX. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. u. 1942. VI. 14.

MDK

Wéber Henrik

Olasz nő

Tanulmányfej

Pesti polgár

M. festészet haladó hagyományai. Fővr. Képtár.

1951

Weber Henrik [redacted]

Mosonyi Mihály és felesége, repr.

[redacted] Arcképkiállítás

Weber Henrik

MDK

Mosonyi Mihály és felesége

Micsarnok 1941 Arcképkiállitás

MDK

Wéber Henrik

Uj Szántás, 1948. jul. 433.1.
A reformkor müvészetét...

MDK

e.a: Grafikai művészetünk hőskora. Ujság, 1943, jun. 11. 6. l.

MDK

Weber Henrik, festőm.
1819?-1866

573. Férfi képmás. Jelzés a baloldalon:
70 x 57. Weber H. 863. Vászon.
574. Rebeka a kutnál. J.l.j.: weber H.854,Pesten.
Vászon. 95 x 63.
Kiállitva a Pesti Müegyletben. Illusztr.XXIV.tábl

Ernst Muzeum aukciói. XII. 47.l.

M.D.K.

Weber Henrik,festő,1818-1866

Münchenben tanult.Arckép stilusa az életkép felé tolódott/Maga és felesége arcképe.Nemz.Gal./A Spitzwegi humor is felcsillan/Pesti polgár,Nemz.Gal./ 494.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.kötet.A képzőművészetek,a zene, a színház és a film.Minerva,1960 Bp.

Weber Henrik festő M.D.G.

1819 – 1866

4 db tanulmány fej vérrap

4 " " , kréta

Engedy Lukács és neje hagyatéka. Bp. 1923

56

Wéber Kurik
festő

M.D.K.

Mátyás bevonulása Budára" c. képe után készült
"mű lap.

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litografia
M.M.M. Évkönyve 1952, 54 l.

Wéber Henrik
festő

M.D.K.

A „Honderü" ir róla.

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litografia

M.M.M. Évkönyve 1952. 54 l.

MDK

Wéber Henrik
festő

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litografia
M.M.M. Évkönyve 1952, 54 l.

Weber Henrik

MDK

"Salamon király a börtönben"
Corvin Mátyás bevonulása Budavárába.
V. Ferdinand megkoronázása Pozsonyban.
Géza választ a korona és kard között.
Hunyadi János halála.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.
73.l.

MDK

Weber Henrik
művei:

A Weber-család. Weber Auguszta tulajdona. Salamon király a börtönben. A Fővárosi Képtár tulajdona.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll. képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 28.1.

Weber Henrik

A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei. Mosonyi Mihály zeneszerző és felesége arcképe. Weber Henrik festménye. Alexander és Krausz fényképe

Graál lovag, az asszony és a browning

Elbeszélés

Irta VÉRTESSY GYULA

A lovag akkoriban lábolt ki idült szerelmi lázából s ámbár verseiben átok alatt fogadta, hogy szakít, nem is nővel vagy nőkkel, hanem egyszersmindenkorra magával a szerelemmel, mert mint írta:

A tavasznapoknak már vége —
Induljunk hát a tél elébe...

azonban megfeledkezett költői ihletében arról, hogy tavasz után még két évszak is következik és így még stációt kell tartani a nyárnál is, ősznél is.

Szóval, a lemondása csak addig tartott, míg Visokra nem érkezett egy kis erdélyi asszonyka, aki valahonnan Csíkországból menekült az oláhok elől. A nénje ott volt férjnél, hát azokhoz jött. Gitta asszonyt egyszer meglátni s megszeretni, a lovagnál, mint annak idején Petőfinél, pillanatnak műve volt.

Szegény kis gyámoltalan asszonyka (tulajdonképpen csak az első napokban látszott gyámoltalannak, mikor a nyitott, marhaszállító vasúti kocsin való hat napi utazás után összetörve, kopottan megérkezett a két kis halálra kiéhezett, nyafogó, piszkos fiacskájával) később s elég hamar ugyancsak összeszedte magát s élelmességével elég alapos konkurrenciát csinált a visoki benszülött hölgyeknek. De ez csak későbbi dolog! Mikor a lovag beleszeretett, még élhetetlen volt, vagy legalább is annak mutatta magát. Sze-

génynek lóhalálában kellett menekülni Erdélyből. A ruháit is mind otthagyta, csak a magánvalót hozta el. S ez fájt neki legjobban. Ezért látszott olyan mélabúsnak és ezért sejtett Graál lovag úr mindjárt előljárójában valami szomorú tragédiát a szép kék szemek lemondó kifejezésében. Pedig hát az asszonykának csak az fájt, hogy itt Visokon az asszonyoknak mind meg van a toalettjük, csak neki nincs és emiatt ki se mer bújni a visoki korzóra, a templom, cukrászda és patika közötti kis utcarészre, amit a „Visoki Hiradó" szellemes elnevezése óta mindenki korzónak hí.

— Én sejtem asszonyom, hogy önnek valami mély bánata van — mondta a lovag egy szép holdas őszi estén a sétány fái alatt.

— Óh uram! A férjem a harcmezőn küzd; minden pillanatban érheti az ádáz ellen golyója s itt maradok árván a két picinyemmel. Nem volt ugyan jó hozzám sohase; ölt, gyötört a féltékenységével, amelyre pedig, Isten a tanum, semmi okot sem szolgáltattam, de azért mégis a férjem volt, akinek meg tudtam bocsátani minden hibáját. Iszonyú lenne őt elveszteni.

— Legyen nyugodt, asszonyom! Még eddig a féltékeny férjek mind hazakerültek. Rendesen csak azok maradnak ott, akik boldoggá tennék az itthonmaradottjaikat, ha hazakerülnének. Ő, becses férje haza fog jönni és önt tovább fogja gyötörni a féltékenységével. De önnek, asszonyom nem ez a bánatja. Pardon, nem úgy értettem, hogy azon szomorkodik, hogy haza fog jönni a férje, hanem úgy, hogy nem azon szomorkodik, hogy elment. Valami más bánata lehet. Én tudok olvasni a tekintetekben. Illetve, ki tudok belőlük érezni bizonyos megsejtéseket. Ön, megengedem, hogy szereti a férjét, de másba szerelmes. Az ön tekintetének a kifejezésében benne van egy szerelmet titkoló asszonyi lélek minden fájdalmas szomorúsága és vergődése.

— Hát legyen benne, ha ez a csacsi benne látja! — gondolta vidáman Gitta asszony és mondta szomorúan, ugy ahogy egyszer még a régi Nemzetiben hallotta Márkus Emmától valami bánatos francia darabban:

— Egy asszonyi lélek minden fájdalmas szomorúsága és vergődése . . .

Gitta asszony megsejtette, hogy a költő úrnak mi kell, hát adta a szerelmi borongóst . . .

— Igen, barátom, én szerettem valakit. Tisztán, ábrándosan, nem is asszonyos, de leányos, álmodozó szerelemmel. Régi emlék; leánykoromban kezdődött s akkor be is fejeződött ez a szerelmi regény. Ha ugyan regénynek lehet nevezni egy olyan szerelmi történetet, melyben nem történt semmi. Halálosan szerelmes voltam egy fiatal joggyakornokba (a papa akkor törvényszéki bíró volt és Béla, mellette dolgozott). Apa is nagyon szerette, gyakran el is járt hozzánk, persze arra senki se gondolt, hogy mi, a két gyerek, komolyan meg fogjuk egymást szeretni. Mikor azután megtudták (mama elfogta Béla egy levelét), hát Bélát kitiltották a házból, engem pedig nemsokára férjhez adtak. A kérőm minden tekintetben megfelelő ember volt: fiatal, jómódú, csinos, délceg férfi — nem is tehettem egyéb kifogást ellene, mint hogy nem szeretem. De, a mama is meg a papa is azt mondták, hogy ez gyerekes felfogás! Évés közben jön meg az étvágy; a szerelem is megjön házasság közben. És nem jött meg! Ma is, vén asszony létemre, — tette hozzá kacérkodva, pózolva a gyerekasszony — ma is csak erről az egy csókról ábrándozom, amit meg nem kaptam. Azt hiszem, azt, aki után csak vágyódunk, azt mindig fogjuk szeretni.

— Meg se csókolta?

— Nem.

— És azóta nem is látta?

— Nem.

— Gyönyörü téma! Már kész is a fejemben a vers, amit írni fogok róla. Édes asszonyom! Sajnálom is, de egyúttal irigyelem is. Egy ilyen szerelem nagy gyönyörüség, még ha okoz is nagy fájdalmakat. Mert mint Arany írta:

> Fájdalom a boldogságnak
> egyik alkatrésze . . .

— Az „alkatrész" szó ugyan nem illik költői alkotásba, de Arany Jánosnak el lehet nézni. Én, részemről, e szót nem szoktam használni . . .

Mikor legközelebb találkoztak, a költő úr elhozta és fel is olvasta az új versét, a „Fehér emlék"-et. Csakugyan nem használta az alkatrész szót benne. Úgy végződött a megható költemény:

> — Betelt vágynál nem többet ér e
> Szűz szerelem fehér emléke —
> A lelkünk templomába téve?
> Egy csók, mit soha meg nem kaptunk,
> Csak vártunk rá, míg meg nem haltunk . . .

— Igen, azt szeretjük egy életen át, akire egy életen át várunk. A legnagyobb szerelmi gyönyörűség a várás! A boldogság küszöbe, az a boldogság. A szobába nem kell belépni. A küszöbön kell maradni. Erről is irtam már verset:

> A szobába, ne lépj be!
> Nem boldog, ki elérte
> már a boldogságot . . .

— Önnek igaza van, Hajnóczy! Ön igazán nemesen gondolkozik.

— Ha szabad kérném, asszonyom, nevezzen csak Tamásnak . . .

— Ön, Tamás, nem olyan, mint a többi férfi! Ön nemesebben gondolkozik s ön át tudja érezni, meg tudja érteni egy női lélek szent érzelmeit és azokat méltányolni tudja.

— Igen, nagyságos asszonyom.

— Mondja: Gitta.

— Óh, Gitta, milyen boldoggá tesz! Lelkem minden rokonszenve az öné! A szívem vérzik, de tudomásul veszem, hogy mást szeret.

— De maga lesz, Tamás, az én legjobb barátom.

Férfi és nő között tudvalevőleg a barátság nem szokott örök időkig tartani. Kivéve, ha a férfi is, nő is túl van már a szerelmi korhatáron. Tamás úr és Gitta asszony azonban akkor még nagyon innen voltak. És eljött ama nap, mikor Graál lovag úr így szólt:

— Eljött az idő, hogy önt, drága Gitta, részesévé tegyem egy titkomnak. Ön bevallotta nekem, hogy mást szeret. Ezért az őszinteségéért cserébe, nekem is be kell vallanom önnek valamit. Fájdalom, nem azt, hogy mást szeretek, mert ha így lenne, nem epedne a lelkem maga után, reménytelenül és bután (hogy rímben tálaljam fel az igazságot), — hanem csak azt, hogy mást szerettem, mielőtt magát megismertem. De mióta itt van, vége annak a másik szerelemnek!

— Óh, én szerencsétlen, aki már nem kárpótolhatom önt a szívemmel, mert az a másé, — hát én miattam lesz ön boldogtalan?

— Legyen nyugodt, azelőtt is az voltam. Én imádtam őt s ő nem szeretett engem. Ez szokott az én rendes sorsom lenni. De jól esett ez a reménytelen szerelem. Ön tehát csak a jóleső fájdalomtól fosztott meg. Azaz, hogy attól se. Mert most meg önért szenvedek.

WEBER HENRIK: CSENDÉLET. Olajfestmény.
Weber Auguszta úrnő tulajdona.

Magyar Művészet
1925. 515. l.

Weber Henrik K.

mely Mátyás királyt a csillagásznál ábrázolja, közepes sikere volt.*

Jelentősebb a már arcképfestőként méltatott Kovács Mihály szerepe a vallásos és történeti kompozíciók terén. Az ő művészete, minthogy halála után özvegye képeinek birtokában maradt gazdag gyüjteményét az egri Lyceum múzeumának ajándékozta, most ott legjobban tanulmányozható. Magasabbrendű alkotásokkal az ötvenes évek folyamában kétszer aratott nagy sikert; egyszer egy Polgárdi számára festett nagyméretű oltárképével, s egyszer Árpádnak fejedelemmé választatását ábrázoló festményével, mely mint műlap nagy elterjedésnek örvendett s bár színpadias elrendezésű ez is, kompozíciójának és színezésének élénkségével előkelő helyet foglal el az ötvenes évek tipikus történetfestési termelésében.**

Már az eddig elmondottak is mutatják, hogy az ötvenes évek folyamában a történelmi festészet mily fokozódó vonzóerőt gyakorolt oly művészekre is, kik eredetileg más irányban indultak. Ezt az ábrázolás e nemének akkori nagy népszerűsége s ezt a népszerűséget az a lelki szükséglet bízta a kitünő rajzolót, Ludwig Geiger bécsi tanárt, hogy készítsen rajzokat Magyarország középkori történetének eseményeiről; a rajzokat 1857-ben szép metszetekben, rövid szöveggel, albumszerű formában kiadták s azok a Vasárnapi Ujság kitünő fametszeteiben kisebbítve a közönség széles köreibe eljutottak, nagyon népszerűekké lettek, tagadhatatlanul befolyásolták történeti festészetünket is, sőt még az iparművészet dekoratív céljainak is szolgáltattak indítékokat.*

Geiger nem volt magyar ember s talán éppen ezért szabadabbnak érezvén magát az addigi magyar történeti ábrázolás hagyományaitól és konvencióitól, új utakat keresett s kétségtelenül szerencsés intuicióval vagy invencióival töltötte ki a középkori Magyarország megjelenésére vonatkozó ismereteink tátongó hézagait. Rajzai hosszú időre valóságos paradigmáivá lettek nálunk a történelmi ábrázolásnak.

Ugyanakkor Vizkelety Béla, ki maga is próbálkozott a történeti festészet terén, a magyar ruhaviselet felkarolásával kapcsolatban tanulmányokat közölt, rajzok kíséretében, különböző képes folyóiratokban a

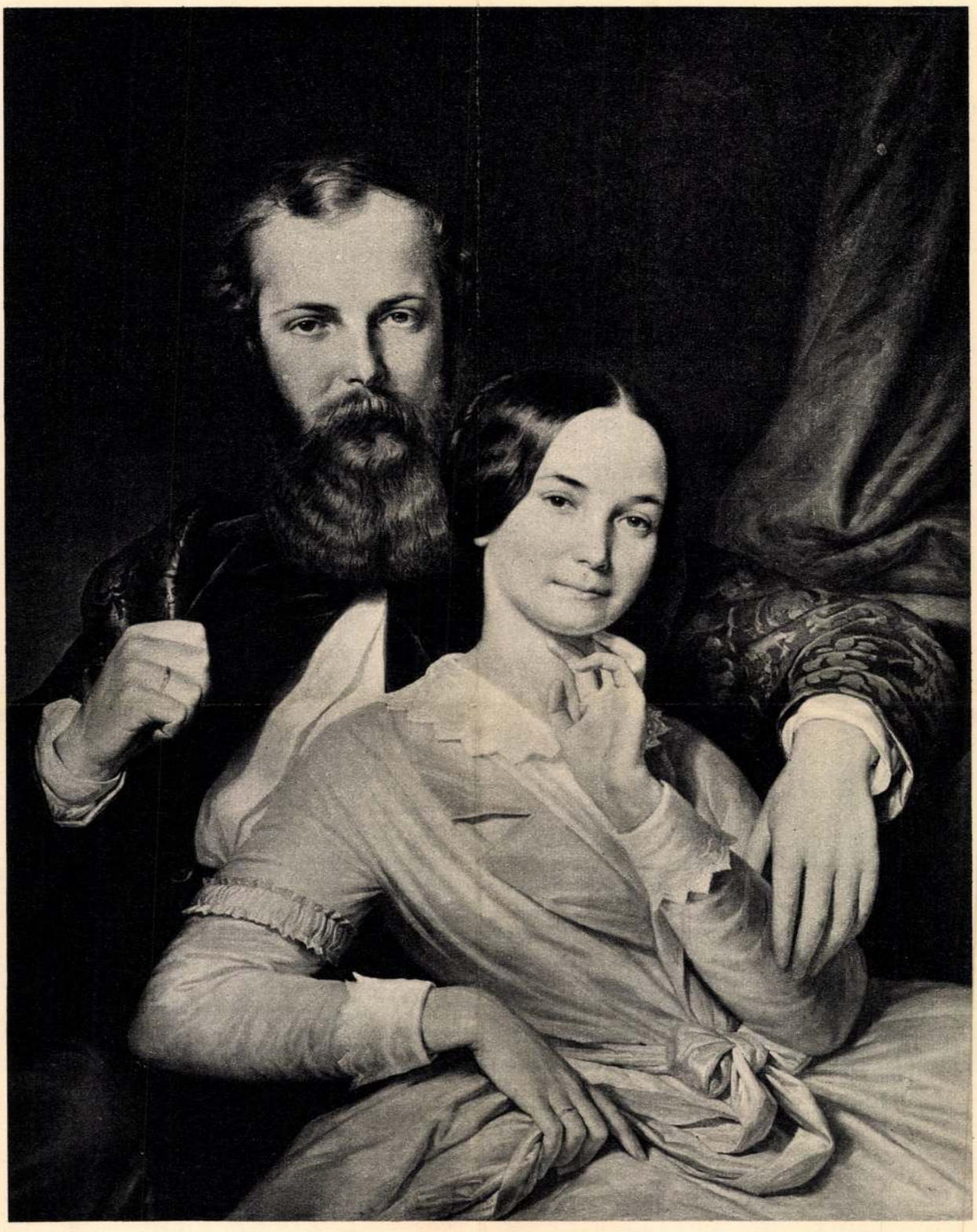

WEBER HENRIK: MOSONYI MIHÁLY ÉS FELESÉGE

Petrovics MM

ZICHY MIHÁLY: ORGIA

Biehn János úr tulajdona

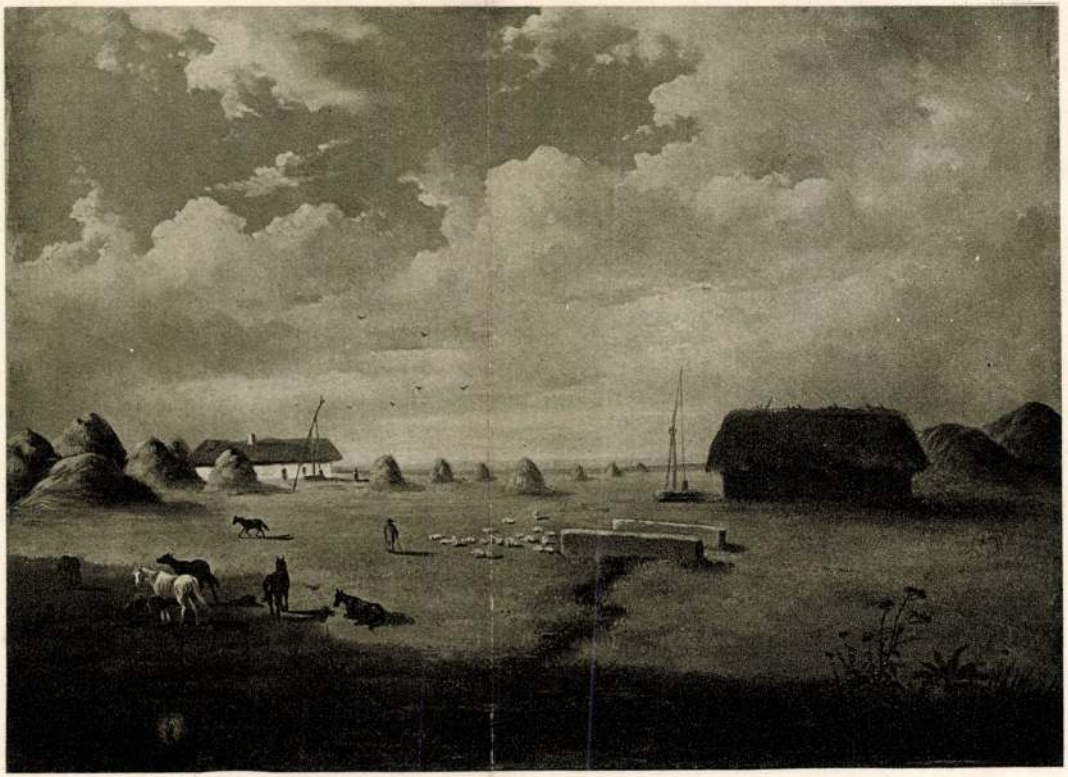

LOTZ KÁROLY: (1833—1904): ALFÖLDI TANYA

Miklós Andor úr tulajdona

WEBER HENRIK (1818—1866): SZÉP ILONKA. 1845

Dr. Péteri Ignácz úr tulajdona

Gerő Ödön. A magyar népöltetkép. Magyar Művészet 1927. 5. 1.

A rövid ideig tartó alkotmányos éra átmenetileg lehetővé tette, hogy a fenti határozattal magukat célnál levőknek gondoló művészek és műpártolók minél több művészbarátot toborozzanak a Társulat létrehozásának érdekében. Az e célból kibocsátott aláírási ívek, sajnos, elégtek.

«1861. évi március 15-én jöttek össze a magukat már aláírt tagok a magyar tudós társaság termében az első közgyűlésre s Barabás Miklóst korelnökül kiáltván ki, Plachy Ferenc felolvasott megnyitóbeszéde után a nyilvános tanácskozást megkezdték.» (A Magyar Képzőművészeti Társulat Évkönyve 1861. és 1862. 6. old.)

Az ugyanez év március 28-iki második közgyűlés megállapította az alapszabályok végső szövegét, megejtette a választásokat, melyek során *a Társulat első elnöke gróf Keglevich Béla lett.* A választások eredményéről s az alapszabályok elfogadott első formájáról az 1861-iki évkönyv bőven tájékoztat. «Igazgató tagokká választattak: *Barabás* Miklós, *Dunajszky* László, *gróf Festetics* Béla, *Harányi* Pál, *Heckenast* Gusztáv, *Henszlmann* Imre, *Keve* József, *Ligeti* Antal, *Orlay P.* Soma, *Rosti* Pál, *Skalniczki* Antal, *Than* Móric, *Telepy* Károly. Még három tagra egyenlően adatván be a szavazatok, ezek új választás alá bocsáttattak, *Pecz* Henrik és *Molnár* József nyerték a többséget. Az így kiegészített igazgatóság azután ön-

WEBER HENRIK: SZÉP ILONKA.

Ever Kmt. 1928.

BADITZ OTTÓ: ANGYALCSINÁLÓ.

MDK

Weber Henrik

Kisleány

Csendélet

Menyasszony

A józsefvárosi templom főoltárképe

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató, 1937.

nov. Mics. 28 l.

arcképe a ~~XXXtx~~Magyar Történelm
kép folyóval c. festménye a ceg

Kostka, Jozef /Stupava, 1912.
Állami dijas. Előbb keramikus r

MDK

Véber Henrik Jestő

kül: Pesten 1818. Kaerglingtől hejdeu Jesteni tanulni, majd 5 évet töltött Bérsben, ahol Kuppelwieser, Führich, Ender, Danhauser és Waldmüllertől tanult. Münchenben 2 évet töltött. Járt Svéicban és Itáliában. 1847 ben hazatért, 1850 újra Itália.

Album 1864. évre a Magy. Hép. Tár. tagjainak.

Ke. D. K.

VEBER (WEBER) Henrik festő
(1818 - 1866)

Történelmi tárgyú kompozíciók, portrék
és tájképek.

Végvári 1958. 284.

Véber Henrik Jerő M.D.K.

Béla választ a korona és hard
között c. hejpét Marastoni József
litografálta

Gerni, A mag. Hőrajz. 1960 180

Neber Henrik festő / M.D.K.

Gejna király fogadást ten a váci
püspökség alapítására
Hunyadi János a vaïnai csatába
Orgyilkossági kísérlet ut. István ellen
c. művelt karastoni József le-
fografálta

Gerni, A meg. lőrajz. 1960 181

Veber Henrik, festöm. MDK

a képekbölött itélö mübizottmány ez idén a kö
vetkezö egyleti tagokból álland: Veber Henrik

Tárház. -A müegylet ez idei elsö választmányi ülése
Vas.Ujs. 1859. 309.1.

Véber Henrik

„Szép Ilonka" c. festménye szerepel a
„magyar táj és életkép" kiállítás
a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság 1927 I. 14

Téber Henrik

„Szép Ilonka" c. festménye szerepel a „Magyar genre és tájkép festészet" c. kiállításon a hűcsarnokban

Pesti Hirlap, 1927 I. 13

Véber Henrik

Gyermekszoba, of.

M.táj- és életképfestő. 19-20. sz. eleje.

1927. jan.

Véber Henrik

Szép Ilonka, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

Véber Henrik

Gyermekszoba

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 29.1.

M.D.K.

Weber - Maraston:

Hunyadi János a varnai csatában

Repro.

M.M.M. Évkönyve 1952. XV - Képtábla.

MDK

Weber Henrik

Önarckép

Arckép

Szép Ilonka és Mátyás király

M. Biedermeier kiáll. képes térgymutató, 1937.nov.
Mücs.

2 & l.

Wéber Henrik

Budapesten született, történelmi képviselő volt, Budapesten élt és ott is halt meg.

M. 929. XI. 12.

Wéber Henrik MDK

Női arckép 1842.o.v.58x44 cm.

Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm.Gyüjt.kiáll.

M.D.K.

Weber Henrik festő

Müvei között népviseletben ábrázolt olasz nőalakok

Telepy Katalin: Telepy Károly 100 év előtti olaszországi vázlatkönyveiről 177.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Weber Henrik

Nő tejmás i. műve /szepró/
a pévsi muzeumban van

Romváry Ferenc: Multnázadi
festmények a pévsi muzeumban

Jelenkor 1967 7-8 n. 734 old.

Nebes Xavér Ferenc festő

Multnázadi festő. Művei vannak a pécsi muzeumban

Romváry Ferenc: Multnázadi festmények a pécsi muzeumban

Jelenkor 1967 7-8 n. 734 old.

Wéber Henrik (1818-1866)

Mályás Király bevonulása Budára.
„H.Weber 856": tus, lok, 670×583
mm. Ltn.: 1933-2499.

Magyar rajz és akvarell a XIX. és a XX. században. Katalógust bev. Dekuacher Anna. Bp. 1959.

23

Weber Henrik

A művén felesége. „Weber H. 859". arv. 177 x 150 mm.
Ltr.: 1955-5384.

Mapa rajz és arvarelt. – XIX és a XX-ik szeradban. A Zatalójust bevezette Oelmacher Anna.
Bp. 1959

25

Weber Henrik

„Bignio Lajos" olajfestménye.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század, Budapest, 1966. Katalógus. 27 l.

Weber Henrik festő

M.D.A.

1818-1866
Mosonyi Mihály és hitvese, repr.

Szépművészeti Muzeum 1906-1956. Bp. 1956. 232.kép

259.1.

M.D.K.

Weber Henrik festő

Müve Petrovics igazgató vásárlásaként kerül a Szépmüvészeti Muzeumba

Mosonyi Mihály zeneszeező és hitvese.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956, 174.l.

Weber Henrik festő M.D.K.

1818-1866

Müve az uj szerzemén ek között

Olasz nő, 1845-47, repr.

Bodnár Éva: Néhány reformkori uj szerzeményünk

A MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Weber Henrik festő M.D.K.

1845, Velencében festett önarckép,

Nápolyi nő,

Romagnai asszony,

1845-47 között járt elöször Olaszországban.

Velence, Firenez, Róma, Nápoly,

Bodnár Éva: Néhány reformkori uj szerzeményünk. 174.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

M.N.G.

Weber Henrik festő

1818-1866

Népviseletben ábrzolt olasz nők az uj szerzemények között.

a MNG-ban: Mosonyi Mihály zeneszerző és felesége kettős arcképe,

Pest polgár portréja,

Salamon király a börtönben,

Bodnár Éva: Néhány reformkori uj szerzeményünk 172.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Sp.1961.

Weber Henrik festő

Szerepel a biedermeier kiállítás a hűcsarnokban

Pesti Lloyd 1937 XI. 28

Weber Henrik

Szerepel a Biedermeier kiállításban a hűcsarnokban

Lyság 1937 XI. 28

Weber

Szerepel a magyar Biedermeier
kiállításon a Műszarnok van

Nemzeti Csiszg 1937 IX. 12

Wéber Henrik

~~A reformkor~~ Az első tervekben a reformkori törekvések ... kaptak helyet, ahol is a polgárosulás... térhódítását figyelhetjük meg... Balassa Ferenc, Héra János Alajos, Wéber Henrik stb. ad még ízelítőt a korabeli magyar életről és típusairól.

Pogány Ö. Gábor, A Magyar Nemzeti Galéria (vezető) 15-16. l.
Budapest 1965

Egyes sz. cédula.

M.D.K.

Weber Henrik

Elvégezte a bécsi és müncheni akadémiát, bejárta Olaszországot, s 1846-ban a fővárosban telepedett le, "...ahol a müvészet arczképek festéséből állott, ez adott kenyeret, s az ambiczió kielégitésére pedig történeti müveket állitottak ki a pesti müegylet tárlatán" -irja dr. Lázár Béla: "Wagner Sándor müvészete" c. beszámolójában. A továbbiakban elmondja: első képe "Hunyadi Mátyás bevonulása Budára", a második "Hunyadi János halála".

Magyar Salon, Bp. 1899. október
161-174. lap

Kettes sz. cédula.

M.D.K.

Weber Henrik

"A forradalom után...1854-ben bibliai kompozicziójával, "Rebeka a kutnál" c. alkotásával tünt fel."
1855-ben, harminchét éves korában "hirnevének delelőjén"- van.
Wagner Sándor Weber Henrik tanitványa volt.

Magyar Salon, Bp. 1899. október
161-174. lap

M.D.K.

Weber Henrik,festő

Telepy olasz népviseletes,stb.képei és nő alakjai rokonok az ő ábrázolásaival. 557.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

Weber Henrik

Lerepel a magyar biedermeier kiállításon a Műcsarnokban

Pesti Napló 1937 XI. 28

Weber

Szerepel a magyar biedermeier
kiállításon a Műsarnokban

Magyarság 1937 X. 10

Weber

Kerepel a Magyar Biedermeier

kiállításon a Műsarnokban

Pesti Hirlap 1937 X. 15

Weber

Szerepel a magyar biedermeier

kiállításon a műcsarnokban

Nemzeti Cyság 1937 XII. 1.

Weber

Szerepel a magyar biedermeier kiállításon a hűsarnokban

Nemzeti Lyság 1937 X. 10.

MDK

Hanfstaengl, Franz/1804-1877/, gróf. Weber Henrik /1818-1866/ f.m. után.

Mátyás király bevonulása Buda várába.
Színezett körajz.

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 22.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Csendélet. Weber Aug.tul. Repr.

Magyar Müvészet. 1925. 515.l.

MDK

Wágner Sándor, festöm. tanára
Weber Henrik festöm.

kinek "történeti képe "Mátyás király bevonulása Budára" eléggé ismeretes.

Szécsy Károly:Magyar festök. - Wágner Sándor.
Vas. Ujság.XXVII.évf. 32.sz. 1880. aug. 8.

MDK

Weber Henrik festőm.

Tamás E: Séta a Tört. Arcképcsarnokban. Kis Ujs. 1950. szept. 24. 6 l.

Wéber Henrik festő M.D.K.

körajzait Patahy könyomdájá-
ban sokszorosítottáll

Gerszi, A magy. körajz. 1960 73

Weber Henrik festő M.D.K.

~~litográ~~ zsánerfigurái emlitve

Gerszi, H magy. körajz. 1960 56

Weber Henrik festő M.D.K.

Vázlatok hagyarhon népéletéből c. Ziadvány rajzainak egy részét készítette.

Gerszi, A magy. körajz. 1960 94

MDK

Weber Henrik, festö

1830-as évek elején követte Ferenczy I.irányát s történelmi tárgyu képet festett. /De sokkal szerényebb tehetséggel!/

Pogány Ö.G.: A szobrászat a 19.sz. első felében. Bp. 1939 ?. 32-33.l.

Weber Henrik festő M. D. K.

Az Ornág tüzében a hagyar történel mi vízlatok rajzait – saját Zomyo Zicióit – rajzolta köre

Gerni, A magy. Mőrajz. 1960 93

Weber Henrik festő

M-12 K.

1852 ben „hátyás bevonulása Budá-
va" c. képét litografálták

Gerszi, A magy. körajz. 1960 89

M. O. K.

Weber Henrik festő

képeit gyakran litografálták
Szigetvár végpercei c. műve Feder-
le kőrajzában jelent meg.
1864 ben sokszorosították Salamon
király fogsága c. képét

Gerevich, A magy. kőraj. 1960 93

Weber Henrik festő M.D.M.

rajzai után készült kőnyomatok vannak a Hasai vadászatok é' Sport c. albumban.

Gerevi, A magy. kőnyaj. 1960 100

MDK

Weber Henrik

Tört.Képes. műtárgyainak lajstroma. Bp. 19o7.

lol, 122, 195 l.

MDK

Weber Henrik fertő

1870. Több képét a KT rovsolásra megveni.

MDK-A-I-1/558.

MDK

Weber H(enrik) festő

1869 „Arátári menet" c képét tulajdonosa, Stekl József átengedi a KT-nek nyugdíjalap számára

MDK-A-I-1/499

Weber Henrik /1818-1866

MDK

Repr.:

19. Hunyadi János a várnai csatában. 1860 után
lit. Szépm. Muz.

Aradi Nóra: Száz kép a magyar történelemből.
BP. 1955.

MDK

Weber Henrik

Szép Ilonka, festm. repr.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

MDK

Weber Henrik

A Weber-család, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

9 l.

MDK

Weber Henrik

Játszó gyerekek, festm.

Leányka arckép, "

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

28 l.

MDK

Weber Henrik

Szép Ilonka és Mátyás király, festm.

Ujságolvasó, festm.

Mosonyi Mohály és neje, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov. 28 l.

MDK

Weber Henrik

A józsefvárosi templom főoltárképe, festm.

Önarckép, festm.

Arckép, "

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

28 l.

MDK

Weber Henrik

Csendélet, festm.

Menyasszony, "

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

28 l.

MDK

Weber Henrik

Arckép, festm.

Női arckép, "

Kisleány, "

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

28 l.

MDK

Weber Henrik, 1818-66.

Fiatal leány fezzel

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov. 44 l.

Weber Henrik festő

M. D. U.

Lutz U. egyik mestere.

Gerecze P.: A pécsi ukrégyházi és falfestm.
Utmutató ... Pécsek 1891, 85

Wéber Henrik festő

M. N. K.

1818 - 1866

litografiái felsorolva:

Gerni, A magy. könyv. 1960 215

MDK

Wéber Henrik, festö
1818-1867

Menyasszony.
Judit és Holofernes.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. A nagy uttörö mesterek gyüjt. kiáll. OMKT-Mücsarnok. Kat. 8,9.1.

MDK

Wéber Henrik

Női arckép, of.

Fezes nő, "

Salamon király, of.

Reformkor művészete. Főv. Képt. 36. kiáll. 1948. jul.
11. 1.

MDK

Wéber Henrik, festőm.

Végvári Lajos előszava. Reformkor művészete.

Föv.közpt. 36.kiáll. 1948. jul. 6.l.

M.D.K.

Weber Henrik /1818-1860/

39. Kisleány, karján virágkosárral

"A gyermek a müvészetben" Kiáll. tárgymutatója 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Trs Társulat Bp. 7. l.

MDK

Weber Henrik festö
1818-1866

Nöi félakt. Olf.

Árverési Közlöny. Bestm., rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 45.l.

Weber Henrik, Pest MDK

Gundel-dij

1837. 1.dij.

Bécsi képzőm. akad. magyar ösztönd. névsora
Fleischer Bécs. lol. 1.

MDK

Weber Henrik, 1818-66

Mosonyi Mihály és felesége

Salamon király a börtönben

Magy.Művészet 1800-tól. Szépmüv.Muz. 1949.

6. 1.

Weber Henrik

Szabó Júlia: A XIX. sz. festénete Mon
Bp. 1985,

18, 19, 27, 163 (120-kép), 164 (123-kép)
168-169 (127-kép), 170 (128-kép)

MDK

Weber Henrik, 1818-66.

Mosonyi Mihály zeneszerző és felesége arcképe

Uj szerzemények kiáll. Szépm.Muz. 1918. okt.

7 l.

MDK

Wéber Henrik, 1818-1866.

Zrinyi Ilona felgyujtja a puskapo ros hordót, of.

III.Béla fogadást tesz a váci püspökség megalapitására, of.

Ernst Muz. aukc. Árv.Közl. 1.rk.sz. 1939. jan.

48 l.

MDK

Weber Henrik, 1818-66.

A menyasszony

Ernst Muz. Sz. auko. 1934. dec. 23 l.

MDK

Weber Henrik, 1818-66

Női félakt, of.

Árv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 24. l.

MNK

Weber Henrik, 1818-66

Utcai táncosok, of.

Árv. közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 24. l.

M. D. U.

WEBER A. építén

Bp. Bródy Sándor u. 4 (1875–1876.)

" Múzeum körút 4. Egyetemi ép. (1882)

Gerő László – Építészeti stilusok

Bp. 1957. 118. l.

122. l.

MDK

Wéber Henrik

1819-1866

"Mosonyi Mihály és felesége"

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

16.1.

MDK

Weber Henrik festő, Pest

Rebeka a kutnál, 1854
Olasz táncz, 1859
Szerelemdalnok, 1860
V.Ferdinánd, 1858
A hiv őrző, 1853
Huszár, 1853

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Müegylet vásárlásai. 1853-63. Kézirat

MDK

Weber Henrik, 1818-1866.

Campagnai táncosok, festm.

Ernst Múz. 51. suk. 1935. márc.
22 1.

Weber Henri festő M.D.K.

említve:

Dudumi Demeter: Perter Briefe über Literatur, Kunst, Theater .... Pest 1856, 64,

MDK

Weber Henrik, 1818-1866.

Férfi arckép, olaj
Női " "

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. 12 l.

belül 6-7 kocsira valót a k
szinüleg az eszterházai kas
A következő évben Jacoby Ki
faragómesterrel tárgyaljon
Rahier robotban akarja elsz
kastélynál befejeződnek a m
számadásait Jacoby vizsgálj
kat s a végzett munkát ell
dásokat jóváhagyólag tudomá
Jacobyra még egy igen szép
kell egyeztetnie épitészeti
vel. A sarródi templom düle

MDK

Wéber Henrik

1864-i mülap-pályaratra küldi

„Salamon fogsága" c fertmányát, s a hőraje elhánitását is vállalja.

MDK-A-I.-1/207.

MDK.

Weber Henrik

1864. „Magyar nemes Mátyás korából" c. képét a KT-nek eladja.

MDK-A-I.-1/196.

Weber Henrik festőművész
Magyarországi viseletek
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása.
1907 február

95. l. 268. sz. — Tört. Főcsoport, I. f.
102. sz.

MDK

Weber Henrik

repr.

Olasz nő

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

MDK

Wéber Henrik

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

Weber Henrik

Hunyadi János halála

Pogány Ö. Gábor: A magyar nemzeti Lipszőnüvészet Zielekulcsa.
MTA II. Tdn.-tört. Tud. Ont. Közl. XI. (1961)

363. l.

MDK

Wéber Henrik

A Magyar Nemzeti Galéria, 1965.

MDK

Weber Henrik

Hungaria

Ernst Muzeum aukciói 43. sz. /1929/. 44.l.

MDK

Wéber Henrik

Magyar történeti jelenet, of.

Ernst Muzeum aukciói 46. sz. /1931/. 47.1.

Weber Henrik MDK

Salamon király fogsága, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Weber Henrik MDK

Mátyás király bevonulása Budára, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Weber Henrik, festöm.
1818-1866

Női félakt. Olf. -

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 55.l.

Weber Henrik MDK

Magyarországi viseletek, vizf.

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és
és grafikai müvek nemzetközi kiáll.

M.N.K.

WEBER Henrik festő
(Veber)

Dinnyevásár a pesti dunaparton
Szegénysép a pesti lacikonyhán
Kirakodóvásár Pesten

Végvári 1958. 50.

Weber Henrik
festő

M.D.K

Berkovits Ilona: A magyar munkásnaptár mitszete és Than Mór.

M.M.M. Évlönyve 1952, 74 l.

MDK

Weber Henrik

Olasz nő, o.

Olasz nő, o.

Idős olasz nő, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

M.D.K.

Weber Henrik festő

Idős olasz nő, 1845-47 k. repr.

Bodnár Éva: Néhány reformkori uj szerzeményünk

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

MDK

Weber Henrik

újságot olvasó pesti polgára szerepel a Magyar Nemzeti Galéria első kiállításán. (más adat nincs.)

A. T.: Ma nyílik a Nemzeti Galéria. Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 43. sz. [1. l.]

M D K

Weber Henrik

Hunyadi János halála, festm.

Mátyás bevonulása Budára, festm.

Salamon király a fogságban, festm.

Ferdinánd király megkoronázása Pozsonyban, festm.

Lyka Károly : Történeti festészetünk az elnyomatás korában. Uj Idők 1942.nov.7. 45. sz. 1.

Wéber Henrika festő

Magyar Nemzet · VI · 1950 okt 6 · 5 l.
Végvári L.: Magyar grafika

Weber Henrik
festő

M.D.K

Salamon király fogsága"

"

Gerszi Ferenc: A magyar történelmi litográfia
M.M.M. Évkönyve 1952, 61 l.

Weber Henrik

Magyar Grafika

Magyar Nemzet
1950.VI.é.233.sz.
Széch.Kvt.

Végvári Lajos

Weber Henrik
festő

M.D.K.

Genthon István: A magyar történelmi litografia
M.M.M. Évkönyve 1952, 60 l.

M.D.K.

Wéber Henrik
festő

„Ozsyjlhossági kísérlet Szent István ellen".

Gerszti Terér: A magyar történelmi litografia
M.M.M. Évkönyve 1952. 60 l.

M.D.K.

Weber Henrik

festő

Buda halála"

"

Gerszi Terézia: A magyar történelmi litografia

M.H.M. Évkönyve 1952, 60 l.

M.D.K.

Weber Henrik

festő

„Hunyadi János a várnai csatában"

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litografia

M.M.M. Évkönyve 1952, 60 l.

M.D.4

Weber Henrik
festő

Saját kompozicióit litografálta.

Garzó Tibor: A magyar történelmi litografia
M.M.M. Évkönyve 1972, 60l.

M.D.K

Wéber Henrik
festő

Az „Ország Tükre"-ében az illusztrációkat közre rajzolta.

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litográfia
M.M.M. Évkönyve 1952. 59 l.

Weber Henrik festő

1818 – 1866

M.D.K.

Münchenben tanult.

Maga és felesége arcképe. Nemz. Gal.
Pesti polgár Nemz. Gal.

Kampis, Magy. művt. Bp. 1960 494

MDK

Wéber Henrik, festö.
/1818-1866/.

Török és magyar vitéz harca. Karton.

Fiatal férfi arcképe. Jelezve. Of.

Ernst Muzeum aukciói. 52. sz. II. rész.
1935 nov. -Képek. Kat. 24.l.

M.D.K.

Weber Henrik

Alkotása szerepel a Balassa fivérek gyüjteményében, amelyről "Több mint száz kiváló festmény van a Balassa fivérek birtokában" cimmel számol be a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juli 8-14. XVIII. évf. 28. sz. 106-107. lap.

WEBER HENRIK/1818-1866/

festményében kigunyolta a maradi,reakciós pesti kispolgárt,aki német lapokat olvas s nem törődik a nemzet égető kérdéseivel.

Végvári Lajos:Munkácsy Mihály/1844-1900/ Bp.1955.

Weber Henrik

festő

Nemz. Képcsarnok alapító tagja

Fejős J.: A Nemz. Képcsarnok Alapító Egy. tört.
Művészettörténeti Értesítő 1957 II évf. 1 sz.
44. l.

Weber Henrik, festöm.
szül. 1818.Bp., 1866.Bp.

353. XXXX Férfi arczkép.

37e. Mátyás király kalandja 35.1.

Műcs. - A bp.-i Orvosszövetség Mű-kiállitása. 1902.
Kat. 34.1. és 35.1.

Weber Henrik MDK

Férfiarckép

Műcsarnok 1902.
A bpi. Orvosszövetség Műkiállitása

MDK

Weber Henrik festöm.
1818-1866

Női félakt. Olf.

Utcai táncosok. Olf. Jelzett.
Illusztrálva a IV. táblán.

Árverési Közlöny. 1936. 1. rk. sz. Kat. 24. l.

Weber Henrik festő M.D.K.

/1818-1866/

Münchenben tanult.

Maga és felesége arcképe.

Pesti polgár.

Csapis Antal: A képzőművészetek története 703.1.

A Kultura Világa Bp. 1963.

Magyar Müvészet 1927.5.o Kerényiné

Weber Henrik /1818-1866/:Szép Ilonka.
1845.

Péteri Ignác tull

Magyar Müvészet 1925.515.o. Kerényiné

Weber Henrik: Csendélet.
olf.

Magyar M üvészet. 1925. 5o7. o. Kerényiné

Weber H enrik: Mosonyi Mihály zeneszerző
és felesége.
olf.

W e b e r H e n r i k /1818-1866./ A 30-as évek második felében a bécsi,a 40-es években a müncheni akadémián tanult,ahol Cornelius és Kaulbach voltak mesterei.Az 50-es években tért naza.Ettől kezdve számos arc- és népéletképének kőrajza jelent meg a korabeli folyóiratokban és albumokban.A kőrajzokat részben maga,részben mások,igy Marastoni József készitették.Fontosabb kőrajzai: Br.Prónay"Vázlatok Magyarhon népéletéből,Pest 1855" c.müvében : Oláh fuvarosok,Népviseletek /oláhok,magyarok,tótotk,németek/,Kocsmai jelenet,Pesti Dinnyevásár,Lakodalmi menet;Br.Prónay Vadász-Albumában "Lovak" c.képe; Az Ország Tükrében /Marastoni kőrajzai/: Géza fogadást tesz a váci püspökség alapitására, Hunyadi János a várnai csatában, Orgyilkossági kisérlet Sz.István ellen,"Korona és Kard", "Szapáry bosszuja" regényillusztrációk,stb.-Az 50-es évek elején Olaszországban járt,ahol megfestette "Mátyás király bevonulása Budára MCDLVIII.évben" c.képét,amely 1853-ban a pesti Müegylet mülapjaként is megjelent.- Bibl: Főnebbi folyóiratok és albumok.-Fő v.Kvt.B.769/119.- Művészet II,IX.-

X

1/

Weber Henrik

Műveszeti lex. 828 l.

Weber-i Antal építész, szül. 1821; megh. 1888. Budapesten. Bécsben tanult, azután sokat épített Budapesten olasz renaissance stílusban. ~~[illegible]~~ Több művei: Az üllői úti klinika közép-épülete, az angyalföldi elmegyógyintézet, a tud. egyetem épületének nyb utcai része, a nyb egyházkozség vaci-utcai háza stb.

2. Xav. Ferenc, festő, szül. 1829 III. 25 Pécsett, megh. 1887 XII. 28. Münchenben. ~~[illegible]~~ Itt tanult s utóbb itt is telepedett le. Történeti, egyházi és élelkepéket festett.

3. Henrik, festő szül. 1818 V. 24. Pesten, megh. 1866 V. 14. u. o. A bécsi és münchen. akadémiákon tanult, 1845-től Olaszországban, 1852 Pesten működött. ~~Történeti, [illegible]~~ Több művei:

Matyás király a juhászszövel a budai hegyeken, Oroszlánok,

F Matyás bevonulása Budára, V Ferdinand a Királydombon Pozsonyban Mosonyi Mihály és felesigének archeje.

F David János az életmentő huszár

AUGUSZTUS
25

Mátyás király beoomulása MCDLVIII. évben.

A pesti müegylet tagjainak 1853. –

1. [Zebr.] Rajzolta Webel Henrik Pesten. –
Köve metszette Haufstaengl Fr. –

Föv. Kvt. B.769/119. –

Webel Henrik

Webes Henrik festőművész. (1818–1866.)

olajfestmény. Vakon. Önarckép. 1845.

M. Tört. Képes. Kat. (1922.) 408.

Webes Henrik

Weber Henrik

Az első magyar független felelős minisztérium.
1848 márc. 15.
Rézmetszet. Fenti rajza.
Tyroler metszete.
Kis folio.

Wöbe H

Hwyad: Lázsló lefe-
pezése rajz-

Ernst

Vasárnapi Ujság XIII.
1866. I.21.- 28.1.

Zakariás

Ferenc József bevonulása Pestre, 1865.dec.12.-én.
Egészoldalas fametszet, Weber Henrik rajza után.

Weber 2c

Pesti d innyevásár. Weber rajzáról készült szines kő-
nyomat. 28 x 19.5 cm. Arnz & Comp. in Düsseldorf. - Kremmer: A régi
...354.sz. -

Piaci kép a régi Széna téren /Kálvin tér/ Szinezett
kőnyomat, bal sarkában "Veber" jelzéssel. - Főv.Muz.Kat.55.

y Daun, etc, etc.
at. 4.°

in Ungarn.

yomat

z. Kir.
tt. Li-

Weber Henrik, Pesten. Hunyadi János.
Kapistran barátja karjai közt,
á sz. Vacsora elfogadása után
meghal.
p. Nüegylet 1844. olajfv. 56.

Weber Henrik

Weber H

Gerä fogadást tesz a
vaczi egyhár alapitá-
sajá. olaf.

Ernst

Veber H

Szapary Péter boszuja-
kojat sajta alapnyom-
folio.

Rajz és metsz. ~~[illegible]~~
Veber H.

Weber Henrik

Mátyás Király bevonulá
za Buda várába
MCDLVIII évben

A pesti műegylet
tagjainak 1853 évi
Könyvt, nagyfolió
sarga alapszinnal
Rappolta Weber H
Körenetszetta
Hanfstaengl Fr.

Az eredeti rajz a tört lapos rajz [illegible]

Weber

Balogh Peter ink
h. Superintendens
(alázás)
Kozak, ks folio
Kore raji Weber
(1860)
Fest György (i?)

Weber Henrik

a Pesti Műegyletben kiállított és elkelt művei

Halála után kiállított művei a Műcsarnokban

Aukción szerzett művei

† Kisorsolás céljából megvette a műegylet, s megnyerte Klinkart Frigyes Munkácson

A pesti műegylet 1853. évi augusztus – szeptemberi Kiállításán: A hív őrző", olajf.; (280 ft); — Szent György, olajf.; Vrányi György tulajdona. A szeptember – októberi kiállításon: Paraszturdvar, olajf.; (45 frt). A deczember – januári kiállításon: David János, a Miklós császár nevét viselő" cs. k. huszár ezredből, 1845. szeptember 13-án hadgyakorlat közben megmenti egy gyermek életét", olajf.; Dőry Vincze tulajdona. A műegylet 1854. évi kiállításain: (május – junius) Rebeka a kutnál, olajf., (200 p. frt.)† 1855-iki kiállításain: (febr. – márcz.) Nep. Sz. Jánost a pórszlók a Moldva folyóba vetik, olajf., oltárkép.

913–914. Ismeretlen festő. Weber Henrik

A XIX. századból.

913. *Weber Henrik.*

Vállig látható, szembe néz. Jobbról elválasztott haja, szemöldöke, bajusza és szakálla barna, szeme szürkés. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendőt nem visel, kabátja világosbarna. Jelzése a jobb váll felett: »*Venezia 845*«.

Lemezpapir, méretei 35·3 : 26·9 cm. — Lelt. sz. 913. — Értéke 100 K. — Guda Döme ajándéka 1901 augusztus 8-án (453–901). — Bejelentetett 1902 május 3-án (391–902).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1907: VI. 9. *Weber Henrik:* Weber H. festőművész.

Weber

Lisa

Book 57

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi min'a

Weber (Henrik?)

laid

Kremnegi Bp 34 l

ügyfeleinek különösen kedvezett a szerencse, mert a közel-
vő nyereményen felül **a 300.000 pengős nagy jutalmat,**
a 100.000 pengős főnyereményt is nálunk vásárolt
ncsés vevőinknek ismételten kifizettük.

ysorsjátékon az elérhető legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

1.000.000 pengő

l a m. kir. osztálysorsjáték, mely egyedül nyujt lehetőséget
gel nagy tőkét nyerhessünk.
is boritók a szerencséről közismert **TÖRÖK BANKHÁZ** *sors-*
rtalmazza és **TÖRÖK** *sorsjegyeinek népszerűsége indokolja,*
erencseszámot a mellékelt levelezőlapon **sürgősen,** *de legkésőbb*

folyó év április hó 12-ig

z eredeti sorsjegyet b. címére mielőbb megküldhessük.

vatalosan megállapitott I. oszt. vételárak:

orsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
4.—	P 12.—	P 6.—

ényben, hogy a sorsjátékon részt vesz s ezáltal lehetővé teszi,
ények egyikét Önnek kifizethessük, vagyunk

kiváló tisztelettel

sorsjegy nyer!

si esélyek!

TÖRÖK A. és TÁRSA
BANKHÁZ RT.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3.

Weber Henrik
~~Veber Henrik~~ +

Münsarnok

1927. magyar tány.
509, 521.

l.
Weber alatt!

Kisfaludy - terem a sinnegi muzeumban

VIII. 176.

Weber Henrik

1840 pesti diák.

Gyermek szoba, olajf.

L 1840.

Nürnberg III. 113.

Weber Henrik

Jestö

1840 pesti kiällitäson: Gyermekszoba
(68 sz)

A pesti szüvészeti egyesület. Athenaeum 1840. II. 16. l.

A cs. és kir. ik hadtest

parancsnokságnak

az I-hez

A folyó évi hó ról

szám alatt felleryeszlett iratokat,

azzal küldöm /: alatt vissza a /: czím-

nek :/, hogy az 188... évben szülelett

. . . . . illetőségű

. . . . . sorozójárás /

: 190... évben . . . . . sorszám alatt

besorozott, s családi tekintetből a

közöshadsereg / honvédség póttartalékába áthelyezett

helyett kért pótlegény kiállítását nem en-

gedélyezem, "mert":

/.

Weber Henrik Pest

1843. mügl.

Amor és Psyche.

Olaszt

L

Weber Henrik Pesten

1844 - nüegelet.

Hunyady János halála.
Megyerte Mossig Ferenc.
olajf.

Görög nő. olajf.

István gyözedelme
Kupa felett.
c. rajz.

L

Weber Henrik

Pesten

1845 pesti kiáll.

Mátyás király a juhász-
növel a budai he-
gyeken, olajp.

Ibicus darvai, karton-
rájz.

L 1845.

Konstantinápoly V. 29.

Ueber Henrik
Pester

1852. megjelt.
Oroszlanok. olaszt
tamlung természet után

Salamon király a fog-
sagban. olaszt
Fuch Rudolf tulajd.

L

Weber Henrik Pesten!

1853. aug. - szept. kiáll. Müegylet.
A hív őrző, olajf., 280 frt. — Szent György, olajf., Vrányi György tulajd.

1853. szept. - okt. kiáll.: Parasztudvar, olajf., 45 frt.

1853. nov. - dec. kiáll.: Mátyás király bevonulása Buda várába 1458-ban, körajz W. műve után Hanfstängel F.-től, a Pesti Müegylet műlapja 1853-ra.

1853 dec. — 1854. jan. kiáll.: Dávid János, a Miklós császár nevét viselő cs. k. huszárezredből 1845. évi szeptember 13-án a hadgyakorlat közben egy gyermek életét menti meg lélekjelenléte által, olajf., Döry Vince tulajd.

1854. máj. - jun. kiáll.: Rebeka a kútnál, olajf., 200 frt.

1855. febr. - márc. kiáll.: Nep. szent János a poroszlók által a Moldva folyóba vettetik, oltárkép, olajf.

Lamberg Károly gróf gyűjteménye V. 42.

Weber Henrik Pesten 2

1856. máj.–jun. kiáll.: Aratási menet, olajf., Stekl József tulajd.

1859. febr.–márc. kiáll.: V. Ferdinánd a királydomban Pozsonyban 1830-ban, a műegylet 1858. évi műtárjának próbanyomata, Charpentier A. kőrajza W. műve után.

1859. jul.–aug. kiáll.: V. Ferdinánd a királydomban Pozsonyban 1830-ban, olajf. — Olasz tánc, olajf., 150 ft.

1860. jun.–jul. kiáll.: Szerelemdalnok, olajf., 120 ft.

1860. okt.–nov. kiáll.: Esküvői látkép, olajf., 95 ft.

1863. szept.–okt. kiáll.: Zarándok, olajf., 110 ft.

Görgei Judith III. 22

Weber

1853. szept. okt.
Parászt udvar, olaszf. 45 fr.

A nagylet 1853 évi mutatja.
Mátyás Eiraf dísze bemene-
te Budavárába
köre rajzolta Hanfstängelt.

1853 decz. jan.
David János, olasz Dóry Vincze
Anlegd

Webs Henrik

1854. máj. jun.
Rebeka a Rutnál, olajf.
200 pfrt
megvette a nincsylet 200
fstért megvette Klinkart
Frigyes Munkácson

1855, febr. márc.
Sz. Nep. János a pároszlók által
a Moldava folyóba vetetik
Oltárkép

1856. máj. jun.
Aratási ~~[illegible]~~ menet, olajf.
Steckl József tulajdona

1853. aug. sept.
A hiv örzö, olajf. 280 frt
Szt. György, olajf. Vranyi György
fordít tulajd.

Weber Henrik

Pesten.

1844-ben Hunyady János Kapisztrán barátja karjai közt a N. varsova elfogadása után meghal c. képét 90 frtért megvette a műegylet.

PMEvk. 1853-ra. 28. l.

1852-ben Oroszlányok c. képét 160 frtért megvette a Műegylet a N. Museum részére.

u. o. 48. l.

1853-ban Mátyás király bevonulása Budára 1458-ban c. műve (Köre rajzolta Hanfstaengl F.) volt a Műegylet műlapja.

u. o. 50. l.

Weber H. által a műegylet számára 1853/54. évi műlapul készitett eredeti ónnyz „Mátyás király bevonulása Budaváraba, a m. n. múzeumnak ajándékul adatott.

PMEvk 1854-re. 6. l.

1855-ben Rebekka a kútnál c. képét 230 frtért megvette a műegylet.

u. o. 18. l.

Szabadkőművesláda, Spinčh János
Zalai alispáné VI. 151.

Weber Henrik

1857-ben festi V. Ferdinánd a királydomborn Pozsonyban 1830. évben c. olajfestményét a műegylet 1858. évi műlapul választotta s a művészt 1200 ft-tal jutalmazta.

PMÉvk. 1857-re. 4. l.

1859-60. Olasz tánc c. olajf. 120 ftért megvette a műegylet.

PMÉvk 1859-re 20. l.

1860-61. Szerelemdalnok c. olajf. 100 ft. megvette a műegylet

PMEvk. 1860-ra. 16. l.

1863-4-ben egy olajf. 100 ftért megvette a műegylet.

PMEvk 1863-ra. 8. l.

1903 [illegible]. [illegible] VIII. 10. ~~Sopron~~

Sopron sz. kir város régészeti elnökségének (vám. és Sopron) (tanszalata). Az 1902. évi segély felhasználása (mon) és az 1903. évi munkaprogram ~~jóváhag~~ ~~tudy~~ jóváhagyatik tudomásul vétetik. (113/903)

Weber Henrik

1844-ben a pesti műegylet ki-
corsolásra 907 tört megvette
Hunyady Lanos Kapistrán ba-
rátja Karjáiközt a sz. va-
csora elfogadása után
meghal c. olaj festmé-
nyét

A műegylet 1857 ben
Oroszlánok c. képét 160
fotert megvette a muze-
mi képcsarnok részére.

Mátyás király bevonulása
Budára 1458 ben. a tár-
sulat 1853 ok évi műlapja.

EI 28.48.l.50l.

Weber

<A pesti mückylet> folyó hó 15-én tartott gyűlésében a jövő évi mintap tárgyával V. Ferdinand Király koronázását Pozsonyban, választá, melynek kivitelével Weber fertéry lőn megbízva.

<> Vas. Nyb. 1857. 234 l

Weber Henrik

A pesti műegylet 1853 ki
műlapja: Mátyás király
diszt bemenete Buda
váraba. festette Weber.
Köre rajzolta Hanfstän-
gel F. München.

Weber Henrik +

Multarnok

1896. mill. kiáll.

1902. Bperti Orvosszövetség

mukiáll. 353,370.

Kerpzel, francia háborban használt

VI.137.

Weber Henrik †

Mucsarnok

1909. graf. neuzelt. Kiall.

30

Aukció, három nagy művészeti

VI. 212, 213.-i, Szent-György-

Czéh V. 198.

Weber Henrik

Weber Henrik (1819?—1866).
714. INDULÁS ELŐTT. Jelzés lent jobbra: Weber H. 865.
Vászon. 58,5×47.

Illusztr. XXVI. táblán.

Ernst Múzeum aukciói
XV. (1921)

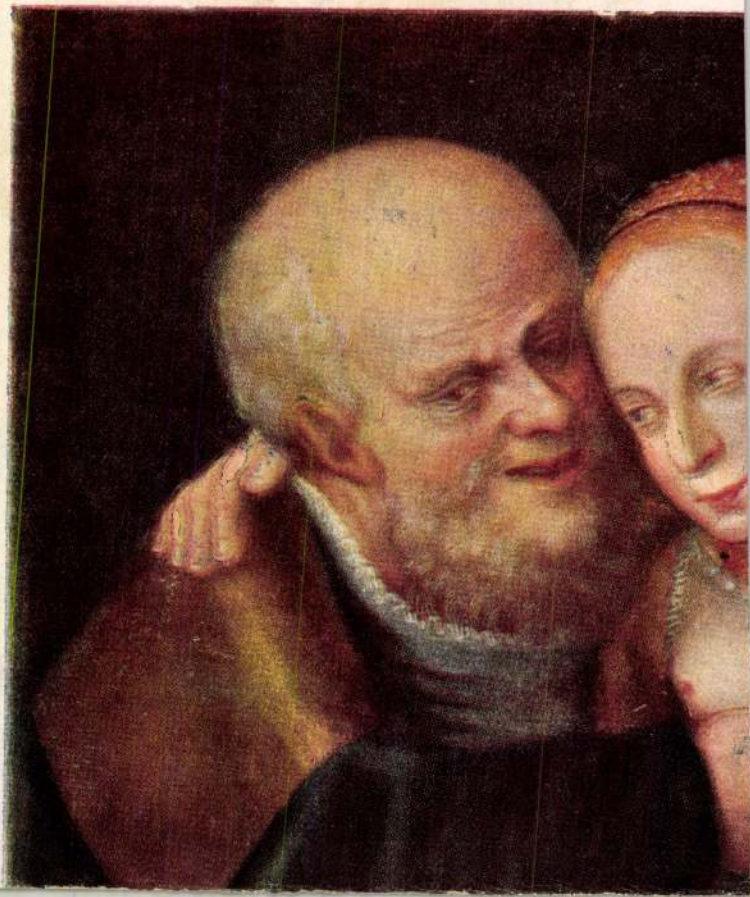

Weber Henrik

Ernst Museum aukciói
38. sz. Brest, 1928.

Weber Henrik (Heinrich) (1818—1866).

642. EGY MENYASSZONY ARCKÉPE (Bildnis einer Braut).
Vászon (Leinwand). 78×61 cm. Illusztr. XXVII. tábl.

Weber, Henrik (Heinrich) (1818—1866).

643. VIASKODÁS MAGYAROK ÉS TÖRÖKÖK KÖZÖTT (Gefecht zwischen Ungarn und Türken)
Lemezpapir (Karton). Grisaille. 43×32 cm.

Weber, Theodor Alexander, szül. (geb.) 1838.

644. NEHÉZ PARTRASZÁLLÁS (Schwierige Landung). Jelezve (Bez.): Th. Weber.
Vászon (Leinwand). 89×148 cm.

Weber, Theodor Alexander, szül. (geb.) 1838.

645. A TENGEREN (Auf der See). Jelezve (Bez.): Th. Weber.
Fa (Holz). 23×32 cm.

Weidner J., 19. század (Jahrhundert).

646. FIATAL HÖLGY ARCKÉPE (Bildnis einer jungen Dame). Jelezve (Bez.): „F. Weidner 1836".
Vászon (Leinwand). 62×49 cm.

Vászon (Leinwand). 32×44 cm.

Velencei festő (Venezianisch), 18. század (Jahrhundert).

631. SIENAI SZT. KATALIN ELJEGYZÉSE (Verlobung der hl. Katharina von Siena).
Fa (Holz). 44×34 cm.

Velencei festő (Venezianisch), 1800 körül (um).

632. VELENCE ALLEGÓRIÁJA (Allegorie von Venedig).
Vászon (Leinwand). 61—52 cm.

Verendael Pieter, 16. század (Jahrhundert).

633. A TÉKOZLÓ FIU TÖRTÉNETE (Geschichte des verlorenen Sohnes). Flamand zsánerfestő Martin van Cleve és a „Braunschweigi monogrammista" köréből (Vlämischer Genremaler aus dem Kreis des M. van Cleve und des „Braunschweiger Monogrammisten"). Jelezve (Bez.): Pieter Verendael.
Fa (Holz). 68×100 cm. Illusztr. I. tábl.

Verveer, Salamon Leonard (1813—1876).

634. A CSATORNA PARTJÁN (Am Kanal). Jelezve (Bezeichnet): „S. Verveer 46."
Fa (Holz). 60—83 cm.

Weber Heinrich

l.

Ernst-Muzeumaukcioja II.

156 l.

Weber Henrik

l.

Ernst-Muzeumaukcioja I

48 l.

EUCHARISZTIKUS DISZHANGVERSENY

A SZENT ISTVÁN BAZILIKÁBAN

VENI CREATOR SPIRITUS — ADOREMUS IN AETERNUM

MOZART

LITANIAE DE VENERABILI ALTARIS SACRAMENTO, NO. 243

BUDAPESTEN ELŐSZÖR

BEETHOVEN

MISSA SOLEMNIS (SANCTUS, BENEDICTUS, AGNUS DEI)

LISZT

O SALUTARIS HOSTIA. OFFERTORIUM A KORONÁZÁSI MISÉBŐL

GREGORIÁN KORÁLISOK

RENDEZIK: „A GYERMEKÉRT" A BUDAPESTI RK. EGYHÁZKÖZSÉGEK

KÖZREMŰKÖDNEK:

A BUDAPESTI PALESTRINA KÓRUS, AZ EMERICANA LISZT FERENCZ ZENEKARA VASZY VIKTOR VEZÉNYLETÉVEL ÉS AZ ESZTERGOMI PAPNÖVENDÉKEK GREGORIÁN KÓRUSA BÉRES ISTVÁN THEOLOGIAI TANÁR VEZETÉSÉVEL A SZÓLÓ RÉSZEKET MÜVÉSZEINK LEGKIVÁLÓBBJAI ÁHITATOS KÉSZSÉGGEL VÁLLALTÁK

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 3 PENGŐIG: AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS NŐI BIZOTTSÁGÁNÁL FERENCIEK TERE 7; RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSÁNÁL SZERVITA-TÉR 5; A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN KECSKEMÉTI-UTCA 2; AZ ÉRSEKI HELYTARTÓ HIVATALBAN I., LANT-UTCA 2; AZ EMERICANA JEGYIRODÁJÁBAN IV., BÁSTYA-UTCA 11 ÉS A BAZILIKA SEKRESTYÉJÉBEN

MÁJUS 23-ÁN HÉTFŐN D.U. ½6 ÓRAKOR

Weber Henrik

Alkony c. képe repr.

Árverési Csarnok aukció kat.

40 sz. 1927. dec.

Markó-iskola!

va s szemközt néz. Széles karimájú ka-
díszitik; haja szürkés; szemöldöke, sze-
álla barna. Atillája piros s mentéjé zöld.
utóbbi nagy diszgombok vannak. Felira-

Jove procul
ine

n S.C. Rqz M. Levis Armaturae
no 1651.

:14·9cm.
ándéka 1824.

Weber Henrik

Mosonyi Mihály és
felesége, repr.

KMT 1155. Arcképkiállítás.
1941. nov.

Feladó: Központi Ugyházművészeti Hiva

Bp. IV. Ferencvárh-tere 7. II. lépcsőt T. 5.

Weber Henrik

XII. TEREM

WEBER HENRIK:

347. Játszó gyerekek.
348. Leány-arckép.
349. Arckép.
350. Női arckép.
351. Kisleány.
352. Csendélet.
353. Menyasszony.
354. A józsefvárosi templom főoltárképe.
355. Önarckép.
356. Arckép.
357. Szép Ilonka és Mátyás király.
358. Ujságolvasó.
359. Mosonyi Mihály és neje.

Kmláv. Biedermeier Kiáll.
1937-38.

339. UJHÁZY FERENC: Önarckép.
340. JAKOBEY KÁROLY: Demény Ferencné sz. Gerlóczy Ida.
341. GRIMM REZSŐ: Fiú képe.
342. GRIMM ALAJOS: Nő mandolinnal.
343. GRIMM REZSŐ: Virágcsendélet.
344. KOVÁCS MIHÁLY: Simonyi Mária.
345. KOVÁCS MIHÁLY: Olasz leány.
346. KOVÁCS MIHÁLY: Gyümölcsöt vivő olasz leány.

Weber Henrik

Biederm. kiáll – 1937.

I. terem

A Weber-család.
12 arckép egy nagy vásznon.

XII. TEREM

WEBER HENRIK:

347. Játszó gyerekek.
348. Leány-arckép. (Pinxit Veber Henrik)
349. Arckép.
350. Női arckép. (H. Weber 1845)
351. Kisleány.
352. Csendélet.
353. Menyasszony.
354. A józsefvárosi templom főoltárképe. ének tanulmánya.
355. Önarckép.
356. Arckép.
357. Szép Ilonka és Mátyás király. (Veber H Pesten 1845)
358. Ujságolvasó.
359. Mosonyi Mihály és neje.

a Szépmüv. Muzeum tulajd.

repr. a katalogusban

Weber Henrik
művei közgyűte-
ményekben és

913. Weber Henrik:

Vállig látható és szembe néz. Jobbról elválasztott haja, szemöldöke, bajusza és szakálla barna; szeme szürkés. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendőt nem visel, kabátja világos barna. Jelzése a jobb váll felett: Venezia 845.

Lemezpapír, mér. 35·3 : 26·9 cm.
Festette: Weber Henrik.
Guda Döme ajándéka 1901: VIII. 28. (453/901.)

Önálló
műlapjai
rajzai
stb

Weber Henrik, festő; szül. 1819-ben Pesten, megh. 1866 május 14-én U.o.

vegyes adatok

Weber Henrik

laid

2

E Kpt. 1863. 18 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Weber

Hunyady Lajos halála
c. kepe

Lod

Pesti Divatlap

1844. 287. h. (Pesti
mühiállítás)

Weber ~~[illegible]~~ H.

festo

und

Hondern 1844. II. 131 l

Weber Henrik

---

erod. csetlep felhasználható

Festeszeti csarnok. 1843.

Honderü 1843. II. 87-1

Weber Henrik. f.

Az állandó képárucsarnokban (műcsarnok) nehány képét kiállították 1881-ben. Ekkor már nem élt.

M. KIR. ADÓHIVATAL
S-A-UJHELY 1904 JANUÁR 16.

474 Na

Felj. az állandó
illetm. - Nőmfthv.
308. lapjáin. —

Dj

— Novák

57. Weber Henrik: Hunyadi János a várnai csatában (Magyar Történeti Képcsarnok).

Enrico Weber: Giovanni Hunyadi nella battaglia di Varna (Galleria di Pittura Storica Ungherese).

Münchenben élt s az ottani iskola modorában festette meg Szigetvár végperceit. Tanulmányaihoz híven nem az ütközetről, vagy várostromról nyujt képet, hanem egy romantikus jelenetet emel ki : egy magyar nő fel akarja robbantani a vár pincéjében elhelyezett puskaporos hordót s török martalócok rohannak be hozzá. A hatásos elrendezésű képnek épp oly nagy sikere volt, mint »A keresztes hadak felajánlják a fővezérséget Szent Lászlónak« c. művének, amelyen jobbnál-jobb magyar arcokat látunk.[539] Ferenc névrokonát, Henriket (1818—66) Cornelius és Kaulbach befolyásolták. »Hunyadi János a várnai csatában« c. kőrajza a mesterkélt pátosztól fűtött müncheni romantika jellemző alkotása (57. kép). Sikeresebben működött mint életkép- és arcképfestő.[540] Szemlér Mihály (1833—1904) pályája korai szakában »Hunyadi Jánost rablók támadják meg a rigómezei ütközet után« (1854) c. képét festette. Műve jellemző a historizmus festészetére, amely a hadieseményekből egyes jeleneteket választ ki s a szereplőket korhű kosztümbe öltözteti. Szemlér szintén jó magyar arcokat fest ; képszerkesztése Weber Henrikénél előnyösebb, világosabb, tisztultabb.[541]

E kor többi jelesebb mestere : Jakobey, Klimkovics Ferenc, Schmid József a csatafestést nem művelte. Orlai-Petrics Soma e körbe vágó két olajfestményt festett : »Búcsú a csata előtt« és »Hunyadi János és a két török« címűt ; ismeretes egy kőrajza is, amely Guyon tábornokot ábrázolja a nagyszombati csatában [542] (58. kép), az ő deklamáló, erőltetett modorában, a drámaiság hangsúlyozásával s annak az általános követelménynek szem előtt tartásával, amely a hadijelenetekben is lelkiséget kívánt látni. Petrics Somának a drámai kompozíció volt a legnagyobb ambíciója, de alaptermészete mégis idegenkedett a csataképek realisztikusabb, kevésbbé szívderítő jeleneteinek kiemelésétől. Ez a mozzanat mélyen jellemző a XIX. századi magyar történeti festészetre. A véres küzdelem valóban nem népünnepély s valamennyi csataképfestőnek egyik legnehezebb problémája volt, hogy minő mozzanatot válasszon tárgyául? A kérdés felfogása éppen nem koronként módosult, hanem a művész faji sajátosságai, egyéni

Weber Henrik

wód
z

Petrovics M.M.

V. l.

Weber Henrik

Weber Ferenc névrokonát, Henriket (1818—66) Cornelius és Kaulbach befolyásolták. »Hunyadi János a várnai csatában« c. kőrajza a mesterkélt pátosztól fűtött müncheni romantika jellemző alkotása (57. kép). Sikeresebben működött mint életkép- és arcképfestő.[549]

Ambrozata 132. l.

Weber Henrik

und

Balás-Piri László

Hungarian Bieder-
meier. Hungaria
Magazin. 1938. jan.
21. l.

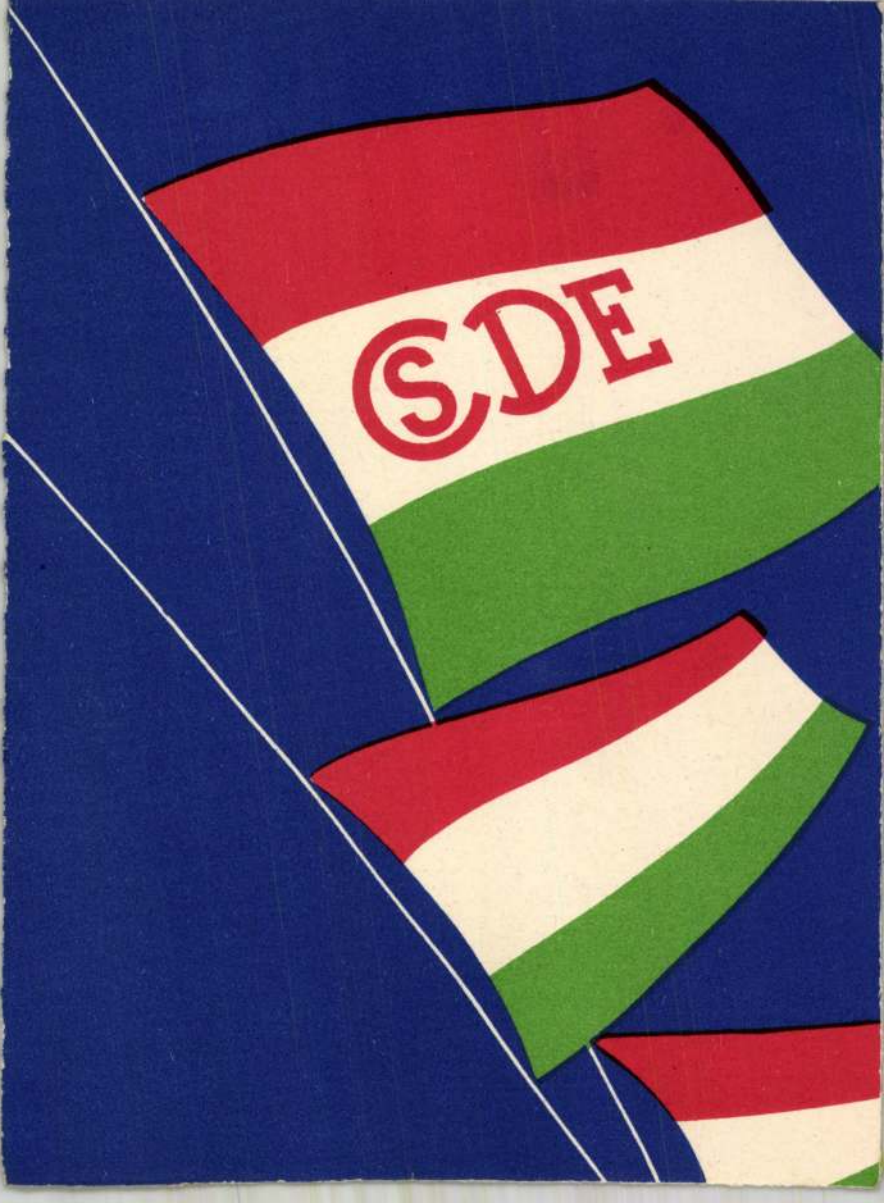
SDE

Weber Henrik

18 WEBER HENRIK: MOSONYI MIHÁLY ÉS FELESÉGE. *Szépművészeti Múzeum.* Weber, aki elsősorban történeti festő volt, kedves közvetlenséggel ábrázolta a házaspárt ebben a képben, amelyből árad a meghittség és emberi melegség. Mosonyi Mihály ismert zeneszerzője volt korának, több operát írt és azzal is megörökítette nevét, hogy egyike volt nálunk a Wagner-zene első híveinek.

Petrovics M. M.

105. l.

Weber Henrik

1818 – 1866

ired

Lepold Antal

Szent István király

ikonográfiája.

Szent Istvánemlékk. III

144. l.

Weber Henrik

1818 k — 1866

Ltáb I 51, 56, 58, 59

119

Ltáb II 53, 56, 92,

95–97, 123, 127

IV. 88, 105, 134,

136, 137, 140

153

BUDAPEST
1937 JAN 14

Weber Henrik

Mosonyi Mihály
Zeneszerző és zeje c.
képe repr.

Farkas Zoltán:

Magyar biedermeier
művészeti kiállítás
az Ernst Museumban.
Vas. Ujs. 1913. 368,
369. l.

Weber Henrik

l.

Keleti: Művészeti dolg

2.57 l.

AZ ÉPITÉSZETI OKTATÁS A

Közoktatásügyünknek egyik fontos ágát és még inkább művészeti fejlődésünknek egyik leglényegesebb föltételét igen közelről érdeklik ezen közlemények, melyektől nem lehet elvitatni sem a tájékozottságot, sem a tárgyilagosságot.

A czikkek írója hivatkozván Szily Kálmánnak, a műegyetem volt rektorának beszámoló beszédére, melyben az épitészeti szakosztály hallgatóinak feltünőleg csekély számaránya volt hangsúlyozva, a műegyetem évkönyveiből merített számadatokkal világosan kimutatja, hogy az épitészeti szakosztály nem felel meg a hozzája kötött várakozásoknak; daczára az épitészet terén kifejlődött kedvező viszonyoknak, a szakosztály látogatottsága nem hogy emelkednék, de inkább csökken, s alig egy-két évvel ezelőtt a szakosztályból egyetlenegy hallgató került ki.

Fürkészvén e jelenség okát, nem fogadja el azt a magyarázatot, hogy a magyar ifjuság nagy része külföldi iskolákon keresi épitészeti kiképeztetését. Szerző szerint a külföldre igyekvők száma elenyészőleg csekély azokéhoz képest, kik korlátolt anyagi körülményeik miatt itthon szeretnének oktatást nyerni. De ha a dolog tényleg úgy is volna, még akkor sem lehetne megnyugodni benne, mert ez csak azt bizonyitaná, hogy egyetlen műszaki főiskolánk nem nyujt eleget ez irányban, a mit lehetetlen közönyösen nézni.

tizedel
szerke
lában
elsajáti
mint
encycl
gyakor
A h
újjásze
tervet,
eszmé
törülte
sék fe
rint k
hogy
száma
s a fő
veztes
javulá
követl
a ma
téren
annyiv
szake
sem
javuk
hazai
Egy

VISMERTETÉS.

elő, mignem napjaink fejlődő művészete és ipara belátta a tévedést, kezdett elfordulni a hazug formáktól, s a helyes formák szabályain alapuló kovácsművészetet egész lelkéből ismét felkarolta.

Ezen örvendetes fordulatról, a kovácsművészetnek napjainkban bekövetkezett nagy lendületéről tanuskodik a Wasmuth kiadásában megjelent gyűjteményes munka. Mondhatjuk, világszerte közkedveltségnek örvendenek a vasból kovácsolt művek, s e művészet általános virágzásnak is indult, sőt ez a művészi ipar azon kevés faja közé tartozik, mely nálunk is szép sikerrel műveltetik. Ily viszonyok között nagy szükséget elégít ki a kiadvány,

Weber Henrik

ird

Ybl Ervinde

Magyar bidermeier-müvészek

kiállítása.

Magyar Nemzet

1913. ápr. 30.

U. 584.-

Vasárnap
3
Kat. Fekete

Hétfő
4
Kat. Izidor pk.

Kedd
5
Kat. Fer. sz. V.

Szerda
6
Kat. Cöleszt. p.

Csütörtök
7
Kat. Herm. J. — Első negyed 18 ó 10 p. Ógörög M. 25 Gy.-o. B. A.

Péntek
8
Kat. Fájd. szűz

Szombat
9
Kat. Konrád — Izr. 8 S. Mezorah

Weber Heinrich

Lasd

Tyroler Tonsetzer

Weber Henrik

und

Balástörtfest

22-23 l. 31 l.

Horváth Mária
1905 erdmeste

~~Segantini - Museum II. 234.~~

I. 3092. Weber Henrik, 22 éves, szül. Pesthen, Magyarországon, atyja kereskedő, festészet, 1840 aug. 9., 1842 aug. 21-én bizonyítvánnyal együtt megkapta a matrikelt.

Lom 179. l

Webs Henrik

Jestö

Irad

Mátyás. 277

Weber Henrik

fotó

2 réteg alatt

laisd

Fleischer Béci

95. l.

Viseletkép

~~Acsikós.~~

ülv

Szürke

ki az előtérben l

és a kinek vállán

hátrább pedig a ménhe

térben, jobbról a ho

sorompónál egy ló

a kép alatt:

sa bal sarokban

Könyomat

Lt

Weber Henrik

festő

ivod
2

Gerevich-Tibor —

Genthon István: A magyar történelem képeskönyve. Bpest 1935. XXXVII. l.

Weber

Lásd: Barabás Miklós

Prónay: Skizzen. 1854.

Weber Henrik

Magyar képző művészek

Zexillona viszére:

Véber Henrik rajza,

Dalmady Györö hölto kö-

nyomatú orchegye a Családi

Kör c. folyóirat 1861.

november 24-i számában.

Dalmady Györö

Weber Henrik

Haergling János Tóbiás
tanítványa volt.

Schroen etnokl
Haergling és leánya
a Múbarát.
1921. márc 1.
29 l.

Nagyzombat V. 127

Weber Henrik

wód

Iza 40-es 263 17

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Weber Henrik

Last

Ellik III -

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Henrik

wod
z

Gut-Tört. 40 l.

..... *műhely.*

főnökség!

v..... hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ım.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Henrik

mod

Ent-Tört, 92. l.
93. l

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Henrik

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képző-
művészeti akadémián. Művészet. 1912. 179. l.

Weber Henrik

[illegible]

A. Mubarak

1921.147

Pluviale XVIII. 7. IX. 62.

Weber Heinrich

17 évés, vul. Pest

1835. Bécsi akadémia

Ujtanz

Stolnok - Dobroka vármegye VI. 226.

Weber Henrik

Wied

Kert. Ung. 133. l.

Szigligeti lelet VI. 149

Weber Henrik

f.

× 1819 † 1866

Pest.

~~II.~~

Spb. 22-l

Farzék, bronzkori II. 13

1904. VIII. 12.

Losoncz

1904. évi ~~jegyzek~~ segély ekről értesítés (602/1904.)

Weber Heinrich

wod

Om III. 422 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber Henrik

"Nep János a poroszlók által Moldava vizébe vettetik" c. oltárképe jól rajzolt, de a szinezetet kifogásolja a -"Február-márciusi mütárlat" c.- kritika a Müvészet c. rovatban.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
5. sz. 228-231. lap

Weber Henrik

mind több és több történeti témájú képpel igyekezett a közönség nemzeti öntudatát hatni.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

271

Weber Henrik

a Világos utáni tíz esztendőben számos történelmi és csánerkompozíciót alkotott.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

201

Weber Henrik

Hunyadi János halálát ábrázolja képén.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX

században, Budapest, 1970.

141

Weber Sándor

(1818 - 1866) emlékezetre méltó portrékat festett.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

13 l.

eber Henrik

A Budapesti Történeti Múzeumban Pest-Budai
események c. kiállításán szerepelt műve.

ápszara, 1974. ápr. 21. 102 éf. 92 sz. 9p.

Weber Henrik

6. sz. színes reprodukció egész táblán:
„Mosonyi Mihály zeneszerző és felesége,
1845 k.; olaj, vászon, 84 x 68,7 cm.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX
században, Budapest, 1970.

Weber Henrik Gestő

151 éve született

Nagyszeva 1969 május 24
4. old.

1/. MDK

Weber Henrik, festőm.

Markó Károly 1853-ban pesten való időzése alatt felkereste Webert is, kinél Salamon király fogságát ábrázoló festmény kötötte le figyelmét. Weber e képet Majláth János balladája után készitette, amely ballada azonban nem nyugszik historiai alapon.

Szana Tamás: Markó Károly és a tájfestészet.
Bp. 1898. 78.l.

2./ MDK

Weber Henrik, festőm.

"Majláth János Balladája után készitette "Salamon király fogsága" c.képet. A történelem ugyan mit sem tud Salamon király nejéről, kihez a király sóhajait intézi. Ez állitólag Markó észrevételével

Szana Tamás: Markó Károly és a tájfestészet.
Bp. 1898. 78.l.

18

Weber Henrik, festőm. MDK
1818-1866

XIX.sz. "táblabiró-világ"-ban működött ./Lyka Károly találó elnevezése/. A polgárság harmoniára törekvő művészetének ideje. A kor művészetének ősforrása :Németország. Nyugaton, főleg Fr.o.-ban a romantika győzött. /Eugene Delacroix/ 1799-1869. -

Koday Ernő: Doktori értekezés. 79.sz. Weber Henrik. Müv.tört.és Keresztényrégészeti Int. .Bp.1943.

2. Weber Henrik, festőm. MDK
1818-1866

A német nyelvterületen a biedermeier győzött. hatását az olasz mellett, nálunk is éreztette. A magyar polgári romantika mesterei: Waldmüller, Danhauser, Amerling, Rahl. Eybl ,Rudolf Alt voltak részben. - Ebből akörnyezetből nött ki W.H. művészete, később Münchenben majd Olaszországban fejlödött művészete.

Kodaly Ernö: Doktori értekezés. 79.sz. Weber Henrik Müv.tört.és Kereszténynégészeti Int. .Bp.1943.

3./ Weber Henrik, festő. MDK
1818-1866

Szül. 1818 máj.24. Pesten. Atyja valószinüleg Morva o.-ból vándorolt be, tekintélyes posztókereskedö volt, anyja szinmagyar: Somogyi Johanna. - Már iskolai rajzai feltünést keltettek. - Atyja engedett fia hajlamának, s mikor elvégezte a gimn. az evang. iskolában , a Pesten letelepedett bécsi festöhöz, Joh. Tobias Kaerlinghez elvitte.

Kolay Ernő: Doktori értekezés. 79.sz. Weber Henrik Müv.tört.és Keresztényrégészeti Int. .Bp.1943.

4.§

Weber Henrik, festöm. MDK
1818-1866

A XIX sz. első felében nem volt államilag fenntartott művészeti akadémia. Helyette Pesten letelepedett olasz festö: Giacomo Antonio Marastoni létrehozta magánvállalkozását" Első Magyar Festészeti Akadémia" -ját. M.-t érdemeiért 1846-ban Pest diszpolgárává választották./Péter Cornélia irod./ - Müv.Lexik. II.r. Ebr L.
Irod: Ujházy F.emlékezései:Nyugat,1922.380.l.

Koday Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. 79.sz. Müv.tört.Int. és Ker.rég.Int, Bp.1943.

5./ MDK

Weber Henrik, festöm.
1818-1866

A bécsi akadémián , még Füger halála utánis /1818/ antik gipszöntvény szolgált minden müv. tanulmány alapjául. - Felváltották később az ujabb tört. alakjai. Igy Krafft.kinek két képét:"I Ferenc megkoronázása"
"Zrinyi kirohanása" -t a magy.közönség adakozásából megvették a Nemzeti Muzeum számára.

Koday Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. 79.sz. Müv.tört.Int. és Ker.rég.Int
Bp.1943.

6/. MDK

Weber Henrik, festöm.
1818-1866

Bécsben a nézetek sokféleségében támpontot adhatott neki a gyüjteményekben látható nagy mesterek müvei. miket lemásolt és a kiállitások. melyeket az akadémia rendszeresitett. - Azakadémián Leopold Kupelwieser volt müvészeti nevelője. Majdnem két évig volt K. vezetése alatt álló antik rajzosztály hallgatója.
/Fleischer Gy.: Magyarok a bécsi Képzöm.Ak.-án. Bp.1935/

Kelay Ernö: Weber Henrik.
Dokteri Értekezés. 79.sz. Müv.tört.Int. és Ker.rég.Int.
Bp.1943.

7./ MDK

Weber Henrik, festöm.
1818-1866

1836 végéig maradt Kupelwieser keze alatt, kinek stilusa száraz, festöietlen, kevéssé hatott W.H. egyéniségének kialakulására, de megszerezte azokat az ismereteket melyek további fejlödését lehetövé tették.

Koday Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. 79.sz. Müv.tört.és Ker.rég. Int.
Bp.1943.

8./ MÖK

Weber Henrik, festöm.
1818-1866

1837 elején a tört. festészet szakosztályára iratkozott be. Ott Gsellhofer és Emder voltak mesterei.
/Fleischer Gy.: Magyarok a bécsi Képzm.Ak.-án. Bp.1935./
Különösen Gs.-töl tanult sokat.
/Thieme- Becker.XV.k. 159.l. Leo Grünstein./

Koday Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. 79.sz. Müv.tört.és Ker.rég. Int.
Bp.1943.

9./ MDK

Weber Henrik, festőm.
1818-1866

Másik tanára J.N.Ender tört.-és arckép festő volt. Ekkor már feltünt W.H. festői tehetsége, föleg az aprolékos részletek kidolgozása iránti szeretete és gondossága. Bravuros rajztudásával tünt fel, maga is leckét adott az akadémián rajzból, h. megélhetését és továbbtanulását biztositsa.

Kelay Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. 79.sz. Müv.tört.és Ker.rég. Int. Bp.1943.

MDK

./ Weber Henrik, festőm.

1818-1866

Páratlan szorgalommal párosult nem mindennapi tehetsége. Tanáraitól ,mint az akadémia egyik legkitünöbb növendéke dicsérő oklevelet kapott.
1837 márc.1.-én Gsellhofer tanár által aláirt és 1840 márc. 1.-én Ender és Kupelwieser tanároktól aláirt oklevelet kapott.

Koday Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. - 79.sz. Müv.Tört.és Ker.Rég.Int.
Bp.1943.

MDK

§ Weber Henrik. festöm.
1818-1866

1837-ben az akadémia tanárai ,mint a legméltóbb-
nak , neki itélték a br. Gundeltöl a történeti szak-
ra alapitott elsö dijat.
/ Dr. Fleischer Gyula: Magyarok a bécsi Képzömüv.
Akadémián.Bp 1935. 95.l./

Kofay Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. - 79. sz. Müv.Tört.és Ker.Rég.Int
Bp.1943.

12./ Weber Henrik, festöm. MDK

Gsellhofertöl és Endertöl elszakadva, müvészete később közeledik a forradalminak kikiáltott romantikus irányhoz, melynek ebben az időben Bécsben Waldmüller és Danhauser voltak a főképviselői.
/ Lázár Béla: Müvészet. 1913. XII.8.sz. 302-314.l./

Kelay Ernő: Weber Henrik.
Doktori Értekezés. - 79.sz. Müv.Tört.és Ker.Rég.I.
Bp.1943.

13./

MDK

Weber Henrik. festöm.
1818-1866

A bécsi müvészet fénykora. Két irány, a letünö klasszicizmus és az ébredö romantika vetekszik egymással. Führich, Kupelwieser, Rösner hittel ragaszkodtak a régi ideálokhoz./A vallásos festészet müvelöi/.

Koday Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezet. 79.sz. -Müv.Tört és Kereszt.Rég. Intézet. - Bp. 1943.

14.§ MDK

Weber Henrik. festöm.
1818-1866

Danhauser . Waldmüller az életképfestést helyezték előtérbe. Weber is a szabadabb irányhoz közeledett. /Waldmüllert az akadémián nyugdijaztak az uj irányzat mellett sikraszállt müvei miatt. Éber László: Müvészeti Lexikon. II.k.603.l./

Kodaly Ernö: Weber Henrik.
Doktori Értekezet. 79.sz. -Müv.Tört. és Kereszt.Rég. Intézet. - Bp. 1943.

15./ EDK

Weber Henrik. festőm.
1818-1866

1838-ban a Bécsi városi császári és királyi
képzőm. akadémiai tárlatán :
"Halászfiu"
"Menyasszony öltöztetése" és 1839-ben:
"Virágvasárnap" bc. genre-képeivel vett részt.
/Wurzbach: Biogr.Lexikon.53.k. 187.1./

Kelay Ernő:Weber Henrik.
Doktori Értekezet. 79.sz. -Müv.Tört és Keresz.Ré
Intézet. - Bp. 1943.

16./ MDK

Weber Henrik, festöm.

1840-ben visszatér Pestre. 1840-ig volt az Akadémia tagja/Bécs/./Távozási bizonyitvány. Széchm. Muz. gyüjt. M.M.A .1577/1920./

1840-ben megrendezte első kiállitását a "Pesti Müegylet" a pesti redoutban/1839-ben alakult meg Pesten "Pesti Müegylet. Trefort Ágoston elnökléséve1./Éber László: Müv.Lex. II.k.291.l./

Koday Ernö:Weber Henrik.
Doktori Értekezet. 79.sz. - Müv.Tört. és Kereszt.Rég. Intézet. - Bp.1943.

MDK

17/.

Weber Henrik, festöm.

a "Pesti Müegylet"-nek
184o-ben a pesti első kiállitásán szerepelt:
"Gyermekszoba" c. genre-képével./Weber Auguszta
Szinei finomak, élénkek.
Természetéből fakadó meleg öszinteség, éles megfigyelő
képesség, pontos elöadás jellemzik.

Kolay Ernö:Weber Henrik.
Doktori Értekezet. 79.sz. - Müv.Tört. és Kereszt.Rég.
Intézet. - Bp.1943.

MDK

18/.

Weber Henrik, festőm.

Danhauser befolyása Weberre jelentős volt.

Képeirólm reprodukciók:
Mátyás király és Szép Ilonka.
Salamon király a börtönben.
Weber-család.
Fiatal nő fezzel.

Kolay Ernő:Weber Henrik.
Doktori Értekezet. 79.sz. - Műv.Tört. és Kereszt.Rég
Intézet. - Bp.1943.

21/. -40 MDK

Weber Henrik, festöm.

47. II. Rákóczi Ferenc. Olf. Vászon. Jelz.b.l.: Weber.

Matuska jánosné közlése szerint a kép Szabadkáról való menekülés alkalmával 1919-ben elveszett.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 52.l.

Weber Henrik,festöm.

Néger férfi-portré. Olf.Papiros.
Jelz.l.b.: Dalvero Venezia.846.

49. Nöi portré./Pink Eleonora./Olf.vásaon. Web.Aug.t.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodav Ernö könyve. 53.l.

23/. MDK

Weber Henrik, festőm.

Alkony. Olf.Vászon. Árv.Csarn.1927.aukc.
Árv.Közl.1927.dec.27.sz. 25.1. 722.sz.
Kép közölve az V.táblán.Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 53.1.

24/. MDK

Weber Henrik, festöm.

Pink Eleonora arcképe. Olf. Vászon.
Budapest szkfv. tul.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 53.l.

25/. MDK

Weber Henrik, festöm.

Corvin Mátyás bevonulása Budára 1458-ban. Olf.
Vászon.

Pesti Müegyl.kiállitásán részt vett.
Emliti a Pesti Napló 1853.dec. 15.sz. - Az 1896.évi Müc
csarnok lecc éves orsz.kiáll. -a 1039.sz.
A Pesti Müegylet 1855-ben körajzként mint ajándékot
a részvényesek közt kiosztotta.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.

Koday Ernö könyve. 53.1.

26/. MDK

Weber Henrik, festöm.

53. Tanulmányfö. Olf.Papirtemez.Jelz.j.l.:
H.Weber Calvero Venezia 3/846.

A Nemzeti Muzeum uj szerzeményeiböl 693.sz. -Szépmüv.
Muzeum tulajdona.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.

Kolay Ernö könyve. 53.l.

MMDK

Weber Henrik, festőm.

Dobó Katalin. Olf. Vászon. Ernst aukció 1922.
XXI.sz.590.sz. Kikiált.ár.17.500 K.

Kunst és Mössmer cégér táblája
"Menyasszonyhoz" Olf. Emliti Pál Imre.
Művészet. 1910. 88.l. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.

Kolay Ernö könyve. 53.l.

28/. MDK

Weber Henrik, festöm.

Nápolyi nö. Olf. Vász. Jelz.j:H.Weber.
Budapest. Szkfv. tul.

Olasz nö népviseletben. Olf. Fa. Jelz.j.l.:
H.Weber.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodaly Ernö, könyve. 53.1.

29./ MDK.

Weber Henrik, festöm.

58. Férfiakat. Olf.Vász.Weber Gyula tt.

Olasz tengeri táj. Olf.Vászon. Jelz.848.Weber.
Ernst-aukció 1923. XXV. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö, könyve. 53.1.

30%.

MDK

Weber Henrik,festöm.

Romagnai nö. Olf.Papirlemez.
Jelz.b.l.: Weber H. Rom.849.
Szépmüv.Muz.tulajdona.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö,könyve. 53.l.

MDK

31/. Weber Henrik, festöm.

Weber-család. Olf.Vászon. Web.Aug.tul. -1913--
1913.Magyar Biedermeier Müvészet kiáll. Ernst Muzeumban
X.94.sz.
" " " képes tárgymut.1937.nov. -
1938.Jan. I.terem 22.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 53.1.

32./ MDK

Weber Henrik, festöm.

62. Női akt. Olf.Vászon. Ernst-aukció 1920
XIII-XIV. 560. sz.
Kikiált.ár. 4000 korona. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 53.1.

33/. MDK

Weber Henrik, festőm.

63. Vénus és Ámor. Olf.Vászon. Ernst -aukci.1923.
23. 719. Kikiáltási ár: 75.ooo korona. Lappang.

Lovasok. Olf.Vászon. -Fészek Müvészeti Klub
kiállitásán.1934. 31.sz. Kikiált. ár 4oo.P.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 53.l.

MDK

34/. ~~Weber Henrik festöm.~~

Weber Henrik, festöm.

Gyermek, karján virágkosárral. Olf. Vászon.
Szépmüv.Muz.tulajdona.
A magy. biedermeier kiáll. képes tárgymut. XXII.
terem 348.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 53.l.

Weber Henrik, festöm.

66. Nyugvó oroszlánok. Olf.Vász. Jelz.j.l.: Weber H.Peste
852.

Szépmüv.Muz.tulajdona.
A pesti Müv. Egyletáltal az 1852 évben a Nemzeti Muz.
-ban kiállitott müvek lajstroma 75.sz.-A M.Nemz.Muz.
képtárában leiró lajstroma Dr.Peregriny János. 1900. II
terem.16.sz. Töt.Képcsarn.-ba áttett festmények 469.s
A Pesti Müegyl.ajándéka.1859.Letétül kiadva a szomb.hel
Weber Henrik müveinek jegyzéke. Muz részére 2ol/922.sz
Koday Ernö könyve. 53.l.

MDK

Weber Henrik, festőm.

67. Fiatal nő fezzel. Olf.Vász. Jelz.l.b.:H.W.
A magy.biedermeier-kiáll. képes tágymutatója.1937.
XII.terem.349.sz. Műcsarnok. -Gr.Almássy-TelekiÉva
és Dr.Kállay Tamás művészeti aukciója. 1939.594.sz. Bp.
Székesfőváros tulajdona.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 53.l.

.37/. MDK

Weber Henrik, festöm.

68. Nyugvó oroszlánok. Olf.Vászon. Hopp Ferenc hagyatéka. Szépmüv.Muz.tul.

Salamon király a börtönben. Olf. Fa. Jelz.l.b.: W.H.847.Pesten.
A Pesti Müegyl.kiáll.-a a Nemz.Muz.-ban.Lajstr.1852 .
1896.1000éves kiáll kat. 1013 sz.Mücs.- Pesti Napló:Magy.
Festömüv.alb.közli 1904.97.l. -Bp.szkfv.tul. /!4.l./

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 53.l. és 54.l.

38/.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Dávid János huszárbravurja. Olf. A Pesti Müv. Egyes által 1853.dec.15. a Felduna-sor 8.sz.alatt kiállitott müvek lajstroma 26.sz. D.J. a Miklós császár nevét viselö cs.k.ezredből 1845.szept.13.-án a hadi gyakorlat közben egy germel életét mentette meg lélekbátorsága által. Döry Vince tul. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 54.l.

39./ MDK

Weber Henrik, festőm.

Lóitatás. Olf. Vászon. Jel.z.j.l.:H.Weber.

Szent György oltárkép./ Olf.Vász. A Pesti Müv. Egyesület kiállitásán 1953.?? Emliti a Pesti Napló 1853. dec.15.sz. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 54.l.

40/. MDK

Weber Henrik, festöm.

A hü ör. Olf., A Pesti Müv. Egyes. kiállitásán. 1853. Emliti a Pesti Napló XXXXXXXXX 1854. jan. XXXX. 8.sz.

Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. XXXXX 54.l.

41/. 60 MDK

Weber Henrik, festöm.

Parasztudvar. Olf. A Pet i Müvészeti Egylet. 1853.évi kiállitásán. Emliti a Pesti Napló 1853. nov.25.sz. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö Könyve. XXXX 54.1.

MTK

Weber Henrik, festöm.

75. Mosonyi Mihály zeneszrzö és XXXXXXXXX neje.
Olf.Vászon.
Szépmüv.Muz.tul. - Magyar biedermeier kiáll.
1913.X.97. sz.müvészet
Magyar biedermeier kiállitás képes tárgymutatója 1937.
Mücsarnok.XII.terem. 359.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodaly Ernö Könyve. XXXX 54.1.

43./sz. MDK

Weber Henrik, festöm.

75.Mosonyi mihály zeneszerző és neje. OMKT Bp.Műcs.
Az arckép-kiáll képes tárgym. 1941.nov.
A képet a címlapon hozza és a képek közt is közli.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 54.l.

44/. MDK

Weber Henrik, festöm.

75. Mosonyi Mihály zeneszerzö és neje.
A képet közölte még: Berzeviczy Albert, Magyar Müvészet 1925. 515. old. - Péter András: A magyar müvészetek története. 1930. II. rész. 96. old. - A pesti Hirlap képes melléklete. 1932. nov. 27. azines melléklétkén adja.

er Henrik müveinek jegyzéke.
ay Ernö könyve. 54.1.

45/.

Weber Henrik, festőm.

75. ~~XXXXXXX~~ Mihály zeneszerző és neje.
Mosonyi

Petrovich Elek: Magyar Mestermüvek. 1936. Bp. PPesti Napló ajándéka előfizetőinek.
Vasárnapi Ujság. 1918. 18.sz.kép.
4e.sz.
ber Henrik müveinek jegyzéke.
day Ernő könyve. 54.l.

46/.

Weber Henrik, festőm.

76. Rebeka a kutnál. Olf. Vászon. Jelz. l. j.: Weber H. 854. A Pesti Művészeti Egyes. által kiállított művek lajstroma. 1854. Pesten. Belduna-cor 8. sz. Ernst-e aukció 192c. XX.574. - A képe közli XXIV. táblán.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 54.l.

MDK

47/4

Weber Henrik, festőm.

76. Rebeka a kutnál. Olf. Vászon.

A képe közli még a Pesti Hirlap képes melléklete. 1932. nov. 27. - A képet a Pesti Művészeti Wgyesület XXX 1854-ben sorsolás céljából 200 forintért megvette. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 54.l.

48/.

Weber Henrik,festőm.

Hézus a gyermekek közt. Olf. Emliti Farkas Albert Magyarország és a nagyvilág c.képes folyóiratban. 1866.jun.lo. 23 sz.354.l. Lappang.

Weber Henrik művainek jegyzéke.
Kolay Ernő könyve. 54.l.

MDK

49./

Weber Henrik, festöm.

Szent Nepomuk Jánost pozsolók a Moldva folyóba vetik. /Oltárkép./ Olf.
Pesti Müvészeti Egyesület. 1855. Feldum-sor 8. sz.
kiállitott müvek lajstroma. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 54.l.

Weber Henrik, festöm.

79. Aratási menet. Olf.
A Pesti Müvészeti Egyesület 1856.máj.-jun. kiál.
Emliti Pesti Napló 1856.jul.25. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 54.l.

MDK

51/.

Weber Henrik, festőm.

80. Fekvő női akt. Olf.Vászon.
Özv.Lengváry Zoltánné közlése szerint a kép 1919-ben Aradról való menekülés közben elveszett. Jel.b.: Weber.

Weber Henrik műveinek jegyzéke.
Kolay Ernő könyve. 54.l.

52/. MDK

Weber Henrik, festöm.

Mária találkozása Erzsébettel. Olf.Papir.

826 Pfeffer Ignác arcképe. Jelz.j.:Weber 857.
A kép hátán egy papirra irva:Pfeffer I.halála után/1856/ egy fénykép után festette Weber Henrik. Olf. Vász.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 54.l.

53/. MDK

Weber Henrik, festöm.

82. Pfeffer Ignác arcképe.- Mükiállitás az Orvos-szövetség védelme alatt a Mücs.-ban. 1902. 353 sz
A magyar biedermeier kiáll. 1937. képes tárgymutató
Dr Pétery Ignác tul. 356.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 54.l.

MDK

Weber Henrik, festöm.

83. Judit és Holofernes. Olf. Vászon.
Jelz.l.b.: H.Weber,858. Kertész Árpád tulajdona.
1923. Mücsarnok tavaszi tárlata. I.terem.65.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 54.l.

MDK

Weber Henrik festöm.

84. V. Ferdinánd megkoronázása Pozsonyban. 1830.
szept. 28. Olf. Vászon.
Jelz.l.j.:Weber H. 858.
Magyar Tört.Muzeum. Magy.Tört. Képcsarnok tul.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 54.l.

56§. Weber Henrik festöm.

84. V.Ferdinán megkoronázása, Pozsonyban. 1830. szept. 28.-án. Olf.Vászon.
A M.Nemz. Muzeum képtárának leiró lajstroma. Dr.Peregriny János.1900. D- VII. B.42. -

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve.

57/. MDK

Weber Henrik festőm.

84. V.Ferdinánd megkoronázása Pozsonyban 1830.szept. 28.- Olf. Vászon.
Tört.Képcsarnok Mütárgyainak leiró lajstroma. 32.sz. 1907. Szépm.Muz. kiadványai. IV.sz.
A Nemz. Muz.-ból Ltsz.488. Pesti Müegyl.ajándéka

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve.

58/. Weber Henrik festőm.

85. Női arckép. /Vörös sállal/. Olf.Vászon.
Jelz.b.l.: pinxit Weber Henrik. Bp.szkv.t.
Gr.Almássy-Teleky Éva és Dr.Kállay Tamás
művészeti aukciója. 1941.V.718.sz.

Weber Henrik műveinek jegyzéke.
Kolay Ernő könyve.

59/. MDK

Weber Henrik festöm.

Esküvői csendélet. Olf. Vászon.

Weber Auguszta tul. A Magy. biedermeier kiáll. képes tárgymutatója. 1939. XII. terem. 352. sz. A képet közli Berzeviczy Albert a Magy. Művészet. 1925. 5c 9.1.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.1.

Weber Henrik festőm.

87. Menyasszony. /Calderoni Anna/. - Olf.Vászon.
Turóczy Sándor tul.
Ernst-aukció.1913. X.96.sz. - Mücsarnok.Tavaszi tárlat I.terem.61.sz.- Ernst-aukció 1928.XXXIX.584.s
A képet a XXVIII.táblán közli . Magy.biederm.kiáll.
képes kat. 1937.XII.terem.353.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.1.

1-20. MDK

Weber Henrik, festöm.

Olajfestmények: Menyasszony öltöztetése. Vász.
Akademie der vereinigten Künste. 1838.Bécs.

Halászfiu. Vászon. Akademie der vereinigten Künste zu St.Anna. Bécs.

Koday Ernö könyve. 51.l.
Weber Henrik festö. 1818-1866.

2/.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Olajfestmények:

Virágvasárnap. Bécs. Akademia. 1839.

4. Ismeretlen férfi arcképe. Vászon. Jelz. l.j.: Weber. 839.
5. Ismeretlen férfi arcképe. Vászon. Jelz. balra: Weber 839.

Koday Ernö könyve. 51.l.
Weber Henrik festö. 1818-1866.

MDK

/.

Weber Henrik, festöm.

Olajfestmények:

Weber Gusztáv gyermekarcképe. Papir.
Weber Auguszta tul.
Férfiarckép. Vászon. Jelz.l.j.:Weber
839.

Kelay Ernö könyve. 51.l.
Weber Henrik festö. 1818-1866.

MDK

Weber Henrik. festöm.

Olajfestmények:

	Egyptomi táj.		Vászon.
9.	Gyermekfej.	Vászon.	Weber Auguszta t.
10.	Gyermekfej.	"	Weber Auguszta t.

Weber Henrik festö. 1818-1866
Koday Ernö könyve. 51.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Olajfestmények:

Férfi tanulmány. Vászon. Weber Auguszta t.

Csacsi-fej. " Weber Károlyné t.

13. Gyermekarckép. " Jobbra l.:Weber.839.

Weber Henrik festő. 1818-1866
Kolay Ernö könyve. 51.l.

/.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Olajfestmények:

Teve.	Vászon. Weber K.né t
Szamár.	"
Ló-fej.	"

Weber Henrik festö. 1818-1866
Kolay Ernö könyve. 51.l.

/.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Katona.	Olf. Vászon.	W.	Aug.	t.
Falusi leány.	"	"	"	" "

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 5i.l.

8/. MDK

Weber Henrik,festöm.

Gyermekszoba. Olf. Vászon.
A Pesti Müv. Egyesület által az 1840.évben kiáll.
Lajstrom.Pest.8.sz.
Az 1927. Magyar Táj- és Életkép-kiáll. Kat.
XIX-XX.sz. Jan.-Febr. 521.sz.
A biedermeier-kiáll. képes tárgymut. 1937.nov.-
1938. január. XII.terem. 347.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 5i.l.

MDK

Weber Henrik festőm.

	Férfiakt.	Olf. Vászon	Web. Aug. t.	
	Romantikus tájkép.	" "	"	" "
22.	Férfiarckép.	" "	Web. Gusztáv t.	

52.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 51.l. és 52.l.

MDK

Weber Henrik. festöm.

Jelenetek parasztok életéből. Olf. Fa.
Ernst-aukció 1925. XXV. Jelz.l.j.:Webber.
Lappang.
24. Forfiarckép. Olf. Vászon. Weber Gusztáv t.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 52.l.

Weber Henrik. festöm.

Lovagi sisak. Olf. Vászón. Weber Károlyné t.

26. Nöi képmás. " " " " "

Zarándok. " Papirlemez. Web.Aug. t.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 52.l.

12/. Weber Henrik, festöm.

Leányarckép./Farian Johanna/ Olf.Vász.
A magy. biedermeier-kiáll. képes tárgymut.
1937. XII.ter
351.sz.

29. Nöi portré. /Weber Johanna./ Ölf.Vász. XXXXX

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 52.l.

13/. MDK

Weber Henrik,festöm.

30. Férfiportré. /Farian Márton./ Olf. Vász.
Hungária. Olf. Vászon. Weber Gyula t.
Biedermeier női arckép. Olf.Vász.Web.Aug.t.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 52.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.

33. Nöi tanulmány. Olf.Vász. Web.Aug.tul.

Lovag. " " " " "

Ámor és Psyche. Olf. A Pesti Müvészeti Egyes. által 1843.évben a városi táncterem épületében kiállitott müvek lajstroma. 25.sz. Bappang. --

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 52.1.

15/.

MDK

Weber Henrik,festöm.

Hunyadi János halála. Olf. A Pesti Müvészeti Egyes által 1844.szept 9. n rendezett kijátszás alkalmával 443.sz. alatt Mossi Ferenc nyerte. Lappang.

Püspök.Tanulmány. Olf. Vász.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 52.l.

MDK

16/.

Weber Henrik, festöm.

Magyar föur. /Tanulmány./ Olf. Vászon.

Krisztusfej. Olf. Fa. Weber Auguszta tul.

Weber Henrik müveinek jegyzéje.
Koday Ernö könyve. 52.l.

MDK

17/.

Weber Henrik, festöm.

4o. Nöi fej. Olf. Fa. Jel.j.:Weber, 839.

Weber Gusztáv ifju arcképe. Olf.Papir.Web.Aug.t.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve, 52.l.

18. /

MDK-

Weber Henrik, festöm.

Mátyás király és Szép Ilonka. Olf. Vászon.
Jelz. b.:Weber H. 845.
dr.Pétery Ignác tul.
Kiállitva.: 1845,1902,1927.1937.1938.
1930-ban közölve a Pesti Napló 80 éves jub.alkalmából kiadott: Halhatatlan szerelem, nagy költök és nagy festök müvészetének tükrében. c.diszalbuma.
Az Uj Idök 1927.márc.20. -Magyarság 1937.nov.25.
Képes melléklet. és
Uj Idök,1938.máj. 24.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 82.l.

9/.

MDK

Weber Henrik. festöm.

Viaskodás magyarok és törökök közt. Grisaille. Kartonlem.
Ernst-aukció. 1928. XXXIX. lap: 585. Lappang.

44. Nöi képmás. Olf. Vász. Ernst-aukció 1924.
kikiált. ár: 75o pengö.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 52.1.

20/. NDK

Weber Henrik, festöm.

45. Önarckép. Olf.Vászon. Jelz.l.b.: Venezia 845.
Tört.mücsarnok mütárgyainak leiró lajstroma.1907.
Szépmüv.Muz.kiadványai. IV.sz.9.sz.

Római császár-kávéház cégére. Olf. Említi
Pál Imre.Müvészet.1910.88.l.Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 52.l.

121/.-140 MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

263. Kocsikerekén kulacs,tarisznya. Akvarell.

264. Ülö nö.virágokkal. "

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

MDK

122/. Weber Henrik, festöm.-grafikus.

265. Tájkép. Akvarell.

266. Táj. "

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Erzsö könyve. 58.l.

123/. MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

267. Bajorországi templom. Akverell.

268. Lovak. "

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

MDK

/. Weber Henrik, festöm.-graf.

59. Ámor. Körajz.

27c. Romantikus tájkép. Körajz.
Jelz. :Weber 1835.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

125/.

MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

271. Olasz nö gyermekével. Körajz.

272. -276. Történeti jelenetek. Körajzok.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

MEK

Weber Henrik, festöm.-graf.

277. Mocsonyi Mihály ülőképe. Jelz.j.: 857.

278. Mocsonyi Mihály. Körajz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

MDK

127/.

Weber Henrik, festöm.-graf.

279. Családi jelenet. Körajz.

28o. Történeti vázlat. Tollrajz.
Jelz.b.: H.W.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 58.1.

128/. MNK

Weber Henrik, festöm.-graf.

281. Történeti jelenet. Tollrajz.

282. Szent István elött megjelenik egy nö. Tollrajz

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 58.l.

29/. MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

2831 Herkules megszabaditja Alcestet. Tollrajz.

Jelzése: 1842 München.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

MDK

13c/. **Weber Henrik, festöm.-graf.** és Tyroler J. rézmetsző.

284. Pápa áldást oszt. Tusrajz. Jel.:847 Rom.

285. 1848-iki országgyülés. Ceruzarajz.
Rézre metszette Tyroler J.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

181/.

MDK

Weber Henrik, festöm.-graf. és Tyroler J.rézmetszo

28 5. 1848-iki országgyülés . Ceruzarajz.
Rézre metszette Tyroler J.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 58.l.

MDK

132/. Weber Henrik festöm.-graf. és Györgyi Lajos festöm.

286. Magyar ur. Ceruzarajz.
György Lajos fwstménye után.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

133/. Weber Henrik festöm.-graf. és Györgyi Lajos festöm. MDK

286. Magyar ur. W.H. ceruzarajza Györgyi Lajos festménye után.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 58.l.

134/.

MDK

Weber Henrik. festöm.-graf.

287- Különféle cerizarajz tanulmányok, vázlatok és skiccek./75 db/.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

36/. MDK

Markó Károly,festöm. és Weber Henrik, festöm.
1818-1866

M.K. 1853-ban Pesten járt...felkereste többek közt Weber Henriket, kinél Salamon király fáságát ábrázoló kép közötte le figyelmét. M.K. felvilágositotta W.H. hogy a ballada nem nyugszik történelmi alapon,mert a historia nem tesz említést Salamon nejéröl,kihez sóhajai szállnak.

Koday Ernö könyve.Weber Henrik festö.1818-1866.

33. l.

137/.

MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

Salamon király fogságban.

1864-ben a Magyar Képzöm.Társulat diszalbumlapjául választotta Weber körajza nyomán.

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö,1818-1866.
33.l.

138/. MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

A szabadságharc utáni időszak W.H. fénykorának kezdete.A tanulás évei elmultak, megtalálta a müvész teljes erejét, müvészi öntudatát. Sok munkával láttak el Sok tanitványa van .Bravuros raztudásu mester. Lotz K. nála tanult 1852-ben.

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö,1818-1866.
33.l.

Weber Henrik,festőm.-graf.

/Ybl Ervin: Lotz Károly élete.2o.l./ Lotz W.H.-nél tanult, azután Bécsbe ment.Rahl-hoz.
Wagner Sándor is W.H. tanitványa volt.

Koday Ernő könyve: Weber Henrik festő,1818-1866.
33.l.

14c/.

MDK

Weber Henrik. festöm.-graf.

Egymásután készülnek a magyar nemzet multjából meritett történeti tárgyu jeles rajzai, melyeket vagy ö vagy Marastoni József köre rajzoltak.

Kolay Ernö könyve: Weber Henrik festö. 1818-1866.
33.l.

lel. 120

MDK

Weber Henrik, festöm.

185.Álmos vezér Kálmán bátyja olvasószobájában.
Jelz.b.:Weber.H. Közlé Ország Tükre.1863.149.l

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

MDK

Weber Henrik, festöm.

186Az öreg méltoságos Hétfaludy ur komoran ül
székében. Jelz.b.: Weber H. Közli Ország
Tükre.1863.153.1.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.1.

1o3/.

Weber Henrik, festöm.

187. Kálmán király,a törvénytuvár. Közli Ország Tükre.18 63. 173.old.

188.Szent László király megesketteti a rendeket a pannonhalmi gyülésben az általok hozandó törvények szigoru megtartására. -Közölte: Ország Tükre. 1863. 7o8.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

1o4/.

Weber Henrik, festöm.

189. Vak Bélának II.István elé vezetése.
Közli az Ország Tükre. 1863. 291.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 57.l.

MDK

MDK

105/. Weber Henrik, festöm.

190. Columbust két testvérével együtt az ujvilágból Európába bilincsen hurcolják.
Jelz.l.j.: Weber H.
Közlé az Ország Tükre. 1863. 351.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.l.

MDK

1n6/.

Weber Henrik, festöm.

191. Mátyás, az igazságos fogadja a külföldi követek hódolatát. Festette és köre metszé Weber H.
Nyom.Engel és Mandello.1864.
Magy.Tört.Muz.metszet-gyüjtemény.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.1.

MDK

107/. Weber Henrik, festőm.

192. Éjfélkorcy románchoz. Komócsy József versséhez.
Jelz.b.:Weber H. Közli az Ország Tükre. 1864.
363.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

MDK

108/. Weber Henrik, festöm.

193. Salamon király a börtönben. Festette és köre metszé:Weber H. gr.Majláth János költeménye után. -Nyom.Pollák Testvérek.Pesten. 1865. - A MKT albumlapja. 1864.évre.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.1.

MDK

109/. Weber Henrik, festöm. és Gyögyi Alajos festöm.-graf.

194. Pap. Györgyi Alajos festménye után köre rajzolta Weber.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.1.

110/.

MDK

Weber Henrik, festöm. és Györgyi Alajos, graf. festöm.

194. Pap. Festménye után köre rajzolta Weber.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.1.

MDK

111/.

Weber Henrik, festöm.-graf.

Rejzok:

196. Tanulmányfejek /4/ Szénrajzok.
Ernst-aukció. 1923 XXII. 649.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

112/.

MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

196/. Tanulmányok./4/. Krétarajzok.

Ernst-aukció. 192o. XXII. 65o.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

113/.

MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

2c3. Ibykus darvai. Feljete krétarajz.
XXXXXXXXXX Jelz.l.j.: Weber.
Baditz Lajos tul.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

MDK

114/.

Weber Henrik, festöm.-graf.

204. Magyar ifju müvészek Olasz- és Németországban tett tanulmányaik eredményét felajánlják Öfelségeiknek. Tollrajz.
Erzsébet királyné emlékmuzeum tulajdonában.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

115/. MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

205-256. Kféle ceruzarajz -tanulm.-k; legnagyobbrészt férfi-akt rajtok, valamint testvéreiről, feleségéről. -A rajzok Kertész Kálmánné és Alapi Józsefné tulajdonában vannak.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

116/.

MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

A következö, körajzok, akvarellek, toll- és ceruzarajzok egy 48 cm. magas és 36 cm. széles bekötött diszalbumba vannak XXXXXXXX beragasztva. Az album Wertheimer Károly tulajdona./105 darab./

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodaly Ernö könyve. 58.1.

MDK

117/. Weber Henrik, festöm.-graf.

257. Béla választ korona és kard között.

Ceruza- és körajz. /Már emlitve/.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

118/. MDK

Weber Henrik, festöm.-graf.

257/b. Orgyilkosság Szent István ellen. Ceruza.

258. Attila lakomája. Akvarell.
Jelz.:H.W.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.l.

119/. MDK

Weber Henrik, festőm.-graf.

259. Király és a dalnok csónakban. Akverell.

26o. Müncheni táj. "

Jelzés: XXXXXXXXX 184o München.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 58.1.

MDK

12a/. Weber Henrik, festöm.-Graf.

261. Ajtóban álló nö. Akvarell.

262. Vár.München. Dürer után. "

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 58.1.

MDK

61/. Weber Henrik.festöm.

87. Menyasszony. Olf.Vász.
Gr.Almássy-Teleky Éva és Dr.Kállay Tamás müv.
aukviója. 1939.kikiált.ár:6oo P.
A képet közli:Lyka Károly: A Magy.Müvészet. XXXX
1800-1850. 1922. 603.1.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.1.

62/. MDK

Weber Henrik festőm.

88. Olasz tánc. Olf.Vász.
PestiMüv.Egyes.kiáll. 1859. 1036.sz.

89. Nagy önarckép. Olf.Vász.
Weber Auftul.
Ernst-aukció,1913.X.95.sz. -M.biederm.kiáll.
képes lajstr. XII.terem. 355.sz.

Weber Henrik műveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 55.l.

63/. MDK

Weber Henrik.festöm.

90. Női arckép. /Brauer Ferencné/ Olf.Vász.

91. Női arckép./Seier Terézia/. Olf.Vász.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodaly Ernö könyve. 55.l.

64/. MDK

Weber Henrik.festőm.

92. Szerelmi dalnok. Olf.Vászon.
A Pesti Müv.Egyl.kiáll. 1861.

93. Magyar tört. jelenetek. Olf.Vász.
Ernst -aukció 1931.
Jelz. a hátoldalon: Weber.1862.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 55.l.

65/.

Weber Henrik, festöm. MDK

94. Pesti polgár. /Fleischmann Benedek./ Olf.Vászon
Bp.Szkfv.tul.
A m.biedermeier kiáll. képes lajstr.1937.
A képet közli:Lyka Károly: M.Müv.1800-1850.604.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.l.

66/. Weber Henrik, festőm. MDK

95. Fleischmann Benedek arcképe. Olf.Vász.

96. Bignio Lajos arcképe. Olf.Vász.
Ernst Lajos letéte. M.Kir.Operaház emlékgyüjteményében.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodaly Ernö könyve. 55.l.

67./

Weber Henrik, festőm. MDK

97. Józsefvárosi templom főoltárképe. /Másolat/.
Kupelwieser Leopold után. Olf.Vász.
Felül félköralaku.
Jelzése:ad Christum Ducem Hebdomades V.H.
DCCCLXII. Weber Auguszta tulajdona.
A m.biederm.kiáll.képes tárgym.1937. 354.sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodaly Ernö könyve. 55.l.

MDK

Weber Henrik festöm.

98.Férfiképmás. Olf.Vász.
Ernst-aukció 1920. XII. Jelz.l.b.:
Weber H.863. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.l.

69/. MDK

Weber Henrik festöm.

99. Mátyás,az igazságos fogadja a külföldi követek hódolatát. Olf.
Hasonlótárgyu körajzon fel van tüntetve, festette é köre rajzolta Weber H. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.1.

MDK

Weber Henrik festöm.

1oc. Indulás előtt. Olf. Vászon.
Jelz.l.b. Weber H. 865. A pesti Müegyl.1866.
máj.17-én tartott sorsolásán kisorsolva.
Ernst-aukció,1921.XV.217.sz. A képet közli
XXVI táblán. -Még közölte a P.H.1932.nov 27.
képes melléklete.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.l.

71/. Weber Henrik,festöm. MDK

1el. Haldokló dalnok. Olf.papiron,
Özv.Szalaczky Farkasné Kovács Sebestyén
Mária hagyatéka.-Szépm.Muz.graf.eszt.-nak
tulajdona.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 55.1. és 56.1.

72/.

Weber Henrik festöm. MDK

102. Oláh vizhordóleány. Olf. Vász.
Keil:Gartenlaube. 1876.év 429.l. szerepel.
A képet Walla lithographiai int.-ben fárametszették. München.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 55.l.

73/.

Weber Henrik,festöm. MDK

103-143. 41 olajtanulmány. 2 db fa, a többi kezek.lábak ,Mátyás bevonulásához diszes ruhák kardok. Weber Aug. tulajdona.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernő könyve. 55.l.

MDK

74/.

Weber Henrik festöm.

Akvarellek:

144. Házromok tájképpel. Jel.l.b.:Weber,838

145. Falusi ház.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 56.l.

MDK

Weber Henrik festöm.

Akvarellek:

146. Olasz tengerparti város.

147. Magyarországi viseletek. Akvarellekmpasztellek és grafikai müvek kiállitása. 1909. Mücs. 30.sz. Lappang.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 56.1.

MDK

Weber Henrik festöm.

Akvarellek:

Weber Pala arcképe.

149. Fleischmann Benedek arcképe. Jelz. n.:
Weber H. 857.
Weber Aug.tul. -Ernst -aukc. 1913.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 56.l.

MDK

77/.

Weber Henrik, festőm.

150. A művész neje. Papir. Jelz. l. j.:
Weber H. 859.
Székfv. tul. - Ernst-aukció. 1913. X. 93. sz.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 56. l.

79/.

MDK

Weber Henrik,festöm.

153. Menyegzöi menet. Rajzolta és köre metszette Weber Henrik.
Báró Prónay Gábor: Vázlatok Magyarhon népéletből 1855. 6.l. -Kiviteletve Düsseldorf,Arnz u.Comp. /Geibel Hermann,Pesth véd. alatt./

Weber Henrik müveinek jegyzéke.

Kodaly Ernö könyve. 56.l.

78/. MDK

Weber Henrik,festöm.

Körajzok:

151.Weber Johanna és Adolf pamutot gombolyitanak.

152. Mátyás király bevonulása Budára. Rajzolta Weber, köre metszette Haufstaengel F. - A pesti Müegyl. ajándéka a rézvényesek részére 1853.évre.
Föv.kvtár litogr.gyüjteménye.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.

Koday Ernö könyve. 56.l.

MDK

Weber Henrik festőm.

154. Aratási menet. 10.l. M.f.t.

155. Szüreti mulatság. 34.l. M.f.t.

156. Oláh fuvarosok. 62.l. M.f.t.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 56.l.

81/. -100

MDK

Weber Henrik, festöm.

157. Drótostót. 50.l. M.f.t.

158. Pesti dinnyevásár. 90.l. M.f.t.
Eredeti rajz, Homonnay Imre tul.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 56.l.

Weber Henrik, festöm.

159. Lacikonyha. 93.l. M.f.t.

160. Népviseletek. Oláhok, magyarok, tótok, németek. 78.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 56.l.

83./.

MDK

Weber Henrik, festőm.

Piaci kép a régi Széna-téren. Növ.Muz.ftul.

Mosonyi Mihály zeneszerző. Weber Gusztáv tul.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 56.l.

Weber Henrik, festöm.

163. Béla választ korona és kard között. 1059.
Rajzolta W.H. köre Marastoni ~~XXXXXX~~ József.
Nyom.Engel és Manielle. -Magy.Tört.Muz. Nagy.Tört.
Képcsarnoka metszet-gyüjt. Közölte Ország Tükre.1862

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 56.1.

Weber Henrik, festöm.

164. Szent korona országai. Tervezte és rajzolta Weber H. Nyom.Rohn,Pest. 1861.

165. A Magy.Képzöm.Társulat diszlapja. Terv.és rajzolta Weber Henrik. Nyom.Pollák Testvérek,Pesten.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 56.l.

86/.

MDK

Weber Henrik, festön.

166. Géza király fogadást tesz a váci püspökség megalapitására. W.H.rajza után köre metszette Marastoni József. Közölte Ország Tükre képes folyóirat. 1862. 18.sz. 266.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 56.l.

87/. MDK

Weber Henrik.festöm.

Körajzok:

Orgyilkossági kisérlet Szent István ellen.
W.H.rajza után köre metsz.Marastoni J.
Közlé az Ország Tükre.1862. 27.sz. 377.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.l.

88/1

MDK

Weber Henrik, festöm.

Körajzok:

168. Zsolt arája. Ország Tükre. 1862. 11. s
169.1.

169. XXXX Mit tegyen szegény Szabó Jakab? Enged.
Jelz.l.j.:Weber H. Közli Ország Tükre.
1862. 253.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

89/.

MDK

Weber Henrik,festöm.

Körajzok:

17o. Rikéza.I.Béla neje. Közli Ország Tükre. 1862. 225.old.

171. Cserhalmi hölgy. Közli Ország Tükre.1862 247.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Körajzok:

192. Szabó Sámuel és Bájvölgyiné. Jelz.b.l.: Weber H.

Közli Ország Tükre. 1862. 253.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke:
Koday Ernö könyve. 57.l.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Körajzok:

173. A hét Faludyak családfája. Jelz. b. l.: Weber H.
Közli Ország Tükre. 1862. 303.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke:
Kolay Ernö könyve. 57.l.

92/.

MDK

Weber Henrik,festöm.

Körajzok:

174. Etelének éjjele a Catalaunumi csata után.
Jelz.l.b.:Weber H.
Közli Ország Tükre 1862. 325.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

MDK

93/. Weber Henrik,festöm.

Látogatás a Yzögházy-várkastélyban. Jelz.l.b.: Weber J.
Közli Ország Tükre. 1862. XXXXXX.351.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernő könyve. 57.l.

94/. MDK

Weber Henrik,festöm.

Zsolt lemondása Taksony javára. Jelz.b.l.:
Weber H. Közli:Ország Tükre.
1862. 397.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kelay Ernö könyve. 57.l.

MDK

Weber Henrik,festőm.

177. Somló. Rajzolta:Platzky F. köre rajzolta:

Weber H.. Pestem1863.

178. Szapáry Péter bosszuja. Rajzolta és köre metszette: Weber H., -Magyar Tört. Muz. -Magy. Tört. Képcsarn. metszetgyüjt. -Közölte Ország Tükre. 1863. 21.1.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.

Kolay Ernö könyve. 57.1.

96/. Weber Henrik, festöm. MDK

179. Hunyadi János a várnai csatában. Rajzolta Weber Henrik köre metszette Marastoni J. Közölte Ország Tükre. 1863. 3o.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.l.

97/. MDK

Weber Henrik, festöm.

180. Astrik átadja Istvánnak a koronát.
Jelz.l.b.: Weber H. Közölte Ország
Tükre. 1863. 5.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kolay Ernö könyve. 57.l.

98/. MDK

Weber Henrik, festöm.

181. Árpádház veszedelme. Jelz.l. j.: Weber H. Közli Ország Tükre. 1863. 69.l.

182. Szögházy bárónö. Jelz.l.j.: Weber H. Közli.Ország Tükre. 1863.69.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Kodey Ernö könyve. 57.l.

99/. MDK

Weber Henrik, festöm.

183. A magyar pogányság utolsó lázadása.
Jelz.j.:Weber H.
Közlé Ország Tükre. 1863. 75.l.

Weber Henrik müveinek jegyzéke.
Koday Ernö könyve. 57.l.

WEBER Henrik festő

1840. Hungaria

Neiw. Ét. 1995 268. ll

-	3 000 Ft
-	1 napos 2 ágyas:
-	5 000 Ft
6 napos package:	6 napos package:
14 400 Ft/fő	14 400 Ft/fő
1 napos 1 ágyas:	1 napos 1 ágyas:
3 000 Ft	3 000 Ft
1 napos 2 ágyas:	1 napos 2 ágyas:
5 200 Ft	5 200 Ft
6 napos package:	6 napos package:
12 000 Ft/fő	12 000 Ft/fő
6 napos package:	6 napos package:
12 900 Ft/fő	12 300 Ft/fő
1 napos 1 ágyas:	1 napos 1 ágyas:
3 500 Ft	3 200 Ft
1 napos 2 ágyas:	1 napos 2 ágyas:
4 500 Ft	3 900 Ft
-	6 napos package:
-	11 400 Ft/fő
96.04.01-08.31.	-
1 napos 1 ágyas	-
15 000 Ft/fő	-
1 napos 2 ágyas:	-
13 800 Ft/fő	-

rvényesek, a szállodánként megadott határidőkön belül. Az
részére. A kedvezményes üdülésben résztvevők számára a
nettérti jegy vásárlásakor be kell mutatni a szállodafoglalás
le kell bélyegeztetni a menetjegyet. További információkkal
il a szállodáknál.

Kellemes pihenést kíván a
Magyar Szállodaszövetség

Weber Henrik festőművész

150 éve született

– emlékére

Nógrádi 1968. május 24
4. old.

Weber Henrik
festő.

Mosonyi Mihály reszeszesső és feleségé arc-
képe. O. v. 84 x 68,7 cm.
Budapest MNG
Repr.

A magyarországi műv. tört. II. Kép sz. 553
Corvina 1970.

Weber Henrik
festő

~ nél tanult Pesten Lotz Károly.

A magyarországi műv. tört. I. 4A.
Corvina 1970.

Weber Henrik

A Nemzeti Muzeum igazgatója, Kubinyi Ágoston ünnepséget rendezett Markó Károly tiszteletére, aki látogatásra tért haza Firenzéből. A pesti Müegylet választmányának festőművész tagjai, közöttük a művész is a rendező résztvevők között szerepelt.

Divatcsarnok, Pest, 1853. ápr. 28.
8. sz. 157-159. lap.

Weber Henrik

Latz Károly tanára volt.

Sobozó, 1968. dec. 11.

Weber H.

Kőrajza 1855: „Budai szüret."
Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3081

Weber Henrik, festő

--

Br.Prónay Gábor:Skizzen aus dem Volksleben in Ungarn. melynek számos színezett mellékletét Barabas Miklós és Weber Henrik Sterio Karoly festette.1855.Geibel in Pest. 327.old

Gyurkovich Tibor: Sterio Károly/1821-1862/ a mozgás festője 323.old

Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Wéber Henrik (1818-1866)

„Fiatal nő képmása" o.v. 77 x 63 cm

J. l. j.: Wéber 1860.

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus Bp. 1978. szeptember

Weber Henrik

Wyngró oroszlán
o. v. 109 × 128 cm

Vadászati Világkiállítás, Bp. 1971
~~M. W. G.~~ Műcsarnok

1

Weber Henrik

1818-1866

„Önarckép feleségével"

„Pesti polgár" c. Zépei emlékoe

Nápszava 1972 május 27

10. old

Weber Henrik

Nyugvó oroszlán, o.v. 109x128 cm
repr.

Vaslászati Világkiállítás – Képzőművészeti
Kiállítás, Bp. 1971.

Weber Henrik

A Vigadó "Csemegetár"-ának freskódíszével kapcsolatban a szakértő bizottság /Henszlmann, Ligeti, Telepy, Orlai Orlai-Petrics és Weber Henrik/ Than Mór megbízatása mellett álltak ki, s végül álláspontjuk győzött.

Czegány István: A pesti Vigadó épülettömbje. - Építés-Építészettudomány. 1970. /2.köt./ 173-268.l.

200.l.

Weber Henrik /A lap Vebert ir./ festőművész

1818-ban Pesten született. Pesti tanulmányai után 1835-ben a bécsi Képzőművészeti Akadémiára iratkozott be. 1837-ben elnyerte a báró Gundeli dijat. 1840-ben a müncheni Képzőművészeti Akadémiára ment. 1841-42-ben Svájcba, majd Olaszországba utazott. Egy évet Rómában töltött. Hazatérte után arcképeket és családi képeket festett, egyik jeles képe: "V.Ferdinánd megkoronázása Pozsonyban" és a "Haldokló dalnokok".

Képes Világ, Bp. 1868. aug. eleje, 15. füzet. III. évf. 669-670. lap

Weber Henrik

A Képzőművészeti Társulat jövő évi Album lapjaira hirdetett pályázaton a művész lett a nyertes, Keleti Gusztáv és Telepy Károly művésztársai mellett.

Budapesti hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1864. szept. 4. V. évf.
36. sz. 861. lap

Weber Henrik

„V. Ferdinánd király koronázása a pozsonyi Királyhegyen 1830-ban" c. festménye szerepel a Mütárlaton, melyről Charpentier, párisi müvész kőrajzot készitett.
A Budapesti társasélet c. rovat felhivja a Müegyletet, hogy a képet vegye meg.

Divatcsarnok, Bp., 1859. febr. 8.
140. lap.

Weber Henrik

Barabás Miklós és Sterio Károly, hárman illusztrálták br. Prónay Gábor: "Vázlatok Magyarhon népéletéből" c. müvét huszonöt szines képpel, -irja a "Nemzeti Irodalom" c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1855. márc. 1o.
14. sz. 273. lap.

Weber Henrik festő

Nemzeti témákat fest a művész
is és még többen is.

Bajor Gizi: Nemzeti festészetünk hőskora.
Tükör, Budapest, 1944. márc. 20.

Weber Henrik

Nemzeti témákat festett meg
a művész

Bojár Iván: Nemzeti festészetünk hőskora.
Tükör, 1977. március 20-22. lap.

WEBER HENRIK, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár történetében jelentős volt a Pompa-gyüjtemény beolvadása. Lehetővé vált a XX.sz-i magyar művészet egységes bemutatása. De egyben az előzményeket is felvillantó kis XIX.-szi képanyaggal is büvült. Igy Webernek is van műve a gyüjteményben. 287.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

Weber Henrik

Méltálás

Timár Árpád: Tagolás, időrend, arányok.
Müvészet, 1976. november - 7.oldal.

Weber Henrik

A Müegylet javaslatára megvásárolták a müvész festményét, mely Rebekát ábrázolja a kutnál. A Müvészet c. rovat nem közli, hogy kinek a részére vásárolták meg a festményt, melyet az é havi tárlaton állitottak ki.

Divatcsarnok, Bp. 1854. juli. 15.
39. sz. 9lo. lap

Weber Henrik

Olajfestménye szerepel az e havi Mütárlaton, melyet kiemel a Müvészet cimü rovat, de nem nevezi meg a müvet.

Divatcsarnok, Bp. 1854. május 25.
29. sz. 671. lap.

Weber Henrik és

Kovács Mihály festészek "Az Árpád választását" ábrázoló "jeles történeti festvény nagybani kivitelezését vállalták a Nemzeti Muzeum számára",-közli a Müvészet c. rovat.
A dij négyezer forint.

Divatcsarnok, Bp. 1854. febr. 25.
11. sz. 263. lap

Weber Henrik

Sterio Károly müvésztársával együtt képmellékleteket fest Prónay Gábor kötete számára, mely "a hazánkban lakó különböző népelemeknek külfölddel leendő megismertetése céljából, német és francia nyelven" jelenik meg.
Iró és Müvészélet c. /közleménye.
rovat/

Divatcsarnok, Bp. 1853. okt. 27.
6o. sz. 12o7. lap

Weber Henrik

Kiss Bálint és Lieder Frigyes müvészeket, mint a "József nádor Nemzeti Képcsarnok" alakitó egyletének kiküldött választmánya tagjait kér téK fel Barabás Miklós -Albrecht főhercegről festett- képének megbirálására.
A kép a Nemzeti Muzeum képgyüjteménye számára készült.
Iró és Müvészet c. rovat közleménye.

Divatcsarnok, Bp. 1853. szept. 22.
5o. sz. 1oo6. lap.

Weber Henrik

"Hün ecsetelt csöndélettel vegyes tájképét"
küldte be az aug.-szept.-i mükiállitásra,
-közli az Iró és Müvészet c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1853. aug. 18. 4o. sz.
8o3. lap.

Weber Henrik (1818-1866)

„Búcsustatás" o.v. 49x39

J. l. b. Weber H. 1859 Védett

Kiár: 12000 ft.

-FOTÓ-

BÁV 41.Müvészeti Képaukció Budapest 1976.december

Weber Henrik (1818-1866)

„Nő gyűlével" o.v. 78x62 cm

b.l. j. Weber H. 1880.

Kikiáltási ár: 12000 ft

BÁV 45.Képaukció,Budapest,1978.május

Weber Henrik

rajza nyomán készült Tyroler József rézmetszete: „A Batthyány kormány tagjai"
210. sz. reprodukció. 1848.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest, 1973. 575 l

Weber Henrik

Salamon király a fogságban" c. és egy másik müve "természet-utáni oroszlán"-t ábrázoló "remek képei" szerepelnek a pesti Müegylet kiállitásán, melyről "A mükiállitásról" cimmel számol be a lap.

Családi Lapok, Pest, 1852. évf. II.félév
3. sz. 139-141. lap

Weber Henrik

Ismeretes portréja Mosonyi Mihály „zeneszerző" és neje képmása. A Pesti Műegylet emlékeztetés művtárlatán önarcképével szerepelt.

László M.: A magyar portré-művészet történetéből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 41. l.

Weber Henrik

Zajta szerepel a Nemzeti Galéria új szerzeményeinek kiállításán.

Magyar Nemzet 1970 június 24 4. old.

WEBER HENRIK, festo, /1818-1866/.

A miskolci ~~Kép~~ Múzeum Képtárának tulajdonában van:
" NOI ARCKEP", cimü festménye. Fekete repr. 50.old

ZSAGÁNYI GUIDO: A miskolci múzeum képtára 49.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966.
7.szám, Miskolc, 1966.

161/. – 170

MDK

Weber Henrik, festöm.

1859-ben"Olasz tánc" a Müegylet kiállitásán vett részt. A sorsolásson Már Lajos tulajdonába került.

Kelay Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

42.old.

MDK

162/.

Weber Henrik, festöm.

"Pesti polgár" c képe /Föv.képtár/. A Pester Tageblattot olvasó figurája valóságos kis korképet ad. Középkoru férfi mellképe a háttérböl elötünik. Ruházata, a homlokára huzott kalap alól ránk tekintö arc élénk szellemisége, melyröl a tapasztalt ember jóságos megértése és bölcsesége sugárzik.

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

43.1.

MDK

163/. Weber Henrik, festöm.

"Vörössálas leány" a Föv.Képtár tualjdonában.

Szokatlan jelenség Webernél, h.élesen mintázza az erőteljes orrot, arcot,száját,ez bizonyos férfias keménységet kölcsönöz a portrénak, inkább jellemző Rahl művészetére. Ugy látszik itt jobban érvényesült a bécsi mester befolyása. /44.l./

Kolay Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

43.l. és 44.l.

164/. MDK

Weber Henrik, festöm.

A 60-as évek után is szorgalmasan dolgozik. 1861-ben"Szerelem dalnoka c. képével vett részt a Müegylet kiállitásán. A Családi Kör kritikusa Mák a köv.irta:" Annyira gyöngéd.....önkéntelen arra gondolunk, h. a müvész utólag szakállazta meg a dalnokot".

Kolay Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

43.1.

165/. MDK

Weber Henrik, festöm.

A 60-as évekből való még "Bignio Lajosnak arcképe"
/Híres baritonista, a M.kir.Operaház tul./
Mosolyában érezzük a nagy énekes derüs lényét.

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
44.l.

166/. MDK

Weber Henrik, festőm.

Képmásait lelki mélység és festöi érdekesség jellemzik.
1862-ben első mesterének Kupelwiesernek a budapesti józsefvárosi templomban lévő óriás méretü/9.6 m. magas, 4.8 m. széles/ főoltárképét másolta.

Kodaly Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
44.l.

167/. MDK

Weber Henrik, festöm.

Másolása Kupelwieser józsefvárosi oltárképéről 110 cm.magas, 57 cm.széles. kitünően sikerült. Bámulatos türelemmel kellet dolgoznia, h. a hatalmas oltárképet ilyen kicsiben lemásolta. Ez inkább érdekes emléke munkásságának.

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
44.l.

168/. Weber Henrik, festöm. MDK

Utolsó idejének legöszintébb, legbensőségesebb alkotása: "Indulás elött" 1865. Genre-kép. Közvetlen ábrázolásban ad képet a falusi életből egegyszerübb a témája de látása helyességének, a festés erejének hatása nagy.

Kolay Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
45.l.

169/ó. MDK

Weber Henrik, festőm.

Mesterünk természetszemléletével rokonságban állott Waldmüllerrel, aki azonban kispolgáriasan érzelgős . W.H. ez sajátságos magyar jellemvonásként az érzés őszinteségében és a megfigyelés józanságában mélyül el.

Kolay Ernő könyve: Weber Henrik festő.1818-1866.
45.l.

17c/. Weber Henrik, festőm.

Utolsó képe:"Haldokló dalnok" melyet már nem tudott befejezni.
Gyakori betegségek akadályozzák meg további munkájában s élete virágjában ragadta el a halál 1866 máj.14.-én.
1866.jun.14. Farkas Albert müv.kritikus többek között ezt irta róla: " W.H.hazánk fia az eszményitök kis, de nemes csoportjához tartozott."

Kelay Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
45.l.

141/. — 160

Weber Henrik, festöm.-graf.

Képei, melyeket vagy ő, vagy Marastoni József rajzoltak köre:

Hunyadi János a várnai csatában.

Géza király megfogadja a váci püspökség alapitását.

Béla választ korona és kard között.

Koday Ernö könyvei: Weber Henrik festö 1818-1866.

33.1.

142/

Weber Henrik, festőm.-graf.

képei,melyeket vagy ő,vagy Marastoni József rajzoltak köre:

A magyar pogányság utolsó lázongása.
Cserhalmi hölgy.
Zsolt lemondása Taksony javára.

Kolay Ernő könyvei: Weber Henrik festő 1818-1866.

33.1.

Weber Henrik. festöm.-graf. MDK 143/.

Képei,melyeket vagy ö vagy Marastoni József rajzolt köre:

Nyugateurópai fejedelmek követsége.Szent Lászlónál.

Mátyás király bevonulása Budára.

Kálmán király, a törvény buvár,stb.

Ezek a képek az "Ország Tükre" képes f.irat.1862 és 1863 évjárataiban jelentek meg.

Koday Ernö könyve:Weber Henrik festö 1818-1866.

144/. Weber Henrik, festöm.-graf. MDK

Nem volt vérbeli történeti festö a szó mai értelmében, de a képek értelme nagy volt az elnyomatás éveiben, mert ösztönzöleg hatottak a nagyobb tehetségü ifjabb nemzedékre.

Kolay Ernö könyve:Weber Henrik festö 1818-1866.

145/. Weber Henrik, festőm.-graf. MDK

Tört.tárgyu képein kivül egymásután készülnek arcképei, genre-, bibliai tágyu - és mitjologiai képei, sőt állatképeket is festett: oroszlánt, tevét, lovat, szamarat, tehenet.
Nyugvó Oroszlán c. képét az 1852.évi "Pesti Müegy l." kiállitásán ki is állitotta.

Kolay Ernö könyve:Weber Henrik festö 1818-1866.

146/. Weber Henrik, festöm.-graf. MDK

br. Prónay Gábor vadász albumában kitünö lóképe van. 1855.

"Dávid János magyar huszár" c.képével az 1853.-iki kiállitáson vett részt. Dávid János 1845.szept.-ben a bécsi hadgyakorlaton megment egy gyermeket. Szent György lovag. c.oltárkép. Mindkét kép valahol lappang. /Szóval "Lappang" ezt jelenti./

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

34.1.

147/. Weber Henrik, festöm.-graf. MDK

Rebeka a kutnál. c. kép.
/Pesti Napló.1954.aug.17.
Az alak beállitása természetes, és szerencsés, bár a ruha és kendö redözete kissé nyers.

Kodaly Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
34.l.

148./ Weber Henrik, festöm.-graf. MDK

1855. br.Prónay Gábor megrendelésére:" Vázlatok a Magyar hon életéből" c. diszalbumában Barabás Miklós és Sterio Károllyal együtt igen jól sikerült és nagy testszést aratott Rajz-Genre-képei jelennek meg: Lcaikonyha, Pesti- dinnyevásár, Népvaselet.

Kolay Ernö könyvè: Weber Henrik festö.1818-1866.

35.1.

149/.

MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

1855. Barabás Miklóssal és Sterio Károllyal együtt igen jól sikerült további genre-rajz -képei:
Népviseletek: oláhok, magyarok, tótok,németek.
Oláh fuvarosok.
Drótostót.
Budai szüret.
Aratási menet.
Lakodalmas menet.

Koday Ernö könyve:Weber Henrik festö.1818-1866.
36.l.

150/. MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

A népéletből vett körajzaiban már közelebb jutott az igazsághoz, mint pl. 1846. Vahot: Magyar föld és népei. / A müvész a maga szentimentális érzésvilágával meghamisitja a parasztot. Legtöbből hiányzik a természetesség./

Kelay Ernö könyve:Weber Henrik festö.1818-1866.
36.l.

MDK

151/.

Weber Henrik,festöm.-graf.

Legnagyobb sikereit mint arckép-festö aratta. Minden feltétele a müvészi arckép festésnek meg volt benne: hasonlóság, lelki jellemzés, müvészi elöadás, forma,szin Felette áll a legtöbb bécsi és pesti kollégájának.
/Kertbeny Károly: Ungarns Männer der Zeit. 1862. 133.l./

Koday Ernö:könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

36.l.

152/. MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

Mint portréfestö társa Györgyi Lajos, ö is Rahl-ból indult ki. De nem került annyira Rahl hatása alá, Mint Györgyi. /Rahl festöi eljárása Tiziano tanulmányozásán épült fel./

Koday Ernö:könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

36.l.

153/.

MNK

Weber Henrik,festőm.-graf.

Nála a modell megjelenése és tartása a legegyszerűbb, a rajzos elem viszi a főszerepet.
Nagyon jól estek hazai sikerei. Szeretettel festette apját,anyját, testvéreit, rokonait.
Az 50-es évek előtt festette növére kisleányát:
Farian Johannát.

Keday Ernő:könyve: Weber Henrik festő.1818-1866.

38.1.

154/. MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

" Mosonyi Mihály zeneszerzö és neje." Szépm.Muz.
/Erkel és Liszt-tanitvány. a magyar zenetört. büszkesége
Öt is mint sógorát megihlette Vörösmarty"Szép Ilonká
ja W.H.-t. Mosonyi M. operát irt róla.

Koday Ernökönyve.-Weber Henrik festö.1818-1866.
39.1.

155/.

MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

" Mosonyi Mihály zeneszerzö és neje" c.képének megjelenése után elhalmozták megrendelésekkel.
Nemsokára megnősült, elvette Liedemann Paulát. boldogsága rövid ideig tartott. a törékeny nö meghült s ennek következtében halt meg./Weber Auguszta szóbeli közlése szerint/.

Kodaly Ernö:könyve.-Weber Henrik festö.1818-1866.
39.l.

156/.

MDK

Weber Henrik,festöm.-graf.

1855 ápr.2o.-án utlevelet váltott Olaszországba. Bejárta Veronát. Milanót,Cremonát, Mantovát, Velencét. Bécsen át három hónap mulva visszatért Pestre.

Kolay Ernökönyve.-Weber Henrik festö.1818-1866.
39.1.

157/.

MMK

Weber Henrik, festöm.

1858-ban, hazatérése után megválasztják a Pesti Müegylet mübiráló bizottságának tagjául / tag azaz állandó tag, mint Barabás, Marastoni, Canzi, Molnár József/ egészen haláláig.

Kelay Ernö könyve: Weber Henrik festö, 1818-1866.
4p.l.

MDK

158/.

Weber Henrik. festöm.

az 1850-es évek után mindjobban belemelegedett a romantikus festészetbe. Ö volt a lelke ennek a mozgalomnak . - 1858-ban feleségül veszi Valderoni Annát. Boldog házasságából születik Henrik nevü fia.

Kodav Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
40.1.

MDK

159/.

Weber Henrik. festöm.

1858 volt munkásságának legtermékenyebb szaka. Menyasszonyának ülö arcképét festi. Menyasszonya részére készitette "Esküvöi csendélet" c képét, mely egyedül álló oeuvrejében. /Az arany és ezüst ragyogását és a különféle üveg tárgyak fénylését ragyogó virtuozitással érzékelteti./

Kolay Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.
40.l.

160/. Weber Henrik, festöm.

"Önarcképe" bizonyitja, h. amikor a müvész leszáll a lélek mélységébe, akkor emelkedik a legmagasabbra. Ilyen magaslatara az ö müvészete is ritkán emelkedett.

További nagyszerü képe: "Judit és Holofernes" Judit teste az anatomia alapos tudására vall. Nem hiába töltött hossu időt Velencében .Veronese, Tiziano tüzes meleg szineit itt szivta magába W.H.

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö.1818-1866.

42.old.

Weber Henrik

"Rebeka a kutnál" c. müve "szerencsésen felfogott és kidolgozott, igen érdekes" látvány, -irja a Müvészet c. rovatban a "Május-juniusi mütárlat" c. beszámoló.

Családi Lapok, Pest. 1854. I. félév.
12. sz. 589-590. lap.

MDK

Weber Henrik

/T.D./: Erdélyi müvészek, erdélyi tájak a Szép-
müvészeti Muzeum grafiksi kiállitásán. Esti
Ujság 1940. szept. 23. 7.l.

MDK

Weber Henrik

Magyar történeti jelenet, of.

Ernst Muzeum aukciói XLV. /1930/. Gróf Zichy Béla hagyatékából. 44.l.

MDK

Weber Henrik, festő.
1815-1866

Szép Ilonka. 1845. Repr.

Gerő Ödön: A magyar népéletkép.
Magyar Művész.1927. 5.l.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Szép Ilonka. Repr.

dr.Pipics Zoltán: Adalékok a Társulat történetéhez.
KMTárs.évk. 1928. 113,114.l.

Weber Henrik, festöm.

Csendélet. Olf.
Weber Aug. tul. Repr.

Magyar Müvészet. 1925. 515.1.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Mosonyi Mihály és felesége. Repr.
18.1.

Petrovics MM.

MDK

Weber Henrik (1818-1866)

Magyarországi viseletek. Balról jobbra: erdélyi
ek, magyarok, tótok, németek. Vizf.

Szépművészeti Muzeum graf.oszt. 76.kiáll.1940.
Erdélyi művészek, erdélyi tájak. 18.lap

Weber Henrik

"Egyike legérdemesebb festészeinknek" kiemeli rajzbeli ügyességét, de a "December-januári műtárlat"-on szereplő lovasképét birálja: a lovas lehajtott válla és melle mögött hiányzik a test része a nyeregben.
"Müvészet" c. rovat közleménye.

Családi Lapok, Pest. 1854. I. félév.
1. sz. 39-41. lap

MDK

Weber Henrik festőm.

193. sz.
Utcai táncosok. Repr.

Árverési Közlöny. 1936. febr. 1.rendk.sz. Kat.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Mosonyi Mihály zeneszerzö és felesége. Olf. Repr.
A Szépmüv. Muz. tulajdona. 507.1.

Magyar Müvészet. 1925.

MDK

Weber Henrik, festöm.

Mosonyi Mihály és felesége. Repr.

KMTárs. 1941. nov. -Arcképkiáll. Kat.

Weber Henrik, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárban képe. "Női képmás". Porcelánszerüen törékeny test, miniatür-festésre emlékeztető idealizált megjelenitéssel./8.sz.kép./.220.old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Webb

Wéber Henrik,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei:Képek jegyzéke:
8.sz.kép: "Női arckép",olaj. 65+55 cm. Ltsz.:68.213.
Fekete repr. 228.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Weber, H.

V.Ferdinánd a koronázási dombon, of.

Koronázási kiáll. Történelmi Képes.1916.dec.

Wéber Henrik, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művész Wéber egy művel szerepel. 8.sz.kép. 228.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr.

MDK

Weber Henrik

Mátyás király bemenetele Budavárába,
Hanfstaengel Franz, Weber Henrik után

Divatcsarnok, 1853,nov.3.62.1258-59.

MDK

MDK

Művészet XIII. évf.1914.

MDK

Weber Henrik

Mosonyi Mihály és neje

Thirring G.dr.:Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. 100.l.

Weber Henrik MDK

Szép Ilonka, repr.

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MTA

Weber Henrik

Szép Ilonka, repr.

Millenniumok 1927 Magyar Bioderma-ler Kiáll.

Weber Henrik MDK

A Weber-család

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Weber Henrik

A Weber-család

Weber Henrik

MDK

Ujságolvasó

Mosonyi Mihály és neje

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Weber Henrik

Üjségolvasó

Mosonyi Mihály és neje

Weber Henrik MDK

Önarckép

Arckép

Szép Ilonka és Mátyás király

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Weber Henrik

Önerőkép

Arckép

Bség Ilonka és Mátyás király

Weber Henrik MDK

Kisleány

Csendélet

Menyasszony

A józsefvárosi templom főoltárképe

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Weber Henrik

Kialény

Csendélet

Mezőgazdaság

A jószervezési templom főoltárképe

Weber Henrik MDK

Játszó gyerekek

Leányarckép

Arckép

Női arckép

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MTK

Weber Henrik

Jégszög gyorsulások

Legnyerőség

Arckép

Női arckép

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Weber Henrik

MDK

A Weber-család

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Wéber Henrik MDK

Salamon király a börtönben

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Wéber Henrik

Gyermekszoba

Az első magyar müvészkiállitást a Pesti müegylet 1840-ben rendezte. Müvészet 1909. 406.l.

Weber H

U. 673

Plasztika

z

által még

ezett artár

Weber H.

Lear és Cordelia. Olajt. repr. Művészet (Szabó féle) 1901. 87 l.

Weber Henrik

ivod

Seir 1571.

Weber Henrik. Festő. Pesten.

„Salamon király fogságban" kiállítva az 1852 iki pesti műkiállításon. és „Hunyady Mátyás diszmenete Budavárába" 1.)

1.) Budapesti Viszhang. 1852. 319 fs. 320 fs.

Weber (1845.)

Irod Szy 137 l
175 l

1845. megyt.
Mátyás Király a pukai
nőrd a budai hegyen
Hegyf.

Weber Henrik

1872 évi kiállítása

Mátyás király bevonulása

Budavárba.

ára 10.000 ft.

prod

Figyelő 1872. 312 l.

..... *mühely.*

...yfőnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Henrik

+ 1867

rod

Kufsz 1898

220. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

WEBER HENRIK (1818-1866.) A 30-as évek második felében a bécsi, a 40-es években a müncheni akadémián tanult, ahol Cornélius és Kaulbach voltak mesterei. Az 50-es években tért haza. Ettől kezdve számos arc- és népéletképének kőrajza jelent meg a korabeli folyóiratokban és albumokban. A kőrajzokat részben maga, részben mások, így Marastoni József készítették. Fontosabb kőrajzai: Br. Prónay „Vázlatok Magyarhon népéletéből, Pest 1855" c. művében: Oláh fuvarosok, Népviseletek (oláhok, magyarok, tótok, németek), Kocsmai jelenet, Pesti Dinnyevásár, Lakodalmi menet; Br. Prónay Vadász-Albumában „Lovak" c. képe; Az Ország Tükrében (Marastoni kőrajzai): Géza fogadást tesz a váci püspökség alapítására, Hunyadi János a várnai csatában, Orgyilkossági kísérlet Sz. István ellen, „Korona és Kard", „Szapáry boszszúja", regényi illusztrációk, stb. — Az 50 es évek elején Olaszországban járt, ahol megfestette „Mátyás király bevonulása Budára MCDLVIII. évben" c. képét, amely 1853-ban a pesti Műegylet műlapjaként is megjelent. — Bibl.: Föntebbi folyóiratok és albumok. — Fővárosi Kvt. B. 769/119. — Művészet II, IX.

Füvenyesztés" Mátrásfürdőn V. 186.

Weber Henrik

Mosonyi Mihály zene-
szerző és felesége c-
képe szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1932, nov. 27.

Cikk róla, Látogatás
c. Egyének és egy női
archépének repr. - val-

X.

ADATTÁR.

Weber Henrik

festö 1818 – 1866

irod

Krück II. 720. l.

Giraudon III·197

A magyar táj- és népéletkiállításból. Szép Ilonka. Weber Henrik festménye

Hol?

— *Heine* —

A vándorlásba fáradt vándor
végpihenőre hol akad?
Hársak alatt a Rajna partján?
Vagy délen, pálmafák alatt?

Valami távol pusztaságban
idegen kéz ás sírt nekem?
Vagy tengerparton, a homokban
lesz végső álmom végtelen?

Mindegy! Fölöttem itt is, ott is
Istennek kék ege ragyog
s halotti mécsként föllobognak
éjjente mind a csillagok.

Kelemen Viktor

Ujdok 1927. XXXIII. 12.z.

Beethoven

Írta: **Fodor Gyula**

„. . . aki pedig szerencsétlen, azt vígasztalja meg, hogy bennem magához hasonlót talál . . .“
Beethoven végrendelete.

1.

Március második felében világszerte nagy ünnepségek kezdődnek. A nyugati műveltségű emberiség Beethoven halálának századik évfordulóját ünnepli. Az államok s a társadalmak vezetői, az emberi szellem legkiválóbb képviselői, tudósok, művészek, írók, zenészek, papok, katonák, politikusok, gyermekek és öregek, nők és férfiak egyformán résztvesznek ezekben az ünnepségekben. A korlátok leomlanak az országok s az osztályok, a világnézletek s a pártok között. A művelt emberiség eggyé lesz Beethovenben. Seid umschlungen Millionen! — kiáltotta az emberiségnek legnagyobb alkotásában, a Kilencedik Szimfóniában a zeneszerző, aki keblére akarta ölelni az egész világot. Az emberiség most keblére zárja a zeneköltőt.

Beethoven halála szinte jelképpé magasodik. Jelképe az életének.

Ötvenhét éves volt. Egyedül maradt. A betegség atlétatestét megtörte. Bozontos üstöke megőszült. Óriási homlokán mély barázdákat vont a szenvedés. Alsó ajka a felsőre borult. Félelmetes álla, erős arccsontjai még szegletesebbé formálták titáni arcát, most, hogy lefogyott és megsápadt. Csak a szeme élt még, fel-felvillant, sötét tűzben izzott.

Siket volt, szegény volt, magányos volt. Amikor ágynak dőlt, orvosért küldte az unokaöccsét, nevelt fiát, Karlt. Karl egy kávémérésbe tévedt és biliárdozás közben megfeledkezett a nagybátyjáról. Csak két nap mulva jutott eszébe az orvos. Ekkor meghagyta egy pincérnek, hogy küldjön orvost a Schwarzspanierhausba, amely ott állt a mai Fogadalmi Templom háta mögött. A pincér átvette a megbizatást, de nem teljesítette. Három nap mulva azonban ő maga is megbetegedett. Kórházba került. S a kórházban eszébe jutott a másik beteg, aki ezalatt mindenkitől elhagyatva, várta, várta, az orvost a régi Bécs külvárosában. A pincér, az ápolók útján, két orvost is megkért, hogy keressék fel lakásán a különc, siket muzsikust. Tavasz volt. Hideg eső dermesztette a járókelőket. Az utca csatakos volt, bokáig sáros. Az orvosok nem vállalták a beteget. Amikor végre egy harmadik orvos mégis eljutott a Schwarzspanierhausba — ahol Lenau is élt és szenvedett — a betegen már nem lehetett segíteni.

Szobájában leírhatatlan volt a rendetlenség. Testét a férgek, lelkét a gondok gyötörték. A bécsi filharmóniai társaságtól előleget, angliai tisztelőitől anyagi segítséget kapott; abból tengődött. Háromszor is megoperálták. Eredménytelenül. Március 24-én így szólt két hívéhez: „Tapsoljatok! A komédia nemsokára véget ér.“ A végrendeletét kérte. Mindent az unokaöccsére hagyott, nevelt fiára, aki kártyás volt és lump, és aki elvetemültségével a sírba vitte. Most már csak az volt hátra, hogy kibéküljön az Éggel. Meggyónt, megáldozott s felvette az utolsó kenetet. „Köszönöm, főtisztelendő úr, — mondotta — megenyhített.“

Március huszonhatodikán látogatója érkezett. Egy fiatal gráci muzsikus, Anselm Hüttenbrenner. Két híve, Schindler és Breuning, délután őrá bízták a haldoklót. Ők maguk kimentek a temetőbe, hogy sírt keressenek a számára. Öt órakor a kis, piramis alakú óra, Lichnovszky hercegné ajándéka, megállt. Ma is megvan még s megáll, ha vihar közeledtét érzi. Félhatkor megzendült az ég. Tavaszi fergeteg zúgott végig Bécs környékén. Az agonizáló ekkor újra kinyitotta a szenvedély tüzében égő szemét s belebámult a meghasadó fellegekbe. Hat óra tájban Anselm Hüttenbrenner még látta egy szörnyű villám fényénél, hogy felemeli jobbját s felmutat az égre. Azután lehanyatlott a keze, lélekzése elcsendesült és a szíve végre elpihent.

Halála percében nem volt mellette sem asszony, sem gyermek, sem rokona, sem barátja. Takarítatlan szobában, férges ágyban, elhagyottan, szegényen, keserves kínoktól gyötörten, siketen és szótlanul halt meg s egy idegen ember zárta le szemét.

Ő volt a világ legcsodálatosabb zenei lángelméje.

S ennek a március huszonhatodikának az emlékét ünnepli most a művelt világ.

2.

Ha azt kérdezné valaki, hogy miért ő a legnagyobb a hangok démoni világának varázslói között: erre többféleképpen lehetne válaszolni.

Először is azzal, hogy megállapítjuk a *tényt:* a nyugati műveltségű emberek körében Beethoven nevét ismerik a legtöbben; népszerűségéhez egyetlen más zeneszerző népszerűsége sem hasonlítható; a zenetörténelem egyetlen alakja sem foglalkoztatta az emberek képzelmét oly sokat, mint az övé, és egyetlen zeneszerző sem gyakorolt oly kimutathatóan nagy hatást az emberiségre, mint éppen ő.

Mi azonban nem tényekkel szeretnénk szolgálni, hanem magyarázattal.

A zene alkotásához és élvezéséhez két út vezet. Az első: közvetetlen, a másik kerülő út. A közönség egyrésze a zenében azt élvezi, ami benne zenei érték. Tehát: a dallamokat, az új harmóniai megoldásokat, a hangkeveréseket stb. Az ő számukra a zene nem hieroglifa, amely megoldásra vár. A han-

Beethoven édesanyja

Weber Henrik

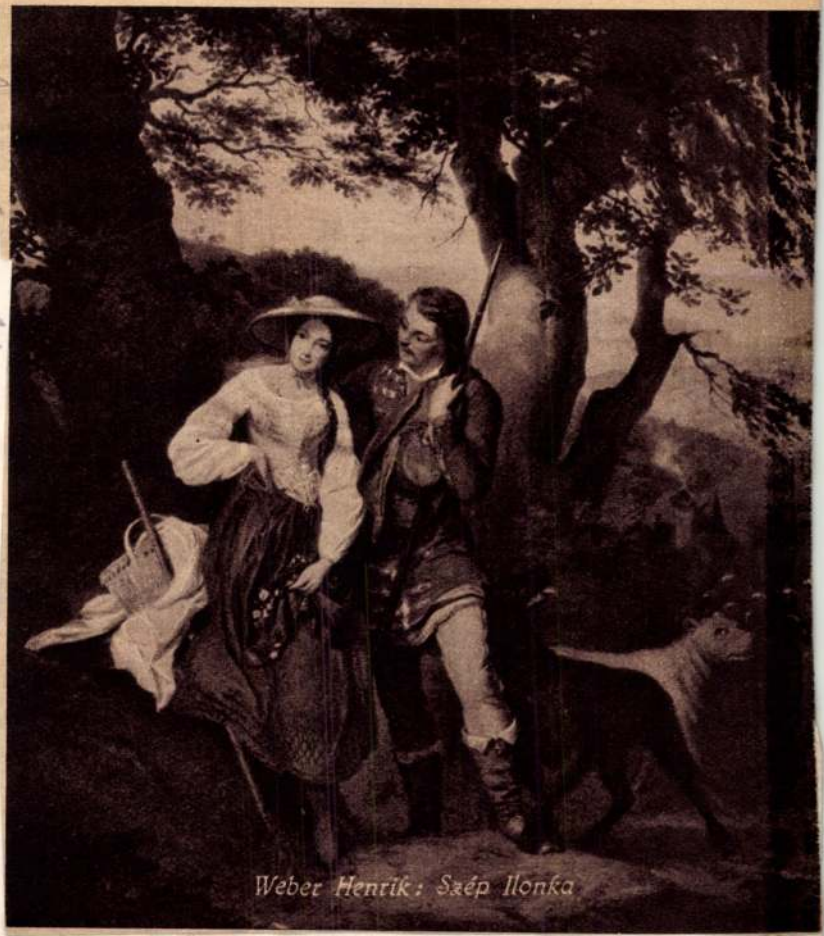

Weber Henrik: Szép Ilonka

Uj Magyarság Vasárnapja 1935 jún. 2.

ÁSOK

né

RGIT

Weber Henrik

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzeti Múzeum Képcsarnokának ismertető lajstroma. Buda, 1870. 24. l.

Életkép.

A hadfogadás.

Az előt
csapott parasztlegényt négy v
szerelt huszár van lóháton,
játszanak, a háttérbeli sátra

Szines kny., mér. a v

Szn.
333-9

Weber

W. 5. *Henrik*, festő, * Pest 1818 máj. 24. † u. o. 1866 máj. 14 Bécsben és Münchenben végezte tanulmányait s történeti képekkel (Hunyadi Mátyás bevonulása Budára. Salamon király a börtönben, V. Ferdinánd koronázása stb.) vált népszerűvé Emellett számos arcképet s népéletképet festett amelyek közül sok megjelent reprodukcióban is, köztük legelterjedtebbé vált Dávid János huszárbravúrja.

L. Gy. T. 6091

MDK

Weber Henrik

V.Ferdinánd koronázása, Weber Henrik után Charpentier

-Y-Y+: Budapesti társasélet. Divatcsarnok, 1859,febr.8. 14o.

MDK

Weber Henrik

Játszó gyerekek

Leány arckép

Arckép

Női arckép

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató, 1937. nov. Műcs. 28 l.

arcképe a ~~Magyar~~ Magyar Történel
kép folyóval c. festménye a cs

Kostka, Jozef /Stupava, 1912.
Állami díjas. Előbb keramikus

MDK

Weber Henrik

Ujságolvasó

Mosonyi Mihály és neje

M. Biedermeier kiáll. képes térgymutató, 1937.no

Mücs. 28 l.

Weber Henrik

Képe szerepelt Almásy-Teleki Éva grófnő első aukcióján.

NU 1939. IX. 28.

MDK

Weber Henrik és Kovács Ferenc

Árpád választása

Müvészet. Divatcsarnok, 1854. febr. 25. 11. 263.

Tündérek majálisa

— Elbeszélés —

Irta: **Lőrinczy György**

Közel van a parthoz, de a világtól ezer mérföldre. A molnárlegények három evezőcsapással odaérnek, de a nagyvilág, a maga apró-cseprő bosszúságaival, szerencsére sohase jut odáig, még a kotnyeles hírharang szárnyán se. A Duna elhagyatott, magányos kis szigetének egyetlen szenzációja az öreg malom, ami a partján kelepel. A sziget partja és a folyó partja között. Kitartóan, sőt szakadatlanul zúg, morog, mesél, dalol. Nyilván arra teremtették, hogy a hallgatag szigetet mulattassa, nehogy elaludjék.

Hát ő mesél neki hűségesen és fáradhatatlanul, éjjel, nappal. Sohase pihen. Mesélve őröl. Vagy tán épp sokszor a meséit őrli. Egyetlen bámész hallgatója: a csönd, kéjesen terpeszkedik körülötte. De a malom nem hisz neki. A malom, a tapasztalt világszemlélő, nagyon jól tudja, hogy a csönd — ravasz. Úgy tesz, mintha üres volna, pedig sötét subája alatt dalokat és titkokat rejteget. Sőt veszedelmes csempészárut: álmot. A csönd levegője tele van ezzel a szállongó és elillanó méreggel. Belopózik a füledbe. Beszivod a lélekzettel, és a szemeden keresztül agyadba, sőt a szívedbe szivárog. Észre se veszed, hogy lelked az ő édes, forró és síma karja közé került. A szív elzsibbad, de az arc kipirul; az aranyszövésű pókháló már összekötözött. És véred föllázad . . .

Vasárnap azonban megjelennek a csönd rakoncátlan ellenségei. Délelőtt a harangszó, ami telezúgja a sziget fülét: ünnep van! Délután meg a tüzoltók, a leventék, a táncoslábú legények, akiket hegedű, nagybőgő és cimbalom követ. Éljen az élet! A farsang! Éljen a vásár! Széjjelkergetik a csönd és a sziget álmait. A bokrokból a madarak s a part közeléből az öreg harcsák elmenekülnek. Majális van! És a malom elhallgat. Apprehendál.

Tulajdonkép tehát ellenségek ők: a sziget és a malom. A malom a csönd örökös ünnepét szereti, akinek duruzsolva mesélgethet. Aki csak őrá hallgat, senki másra. A sziget ellenben terebélyes lombot ad fáinak, hogy árnyékába csalogassa a csönd hóhérát: a majálist. Pázsitját teliszövögeti virággal, bokrétával, ami széjjelmosolyog és az egész világgal kacérkodik. Illatát beleheli a végtelenségbe. Alkonyatkor besuhan a házak ablakán és a lányok fehér ágyába bújik. Nem hagyja őket aludni. Suttog nekik.

— Tiérettetek élek és timiattatok halok meg. A virágillat és a szerelem egymásért van. Az én virágom illata a szerelem. És a szerelem virága az én illatom! Jöjjetek! Várlak! Öleléssel és csókkal várlak. A hajnal rózsájával és az éjszaka mámorával. Jöjjetek! Szeressetek!

És a lányok vasárnap délután fökerekednek. A sziget zeng a majálistól. Vidám leventék toporzékolnak és a lányok hajladoznak, mint a rózsák a szélben és kacagnak, mint a vadgalambok a fűzesben, a sziget végén.

Magduska is odaigyekszik; Kántor Magda. Valójába Ihar Magdának hívják, de az édesapja kántor, tehát Magduska is Kántor. Ihar sok van a faluban, de kántor csak egy. És Kántor Magduska sincs több. Olyan szép, olyan kedves és olyan szomorú. Csak a templomi orgona körül terem ilyen bús virág; orgonavirág. Félig illat, félig titok.

Miért szomorú Kántor Magduska? Ki tudja azt! Ő maga alkalmasint nem is tudja, hogy szomorú. A szomorúság a lélek találós meséje. Valaki majd egyszer megfejti és akkor a szomorúság meghal. Otthon, a komoly kántorlakásban szent énekek zsonganak. De azokat csak az hallja, aki maga is tele van bús énekkel: a vágyakozó lélek sóvár sóhajaival. A kis kertben tarka, hideg mályvák, az öreg tisztaszobában megmerevedett imádságok. Ez a Magduska világa és még ráadásul a himzőráma. Képzelete is csak ezek között jár, mint a fogoly fecske. Néha erőszakosan, ritkán átugorja a kerítést, hogy az öreg Dunához röppenjen, de azt is csak azért szereti, mert himzőrámájához hasonlít. A himzőráma is temető és a vén folyó is. A himzőráma közé temetgeti leányálmait. Minden öltés, amit fehér ujjacskáival a vásznon tesz, álompillangót temet oda.

Néha kisétált a szigethez és a partról el-elnézegette az öreg Dunát. Mélázva tünődött rajta: mit susog, mit morog, mit hallgat? A malomkerékről és a zsilipek közül előszikráztak a fehér habok és egymást tiporva, törve hullottak le és rohantak el a Magduska szeme előtt. És Magduska úgy érezte, hogy szakadatlanul temetést lát, mint odahaza. A szikrázó habok éppúgy előbukkannak és eltűnnek, mint amott az emberek, akik egymást temetik. A rohanó fehér hullámokban tündérek omlanak alá és vonaglanak, aztán úgy nyeli el őket a folyó messzisége, mint a halottat a temető. Volt; nincs. Fölbukkannak és elmenekülnek a habok vad táncában. A malomkerék és a zsilip soha el nem fárad és soha ki nem merül. Az ezüsthabokban folyton omlanak alá a könnyű halálraítéltek. Ők is majálist tartanak. A halál komor

A menyasszony. Weber Henrik festménye az Ernst-Múzeumban.

Uj Idők 1928. XXXIV. 18.

majálisát. A hideg óriás, a malomkerék muzsikál. A zsilip és a zúgó ravaszúl locsog és dalol.

*

Odaát, a szigeten, már javában tombolt a majális. A cigány húzta. A fiatalság táncolt. A fák árnyékában csengett a pohár és a dal. Magduska egyedül jött. Apjának még valakit el kell temetnie, csak azután jöhet a majálisra, a feleségével együtt.

A folyó partján csónak himbálózik. A habok, amiket a malomkerék már összetört, megcsapkodják a csónak oldalát. A temetésre rohanó holt tündérek incselkednek. Valamit locsognak is. Bizonyosan annak, aki a csónakban ül. Fiatal, csinos, barna legény. Kalapja gyűrött, szeme ragyog, bajusza nyalka. Magduska siet; elkésett. Messziről kémleli a partot, hogyan jut majd át a szigetre. Meglátja a csónakot. A fiút is. Mikor odaér, elámul. Egy kicsit el is pirul. De Magduska azt hiszi, hogy a sietés hevítette föl.

— Né! Gábor!

Gábor, a molnár fia, névszerint Esti Gábor, mosolyog.

— Én, Magduska. Én magam.

— Maga? Mit csinál itt?

A fiú lesüti a szemét. Az evezőkön babrál.

— Vártam valakit. Hogy elgyün. A majálisra.

Magduska fürkészően nézi.

— Kit?

Gábor kissé türelmetlenül, majdnem bosszusan felel.

— Kit!

Szemrehányóan pislog Magduskára. És Magduska megzavarodik. Habozik. Hosszasan hallgat.

— Átvisz? — kérdezi azután.

Gábor már oldozgatta a csónakot.

— Hászen tán azér vagyok itt.

Magduska csak nézi, hogy bíbelődik a csónakkal.

— Hol járt annyi ideig? Tán két esztendeje is van, hogy itthon volt. — Hogy nem láttam ... tette hozzá félénken.

— Három ... — szólt Gábor csöndesen.

— Három esztendeje? Nahát! Az ember nem is hinné! ...

— Hát akinek mindegy.

Magduskának az arca lángolt. Míg beszállt a csónakba, föl se mert pillantani. A gondolatban, amit ki nem mondhat a lány, gyujtogató manók lihegnek. És Magduska nem mondhatta ki, amit gondolt. Megfult volna benne, ha kimondja. Igy is a torkán akadozott. A fiú úgy tett, mintha ő se szólt volna semmit se.

— Odafönn, — folytatta és fölfelé mutatott a Dunán, — a gőzmalomba dolgoztam.

— Gőzmalomba? — csodálkozott Magduska. — Az Esti Mátyás malma úgyse gőzmalom.

A fiú beillesztette a lapátokat. Aztán szaporán szelte a vizet.

— De az ember sokat tanul az olyan helyen. Édesapám már öreg. Fáradt. Azér is gyüttem haza.

Hirtelen egymásra pillantottak. Aztán összenevettek.

— Azér is ... bámészkodott Magduska. — Nem is tudtam, hogy maga ...

Fehér foga nevetés közben a fiú felé ragyogott. Gábor egy kicsit megint hallgatott.

— Azelőtt te-nek hívott.

— Most is annak hílak.

— Nem hallom.

A leány hangja egy kicsit reszketett.

— De az Isten hallja. Osztán meg maga se ...

— Én? tétovázott Gábor. — Majd akkor!

— Mikor?

— Mikor! Hát majd, ha megesküszünk.

Magduskának pityergőre fordult a szájacskája.

— Bolond! Miket beszél!

— Miket? Vagy már megbántad?

A leány a haján babrált. Virágot tűzött belé. Nagyon halkan szólt, majdnem suttogott.

— Én? Én? ... Én — nem.

A csónak nagyot zökkent. A parthoz vágódott, túl a hullámokon, amik engedelmesen, símán suhantak a csónak körül. A mulatók zavaros lármája, tánc, muzsika, nóta és pohárcsengés verte föl a sziget berkeit. Gábor és Magduska kiszállt a csónakból. Gábor a cölöphöz kötötte a csónakot. Magduska a malmot nézte. A malom olyan hallgatag volt, mintha megnémult volna, amint meséjét a majális dalos kedve beléfojtotta. De a zúgó alól és a zakatoló nagy óriás, a malomkerék alól elősiettek a fehér habok. Hullám hullámra hull. Egymást tiporja, előzi, kergeti, szilaj, táncoló rohanással. És Magduska mosolyogva nézi a vidám hableányokat. A fehér csipkébe öltözött kacagó tündéreket, az ezüst hullámokat. Amik menyasszonyi ruhában, fehéren, mint a liliomok és boldogan, mint az álmodó csillagok, odasietnek, ahová ő, Magduska, meg Esti Gábor siet. Tündérek majálisára. Esküvőre.

Stella maris

Tengerbe nyúló szirten állva
Tekint a nyugvó óceánra,
Álmodva néz le a habokra
Az Isten-anyja néma szobra.
Viszont a tenger őt csodálja:
Ha zúgni kezd az orgonája,
Himnuszt dalolnak a habok.
A csöndes éjben ráragyog
A hold ezüstös, méla fénye
És diadémot tűz fejére.

De lám a pálmák-szegte parton
Vidám az élet: férfi, asszony
Kigyúlt szemmel, kacagva jár itt,
Kalandra szomjas, új csókot áhít,
Fényes hotelnek terrasza várja,
Kedvese karján perdül a táncra,
Pogány gyönyört nyujt bor, zene, mámor,
Evoe Bachus, evoe Ámor!

A hegy felől zefir susog,
Ciklámenek és ciprusok
Illat-csodája száll a légben
A nyári éj zsoltáraképen.
Az Isten-anyja néma szobra
Álmodva néz le a habokra,
A hold szelíden ráhajol,
S az óceán himnuszt dalol.
Ó stella maris, égi fenség,
Tenger ... Madonna ... Végtelenség! ...

Szathmáry István

XXVII

Ernst Múzeum Aukció
38. 4. Szept 1928.

642 Weber Henrik: Egy menyasszony arcképe.

Weber Henri

A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei. Mosonyi Mihály zeneszerző és felesége arcképe. Weber Henrik festménye. Alexander és Krausz fényképe

Graál lovag, az asszony és a browning

Elbeszélés

Irta VÉRTESSY GYULA

A lovag akkoriban lábolt ki idült szerelmi lázából s ámbár verseiben átok alatt fogadta, hogy szakít, nem is nővel vagy nőkkel, hanem egyszersmindenkorra magával a szerelemmel, mert mint írta:

A tavasznapoknak már vége —
Induljunk hát a tél elébe...

azonban megfeledkezett költői ihletében arról, hogy tavasz után még két évszak is következik és így még stációt kell tartani a nyárnál is, ősznél is.

Szóval, a lemondása csak addig tartott, míg Visokra nem érkezett egy kis erdélyi asszonyka, aki valahonnan Csíkországból menekült az oláhok elől. A nénje ott volt férjnél, hát azokhoz jött. Gitta asszonyt egyszer meglátni s megszeretni, a lovagnál, mint annak idején Petőfinél, pillanatnak műve volt.

Szegény kis gyámoltalan asszonyka (tulajdonképpen csak az első napokban látszott gyámoltalannak, mikor a nyitott, marhaszállító vasúti kocsin való hat napi utazás után összetörve, kopottan megérkezett a két kis halálra kiéhezett, nyafogó, piszkos fiacskájával) később s elég hamar ugyancsak összeszedte magát s élelmességével elég alapos konkurrenciát csinált a visoki benszülött hölgyeknek. De ez csak későbbi dolog! Mikor a lovag beleszeretett, még élhetetlen volt, vagy legalább is annak mutatta magát. Sze-

Ujdok 1918/19 XXV. 7.

génynek lóhalálában kellett menekülni Erdélyből. A ruháit is mind otthagyta, csak a magánvalót hozta el. S ez fájt neki legjobban. Ezért látszott olyan mélabúsnak és ezért sejtett Graál lovag úr mindjárt előljárójában valami szomorú tragédiát a szép kék szemek lemondó kifejezésében. Pedig hát az asszonykának csak az fájt, hogy itt Visokon az asszonyoknak mind meg van a toalettjük, csak neki nincs és emiatt ki se mer bújni a visoki korzóra, a templom, cukrászda és patika közötti kis utcarészre, amit a „Visoki Hiradó" szellemes elnevezése óta mindenki korzónak hí.

— Én sejtem asszonyom, hogy önnek valami mély bánata van — mondta a lovag egy szép holdas őszi estén a sétány fái alatt.

— Óh uram! A férjem a harcmezőn küzd; minden pillanatban érheti az ádáz ellen golyója s itt maradok árván a két picinyemmel. Nem volt ugyan jó hozzám sohase; ölt, gyötört a féltékenységével, amelyre pedig, Isten a tanum, semmi okot sem szolgáltattam, de azért mégis a férjem volt, akinek meg tudtam bocsátani minden hibáját. Iszonyú lenne őt elveszteni.

— Legyen nyugodt, asszonyom! Még eddig a féltékeny férjek mind hazakerültek. Rendesen csak azok maradnak ott, akik boldoggá tennék az itthonmaradottjaikat, ha hazakerülnének. Ő, becses férje haza fog jönni és önt tovább fogja gyötörni a féltékenységével. De önnek, asszonyom nem ez a bánatja. Pardon, nem úgy értettem, hogy azon szomorkodik, hogy haza fog jönni a férje, hanem úgy, hogy nem azon szomorkodik, hogy elment. Valami más bánata lehet. Én tudok olvasni a tekintetekben. Illetve, ki tudok belőlük érezni bizonyos megsejtéseket. Ön, megengedem, hogy szereti a férjét, de másba szerelmes. Az ön tekintetének a kifejezésében benne van egy szerelmet titkoló asszonyi lélek minden fájdalma, szomorúsága és vergődése.

— Hát legyen benne, ha ez a csacsi benne látja! — gondolta vidáman Gitta asszony és mondta szomorúan, ugy ahogy egyszer még a régi Nemzetiben hallotta Márkus Emmától valami bánatos francia darabban:

— Egy asszonyi lélek minden fájdalmas szomorúsága és vergődése...

Gitta asszony megsejtette, hogy a költő úrnak mi kell, hát adta a szerelmi borongóst...

— Igen, barátom, én szerettem valakit. Tisztán, ábrándosan, nem is asszonyos, de leányos, álmodozó szerelemmel. Régi emlék; leánykoromban kezdődött s akkor be is fejeződött ez a szerelmi regény. Ha ugyan regénynek lehet nevezni egy olyan szerelmi történetet, melyben nem történt semmi. Halálosan szerelmes voltam egy fiatal joggyakornokba (a papa akkor törvényszéki bíró volt és Béla, mellette dolgozott). Apa is nagyon szerette, gyakran el is járt hozzánk, persze arra senki se gondolt, hogy mi, a két gyerek, komolyan meg fogjuk egymást szeretni. Mikor azután megtudták (mama elfogta Béla egy levelét), hát Bélát kitiltották a házból, engem pedig nemsokára férjhez adtak. A kérőm minden tekintetben megfelelő ember volt: fiatal, jómódú, csinos, délceg férfi — nem is tehettem egyéb kifogást ellene, mint hogy nem szeretem. De, a mama is meg a papa is azt mondták, hogy ez gyerekes felfogás! Evés közben jön meg az étvágy; a szerelem is megjön házasság közben. És nem jött meg! Ma is, vén asszony létemre, — tette hozzá kacérkodva, pózolva a gyerekasszony — ma is csak erről az egy csókról ábrándozom, amit meg nem kaptam. Azt hiszem, azt, aki után csak vágyódunk, azt mindig fogjuk szeretni.

— Meg se csókolta?

— Nem.

— És azóta nem is látta?

— Nem.

— Gyönyörü téma! Már kész is a fejemben a vers, amit írni fogok róla. Édes asszonyom! Sajnálom is, de egyúttal irigyelem is. Egy ilyen szerelem nagy gyönyörűség, még ha okóz is nagy fájdalmakat. Mert mint Arany írta:

> Fájdalom a boldogságnak
> egyik alkatrésze...

— Az „alkatrész" szó ugyan nem illik költői alkotásba, de Arany Jánosnak el lehet nézni. Én, részemről, e szót nem szoktam használni . . .

Mikor legközelebb találkoztak, a költő úr elhozta és fel is olvasta az új versét, a „Fehér emlék"-et. Csakugyan nem használta az alkatrész szót benne. Úgy végződött a megható költemény:

> — Betelt vágynál nem többet ér e
> Szűz szerelem fehér emléke —
> A lelkünk templomába téve?
> Egy csók, mit soha meg nem kaptunk,
> Csak vártunk rá, míg meg nem haltunk...

— Igen, azt szeretjük egy életen át, akire egy életen át várunk. A legnagyobb szerelmi gyönyörűség a várás! A boldogság küszöbe, az a boldogság. A szobába nem kell belépni. A küszöbön kell maradni. Erről is írtam már verset:

> A szobába, ne lépj be!
> Nem boldog, ki elérte
> már a boldogságot...

— Önnek igaza van, Hajnóczy! Ön igazán nemesen gondolkozik.

— Ha szabad kérném, asszonyom, nevezzen csak Tamásnak . . .

— Ön, Tamás, nem olyan, mint a többi férfi! Ön nemesebben gondolkozik s ön át tudja érezni, meg tudja érteni egy női lélek szent érzelmeit és azokat méltányolni tudja.

— Igen, nagyságos asszonyom.

— Mondja: Gitta.

— Óh, Gitta, milyen boldoggá tesz! Lelkem minden rokonszenve az öné! A szívem vérzik, de tudomásul veszem, hogy mást szeret.

— De maga lesz, Tamás, az én legjobb barátom.

Férfi és nő között tudvalevőleg a barátság nem szokott örök időkig tartani. Kivéve, ha a férfi is, nő is túl van már a szerelmi korhatáron. Tamás úr és Gitta asszony azonban akkor még nagyon innen voltak. És eljött ama nap, mikor Graál lovag úr így szólt:

— Eljött az idő, hogy önt, drága Gitta, részesévé tegyem egy titkomnak. Ön bevallotta nekem, hogy mást szeret. Ezért az őszinteségéért cserébe, nekem is be kell vallanom önnek valamit. Fájdalom, nem azt, hogy mást szeretek, mert ha így lenne, nem epedne a lelkem maga után, reménytelenül és bután (hogy rímben tálaljam fel az igazságot), — hanem csak azt, hogy mást szerettem, mielőtt magát megismertem. De mióta itt van, vége annak a másik szerelemnek!

— Óh, én szerencsétlen, aki már nem kárpótolhatom önt a szívemmel, mert az a másé, — hát én miattam lesz ön boldogtalan?

— Legyen nyugodt, azelőtt is az voltam. Én imádtam őt s ő nem szeretett engem. Ez szokott az én rendes sorsom lenni. De jól esett ez a reménytelen szerelem. Ön tehát csak a jóleső fájdalomtól fosztott meg. Azaz, hogy attól se. Mert most meg önért szenvedek.

2884. Weber Henrik: 693.
Sz. Pesten 1819-ben + Pesten 1867. május 14-én

Tanulmányfő.

A mellig látható, ifjú balra fordultan és arczélben van ábrázolva. Kötött házi sapkája kék, rövid haja barna, szeme sárga, bajusza és szakálla nincs. Ingének gallérja látszik és kettős elejü kabátja szürke. Jelzése alól jobbra: H. Weber dal vero Venezia 846.

Lemezpapir, mér. 43:33 cm. — ly lelt. fz. 693 — T.
Guda György hagyománya. — Átvetetett 1905. márczius 10-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

~~1900: III. 77. -- 1901: III. 77. -- 1903: III. 77. -- 1904: III. 77.~~
1905: III. 77.

T 1905. átvételi jegyzék 261. — Száma az Orsz. Képtárban a Sz. nban 1906 és a leltárban 2884. —

740

ly lelt 693.

Guda Dóra hag. 1904. jun. 14.

Weber Henrik

anarchepe

Tört. Kepcs

Weber Henrik : Salamon király a börtönben

Commentaria in Psalmos, XII. századi codex, egy díszes kezdőbetűvel.

Psalterium 1279-ből. Negyedrétű hártyakézirat, 5-6 egészoldalas miniatürrel, melyek az év nevezetesebb ünnepeit illusztrálják. Zoltárokat tartalmaz. A naptárban Sancta Adalberta neve szerepel, kit a würzburgi egyházmegyében tisztelnek.

Gráf.

III:76.

I egy-egy házaspáron bemutatva.

1905 Weber Henrik: 694.

Sz. Pesten 1819-ben (?). + ugyanott 1866. május 14-én.

Magyarországi népviseletek.

A magyar népviseletek közül balról a román, középütt a magyar és tót, jobbról pedig a német van ~~ábrázolva~~. Az asszonyok közül a román kezeit keresztbetette, a magyar jobbját csipőjére támasztotta, a tót baljában kendőt tart és a német kötényének sarkát czibálja. A férfiakból a román botot hozott magával, a magyar bajuszát pödri, a tót kezeit hátra vetette és a német hüvelyk ujját akasztotta zsebébe.

Aquarell, mér. 20.0:30.0 cm. ~~[illegible]~~

~~Guda Döme hagyománya.~~

-- Uj lelt. sz. 694. -- 1905. átvételi jegyzék 260. -- Száma az Orsz. Képtár sz.njában 1905. --

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

1905: III. 76. Weber Henrik: Magyarországi népképviselet.

Guda György hagyománya 1905. márczius 10-én.

~~Megnézni az irodában a dátumot.~~

772

38

Uj lelt. 694

Guda Döme hag. 1904. junius 14. ~~1905 [illegible]~~

Weber Henrik

Sz. Pesten 1819 (?)
† Pesten 1867. május 15én.

1., Nyugvóoroszlánok. „Weber H. Pesten 852" vászon, 96 X 146. A Képcsarnok egylet ajándéka 1851. M. N. Muz. Cat. 95. l.

2. V. Ferdinánd a Királydombon vászon, 120 X 167. A pesti műegylet ajándéka 1859. M. N. Muz. Cat. 469. Jelenleg a tört. Képcsarnokban.

A m. kir. földmivelésügyi minister 190..... évi..... hó..... n.

..... szám alatt kelt és .....

..... intézett ..... másolata.

2772.

16. Weber Henrik.

(Sz. Pesten 1819. [?] † Pesten 1867. május 15-én.)

Nyugvó oroszlánok. — és alvó

A keleti sivatag előterében, két pálma tövében, fejjel balra, dús sörényü hím ~~oroszlán fekszik s mellette a nőstény~~ oroszlán alszik, ~~a melynek~~ csak feje látható. A háttér világítása piros, jobbról három pálma diszlik. Az égbolt felhőtlen. Jelzése alól jobbra: »*Weber H. Pesten 852.*«

Vászon, méretei 96 : 146 cm.

1868: V. 44. — 1870: II. 12. — 1871: II. 12. — 1873: II. 11. — 1876: II. 41. — 1878: II. 41. — 1880: II. 41. — 1881: II. 41. — 1883: II. 32. — 1884: II. 32. — 1885: II. 32. — 1886: II. 32. — 1887: II. 41. — 1888: II. 41. — 1889: II. 57. — 1890: II. 57. — 1891: I. 74. — 1892: I. 74. — 1893: II. 143. — 1894: II. 30. — 1895: II. 30. — 1896: II. 16. — 1897: II. 16. — 1898: II. 16.

A képcsarnokegylet ajándéka 1851. — Magy. Képt. 68. — Ltsza 51.

— 1900: II. 16. — 1901: II. 16. — 1903: II. 16. — 1904: II. 16. — 1905: II. 16.

— Magy. Képtár 68. — Uj lelt. sz. 51. — 1905. átv. jegyz. 130. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1780, és a leltárban 2772. — A képcsarnok-egylet ajándéka 1852. október 6-án.

Kitüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk. 68. Lyl 51

Képcsarnokegylet aj. 1852.

130

2176. Weber Henrik.

Sz. Pesten 1819(?)-ben. † Ugyanott 1866 május 14-én.

Romagnai nő.

Kerítés mellett s kőre lépve áll, kissé balrafordult, de szembenéz. Jobbjával a kőfalra támaszkodik, baljával pedig ruhájának alját fogja. Haja barna. Öltözete: fehér fejkendő, paszomántos derék piros ujakkal, zöld szoknya, fehér kötény és piros kendő. A háttérben fák díszlenek. Jelzése alól balra: »*Weber H. Rom. 849*«.

Papiros, méretei 31·9 : 25·4 cm. — Lelt. sz. 2176. — Értéke 100 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

III. 302 (2176) 660 (569).

III : 302

Hagy. 1901.

Perlaky

Wéber Henrik

Tanulmányfő és Magyarországi népviselet c. képet a Nemzeti Múzeumnak hagyományozta Gűda Dőme.

Jelentés a Magyar Nemzeti Múzeum 1905. évi állapotáról. Pest 1906. 80. l.

488. Weber Henrik.
Sz. Pesten 1819(?)-ben. + Magyarort 1867. május 14-én.

Uj lelt. 70.

V. Ferdinánd megkoronáztatása. Magy. Képt. 109.

Mk 109
Uj 70
TK.

A nemzeti szinü posztóval bevont halmon, ágaskodó szürke lovon, teljes koronázási diszben és a szent István-rend jelvényével látjuk a királyt, ki a keleti kardvágást teszi meg. A feljáró előtt József nádor, az apostoli kettős keresztet vivő egyháznagy diszbe öltözött huszárjával, a főlovászmester a pallossal, az aranygyapjas-rend egyik vitéze, és több zászlós úr; a domb körül pedig a magyar királyi hirnök, több főúr és a kapcsolt részek zászlóit vivők foglaltak helyet. A lobogók feliratai közül csak a Bulgária, Lodoméria, Gallicia, Servia, Hungária és Cumánia lobogóján lévő olvasható el. A háttérben balról az ország czimerével ékesitett lobogóval diszitett három emeletes állványon, jobbról az emeletes ház ablakaiban és tetején számosan nézik az ünnepélyes jelenetet. A házra két fekete-sárga lobogót tüztek ki a kétfejű sassal. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: Weber H. 858.

400

Vászon, méretei ~~110~~ 120: 167 cm. — Magy. Képt. 109. — Uj lelt. sz. 70. —
~~Festette: Wéber H. 1858.~~
~~A pesti müegylet ajándéka 1859. VIII. 18.~~
A Nemz. Muzeumtól az 1893. ~~VII.~~ pelin 19-iki 26767 sz. leirat alapján átvétetett 1893. ~~IX.~~ szeptember 2-án, mit a 44939 sz. leirat 1893. ~~IX.~~ szeptember 29-én vett tudomásul (107/93. No. 14). — A pesti Müegylet ajándéka 1859. augusztus 18.
~~Jozsef Magy. Képt. 109.~~

Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemz. Muzeumban. 1868: v. 11. — 1870: π. 8. — 1871: π. 8. — 1873: v. (T. 8.). — 1876: π. 28. — 1878: π. 28. — 1880: π. 28. — 1881: π. 28. — 1883: vi. 291. — 1884: vi. 218. — 1885: vi. 218. — 1886: vi. 218. — 1887: vi. 218. — 1888: vi. 218. — 1889: vi. 252. — 1890: vi. 252. — 1891. vi. 260. — 1892: vi. 260. — 1893: vi. 334.
A Tört. Kérnatnoktan. 1894: VIII. 345.

904: v. 3.

Pesti müegylet aj. 1859.

2772

51

16. Weber Henrik:

(Sz. Pesten 1819 (?) † Pesten 1867. május 15. én.)

Nyugvó oroszlánok.

A keleti sivatag előterében, két pálma tövében, fejjel balra ~~egy~~ dús sörényű hím-oroszlán fekszik s mellette a nőstény alszik, a melynek csak feje látható. A háttér világítása piros s jobbra három pálma ~~köti le figyelmünket~~ díszlik. Az egbolt felhőtlen. Felírás alól jobbra: Weber H.
Pesten 852.

Vászon, méretei 96: 146 cm.
~~A Képcsarnokeglet aj. 1852 x. 6.~~
~~M kept. 68.~~
~~Uj na 51.~~
~~II: 16.~~

II: 74

259

Weber Henrik

Koronázási jelvények. T. 543.

A hadi ékitményekből és virágokból alakitott keretben középütt egy oltáron látjuk a rózsakoszorúkkal ékesitett koronát, országalmát, palástot, pallost és jogart; alól pedig a koronázási jelvényeknek szállitása van ábrázolva a hajóról a budai várba. Felirata:

Ausstellung der heil. ung. Krone u. Kron-Insignien nach deren Auffindung
bei Orsova, in der Kapelle des k. Schlosses in Ofen am 16 17 u. 18 Sept. 1853.

alól balra: H. Veber gez.
jobbra: J. Tyroler gest.
legalól balra: Druck v. Frey Pest 1853.
jobbra: Eigenthum der Verleger Pest Rosavölgyi u. Co.

Am., mér. az ac. 29.8 : 27.8 cm.

Weber Henrik

Báró Prónay Gábor:
Várlatok Magyarhon
népéletéből c. album-
ban (Pest 1855)

fentitól
Oláh fuvarosok,
Népviseletek.
Lacikonyha.
Pesti dinnyevásár
Budai szüret
Aratási ünnep
Lakodalmas menet
c. litográfiák.
Báró Prónay Gábor vadán-
albumában Lovak c.
litográfiája

Weber Heinrich

läsd

Perlapt 115

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

TK. 488.

488. Weber Henrik.

Sz. Pesten 1819(?)-ben. † ugyanott 1866. május 14-én.

V. Ferdinánd megkoronáztatása.

A nemzetiszínű posztóval bevont halmon, ágaskodó szürke lovon, teljes koronázási díszben látjuk a Szent István-rend jelvényét viselő királyt, ki az egyik kardvágást teszi meg. A feljáró előtt József nádor, az apostoli kettős keresztet vivő egyháznagy és díszbe öltözött huszárja, a fölovászmester a pallossal, az aranygyapjas-rend egyik vitéze és több zászlós úr; a domb körül pedig a magyar királyi hirnök, több főúr, az ország és a kapcsolt részek zászlóit vivők foglaltak helyet. A lobogók feliratai közül csak a Bulgária, Lodomeria, Galicia, Servia, Hungaria és Cumania lobogóján lévő olvasható el. A háttérben balról az ország czímerével ékesített lobogóval díszített háromemeletes állványon, jobbról az emeletes ház ablakaiban és tetején, számosan nézik az ünnepélyes jelenetet. A házra két fekete-sárga lobogót tűztek ki a kétfejű sassal. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: »*Weber H. 858*«.

Vászon, méretei 120 : 167 cm. — Magy. Képt. 109. — Új lelt. sz. 70. — A Nemz. Múzeumtól az 1893. július 19-iki 26767. sz. leirat alapján átvétetett 1893. szeptember 2-án, mit a 44939. sz. leirat 1893. szeptember 29-én vett tudomásul (107/93. No 14.). — A pesti Műegylet ajándéka 1859. augusztus 18-án.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. ~~1868: V. 11. — 1870: II. 8.~~ — 1871: II. 8. — 1873: V. (I. 8.). — 1876: II. 28. — 1878: II. 28. — 1880: II. 28. — 1881: II. 28. — 1883: VI. 271. — 1884: VI. 218. — 1885: VI. 218. — 1886: VI. 218. — 1887: VI. 218. — 1888: VI. 218. — 1889: VI. 252. — 1890: VI. 252. — 1891: VI. 260. — 1892: VI. 260. — 1893: VI. 334.

A Tört. Képcsarnokban. 1894: VIII. 345.

II
400
Ujl. 70.
M. 109.

Veber Henrik

1. Orgyilkossági kísérlet
sz. István ellen. Veber
Henrik vagyis utóbb köre
vagyolta Marastoni Jó-
zsef. Az ország tükre
1862. 27 sz. és kü-
lön mülapon is. folio.

2. Isolt lemondása Tak-
sony részére. „Véber
H." Az ország tükre
1862. 397. l.
Marastoni József kö-
zaprába.

WEBER HENRIK (Életrajzát lásd Kat. 164)

186. Dávid János magyar huszár bravúrja, 1853 *57.*

o., v., 97,2x132 cm
Jelezve j.l.: Weber H Pesten 863.
A váci püspökség tulajdona.

Dávid János huszár 1845. szeptember 13-án, hadgyakorlat közben egy lovasroham elé tévedt kisfiút nyergébe emelt, s így lélekjelenléte által megmentette annak életét. A nevezetes eset, mely a magyar huszárság jó hírét is szolgálta, hamarosan Josef Heicke „természet után" készült rajza nyomán litografált lapon forgott a közönség kezében (Történeti Képcsarnok 56.1355 ltsz.). E kompozíció nyomán festette meg Weber Henrik nagyméretű festményét, a drámai pillanatot állítva elénk. A kép előterében a Miklós-huszárok fekete csákóját, sötétzöld dolmányát és vörös nadrágját viselő Dávid Jánost látjuk, amint vágtája közben a mögötte haladó csapatra villantva szemét, felméri a veszélyes helyzetet, s már karjánál fogva emeli is az odatévedt gyermeket. A kép sima, behízelgő előadásmódja Weber sajátja, mely itt Dávid János hőstette kapcsán a „magyar virtus", a „magyar huszárbecsület" közhelyének is szolgálatában áll, s amely közhelyeket a kor által kedvelt és megkívánt nyalkasággal állítja elénk.

Irod: Koday 1943, 34; Nagyrévi Neppel Gy.: Huszárok. Bp. 1973. 147.
Kiáll: Műegyleti Kiállítás 1853. december, Kat. 26. sz.

K.S.K.

Művészet Magyarországon 1830 - 1870
MTA MKCS - 1986 Bp. 1986.

egy skót műgyűjtővel, aki Angliába invitálta. Így Brocky kora ifjúságában elkerült a magyar művészeti életből, 1843-ban tudósított róla utoljára a Monarchia sajtója. Igazán ismert Magyarországon csak a Műcsarnokban 1896-ban megrendezett millenáris képzőművészeti kiállításon lett.

A bécsi akadémiáról kikerült mester beilleszkedése az egykorú angol festészetbe nagy sikerrel történt. A XVIII. századi németalföldi és angol festészet reminiszcenciáit őrző bécsies modorát az olasz cinquecento megoldásaival ötvözve alakította ki egyéni stílusát, melyet már első monográfusa, Nyáry Sándor is ekletikusnak nevezett. Festett portrékat, történelmi képeket, mitológiai témákat, de legnagyobb sikereit kissé érzéki aktképeivel aratta. Mindvégig érdeklődéssel viseltetett elhagyott hazája iránt, de soha sem tért haza.

Irod: Szentkláray J.: B.K. Bp. 1907; Nyáry S.: B.K. festőművész élete és művei. Bp. 1910; Lajta 1957.

Sz.G.

187. A zene és festészet bemutatása és megkoronázása a költészet által, 1853 körül. Vázlat. *58.*

akv., p., átmérő 167 mm
MNG, ltsz. 1909-2487

A finom és egyszersmind mozgalmasan színezett kis vízfestmény Brocky 1853-ban a londoni királyi akadémián kiállított allegóriái közül a 31. számú kép vázlata lehet.

A művész pálmák árnyékába helyezi el a három alakot: a fiatal női angyalként ábrázolt, babérral koszorúzott költészetet, s a két kisgyermekként megszemélyesített zenét és festészetet. Az angyal térdei között a lanttal és babérkoszorúval megjelenő zene lát-

205

204

WEBER HENRIK (Életrajzát lásd Kat. 164)

367. A Weber család, 1848 *42.*

o., v., 210x160 cm
BTM Kiscell Itsz. 7136. F. 72. 1596

Weber Henrik nagyméretű, kifogástalan technikával előadott tizenkét alakot bemutató képén egy polgári nagycsalád jelenik meg. A társadalmi hovatartozásra utal a valószínűleg biblikus felfogást idéző „családfa"-szerű kompozíció, ahol a polgári családok megszokott rangsora érvényesül a három generáció egymáshoz való viszonyában. Weber újságot olvasó apja, és demonstratív módon harisnyát kötő anyja adja a kép centrumát, és a mű alapját. Körülöttük és felettük lépcsőzetesen helyezkednek el gyermekeik, egy csúcsára állított háromszög szétnyíló szárai mentén. Az öregek bensőséges világán túl, a második generáció, a fiak nemzedéke a nyitottságot, az aktív cselekvést jelképezi, és mintegy védőleg magasodik az öregek, nők, és az unokák fölé.

Bár a kép méreteit tekintve reprezentatív alkotás, Weber tudatosan tüntet a család puritán megjelenésével. Mintául szolgált neki a biedermeier szellemű császári família, az I. Ferenc családját bemutató sokszorosított lapokon, ahol mellőzik a díszruhákat, ékszereket, és meghitt, rendetlenséget, otthonosságot mímelő enteriőrben mutatják be az udvart, szinte viselkedésformáló propagandaeszközként. Bár Weber családja látszólag e biedermeier szellem jegyében jelenik meg, mégis ez a szellem jelzése csak egy részét képezi a kép mondanivalójának. A posztókereskedő apa mellett a fiak és vők már a bontakozó magyar polgári értelmiség képviselői, így az egyik vő — Mosonyi Mihály zeneszerző (balra kockás kabátban) — és maga a háttal álló, művét mutató festő is. A jelenlevőket nem a családi szeretetet kifejező látványos gesztusok, hanem a gondolat ereje tartja össze, melyet a képen a nagyon művi szerkezet képvisel. Ehhez hasonlót a Weberre nagy hatást gyakorló nazarénus festők sokalakos szentképein találunk. A reneszánsz kiegyensúlyozottságot az 1848-ban készült képen romantikát idéző nyugtalan gesztusok ellensúlyozzák. Bár semmi jel sem mutatja, hogy a napi politikai események elértek volna a családig, mégis a férfiak izgatottsága a kor szellemét tükrözi. A mű szinte allegórikus jellegűvé válik: a magyar polgári család felmagasztalása, és mint ilyen, egészen egyedülálló jelenség a magyar festészetben.

Irod: Koday 1943, 53; Prém J.: W.H. KSz 1880; W.H. M 1903, 350; Pál I.: W.H. M 1910, 87–89.

Sz.G.

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - MNG Bp. 1981.

TÁJKÉPEK

BARABÁS MIKLÓS (Életrajzát lásd Kat. 114)

368. Velence alkonyatkor, 1830-as évek *22.*

akv., p., 136x183 cm
Jelezve j.l.: Barabás
MNG Itsz. 1903–87

Igen finoman úsztatott, szürkés színekkel készült ez a mesterműnek nevezhető akvarell, amelyen sejtelmes ködbe burkolva jelenik meg a velencei San Giorgio Maggiore kupolája, előtte pedig a kikötőben veszteglő vitorlás hajók és két gyorsan sikló sötét gondola alakja. A velencei fény-árnyék festészet legjobb hagyományait viszi tovább velencei és általában itáliai művein a fiatal utazó művész, aki monográfusa, Hoffmann Edit véleménye szerint mindezt elsősorban W.L. Leitch (1804–1883) angol akvarellfestővel való barátsága segítségével sajátította el.

Irod: Lyka MM; Petrovics E.: Jegyzetek művészetünk történetéhez a XIX. sz. első felében. Bp. 1933; Kopp 1943; Barabás 1944; Hoffmann 1950, 19 skk.

Sz.J.

369. Hunyadi János gáldi templomának romjai, 1834 *23.*

akv., p., 221x292 mm
Jelezve j.l.: Barabás
MNG Itsz. 1937–3084

A harmincas évek elején sokat utazó festőként Barabás nemcsak Itália, de Magyarország festői, romantikus tájait, történeti romjait igyekezett gyors szín-forma vázlatokon megörökíteni.

A gótikus templom romjai elvadult környezetben jelennek meg, az alkonyfelhős és mozgalmas ábrázolása jelzi, hogy a kis akvarell szimbolikus jelentésű történeti tájkép kiindulópontja lehetett volna, így azonban csak a festő friss kézzel felrajzolt ölete maradt.

Irod: Pataky 1960, 31.kép.

Sz.J.

370. Hullámzó tenger csónakkal I., 1837 *22.*

akv., p., 149x215 mm
Jelezve j.l.: Barabás 1837
MNG Itsz. 1903–93

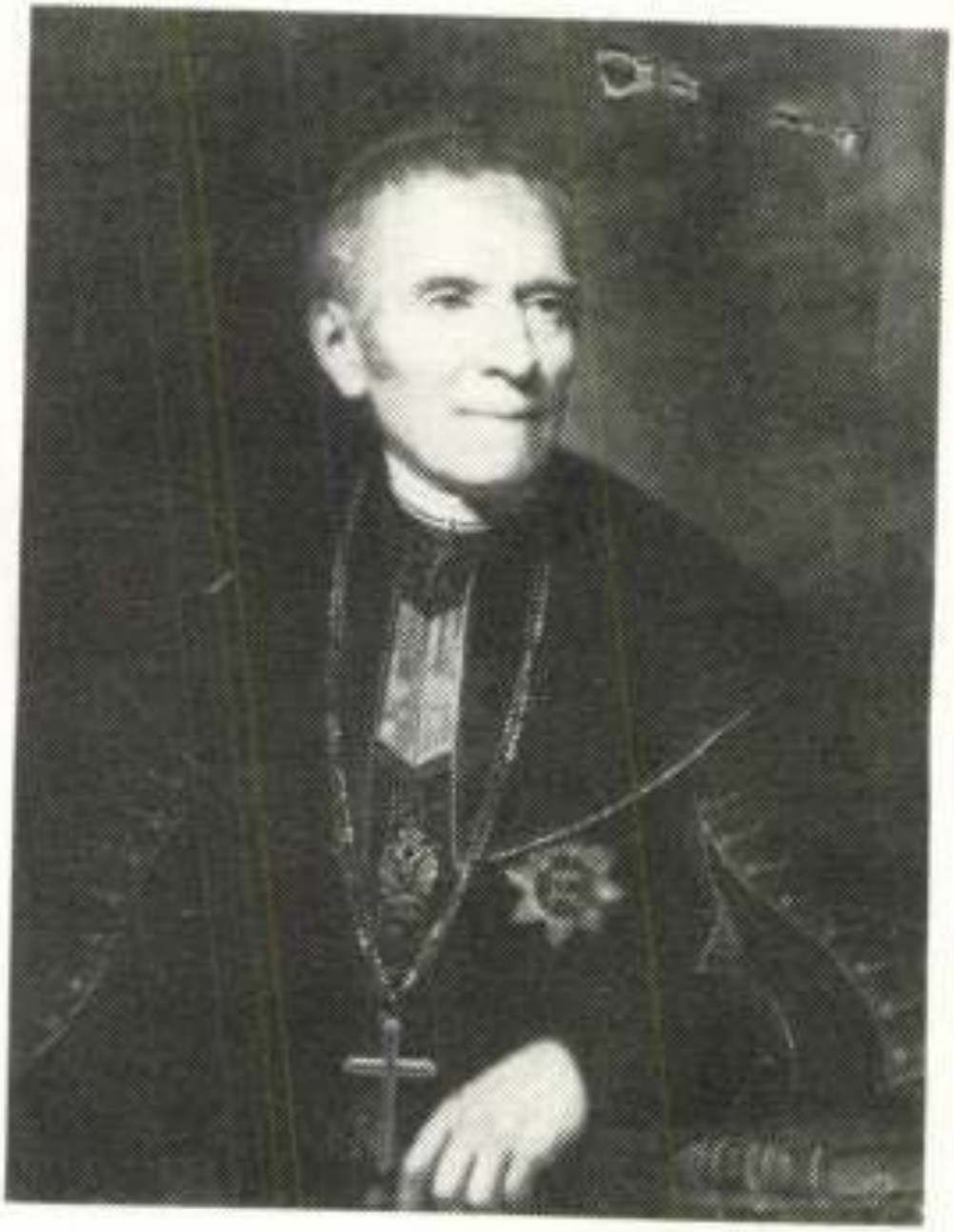

Veber H.

Kemécsy József

„Az Éjfélkor czímű románeza hoz illustrátió. Megjelent az Orszag Tükre" 1864 évf. 363 s.

Louis Deák-Ébner : Vue d'un cimetière.. 526
Rodolphe Burghardt : Paysage couvert de neige 526
Aladár Kőrösfői-Kriesch : Mon enfant .. 527
Ernes Béli-Vörös : Femme au chapeau de paille 527
Jean Pentelei-Molnár : Nature morte ... 528
Tibor Pólya : Le pont. Venice..... 528
Jules Kardos : Etude 529
Jean Vaszary : Etude 529
Joseph Koszta : Jeune fille essuyant des assiettes 530
Joseph Koszta : Fleurs 530
Guillaume Aba-Novák : Coucher de soleil à la mer 531
Rodolphe Burghardt : Portrait du Henri Biró de Beczkó..... 532
Aurélien Bernáth : Les ruines de Beczkó. Supplément en couleur.
Codex de Thomas Debrenthei, évêque de Zagreb. 1463—1464. Paris..... 542
Bréviaire du primat Georges Szatmári. Paris 543
Autel portatif d'Elisabeth, reine de la Hongrie. Oeuvre rhénane. Paris 546
Les deux volets du l'autel portatif d'Elisabeth, reine de la Hongrie 547
Goblet à trois parties. Transylvanie, 1543. Paris 549
Hanap. Brassó. 1670—75., Bocale du prince Georges Rákóczi. I. Vers 1600. Paris.. 551
Hanap. Brassó 1680—90. Paris 554
Bocale, aux émaux de Transylvanie. Village Sáros 556
Bocale, aux émaux de Transylvanie. Paris, Musée du Louvre 556
Deux assiettes et une soucoupe faïence de Holics. Vers 1750. Sèvres, Musée Céramique 556
Pièces d'un service jaune aux chinoiseries.

Véber Henrik. festőművész.

Asztrik átadja Istvánnak a koronát. stb. Körrajz. 1.)
Az árpád család veszedelme. Körajz. 2.)
Szőgházy báronő „enyhe" regény illusztratió. Körajz. 3)
A magyar pogányság utolsó lázongása. Körajz. 4.)
Nyugateuropa fejedelmeinek követsége Szt. Lászlónál. " 5.)
Almos vezér Kálmán bátyja olvasó szobájában. " 6.)
Az öreg méltóságos Hétfalúdy uz komorán ül székében (regény illusztratió. 7.)
Szapáry Péter basszuja. Körajz. Önálló mülap. 8.)
Kolumbust két testvérjével egyszt az ujvilágból kirépáltak bilinesen harczolját. 9.)
~~[illegible]~~

1.) Az Ország Tükre. 1863. évf. 5 lap.
2.) " " " " " " 41. "
3.) " " " " " " 69. "
4.) " " " " " " 75. "
5.) " " " " " " 111. "
6.) " " " " " " 149. "
7.) " " " " " " 153. "
8.) " " " " " " 324. "
9.) " " " " " " 351. "

Veber Henrik

1). Béla választ Korona és kard közt. 1059.
Veber eredeti rajza után köre rajzolta Marastoni Józef. folio. Az ország tükre 1862. 14 szám és Külön kiadás ban is.

2) Illusztrátiók (elbeszélésekhez) Az ország tükre 1862. évf. ban

3. Gejza király fogadást tesz a váczi püspökség alapítására. Veber Henrik eredeti rajza után köre rajzolta Marastoni Józef.
Az ország tükre 1862. 18 sz. mellettri mulapja.
Koppant Gyenge

Véber Henrik

festő + 1866-ban

teljes életr. archeppel.

---

vid

Magyarországi a Nagy-

világ. 1866. 23.

szám.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedélye

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírása.

8. sorsz. Műhelyi minta. — E

Véber Henrik

Prónay Károly báró

Vázlatok Magyarhon népéletéből. Pest, 1855.
Barabás, Sterio és Véber
25 Hiúcsek képével.

Véber Henrik

+ Pesten 1866.
máj. 14.
48 éves Evrában
Vas. ujs
1866. 245. l.

Szent korona

—

~~Koronázási prémét~~ és [illegible] [illegible] [illegible]
szent István [illegible].

—

Egyszerre [illegible] [illegible].

—

Szent István [illegible]

—

III. Béla és feleségének [illegible] [illegible].

—

A szentesztergi ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]

—

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Véber H. festette és köre rajzolta.

1) Mátyás az igazságos. Sárga alapnyomása körajzú mülap. Nyomt Engel és Mandelló Pesten.
2) Buda halála. ditto " " .
E mülapok hossza 57. c.m. és szélessége 38. c.m.

---

1) Az Ország Tükre. 1864. 1. sz. melléklete
2) u. o. " " 2. sz. " " "

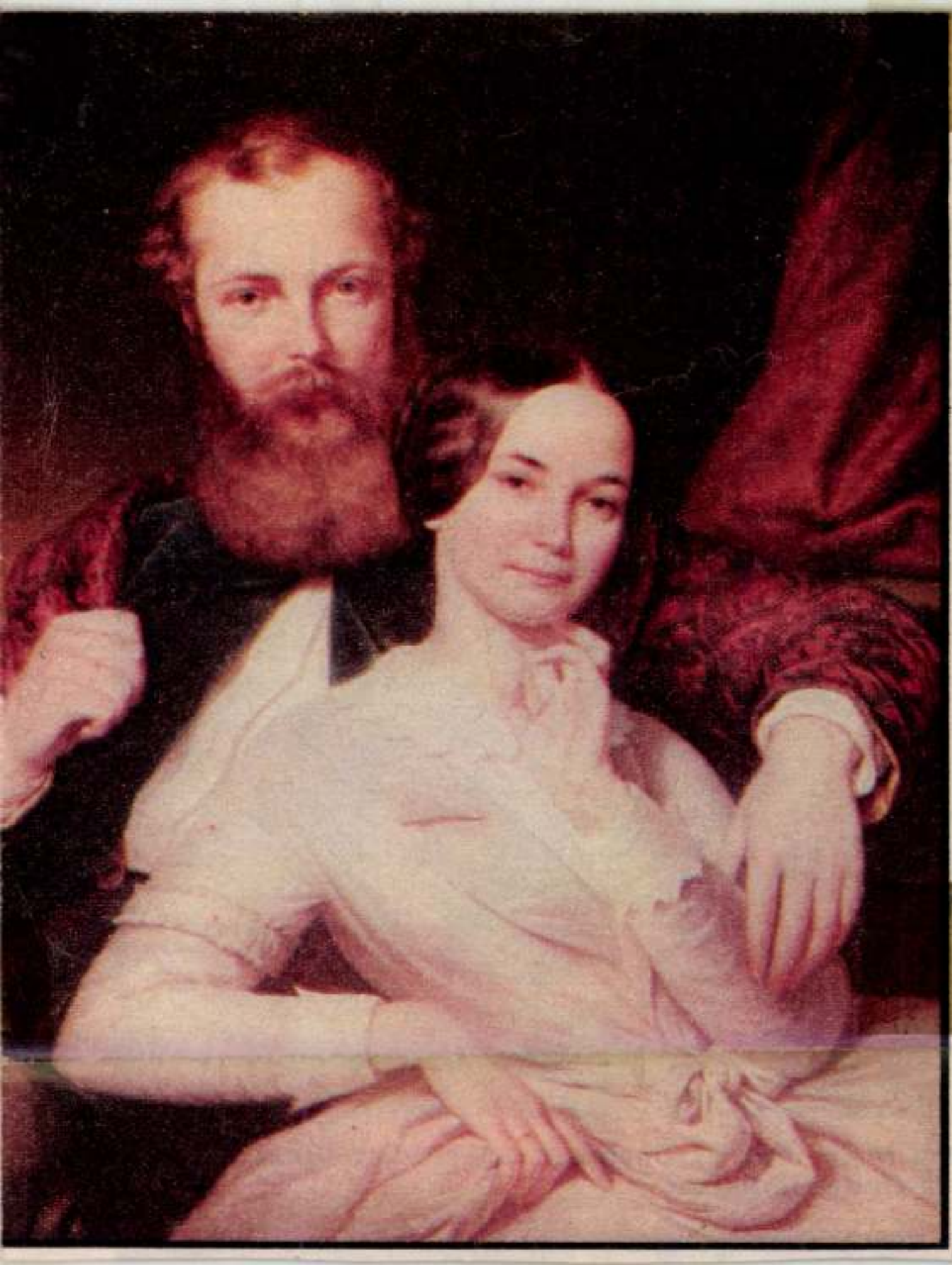

EL SZÍNHÁZBAN

NUGUERRA

ben (Fejér Pál, az Operaház művészeti főtitkára, Karizs
és Giuseppe Patané

Weber Henrik
festőművész

Mosonyi Mihály
„zeneszerző és
feleségé."
Művészet a művé-
szetben.

Film-Szinház-
Muzsika.

1979. jún. 30.

Budapest 1981/11

Művészet Ma

1830-

KIÁLLÍTÁS A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN

WEBER HENRIK

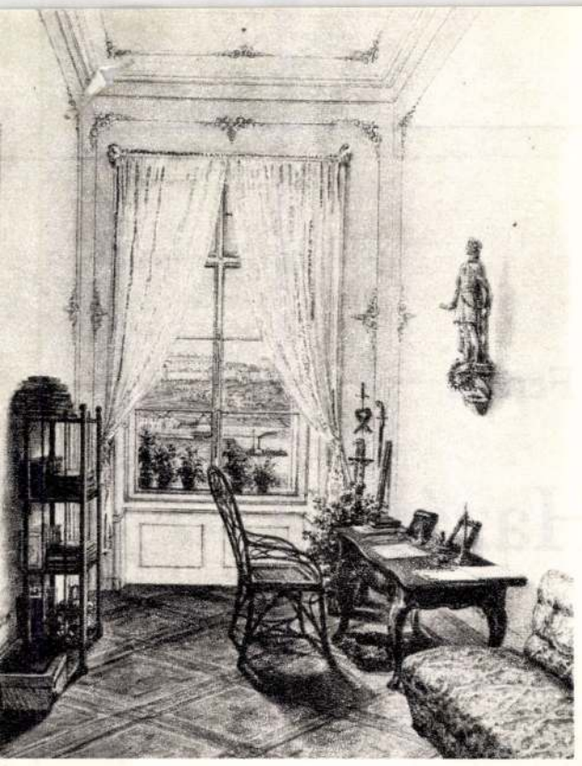

Forray Iván: Szobabelső, kilátással a Várhegyre. Akvarell

A Galéria munkatársai és az MTA művészettörténeti kutatócsoportja közösen nagyszabású kiállítást rendezett, amely ez év augusztusában nyílt meg a budavári palotában. A Magyarország művészetét 1830 és 1870 között bemutató tárlat szerves folytatása annak a korábbi vállalkozásnak, amely tavaly az 1780 és 1830 közötti évek magyarországi művészeti életről adott átfogó képet.* Az új magyar művészettörténeti összefoglalás munkálatai tették lehetővé, hogy eddig ismeretlen dokumentumokat, műalkotásokat is bemutassanak a nagyközönségnek. Korábban jóval kevesebbet tudtunk a múlt századi magyar művészetről. Voltak olyan alkotások, amelyeket csak hírből ismertünk. Ennek a mostani kiállításnak — bár az egész ország területét átfogja — fontos a budapesti vonatkozású része: a főváros művészeti életének egyik nagy korszaka ez az időszak.

Az 1830-as évtized fordulópontja volt a magyar művészetnek. A reformmozgalom, a polgárosodás megindulása egyre inkább átalakítja a mecénás-megbízó és a művész korábbi, feudális kapcsolatát. A feladatok is mások. Az építészek immár nem főúri palotákat, szerzetesrendi kolostorokat, nagyszabású egyházi építményeket emelnek és díszítenek elsősorban, hanem országos, nemzeti jellegű intézményeket: országházat, városházát, megyeházát, hidat, vigadót és olyan közcélú épületeket is, mint amilyen például a börtön. (Gondoljunk a reformkor nagy témájára, a börtönviszonyok megjavítására.) A szobrászat fő feladata az lett, hogy megmintázza a nemzet nagyjainak emlékművét. A festészet a nemzeti romantika jegyében fogalmazza át a történeti témákat és a hazai környezetből vett életképeket, de még a hazai táj bemutatását is. A sokszorosító grafika, a könyv- és folyóirat-illusztráció központjává a főváros válik. Itt működik a legtöbb nyomda, litográfiai intézet, és lassanként Pest-Buda határozza meg az egész ország művészeti ízlését. Megindul a szervezett művészeti élet: 1839-ben létrejön a Pesti Műegylet, amely a következő évben már nagyszabású tárlatot rendez.

Talán az építészek alkották a legtöbb jelentős művet a Dunaparti testvérvárosban ebben a korban. Az 1830-as években érte el csúcspontját a hazai klasszicizmus. Legfontosabb alkotásai a *Magyar Nemzeti Múzeum* épülete, a *Károlyi-palota* (átépítés) és a pesti *Vármegyeháza*. A klasszicizmus jegyében kezdte építeni *Hild József* a lipótvárosi plébániatemplomot (a mai Bazilikát), amelyet tragikus beomlása után már neoreneszánsz stílusban folytatott *Ybl Miklós*. A lakóházak közül a nevezetes pesti Feldunasor egységes klasszicista házsorát emelném ki. Még uralkodott az architektúrában a klasszicista formavilág, amikor már megjelent a hazai romantikus építészet is. Egyik legkedvesebb, máig is álló pesti emléke az 1842-ben megkezdett városligeti *Hermina-kápolna*. A romantika kiteljesedésének nagyszerű pesti tanúbizonysága a Feszl-féle pesti *Vigadó* vagy a keleti formakincset felcsillantó *Dohány utcai zsinagóga*, végül pedig a *Tudományos Akadémia székháza*. Sok érdekes építészeti tervrajzot mutat be a mostani kiállítás. A tervváltozatok gazdag fantáziáról tanúskodnak. Elgondolni is furcsa például, hogy a *Lánchíd* pilléreinek kapuzata olyan is lehetett volna, amilyet a tervvariánsok elénk tárnak. Ugyancsak izgalmas figyelemmel kísérni a *Sándor utcai képviselőház* (a mai olasz kultúrintézet) terveinek alakulását. Érdekes dokumentációt láthatunk az *első országház-tervpályázatról*. 1830 óta állandóan szerepelt a reformországgyűlések napirendjén a Pesten felépítendő parlament ügye. (Gondoljunk csak Vörösmarty dörgedelmes soraira: „A hazának nincsen háza, Mert fiainak Nem hazája...") A szabadságharc eseményei és az elnyomatás évei miatt azonban egészen a millenniumig elodázódott az új parlament megépítése.

Főleg a korszak első felében dúltak nagy viták a fővárosi emlékművek fölállítása körül. Már nem a devóció (vallási fogadalomtétel) emeltet szobrokat a pestibudai utcákon, miként a barokk korban, hanem a nemzeti kegyelet. *Ferenczy István Mátyás-emlékmű* terve heves polémiát váltott ki *Széchenyi* és *Vörösmarty* között. Érdekes módon a várost megszépíteni, európai szintre emelni igyekvő „legnagyobb magyar" nem pártolta az emlékmű felállítását, fontosabb feladatnak tartotta a gazdasági jelentőségű Lánchíd felépítését, mint a „*porba-sárba süllyesztendő Mátyás-szoborét*". Vörösmarty viszont így érvelt: „*Az irodalom és művészet termékei azon lenyomatok, melyekben nagy s isten képére teremtett nemzetek alakjaikat fenn hagyják.*" A Mátyás-szobor nem valósult meg — „*a nemzet visszavonta kezét a további áldozattól*" — ahogyan Ferenczy panaszolta.

Borsos József: Libanoni emír, 1843. Olajfestmény

* Mojzer Miklós ismertette Kazinczy korának művészete címmel, Budapest 1980/9. sz. (A szerk.)

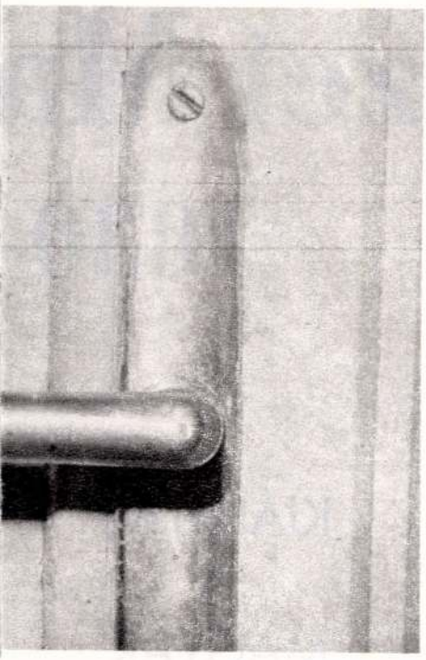

Az ember így van a városával.

Nem tudom, ki mekkora biztonsággal jár-kel itt Budapesten, s mi okból. Mi adja a magabiztosságát. Én például, ha olcsón adnám, büszke volnék, hogy huszonegy-huszonkét éve a József nádor téren megoldhatatlan fordítandónak éreztem egy bizonyos német írót; s csak szemináriumi gyakorlatnak tekintettem, hogy bajlódom vele, reménytelenül. Most gyakran járok a József nádor téren, mint afféle Kafka-fordító is (ő volt az!), és egyre azt gondolom: semmit se értem el, mert nem mehetek be ebbe és ebbe a házba ott, nem nézhetek utána, mi is van tényleg a verebekkel? (Akikről valaki írt nekem, hogy sorsuk az egyik évben mostoha lett volna arra. Nem tudom. Hagyjuk.)

Csak ennyit akartam mondani: az úgynevezett „madárfelügyelőség" ér valamit. Elegendőképp elvont és konkrét dolog egy írónak. Bárki embernek. Neki kell rájönnie, hol mi a teendő. És ettől még mintha élhetné is a „normál életét". (Lásd a mi esetünket!?)

De ha túlságosan nagyralátóak az író tervei, mint például amikor azt mesélné el, mikor merre jár Budapesten, és sok minden dicsekvésnek tűnhetne — a madárfelügyelő jól tudja: nincs dicsekvésre ok —, igen, ilyenkor eléggé jól le lehet szorítani a témát, ha megmaradunk például a madaraknál. Amennyiben ennek a „például" szónak (divatja múltán, fogalomként) *van* jelentése, hát ilyesmi: van valamink, ami konkrét valóság (ahogy a város, bár nem tudni, mi az), és mégis példaszerű (jóllehet semmit se jelképez). Megannyi képzetes dolog (hit stb.) múltán nem ártalmas, ha lelünk holmi viszonyítási alapot. Csak úgy, magánhasználatra, ahogy az utcákat magánul használjuk. Madarat hozunk haza, mert muszáj (mert úgy kell képzelnünk: ránk vár ez a — például — feladat). Füvet hozunk nekik haza, hadd érezzék minél jobban és természetesebben magukat a lakásban. És legyenek meg azok a — például — nyomelemeik, melyeket a magvak nem tartalmaznak, a vitaminok se biztonságosan. Ahogy a kutya keresi azt a bizonyos füvet, úgy mi is, madarainknak. A város azért is elképzelhetetlen nélkülük, mert ... Nem, nem azért, mert mindenütt ott vannak. Itt pártoskodás is létezhet még: őszintén ki nem állhatom a galambokat; és nem várom el, hogy más a verebekért kezdjen rajongani. Hanem a városnak is valami olvasata az (térképéé!), ha ilyen képzeletbelien valóságos céllal járjuk: valaminek, valakiknek az életben tartásáért, a javára. Egyszeriben úgy érzem, hogy azóta tudom, merre járok Budapesten, amióta egy-két ilyen középpont köré csoportosult a járkálós tennivalóm. Ettől még hazacipelem a megfelelő papírboltokból az íróholmit, a háztartási boltból a háztartási holmit, az élelmiszerboltból az élelmiszert, és köz- s magánügyeimet is változatlanul bonyolítom. Azaz... mégsem. Soha semmi sem változatlan. Kétszer ugyanúgy nem mégy végig az utcán, ha igazán ott jársz. Mindig tudod akkor, hogy valami más van, és más a hely, és önmagadra se unsz rá. Mindig *ugyanaz* a legváltozatosabb út.

És a visszatérés:

Itt lakunk, és itt fogunk lakni, alighanem, amíg madaraink élnek, a Lánchíd utcában. A kilátás szép. Főleg a gesztenyefák miatt, amelyek nagyjából takarják is, mutatják is a túlpartot. A madarak, félő, nem jól viselnék a körülmények hirtelen változását. A gesztenyefák némelyike — mind több — valamiért újabban igen gyorsan vörösül: július van, és kettőn, hármon is átlátni! Gyerekkoromban, augusztus végén hazatérve, csak a Balatont és az iskolát hasonlítottam össze. Azóta kinőttem a padból, de ha jobban meggondolom, merrefelé is haladok?

Bonyolult utcarendszereket járni: feledtető. Leköti az elmét, s valamivel többet is még.

Mondom, nekem itt ezt, vagy egy évtizedig még, kizárólag Budapesten kell megoldanom. Profi lettem — városlakásból.

Fáy Ferenc

Hazám

Minden csak csonk, minden csak vázlat,
tört torzó, csorba részletek...
Ötvenhét éve magyarázlak
és tanullak, hogy értselek;

téged, akit sem magyarázat,
sem szesz, sem vers, sem hajdani
hazúg-szavak-kendőzte lázak
nem képesek kimondani.

Ki vagy te, hogy a vissza-sajgó
fájdalmak kínját rám rakod,
hogy engem zárjon minden ajtó
s figyeljen minden ablakod;

mikor félelmem benned élem,
BENNED zuhannak rám a fák,
s úgy visszhangozlak, mint a léptem
visszhangozzák az éjszakák.

Szükségem undorába lépek,
s magamra száradva viszem
— fel-felbillenve, mint a részeg —
te-is-kerülte életem.

Ki vagy te, hogy a vissza-fájó,
szík-verte órák sebhelyén
téged fordít ki az ásó,
s te nyílsz ki ujjaim hegyén;

hol minden csonk... minden csak részlet...
beomlott sírás, tört szavak.
Ha félek, téged fütyürészlek,
hogy halljalak.

gyarországon
–1870

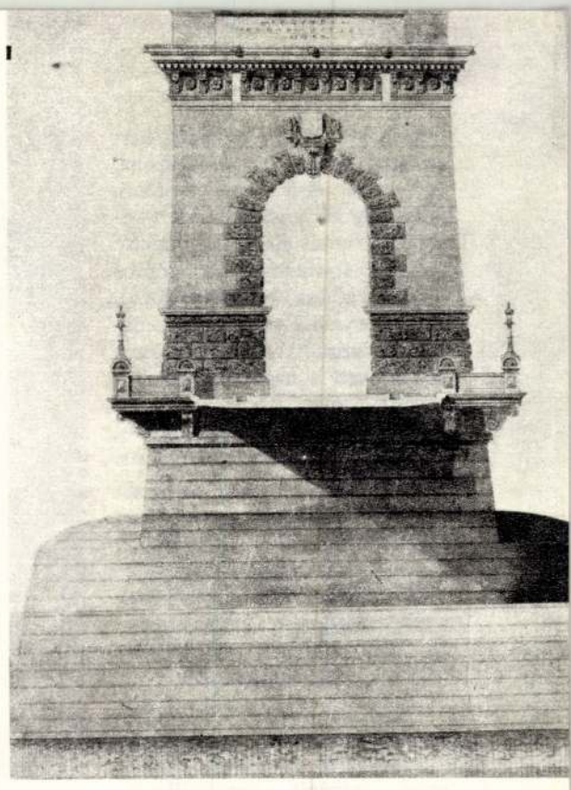

Weber Henrik: Dávid János hőstette az 1845-ös rákosi hadgyakorlaton, 1853. Olajfestmény

William Tierney Clark: Lánchíd-terv, 1837. Színezett tus

Canzi Ágost Elek: Fiatal nő ablakban ujján ülő papagájjal, 1856. Olajfestmény

Érdekes, hogy Széchenyi jóval később, már döblingi magányában, egy másik budai emlékmű kapcsán még egyszer visszatért a Mátyás-szoborra. Így ír az *Önismeret*ben:

„*Henczi monumentuma, melyet a magyarnak kifogyhatatlan lelki vigasztalására épen azon helyre raktak, hová a még meg nem gyilkolt nemzet épen Corvin szobrát óhajtotta állítni, — Corvin szobrát, ki... zsarnok, de okos és jó szívű, a nemzethez hű zsarnok volt, — kérdem, Henczi monumentuma örökre meg fog-e állani mostani helyén és nem jön-e még idő, mikor az életnek megint visszaadott magyar, azt ugyan lerombolni soha nem fogja — mert ellenségében is tudja tisztelni az igazi hőst —, de legnagyobb kegyelettel — valami más nem oly szembelökő helyre viendi, mikép az ne bökdösse a magyar szívét szüntelen, mint egy távozni soha nem akaró »szemrehányási kísértet« — ily szövevényesb tárgyaknál a jóslás már csiklandósb munka...*"

Széchenyi jóslata csak részben, illetve egyáltalán nem vált be. A Hentzi-szobrot, amelyet 1850-ben a Dísz téren állítottak föl (egyik öntöttvas mellékalakját a mostani tárlaton láthatjuk), hosszas huzavona s egy felrobbantási kísérlet után csak a század végén helyezték „nem oly szembelökő helyre". Az őszirózsás forradalom viszont egyáltalán nem tisztelte „az igazi hőst", s az emlékművet, melyben a Habsburg-elnyomás jelképét látta, lerombolta.

A kor fővárosának képét és eseményeit a festészet és a grafika örökítette meg. A legmegrázóbb 48 előtti esemény az 1838-as nagy árvíz volt. *Barabás Miklós*

festménye a félig leomlott, kétemeletes Derra-házat ábrázolja. Az egyik első pesti festőnő, *Kaergling Henrietta* két évvel később a mentés élményeit festette meg. (A festmény színes reprodukciója a hátsó borítón látható). A műkedvelő *Forray Iván* pedig egy-egy szinte kedélyes életképet is észrevett a nagy tragédia közepette, mint például a pesti szépségeknek imponálni akaró, vízlepte utcákon lovagló arszlánt.

Buda 1849. májusi ostromát egy bécsi művész ábrázolta talán legszemléletesebben. *August von Pettenkoffen* (aki egyébként osztrák tiszt létére is rokonszenvezett a magyar üggyel), a Fehérvári kapu felől rohamozó honvédeket örökítette meg litográfiáján.

Ennek a korszaknak az utolsó jelentős történelmi eseményeit, a kiegyezést és Ferenc József megkoronázását szinte pillanatfelvételekként örökítik meg *Székely Bertalan* tusrajzai.

S ha már pillanatfelvételről beszélünk, ne feledkezzünk meg a kiállítás egyik legérdekesebb, szinte szenzációszámba menő részéről: a korai hazai fényképészet bemutatásáról. A fotográfia kezdetben nem volt önálló, öntörvényű művészeti ág, sokan a festészet jövőjét féltették tőle. Nem egy művészünk, mint például Borsos József vagy Barabás Miklós, maga is nyitott „fényirdai műtermet." 1860 körül pedig egy eddig alig ismert, *Heidenhaus* nevű fotográfus készítette az egyik legkorábbi budai tájfelvételt, amelyen a Víziváros és a Várhegy látható. Ugyancsak az ő felvétele a „*Háromkút a budai hegyekben*" című kép. S hogy a fényképész már ebben az időben riporterként is tevékenykedett, bizonyítják a Teleki László öngyilkosságáról fölvett megrendítő képsorok.

Zádor Anna a kiállítás katalógusának előszavában így írt: „*Bízunk abban, hogy sikerül bebizonyítani: gazdag, sokrétű, színvonalas, igényes művészeti törekvéseket képvisel ez a néhány évtized, a nemzeti művészet jelentős korszaka*".

A bizonyítás fényesen sikerült.

Petneki Áron

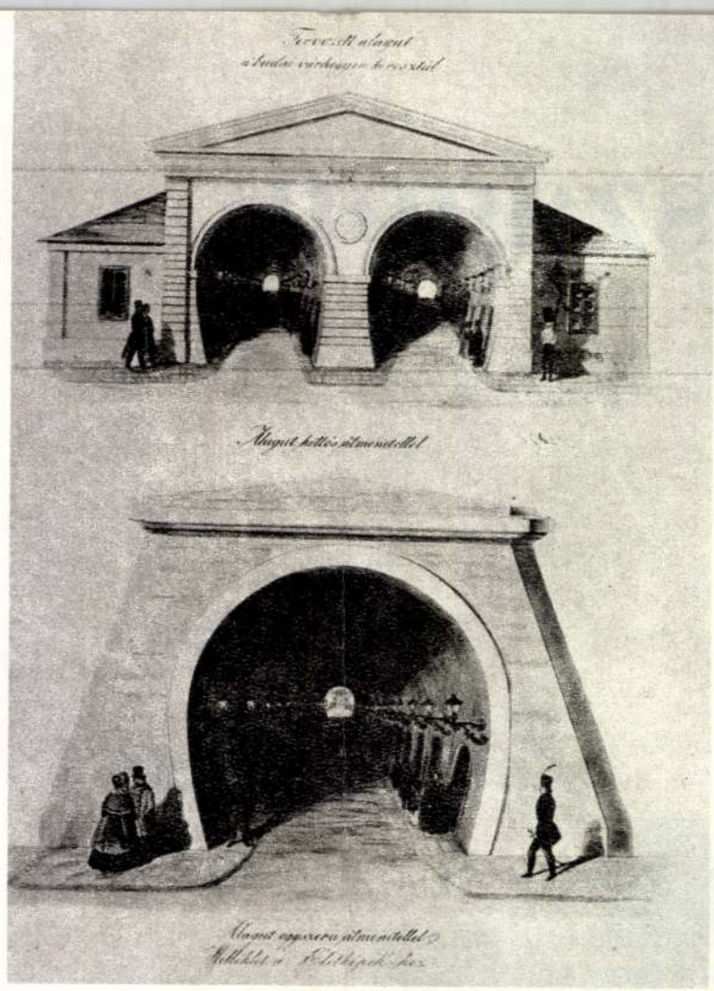

Ludwig Steinrucker—Perlaszka Domokos: A budai alagút terve, 1845. Rézmetszet

Heidenhaus : A Háromkút a budai hegyekben, 1860 körül. Fénykép

WEBER HENRIK

lékleteként kívánt megjelentetni történeti grafikákat, majd ezekből önálló sorozatot tervezett. Jelen tárgyválasztásánál Teleki A Hunyadiak kora c. munkájára is támaszkodott. Az ábrázolás célja a törökverő hős és családja dicsőítése, ahogy Vahot írja, Apotheosisa volt. A diadalmas bevonulás és fogadtatás a történeti festészet reprezentatív ágának kedvelt témája. A kőrajzot eredetileg Barabásnak szánták, csak lemondása után kapta meg az akkor még nem nagyon elismert Vizkelety. A kép első látásra a mester beható kosztümtanulmányait juttatja eszünkbe. A viseleteken sajátosan keveredik a muzeális tárgyak ismerete és a kor magyaros divatja. Hunyadi arcvonásai a XIX. század első negyedének bécsi grafikái alapján kerültek a lapra.

A jelenetet a képtípus Nyugat-Európában kialakult sémájának (pl. Schnorr von Carolsfeld, Julius: Siegfried bevonulása Wormsba, München, Residenz) nyomán rendezi el a művész, de Szilágyi Erzsébet és a gyermek Mátyás alakján, valamint a tömegábrázoláson hazai előképek hatása is felfedezhető.

Irod: Magyar Történelmi Képcsarnok. A Vizkeleti B. által rajzolt s Vahot Imre által kiadott ... ... című képek történeti és költői magyarázata. Kuliffay Ede, Lisznyai Kálmán, Székely József, Szilágyi Sándor és Vahot Imrétől. Kiadta Vahot Imre. Pest, 1860. 3–26.; Gerszi 1953, 57; Gerszi 1960, 91–92.

C.W.G.

163. Mátyás és Beatrix bevonulása Budára, 1864 *82.*

litogr., p., 385x560 mm
Jelezve a kép alatt kétoldalt: Tervezte és kőre rajzolta Vizkelety Béla. — Ny. Rohn és Grund, Pest, 1864.
Felirata: Mátyás király és Beatrix menyegzői bévonutása (sic!) Budára 1476[ben]
MNM TKCs ltsz. 1628.

A litográfia tanúsága szerint Vizkelety nemcsak a régmúlt magyar viseleteket tanulmányozta, hanem az európai reneszánsz művészetét is. A jelenetet az olasz quattrocento stílusában fogalmazta meg. Az elsősorban a sokalakos, elbeszélő falképeket utánzó kompozícióban a kis méret miatt természetesen elvesznek a részletek, de a mű egészének jól érzékeltetett távlata, s az előtér alakjai jól sikerültek. Sem Mátyás, sem Beatrix figuráján nem tartotta magát a művész az ikonográfiai hagyományokhoz, telivér itáliai reneszánsz figuráknak rajzolta az uralkodópárt. Annál hívebben igyekezett a XV. századvégi Buda tornyainak és várfalainak visszaadásában a kor grafikus illusztrációjának, Schedel Világkrónikája Budát ábrázoló fametszetének hű utánzására. A lap Vizkelety legsikeresebb történeti litográfiájának mondható.

Irod: Gerszi 1953, 59; Gerszi 1960, 92, 212. 9.sz.

C.W.G.

WEBER HENRIK (Pest, 1818 – Pest, 1866)

Rajztehetsége korán megmutatkozott, s már gimnazista korában Johann Tobias Kaerglingnél, a Németországból Pestre telepedett portréfestőnél vett órákat. 1835-ben

Művészet Magyarországon 1830–1870
MTA MKCS – MNG Bp. 1981

Bécsbe ment és beiratkozott a Képzőművészeti Akadémiára. Leopold Kupelwieser rajzosztályára, majd a történeti festészet osztályára került, ahol Carl Gsellhofer és Johann Nepomuk Ender voltak mesterei. Fejlődő művészetére erős hatással volt a bécsi polgári életképfestészet is, ebben a műfajban próbálkozott először. 1840-ben hazatért Magyarországra, de még ugyanebben az évben Münchenbe ment, ahol két évet töltött az Akadémián. 1845-ben Itáliába utazott, ahonnan 1847-ben tért haza. Pesti működésének fő területe a polgári életkép és a portré, de 1844 óta időről-időre nagyszabású történeti kompozíciókban örökítette meg a magyar múltat. Az 1860-as években főleg a hunok korából, valamint az Árpádház és a Hunyadiak idejéből vett kőrajz-illusztrációkat készített az Ország Tükre c. folyóirat számára, részben szövegközti képként, részben önálló műlapként.

Irod: Koday 1943.

C.W.G.

164. Mátyás bevonulása Budára, 1853 *52.*

cer., fedőfehér, p., 543x784 mm
Jelezve j.l.: Festette és rajzolta Weber Henrik Pesten. 1853.
MNM TKCs ltsz. 4771.

Weber Henrik pályája kezdetén különös figyelemmel fordult a Hunyadi-házzal kapcsolatos témakör felé. 1844-ben Hunyadi János haláláról, 1845-ben Mátyás királyról és Szép Ilonkáról, végül olaszországi tanulmányútja alatt 1846-ban Mátyás budai bevonulásáról készített olajkompozíciót. Ez utóbbi csak vázlata volt egy tervezett nagyobb festménynek, amelyről nem tudjuk, vajon megvalósult-e. 1852-ben mutatta be a Pesti Műegylet kiállításán olyan sikerrel, hogy a következő évben róla készült a Műegylet litografált jutalomképe. Rajzunk a kőrajzba való átvitel céljára készült. A kompozíció népszerűségét mutatja, hogy egy olajfestésű, feltehetőleg óralapnak használt másolata is található a pozsonyi Városi Galériában (Mestská Galéria). Weber nagy súlyt fektetett a XV. századi magyar öltözetek korhűségére, amit negyvenegy olajfestésű részlettanulmány is bizonyított. Mátyás alakján a XVII. századi „Mausoleum" királysorozat típusának a biedermeier ízléshez igazított, kissé lágy, nőies változatát láthatjuk. A háttér hegyoldalára épített vár-ábrázolása teljesen fantáziából merített, az épületek köré rajzolt örvendező csoportok távlata hibás.

Irod: Koday 1943, 29–30; 53, 52.sz; 56. 103–143.sz, 152.sz.

C.W.G.

165. Mátyás király a juhásznéval a budai hegyekben, 1845 *53.*

o., v., 46x37 cm
Jelezve b.: Weber H. 845.
Mgt.

Ez a mű mind az 1938-ban rendezett biedermeier kiállításon, mind a festő monográfiá-

Weber Henrik (1818-1866)

„Anya gyermekivel" o.v. 112x95 cm
J. l. j. Weber H. (Restaurált) Védett.
Kiziáltási ár: 25000 ft

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

WEBER Henrik

BASICS Beatrix: Weber Henrik történelmi tárgyu grafikái a Történelmi Képcsarnok gyűjteményében. In: Folia Historica, 12. (1984) 93 - 1o8.p. ill. G.

us. Kívánatos, hogy 1991 végéig mennél tö
tve a hosszan elhúzódó vállalkozások soro
ei) befejeződjenek. Bár joggal bizhatunk
rökséggel kapcsolatos kutatások a jövőben
részesülnek, ennek jellege, módja és mért
élszerü ezért, hogy mennél kevesebb félbe
át az 1992-ben kezdődő uj periódusra. Uj
való felvételére 1991-ben nem kerülhet sc
iségek kulturális és történelmi emlékeive
kat, melyekre az eddigieken felüli külön
sikerült biztositani.
zem előtt tartásával, sziveskedjék az 199
tervet elkészittetni és azt hozzánk (fer
-ig elküldeni. Ez a terv témák szerinti b
1990. évinek megfelelő összeg elosztását
ó van, ott a béremeléssel kapcsolatban sz
adás külön kerüljön feltüntetésre. A nemz
sszefüggő esetleges uj témára való igény
szthető elő. (Ez utóbbi esetben természet
erv, s megfelelő megokolás is szükséges.)

WEBER Henrik fotó

1850

85. márc. 15. Ugyanaz hasonló tárgyban ír Weber Henrik úrnak

arcképét és életrajzát kéri

MüvtörtÉrt. 1990 1:2 128

SZERZ

munkavégzésre irányuló egy

mely létrejött egyrészről a MTA Művészettörté

megbízó, másrészről

név (leánykori név is):

születési hely, év, hó, nap:

személyi száma:

anyja neve:

állandó lakcíme:

főállású munkaadó neve, címe:

törzsszáma:

mint megbízott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

WEBER Henrik festő

1855

100. jul. 7. A pesti Műegylet Weber Henrik történeti festésznek „Mátyás király bevonulása Budára" című képének eredeti rajzát ajándékozza
Szerzemény

Művtört.Ért. 1990 1/2 132.

822.
Kalkmann, Ph.: Die Entwertun
Valuta. Freiburg, 1899, Mohr

682.
Kálnoky Gusztáv, gróf. H.é.n

938.
Kampffmeyer, Paul: Die Sozia
Kulturgeschichte. Berlin, 19

978.
Kampis János: A községek ren
1899, Orsz.Központi Községi

WEBER Henrik festő

Thököly u. 106/a és ~~Hermin~~ Hermina Hungaria krt. 123.

BUZA Péter: Herminamező, fejezetek egy városrész történetéből. Bp., 1992

Adattár: 43,67,118.

WEBER HENRIK

AZ ÁTKÖRÉS KORA

158.0-

gas példányszámtól függ. Viszont
kereső és fogyasztóképes tömegek
ban ez igy van, de igy van ez minden
ndig a magas ipari árakról beszél-
a magasak, hanem a tömegek kereseti
tás, az ipari bér sokkal magasabb
ólva arról, hogy a mezőgazdasági
esen a naturálgazdasági formák
asági népesség számára az ipari
ak széles rétegek, amelyek azért
y ösztönösen érzik, hogy az iparo-
kanélküli tartalékssereget a me-
azdasági munkafeltételek alaku-

Weber Henrik, festő

L: Tasó M.

Lánczi S.: Képzőműv. krónika 133-136.

Jelenkor, Pécs, 1982. febr. XXV/2.

Weber Ilona, ny. c. polgári iskolai igazgatónő. Született Budapesten, 1856-ban. Tanulmányait a Képzőmüvészeti Főiskola (az egykori Mintarajz Tanoda) müvészeti

és pedagógiai szakán végezte és itt 1894-ben oklevelet nyert. 1889 szeptemberében már kisegitő tanerőként müködött az Izabella-uccai polgári leányiskolánál. Egyidejüleg a Kazinczy- és Práter-uccai iskolákban is tanitott. 1910-ben a belvárosi Papnövelde-uccai polgári leányiskolához nevezték ki, ahol mint rajtanárnő és mint a rajzszertár őre tevékenykedett. 1921-ben több mint három évtizedes érdemes munkásság után nyugalomba vonult. Értékes szolgálatait számos elismerés bizonyitja.

Rát Str - 1085. l

Weber Ilona

1891/92

Ferkèpzomfolskèvk

147 l.

indulok uj alkotmányos küzdelemb
gitimizmus lánglelkű apostola: Gri
királyság megváltó eszméjének. É
nyugalmat, békét, becsületes demo

Ezért fordulok barátaimhoz,
lakozzanak hatalmas, lelkes tábor
igaz ügyet, harcoltam a főváros au
sok ezer embertársamon, joggal
harcolni az elnyomatás veszedelme

És kérek mindenkit, akit köz
nek semmit, amig igazolt emb
Griger Miklós és az én neve

Budapest, 1935 március hav

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weber Ilka

1879/80 – 1883/84.

Ferkápzomfoiskèvk

147 l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe,
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger
királyság megváltó eszméjének. És
nyugalmat, békét, becsületes demokrá

Ezért fordulok barátaimhoz, hi
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunk
igaz ügyet, harcoltam a főváros auton
sok ezer embertársamon, joggal kér
harcolni az elnyomatás veszedelme el

És kérek mindenkit, akit közös
nek semmit, amig igazolt ember
Griger Miklós és az én nevem

Budapest, 1935 március havába

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Weber Ilka

nul ?

1880/81 I. női osztály

1880/81 II. " —

1881/82 I. " "

1881/82 II. " —

1882/83 I. " "

1882/83 II. " "

1883/84 I. " "

1883/84 II " —

Hajdúböszörmény VII. 137

Weber Ilka

1879/80 I. női osztály

egyéb adat nincs

1879/80. II. női osztály

Lelet, Zimonyi VI. 204, 205,

Weber Ilka

Wil. Bpest 1856 - Bu.

1891/92 nói ontály

Tanyér, ezüstből, 1686-ból, a zemplén ref. egyház tulajd. V. 9.

MDK

Weber J.

a Nemzeti Szinház elhelyezésére kiirt tervpályázaton pályamunkáját megvásárolták s elismerő dicséretet kapott

Müvészet 1911. 388.l.

WÉBER Imre

SZEGŐ György: Derkovits-ösztöndíjasok. = Magyar Nemzet, LIV. évf. 63.sz. 1991. március 15. 7. p.

Bp., Ernst Muzeum, 1991. kiáll.

A Derkovits-ösztöndíjasok természetesen nem beszéltek össze erre a kiállításra. Vannak közöttük, akik a lehető legtávolabb állnak az aktuális értelmezés lehetőségétől. *Wéber* Imre belső költészetének hangjaiból formál plasztikus látványt. Van, aki Ludovico *de Luigi* hetvenes években festett hiperrealista öko-katasztrófa képeit idézi, de annak minden lokális sármja nélkül.

pompás
zerűbb,
rkötésű
niálása
rtott és
s figu-
nargóit
-voltát
nagyar
mező-
ezőben
gójára
o. 78.,
s a bal
alsó-

A Bessarion-C

WÉBER Imre

(szegő) /SZEGŐ György/: Müvészet: nonstop. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 66.sz. 1991. március 20. 1.p.

Bp., Studió Galéria, Éjszakai Kiállítások, 1991
Bp., Kőbánya,Szállás u.4. Art Expo, 1991

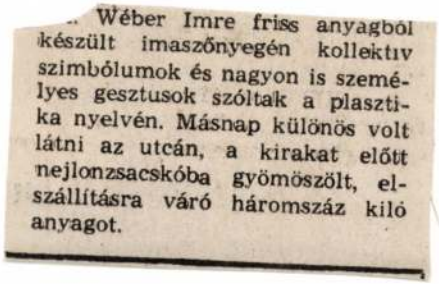

Wéber Imre friss anyagból készült imaszőnyegén kollektiv szimbólumok és nagyon is személyes gesztusok szóltak a plasztika nyelvén. Másnap különös volt látni az utcán, a kirakat előtt nejlonzsacskóba gyömöszölt, elszállításra váró háromszáz kiló anyagot.

SIKOLA, Gyözö: Herend - Manufakt

2. Aufl. Budapest, 1988. 188

KOVÁCS, Éva - LOVAG, Zsuzsa: Die

2. erw. Aufl. Budapest, 1988.

Fragmenta Codicum in Bibliothecis
Budapest : Akadémiai,

I/1. 270 p., 45 Tab. - 1987
I/2. 244 p., 50 Tab. - 1988

MÁLYUSZ, Elemér: Kaiser Sigismund in Ung

421 S, 36 Abb.

WEBER Imre

kiáll. Baksai Józseffel, Bp.,Képzőműv.Főisk,1992.ápr.

ism. SZEGŐ György: Belső égbolt. = Új Művészet, 3,1992,8. 57-59.,ill

Baksai József →

ierő László 109, 132, 203, 204, 478, 501, 503, 504, 649, 658,
885, 1586, 1905, 2298
ierszi Teréz 335
iervers-Molnár Veronika 523, 1036
ierzson Pál 1936
hiberti, Lorenzo 153
iczy János 1937
illyén Nándor 886, 1168
iotto di Bondone 844
latz, Anton C. 609, 748, 794
latz Oszkár 1343
leizes, Albert 1109
lendinning, Nigel 970
oda Gábor 1895
oda Gertúd 1316
. Goda Györgyi 274
ode Lajos 865
odoli, Enzio 1169
orjdic, Ivan 706
oldfinger Ernő 1938
oldman György 1344
olovics Lajos 1964
ombos Károly 1036
ombosi György 110
oór Imre 2270
opcsa Katalin 547
orin, I.P. 221/10, 221/11
orjainov, Vlagyimir 1628
osztola Annamária 1403
osztonyi József 567, 568, 569, 1995
ottgeb Antal 1189
ottliebová, Eva 1255
oya y Lucientes 1065

WÉBER Imre szobrász

P.SZÜCS Julianna: Három elő- és egy utóérzet :
Ki ne maradjon: január. = Népszabdság, XLIX.évf. 18. sz.
1991 január 22. 9. p.

Bp., Studió Galéria, 1991, Wéber Imre kiáll.

WÉBER Imre szobrász

BÁN IMRE: Kételyek a rendről. = Magyar Nemzet,
LIV.évf. 15.sz. 1991 január 18. 8.p.

Mt, Wéber Imre szobrász kiállítása
Bp., Studió Galéria, 199 -1991.január.28.

a non-figurativ irányzatok
llitásokról. Ez utóbbiak mun-
i feladatok megoldásában vagy
lis kiállitásain lehetett nyo-
kesfehérvári muzeum bemutatóin/.
t többé az 1956 előtti álla-
ről: a hagyományértékelés
rits és általában a társadalmi
munkássága vált példaadóvá,
é. Az ő munkásságuk a század-
fellendülésével fonódott
. Ezzel az avantgarde előhulláma

WEBER IMRE

Keramiaszobrai

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIÁJA

1996 május.

WEBER Imre

WEBER IMRE

SZOBROK '89

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA

III. LAJOS UTCA 158

MEGNYITÓ 1989 VIII. 3. 18 ÓRAKOR

A SZOBROK LÁTHATÓK VIII. 3 — IX. 3

HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 h-ig

F. K.: ZSIGMOND ATTILA

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület és a Műcsarnok tisztelettel meghívja Önt a *Komoly és fiatal - Visszaforgatott kép* című kiállítás megnyitójára az Ernst Múzeumba, 1999. augusztus 3-án 20.00 órára.

A kiállítást a művészek jelenlétében megnyitja *Bak Imre* festőművész.

Megtekinthető 1999. augusztus 29-ig.

Rita Ackermann (New York), Bakos Gábor / Lakner Antal / Weber Imre, Magnus Bärtås (Stockholm), Dexter Dalwood (London), Esterházy Marcell, Bohdan Hostiňák (Bratislava), Kámán Gyöngyi, Kerekes Gábor, Komoróczky Tamás, Kósa János, Kupcsik Adrián, Via Lewandowsky (Berlin), Németh Hajnal, Ana Opalić (Dubrovnik), Fernando José Pereira (Lisboa), Nikolaj Recke (København), Szarka Péter, Szegedy-Maszák Zoltán, Szépfalvi Ágnes / Nemes Csaba, Szigeti András, Szűcs Attila, Sašo Vrabič (Ljubljana) A kiállítás kurátorai / *The curators of the exhibition:* Beöthy Balázs, Zólyom Franciska

The Studio of Young Artists Association and the Kunsthalle request the pleasure of your company at the opening of the exhibition

Young and Serious - Recycled Image,

in the Ernst Museum at 8 p.m. on 3 August 1999.

The opening speech will be held by painter Imre Bak, *in the presence of the participating artists.*

The exhibition is on view until 29 August 1999.

A kiállítás támogatói / *The supporters of the exhibition*: NKA, MAK, Fővárosi Kulturális Alap, Liga

MŰCSARNOK KUNSTHALLE Ernst Múzeum, 1065 Budapest, Nagymező u. 8. Telefon: 341-4355 Nyitva tartás: hétfő kivételével 16-22 óráig / *Open: 4 to 10 p.m., except Mondays*

Komoly
és Fiatal
visszaforgatott kép

WEBER IMRE

Szeretettel meghívjuk Weber Imre kiállítására.
Megnyitja Szipőcs Krisztina művészettörténész
1998 január 17-én, szombaton 17 órakor.
A kiállítás támogatói:
DAT Poster Kft.
Eprecske Képkeret
H-moll Grafika

C³
Soros Alapítvány Kulturális és Kommunikációs Központ
Soros Foundation Center for Culture and Communication
Országház utca 9, Budapest 1014
e-mail:info@c3.hu http://www.c3.hu/
tel: 214-6856 fax: 214-6872

WEBER imre

P.SZŰCS Julianna: Neveletlenek : Studió kiállítás az Ernst Muzeumban. = Népszabadság, XLIX. évf. 5.sz. 1991 január 7. 8.p. ill.

juk őket. Dóczi és Rákosi: a sváb-zsidó ikerkor Romulus-Remusai. Ugyanez a Rákosi Kiss Józsefnek is felfedezője. Falk Miksa akkor se lehetett volna hűségesebb altisztje Andrássy Gyulának, ha sváb lett volna; Herczeg Ferencet, mielőtt Tisza barátja lett, az A hét gárdájában látjuk. A nemzeti erények fokról-fokra hozzák meg az elkülönülést, majd az országért a rivalitást. A gazdaságot fölhúzó zsidóság a kultúrában is ott erős, ahol tőke, vállalkozó kedv, import-hajlam és anyagérzék kell: övé a kiadás, a sajtó, ők az új irányok bekiáltói, az irodalom szervezői, s ők csinálják meg, — hajlamból és sérelemből — a magyarországi szociálizmust. A svábok jó tisztviselők, s ők lévén a legproblémátlanabb emberek az országban, a kiegyezett állam örömest altatja el rossz lelkiismeretét aggálytalan hazafiságukkal. A kultúrában is ott kerülnek fölül, ahol a tisztviselői pontosság, rendszeres kitartás, ha nem is teremt, de hézagot tölt: a tudományban. Az irodalomban kevesebb szavuk van, amíg csak a legjobban nekik illő szerepet: az osztályvigyázóit ki nem sajátítják.

De vigyázat törzsökösök, ne siessünk a vádaskodással. A kultúra olyan mint a vérkeringés; a mult leg-

WÉBER IMRE szobrász

P.SZÜCS Julianna: Három elő- és egy utóérzet :
Ki ne maradjon: január. = Népszabdság, XLIX.évf. 18. sz.
1991 január 22. 9. p.

Bp., Studió Galéria, 1991

1959-ben születtem.
1982–87. Képzőművészeti Főiskola.
1990. Derkovits ösztöndíj.

I was born in 1959 in Budapest.
I was a student of the Hungarian College of Fine Arts between 1982 and 1987.
In 1990 I received the „Derkovits" Scholarship.

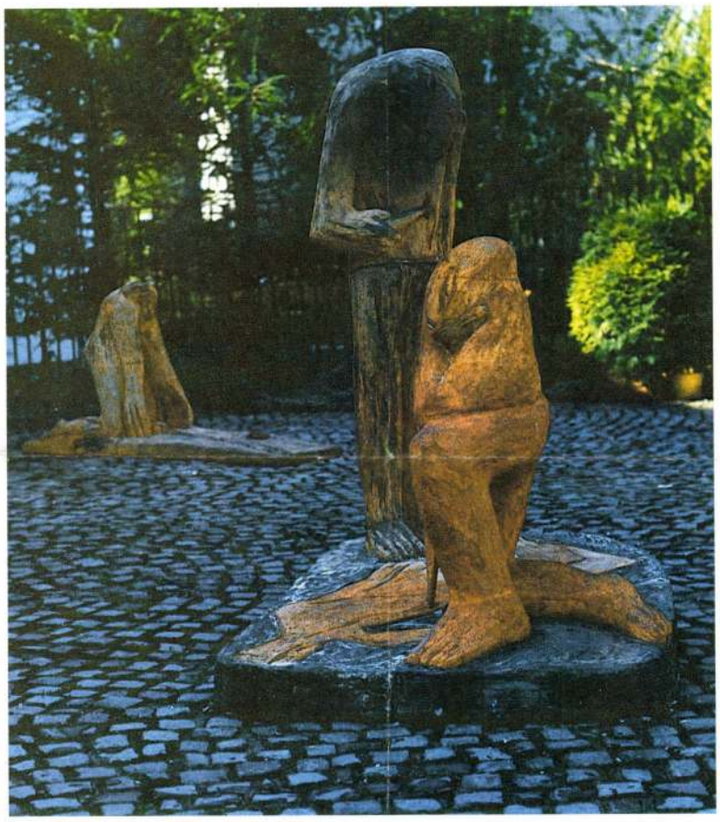

Egyéni kiállítások/Individual Exhibitions:

1989. Budapest Galérai, Budapest

Csoportos kiállítások/Group Exhibitions:

1986. „Csak mi", Képzőművészeti Főiskola, Budapest
1987. „Alternatív 9x2", MÉSZ Székház, Budapest
1988. Collégium Hungaricum, Bécs
1989. „VÁGY '89", Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest

ZÁMBÓ ATTILA 1027 Budapest, Varsányi Irén u. 4.

1966 nyarán születtem Budapesten.
Sárbogárdon éltem, asztalosnak tanultam.
1985-ben költöztem Budapestre.
1988 óta vagyok tagja a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.

I was born in the summer of 1966 in Budapest.
I lived in Sárbogárd and studied to become a carpenter.
I moved to Budapest in 1985.
I am a member of the Studio of Young Artists since 1988.

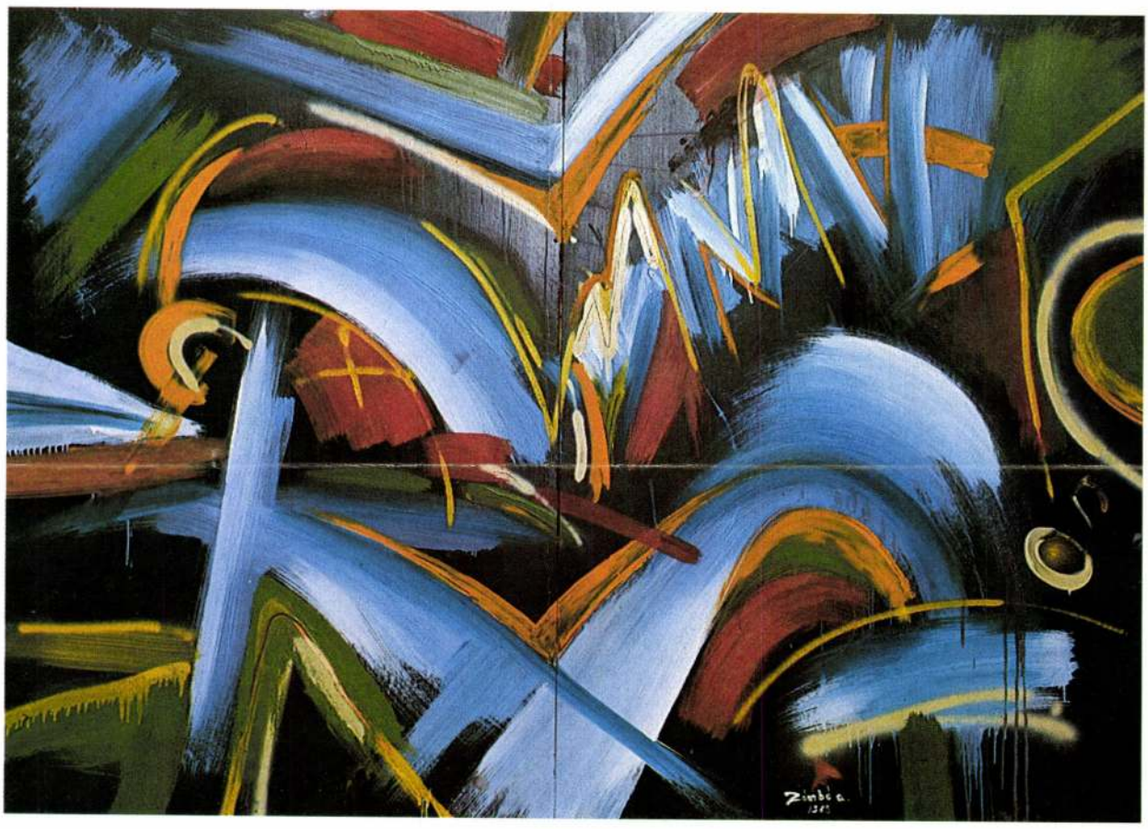

Önálló kiállításaim/Individual Exhibitions:

1989. Művelődési Ház, Sárbogárd
Pink-Práter Presso-bár, Budapest
Vizivárosi Galéria, Budapest
Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1990. Megyei Művelődési Központ, Székesfehérvár

WEBER Imre

5.-24.p. Studio Kiáll.

Új Művészet 1992

arna munkáival (Fotók Tahin Gyula)

leg abban a korszakban, amikor a megvalósításnak inkább csak technikai akadályai vannak (ennek oka lehet

WEBER Ivne zubran

Ed. Lege Artis Medicinae 1992.5. 476-477. ill

WÉBER Imre szobrász

SZEGŐ György: Ösztöndíjas szerenád. = Kritika, 1992.8. 45 - 46.

Bp., Műcsarnok, Dekovits ösztöndijasok tálata, 1992

V. DAMEVSKI, *Varaždinske Toplice — Aquae* Obavijesti 1, Hrvat. arheol. društvo (Zagreb 19

V. DAUTOVA-RUŠEVLJAN, *Vranja, Hrtkovci tički lokalitet* (rés. franç.). Arh. preglde 24 (B 1985) 110—114, 188. Avec 7 pl.

Ž. DEMO, *Grobni ritus u koprivničkoj Podrav kom 2. st. n. e.* (rés. allem). Materijali XX, arheol. društva Jugoslavije (Beograd 1985) 11 Avec 4 fig.

A. FABER, *Epidaurum, Cavtat — istraživanje antičkog bedema* (rés. franç.). Arh. pregled 24 grad 1985) 97—98, 187. Avec 1 pl.

A. FABER — M. NIKOLANCI, *Škrip na otoku (naselje i spomenici prethistorijskog i antičkog* (rés. angl.: Škrip on the island of Brač — Prehis and Roman Settlement). Prilozi Centra za pov. 2 (Zagreb 1985) 1—38. Avec 9 pl. et 21 fig.

I. FADIĆ, *Nalazi antičke nekropole Jadera.* O sti 1, Hrvat. arheol. društvo (Zagreb 1985) 19—

S. FIDANOVSKI, *»Poljanice«, Glavnik, Poduj rimska nekropola* (rés. franç.). Arh. pregled 24 grad 1985) 100—103, 187. Avec 1 pl.

S. FIDANOVSKI, *Pregled rezultata dosadašnjih živanja antičkog perioda u SAP Kosovu* (rés. angl.: A survey of the former results of the ex tions of the ancient period in SAP of Kosovo). Muz. Kosova XIII—XIV (Priština 1984) 35—45.

B. GABRIČEVIĆ, *Antička nekropola u Sinju. proučavanju prapovijesnih vjerovanja* (rés. Nécropole antique de Sinj. Contribution aux r ches sur les croyances primitives). Vjesnik za hist. dalmat. LXXVI (Split 1983) 5—101. Avec et 6 pl.

WEBER IMRE

Új művészet

1998. aug.

18.0.

Interesse für die Kunst. Begann 18
der Akad. Neapel, setzte es, nach k
München, 1887–89 an der Acad. Jul
Robert-Fleury und Adolphe Willi
befreundete sich dort mit István Cs
Grünwald. Lebte 1889–93 mit seiner
Übersiedelte 1893 nach München-Ne
tete 1895 auch in Garmisch. Lernte
István Réti kennen. Fuhr 1896 mit
Hollósy nach Nagybánya (Baia Mare/
Anfang an Mitgl. der dortigen Künst
Lehrer der Freischule. 1900 Präs. der
trags zur Pariser Weltausstellung. W
Szinyei Merse zum Lehrer der Must
dapest (Vorgänger der HBK) berufe
Kreises Ungar. Impressionisten und
mit Pál Szinyei Merse und József
sator von dessen Aust. 1908, '09,
Wurde zum Vorstands-Mitgl. des 19
ses (Művésház) gewählt, 1911 zum
Jahr gegr. Ges. der Maler von Nag
Bronze-Med. der WA Paris; 1900,
1901 A. Ipolyi-Preis; 1902 Preis des
stadt (Budapest); 1904 Bronze-Med
1905 Gold-Med. 2. Kl. der Internat
München; Gold-Med. der Bienn.
Med. der Ausst. in der KH Budape
Gold-Med.; 1913 große Gold-Med.
Pal.; 1914 Vaszary-Preis; 1915 Prei
Ges. für Bild. Kunst. Das Museum
1951 nach ihm benannt. – Aus de
Neapel sind sachl. Zchngn und Aqu.
ten. Die Werke in Paris und Szente

WEBER IMRE

ÚJ MŰVÉSZET

2003/OKT

3.0.

709. FÜLEP LAJOS

Zeng

Kedves Barátom,

csak ugy találomra irok, mert t

Köszönöm a szives megemlék

szépen javul.[3] Ha jó lesz az ősz

üdülésre? Egyszer már csak még

Ha otthon van, megkérem, l

kép[4] dolgában megsarkantyuzni.

mondok, katasztrofa fenyeget be

életének legrosszabb éve. Hogy

hetetlen.[5] Ha ép elmével és egés

kegyelme. Szörnyü félévet éltür

WEBER IMRE

WEBER IMRE

ÚJ MŰVÉSZET

1997. ~~NYÁR~~
MÁJUS – JÚNIUS

71. □.

A *Falkaparó*, de a többi sárfigura is a földből, az álmok magaslatai felé kapaszkodik. Ennek a plasztikai gondolatnak jól megfelel az óbudai Lajos utcai kiállítóház pincehelyisége. Ebben a föld alatti pozícióban jobban érvényesül a művekben megfogalmazott, és a nézőben feltételezhető negatív helyzeti energia analógiája.

AZ ÉG FELÉ emelt kezek és

az illetőt elbűvöljem tapintatlanságommal, hanem hogy lássa határozottságomat és nyiltságomat. Ami a szivemen, az a számon.

tieskedésnek hatna, ha kiállításán a művész nem mellékelne apró áldozati agyagtáblácskákat. Ezeknek primitív ábráiból nem dönthető el, ha abból valamiféle *eltört korsót* akarnánk újra összerakni, melyik testnyíláshoz is illesztendő ez vagy az a cserépdarab. Zavarba ejtő ez a bölcsesség. Mert mindez nemcsak a skandinávok nagy modern művészetének, meg a betegek, autodidakták és naivok — *Dubuffet, Breton és Tapiés* által *art brutnek* elnevezett — őserejű formavilágából eredeztethető. Van ezeknek a szobroknak valamiféle kétes értékű gyurmafilmjellege is.

Igaz, az animáció lehetővé teszi, hogy ott a harsány és időtlen plasztilinfigura elpusztíthatatlan legyen, mindig újabb és újabb humoros alakot ölthessen. Wéber alakjai viszont nagyon is időhöz kapcsolhatóak. Egy kelet-európai új jégkorszak anomáliájának ismerős idejében léteznek, ott újjászületés helyett csak tragikus emlékművekké merevülhetnek. Míg Munch egykor „Strindberget játszott", Wéber dramaturgiai utasítása így szólhatna: „játssz Václav Havelt!" Akkor a nemek kibékíthetetlenségégéből még főszerepeket lehetett írni, ma a hatalom által egymás ellen kijátszottak statisztaszerepei oszthatók ki inkább. Úgy látszik, Wéber Imre szcenáriumában ez a társadalmi és az egyéni pszichózis mégis együtt munkál. Ahogyan a megjelenítés eszközei között is egyszerre ott találhatóak a magas-művészetek és a populáris irányzatok formajegyei; az elmélyülés is, de a flottság is. Élet és halál ellentéte melankólikus, örökkévaló ellentét.

(Wéber Imre kiállítása szeptember 3-ig látható a Budapest Galéria Lajos utca 158. alatti kiállítóházában.)

Szegő György

...llják a cehhet"

...ebreceni nyári egyetem

Mit lehet tenni, amikor jövőre és még azután is szeretnének még nyári egyetemet szervezni a Hajdúságban? Az igazgató véleménye szerint helyes, hogy két intézmény, az egyetem és a TIT megyei szervezete a gazdája a nyári egyetemnek, de el kellene választani egymástól a nyelvtanfolyami és a tudományos részt, s a rendezvények székhelyének sem csak Debrecennek kellene lennie, hanem a régiónak is. Például a hajdúszoboszlói üdülők egyike helyet adhatna a nyelvtanfolyamnak, a hajdúböszörményi óvónőképző egy-egy speciális program résztvevőinek, s az egyetem maradhatna a nyelvészeti, irodalmi programok helyszíne.

Valahogyan úgy vannak itt a Hajdúságban ezzel a nyári egyetemmel, mint a virágkarnevállal vagy az ország a Forma—1-gyel. Sokan láthatják a hasznát — nem hihető, hogy a félezer nyári egyetemista ne emelné mondjuk a környékbeli vendéglők forgalmát —, de kevesen állják a cehhet. Ezen kellene változtatni.

Gőz József

szólítjuk a csehszlovák kormányt, hogy ne akadályozza erőszakkal a demokráciáért szomjazó közép-európai társadalmak egymásratalálását."

A petíciót Tibor *Chovan* és Benjamin *Szakáll* a követség munkatársai vették át. Ők is a hivatalos állásponthoz hasonlóan azon a nézeten voltak, hogy az őrizetbe vettek megszegték a csehszlovák törvényeket, de kifejezésre juttatták azt a véleményüket, hogy a magyar állampolgárok nemsokára visszatérnek

a belügyekbe való beavatkozásnak tekintik, s ez komolyabb szankciókkal is járhat.

*

A tv-híradó értesülése szerint a letartóztatott magyarok közül hármat szerda délután szabadon engednek.

*

A Fiatal Demokraták Szövetsége, a Szabad Demokraták Szövetsége és a

WEBER Imre

MN 1989. aug 23.

Magyarországra.

Az újságírók azon kérdésére, hogy mivel magyarázzák a sajtó munkatársainak bántalmazását, munkájuk végzésének lehetetlenné tételét, Benjamin Szakáll azt válaszolta, hogy ő személy szerint nem tudja megerősíteni vagy cáfolni a híreket, így azt kommentálni sem képes.

Prágából érkezett szemtanúk egyébként a követség előtt beszámoltak az eseményekről, arról a rendőri brutalitásról, amelynek magyar áldozatai is vannak: egyeseket a felismerhetetlenségig összevertek. Az események további menetéről biztos információk nem állnak rendelkezésünkre, mivel egyes információk szerint nem lehet telefonkapcsolatot létesíteni Budapest és Prága között.

(b. i.)

★

(MTI) A csehszlovák hatóságok hét magyar személyt vettek őrizetbe hétfőn este a Prágában tartott tüntetésen — közölte a Külügyminisztérium konzuli főosztályának csehszlovák referense. Elmondta, hogy ezen a 7 személyen kívül a Képes 7 és a Mai Nap fotóriportere hétfőn este nem jelent meg szálláshelyén. Róluk egyelőre nincs megbízható információ. Hozzátette: *Taba* Lajos prágai magyar konzul tájékoztatása szerint a csehszlovák hatóságok őrizetbe vették.

Munkás Szolidaritás Szakszervezeti Szövetség közös közleménye rámutat: Augusztus 21-én, Prágában, a Vencel téren brutálisan bántalmazták és azután letartóztatták Németh László Ákost, Deutsch Tamást és Pesthy Lászlót, a Fidesz tagjait, valamint Kerényi Györgyöt, a Munkás Szolidaritás képviselőjét.

A három szervezet nemcsak a tagjait ért jogtalanságok és bántalmazások miatt tiltakozik, hanem a fokozott hatósági agresszivitás miatt is. Meggyőződésünk, hogy a hatósági önkény nem képes megakadályozni szolidaritásuk kifejezését.

(OS) A Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség választási kollégiuma határozottan elítéli a csehszlovák rendőrségnek a történelmi évfordulóra emlékező tüntetőkkel szembeni erőszakos fellépését.

A Zuglói Ellenzéki Kerekasztal követeli a letartóztatottak azonnali szabadon bocsátását.

A Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövetéhez intézett tiltakozó táviratot a prágai eseményekkel kapcsolatban, a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt országos vezetősége.

A Raoul Wallenberg Egyesület tiltakozik tagjának, Pesthy Lászlónak, az 1968. augusztus 21-i szégyenletes csehszlovákiai katonai beavatkozás évfordulóján tartott prágai tüntetésen való őrizetbe vétele ellen.

A Sajtószakszervezet vezetősége felháborodottan tiltakozik amiatt, hogy magyar újságírókat, fotóriportereket, a Tv-híradó munkatársait, akik tudósítói feladatuknak kívántak eleget tenni, munkavégzésükben akadályozták, személyiségi jogaikban megsértették, amikor a prágai hatóságok őrizetbe vették őket. A szakszervezet vezetősége követeli azonnali szabadon bocsátásukat és teljes erkölcsi, anyagi kártérítésüket.

1849—1989

Emlékhelyavatás Gyulán

(MTI) Emlékünnepséget tartottak kedden Gyulán, a negyvennyolcas honvédsereg tisztjeinek 140 évvel ezelőtti itteni fegyverletételének évfordulója alkalmából. A városháza dísztermében megrendezett emlékülést *Pozsgay* Imre államminiszter, az MSZMP elnökségének tagja nyitotta meg.

A negyvennyolcas honvédek példáját azért fontos hangsúlyozni — mondotta Pozsgay Imre — ebben a kavargó mai Magyarországban, mert új vállalkozások kezdetén a történelem idézése a legpraktikusabb dolgok közé tartozik. 1848 49 tanulságai nélkül, nemzeti önismeret nélkül csak a bajokat gyűjthetnénk a fejünkre, s elszalasztanánk azt a szinte példa nélküli nagy esélyt, amely most egy független, demokratikus Magyarország megteremtését, megszervezésének lehetőségét hozta el nekünk.

A megnyitó után hat előadás hangzott el 1848 49-ről.

Az emlékülést követően került sor a gyulai várkertben a 48—49-es honvédtiszti emlékhely avatására.

Bányászdemonstráció lesz Pécsett

(MTI) Bányászdemonstráció lesz augusztus 30-án Pécsett — jelentették be kedden délelőtt a Bányaipari Dolgozók Szakszervezetének központi vezetőségi ülésén.

Az uránbányák bezárásának néhány hónappal ezelőtti bejelentése után kialakult hangulat, valamint a dolgozók kezdeményezése nyomán a Mecseki Ércbányászati Vállalat szakszervezeti bizottsága úgy döntött, hogy munkásgyűlésen ad hangot a bánvá-

WEBER IMRE

ÚJ MŰVÉSZET

1998/aug.

P - 9396

18.o.

a lány, a sötét a
sötét adja föl a
et és a sakk ha-
a. Valamikor én
rtam lenni. Ér-
ényeket, de volt
kilencéves volt,
míg a többiek az
óztak, mi világ-
döntőt vívtunk.
közi nagymes-
gklasszis lehet-
z apja engedi ta-
e nagyon szegé-
ek, így csak ma-
ster lett.
ek óta dolgozik
abonáskönyvön.
zza ehhez a té-

alamikor sokat
ztam a tarottal,
m tévesztendő
arokkal, és egy-
k jött az ötlet,
a már rengeteg
gyűjtöttem itt-
erikában, Ang-
Kínában, meg
e írni. A babo-
a hiedelemvilág
része, az ember
ül gazdag kép-
ről tanúskodik.
urke írta vala-
l, hogy leje-
a babonákat, a
vel ezelőtt élt
k fel.
ítja a mai iro-

NAPLÓ

AZ ÉV KÖNYVE DÍJAT idén tizenharmadik alkalommal, március 23-án, hétfőn déli tizenkét órakor osztja ki a Magyar Írószövetség Arany János Alapítvány kuratóriuma. A tizenkilenc tagú bíráló bizottság – Jókai Anna elnökletével – az év könyve '97 díjakat Villányi Lászlónak, Ágh Istvánnak, Závada Pálnak, Albert Pálnak, Vekerdi Lászlónak, Elek Istvánnak, Greskovits Endrének és Kerék Imrének ítélte oda. Az Arany János (Artisjus) irodalmi ösztöndíjakat 1998-ra Mátyás B. Ferenc és Payer Imre kapta.

DEVICH HANNA zongoraművész hangversenye ma délelőtt 11 órakor lesz a Liszt Ferenc Emlékmúzeumban. Koncertjén Escher klarinét-brácsa-zongo-ra triója, valamint Schubert Moments Musicaux című kompozíciója csendül fel Harry-Imre Dijkstra klarinét- és Frank van der Drift brácsaművész közreműködésével.

SZÓLISTÁK meghallgatását tartja a debreceni Csokonai Színház minden hangfajban ma délelőtt tizenegy órától a színház kamaratermében. Érdeklődni a titkárságon (06-52/417-811 vagy 410-837) lehet.

WEBER IMRE munkáiból nyílik meg kiállítás ma, hétfőn este hat órakor a Liget Galériában (Budapest XIV., Ajtósi Dürer sor 5.).

WEBER Imre

Magyar Nemzet

Kaposvár neve már a NAT

Hol kellemes élr

Hol a legjobb élni? – kérdezték február hónapban a *Magyar Gallup Intézet* munkatársai 11 magyar város lakóitól. A felmérés aktualitását akár a minapi, „az év polgármestere"-választás is adhatta volna, ám a lapunk által javasolt vizsgálat főként arra kereste a választ, hogy *hol és mennyire elégedettek a városlakók a helyi közszolgáltatással, a település önkormányzatával, illetve magával a köztestület első emberével.*

A somogyi megyeszékhely lakói a vásárlási lehetőségek és az egészségügyi ellátás meglehetősen *kedvezőtlen* megítélése ellenére általában jól érzik magukat a városukban, az önkormányzat tevékenységével elégedettek – *Hévíz és Pápa után a kaposváriak értékelik a legjobbnak* a testület, illetve a hivatal munkáját –, arra a kérdésre pedig, hogy újjáválasztanák-e a jelenlegi polgármestert, a megkérdezett kaposiak nyolcvan százaléka válaszolt *igennel*

a nyáron csaknem
zóval nyitja meg
posvár egykori tö
részében. A *Puri*
liárdos beruházás
múlt évben, a *M*
venmilliót költött
posvárra költözik
kumulátor-összes
ge, és egy amer
„közreműködése
hány év múlva ú
liárd forintos ber
meg a város ipari

Kaposvárott
szenvednek a mu
től, mint amenn
hasonló nagysá
Persze ebben a
dolgozót foglal
székhelyű *Brow*
ittléte is közrejá
majd SFOR-alak
gáló világcég n
hanem munkak
a városba, és m
mondják: ha b
szláv térségbe

WEBER IMRE

A KORTÁRS MAGYAR FOTOGRÁFIA '99 PÉCS
ÉS A FIATALOK FOTÓMŰVÉSZETI STÚDIÓJA
szeretettel meghívja

Bakos Gábor, projektfelelős – Lakner Antal – Weber Imre

VÁGY

kiállítására

a kiállítást megnyitja TIMÁR KATALIN

1999 szeptember 4. szombat 19 óra

Nick Passage (Széchenyi tér – Király utca)

a kiállítás 1999 október 3-ig látogatható

Támogatók: Nemzeti Kulturális Alapprogram, Hungart
A „Vágy" a Personal Press prjekt része

FIATALOK FOTÓMŰVÉSZETI STÚDIÓJA

KORTÁRS MAGYAR FOTOGRÁFIA

WEBER IMRE

Szeretettel meghívjuk Weber Imre kiállítására.
Megnyitja Szipőcs Krisztina művészettörténész
1998 január 17-én, szombaton 17 órakor.
A kiállítás támogatói:
DAT Poster Kft.
Eprecske Képkeret
H-moll Grafika

C³
Soros Alapítvány Kulturális és Kommunikációs Központ
Soros Foundation Center for Culture and Communication
Országház utca 9, Budapest 1014
e-mail:info@c3.hu http://www.c3.hu/
tel: 214-6856 fax: 214-6872

Óbudai Társaskör Galéria
Budapest, III. Kiskorona u. 7.

HIÁNY

WEBER IMRE
kiállítása

Megnyitó: 1996. március 14-én 18 órakor

Megtekinthető 1996. április 7-ig
hétköznap 14-18, szombat-vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

A Budapesti Tavaszi Fesztivál
és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

WEBER IMRE

SZOBROK '89

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA

III. LAJOS UTCA 158

MEGNYITÓ 1989 VIII. 3. 18 ÓRAKOR

A SZOBROK LÁTHATÓK VIII. 3 — IX. 3

HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 h-ig

F. K.: ZSIGMOND ATTILA

WEBER IMRE

Szeretettel meghívjuk Weber Imre kiállítására. Megnyitó 1998 március 23-án, 18 órakor.
Megtekinthető április 17-ig, naponta 14-18 óráig (kedd szünnap). LIGET GALERIA 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 5.

talalat :)

Képzőművészeti Főiskola
Aula
VI. Andrássy út 69-71

Megnyitó
1992 márc. 2-án 18 h

Nyitva
márc. 2-10 ig
naponta 10-18 óráig

---

szombaton 10-12 óráig
vasárnap zárva

Bársai József
Weber Imre

Kiállítása

Budapesten 1992.

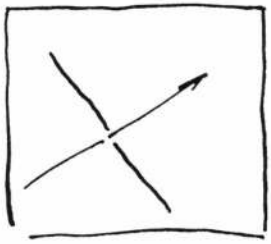

WEBER IMRE

2004. április 15.
Pécs, Művészetek Háza

Herpay Ágnes fagottestje

A pécsi Művészetek Háza fennállása óta nélkülözhetetlen küldetést teljesít a város kulturális arculatának szépítésében, a művészetek iránt érdeklődők látókörének tágításában. Ami a zenét illeti, a főiskolás zenész-hallgatóktól a világnagyságokig a műfajok és stílusok széles skáláját felölelő program nyújt lehetőséget bárkinek arra, hogy mértékhez, hiteles tájékozódáshoz jusson. Mi sem természetesebb, minthogy – miközben a Ház egy másik termében irodalmi estre gyűltek össze az érdeklődők Herpay Ágnes, a Pannon Filharmonikusok szólamvezetője, a PTE Művészeti Karának tanára budapesti doktori hangversenyének teljes műsorát eljátszotta itt. Az április 15-i koncert a laikus zenebarátok, zenekari kollégák és tanártársak megnyugtatóan széles szimpatizánsi köre előtt zajlott, kedvező légkört teremtve a szólistának, hogy a terjedelmes, sokrétű, nagy állóképességet igénylő programot egy lendületből, szünet nélkül játssza végig.

Vivaldi Esz-dúr fagottversenye (F. VIII/19) a *Sopianae Vonósnégyes*, a nagybőgős *Nagy Péter*, s a continuo csembaló-szólamát játszó *Huszics Ibolya* közreműködésével egy a barokk reális hangzásarányaihoz közel álló, életteli, színgazdag arculatot nyert. Bár a magam részéről örültem volna valamiféle levegősebb, XVIII. századiasabb vonóshangzásképnek, a vonuló pontozások karakánabb kivitelezésének, összességében ízléses, konzekvens produkciónak tapsolhattunk.

Sáry József Novellette-je kortársi szólófagottműként igencsak fajsúlyos előadói próbatétel.

Ismerve a szerző szellemes és kommunikatív személyiségét, impulzívabb, ötletgazdagabb zenére számítottam, így némi csalódással hallgattam a túlontúl terjedelmesnek tűnő, érzelmileg és formailag egyaránt parttalannak érződő kompozíciót.

Dutilleux Saraband et Cortege-ének vérbeli francia eleganciája és finomsága annál meggyőzőbben érvényesült, amiben a szólista árnyalt, választékos előadásmódja mellett szerepet játszott a most zongoránál helyet foglaló Huszics, aki itt és később is az átlagos „zongorakísérői" igényszintet magasan felülmúló, technikailag és ritmikailag is kimunkált közreműködéssel örvendeztetett meg.

Françaix 1942-es keltezésű, fagottra és vonóskvintettre írt Divertissement-ja ennek a francia szellemi körnek ez előbbinél fanyarabb, szélsőségesebb megnyilvánulása a maga groteszk, parodisztikus környezetbe helyezett lírájával, előadót és hallgatót egyaránt próbára tevő ritmikai sziporkázásával. Az előadás – ismét a kibővített vonósnégyessel – jó volt, korrekt volt, csupán az a kis többlet hiányzott belőle, ami a kompozíció imént vázolt lényegével függ össze, s ami a „komolyzenei" arckifejezések helyébe a zene poénjait felszabadultan megélőket, igazi örömzenélést tükrözőket varázsolt volna a pódiumon és a hallgatóság soraiban egyaránt.

A hangverseny méltó befejéséül szolgált Weber F-dúr fagottversenye, melyben Herpay kvalitásai – nyilvánvalóan fokozódó fáradtsága ellenére - csorbítatlanul mutatkoztak meg, legemlékezetesebben talán a lassú tétel nemesen formált, szívből jövő melódiáinak szépségében. A fagott lehetőségeit jól kiaknázva modulált tónus, a mély regiszterek tömörsége, a finom, érzékeny megoldások keresése – még a hangszer ismert, magas regiszterbéli instabilitásának kockázatát is vállalva –, nem utolsósorban egy mindenkor érvényesülő szilárd ízlés, választékosság határozza meg e kiváló muzsikus zenélésének karakterét. Lehet, hogy tévedek, de Herpay pódium-jelenlétének külsőségeiben: mozgásának, előkészületeinek, levonulásának egészében felfedezni vélem önmaga alulértékelésének megnyilvánulásait, egyfajta diákos bizonytalanságot, miközben zenélésének konkrétumaiban mindig a felkészültség és kiforrottság tükröződik. Napjainkban, amikor hihetetlen karrierek épülnek a nagy semmire, amikor a médiacsürhe hatalomérvényesítésének egyenes következményeként a nagyképűség és törtetés napról napra diadalmaskodik zenei életünkben is, jólesik tudni, hogy vannak közöttünk, akik csak a belső építkezéssel törődnek. Mégis, éppen ezen beteges körülmények ismeretében tartanám fontosnak, hogy Herpay fellépésében kapjon teret a tény: van mire büszkének lennie.

Gönczy László

FOTÓ: TÓTH LÁSZLÓ

Ha van kedve hozzá ...

MŰVÉSZETI ÉS GASZTRONÓMIAI HETEK
június 12-24.

A fesztivál programjai a Sétatéren felállított szabadtéri színpadon és a város különböző éttermeiben zajlanak. Könnyűzenei és népzenei érdekességek, táncművészeti produkciók, színházi és irodalmi előadások nyújtanak tartalmas kikapcsolódást, miközben a Finom Falatok és Borok utcájában a Villány-Siklósi Borút és a Pécs-Mecsekaljai Borvidék legjobb termelői borait kóstolhatják meg a résztvevők. Gasztronómiai kalandozások a magyar, görög, horvát, mexikói és arab konyha világában, főzőversenyek, ételkóstolók.yha világában, főzőversenyek, ételkóstolók.
Rendező: Pécsi Kulturális Központ
Információ: Információs Iroda
Pécs, Széchenyi tér 1. Tel./fax: 72/ 336-622
e-mail: pkk@mail.pserve.hu
web: www.pkkinfo.hu
http://www.pkkinfo.hu

„EGYMÁSRA HANGOLVA"
14. Nemzetközi Zenei Fesztivál
június 14-július 3.

A Fesztivál programjai átfogják a zenei műfajok teljes spektrumát. Az egyházzenét kedvelőknek ajánljuk figyelmébe a Bazilikai hangversenyünket, a romantikus művek kedvelőinek Csajkovszkij estünket. Különleges összművészeti csemegét kínálunk közös előadással a Bóbita Bábszínházzal. A megújult Szabadtéri Színpadon Puccini: Tosca c. műve, míg a Tettyei romoknál Mozart: Zaide c. operájával várjuk Önöket. Az estek karmestere Hamar Zsolt Liszt-díjas karmester, a Pannon Filharmonikusok zeneigazgatója. A Fesztivál vendégeként fellép az Aradi Filharmonikus Zenekar.

Rendező: Pannon Filharmonikusok - Pécs
Információ: Pécs, Király u. 19.
Tel.: 72/ 510-114
e-mail: info@pannonfilharmonikusok.hu
www.pannonfilharmonikusok.hu

XIII. PÉCSI NEMZETKÖZI FELNŐTTBÁBFESZTIVÁL
június 15 -18.

Az előválogatást egy háromtagú zsűri végzi. Felnőtteknek szóló, kísérleti jellegű, szakmailag izgalmas stúdióprodukciókat és szabadtéri, látványos előadásokat láthatunk. A fesztiválon öttagú nemzetközi zsűri dönt a díjakról és ad értékelést.
Rendező:
Pécsi Felnőttbáb és Utcaszínházi Alapítvány
Információ:
Bóbita Bábszínház, 7621 Pécs, Mária u. 18.
Tel./fax: 72/ 210-301

XV. PÉCSI FOLKNAPOK – NEMZETKÖZI NÉPZENEI FESZTIVÁL
június 25-27.

A Sétatéren zajló rendezvényen a műfaj idős, autentikus képviselői és a népzenét feldolgozott formában bemutató fiatal előadók mutatkoznak be. Esténként táncház zárja a programot.
Rendező: Pécsi Kulturális Központ
Információ:
Információs Iroda 7621 Pécs, Széchenyi tér 1.
Tel./fax: 72/ 336-622
e-mail: pkk@mail.pserve.hu
web: www.pkkinfo.hu

Képzőművészet, fotográfia

Szemle

Takács Tamás alkotása

2004. február 4.–március 1.
Civil Közösségek Háza
Takács Tamás kiállítása

Együtt érezni valakivel

„Együtt érezni valakivel" címmel voltak láthatók Takács Tamás dombóvári festő művei Pécsett a Gebauer Galériában 2004 februárjában. Ezt a kiállítást szorosan megelőzte a Pécsi Művészetek Házában bemutatott anyag, T. T. legújabb, 2003-as munkáiból válogatva. A fiatal festő tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem Művészeti karán folytatta, többek között Pinczehelyi Sándor grafikus-festőművész vezetése mellett, akit legmeghatározóbb mesterének tart, munkáira elsősorban grafikai hatást gyakorolva.

Takács Tamás legújabb munkái ötvözik a monumentális hatást az előadás módjában és az intimitást az ábrázolt figurák emberi, humánus megközelítésével. A képeken az emberfigurák majdnem élő nagyságúak: 4 darab, 2x2 m-es nagyméretű vásznon láthatóak a különböző perifériális, kilátástalan helyzetű emberalakok. Típusokat láthatunk, a társadalmilag mellőzött, be nem fogadott, meg nem értett rétegek szereplői közül. A kiállítás valóban együttérzést váltott ki a látogatóiból. Ezt az együttérzést a vendégkönyv bejegyzései tanúsítják, pl.: „nem az ítélkezés a feladatunk, törődnünk kell egymással".

A tartalmon túl a formai előadásmód is minőségileg változott ezen utóbbi munkáin, Takács Tamás eddig is dolgozott nagy méretben, festett emberfigurákat, de ezen a kiállításon már egy más, konkrét tematikával jelentkezett. Munkái emlékeztetnek a japán metszetekre, a tusfestmények lényegre törő, egyszerre stilizált és ugyanakkor naturális megfogalmazására. A nagy, sárgásfehérre alapozott vásznakon egységesen vörös színnel jelenítette meg a képek szereplőit. A munkák a monokróm színvilágtól kifejezőbbé és összefogottabbá váltak, a kiállítás anyaga meghatározó lehet a fiatal művész további munkásságára nézve.

Jegenyés Diána

2004 február 9. – március 5.
Pécs, Művészetek Háza Martyn Galéria
Bakos Gábor és Weber Imre falragaszai

Vágyképek

Szeretnék erről a kiállításról úgy írni, hogy a címében szereplő vágy fogalma ne azonosuljon esztétikai vagy művészetelméleti kategóriákkal. Arra sem tennék itt most kísérletet, hogy feltárjam, majd művészettörténeti példákkal igazoljam *Bakos Gábor* és *Weber Imre* Vágy című projektjének* konceptualizmusát. Műveiket nem szeretném spekulatív elemzések tárgyává tenni, még ha sokak számára oly csábító is a bennük rejlő társadalomkritikai tanulságok levonása. Maradjunk inkább jóhiszemű és elfogulatlan szemlélői a vágy képeinek, hiszen azokhoz amúgy sem szokás az ítélkezés szándékával közelíteni. Ha ez sikerül, nem csak arra leszünk képesek, hogy Bakos Gábor és Weber Imre segítségével felismerjük a művészet vágyteljesítő funkcióit, hanem arra is, hogy befogadóként élvezzük is azt.

Plakátokat láthattunk tehát, melyeken a szerzőpáros által megkeresett személyek vágyai teljesültek, a montage-elv, számítógépes eljárások és a fotográfia segítségével. Szöveges képelemek és idézetek formájában arról is tájékoztattak a poszterek, hogy mi volt az eredeti kívánság, és hogy a „megrendelők" hogyan fogalmazták ezt meg. Molnár Eszter grafikus például erdei kobold szeretett volna lenni. Vágyképéről nem is hiányzik semmi gyermekkorunk elképzelt mesevilágából: piros kalapos óriásgombák, csinos ablakszárnyakkal ellátott odúlakás, mohaszőnyeg és a szelíd erdőlakók társasága mókusostul, őzikéstül. Rácz Péter író, műfordító álma is az elvágyódás képzeteiből szövődött. Egy csendes, meleg fényű, mediterrán kikötőben látjuk őt „puritán, de kedves és kényelmes bárkáján" üldögélni. Waszlavik Miklós helikopterpilótának nem csak a szakmájában, de a vágyaiban is érezhető a helyből felszállás attitűdje. Kívánsága szerint a plakáton kereken ötven éves, elegáns kávéházban üldögél, és – ha a jó tündér ezt sem tagadta meg tőle – éppen szerelmet érez a társaságában lévő férfi iránt. Nemes Attila művészettörténész kívánságából a kiállítás egyik legvagányabb alkotása született. A The blue fire (mondjuk: Gyilkosság a mélyben, vagy: Halálos küldetés...) fiktív moziplakátján Attila Nemes egy kőkemény akciófilm hőseként tűnik fel Alec Baldwin oldalán. Nemes azt szerette volna kipróbálni, milyen érzés lehet híresnek lenni, például színészként. Nos, a próba szemernyi kétséget sem hagyott afelől: ez

FOTÓ: TÓTH LÁSZLÓ

Kálmándy Pap Ferenc: Nick Cave és Bandi

az ember akkor is bálvány, ha bűnözőt vagy éppen lefokozott rendőrnyomozót alakít. Atlétájában hunyorogva szív éppen egy slukkot, de külseje megtévesztő. Biztosak lehetünk benne, hogy ebben a moziban nem lesz már ellenfele...

Keleti Éva fotóügynökség-vezető szerényebb ideája a családi boldogság, míg Hajdú András informatikust a varázslók irodájával együtt kivitték a Petneházy rétre. Az eszményi munkahelyen minden együtt van, amit az ember feltételként szabhat: telefon, kávé, scanner, az irodán kívül pedig egy Saab-kombi és a gyönyörű kilátás. A következő plakát már a kozmetikai reklámok eleganciáját és tisztaságát idézi. A képi hasonlat nem véletlen, hiszen a rajta összehúzódó ruhátlan test Schneider Dorkáé, aki maga is kozmetikus. Vágya talán legszebb volt az összes közül. Neki – olvashattuk a vágyképen – az lenne legnagyobb boldogság, ha úgy halhatna meg, hogy a belső szerveit felajánlja mások számára.

„Megtartó" Virág Teréz pszichológus, ha jól sejtem Sylvester Stallone bőrébe bújt, hogy a tv-készülékek előtt felnövekvő generációk védelmére siessen. A kiképzett gyilkosokkal, halálosztókkal szembeni egyenlőtlen küzdelme már-már személyes ügy, misszió. Alighanem elkelnek majd a hatalmas izomzat és a dzsungelharcok során kifejlesztett túlélési stratégiák. Kósa L. Adolf vágyképén olimpiai bajnok fiáról, Kósa Benedek Márkról olvasható egy hiteles tudósítás, aki a parlamentben díjat vehetett át (16 órakor) a köztársasági elnöktől, Kósa L. Adolftól. Vágyát eredetileg így fogalmazta meg: „Azt szeretném, hogy úgy lássam a fiam és a gyermekeim felnövekedését, hogy közben családi béke uralkodjék körülöttem..." Szeretne továbbá egyszer olyan pozícióba kerülni, ahol többet tehetne azért, hogy a „dolgok ne úgy történjenek", ahogy történni szoktak. Dr. Szilágyi Csilla orvosnak sem kell már lehunynia szemét ahhoz, hogy a gyermekkorában elképzelt fehér színű háza, autója, kerítése, kutyája megjelenjen előtte. Bakos Gábor és Weber Imre ezeket mind feltüntette a megvalósított vágyképén. Ugyancsak testre szabott, egyedi plakátokon láthatta viszont az álmait dr. Hermann Péter fogorvos, Somlói Zsolt műgyűjtő, Molnár Mihály számítógépes operátor, Kecskés József villányi borosgazda és a képzőművész Komoróczky Tamás.

Gáli Zsuzsanna projekt-koordinátor vágyképét rendhagyó módon aranyozott keret foglalta magába. A keret része annak a romantikus atmoszférának, melyet Gáli Zsuzsanna „rendelt" a kívánt szituáció köré. Merengő alakját alkonyati fény veszi tehát körül, ruháját pedig – megállapodás szerint – lágyan fodrozza a tengerparti szél. Az eredménnyel azt hiszem, elégedett lehet: maga Caspar David Friedrich sem fogalmazhatott volna romantikusabban.

A kiállított anyag számos értelmezési lehetőséget kínál. Újfajta kapcsolódási pontokat keres például a művészet és a közönség között. Feltárja a média és a vágyaink közötti összefüggéseket. Példát mutat arra, hogy a tömegkultúra miként alakítja át a magas művészet hagyományos formanyelvét. Felhívja a figyelmet a reklám tudatformáló erejére, a vizuális kultúra és a manipulálható valóság között fennálló eleven kölcsönhatásra. A kiállítás arra is kitűnő alkalom, hogy áttekintsük az egyetemes művészettörténet vágyképeit. Hogyan próbált egykor a művészet keresztüljutni a valóság szellemi és fizikai korlátain? Miként jelenítette meg egy-egy kor a maga sajátságos ideáit? Mikor és mennyiben voltak ezek anyagi vagy éppen spirituális természetűek?

A kérdések között tudása és szándéka szerint mindenki talál magának tanulságokat. Én egy kicsit elbizonytalanodtam. Az emberi vágy mindennél jobban minősít. Még a tettek előtt. Már a tettek előtt. Nem tudom, mit higgyek.

Fejős Miklós

---

* A Vágyképek-sorozatot, mely egy képzőművészeti program, a Personal Press Projekt (PPP) része, 1999-ben kezdte el Bakos Gábor, Weber Imre és Lakner Antal. Lakner Antal 2000-ben történt kiválása óta Bakos Gábor és Weber Imre jegyzi a projektet.

2004. február 15.–március 7.
Pécs, Café Zacc
Kálmándy Pap Ferenc fotókiállítása

Zenészek és koncertek

Hivatásos fotóriporteri (MTI dél-dunántúli régiójának fotósa) és fotóművészi (Focus csoport, közös és önálló kiállítások, számtalan hazai és külföldi elismerés) tevékenységével párhuzamosan mindig is vonzódott a zenei események megörökítéséhez. Kontinuitás és progresszió jellemzi az új anyagot, összehasonlítva korábbi hasonló tematikájú tárlatával: 1985-ös Rockfotó kiállításáról (Ifjúsági Ház) két 1982-es Rolling Stones kép került át ide. S nem véletlen, hogy csak ennyi, hisz ahogy a rockzene mára jórészt elvesztette progresszivitását, úgy tágult Kálmándynál a műfaji skála a világzenével, jazzel, alternatív műfajokkal – hisz fiatalos szellemiséggel mindig is nyitott az új, a haladó, sőt az experimentális irányzatok felé. Így a fotós zenei fejlődése is érezhető a kiállításon, amellett, hogy sugárzik a képekről, hogy nemcsak érti és érzi, hanem szereti is alanyait. Akik ezért a minőségi zene ikonjai. Akár a klasszikus ikonográfiában, itt is egyfajta, csak nem annyira merev szabályrendszer határozza meg az alkotói folyamatot. Hisz a felsoroltak birtokában tudja jellemrajzként egy képbe sűríteni kedvencei egyéniségét, visszaadni azt a csodálatos élményt – a pillanatot, de a folyamatot is, az önfeledt extázis folyamatát –, melyet az előadó és közönsége egyaránt érez koncert közben. Képein az ismert alakok úgy bukkannak elő a sötét háttérből, mint az emlékképek tudatunk mélységeiből: szinte halljuk Mick Jagger jellegzetes bohócvigyorú énekét, az ördögien bamba képű Keith Richards gitárreszelését. Így adja vissza azt a különleges atmoszférájú, sötét tónusú, borúsan mély hangulatot, mely az ausztrál Nick Cave, illetve az amerikai David Eugene Edwards (Sixteen Horsepower) egyéni alterockját jellemzi, hogy szinte megszólal utóbbi panaszos gitárja és bandoneonja. A portugál Madredeus énekesnője, Teresa Salgueiro szépséges arcán a fado mélabús elvágyódása tükröződik. A világzene elsőszámú énekesnője, a Zöld-foki Cesaria Evora (a 2003-as „Voz D'Amor" albumáért nemrég Grammy-díjat kapott) meg olyannyira szélesen mosolyog a képen, hogy még a rágógumi is látszik a nyelve mellett, ritka pillanat... A jazzmuzsikusok közül a Pécsett emlékezetes koncerteket adó Jan Garbarek szaxofonos, Stanley Clark bőgős/basszusgitáros és Jean-Luc Ponty hegedűs fotói idézik fel játékuk elmélyült pillanatait. A hazaiakat csak a Kálmándyhoz közel álló pécsi Kispál és a Borz, illetve frontemberük, Lovasi András képviselik, nem véletlenül, hisz a zenekar házi fotósának számít (lemezborítók, könyvek, 15 éves jubileumi tárlat a Dantéban stb.), s nem utolsósorban a régi barát, Lovasi nyitotta meg a kiállítást. Melyről kiderült, hogy ezt a sablonosnak tűnő műfajt is lehet folyamatosan (több mint két évtizede) ilyen magas színvonalon művelni.

Koszits Attila

Szabadkai művészek. Megnyitó a Hattyúházban.

2003 február 20. – március 8.
Pécs, Hattyúház
Szabadkai művészek kiállítása

Bez naziva / Cím nélkül

Az országhatár által elválasztott Vajdaság és Baranya megye képzőművészeti kapcsolatai a hatvanas évek második feléig nyúlnak vissza. Az akkori Képzőművészek Szövetségének helyi szervezete, a Dél-Dunántúli Csoport kezdeményezésére 1966-ban cserekiállítások sorozata kezdődött. Ma, közel negyven évvel később immár a Közelítés Galéria ápolja a cserekapcsolatok hagyományát. Ezúttal szabadkai művészek munkáiból nyílott kiállítás, az egyesület Király utcai kiállítótermében.*

A szemle korántsem volt reprezentatív, hiszen résztvevői nagyjából azonos generációhoz tartoznak. A Közelítés tagságához hasonlóan ők is pályakezdők vagy nemrég pályára állt fiatalok. A két csoportot tehát – feltehetően – nem csak kollegiális, hanem baráti viszony fűzi össze, annál is inkább, hogy a szabadkaiak közül többen Magyarországon élnek, dolgoznak, vagy tanultak azelőtt. Ezek alapján számítani lehetett rá, hogy a helyi viszonyrendszerbe minőségileg újat nem hoz majd a kiállítás, mégis csalódás volt, hogy amit láttunk, az tulajdonképpen korábban elért és itt csak megismételt eredmények sorozata. Érdemes persze elgondolkozni azon, hogy vajon mennyire jogosak a mindig megújulást követelő elvárásaink. Mégis csak a szomszédainkról van szó, akiknek lakhelye mindössze néhány kilométerre fekszik délebbre, anyanyelvük pedig többnyire a miénkkel azonos. Lehet, hogy előítéleteink tévesek, ha szabadkai művészek munkáiban mégis keresünk valami délszaki, valami ortodox vagy balkáni ízvilágot. De hogy ez mégsem teljesen alaptalan, azt maga az egyik kiállító, *Miroslav Jovančić* bizonyította a megnyitón bemutatott szenvedélyes hegedűjátékával. Kopott hangszerén játszva mélyből jövő, fájdalmas dallamok születtek s megidéződött előttünk a határtalan szenvedés, hit és szeretet egyedülálló szintézise: a szláv lélek. Ez volt az, amit aztán hiába kerestem a képeken, szobrokon. Udvarias ünneplésünkkel mintha széttapsoltuk volna a levegőben ezt a finom, illékony képzetet, s mivel ennek a kiállított műveken nem voltak rögzített tartalékai, kialakulhatott bennem egyfajta hiányérzet.

Másodszor szemlézve a kiállítást, már céltudatosan kutattam az említett szintetikus kisugárzások után, de kísérletem hasztalansága kedvemet szegte, és nem is tette már lehetővé, hogy felismerjem a kiállítás valódi érdemeit. A következőket láttam: a zenészből lett festő, Miroslav Jovančić nem csak hangszerét, de a muzsika iránti elkötelezettségét is megőrizte múltjából. Képein a zenét játszó és a zenét hallgató figurák varázslatos kapcsolatáról mesél a természeti népek naivitásával és közvetlenségével. Álomszerű jelenetei nem csak a szereplőket, de bennünket is kiragadnak a valóságból, s elrepítenek valahová, a sivatag fölé. Ott végre elnémul a hétköznapok sustorgó háttérzaja. A lélek magára marad, hogy aztán szertartásos körülmények között egyesüljön a fénnyel és a hanggal. Útjukat szaggatott vonal jelöli. Gyermekded jelképek, csakúgy, mint a kompozíció egyéb elemei. Összhatásuk egyszerre primitív és szürreális. Festésmódját és színvilágát tekintve azonban inkább az előző minősítés felé hajlunk. Azt is hihetnénk akár, hogy alkotójuk képzetlen, ha nem tudnánk, hogy diplomáját a belgrádi főiskolán pecsételték le.

Sergej Radulović ujjlenyomat-gyűjteménye Roman Opalka konceptualizmusát idézi, de nélkülözve annak érzékiségét és megszállottságát. Valamelyest eredetibbnek tűnik az elektromos csatlakozók dugaljáról készült frottázsok gyűjteménye. Nagy kár, hogy szándéka tisztázhatatlan. Radulović egyébként tud rajzolni. E képességéből viszont ez alkalommal mindössze néhány négyzetcentiméternyi „lábjegyzetre" futotta. Szeretném hinni, hogy takarékos gesztusait mégis valami tudatosság hatja át. Félek, hiába. *Tibor Sarapka* sem állította magát igazi kihívások elé, mikor népies ízű plasztikáin dolgozott. Nem feltétlenül nagyra törő, de mindenképpen nemes feladat az egyszerű motívumok súlytalan, poétikus megidézése. Tulajdonképpen ennyi is elég lett volna, ha sikerül. *Emil Kadirić* riasztó, skizoid gyermekfiguráit már ismeri a pécsi közönség.

Hatásuk ezúttal is megdöbbentő. Lelki sérülések anatómiáját feltáró patológiai tanulmányok ezek. Hátborzongató torzulásokat demonstráló lapjai Francis Bacon-t idézik, de a párhuzam megvonása aligha lehet helytálló. Vízióinak forrásvidéke a Banja Luka-i grafikusnövendék huszonhét évének tapasztalatai közt bújik meg valahol. *Maja Rakocević* több szempontból is érzéki plasztikái a párkapcsolat és a fogyasztás szenzuális minőségeit azonosítja. Tejcsokoládéból és cukorból mintázott alakjain egyszerre mutatkoznak személyes és kommerciális formajegyek. *Manojlo Maravić* Kör című environment-je természetes anyagokkal, sárral, száraz mohával, kenderkóccal, szalmatörekkel jelöl ki szabályos geometriai formákat. Területükön ezúttal művészi gyakorlatozást végeztek, de érezzük, hogy katonai célponttá minősítésük akármikor bekövetkezhet. A „Kör" mint háborús emlék persze csak egy az értelmezési lehetőségek közül. Ennél jóval nehezebb feladat elé állítottak minket *Suhajda Zita* Kék a fehéren VII-X című alkotásai. A fehér alapozáson egymást keresztező ultramarinkék csorgatások, ecsetvonások sajnos nem voltak elégségesen gondolatébresztőek.

Varga Tünde monokróm festményei láttán virtuális terek és távlatok nyílnak meg előttünk. Tájékozódásunkat nem segíti se fény, se árnyék, se szín se forma. Szegedi-Maszák Zoltán számítógépes nyomatai jutnak eszembe, melyek a mediális tér végtelenjéből ugyanezt a melankóliát közvetítik. De emóció ez, ha forrása talányos is. A következő néhány méter a feltöltődés ígéretével csábít. *Ksenija Kovačević* erőteljes színvilágát és festésmódját egy tematikus sorozat szolgálatába állította. Hat példán keresztül egyezményes kézjeleket mutatott be, és látott el a címekben találó meghatározásokkal, mint amilyen az „összpontosított bölcsesség", vagy a „rontás ellen". Kovačevićet nyugodtan tekinthetjük a téma szakértőjének is, hiszen doktorátusát a „Gesztusok univerzális nyelve" címmel szerezte 2003-ban a Szabadkai Akadémián. Valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy munkájában a festészeti érdemeknél valamelyest hangsúlyosabban érvényesültek a didaktikai célkitűzések. *Peity Laura* végzős doktorandusz hallgatót már szinte pécsi művészként tartjuk számon. Ez alkalommal kiállított művei sem ismeretlenek számunkra, legalábbis emlékeztetnek a Múzeum Galériában látott mestermunkáira.

Ha másra nem is, arra talán alkalmas volt ez a felsorolás, hogy felvillantsa előttünk a kiállítás kinek-kinek emlékezetes teljesítményeit. Ezek az értékelés műveletei során a legkülönbözőbb viszonyítási rendszerekbe jutnak el, és hoznak felszínre más és más típusú összefüggéseket. Ha a kontextus nemzetközi, biztosan eszünkbe jutnak majd az európai és a tengerentúli iskolák sajátosságai, a művészeti centrumok és perifériák, a Vasfüggöny keleti és nyugati oldala. Ha a tájékozódás inkább kultúrtörténeti, akkor nyugodtan számolhatunk keleti és nyugati világgal, keleti és nyugati kereszténységgel, szláv, angolszász és germán kultúrkörökkel. Olyan különbségek ezek, amelyek az információs társadalom kiépülésével látszólag megszűnőfélben vannak. Magát a folyamatot globalizációnak nevezzük. Erről mindenki tud valami okosat, de az már kevésbé tisztázott, hogy van-e valami hatása a képzőművészetre? Valószínűleg van.

Fejős Miklós

---

* *A Hattyúházi kiállítással egyidejűleg Reakció címmel mutatkoztak be Szabadkán a Közelítés Művészeti Egyesület tagjai.*

Pozsony. Weber János, Könnüvessegéd, 1791.

Pressburger Zeitung

· 1791., 100. sz.

Weber, Hans Leonhardt

ötvös 1700–1706. Sopron

l.

Csatsoproniötv. 16 l.

Wieber Lipót

fegyverkovács

Magyarovár

Vadászpuska, nyolcszögletű huzagolt csövel

MNM Fegyvertár

264. lelt. sz.

XIX. sz. ?

150×2^{10} ??

MDK

Weber Lipót, magyar fegyverkovács

Magyaróvárott

dr Kalmár János közlése: Magyar fegyverkovácsok nyomai.

Herr Lehrer, morgen fehlen wir

Alle zu Hause.

Ich [illegible] Hause [illegible]: Morgen fehlen
wir alle.

MDK

Weber Lőrinc,

pécsváradi ácsm.

1767. felszabadult Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913.

nov. 30. 3-4. l.

WEBER Marianne

Tordai Alír: A jelmez nem ruha: ~~A~~ A látvány fontosságáról Weber Marianne-nal. = ÚjT. 85. ápr. 28. 30-31. ill

M.D.K.

Weber Mariann és Vágó Nelly

A Tarka Szinpad müsorán a "Halló nagyvilág!" c. előadás jelmezeit tervezte.

N.J.: "Halló nagyvilág!" c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. ápr. 27. VI. évf. 17. sz. 33. lap.

MDK

Weber Marianne

Kiállitási hir

Esti Hirlap 1967 dec.23.

MDK

/Wber/ Weber Matth.

A Zsolnay-gyár korongosa

Szül: Herend 1859

A gyárba belépett: 1885-1908

27.o. és 74 o. 14. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete.Pécs.1959.

Weber Á Math. MDK

korongos

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1885-1908.

69.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete.Pécs.1959.

WEBER, Michael, pozsonyi székkészítő

M.W.,Sesselmacher,
1 hetes lánya megh. [1814, 445 l.]

Pr.Z.

WEBER, Michael, pozsonyi vrékkévrítő

M.W., Lenelmacher, 1 hetes lánya meghalt. (1814, 445 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Weber Mihály pécsváradi ácsm.

1781. felszab. Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913. nov. 30. 3-4. l.

WÉBER MIKLÓS

915.58

kiállításáról

Új Művészet

WÉBER NIKLÓS

Az utolsó utazás előtti fürdés ; 199o, samott, 4oox5oox4o - 91.5. 58

Új Művészet

Wéber Nándor

Wéber Nándor aranyműves és
aranylánckészitő, VII. Holló u. 2.
227-553

Bptávb 1940 szept.

János Zsigmond:

Mellig, kissé jobbrafo
Körirata:

IOANNES SIGISM. H

a kép alatt: Ora SIGISMVNDI
Cogeris Hvng

Rm., mér. a rl.

Szn. 28-9
544-907-

MDK

Weber Ottó, festöm.

Kompozició c. müve után Soulange Teissier körajzot készitett 9ox66-ös méretben.

Árv.Közl. 1930. 4.rk. 55.szám. 37.l.

MDK

Weber Ödön pécsváradi ácsm.

1795. felszabadult Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4. l.

MDK

Wéber Pál festő

„Fuhok az erőben" c képét a Nemzeti Museum megvéni. 1872.

MDK-A-I-1/646.

MDK

Weber Paul
sz. Darmstadt /Hesseni nagyhgség/ 1823.jan.19.

Szentiványi Gy. jegyzete.

Weber Paul (osztrák, német?)
festő

Pesti Hirlap. 1879. apr. 18. 3.

A Nemzeti Muzeum Kiptára
számára....

MDK

Weber Péter pécsvárai ácsm.

1781.felszab.Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913. nov. 30. 3-4. l.

Weber Philipp (működött a 19.sz. 2. felében Philadelphiában)

„Tengerparti táj" o.v. 25x43 cm
J.l.j.: Ph. Weber.
Kikiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus,Bp.1980.szeptember

M.D.K.

Weber Sándor, magyarországi építész

tervei szerint iskolát és tanítói lakot építtek a tolnamegyei Györe községben.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

febr. 21. sz. 7. old.

Weber Simbert

nobrán

Sopron

1809. márc. 8.

polg. eskü

Hází

Magyar Mérnök- és Építész-Eg

MDK

Weber Simbert, kobrák augsburgi kületisü. (polgár 1809.) Iddig nem ismert név.

Csatkai Endre: Néhány ujabb adat a soproni müvészet tört.-ehez. – Magy. Müvészet. – 1929. ~~(Soproni kámaalapján).~~ 236-238. l.

Weber, Simberth

(Nobrász.

augsburgi születésű)

1809. nyert polgárjogot

Sopronban

Csatkörl

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Simon Weber, iparos

A soproni számadáskönyvek szerint Lackner Kristóf temetésére dolgozott. 16[illegible]. jan.4. 168.old

Kovács József: A Lackner Kristóf felett tartott gyászbeszéd és temetésének számadása 167.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

MDK

Weber Simon Lajos
nyomdája

1830–35-ben eredményesen vezette apja W. Simon Péter által alapított pozsonyi nyomdát. 1852-ben ismét maga Pozsony egyik legjobb nyomdája.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói.
Grafikai Szemle 1893 évf. 4. sz. 55-l.

Wéber Simon Péter

MK

nyomdász

Tállyai és Szacsvay Magyar Kurir és Pressburger Merkur cimen kiadott uj magyar és német lap nyomtatója. 1781 jun. 1. első számait a hatóság elkobozta és Wéber 1 napi börtönbe zárta.

25.o.

Dezsényi Béla-Nemes György: A magyar sajté 250 éve. I. kötet. 1954.

MDK

Wéber Simon Péter
nyomdáz

1783ban Pozsonyban Weber Simon Péter kiadja nyomdájának betűjegyzékét „Specimen typorum neoerectae typographiae Simonis Petri Weber cimalatt, 8 rét alakban.

Firtinger Károly: Adalok a lazai betüontés történetéhez Grafikai Szemle 1894 évf 9 sz 146 l

Wéber Simon Péter MDK

nyomdáz

pozsonyi nyomdáz,
állít fel 1789 ben fiók nyomdát Komárombau.

Fürtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói
Grafikai Szemle 1893. 1. z 5 l

Weber Simon Péter

nyomdász

MDK

nagyzebeni nyomdász dacára Landerer és Patzko Menkezésének 1783 ban engedélyt zerzett Pozsony-ban egy harmadik nyomda felállítására. Magyar kiadványaival támogatta a hazai irodalmat.

Firtinger Károly: Hazánk könyv nyomtatói

Grafikai Szemle 1893. évf 17 5 l.

Weber Simon Péter

nyomdász

l.

Kertész nyomtatott

277 l.

Középkép csúcsos felső záródással, fa, tempera, középkép 33×17, szárnyak 35×10 cm.
Sienából. A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1923.
Ramboux, 317. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 42. l., 6. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 128. szám.

WÉBER Simon tipográfus
Bárka, 1993. 2-3.

tőt megélt népközösség. Mert a hatalom már az ötvenes-hatvanas évektől úgy modellálta az oktatást, hogy megakadályozza a tizenévesek magyarságtudatának kialakítását. A magyar fiatalok soha egyetlen órán sem tanultak nemzetiségtörténelmet (hacsak tanáruk a szekuritáté szaglászását kijátszva be nem csempészett egy-egy rövid utalást a történelemórákon), a magyar irodalom tantervéből kivették az irredentának minősített Kós Károlyt, Nyirő Józsefet, vagy az ősi röghöz ragaszkodásra biztató Reményik Sándort. A transzszilvanistákat! A gyökerek nélkül felnőtt nemzedék most a gyökereit keresi. Sajnos, a határokon túl!

A fentiek ellenére reménykedem. Reménykedem népem feltámadásában, megújhodásában, megifjodásában. Reménykedem, ezért vállalom szülőhazámat, ezért nem távozom, mint tették azt hetvenöt év alatt sok százezren. Mert nincs a világnak egyetlen olyan országa, amely pótolni tudná őseink sírját, templomainkat, a Hargitát, a kanyargó Marost. Különben is hova mennénk mind a kétmillióan?

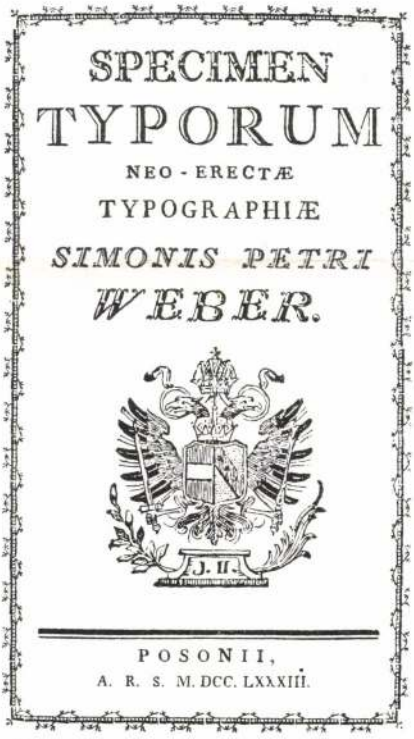
SPECIMEN
TYPORUM
NEO-ERECTÆ
TYPOGRAPHIÆ
SIMONIS PETRI
WEBER.
J. II.
POSONII,
A. R. S. M. DCC. LXXXIII.

Wéber Simon Péter pozsonyi tipográfus mintakönyvének címoldala

SIMONYI IMRE

Bartók

zenéket hallasz

muzsikát

ember zokog
farkas üvölt
vihar bőg

vagy mégiscsak az ég
szakadt volna le
vagy csupán
egy pentatonra hajlamos
hörgéssel – ahogy rendje van –
megszakadt az a harmados
vagy utoljára még
így konganak a hangok
ha meghúzzák a legutolsó harangot
mivel
most temetkezik az emberiség

vagy talán
mégis muzsikát hallanál
zenéket

azt dünnyögi az óvatos fagott
hogy jól vigyázz
mert még akár ma éjjel
rádverhetik az ablakot
s egy sötét jövendő hajnalát
rikoltja a vadászkürt

Weber Tamás

rajzoló.

1661. Löcse.

Lásd:

Hiebner Israel

rézmetsző

és magyár.

Eötvös György

Eötvös

XVIII. st.

Weber Tanos

l.

Rath I. 489

Lard

Weber J.

l.

Gereczerajztár

436.h.

∝

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

651. Görgey Arthur.

van

ban, pápaszemmelés

Egész alak, lóháton. Jobbk
jával pedig szürke lovának kantárszárát
Öltözete: csákó, rojtos
ke nadrág bőrboritással, Derekát szolgál
nyargal. A háttérben, balra a fehér lobo
csot osztogató lovastiszt látható.

Vászon, méretei 48.2: 34.8
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

651

904:V.5.

Weber J

festō
mūesl.
1856. jūl. aug.
stl

Weber J (?)

tört. festő

Ferner József udvörbse a
pesti vaspálya udvar előtt
1865. dec. 12 án

Eredeti szépen festmény -
~~[illegible]~~ Kis folio.

Jelzése nincs
festette állítólag fenti.

Weber J.

1856. júl.–aug. kiáll. műegylet:
Tájrész Komárom megyéből, olaj,
40ft.

Gjetva 6. n. III. 83.

Weber János, Kőművessegéd,

1791. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1791., 100. sz.

WÉBER József építész

YBL-dij 1991

ld. Magyar Nemzet 1991. III.21. - indoklással

Weber János, ötvös M.D.K.

1743-ban, aki Szilériától, Nauzanen-tól jött, megszerezte a polgárjogot Székesfehérvárott.

Somogyi Árpád: Neuere Beiträge zu der Geschichte der Goldschmiedekunst in der Komitat Fejér 138. old.

Alba Regia. István Király Múz Közleményei 4-5 kötet. 1963-64. Székesfehérvár 1965

Mak.

Weber János budai szobrász

műve 1750-ből: Dávid király szobra festett fa. A budai Florián kápolnából.

Kép 21. l-on

Bertalan Vilmos. A Kiscelli Múzeum
Bp. 1962 20. l.

Mein

MDK

Weber János lénárt [szobrászemlékezés]

A XVIII. században készült festett rokokó faszobra: Dávid király – a Fővárosi Ujkori Történeti Múzeuma kiállításának anyagából – repr.

(O. K.: Mai séta régi századokban.)
Nők lapja, Bp. 1955. december 1. [20. l.]

Weber, J.

I. Ferencz József. 9533.

Fogadtatása Pesten.

A háttérben látható Váczi-úti régi indóház felől az 1865. deczember 12-én megérkezett király⊥ közeledik kiséretével. A lovassági tábornoki egyenruhát viselő fejedelem katonásan viszonozza az ifjúság üdvözletét. Előtte lovas bandérium megy.

Tusrajz Weber J-től, mér. 24.3: 35.5 cm.

⊥ kinek balján szárnysegéde ül, hintón

Weber József

Árverési Csarnok aukció kat.

31. 7. 1926 - feb -

~~Arany Lajosné, ötv. VI. 315.~~

Weber Józef

épitész

M. KIR. ADÓHIVATAL KASSA
Érk. 1905-APR. 4.
4457 szám

f

Tóth Miklós

Feljegy 238. l.

Weber József
épitesz

l.
Kemkassa mincsel
4. l.

Weber József

Württembergi építész műkö-
dése a Kassai dom
restaurálásánál
+ Kassa 1880 okt. 13

ivod
=

Nyári, Dr Alexander

Der Dom zu Kaschau.
Bpest. 1896. 24. l.

, mely fölött két vizimadár
tulso parton, hol gőzhajó kö-
szanak; a háttérben pedig

Weber József

építész

a kassai székesegyház

munkavezetője

lásd

Arch. Ért

1879. 93. l.

4 b.

5 b

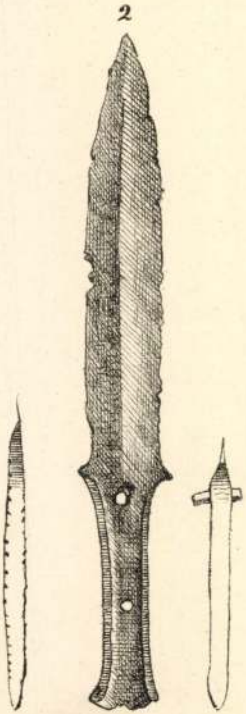

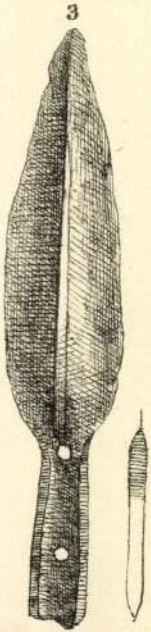

PILIN

Weber József

építés ~~[illegible]~~

Vezette a Kassai szent Erzsébet templom restaurálás, munkálatait az 1870-es évek végén

Württembergi származás

épitész volt. Meghalt Kassán 1880. okt. 13-án hirtelen.

Irod

Mih. Erzsébet. 100–101. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

lélyezem:

.....

k vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Weber József

Steindl Imre tervei alapján végezte a kassai székesegyház helyreállítási munkáit. 1877 – 1880-ig mikor Weber elhunyt.

Kabdebo Gyula: Négy helyreállított műemlékünk. Budapesti építőmesterek stb. ipartestülete IV. évk. Bp 1908. 178. l.

Roska Márton dr. VI. 15 9

Weber Josef

épitéz Kassa.
1870 e. évf

Wien

Draa 104. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Weber Louis

epitém Kassa.

1870 es evek

erod

Egyházmuvészeti Lap

1880. 144 l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

.

Endrényi Imre, Szeged.

Weber Józef

a Kassai dom épitesi
vezetője

vod

z

My Baitfa II. 132 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

ay helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Weber József

Kassai, a 70 as években munkaverető a Kassai sé-kesegyház épitésénél. Talán ép ités + vek.? Futólag emliti.

Steindl. Zelentés Abb. Arch. Ért., 1879. 43. l

Weber József

épitész?

Irod

Steindl: Jelentés a bártfai templom állapotáról. Arch Ért 1879. 93. l

Weber Josef

épitet

+ 1880. Okt. 13.

irod

Szikl. Borov. 70. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

helyettesének

ndrényi Imre, Szeged.

Weber József

a Kassai székesegyház javítási mikálé-
tainak vezetője. meghalt 1880.
okt.

Halálozások. Vas. Ujs 1880.
713 l.

Weber Brief

epitet

Lord

A Rass I. 57 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weber Josef

+ 1880. Okt 13.

ind

Ndr 22.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Weber

W. 6 *József*, württembergi származású építész, † Kassa 1880 okt. 13. Steindl Imre tervei alapján 1877—80. W. végezte a kassai székesegyház helyreállítási munkáit.

K. L. II. 609

Weber József

épitész
1877 - 1880.

l.

Wickkassaidóm

164, 170, 205, l.

Weber József

kassai építész

+ 1880.

vrd

Bubics Zsigmond

Templomszentelési

emlék. Bp. 1896.

35. l.

...brik.	ALCSOPORT
...r. 2. f.	SZÁRMAZÁSI HELY
	MESTER
	SZEMÉLYI VONATKOZÁS
	EGYÉB ADAT

... Szent János. Faszobrok.

...álvária templomban voltak.

Weber József

épitéri Kassa

irodá

Mencl 20. l

stb.
és
yépü

Weber József
építész
Kassa

Nyári, dr Alexander
Der Dom zu Kaschau.
Bp. 1896. 24. l

Konstantinopoly II. 182

Weber József

építész

kassai dom

tjód

Emlkassaiegylm

I. 57. l.

nely még a VI.-VII.században elválasztskolát Kelettől, Biuanctól. Egyedül
y a bizanci befolyás mégsem tudta
y római hagyományokat.
tin Ázsia és Európa határán megalaelyét Konstantinápolyt, a kis görög
zerephez, fokozódó jelentőséghez jut
ári akarat, mely eddig Rómát diszioták középületek, templomok százait
t, bizonyos, hogy a mozaikdiszités is
sztiniánusz idején e művészeti
a gazdag művészeti emlékanyagból semizanci kultura másik nagy fellendüdtől a XII.századig tart; már több
llendülést Basileusszal hozhatjuk
lalva a keletrómai császárok trónját

Weber József
épitész
Kassa

l.

Egyházi Lap
I 104. l.

144. l.

Weber József

Szépmüvészet

1942.245.l.

KIRLAPBIZOMÁNYOS
KISKUNFÉLEGYHÁZA

Weber József

würtembergi épitész

1877–1880-ig működik

a kassai dóm renováló-

sánál. † 1880-ban

ivód

i

Wickkassaikatmuzeum

35 l.

~~Révay gyűjtemény VIII. 36.~~

Wéber József

Munkaszi, Jestő Bpest
1924. tav. kiall 195, 225
1924. oszi kiall 330

Ernick VI. 13.

Weber Josef

Lumír 1905. 159, 175
190, 201, 315, 324
– 1906. 291.
– 1907 69, 194
– 1909. 302
– 1910. 36, 159, 164, 327

Wéber József rajza

AZ ERDŐ REMETÉJE

Uj Idők
1907. XII. 19.

éppen Lándory gróffal és a német főkonzullal beszélgetett, amikor egyszerre a vállára ütött egy szőke, hórihorgas úriember.

— Fránci, — mondotta a szőke ember, — hát te mit csinálsz itt?

Az amerikai egy csodálkozó pillantást vetett két úri barátjára, mintha azt akarná mondani: Kérem, nemzeti szokás ez itt? — majd nyugodtan szólott a hosszu emberhez:

— Nem ismerem önt, sir!

A másik azonban tovább kellemetlenkedett.

— Ugyan, ugyan! Hiszen te a nagynéném komornyikjának a fia vagy . . . Az apád meg szakács volt a nagybátyám házában . . .

— Részeg a gentleman? — kérdezte Huszt.

A grófi főkonzul arca elfehéredett a fölindulástól.

— Ez mégis hallatlan! Az ember azt hihetné, hogy ilyen előkelő helyre elhozhat egy disztingvált idegent...

A többit az óvatos diplomata már elharapta. Ami bennerekedt, az alkalmasint tömör, de éles kritikája volt a magyar társadalmi viszonyoknak.

Az öreg Lándory gróf pedig, aki rokona volt a kötekedő ifjúnak, erélyesen ráripakodott:

— Eredj, és aludd ki magadat! Tökrészeg vagy!

A hórihorgas, szőke ifju Kelemenffy báró volt. Évekkel ezelőtt, ha E. gróf kastélyában töltötte a vakációt, Huszt-Hudson mint groom forgolódott körülötte. Igaz azonban, hogy a báró, amikor megszólította az amerikait, tényleg annyira részeg volt, hogy alig tudott állani a lábán.

Huszt nem törődött többet a kalandjával, hanem angolszász flegmájába burkolódzva szívta szivarját, Guidó úr azonban, aki éppen végszóra jelent meg a kártyaszoba ajtajában, lovagias lelkének egész hevével tette a magáévá kuzénjának ügyét. Tíz perc alatt sikerült is dühbe hoznia az egész klubbot. Hogy ez a Kelemenffy lehetetlen ember. Részeges, mint egy tót napszámos, rüpők modoru és — ami legsúlyosabban esett latba — fűnek-fának adósa. Ha volna a klubban két garas ára önérzet, akkor — báró ide, báró oda — kurtán kilöknék. Kelemenffynek időközben nekiestek a barátai és annyi gorombaságot vágtak a fejéhez, hogy a részeg báró végül már azt sem tudta, hogy fiú-e vagy leány. Rávették, hogy kérjen bocsánatot az amerikaitól. Meg is tette. Mialatt elhebegte mondokáját, a szürke, nagy halszeme kétségbeesetten kereste Huszt tekintetét, mintha azt akarná mondani: Fránci, kérlek, valld be, hogy te vagy a szakács fia!

Guidó úr később odatelepedett Huszt mellé.

— A dolog el van intézve. Ez a fráter jó ideig nem fogja magát mutatni a klubban. Szó, ami szó, barátom, mi félig barbárok vagyunk . . . de azért reménylem, hogy ilyen apró izetlenkedések nem útáltatják meg veled társaságunkat . . .

Huszt azt mondotta, hogy nem érdemes több szót vesztegetni a semmiségre. Guidó úr vissza akart menni a kártyaszobába, de azután hirtelen a homlokára koppintott és könnyed mosolylyal szólott az amerikaihoz:

— Igaz . . . nem adhatnál nekem holnap ötezer forintot?

— Akár rögtön is!

Huszt kivette zsebéből a csekk-könyvét, kitöltött egy lapot és odaadta Guidónak. A kuzén zsebretette a papirt, miközben a szíve valósággal megmámorosodott a rokoni szeretettől.

— Azt a Kelemenffyt mégis ki kellene dobni a klubból! — mormogta magában.

Folytatjuk

ISTEN

Van néha olyan csendes éjszaka,
Hogy megnyílik a mennyek ablaka
S az örök végtelenbe belát véges szemem:
Ilyenkor mindig Téged látlak ott,
Némán megülve csillagtrónodot
S mindig sajnállak, édes Istenem!

Esengek, tőlem rossz neven ne vedd,
Hogy ajkaimra így veszem neved:
De árnytalan tündöklés hiába vesz körül,
Káprázatos hatalmad hasztalan,
Örök-voltod csak gyötrelmedre van,
Ha egyedül vagy, mindig egyedül!

Igaz, hogy elmulatgatod magad:
Mozdítod ujjad és egy perc alatt
Ezer világ szülemlik, százannyi összedűl,
Gyújthatsz minden porszemből új napot
És nem lesz semmi, ha Te akarod:
Te egyedül, de mindig egyedül!

Csillagjaid seregbe bolyganak,
Sugáraik kévéstül hullanak,
Fán a lomb ezrivel nő, a méh rajban repül,
Nem teremtettél semmit egymagát,
Árnyéka van mindennek legalább:
Te egyedül vagy, mindig egyedül!

Telepesen születik és enyész
A fal tövén az egynapos penész
És inkább ezt a sorsot juttassad részemül,
Mint lakozó-helyül kristályeged,
Hogy éljek benne örök életet,
De egyedül, mindig csak egyedül!

Megvillan a zenit fejem felett,
Hallik valami tompa dörrenet,
Szomoru és magasztos a túlvilági szó:
Halandó meg nem élhet egymagán,
Az én erőm éppen ez a magány,
Azért vagyok én örökkévaló!

Móra Ferenc

A HÉTRŐL.

Nem kell a pénz! Az ujságok közgazdasági rovata nem olyan vonzó olvasmány, mint például a tárczarovat: de megesik néha, hogy sokkal érdekesebb. Lám, most is olvasunk valamiről, a mi sajátosabb, különösebb, meglepőbb csengésű, mint a milyet a legmerészebb képzelet is elénk tud állítani. Kiadott jelentések beszélik, a numerusok kétségtelen hitelű nyelvén, hogy az embereknek — nem kell a pénz! A pánczélos szekrények nehéz vasajtói, a melyeket még csak rövid idő előtt is hasztalan ostromolt minden könyörgés és sürgetés: most sarkig nyitva állnak és mégis alig akad, a ki beléjük markolni kívánkoznék. Az emberek most kaphatnának hitelt: de nem kérnek belőle, pedig a zsebük most is csak olyan üres, mint volt azelőtt. Roppant érdekes jelenség ez és frappáns bizonysága annak, hogy a legelemibb igazságok az élet egész területén és minden viszonylatában érvényesülnek. *Mikszáth* Kálmánnak van egy ragyogó története egy vidéki mesteremberről, a ki bugyli-bicskával a legművészibb szemoperácziókat végezte. A híre azután fölhozta tudós professzorok elé és mikor a jó ember megtudta, hogy micsoda nagy dolog az, a mit ő csinál, a veszedelmeknek micsoda mélységei fölött operál az ő ösztönös művészete: úgy megriadt, hogy kiejtette a kezéből a bicskát. Dehogy is merte volna többé csak meg is próbálni azt, a mit azelőtt szinte játékos könnyűséggel csinált meg százszor egymásután. Mi is vidáman operáltunk nagy időn át, végeztünk kényes és merész műtéteket — a más pénzével, a melyet már szinte a magunkénak felejtettünk. Jött azonban a fekete képű professzor: a nagy pénzválság és a mit elfelejtettünk, olyan energikusan juttatta az eszünkbe, hogy ezernyi ezer ember orra bukott tőle. Megismertük a pénz irtózatos hatalmát, mikor ez a pénz nem a mi pénzünk, csak kosztban van nálunk. A kik házat építettek a más földjére: ez a föld egyszerre kicsuszott a házuk alól és a fejükre hullt minden téglája. Ilyen tanulság után ez a mostani jelenség nem oly rejtelmes és nem oly érthetetlen többé. Sőt nem is megdöbbentő, mert egy okos, helyes és hasznos megismerés fölfogását jelenti. Közeledést ahhoz, a mi nélkül szilárd jólét és biztos anyagi fejlődés nem képzelhető: a realitáshoz, a szolidsághoz. Az emberek rájöttek arra, hogy a tárczájuk üres akkor is ha tele van — a más pénzével és csak az a mienk, a mivel senkinek se tartozunk. Ez a megismerés olyan országban, a hol temérdek ember le se tudja másképen irni a nevét, ha eléje nem irja ezt a szócskát, hogy «elfogadom», olyan becses, hogy a válság átkát is haszon forrásává teheti.

*

A pályadíj. Henri *Farman* megnyerte a *Deutsch-Archdeacon* díj ötvenezer frankját, a mely a kormányozható léghajó föltalálója számára van kitűzve. Ezt a díjat már többen megnyerték: megnyerte Santos-Dumont is; most megnyerte Henri Farman *is*, a mely *is* ezuttal nyilván jelenti, hogy Henri Farman *sem* találta föl a repülőgépet. Legfölebb csak konstruált egy repülőgépet, a melyet lehet kormányozni, a mint hogy lehetett kormányozni a Santos Dumont meg a Zeppelin léghajóját is. De azért még ez egyik se volt *a* kormányozható léghajó, a melyet várunk és a mely úgy fogja átalakítani a világot, mint a hogyan átalakította a gőzvasút, meg a gőzhajó. *Annak* a léghajónak majd nem a legnagyobb, hanem a legkisebb, nem a rendkívüli, hanem az elemi tulajdonsága lesz a kormányozhatósága. Nem a teteje, hanem az alapja a munkájának: a minthogy a gőzhajó hivatásának és hasznának se az a koronája, hogy — nem merül el a vizben. A mig egy léghajó minden gépének, minden szervének, minden energiája abban kopik el, hogy úgy, a hogy kormányozható legyen: addig a kormányozható léghajó, a mely nem önmagának a czélja, hanem óriási érdekek egész tömegének az eszköze lenne, még mindig nincsen föltalálva. Bizonyosra kell remélnünk, hogy föl fogják találni, de viszont azt is bizonyosra merjük venni, hogy nem egy pályadíj számára fogják föltalálni, a mint hogy például *Curie* se a Nóbel-díjért találta föl a rádiumot vagy *Marconi* a drót nélkül való telegráfozást. A kik ott találékonykodnak a nagy pályadíjak tájékán, azok legfeljebb a pályadíjig tudják elkormányozni a léghajójukat: de tovább nem megy a masina. A ki pedig valóban föl fogja találni a kormányozható léghajót, az nem a Deutsch-Archdeaconék versenypályájára fog vele sietni — vasúton, hanem fölkap reá és beszáguldozza vele a levegőt minden irányban és nem tíz szaktudós, hanem tíz millió laikus fogja rá kimondani a győztest. Lehet, hogy pályadíjat is kap, de ezt már — utána fogják vinni neki és ez lesz a legeslegkevesebb, a mivel a tapsoló emberiség adózik neki.

*

VASÁRNAP REGGEL. — Wéber József tollrajza.

Pénz és szerelem. Az ujságok leközlik és egyike-másika jónak látja valami malicziózus megjegyzéssel is fűszerezni a *Széchényi* Dénes gróf mondását, a ki mikor egy amerikai riporter amerikai tapintattal a Vanderbilt Gladys hozományáról intézett hozzá kérdést: így felelt:

— Ez nem érdekel. Az öcsém szerelemből házasodik.

Ha az amerikai riporter erre a válaszra nem tud megtagadni a maga ízléséből és gondolkozásmódjából egy «finom mosolyt»: ezen nincs miért megütődnünk. Egyrészt azért, mert mi nem vagyunk amerikaiak, tehát nincs okunk dühöngeni azon, hogy egy csomó, — még pedig nagy csomó — dollár elvándorol az Óczeánon, másrészt meg azért, mert járatlanok vagyunk az amerikai fölfogás szövevényében. Más ajakon azonban ez a «finom mosoly» igen durva és csúf gyöngédtelenség nem a vőlegény, hanem a menyasszony ellen. Hiszen a vőlegény — nem Rigó Jancsi. Ez egy magyar mágnás, ősi és hírneves család sarjadéka, a ki e mellett nem szorult rá, hogy az ősi czímerét megaranyoztassa, mert erről az ősi czímerről

még nem kopott le az arany. Ez a fiatal mágnás gazdag ember, a ki nem gyalog ment át Amerikába, hogy onnan ezüstös hintón térjen haza. Neki nagyon könnyü megvédenie magát a «finom mosoly» ellen és a mi fulánk ebben a finom mosolyban marad, az — a gazdag leány tragédiája. A gazdag leányé, a kinek, ha valaki megkéri a kezét, menten fölsziszeg egy vihogó kórus: a pénzéért veszik el. Vanderbilt Gladys nem az első, nem is az egyetlen leány, a kinek ezt a mérget odakínálják. Adják ezt kevesebb pénzért is, mint a mennyit neki juttatott a szerencse. Sok-sok gazdag leány jár szívében ezzel a fulánkkal és nem egy akad közöttük, a kinek kevés az energiája, hogy az érzése épen tudjon maradni tőle. Van a kinek minden hite belevész ebbe a méregbe és boldogtalansága forrása lesz az, a mi igazában szerencse lenne. Pedig nyilvánvaló, hogy ez a settenkedő filozófia hamis. Gazdag leányba is bele lehet szeretni igazán és önzetlenül, csakúgy, a hogy bele lehet szeretni szegény leányba. A gazdagságot a legrajongóbb lelkü idealista se tekintheti olyan szépséghibának, a mely eleve útját vágná a szív minden megmozdulásának: a minthogy a szegénységnek sincs ilyen végzetes ereje. A szőlőből is lehet bort csinálni: mondta az egyszeri borkereskedő. A szívével is érezhet az ember. A boldogság pedig mindig tiszteletreméltó: akár szegény emberek szívében lakik, akár gazdag emberek szívében.

*

Meggyőződés és — renitenczia. Lyka Emilt, a ki budapesti háztulajdonos, esküdtnek sorsolták ki. Történt azonban valami, a mi Lyka Emilt arra a föltevésre birta, hogy ha ott marad a polgárbirák sorában, a maga lelkiismerete, meggyőződése ellen erőszakot követ el. Fölkelt tehát és távozott arról a helyről, a hová törvényben megszabott állampolgári kötelessége ültette. Elment és semmi szin, a megtorlás eszközeinek semmiféle nyomása alatt nem volt hajlandó oda visszatérni. Ha a bíróság ebben renitenciát látott, ez ép olyan érthető, mint a milyen nyilvánvaló, hogy a törvény jogával él, mikor a renitens polgárt a megszabott büntetéssel sujtja és igyekszik a kötelessége teljesítésére szorítani. Nyilvánvaló azonban az is, hogy Lyka Emil, a ki a maga meggyőződésének elszánt és megingathatatlan hivei közé tartozik, nem lesz rábirható a maga álláspontja föladására. Ebből viszont az következik, hogy a büntetésnek rettenetes, szinte pusztító terhe szakad reá. Mi így a végső eredmény? Az, hogy kegyetlen módon bünhödik, esetleg az anyagi romlás örvényébe bukik egy ember, a kinek a bűne csak annyi, hogy a maga — lehet, hogy téves, — de egész bizonyosan jóhiszemű meggyőződésétől nem tágított. Nyilvánvaló, hogy ez az eredmény nem hatna úgy, mint elégtétel az erkölcsi rend számára, a mi az igazságszolgáltatásnak a legmagasabb hivatása. A renitenciából ilyen esetben mindig le kell vonni azt az értéket, a melyet egy meggyőződésnek jóhiszemű és áldozatra is kész szolgálata képvisel. Az igazság a legnagyobb kiméllettel azoknak tartozik, a kik a legkisebb kiméllettel sincsenek maguk iránt, a mikor a maguk vélt igazságáért harczolnak. Az igazságnak az ilyen embereket a földre sujtania nem szabad, mert ezek sorából kerülnek ki az ő legmegbizhatóbb és legelszántabb katonái.

IV. FERDINÁND TOSKÁNAI NAGYHERCZEG.

1835—1908.

Az uralkodó családnak egyik legöregebb tagja s a toskánai nagyherczegi czímek utolsó viselője tért meg e héten a bécsi kapuczinus atyák által őrzött fejedelmi sirbolt csöndes falai közé.

A mikor 1859-ben a toskánai nagyherczegség az olasz unióhoz csatlakozott, II. Lipót nagyherczeg családostól Ausztriába sietett, óvást emelvén Toskánának az unióba való bevonása ellen, lemondott fia IV. Ferdinánd javára, a ki az óvást 1860-ban Drezdából megismétlé, de ez mitsem változtatott az események rendjén: a nemzetgyűlés egyhangú határozattal trónvesztetté nyilvánította a Habsburg-Lothrin-

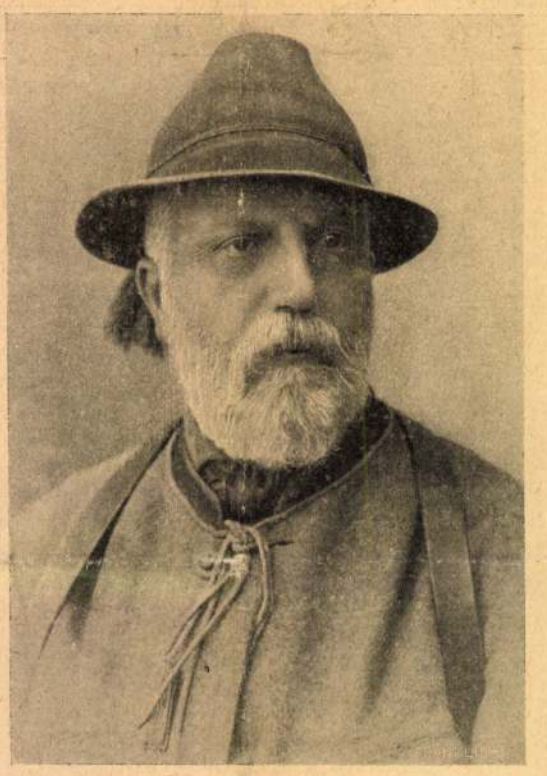

IV. FERDINÁND TOSKÁNAI NAGYHERCZEG (1835—1908).

gen családot. IV. Ferdinánd csak névleg, de tényleg soha sem lehetett fejedelme Itália gyöngyének, a szép Toskánának, melyet 24 éves korában kellett elhagynia, úgy hogy soh'se lássa többé viszont.

Az a szoros rokoni kötelék, mely a trónvesztett toskánai nagyherczeget uralkodó házunkhoz fűzi, Ausztriát jelölte ki a nagyherczegi család új hazájául.

Ferdinánd nagyherczegnek egész életére kihatással volt az a tragikum, melyet a sors ifjú korában juttatott részeül: visszavonultan családjának és a tudománynak élt s e mellett csupán egyetlen mulatságban keresett és talált szórakozást — a vadászatban. S ez a szenvedély hozta őt mint királyunk vendégét 1874 november 18-ikán először hazánkba Gödöllőre is, a hová utóbb már mint letört aggastyán is eljött évről-évre még akkor is, a mikor csak mankón tudott mozogni, mert mint ő maga sokszor mondá: a szíve vonzza ide, ebbe a csöndes magyar faluba, a melynek vidékét s jó magyar népét egyaránt megszerette. De viszont a gödöllőiek is igaz szeretettel várták évente a királyi kastélynak ezt a régi hű vendégét, a ki leereszkedő kedves modorával és puritán egyszerűségével példát szolgáltatott arra, miként lehet a fejedelmi tekintély és tisztelet megóvása mellett a szegény nép szeretetét és nagyrabecsülését megőrizni.

Még a kilenczvenes évek elején történt, hogy a nagyherczeg a gödöllői parkban sétált s egy 66. ezredbeli tartalékos hadnagygyal találkozott. A nagyherczeget igen érdekelte a hadnagyocska, a ki az ő ezredének az egyenruháját viselte. Megkérdezte tehát, hogy kihez volna szerencséje:

— Mi köze hozzá?! — volt a hadnagy udvariatlan válasza.

A nagyherczeget ez annyira meglepte, hogy csak ennyit válaszolt:

— Csak azért szerettem volna tudni, mert az én ezredem egyenruháját viseli! — s ezzel meg sem hallgatva a fiatal úr mentegetődzését, elsietett.

A nagyherczeg annyira kedvelte az egyszerű háztartást, hogy Gödöllőre soha sem hozott szakácsot, hanem jó magyar házi koszton élt. Ha vadászni ment, — ebédjét mindig magával vitte s az őt kisérő erdészszel megosztotta még utolsó falatját is.

A reggeli pitymallat a nagyherczeget már rendesen útban találta; valamelyik erdőrészbe ment cserkészni.

A vadászat eredményéről naponta távirati jelentést küldött a királynak s személyesen intézte el levelezését is, a mi rendesen órákra igénybe vette, mivel az uralkodócsalád minden tagja a leggyöngédebb figyelemmel viseltetett «Nando bátyja» iránt. Feleségétől Alice főherczegasszonytól s gyermekeitől pedig úgyszólván naponta kapott leveleket.

A nagyherczeg rendesen kamarását, Lilien bárót hozta magával Gödöllőre, a gödöllőiek közül pedig Pettera Hubert vadászmester és dr. Tegze Lajos palota-orvos voltak csaknem mindennapos vendégei s gyakran magánál látta Nick Ede jószágigazgatót s Rajcsán János erdőmestert, a kinek erdőterületén legszívesebben vadászott.

Ferdinand nagyherczeg a mi közügyeink iránt mindig élénk érdeklődést tanusított s nyilatkozatai arról tanuskodtak, hogy igaz barátja volt a magyaroknak.

A mikor utoljára 1906. október 14-én elbucsúzott a Gödöllőiektől, kezet szorítva a régi vadásztársakkal, rezignáltan, könnyes szemekkel mondta:

«Én azt hiszem, hogy a viszont nem látásra.»

A szomoru sejtelem valóra vált s az a gödöllői küldöttség, mely egy magyar község közönségének utolsó üdvözletét vitte Salzburgba IV. Ferdinándnak fejedelmi pompa és fényben felállított ravatalához, élő tanusága annak, hogy a ki minket szeret, ez iránt a halál sem szünteti meg nagyrabecsülésünket és ragaszkodásunkat. *Dr. Ripka Ferencz.*

VAJDA PÉTER.

Születésének századik évfordulóján.

Petőfi a Vajda Péter halálára irott költeményében panaszolja, hogy e hazában sok jeles sirján ingatja vándor fuvalom a feledésnek tüskebokrait. Valóban, ez a sors jutott Vajdának, ki a mult század negyvenes éveiben általánosan ismert és becsült irónk volt. Mint jobbágyfiú 1808 január 20-án született a veszprémmegyei Vanyolán. Középiskoláit Sopronban és Győrött járta. 1828-ban Pestre ment, hol az orvosi szakra iratkozott; egyik tanárával történt összetűzés miatt pályáját ott hagyta s egy évtizedig csak az irodalomnak élt. 1831—33-iki irásait Uzdi név alatt a Koszoruban adta közre, majd a «Hasznos mulatságok» alszerkesztője lett. 1833 végén külföldi útra ment. 1834-ben a lipcsei Garasos Tár czimű ismeretterjesztő képes hetilapot szerkesztette, mely pártolás hiján csakhamar megszünt. Ez év végén tért vissza a hazába, beutazva Hollandiát és Angolországot. Fokozott kedvvel szegődött az irodalom szolgálatába. Dolgozott az Athenaeum, Aurora, Hajnal és Emlény lapjain, újra átvette a Hasznos mulatságokat. *Pesti levelek* czímmel tárczagyűjteményt adott ki és egy *Tárcsai Bende* czímű háromkötetes regényt (1837). Természetfestései, elbeszélései gyors egymásutánban jelentek meg. Közben megházasodott. Az Akadémia, Kisfaludy-Társaság tagjai közé választotta, a Természettudományi Társulatnak titkára lett. Szorgalmas irói munkássága közben kapott 1843 őszén meghivást a szarvasi ev. főgimnáziumhoz. Október 27-én tartott tanári székfoglalója új tartalmat és szellemet tűz a jövőnek. Hivatásnak nézi a tanitóságát, nem hivatalnak. Komoly tudást olvasztott össze eszmékért küzdő meleg szívvel; érthető, hogy szuggesztiv hatással volt nemcsak tanítványaira, hanem távolabb állókra is. A multnál szélesebb körű tanítása nemzeti tartalmú volt, nevelésében humanizmus vezette. Test és lélek összhangzó mivelésére törekedett. Ő alapitotta a ma is fennálló ifjusági Magyar Társaságot (Önképző kört); gazdag könytárát az iskolának adta. Legmélyebben *Erkölcsi beszédeivel* szántott. Tanszékét szószéknek is tartotta, mint Németországban Fichte; pályája amúgy is több mozzanatban mutat a német filozófuséval hasonlóságot. Eleintén csak az iskolában, később nyilvánosan a község polgárságának hirdette gondolatait, hogy, mint maga mondja, értelmességet gyarapitson, boldogságot és haladást eszközöljön. Vallás, erkölcs, jog, politika, hazafiság tárgya e beszédeknek; tudásnak, hitnek és költői képzeletnek különös keveréke valamennyi. Elvetve minden positiv vallást, szeretetben kiván és remél egyesülést, világvallást, melynek az emberiség a hivő serege, Isten imádatának tárgya. A nagy álmodó tanítása szemet szúrt a czenzori nagyképűségnek. Sajtó alá küldött kézirata imprimatur helyett,

KISDEDNEVELÉSI KIÁLLITÁS.

A régi Beleznay-kert helyiségében pár nap mulva megnyilik az országos kisdednevelési kiállítás, melyet a tevékeny Mária-Dorothea-egylet rendez. A magyar főváros társadalmi életében nem egyszer nagy szerepet játszott helyiség ott a nemzeti szinház közelében már a legközelebbi jövőben leromboltatik, hogy helyére az iparművészeti muzeum tervezett szép épülete jőjjön most; életének utolsó fejezetében, a kialvó mécsesnek olykor szivárványszin fellobbanásához hasonlóan, egy rendkivül fontos és kétségkivül érdekes képet fog mutatni a kisdednevelési kiállitás.

Rendkivül fontosnak mondjuk ezt a kiállítást s nem is szükséges szavainkat nagyon bőven magyarázgatnunk. Oly országban, mint a mienk, hol a kisdedeknek körülbelül fele már éle te ötödik évének betöltése előtt elhal nagyrészt a hiányos ápolás miatt, oly társadalomban, melynek tömérdek szerencsehajhászó és komoly kitartó munkához nem értő kétségbeesett tagja élénken emlékeztet arra, hogy már kisdedeinknél elmulasztjuk a kötelességérzet és jellemfejlesztés alapját megvetni: ily országban a nagy tömegek nevelésének nagyszabásu modern eszközét, a szemléltetve és mulatva oktató kiállitást felhasználni nemcsak helyes, de nagyon is üdvös dolog. Szinte csodálnunk lehet, hogy mindeddig nem tették. Pedig a Mária-Dorothea egyesület kezdeményezése nemcsak hazánkban új, hanem még a külföldi társadalmi életben is ismeretlen volt, mivel külföldön is mindeddig csak a gyermekek játékszerét vagy a kisdedóvók berendezését mutatták be ily kiállításon, de a kisdedek összes szellemi és anyagi szükségletére egyetlen kiállitás sem terjeszkedett ki. S hogy a derék Mária-Dorothea egyesület nemcsak a jótékonyczélu egyleteknél természetes tők együjtés szempontjából rendezi ezt a kiállitást, de egészen komolyan veszi dolgát, mutatja az a körülmény, hogy a rendezésben a szakértő gyermekorvosoknak kiváló helyet engedett, s még inkább az, hogy élő szóval és nyomtatásban is igyekszik a kiállitás eredményeinek a köztudatba átvitelét eszközölni. Tudva van ugyanis, hogy a kiállitás kapcsában népszerű felolvasások lesznek a kisdedek szellemi és testi viszonyairól. Az irók közül Jókai Mór, Ágai Adolf, Pósa Lajos, Bródy Sándor, a pædagógok közül P. Szathmáry Károly, Lederer Ábrahám, Péterfi Sándor, Melhàné Szaák Lujza, az orvosok közül Bókai János, Bőke Gyula, Laufenauer Károly, Faragó Gyula, Csapodi István s mások tartanak nyilvános előadásokat s ezeket az előadásokat a Mária-Dorothea egylet «*Anyák könyvtára*» czimű füzetes vállalatban adja ki. Ennek a füzetes vállalatnak első száma már sajtó alatt van s «A kisded ápolása az első életévben» czim alatt dr. *Bókai* János jeles gyermekorvostól, a Stefánia-gyermekkórház igazgatójától pontokba szedett és félreérthetlen szabályokat tartalmaz a kisdedek ápolásának minden körülményéről. Ezt a füzetet az egylet a közoktatásügyi miniszter segélyével 10,000 példányban nyomatta ki s 5 krajczárjával árulja, hogy mindenfelé könnyen elterjedjen.

De nemcsak fontos, hanem igen érdekes is lesz ez a kiállitás. Később, a megnyitás után lesz alkalmunk még egyes részleteket bemutatni s némely fontosabb tárgyról bővebben szólani. Jelenleg csak általános szemlét akarunk tartani.

Mindjárt az üvegfalas bejárón túl, a hol kiállitásaink két megszokott tagja, Bartóky Lászlóné és Gyarmathy Zsigáné versenyeznek egymással igen izléses és értékes gyüjteményeikkel, a nagy terem kupolaalaku közepén feltünően becses gyüjteményt találunk: a *kisdedek ethnografiai csoportozatát*. Közel száz különféle gyermeköltözetet találunk itt, nagyobrészt csinosan kifestett babákon, mellettük megszokott játékaik, bölcsők, háziszerek, stb. A legtöbb ily bábu Magyarországból ered, és *Xantus* János, a nemz. muzeum ethnografiai osztályának őre, tudományos alapossággal és a szakértő lelkesedésével gyüjtötte őket, hogy hazánk különböző nemzetiségeinek életét e téren is bemutassa. Mellette *Odor* Emilia, a fővárosi állami felsőbb leányiskola tanitónője, állitott ki legtöbbet, saját erszényéből több mint 100 forintot költve e czélra. Igen érdekes dolgokat állitottak ki még *Szabó* Károly soproni tanfelügyelő, *Bende* Imre beszterczebányai püspök, *Bogdán* Lajos károlyvárosi (horvátországi) főmérnök s mások. A szép kis babák alakjait a budai paedagogiai növendékek készitették *Gyulai* László ismert festőnk vezetése mellett.

A külföld is szépen van képviselve. Legtöbb érdeket keltenek fel bizonynyal dr. *Pápai* Károly tanár tárgyai, ki csak a napokban hozta tárgyait Nyugot-Szibériából s a velünk rokon vogul és osztják népek kisdedeinek viseletét és játékszereit mutatja be. *Hopp* Ferencz hazánkfia a földgömb körül tett utazásában szerzett gyüjteményéből khinai gyermekruhákat mutat be. *Kállay* Béniné, a közös pénzügyminiszter neje, bosnyák, *Burián* János, szófiai főkonzul, bolgár gyermeköltözeteket állit ki, stb. Valóban maga ez az ethnografiai gyüjtemény megérdemlené a különös kiállitást s ennek a megtekintése is elegendő, hogy a kiállitás látogatói szellemi élvezetet szerezzenek.

Az ethnografiai gyüjtemény mellett van a *kisded-irodalom*. Legtekintélyesebb könyvkiadóink s egyes magánosok jóformán az összes magyar nyelven megjelent képes gyermekkönyveket, közel kétszáz darabot, beküldötték erre a kiállitásra s az életrevaló Mária-Dorothea-egylet gondoskodott arról, hogy a kiállitásnak e tekintetben is igen hasznos eredménye legyen, a menynyiben kiváló szakértőkből bizottságot küldött ki e könyvek megbirálására s ennek a bizottságnak elnöke, dr. *Kármán* Mór, a jeles szakférfiu, egyetemünkön a paedagogia tanára, a birálat eredményét külön műben fogja feldolgozni.

A nagy terem többi részét a *gyermekorvosok kiállitása* foglalja el. Mindenféle gyermekápolásra vonatkozó szerek, gypszminták, táblázatok láthatók itt a legváltozatosabb csoportokban, melyekről külön-külön érdemes szólani. A legbecsesebbek közé tartozik pedig az *országos statisztikai hivatal* térképésze, Hátsek Ignácz által kiállított 14 igen érdekes térkép, mely megyénkint tünteti fel a kisdedek halálozási viszonyait s a nevezetesebb gyermekbetegségek (kanyaró, hökhurut, vörheny és difteritisz) elterjedésére s pusztitására vonatkozó hivatalos adatokat.

A következő terem a *kisdedovó intézeteké*. Több ezer példányban láthatjuk itt a gyermekkertek és kisdedovó intézetek beléletére vonatkozó tárgyakat, a kisdedek munkáit s az egyes épületek berendezését. Nagyszerü a felsővidéki magyar egyesület ovodáinak gyüjteményes kiállitása, igen gazdag s tanulságos továbbá a Tisza Kálmánné elnöklete alatt álló országos kisdedovó-egylet s máramaros-szigeti Erzsébet-ovoda kiállitása. Megjegyezzük, hogy kisdedovó intézeteink s árvaházaink elterjedéséről két külön térkép is van ebben a gyüjteményben.

Két más nagy terem az *ipari kiállitás*. Nagyon nehéz volna részletezni is az itt mintegy 50 kiállító részéről bemutatott tárgyakat: gyermekruhák, ágynemük, asztalos- és bádogos-munkák, mérlegek, hőmérők, játékok, különböző szoptató eszközök, tejfélék, gyermeklisztek s még sok más fordul itt elő. Igen érdekes *May* fényképész-czég gyüjteménye különféle gyermekekről, *Zahora* János szélaknai plébános valóban pompás gyermekjátékai, melyeket az általa alapitott gyermekjáték-műhelyben ügyes tót gyermekek készitettek, *Bing* nürnbergi kereskedő mozgó játékai, *Kézsmárszky és Illés* nagy gyüjteménye s ezer más tárgy.

Egészben véve több mint 10,000 tárgy látható a kiállitásban s mindez 30 krajczár, sőt a gyermekek részére 10 kr. bemenetdij mellett, másnemü költségek teljes kizárásával. A kiállitási épület helyiségében még egy kis restauráczió is lesz, melyet *Dobos* jó hirnevü czége lát el s zenével füszerez.

Az országos kisdednevelési kiállitás valóban méltó a megtekintésre. Most, midőn a kiállitás nyomtatványaira *Hollós* László tanár által készitett rajzokat bemutatjuk s ezt az általános ismertetést közöljük, megközelitőleg sem mutattuk be annak szépségeit s teljesen helyeseljük a rendező bizottság által a katalogus bevezetésének végén mondott szavakat: «Egyesületünk s a rendező-bizottság megtett minden tőle telhetőt, hogy kiállításunk érdekes és tanulságos legyen. Vajha sikere is lenne s fáradozásunkat megkoronázhatná az öntudat, hogy a magyar faj erősbödését, a magyar anyák legszentebb munkájának öntudatossá fejlődését nekünk is sikerült előmozditanunk.»

A GYŐRI PÜSPÖKI LAK.

MAGYARORSZÁG UTIRAJZOKBAN.

— Hazánk leirása touristai szempontból négy nyelven. —

Zürichben és Budapesten most jelentek meg első füzetei egy nagy hiány pótlására hivatott munkának. Magyarországnak első teljes leirása ez touristai szempontból és pedig négy nyelven: *magyarul, németül, francziául* és *angolul.*

A kilencz füzetre, illetőleg önálló kis kötetre felosztott munka idegen nyelvü kiadásai Zürichben jelennek meg az *Orell és Füssli* czégnél, világszerte elterjedt utazási könyvtárának — az «*Europäische Wanderbildernek*» — keretében. E kiadóczég első sorban az utazási irodalmat kultiválja, nem a Bædeckerszerűt, mely nem a szinezésre és vonzó leirásra, hanem inkább a pontos tájékoztató adatok nagy halmazára fekteti a súlyt. Ezzel ellentétben a nevezett czég által közrebocsátott utazási könyvek a könnyen vonzó leirással és a szöveg gazdag *illusztrálásával* akarnak hatni az olvasóra. Czéljuk művészi kivitelü rajzokban bemutatni az illető vidékek festői pontjait s lebilincselő várai képeit, s az illusztrácziók által mintegy buzdítani az utazó közönséget előtte még ismeretlen városok és vidékek megtekintésére.

E genre-nak bizonyára megvan a maga nagy előnye. Az illusztráczió, mely a tollnál sokkal közvetlenebb fogalmat képes nyujtani hazánk természeti szépségeiről, kétségkivül számos külföldi touristát fog arra buzdítani, hogy Magyarországot beutazza. S miként mondottuk, épen *ez legfőbb czélja* a négy nyelvű vállalatnak.

A mű magyar kiadásának szerkesztője *Borostyáni* Nándor, mig a németet *Steinacker* Ödön rendezi sajtó alá. Az egyes vidékeket azoknak alapos ismerői irták le, nevezetesen a Kárpát-vidékeket s az erdélyi részeket a Kárpát-egyesületnek szakirodalmi tevékenységük által ismert tagjai; többek között a keleti Kárpátokat és a Tátra-vidéket *Siegmeth* Károly, a felső magyarországi bérczterületnek ez alapos ismerője.

Az egész munka kilencz önálló részre oszlik, a következő beosztás szerint:

I. *Budapestről Bécsbe.* A m. k. államvasutak és a szab. osztrák-magyar államvasut Bécsbe vezető vonalai.

II. *A felső-magyarországi bányavárosokon át.* A Vágvölgyön át Hatvan-, Ruttka-, Galántha-, Zsolna-, Kassától Oderbergig.

III. *Budapestről a magas Tátrába és a gömöri barlangterületbe.*

IV. *Nyugati Magyarország.*

V. *A Dunától a Quarneróig.*

VI. *A magyar keleti Kárpátok.*

VII. *A magyar Alföld.*

VIII. *Az erdélyi Kárpátok.*

IX. *Délmagyarország s az alsó Duna.*

Az irók mindenütt figyelmet fordítottak arra, hogy a külföldi touristát megismertessék az illető vidék néprajzi viszonyaival, a magyar nép jellemével, szokásaival és sajátságaival is. Általában a munka nem száraz adatok gyüjteménye akar lenni, hanem vonzón irt tájékoztató könyv hazánkról, az európai utazó közönség számára.

A munka gazdagon, közel *háromszáz illusztráczióval* lesz diszitve. Csupán az eddig megjelent két kis kötet 67 illusztrácziót tartalmaz, melyeknek művészies kivitele nagyban emeli a könyv értékét. E képek közül néhányat bemutatunk mai számunkban olvasóinknak, s pedig az I. kötet képei közül *Váczot*, a *győri püspöki palotát* és a *brucki tábort*, a VI. kötet képei közül pedig *Nagy-Bányát, a fehérpataki völgyet a Pop Ivánnal* és a *kosári alagutat.*

A hazai közönség számára legfölebb a két utóbbi képhez kell csatolnunk néhány megjegyzést. A fehérpataki völgy, melynek hátterében a Pop Iván hatalmas orma emelkedik, egyike Máramaros legfestőibb völgyeinek. Rajta át s a Czevora gerinczén föl vezet az út a Pop Ivánra, a keleti Kárpátok e hármas bérczcsúcsára, melyeket egymással sziklagerincz köt össze. A hegyet megmászók az éjt rendszerint a menházban töltik, honnan másnap korán kerekednek föl az óriási hegy déli legmagasabb csúcsára. Fölséges kilátás kinálkozik innen Máramaros valamennyi bérczormaira.

Regényesebb vidékeket gazdagabb változatban alig tár föl magyarországi vasut, mint az elsőrendü stratégiai fontossággal biró munkácsbeszkidi vonal, melyen hidak, viaduktok és alagutak nagy száma tanuskodik azon óriási nehézségekről, melyeket itt a műszaki tudománynak le kellett küzdeni. A pálya legérdekesebb épitményei közé a képünkön bemutatott 160 méter hosszu merész szerkezetü kosári viadukt és az utána következő 184 méter hosszu kosári alagut tartoznak.

A Magyarország és Galiczia közti határhegy-hát fekszik itt előttünk az 1123 méter magas Javornikkal s az 1014 méternyi Viszoki Tinnal.

Mindenesetre örvendetes, hogy Magyarországról ezentul a touristának ily terjedelmes és gazdagon illusztrált utikönyv fog rendelkezésére állani: «*Baross* Gábor kereskedelemügyi miniszter urnak — mondja többek közt előszavában a mű szerkesztője, Borostyáni Nándor — valamint a fönt megnevezett vasutaknak, melyek a miniszter ur helyeslésével és jóváhagyásával lehetségessé tették ez egész Magyarország leirását felölelő nagy arányu vállalat létrejöttét, köszönhető első sorban, hogy hazánk rég óhajtott ismertetése touristai szempontból magyar, német, franczia és angol nyelven ime ténynyé válik.»

NAGY-BÁNYA.

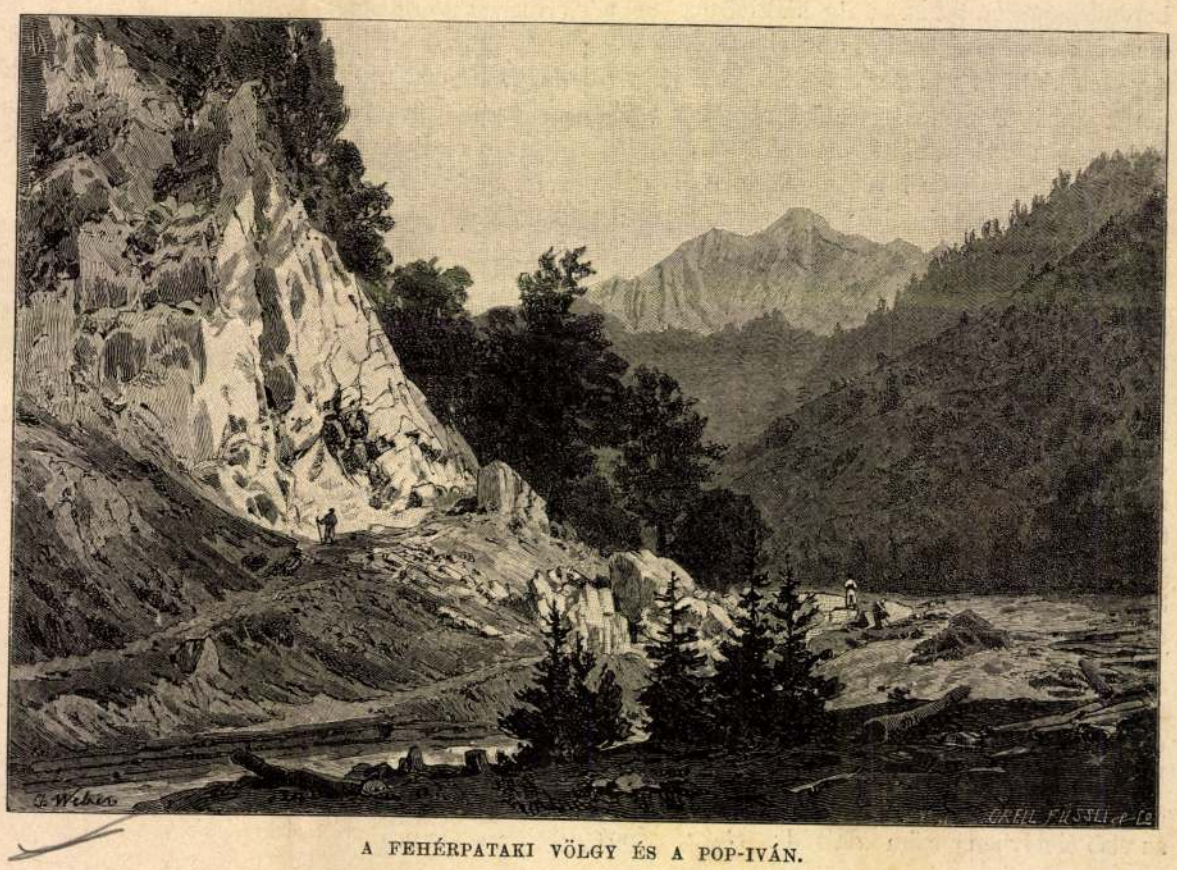

A FEHÉRPATAKI VÖLGY ÉS A POP-IVÁN.

rályi család magánlakosztályai sem voltak mentek a magáról megfeledkezett tömeg elől; elárasztották az udvart, a lépcsőket, a folyosókat, egy ágyut felvonszoltak egész az emeletig, s a kezdetben támadó szándék nélkül jött nép most már fejsze- és kardcsapásokkal kezdte ostromolni a zárva maradt ajtókat.

XVI. Lajos elküldte környezetét, s egyedül akart a szenvedély-ittas nép elé állani. Az ajtó döngött a nehéz csapásoktól, azután kifordult sarkából s e pillanatban feltüzött szuronyok és lándzsák erdeje közt feltünt a király alakja. «Itt vagyok» — szólt a király a fékevesztett tömeg elé lépve, de ugyanekkor a körülötte levők élő bástyát vonnak testükkel körülötte. «Tiszteljétek a királytokat!» kiáltanak fel s a meglepetett néptömeg önkénytelenül visszahuzódik, csak nehány hang hallszik innen-onnan, hogy meghallgatást kérjen.

Egy tágasabb terembe mennek, elől a király s nyomában a nép. Padot állitnak egy ablakmélyedésbe, melyre a király feláll, a testőröktől és gránátosoktól környezve, hogy meghallgassa a nép óhaját. A roppant zsivajból csak egyes hangok hallszanak ki, hogy: «Nem kell vető! Nem kellenek a papok! Le az arisztokratákkal!» Legendre mészáros pedig előlép s keresetlen egyszerü szavakban követeli az ismeretes törvények szentesitését. XVI. Lajos nyugodtan válaszol: «Itt ennek sem ideje, sem helye nincs; mindent megteszek a mit az alkotmány elém szab.» A felelet az, hogy ezer torokból harsog fel: «Éljen a nemzet!» «Igen — mondja Lajos — éljen a nemzet, hisz én vagyok legjobb barátja!» — «Lássuk hát!» szól közbe egy hang, mialatt szuronya hegyén egy vörös jakobinus-sipkát nyujt a király elé. XVI. Lajos nem habozik, fölteszi a fejére s a tetszés hangos kifejezést nyer. A másik perczben már egy ittas ember félig telt üvegét is feléje nyujtja, s a király, bár egy idő óta alapos oka van megmérgezéstől tartani, ezt is megizleli.

Ugyanez idő alatt a királyné fiával, a dauphinnal és leányával az előbbi lakosztályába szorult, melynek kulcscsal, reteszszel csukták el ajtaját. A gyermek-dauphin világos tudatában volt a veszélynek, mely szülőit fenyegeti és könnyek között kérdezősködött utánuk egyre. Viszont Mária Antoinette minden áron férjéhez akart sietni, de nem volt képes rá, a dühöngő, tomboló nép elzárta utját. Csak mikor egy negyedóra mulva Erzsébet herczegnő visszatért azzal a hirrel, hogy a királynak nem történt baja, akkor nyugodott meg. Nemsokára azonban idáig is behatolván a csőcselék, Mária Antoinette gyermekeivel a király hálószobájába vonult; de oda is követték, mire hősi elhatározással kezén fogva gyermekeit, a tanácsterembe vezette őket, hol egy asztalnál foglalt helyet, jobbján a dauphinnal, körülötte egy gárda-szakasz vonva védfalat. Igy szemlélte rémülettel telve, nedves szemekkel a nép felvonulását, mely alatt groteszknél groteszkebb jelenetek fejlődtek ki.

Igy például egy megaera vörös sipkát nyujtott kezébe, melyet a királyné nem mert visszautasitani, de nem tette fel. De a dauphinnak sikerült fejébe kényszeriteni egy jakobinus sipkát, s csak mikor Santerre látta, hogy a szegény gyermek homloka gyöngyözik az izzadtságtól a sulyos sipka alatt, akkor vette le és adta kezébe, mondván: «Ez a gyermek megfulad!»

Értesülvén a királyi család veszélyéről, nehány képviselő sietett a Tuilleriákba, hogy fedezetet nyujtsanak a szerencsétleneknek. Vergniaud és Isnard testökkel védték a királynét s beszédbe ereszkedtek a kis dauphinnal. Különösen a történelemből és a földrajzból intéztek hozzá kérdéseket. S a kis dauphin hiba nélkül tudta előadni Francziaország uj területi felosztását. Egyikök elég tapintatlan volt a Szent-Bertalan-éjt szőni bele beszédébe. «Minek arról beszélni?» veté közbe másik társa, hogy eloszlassa az e kérdés által keltett rossz benyomást. «Itt nincsenek IX. Károlyok.» — «Sem Medici Katalinok» — tette hozzá találólag a hét éves kis dauphin. A talpra esett felelet szájról-szájra adódott tovább és mindenütt nagy hatást keltett.

Nemsokára Petion is megérkezett, bár kissé későn, és közeledve a királyhoz, megnyugtatta őt, hogy: «Ne féljen, a nép között van.» XVI. Lajos egy gránátos kezét ragadta meg és szivére helyezve, azt kérdé: «Mondja meg, vajjon sebesebben ver-e a rendesnél.» A nemes és bátor válasz nagy hatást tett és Pétion, Santerre s mások felszólalására a tömeg lassanként oszolni kezdett, miután elérte czélját.

Törött ajtók, szétrombolt butorok, bezuzott ablakok jelezték mindenütt a népnek a Tuileriákban tett látogatását, mire a királyi család ismét összejöhetett. A királynak még fején volt a vörös sapka; méltatlankodva dobta el magától. Nehány visszamaradt képviselőnek a királyné panaszkodva mutatta a pusztulás nyomait. Köztük volt Merlin de Thionville is, egyike a leghevesebb köztársaságiaknak. A királyné könnyet vélt megpillantani szemeiben s felbátorodva igy szólt:

— Sir ugy-e, hogy ily kegyetlen bánásmódnak látja kitéve a királyt és családját egy oly nép részéről, melynek mindig javát akarták!

— Igaz, hogy sirok asszonyom, — felelt Merlin,— siratom egy szép nő és családanya szerencsétlenségét; de ez ne ejtse önt tévedésbe; könnyeim egyike sem illeti a királyt és királynét; én *gyülölöm a királyokat és királynékat.*

Ez az igazi franczia pathosz!

EGYVELEG.

* **Ritka barátság.** Egy bajor paraszt eleven görényt fogott és istállójában tartotta, hol a görény

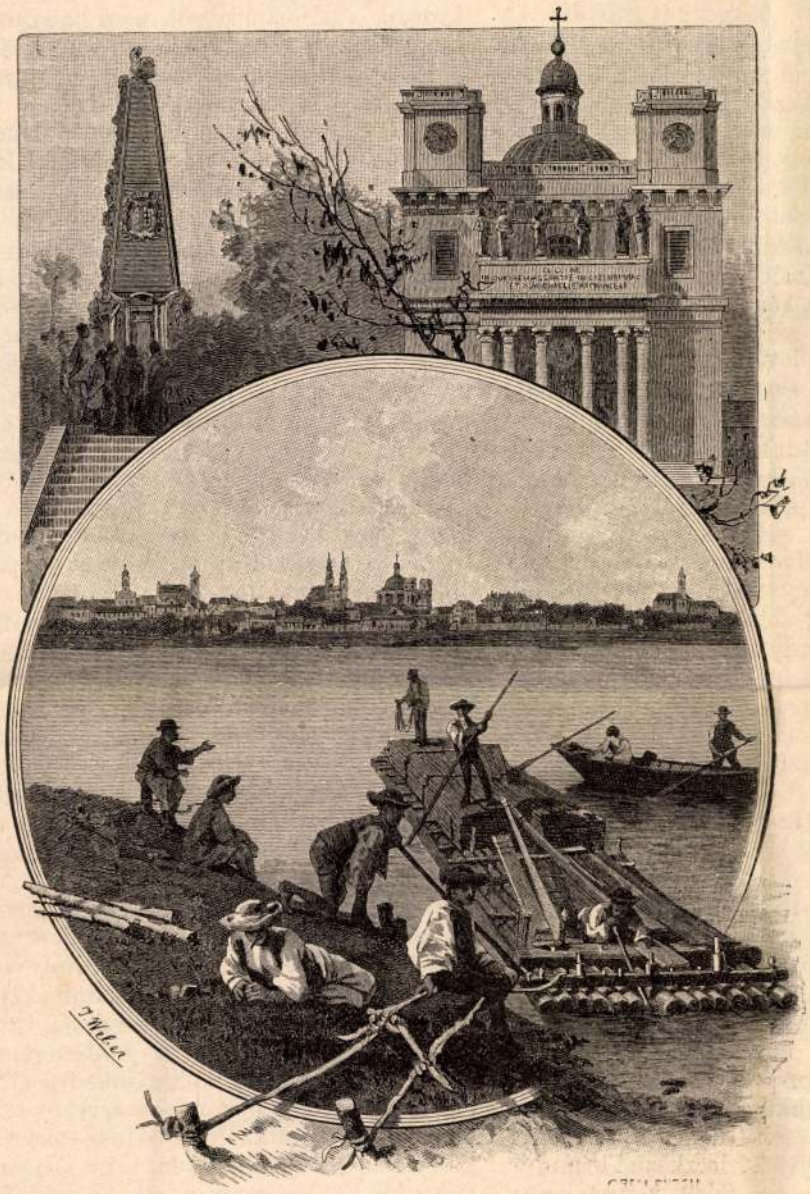

HONVÉDEMLÉK. **Vácz.** SZÉKESEGYHÁZ.

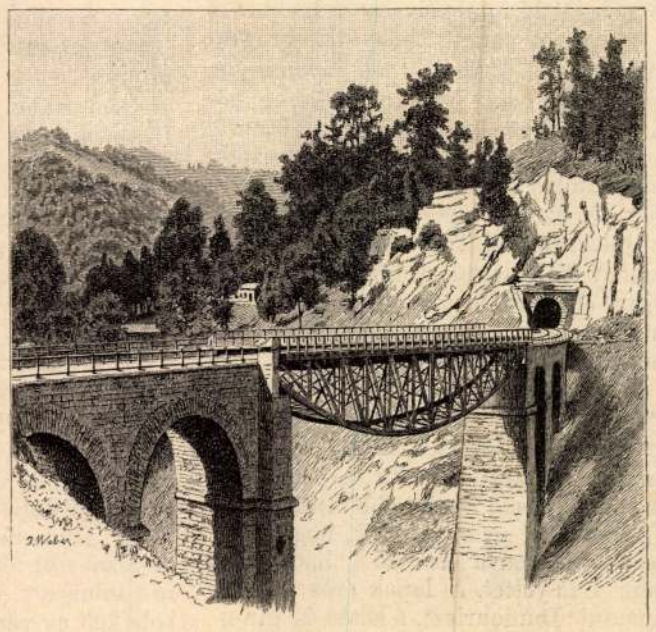

A KOSARI ALAGUT.

A BRUCKI TÁBOR.

«Magyarország utirajzokban» czimü műből.

* **Sajátságos kérvényt** intéztek Madeleine-les Lille nevü franczia kis város lakói egykor Grévy elnökhöz. A kérvényben ugyanis, melyet nagyszámu küldöttség támogatott, azt fejtegették, hogy a kivégzés nagy embertömeget hozván egy helyre, egy kis városnál anyagilag nem megvetendő előny s ezért Grévy rendelje el, hogy az ő városukban született Masquelin gyilkost, kit a büntett helyén, Douaiban kellett volna kivégezni, náluk végezzék ki.

* **Donizetti**, a hires zeneszerző, egykor meglátogatta a párisi őrültek házát, de a látvány annyira felizgatta, hogy görcsösen reszketni kezdett s csakhamar elájult. Az intézet igazgatója már ekkor megjósolta, hogy a hires mester őrültek házában hal meg s igy is történt.

* **Füst nélküli lőporral** tettek kisérletet nemrég a szász hadseregben a király jelenlétében. A kisérlet igen jól sikerült, még az ágyuk szájánál sem mutatkozott füst.

— Igen, igen, négy évig voltam az ottani «egyetemen», hol Exczellenciád ásványtani előadásokat tartott, melyek szerint a termés-arany nem arany, hanem valami különös ritka ércz. Figyelmeztetem, hogy az általam jogtalanul fizetett 5000 ezüst rubel tandijt a holnapi nap folyamán okvetlenül a szent pétervári szegényalap javára beküldje. A mi pedig egyéb mulasztásait illeti, melyeket mint tanár elkövetett, ezekért ez idő szerint nem fogom felelősségre vonni, ha mától kezdve az udvarnál többé nem mutatja magát s a fővárost 48 óra alatt örökre elhagyja. Megértett-e tanár ur?

Tableau!

Ez a tobolski, illetőleg jekaterinoslavi kincs szóról szóra igaz története.

SZÁZ ÉV ELŐTT.

Emlékezések a franczia forradalomra.

VI.

Junius 20.

Alig mondatott ki ünnepélyesen a hadizenet Lafayette parancsot kapott, hogy tizezer emberrel Lüttich vagy Brüsszel felé nyomuljon, hova nemsokára az egész franczia hadsereg követni fogja. Ugyanekkor Biron szintén 10,000-rel Valenciennes felé s egy harmadik hadosztály Tournai felé hatolva kellett hogy leplezze Lafayette czélját. De az első lépések szerencsétlenül ütöttek ki. Quievrain-nél, Tournainál a francziák a nélkül, hogy csak láttak volna is ellenséget, árulást sejtve, eldobták fegyvereiket és futásnak eredtek, miről értesülve, Lafayette is kénytelen volt félbeszakitani előnyomulását.

Ez első balsikerek nagy elégedetlenséget okoztak. A pártok egymást vádolták és tették felelőssé, különösen a jakobinusok kiáltották fennhangon, hogy el akarták árulni a szabadság ügyét. És minden vád leginkább Dumouriez fejére szállt, kit azzal gyanusitottak, hogy szándékosan veszélybe akarta sodorni a hadsereget és elveszíteni Lafayettet. A lapok erős hangon kezdték támadni Dumouriezt, s közte és girondista minisztertársai közt rövid időn teljessé lett a szakadás.

Különösen két dologban vált élessé ez a szakadás; két törvényben, melyet a nemzetgyülés szükségesnek látott hozni s melytől a király szentesitését megtagadta. Egyik vonatkozott az alkotmány ellen lázító papok deportácziójára, a másik 20 ezer föderáltnak egybehivására julius 14-ének közelgő évfordulóján, Páris és a nemzetgyülés védelme czéljából.

Ez utóbbi indítványt Servan miniszter tette az assembléeban. Dumouriez ellene szegült és nyilt ülésben erélyesen vonta felelősségre Servant, hogy minő jogczimen tette indítványát? «Egyéni jogczimen» — volt a felelet. «Ez esetben — mondá Dumouriez — nem kellene Servan nevéhez odatenni a hadügyminiszter czimét.» A szóváltás oly indulatossá fejlett, hogy talán ha a király jelen nincs, vért is ontanak.

Mindamellett, ha már az indítvány megtétetett, és a nemzetgyülés magáévá tette, nem volt többé elkerülhető, hogy a király is hozzájáruljon, és ez értelemben adta Dumouriez is tanácsát. De Lajos nem volt rávehető sem ez, sem pedig a papok elleni törvény szentesítésére. Ekkor olvasta fel a girondista miniszterek egyike, Roland, hires levelét az államtanácsban a király előtt, mely utolsó nagy intelem volt, hogy ne álljon tovább gátul a népakarat nyilvánulása elé, mert különben annak áradata elsodorja magával. «A haza — ugymond többek közt — többé már nem üres szó, melyet a képzelet tetszelegve szépit, hanem oly lény, melynek áldozatot kell hozni.»

E hires levél nem kevésbbé hires szerzője Roland asszony, kinek szerepléséről még lesz alkalom megemlékezni. Michelet «Les femmes de la revolution»-jában néhány rokonszenves lapot szentel e figyelemreméltó nő életének, ki férjével együtt azelőtt nem sokkal jött Lyonból Párisba. «A Guénégaud-utcza egy házának harmadik emeletén foglaltak el szerény lakást. A kis salonnak csak egy asztala volt, melyen a házaspár egymás oldala mellett irogatott. A félig tárva állt hálószoba ajtaja két ágyat engedett látni. Roland akkor mintegy hatvan éves volt, neje harminczhat; felesége apósának hitte volna az ember. Magas, sovány férfi volt, szigoru vonásokkal.... Mint gyárfelügyelő egész életét munkával, utazással töltötte, folyvást a franczia ipar emelésének szentelve gondjait. Szép és bátor neje, nem riadva vissza a tárgy szárazságától, egyre másolt, fordított, böngészett számára. «A nyirott és száraz gyapjugyártás». «A kézműipar szótára», ezek s hasonló munkák foglalkoztatták Roland asszony szép kezeit, ezek vették igénybe legszebb éveit, minden más szórakozás nélkül, mint a melyet egyetlen gyermeke születése és szoptatása nyujtott. Férje iránt bizonyos leányos tisztelettel viseltetett, mely annyira ment, hogy gyakran maga készitette el étkeit; s erre egész különös készitésmód volt szükséges, mert az öreg ember gyomra kényes, a munkától kimerült volt.»

A ST. ANTOINE-I KÜLDÖTTSÉG JUNIUS 20-ÁN.

De térjünk vissza a levélre. A király türelemmel hallgatta végig s azzal felelt, hogy majd tudatni fogja elhatározását. Azután Dumouriez-t hivatta, s vele hosszasan tanácskozott a teendők felől, «Sokáig kell-e még kitéve lennünk e három miniszter dölyfének?» kérdé a király. «Nem» — felelt Dumouriez — «Magára vállalja, hogy megszabadit tőlök?» «Igen sire, — felelt a merész miniszter — de hogy sikerüljön, Felségednek bele kell egyeznie egy föltételbe. Népszerütlen vagyok, még inkább az leszek, ha elküldöm három kollegámat, egy hatalmas párt vezéreit. Csak egy mód van meggyőzni a közönséget, hogy nem hazafiasságuk miatt küldték el.» «Mi az?» kérdé a király. «Szentesitni a két törvényt» — felelt Dumouriez.

Már a királyné is beleegyezését látszott adni, s pillanatig azt lehetett hinni, hogy XVI. Lajos makacssága is meging. A három girondista miniszter elbocsáttatása el lőn határozva s Dumouriez kijelölte utódjaikat Morgues és Beaulieu személyében, mig ő maga a hadügyminiszter helyettesitését vállalta el. A nemzetgyülés azonban kitörő tetszéssel fogadta Roland levele felolvasását, s kifejezte bizalmát az elbocsátott miniszterek iránt. Mikor pedig Dumouriez emelt szót, nem akarták meghallgatni s a mint végre csendet nyert, fejtegetéseit Guadet e szavakkal szakitotta félbe: «Halljátok? leczkéztet bennünket.» «És miért ne?» — felelt zavartalanul Dumouriez. Beszéde befejeztével összehajtogatta iratait, hogy távozzék. «Szökik!» hangzott most feléje száz torokból. «Nem» — mondá és visszament helyére. Majd ujra fenyegetések voltak hallhatók: «Orleansba küldik!» (t. i. a haute-cour állami törvényszék elé, mely ott székelt.) «Annál jobb — felelte ki nem jöve sodrából — legalább fürdőt fogok venni, a mire ugyis szükségem van.»

Fájdalom, mindhiába volt ennyi lélekerő, ennyi hajthatatlan bátorság; a király némi tétovázás után ismét visszatért eredeti szándékához, hogy a két törvényt nem szentesiti. Most már Dumouriez sem tehetett egyebet — lemondott, és lemondását a király elfogadta.

XVI. Lajos ez időbeli lélekállapotáról különben érdekesnek tartjuk Campan asszony idevonatkozó szavait idézni: «A király — igy ir — ez időben oly csüggedésbe esett, mely egyértelmü volt a testi lesujtottsággal. Tiz napig is elvolt a nélkül, hogy egy szavát lehetett volna hallani, még családja körében is, ha csak nem egy-egy játszma közben, melyet ebéd után rendesen Erzsébet herczegnővel játszott, — a mikor kénytelen volt a játéknál nélkülözhetetlen szavakat kiejteni. Ebből az állapotból, mely annyira végzetes volt egy oly válságos időben, midőn minden percz cselekvésre szólított, a királyné azáltal igyekezett őt kiragadni, hogy lábaihoz vetette magát s majd elrémitő képeket rajzolt elébe, majd meg gyöngédsége kifejezéseivel halmozta el. Emlékeztette arra is, mivel tartozik családjának, sőt nem habozott lelkére beszélni, *hogy ha már veszni kell, veszszenek legalább becsülettel* és ne várják, mig egymásután fojtják meg őket szobájuk parkettjén.»

Elkövetkezett junius 20-dika, a labdateremben elhangzott esküszó évfordulója. Inditvány történt, hogy egy szabadság-fát ültessenek el, s fegyveres küldöttséget meneszszenek a nemzetgyüléshez és a királyhoz. Junius 16-án már engedélyt kértek rá, hogy a St. Antoine külváros polgárai fegyveresen gyülhessenek össze, de az előljáróság napirendre tért a kérvény felett. Ennek daczára elhatározták, hogy mégis összegyülnek; a czél az volt, hogy a királyi palotát megijeszszék 40 ezer szurony látványa által.

A St. Antoine külváros egyik legnagyobb hangu szóvivője Santerre nevü sörfőző volt. Termete, hangja, beszéde tetszettek a népnek s igy nagy befolyásra tudott szert tenni bizonyos külvárosi körökben, melynek csapatvezére volt, s alkalomadtán olyan embernek mutatta magát, a ki könnyen veszélyessé is válhatik. Ő volt az, a ki a legvakmerőbben lázitotta és izgatta a hatósági tilalom által megfélemlitett népet: «Mitől tartotok? A nemzetőrségnek nem lesz rendelet adva, hogy fegyverét használja és Petion is ott lesz.»

Visszautasitva kérelmében a hatóság által, a nép most abban állapodott meg. hogy a nemzetgyülésbe fogja kierőszakolni a bejutást. Vergniaud s mások hévvel keltek pártjára a kérvényezőknek, hivatkozva arra, hogy a nemzetgyülés máskor is megengedte ily fegyveres kérvényezők ellépdelését s ha épen a király életét féltik, rendeljenek oltalmára hatvan képviselőt. Alig fejezte be Vergniaud beszédét, a nyolcz ezernyi tömeg behatolt a gyülésterembe. Ezt látva az egész gyülés méltatlankodva állt fel, az elnök föltette kalapját, mire a kérvényezők észre térve visszavonultak. Nem kellett soká várniok; a nemzetgyülés elhatározta, hogy megengedi az óriási küldöttség felvonulását. Az ajtók feltárultak s abban a pillanatban 30 ezernyi tömeg alakult ünnepélyes menetté.

Roppant táblák vezették be a menetet, rajta az emberi jogok kijelentésével, s asszonyok és gyermekek által körültánczolva, kezükben olajággal vagy lándsával. Karban énekelték a hires «Ça irát-». Azután jöttek szakadatlan sorban a kofák, munkások, rossz kardokkal, puskákkal vagy fütykösökkel fegyverezve, köztük Santerre. Majd egy csapat nemzetőr következett, példás rendben, végre ismét asszonyok és fegyveresek, Lebegő szalagok mutatták e feliratot: «Alkotmány vagy a halál!» Tépett nadrágok emelkedtek a levegőbe, ily kiáltások közt: «éljenek a nadrágtalanok!» (sansculotte) s valaki lándsája hegyére tűzve ily felirattal hordozott körül egy *borjuszivet*: «arisztokrata-sziv!» E bizarr és rettenetes látvány a méltatlankodás moraját költötte fel mindenütt, ugy hogy az undok emblémának el kellett tünnie s csak a Tuileriák felé menet jelent meg ismét a lándzsa hegyén.

Mert a vérszemre kapott csőcselék most már a Tuileriák vasrácsos kertjébe is be akart hatolni, melyet nemzetőrök szakaszai védtek. A király kinyittatta előttök a kertajtót s a betóduló nép vad üvöltések közben defilirozott el a palota ablakai alatt s egyre kiáltozva: «Le a vetóval! Éljenek a sansculotte-ok!» Nemsokára már a ki-

Wéber József, festő

Lyka Károly: Festészetünk a két világháború között c. könyvében/Bp. 1956/, megemliti Wéber József parasztfestő nevét is. 187. old. 12. jegyz

Sz. Muraközi Ágota: A magyar parasztfestők és a népművészet viszonya 181. old

A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. XI. 1968. Bpest. 1969

ei meg. A könyv használhatóságát fokozza
árgymutató. A huszonkét ives /:332 l.:/
izky Viktor müintézetét dicséri. A kötet
korona.

Nagykállói vás IX. 80.

Wéber József MDK

Őszi este

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

mdk

Weber József (württemberg i származási) épitész

lett az épitésvezető Steindl ajánlatára. Az épitéshez szükséges követ Szepesolaszi ból hozatták. Saz első kő megérkezését ünnepéljes örömmel fogadták a kassaiak.

Milalik József. A kassai Szent Erzsébet Templom. Bpest 1912. 100. l

Wéber József építén

L: Dobó János

Fülöp Imre: Sportcsarnok – A nagyállalat és az építén 22-23

Magyar Építőművészet Bp. 1983 ..... 83/4

Wéber József MDK

Eső után

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Wéber /J. Lénárt ?/ MDK

Batthyány téri Szt Anna templom
mellékoltárszobrai.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 12.1.

Weber (Wöber) János

munantalos

+ 1710 jan 1.

lásd

Schoenjezuita

290. l.

60 pl. 6 en coul. Frs **20**

H.d.l'A. **DOM COTTINEAU O.S.B.** Répertoire Topo-Bibliographique des Abbayes et Prieurés de l'Ordre de Saint-Benoit des Chanoines réguliers et Chanoinoinesses de St. Augustin Basiliens, Chartreux et Clarisses. Tome I (A-L). 850 p. in-4°. Frs **380**

B.A. **VAN GOGH**. — 105 reproductions de peintures, aquarelles et dessins (88 en héliogravures et 17 en couleurs). Introduction et table. cart. pleine toile. Frs **54**

Arché. **HACKIN (J.)**. — Recherches archéologiques en Asie centrale. ill. Frs **30**

Arché. **HASPELS**. — Attic Blackfigured Lekythoi. I vol. texte in-4°, 407 pages, I portefeuille in-4°, 54 planches en phototypie. Cart. Frs **400**

Archt. **LE CORBUSIER**. — Quand les cathédrales étaient blanches. 336 pages. Frs **20**

Archt. **LE CORBUSIER et P. JEANNERET**. — Œuvre complète 1910-1929. 220 pages, rel. toile, 600 reproductions, photos, plans, esquisses. Frs **125**

Archit. **LE CORBUSIER et P. JEANNERET.** — Œuvre complète 1929-1934, 550 reproductions, 208 pages, relié toile. Frs **110**

B.A. **MAILLOL - PAUL-SENTENAC.** — Aristide Maillol. 100 pages. Frs **12**

Weber Jenő

butorterverő

1923-1927

Éinusk 1930

90-l

grösste Zurückhaltung in d
Nützlichkeit vorhergehende

Was den Schutz des
trifft, so haben die Mitgl
Herrn BALANOS beigestimmt,
ein ihm angepasstes Dachwe

--

Weber Janos Maria

ceremvésö

lásd

Glbé IX. 175 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áirása.

— Endrényi Imre, Szeged.

WEBER, Johann, pozsonyi pallér

J. W., Maurergesell, 5 hetes fia meghalt (1791, 1067 l)

—

U. az, 6 éves lánya meghalt. (1816, 657 l)

U. az, 3 hónapos lánya meghalt. (1824, II. kötet, 242 l)

U. az. 11 éves lánya meghalt 1826-ban. (1827, 23 l)

—

U. az, 3 éves fia meghalt. (1828, 927 l)

—

~~[illegible]~~

J. W., Maurerpollier, + 84 éves korában, Pozsony, 1828 április 3. (1828, 396 l)

—

Preßburger Zeitung

(Genthon)

Weber János Lénárd

ötvös

Gentmüeml.

213. l.

Szám: 7812 1916.

Határidő: .....

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés, megkeresés, rendelet stb. száma: 297/1916.

Tárgy: .....

.....

.....

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS

Fenti megkeres

biró hivatalos helyiségének b

nek a törvényhatósági és m. k

kával ellátott két példányát

Weber Janos Lénárd

ötvös

Sopron

1682. jan. 9.

volgóreska

Házi

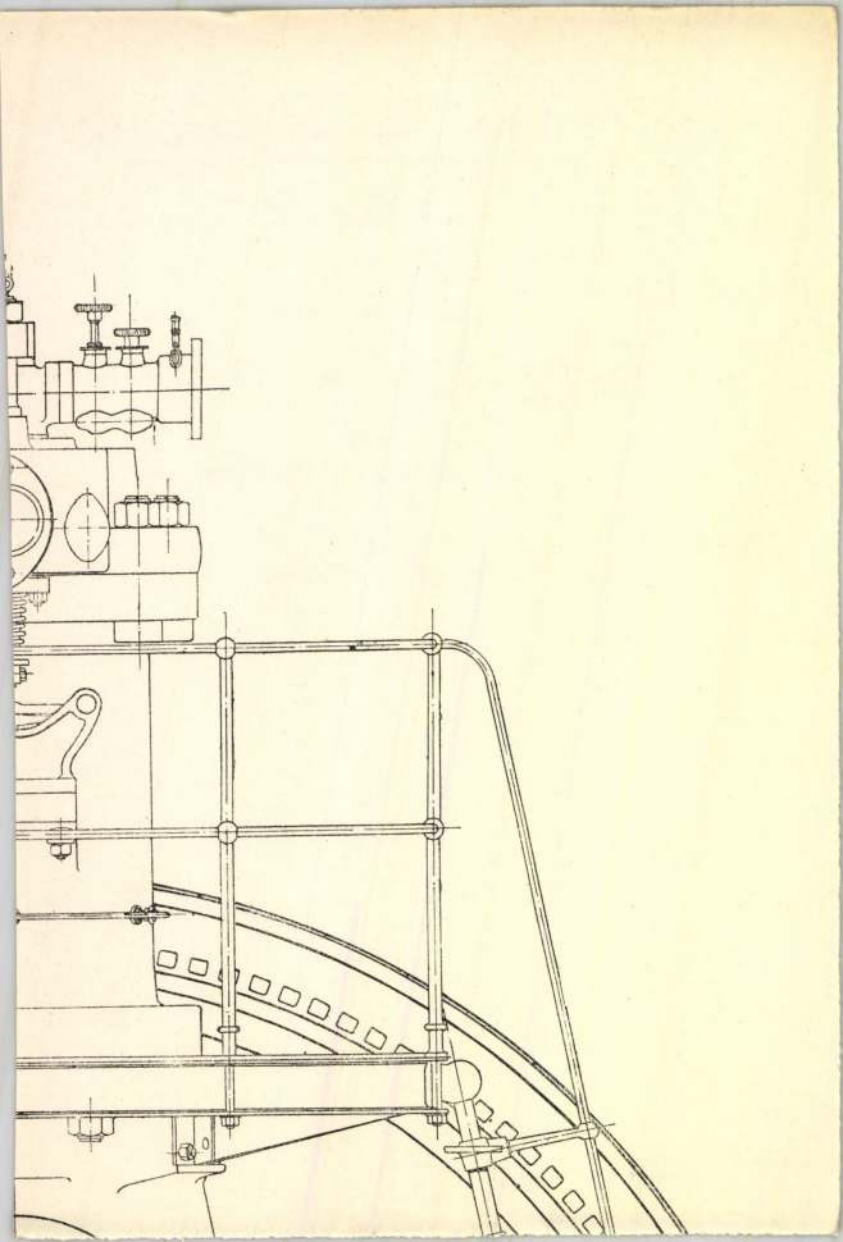

Weber János Lenárt

soproni ötvös 1646-körül

szül. Bayreuthban. Mint segéd Erlböck András (l. o.) soproni ötvös műhelyében dolgozott. Feleségül vette a mester lányát, s utóbb átvette műhelyét is. 1700 körül több helyhet rendelt nála Sopron városa, melyek közül egy kis Echely Egyházasfalván napjainkig fennmaradt. Egy szép ezüst cékserlegét 1885 a bpesti Nemzeti Muzeum szerezte meg. (Képe, leírása Arch. Ert 1885 106. l.) E serleg 1694-ben készült, s egy 1589-ból való objektumból alakította újjá.

Csatkai Endre dr.: Egy derék soproni ötvös a 17. században.

Soproni Hírlap 1937. jan. 3

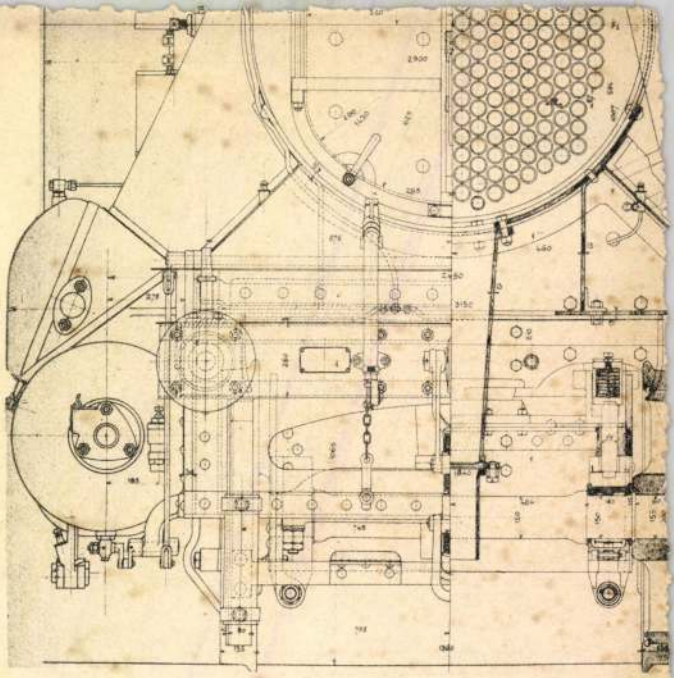

A m. kir. álla

Divald Károly fiai budapesti műintézetéből.

MDA

Weber János pécsváradi ácsm.

1794. felszabadult Pécsett

Csernuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4. l.

Wéber János Leonárd

l. Flor Bp

48.85

C.I. tábla -

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weber János Lenárt

soproni ötvös

írod
z

Csatkai Endre dr.:

Egy derék soproni ötvös a 17. században.

Soproni Hírlap

1937. jan. 3.

lás a cikket!

Weber (Veeber) János

ötvös

1743 Székesfehérvár

„ex Silesia, loco Naürauen oriundus"

Kapmagyarorszötvösök 32 l.

941–952. Roskovics Igna

Sz. Szalókon 1854 szep

941. Szent István megkoronázta

Abban a pillanatban sze

~~Középütt a~~ baltérdére er
ható ~~István~~ királynak dicsfény
pök helyettese, Asztrik zárt ko
nádor, Kujár országbiró és a z
nipert pécsi, István veszprémi
kettős kereszttel, a pápai bul
pedig kaczagányos vitéz ~~egy~~
Móricznak lándzsáját tartja, m
~~tóságának világi jelvényeit~~ ad
tathassa. Szent Istvánnak keze
názási disz; a szertartást vég
~~és~~ a háttérben jobbról álló se
szent Móricz képe ~~vez~~ az Ár
szemközt egy ülő angyal lenget
vics és felirata a czimeres kere

Vászon, méretei 123: 159
terme számára készitett kőbe é
16-iki 9206 sz. leirattal 5000
évf. 1900: IV. 22-én megjelent

Elszámoltatott 1905: V. 19-
1905: XI. 30-án 21515 szvsz. alat

Keresztes

jobbról egy

látható, ki

904: v. 3.

MDA

Weber János pécsváradi ácsm.

1769. felszab. Pécsett

Csorkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913. nov. 30. 3-4. l.

MDK

Weber János siklósi ácsm.

1749. felszab. Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4.l.

MDK

Webber János Gáspár, ötvös
/Johan Caspar Webber/ 1693-1706.

A czéhkönyvben az elhalt mesterek sorában a 78-ik. 1693 decz. 26-án iktatták czéhbe. A kijelölt remeket nem vállalja, 90 frtot rónak ki rea. Azért csak ennyit, mert ötvösnek a leányát vette el. Még 21 frt 60 dénárt mert itt nem dolgozott elég ideig 1696 szept. 2-án szegődteti Johannes Volck-ot 6 évre. 1702 jun 27-én felszabaditja J.Volck-ot.

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX. sz.-ban.

Muz.és Kvt.Ért. 1918. 41-53.l.

M. D. K.

WEBER János asztalos
jezsuita laikus

Szül. 1633, Klagenfurt
1665-1667. Bécsben novicius és még 1672-ben
is itt
1675-től Kassán 17 évig, majd 8 év Linz
utána Pozsony, majd 2 év újra Kassa
1704-1710. Budán, ahol utóbbi évben meg-
hal
Agghány: Barsha szokrászat... Bo. 1959.
I. 296, II. 33, 131, 221.

Kiállítás

Instant regények

Karol Kállay fényképei a Mai Manó Házban

A PROVINCIALITÁS HALÁLBIZTOS ISMÉRVE, HA NEM LÁTOM AZOKAT AZ ÉRTÉKEKET, AMIKET AZ ORROM ELÉ PAKOL AZ ÚR. NEM LÁTOM, MERT AZT BÁMULOM, MI VAN ODAÁT, MESSZE, HOGYAN CSINÁLJÁK A NAGYOK. A SZLOVÁK FOTOGRÁFUSNAK, KAROL KÁLLAYNAK IS SZÉPEN, NYUGIBAN, ODA-VISSZA FÖL KELLETT BŐRÖZNIE A VILÁGOT, HOGY VÉGRE ITT, A SZOMSZÉDBAN IS ÉSZREVEGYEM. IGAZ, MOST IS CSAK EGY LÉLEGZETELÁLLÍTÓAN NORMÁLIS INTÉZMÉNY, A MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA CSENDES MUNKÁJÁNAK EREDMÉNYEKÉPPEN.

Fotó: Karol Kállay

RÓMA, 1955

A tavernisszázs nagyjából százszázalékos párában úszott, ám így is meglehetősen barátságosra sikerült. Előbb a magyar kolléga, Korniss Péter vázolta röviden Kállay pályáját (*lásd keretes írásunkat*), majd maga az ünnepelt szólt néhány szót. Na, ne hülyéskedj, mondhatná valaki, pedig

érdemes a pillanatot fölidézni,

mert a szlovák fotográfus a meggyőződés nyugodt fölényével hangjában azt mondta: sem jobb, sem rosszabb fotós nem lettem a mestereimnél.

Nem szokás ilyen őszintén fogalmazni.

Az idézet Kállay képeinek láttán pontosan annak értendő, ami – egy termékeny élet józan értékelése. Panaszkodsz vagy dicsekszel? – ez a kérdés itt nem merülhet fel. Pedig nem akárkik, akiket Kállay mint követendő példákat említett a megnyitón – Brassai, Kertész, Cartier-Bresson, a talán kevesebbek számára ismert Vadas a hivatásos fotográfia elitjét képviselik, méghozzá nemcsak esztétikai, szakmai értelemben, hanem a mesterség ethoszának tekintetében is. Semmi hivalkodás, a tökéletes technikai tudás mint említhetetlen minimum, a tárgy szeretete, biztos komponálás, az ábrázolt személyek irányában tapintat és részvét, visszafogott, ám erős érzelmek, a szakma iránt érzett legjobbfajta alázat.

Kállay pontosan illeszkedik a huszadik századi fotó történetének fentebbi nevekkel fémjelezhető vonulatába. Viszonylagos névtelensége a középkori mestereké – nem tartotta szükségesnek a mindenáron való eredetieskedést. Egész egyszerűen csak jó képeket akart csinálni, meg is van az eredménye. A Magyar Fotográfusok Házának első emeletén rendezett kiállítás, mint annyiszor, most megint egyszer a kiállításrendező Gera Mihály értő figyelmét dicséri. A finom gesztusokra, a visszatérő motívumokra tereli a figyelmet, és persze

Kállay kedves képalkotó elvére,

az erős kontrasztra, az ellentétekre. Az ellentét lehet tematikus, narratív – ellenszéltől borzos, szőke kisfiú elszalad a Csapajev-sapkás katonák menete mellett, ipari táj a szent szobrának hátterében. Lehet formai-jelentéstani – amikor az ikont csókoló, fejkendős öregasszony éppen a festett alak kontrapozíciójába hajlik. Lehet kompozicionális feszültség forrása, mint azon a képen, amit Kállay Rómában készített 1955-ben. A Termini nyilvános telefonjának dőlő, hanyagul fecsegő férfi testének balra húzó fővonala éppen kiegyensúlyozza az előtérben órájára pillantó nő jobbra helyezett súlyvonalát. A két könyök viszont, a férfi telefont tartó karjának háromszöge és a nő órás kezének háromszöge pontos rímet alkot, ruháik egyensötétje pontosan metszi ki alakjukat a Termini fénnyel telített teréből. Ezt a briliáns kompozíciót nem lehet beállítani, itt azt érhetjük tetten, amit Kállay a többször idézett bevezetőjében

az időtöredékekben rejtőző elbeszélésnek

nevez. Ez a kép kocka lehetne egy Antonioni-filmben.

Elé és mögé jeleneteket lehetne írni.

A fotográfus igazi fegyvere az érzékeny türelem.

Megveszekedetten várakozni a tökéletes pillanatra, és amikor elérkezik, habozás nélkül exponálni. A jó kép az értelmezés munkájában térré válik, csapdába ejti a nézőjét, elcsábítja, a háromdimenziós tér illúziójába. Foglyul ejti, mint Kállay *Róma, 1955* című képe, melynek a perspektíva szabályainak megfelelően zsugorodó figurái a véletlen rafinált tökélyével tagolják a teret, terelik a tekintetet egyre beljebb, a természetes emberi magány stációi mentén egészen a már lefényképezhetetlenbe.

Az időtöredékbe fagyott elbeszélés – kibeszélhetetlen. Epikus anyaga annyira sűrű, hogy a végeredményt legjobb volna talán instant regénynek nevezni. Aki Közép-Európában született, eleve birtokolja azt a tudást, amit boldogabb helyeken csak nagy szenvedések árán lehet megszerezni. Ez pedig az ember eredendő, felszámolhatatlan kiszolgáltatottságának bizonyossága. Ez egyben Kállay szerencséje. Ennek a tudásnak ugyanis már nincs szüksége pátoszra és retorikára. Elég rögzíteni, ami történik, a hiánytalanul birtokolt mesterség szabályai szerint. Marad a részvét fanyar hitelessége.

Németh Gábor

Karol Kállay: Fotográfiák; Magyar Fotográfusok Háza, Mai Manó Ház; Budapest VI. kerület, Nagymező utca 20.; rendezte: Gera Mihály; megtekinthető 2001. augusztus 29-ig hétköznap 14 és 19 óra között, hétvégén és ünnepnapokon 11 és 19 óra között

KAROL KÁLLAY

1926. április 26-án született a szlovákiai Cadcán. Tizenegy évesen, a szüleitől kapott Zeiss Ikonta 6 x 6-ossal kezdett fényképezni, majd '40-ben áttért Rolleiflexre. Első díját két évvel később, a Pozsonyban rendezett országos fotótárlaton kapta. Tizenhat évesen (!) már a svájci Camera magazinban publikál. Közgazdasági tanulmányokat végez, ám ekkorra már eldőlt a sorsa, példaképeit, Robert Frankot, Cartier-t, Bressont és William Kleint követve hivatásos fotográfus lesz. 1950 óta járja a világot, Európán kívül Japánban, az USA-ban, Mexikóban, Görögországban, Albániában Észak-Koreában és Kínában készít sorozatokat, albumokat. 1955-ben kezd divatfotóval foglalkozni, nevéhez fűződik a szlovák divatfotó megújítása. Első önálló tárlatát 1956-ban rendezi. Több mint harminc könyve jelent meg, a mostani kiállítás alkalmából a 2000-es *Slovo Na Tvári – Word On Face* (Szó az arcon) című albuma a budapesti Mai Manó Házban is megvásárolható. 1957-ben munkáit két díjjal ismeri el az American Popular Photography magazin. 1992-ben a nagy tekintélyű német Geo az Év Fotográfusa címmel tünteti ki.

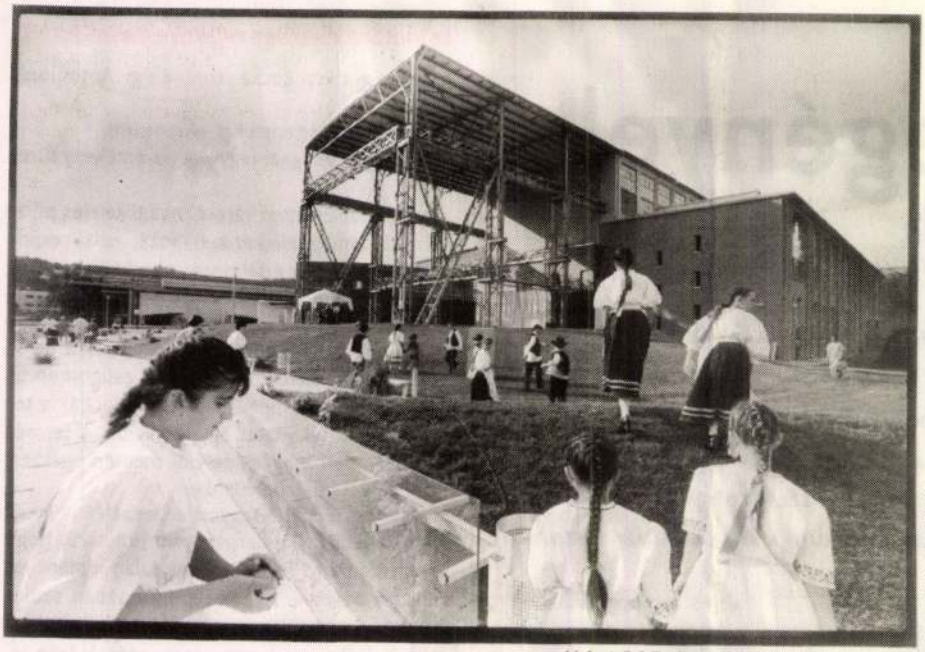

Fotó: Németh Dániel

MA LESZ A HOLNAP TEGNAPJA

Építészet

Álomgyár

Millenáris Park

KICSIT MEGINT LEJÁRT, MIRE UTOLÉRTÜK A MÓDIT, DE ROSSZABB SOHA, MINT SEMMIKOR, ÚGYHOGY EZ IS KIPIPÁLHATÓ: VAN MÁR MAGYAR IPARI MŰEMLÉK ÚJRAHASZNOSÍTVA, VAGYIS REVITALIZÁLVA, AHOGY AZ URBANISTÁK SZERETIK. A GANZ. VERETES, OLAJSZAGÚ, NEHÉZFÉMTARTALMÚ NÉV – NA, NEM IS MENT ÁT A (P)REKONSTRUKCIÓS ARCULATI SZŰRŐN.

Kellett valami szittyább csengésű, ami aktuális is, és ugyanakkor meg emelkedett, mint ahogy mindennek lenni kell, ami közpénzen forog. Így lett

Millenáris

a neve, hogy lehetőleg össze lehessen téveszteni a tucatnyi másik ezredéves projekttel, de legyen benne azért olyan ujjongó ligeti hangulat, ami a végtelenségig fokozható. Mert ha az országimázs-kiskátét lehet hangulatba és programba tuszkolni, akkor megérkeztünk, ez a jövő kapuja, ami tárvanyitva, és már most lehet döngetni ezerrel, bár még javában betonoznak. A név pedig kötelez, és a hatmilliárd is, amibe mindez került. Mielőtt felszisszennénk: ebben a parkosítás is benne foglaltatik. Márpedig a talaj szennyezett volt, és itt nem tétováztak, leástak a gyökerekig, a sárga földig, és cseréltek. Úgyhogy ez már nem az a szennyezett Ganz, ez már a tiszta forrással bugyogó Millenáris. Pár éve még a kallódó Nemzeti Színháznak is bekínálták a Marczibányi tér indusztriális luxusába ágyazott területet, Bel-Buda ipari vakvágányokkal szabdalt peremkerület-díszletét. Akkor és arra nem kellett, mostanra viszont szép csendesen és tőkeerősen kiforrta magát egy európai makettbe illesztett hungarikum.

Tíz-tizenöt éve sorozatban alakítják át Európában kultúrcentrummá a szennyezett talaját vesztett, még megmenthető ipari objektumokat, lesz belőlük bérelhető stúdiólakás és bulihely (birminghami sodógyár), könyvtár, múzeum és közösségi központ (toulouse-i vágóhíd) vagy yuppie-garzontelep (bécsi gáztornyok). Funkciótól, beruházótól és országtól függetlenül, egy-két közös vonása általában van ezeknek az épületeknek: kortárs rendezvényeknek és közönségnek szólnak, és egyszerű eszközökkel modernizálva őrzik az ipari jelleget, megtartva az eredeti nevet, még ha az kevésbé fennkölt is, mint pl. sertekefekötő üzemegység. A Miniszterelnöki Hivatal hathatós támogatását élvező program ezzel szemben szép díszletként lekezeli a Mammut üzletház mögötti területet, és nagy polgári álmot álmodik oda, ahol eddig megedzették az acélt. Az ipari műemlékeket megmentették, helyreállították, a csarnokokhoz toldottak, összekötő szárnyakat emeltek, és a párhuzamosan sorolt tömböket összefogták egy műtavas sétánnyal. Nincs ezzel baj: igényesek a burkolatok, a térszervezés, a formák, az arányok, az anyagok EU-kompatibilisek, többnyire visszafogottan illeszkednek az ipari alapanyaghoz. Tulajdonképpen az egész komplexum lehetne bármelyik európai városban, hozza az átlagszínvonalat, és ez rendjén is van. A dolog ott kezd megcsúszni, amikor képbe jönnek a

Világraszóló magyarok!

A Millenáris Kiállítócsarnokban lesznek bemutatva nemzetünk nagyjai és az ő alkotásaik a dinamótól a telefonközpontig. Az ezeréves okosság és szépség parkja lesz tehát, minden ízében Európába tartó és magyar, melynek nem titkolt szándéka megmozgatni a magyar népben lakozó alkotókedvet. Vagyis a koncepció átfogó és nagyvonalú, a részletek pedig pocsékok és unalmasak, mint a név, amit kiötlöttek. A Fény utca felőli Fogadó a Millenárishoz például szép arányú, régi téglacsarnok, aminek kipucolták a belső terét, és kis költségvetésű megyei könyvtárnak öltöztették, olcsó hajópadlóval, fehér és fautánzatú laminált lapokkal, kicsipolgári kárpitozású székekkel, csicsás teraszbútorokkal, sziloplaszttal taknyolt vezetékekkel. Nulla hangulat. A vizeldét alsó tagozatosoknak tervezték, ők is fölélőnének. Egy remegő fémtraverzekből szerkesztett teraszról széttekintve, alant, beigazolódik a sejtésünk: ezt mintaszerűen elcseszték. A kevés jóindulattal is kozmopolitának nevezhető komplexumot regék, mondák és agrármítoszok jelképerdejével körítették, hogy megkapja kukoricadercés zamatát. Van itt egy dűlő szőlő, gyümölcsös, aranyló búzatábla, közepén bukszusbokrokkal (örökzöld vetésforgó!), barkácsboltban kapható kerti söröző pad tucatjával, és persze fajátékok, csodaszarvas, a regejáró csudaprogramok kedvelt helyszíne. Tarkabarka, se füle, se farka – ilyen lehet egy nemezverő nyári tábor Dunaújvárosban.

Álmok álmodói

rakták össze az ezzel a címmel fémjelzett programot, amit négy unatkozó recepciós kislány közül az egyik nyomott a kezünkbe, lassan felfogva, hogy mit szeretnénk: megtudni, hogy mi folyik itt. Beszélni ő sem beszélt, és a nyolcrét hajtott, kapucínerszínű program is csak annyit árul el lakonikusan, hogy „megnyílt a Millenáris". Ilyen programot álmodni sem lehet. Behunyt szemmel is megtalálnánk a gyermekjátszóházat és az internetes kávézót, minden hasznosítási pályázatok alfját és omegáját. Viszont hogy van még mesterségünk címere, kakaóklub, jó ebédhez szól a nóta, nyenyerés folkest és cintányéros cudar világ így egy helyen, az olyan, mintha egy fülledt vakációs kora délután strand helyett, begipszelt lábbal Kuckót néznénk és Csepü, Lapu, Gongyolát a tévében, miközben a konyhában rántódik a hús és középhullámon cicereg a cimbalom. A jövő most van, meg a holnap tegnapja is, és közben egy világraszólót álmodunk arról, hogyan lesz a vas- és acélból savanyú szőlő. Merthogy a Ganznak, ezeknek az épületeknek, az eltalicskázott szennyezett talajnak is van történelme, amit nemcsak átírni, de még megírni is elmulasztottak a közhasznú programcsinálók.

Varjasi Farkas Csaba

Megvalósító: Miniszterelnöki Hivatal, Millenáris Programiroda Kulturális Kht.
Beruházó: Kisrókus 2000 Kft.
Generáltervező: Céh Rt.
Projektvezető: Céh Projekt Kft.
Tervezők: Wéber József Ybl-díjas építész, Benczúr László Ybl-díjas építész, Takács Ákos építész

MVK

Weber József
nyomdász

nyerte a 2. = 250 kor díjat.
(300 pályázat közül)

Kner Izidor megtivói pályázatának
eredménye

Grafikai Szemle 1907 évf 5 sz 110 l.

Mo Dez 10 1964

Impuls 3 € = 3,75 Mo. Stipel.
(Der regelmäßige Betrag)

– Meine Mutter empfiehlt sich bestens
zu Ihrer Verfügung

MDK

Weber József

Velence, rézk.

Árverési Közl. 1931. 2.rk.sz. 42 l.

Weber József

aranyműves

1824–26 sérm. tanf.

laid

Fleischer Bécs 95. l.

e ~~ülő~~ és
lovon (kalapját levéve ~~latjuk~~ ábrázolt a csikóst tüntet fel,
évő két sír felé ~~mélyen elszomorodva~~ néz,
puska van. Lova csik~~aja~~ót szop~~ja~~ját, kissé
tartozó lovak feksznek s futnak. A hát-
ázi-kó előtt, gémes kut s az előtérben a
fej csontja köti le figyelmünket. Felirata

„Ungar"

: „W. 51."

, méretei az alányomásnak 18 : 14.2 cm.

ha 4641 (chin. pap.).

126/94 № 450.

Weber József

rézmetszete a

Székesfehérvári városházról

1930. évi szerzemény

Székesfeh. Szemle

1931. 7–9. sz. 8. l.

II. MELLÉKLET.

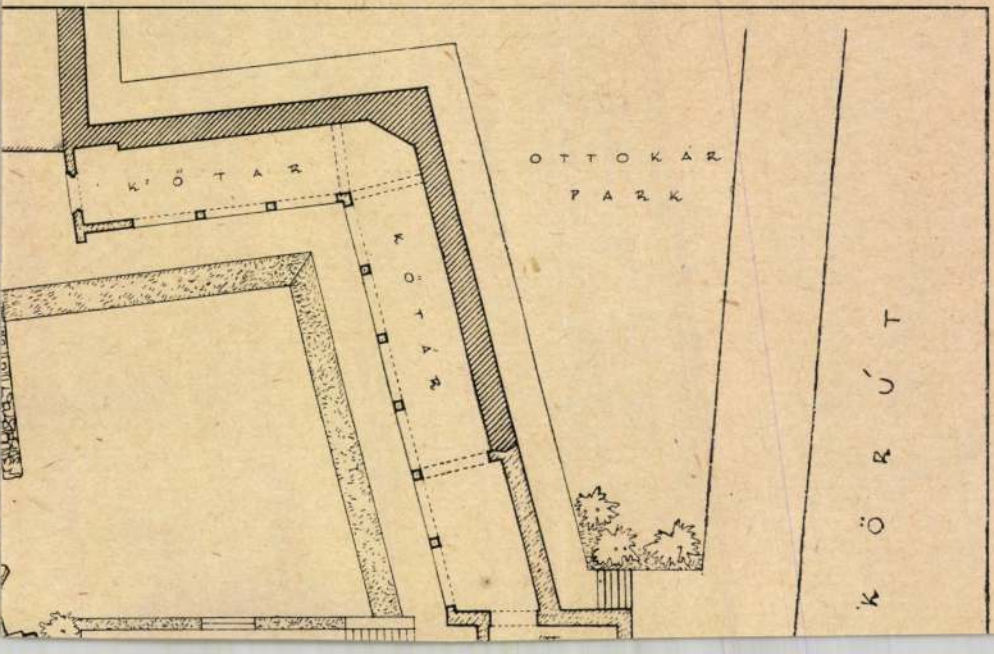

Weber József

erüstmüves

lásd

Hovornagyöv Bécsben

8. l –

WEBER József Leonárd szobrai

Szent Antal-szobra az egyszeri budai Szt Flórián-kápolna berendezésében tartozott.

Páduai Szt. Antal emlékezete.
Sümeg, 1995 23.

a e maga a sírkamra. E kérdés azért
e nehezen dönthető el, hogy a
nek már első fázisától kezdve
pódium - majd később terasz -
teteje is. A vizszintes sík
szigetelhető úgy, hogy a
kripta ne legyen az állandó
okozatos szétfagyásnak kitéve. Ha
l is látható volt, akkor azt miért
tság építész tagjai: Schulcz Ferenc
ester Pucher József? A későbbiekben
dott, amelyek - véleményem szerint
vábbi építészi pályáját.[36]
nyerése nagy siker volt,
n életrajzban hivatkoztak rá;
i vázlatában még évtizedek múlva is
zetközi pályázaton Reinhold Begast

-mauzóleum pályázatának
írül a lapok, hogy a vallás- és
évi költségvetés által biztosított

eumról és annak építéstörténetéről
- 1995.

Weber József Lénárt M.D.K.
nobrán

Szül. Buda 1702.

Hiteles műve: Fő utcai Flórián Zápolna oltárszobrai

Előfordul neve: Lt. Anna tyrlom, Országuti, ma ferences tyrlom, Kapucinus tyrlom

Kampis, Mag. műv. Bp. 1960 456

MDK

Weber József Lénárd

A budai Szt. Flórián-kápolna főoltárának szobrai, repr.

Kampis Antal: Az ujabb magyar szobrászat. A szépművészetek könyve. Bp. 194o.
49o.l.

Weber Josef Konrad

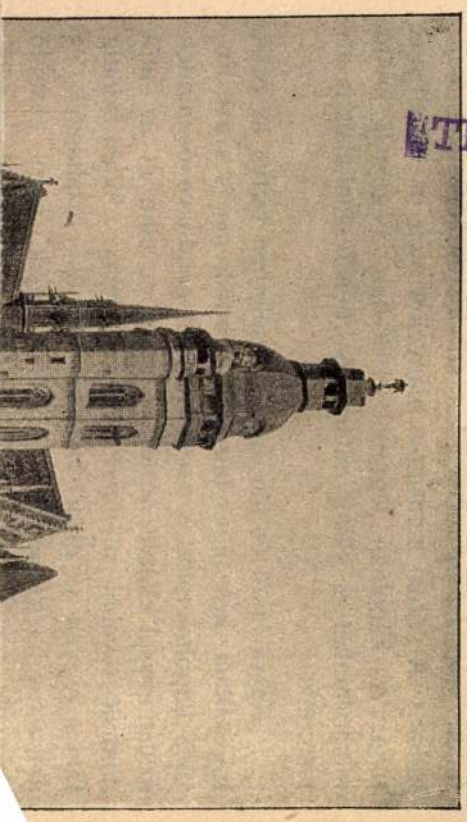

Thieme Becker
XXXV.
223.
(Lyka)

koronát, a rozáliaiért pedig 160 koronát fizetett ki a kassai róm. kat. lelkészi hivatalnak.

Balogh János templomgondnok a városi magisztrátushoz 1923. május 11-én beterjesztett jelentésében felhívta a tanács figyelmét arra, hogy a szt. Rozália kápolna fedele javításra szorul s a karzatra vezető lépcsőzet ajtaja kidőlt.[1] A városi hatóság a hiányokat még ez évben pótolta. A kápolnán legutóbb 1926-ban végeztek javító munkálatokat s ekkor oltárát és belső oldalfalait is átfestették.

Kassa lakói és hatósága, tiszteletben tartva az ősök fogadalmát, készséges hűséggel őrködik ma is a szt. Rozália kápolna fölött s azt szeretettel gondozva és minden szükségessel ellátva, sértetlen épségben adja át az utódoknak további megőrzés végett, hogy időtlen időkig tanuja legyen az ősök vallásos hitének, bizalmának és áldozatos buzgalmának s intőjele annak, hogy hasonló

Weber József Konrád

szobrász

U. 1735

a

Lárd

999. szám.
1916.

Bi

Elismerve

Alólírtak ezennel elismer
közoktatásügyi m. kir. minis
2-án kelt 129028 sz. leirata a
ka Akadémia részére az Orsz. S
állami letétül az alábbi tábla
pokat adta át:

Szám			Közé
sor	szakl.	leltn.	
1	129	20043	Ziegler K A 19. h 1916.

-1.- M.D.K.

WEBER József Lénárt szobrász

Szül. 1702 körül Budán, megh. 1773

1757-ben polgár lett

1757. Buda, Szt. Anna-Templom, Xav. Ferenc-oltár, antependium 16,- forintért más munkák 7,36 forintért

-/.8-

Aggházy: Barokk szobrászat. - Bp. 1959.

I. 296

– 2. – M. P. K.

WEBER József Lenárt szobrász

1760. Buda, Flórián-kápolna, kü-
lönböző munkák 25,– forintért

1761. No., orgona plaszfikája 86,– tor.

1762. No., két mellékoltár szobrai
50,– forintért, kánontáblák, kis angya-
lok 31,44 forintért

1763. No., prágai Kis Jézus-oltár 25,–
forintért

Agghány: Barolek szobrászat... Bp. 1959.
I. 20

 M. D. K.

WEBER József Lénárt szobrász

1764. Buda, Flórián-Kápolna, két melléholtár munkái 10,– forint

1765. Buda, Szt. Anna-Templom, főbejárat, Hit, Remény, Szeretet és kővázák 50,– forintért Erény Repr.

1766. Buda, Flórián-Kápolna, főoltár négy nagy szoborral 30,– és 21,44 forintért

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1953.

— 4. — M. D. K.

WEBER József Lénárt szobrász

Buda, Szt. Anna-Templom, szobrászi és janitási munkák 44,- forintért

1768. Buda, Flórián-kápolna, szószék-plasztika, kánontáblák 12,36 forintért

1770. uo.; főoltarkép keret 18.— forintért (Repr.)

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 296. e.

- 5. - M. D. K.

WEBER József Lévárt szobrász

1772. Buda, városháza, lescsőhor-
lát vázák, tanácsterem, angyalaba=
kok javítása 30,42 forintért

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 119, 120, 121, 122, 136, 296, II. 31, 32, 37,
39, CLXXXII. t CLXXXIV. t.

Weber József Leonhard

faszobrász

1761-ben készítette a buda-vízivárosi szent Florián ~~templom~~ kápolna orgonájának faszobrász munkáját, amiért 86 forintot kapott.

Itoz Bp zene

93. l.

el. szerb püspöktől.

sz. Bizottságának,

Budapest.

hivatalos tiszte-
lem, hogy kiadvá-
II. kötetét őszinte
vettem

MDK

Weber József Lenárt, budai szobrász

1766 ápr.-ban leszállitja a Szt.József mellékoltár /a kápolna/ szobrait./Nep.Szt.János, Szt.Antal/ A főoltar két őztje, valószinüleg: Szt.Lőrinc és Szt. Donát szobrait szeptemberben.

MüllerFlóriánKápolna c/64. 1936. 40.sz.dolg. 4-84.l. Müvtört.és Kerreg.Int.

MDK

Weber József Lénárt , szobrász

a Szt.Flórián kápolna belső berendezése töle
ill tervei alapján került kivitelezésre.
Töle vannak plasztikai dísze is. és a homlok-
zatot díszitö Szt.Flórián szobor valószinüleg
vele hozható kapcsolatba. Ezt 1760 jul.28-án
ill aug 2. közt huztak Endl Ferenc-tól kivi-
telezett kötülkejébe.

Müller Flórián kápolna c/al. 1938. 4o.sz.dolg. 4-94.1.
művtört és Kerrég.Int.

Weber József Lenárt, budai szobrász

az
által ekesitett orgona elhelyzéséül általa
diszes plasztikai elgondolással kimüvelt kórus
centrális diszét adó hárfán játszó szent David,
nemrég egy budapesti magángyüjteményből az eszter-
gomi Keresztény Muzeumba került. /Dr.Schoen ur sz.
közlése./

MDK

Weber József Lenárt, budai szobrász

keszitette a diszes faragványokat a Fries G.által
keszitett rámához, mely Szt Flórián Wagenschon pecsi fe
által keszitett oltárképet keretezte. /1769 v.1770./

MüllerFlóriánKápolna. c/el.1936.-40.sz.dolg.4-84.l.
Müvtört.es Kerreg.Int.

MDK

Weber József Lenárt, budai szobrász

A szt Flóriánkápolna mellékoltárainak architektonikus díszei közül az ő műhelyéből került ki az oromlépek alatt elhelyezett egy-egy kagyló s az oromvolutákat koronázó négy díszes faragású váza is.

MüllerFlóriánKápolna. c/ol.1936. 4o.sz.dolg. 4-34.1.
Művtört.és Kerrég.Int.

MDK

weber József Lenart, szobrász

1761 jun.20.-n leszállitotta az orgona szobrait.- A diszes szekrényhez melyet Eberhardt Antal szobrász a prágai Jézus gyermek számára faragott, - 1762-ben allványt készit. Megbizást kap három kánon tábla, két gyertyatartó s egy kis feszület faragására. Töle származik a két mellékoltár/Szt.Flórián kápolna/ negy ülö puttója.

Müller Flórián kápolna. c/el-1936. 40.sz.dolg.4-34.l.
Kövtört és Kerrég.Int.

MDK

Weber József Lenárt, budai szobrász 1768-ban

uj megbizást kap A Aaveri Szt. Ferenc oltár reszere egy kánontáblát és egy állványt keszit, a szószék mennyezetének párkányára egy diszes pajzsot farag. /Schoen A. id.m. 191.l./

Müller FlóriánKápolna. c/el.1936.40.sz.dolg.4-84.l.
Müvtört. és Kerrég. Int.

MDK

Weber József Lenárt, budai szobrász

Staudinger János, orgonyépitö

hat mutációs orgonája a kápolnában szobrokkal diszitett, a korus öblösen kiugró közepsö ivhajlásában helyezkedett el s melynek diszes plasztikai elgondolása szintén webertöl ered.

Fényképek, szóbeli leirás egykori alakját nem örökitette meg. Plasztikai diszei mükereskedöi forgalomba került, honnan néhány kisebb szobor/ dobverö, és zemelö puttók/ A Föv. Muzeumba jutott.

Müller Flórián Kápolna. c/el.1936.-40.sz.dolg.4-84.l.
Müvtört.és Kerrég.Int.

MDK

Wéber József

A "Művészet" Kner Izidor gyomai nyomdász megbizásából, báli meghivó tervére hirdetett pályázatot, amelyen a 250 koronás második dijat Wéber József terve nyerte.

Cikk: Hazai krónika.

Művészet, 1907. 194.lap

Z. Néber Judit

III. díjat kapott az alábbi pályázaton

N.N.: Estékelték Sopron kisak-nyugati városrészének rendezési terspályázatát

Magyar Nemzet 1969 XII. 30

M.D.K.

Weber József Lénárt,szobrász

1702-ben szül.Budán.Az ötvenes évek elején bukkant fel újra.Szt.Anna templom,Országúti,ma ferences templom,kapucinus templom,De hiteles müvei a Fő-utcai Florián kápolna oltárszobrai. 456.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.kot.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960

MDK

Weber József Lénárt szobrász /sz. 17o2 körül/

Páduai szent Antal, repr.

Nepomuki szent János, repr.

SchoenAnnatempl. 19o.1.

M.D.K.

Weber, Joseph Leonhard, szobrász

budai Anna-templom kapubejáratának egy figuráját (1765), körli: bemutatja továbbá a budai Florián templom egy kori főoltárát (1766.).

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

214.
+ 217.

~~old.~~

MDK

Weber József, festőm. graf.

Őszi est. Rézkarc. 38x27. J.l.j.
Ősi fészek. Rézkarc. 35x25. J.l.j.

Árv.Közl. 1930. 4.rk. 55.szám. 37.l.

Wéber József MDK

Eső után

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Wéber József MDK

Őszi este

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Wéber József épitész

A kassai dóm helyreállitási munka vezetése és felügyeletére nevezték ki.
Dragóner Béla:"A Kassai Egyházi Műemlékek Helyreállitási Munkálatairól"-ban irja.

Egyházművészeti Lap 1880. 104.l.

Weber József Lénárt

(1702—1773)

Ő is azok közé a mesterek közé tartozik, akikkel a kutatás még nem foglalkozott behatóbban, de aki már eddig feltárt működése alapján is a magyar barokk plasztika legkimagaslóbb egyéniségei közé sorolható, s aki méltán állítható Bebo, Hebenstreit és J. A. Krauss mellett, e kor nagy külföldi szobrászai mellé. Működését az eddigi kutatás csak hézagosan tárta fel. Tudjuk, hogy Budán született 1702 körül, de életének első felét távol töltötte szülővárosától. Budán csak 1753-tól kezdve mutatható ki, de polgárjogot csak 1757 július 21-én nyert, amidőn belekapcsolódik a budai Szt. Anna templom plasztikai munkálataiba. A következő megbizás a Szt. Flórián kápolnába szólítja, melynek belső plasztikai kiképzésében vesz részt. 1760-ban Bebo megbízásából a vizivárosi kapucinus templom új főoltárának szobrait faragja. 1772 őszén a budai városház lépcsőkorlátját készíti el s a tanácsterem részére két angyalt farag. Budán halt meg 71 éves korában, 1773 június 8-án.

Nyilvánvaló mindebből, hogy működéséről csak 55 éves korától kezdve vannak hiteles adataink, vagyis életének mindössze utolsó 16 esztendejét ismerjük s ezt se teljesen. Ezt megelőző pályafutásáról nem tudunk jóformán semmit. Bizonyosnak látszott, hogy ezt az időt a nagy vidéki centrumokban élte le, amelyek közül elsősorban azok jöhetnek tekintetbe, ahol ezekben az évtizedekben nagyarányú templomépítkezések folytak. E megérzésünket Kapossy János kutatásai is megerősítették. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Weber 1750-ben jött Nagyszombatból Budára, hol működésének egy fontos korszakát élhette le.

Kétségtelen, hogy midőn Budára érkezik, már országszerte elismert, neves mester volt, kinek a működése bizonyosan kiterjedt a Dunántul és a Felvidék nagyobb városaira is. Fennmaradt budai alkotásai közül főművének kell tartanunk a Szt. Flórián templom belső díszítését, hol szerepe, véleményünk szerint, nemcsak a szobrok leszállításában állott, de az ő szellemében fogant az a keret is, amelyben azok elhelyezést nyertek. A többi budai templomok belső kiképzésénél osztozkodnia kellett más budai szobrászokkal is s ez természetesen az összbenyomás egységének a rovására ment. Így a Szt. Anna templom Szt. Kereszt és Xav. Szt. Ferenc oltárainak plasztikáját Eberhardttal együtt

Ész a művészetben.
(Brest, 1941).

kivitelezte. De kétségtelennek tartjuk, hogy Eberhardt csak az oltárok architektonikus részleteit faragta, a szobrászati rész kivitelezése pedig teljesen Weberre hárult. A szobrok, sajnos, már nem tehetnek stíluskritikai vallomást, mivel kiselejtezte őket a tudatlan hozzánemértés, s helyükre izléstelen, silány gipszöntvények kerültek, melyek már hatalmas méretüknél fogva sem illenek az oltár adott keretei közé. De mindaz, amit az oltárok eredeti plasztikájából hírmondónak meghagytak, nevezetesen a volutákon térdelő kerubok, a párkányon ülő puttók s az azokat alátámasztó hermatörzsek, a megfeszített Krisztus nemesen szép aktja letagadhatatlanul Weber szellemiségét árasztják. Ami viszont ezen oltárok tervezőmesterét illeti, itt már nem mernénk határozottan rászavazni. Tekintve, hogy a belső dekoráció fővállalkozója Bebo volt, s figyelembevéve azokat a szoros stílusbeli kapcsolatokat, melyek ezt a két oltárt Bebo Károly egy másik vállalkozásához, a főutcai egykori ferencrendi templom páduai Szt. Antal oltárához fűzik, nyilvánvaló, hogy itt a tervezőmestert Beboban kell megjelölnünk. Nem tudta saját egyéniségét osztatlanul kifejezni a vizivárosi kapucinus templom főoltárán se. Nemcsak azért, mivel rajta a plasztikának csak jelentéktelen szerep jutott s ezt a szegényes, dekorativ kelléket is szinte magábaszívja az architektonikus keret, de maga az egész oltárépítmény is egy, a rend által előírt mintának a variánsát adja.[1])

Az ő alkotásának tartjuk a Szent Flórián templom tituláris szentjének az oromfalat díszítő kőszobrát, melyet idáig a kutatás Eberhardt nevével kapcsolt, bár annak stílusától egész világok választják el. Weber szereplését kell sejtenünk az országúti egykori ágostonrendi templom homlokzati plasztikájánál is, melyek stílusbelileg szorosan egyeznek a budai régi Szt. János kórház kápolnájának oltárszobraival, melyek viszont stílusban testvéri rokonságot árulnak el a budai Szt. Anna templom főbejáratának plasztikai díszével. E stiláris kapcsolatok révén az alkotó személye nem lehet kétséges. Igen valószínű, hogy az Ágostonrendi templom oltárszobrait is ő készítette. A restaurálások során ezeket, sajnos, eltávolították a helyükről, de bizonyos, hogy az a két faszobor, mely ma a rendház lépcsőházában áll, valószínűleg Gelazius pápát és Szt. Andrást ábrázolja, az egykori oltárok plasztikai együtteséből való s annyira Weber stilusába kapcsolódnak, hogy ezeket az alkotásokat az ő övrjébe kell beillesztenünk.

Tovább keresve nyomait Budán, utalnunk kell arra az analógiára, mely a budai Szt. Anna templom Szent Kereszt

[1]) Schoen A.: A budai Szt. Anna templom. Bp. 1930., 185. l.

oltárának oromvolutáján térdelő angyal s a homlokzat timpanonját koronázó kerubok között van.[2]) Tekintve azt a szoros kapcsolatot, melyek a Szt. Anna templom mellékoltárainak angyalait Weber egyik hiteles művéhez, a budai kapucinus templom főoltárainak lebegő angyalalakjaihoz fűzik, kétségtelennek látszik, hogy a Szt. Anna templom homlokzati timpanonját díszítő angyalokat is Weber alkotásainak kell tartanunk. Ennek ellent látszik mondani Schoen Arnold attribuciója, ki hiteles adatokkal Eberhardt szerzősége mellett foglalt állást.[3]) Viszont azonban tudjuk, hogy a templom oromzatát 1770. augusztus 2-án villámcsapás érte, úgyhogy a szobrok súlyosan megrongálódtak, sőt az egyik le is zuhant.[4]) A sérült szobrokat tehát ki kellett cserélni. Eberhardt ezekben a munkálatokban nem vehetett részt, mivel 1768. augusztus 7-én meghalt.[5]) Tehát Schoen Arnold Eberhardt attribuciója tarthatatlan.

Midőn Weber megtelepszik Budán, valószínűnek látszik, hogy régi megbízóival is fenntartotta kapcsolatait és sokat dolgozott vidékre is. Meggyőződésünk, hogy az ő tervei alapján készült az 1762-ben épült győri orsolyita templom főoltára, melynek egész felépítése, hasonló vonalmenetben elhelyezett négy szobra, az oltár oromvolutáin térdelő két angyal, melyek stílusban a budai kapucinus templom főoltárának angyalaira emlékeztetnek, teljesen megismétlik a budai Szt. Flórián templom főoltárának formai alapötletét. Tekintve azt, hogy egyidőben készülő alkotásokról van szó, Weber hatása ki van zárva, s így ezt a művet, melynek mesterét a kutatás idáig nem tudta megnevezni, Weber nevével kell kapcsolatba hoznunk. Győri szereplését megerősíti az az analógia is, amelyre már Schoen Arnold utalt, felismerve azokat a stíluskapcsolatokat, melyek a Szent Flórián kápolna főoltárának Szent Péter szobrát úgy felfogásban, mint beállításban Rössler János József bécsi szobrásznak a győri Szent Ignác templom főoltárán álló Szt. Pál szobrához fűzik, megjegyezvén, hogy „ez a hasonlóság talán a véletlen találkozásnál mélyebben fekvő mozzanatot rejt magában."[6]) Ez mindenesetre arra vall, hogy nemcsak dolgozott Győrben, hanem annak műalkotásai élményszerű erővel szivódtak fel a lelkébe s művészi sorsalakulása folyamán ezeknek visszhangjai félreismerhetetlenül jelentkeznek.

---

[2]) U. a.: id. m. 92. l.
[3]) U. a : id. m. 207. l.
[4]) U. a.: id m. 45. l.
[5]) U. a.: id. m. Mesterek adattára.
[6]) U. a.: id. m. 192. l.

Egyéb Weber-művek a további kutatás számára lappanganak.

A Mária Terézia-kor budai szobrászatát a Bebo-iskola működése határozza meg, amely valósággal irányítója volt e korszak művészi életének. Bebo hatása alá kerül minden szobrász, tehát Weber se kerülhette volna el sorsát, ha itt nevelkedik fel. Biztosan elragadta volna őt is Bebo művészetének színpadias, mesterkélt beállítású hamis barokkja, hol a szenvedély nem a lélekből tör elő, csak üres hadonászás minden gesztus, melyet nem az érzés szélvihara mozgat. Ezzel az üres, külsőségekre törekvő plasztikával szemben minő más világ Weber művészete! A jóság, a szeretet, a gyöngéd áhítat világa ez. Nem az ágáló taglejtések mestere ő. Szertelen mozdulatai alig vannak alakjainak, s ha elő is fordul, nem érzünk benne semmi színpadiasságot, mert a kezet mindig a lélek kitörő szenvedélye emeli magasba s a kitárult kezek vonalmelódiái ugyanazt a dallamot pengetik, mint a lélek. Alakjait szárnyaló, zenei jellegű vonalkontúrokban jeleníti meg. De ez a kifejezésbeli érzelemskála minden bántó, erőltetett hatástól mentes. Mindez elárulja, hogy egy olyan művész alkotásaival van dolgunk, ki vésőjével az emberi lélek legnagyobb rejtelmeit is meg tudja szólaltatni s kinyilatkoztatásszerű erővel ismeretlen világok prófétája lesz.

Kétségtelen, hogy Weber szeme az olasz vonalkultúra formaszépségein nevelődött, ihletőjét főleg Berniniben kell látnunk, kinek szellemisége keveredve a délbajor rokokó stílushatásával, minden alkotásán fellelhető. Hajlandók volnánk ezért életének ismeretlen első szakaszába egy olasz tanulmányutat beilleszteni. Mindenesetre olyan egyéniség ő, akit egyetlen itt dolgozó mesterrel sem lehet összetéveszteni. Ennek főoka abban keresendő, hogy nem itt tanult, művészete egész más értéktényezők serkentő hatásán nevelődött, hiszen csak élete végén, mint kiforrott művészegyéniség kapcsolódik bele Buda művészeti életébe. Így hatásokat csak adhatott, de nem vehetett át. A kutatás személyét illetőleg még csak az adatgyűjtésnél tart. A végleges szintézis ideje még messze. De annyi már most is bizonyos, hogy szereplésével a budai barokk plasztika magaslati pontjára jutott.

Müller Béla

Hiszünk a magyar művészet örök szépségében

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
36.l.

Péczely

W e b e r J ó z s e f :

Záródisz

Tollrajz

M Ú V É S Z E T
IV.évf. 1905.
190.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc.

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
159.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc.

Tusrajz.

M Ű V É S Z É T
VIII.évf.1909.
302.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc/Tájkép/

Tollrajz

MÜVESZET Péczely
IX.évf.1910.
327.1.

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
201.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc.

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
IV.évf.1905.
324.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f:

Fejléc

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
175.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc

Tusrajz.

M Ű V É S Z E T
IV.évf.1905.
315.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc.

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
164.l.

Péczely

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
V.évf. 1906.
291.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc/Erdő/

Tollrajz

M Ű V É S Z E T
VI.évf. 1907.
62.l.

Péczely
Béla

W e b e r J ó z s e f

Fejléc.

Tollrajz

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
159.l.

Péczely

W e b e r J ó z s e f :

Fejléc

Tusrajz

Weber Jónef grafikus.

Művészet.

VI. évf., 1907.

194.

WEBER József Lénárt szobrász

a budai ferences templom, mellékoltár szobrait Jézutette, építész a templom tervező Nepauer Máté.

ld. részletesen Farbaky, Művtört. Ét. 1990 178. skk. + ill

harang újraöntését 1865-ben és a szuhanutai harangot 1868-ban. Az Eger (újság) 1868-ban, mint klagenfurti származású mesterről emlékezik meg halála alkalmából, amely Pesten következett be. Az egri harangöntő dinasztiák utolsó tagját Egerben a Rókus temetőben hantolták el. (Eger — újság — 1868. év. 59. old.)

)RENTS Márk özvegye egri harangöntő 1875-ben önti a nyírábrányi r. k. templom 212 fontos harangját.

)RINKA András egri kőműves. Már 1795-ben emíti a városi adóösszeírás, majd 1800—45-ig állanlóan szerepel az adózók lajstromában.

)RINKA János kőműves. Egerben 1845-ben szerepel a városi adólajstromban.

)RINSZKI (KORSCINKI) Simon (Simeon) gyöngyösi képfaragó, szobrász. Haller Sámuel pipatóiumát faragja 18 lyukra 1777-ben Gyöngyösön OL Orczy L oec. fasc. 9. no. 16.), majd ugyanott 820-ban a megyei katonai magazinra — amelyet → Rabl Károly épít — címert farag. (EÁL mmi 1. sz.)

)RLATH Mihály → Nagy János eperjesi asztalosmesterrel az egri várban „az új bolt"-ban dolgozik 551-ben. (Détshy, Munkások I. 198. old.)

RNPACH János Mihály asztalos. Egerben 1738—0 közötti adóösszeírásokban találkozunk vele. Iint asztalost és kocsmárost említik az iratok.

RPONAI György egri ács. 1775—95 évi adókönyekben írják össze, majd az 1800. évi adókönyv zintén említi.

RSÓS János gyöngyösi fazekas. A város contribuns lakosságának összeírásánál említik Gyöngyösön 720-ban, 4 kapás szőlővel. (OL Arch. Regnic. onscr. 1720 : lad. BB. no. 5. fr. 17. p. 124.)

RTNER Márton gyöngyösi ácsmester. 1784-ben a yöngyösi városházán dolgozik és itt említik nevét. EÁL gyöngyösi tjgyzk. 7. k. 873. l.)

vc- D-K

WEBER J. L.
József Lenárt szobrán

A hárfázó Dávid király szobra a
Fő utcai Florián-kátolnából
Florián-szobor (1761.)
repr.

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 147, 148.l.

U.D.U

WEBER József Lénárd szobrász

Buda Ferencesek (egykor Ágoston rendi) templom (márkirok u. 23.)

Szent Kereszt melléköltár: a festmény-beli Kálvária jelenetet kiegészítő mária és János tanítvány szobrpár

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 236. l.

M. D. K.

WEBER József Lénárt szobrász

Fő u. 90. Szt. Flórián-kátolna

főhomlokzat közepén: Szt. Flórián szobor (1760)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 200. l.

M. D. K.

WEBER J. Lénárt

Két szobor a Fő utcai ht.
Ferrián-kápolnából (1766.)
repr.

Budapest müemlékei I., Bp. 1962. 395. l.

le. D. K.

WEBER József szobrai

Szt. Flórián-kápolna (Fő u. 90.)

kórus és orgona szobrai (1761)

mellékoltárok szobrai (1762)

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 200. l.

Budapest műemlékei II. Bp. 1962.

M.-D.-K.

WEBER J. Lenart szobrász

balászinűleg az ő műve a budai ferencesek (Martinok u. 23.) Temploma főhomlokzatának szobrászati dísze.

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 234.e

M. D. K.

WEBER József Lénárd szobrász

Buda ferencesek (egykori Agoston-rendi (Márterek u. 23)
templom, a hajó mellékoltárainak
szobrászati díszítése

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 236. C

M. D. K

WEBER J. Lenárd szobrász

Buda-

Békásmegyer r. k. plébánia
templom, főoltár két oldalán
álló Szt. Péter és Pál szobor
az 1822 évi kónoni
vizsgálat jegyzőkönyvében szerpel-
nek először
repr.

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 324. l. 326, 327. l

M. D. U

WEBER József Lenárd szobrán

Szt. Flórián – kápolna (Fő u. 90.)

az eredeti oltár szobordiszei

Az oltárkép 2 oldalán levő konzolokon: Szt. Péter és Szt. András

az evangéliumi oldalon Szt. Jóbbi

a leckeoldalon Szt. Donát szobra

ült, az oromzat volutain II. terdelő

kerub

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 203. l.

WX Wéber J. Lénárt MD[A]

Batthyány téri Szt Anna templom elpusztult főkapujának szobrai. 1765.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
12.1.

Weber József

Szt. Flórián kápolna / Fő utca 90/.

Jabbra -balra a kaputól Szt Balázs /Eberhardt Antal/ és Szt. Miklós szobra /Weber József/.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

69.1.

Weber József

Készítette a II. Fő u. 90 p. a. Flórián kápolna Szent Miklós szobrát.

Benza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 1335 V

3357

Weber József Lénárt

2

A vízivárosi Szt. Flórián tpl. orgonájának szoboralakjai – a hárfázó Dávid és a zenélő angyalok – valamint a Szt. Anna tpl. főtejáratára 1765-ben Zérzitett Hit, Remény, Szeretet szobrai jelentősebbek.

Budapest története III. Akad.kiadó Bp.1975 240.old.

Weber Józef Leonard

1702 - 1773

nobrázt

Lásd

Öp a minoritáben

[Sp 1941. 19 - 22. l.

Weber Leonhard

Hobrait

Wöd

Kap Ung Jahrb

50 l.

~~Batthyány Lajos gróf Lejrata~~

~~VI. 148.~~

Folyó sz.	Tárgy	Folyó mtr.

Méretek		Egyes ár		Egyes össz.		Munkák össz.	
Négysz. mtr.	Köb mtr.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
				6663	50		
				60	—		
				240	—		
				125	—		
				171	60		
				8	—		
				200	—		
				100	—		
				60	—		
				430	—		
				1600	—		
				600	—		
				100	—		
				10138	10		

K. sz. 149 B. Rigler r.-t. Budapest.

Weber József Lénárd

Budai szobrász

XVIII. sz

l.

Kampis Antal

Magyar faszobrok.

Bp. 1939. 23. l.

Officina.

rmekvédő Szervezet

ajos-u.1.sz.

Bizottsága tekintetes

é g é n e k ,

Bu d a p e s t .

Elnökség !

ztelettelje s kérelemmel fordulunk
ztény Szocialis Gyermekvédő Szervezet
val Visegrádra vezetett gyermekcso-
ésének díját elengedni méltoztassék.
tisztelettel közöljük, hogy a gyerme-
lkülöző gyermekei, kiket azért gyüj-
armunkáját társadalmi foglalkoztatás-

Weber Josef

épitési

Kassa

Schesegyhár

1

Lykakőrös

74. 1

Weber József

festő

1900-1903

Elmisk 1930

90.-

A m.kir. vall.és közokt. mi
alatt a keb. számv. VII.és
letének másolata.

1930/31. évi kezelés. "Müvé
Orsz. Bizottsága. 8 rovat.

Utasitom a sz
kek /:az Immaculata-szobor,
vária:/ helyreállitási munká
J á n o s müépitész kezéhez
szám:/ elszámolás kötelezett
/:3.900:/ P-t a 127.690 szám

Weber József
épitesz
Kassa

l.

Egyházm. Lap

1885. 282, 283. l.

va vagyok, –

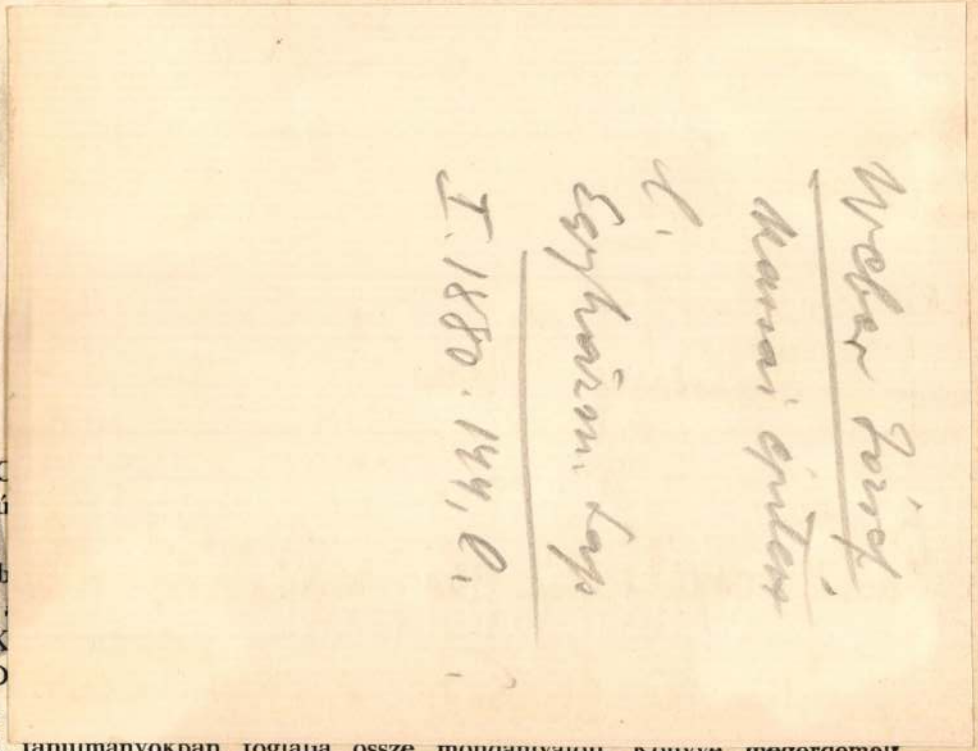

C
nántú
föld,
darab
van,
K
»A D
részt.
szerű tanulmányokban foglalja össze mondanivalóit. Könyve megérdemelt

szeretetet tudok átplántálni a lelkekbe, ha megismertetem azok történeteivel, azért ebből a szempontból is foglalkoztam a dunántúli városokkal, lakott és romvárakkal, melyekhez azonkívül, hogy külön-külön is érdekes, megörökítésre méltó eseménysorok fűződnek, történeteik mint apró mozaikdarabok szervesen illeszkednek nemzetünk történetébe.

E könyv lapjait forgató, természetesen sok ismert adattal fog találkozni, de igen sok olyannal is, melyek előtte ismeretlenül lappangtak családi és közlevéltárak szúrágta kötegeiben, múzeumok polcain, porlódó lapidáriumaiban, főúri kastélyok vitrinjeiben, köz- és magán képtáraiban. Ezekből igyekeztem kiválogatni a célomnak megfelelőeket, hogy kiemeljem azokat a feledettségből, ismeretlenségből és vissza-, illetőleg behelyezzem az emberek tudatába.

Adatgyüjtéseimben közhatóságok és magánosok-, főurak és közrendüek-, nagyok és kicsinyek részéről mindenütt a legnagyobb előzékenységgel, megértéssel találkoztam. Hathatós támogatásuk nélkül, meddővé vált volna minden igyekezetem. E sorokkal kapcsolatban szerettem volna külön-külön mindegyiküknek hálás köszönetet mondani, de a névsor túlhosszú lett volna, azért engedtessék meg, hogy e helyen egyetemlegesen mondjak köszönetet azért a nemes ügybuzgalomért, tárgy iránti érdeklődésért, sok-sok rendelkezésemre bocsájtott értékes adatért, irányító közremunkálásért, melyekkel segítségemre voltak.

Weber József
ajutén Kassa

l

Egyházm. Lap
I. 1880. 104. l.

O R S Z Á G O S K Ö N Y V
H U N G A R I A N L I B R
Budapest, IV. Fere

05271

14.sz. körlevél

Az American Librar
elsorolt 145 vezető amerikai tudomá
folyóiratot adományozott Magyarország
letezett folyóiratok az első csoport
mind teljes háborus sorozatok, vanna
American Library Association-nak már
könyvtárak nagymérvü amerikai folyói
orgánumnak nagy jelentősége van a ma
könyvtári szövetség vezetősége kilát
ban érdekelt összes szövetséges állam
raktárkészletből még egy harmadik so
hónapokban. A mellékelt jegyzéken fe
mint az első ajándékanyag, számonkin
rét postán fognak érkezni, ami az a

Z. Weber Judit, [épílén!]

II. díjas

(Kispest tervért)

↓

(– ts –): Épül a dél-pesti városrész központ 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. febr. 26.

Weber Kálmán

butorterverő

1900

Éimisk. 1930

90.-

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
3591 /19 30 szám
Érk.: 1930 évi VIII hó 8 n.

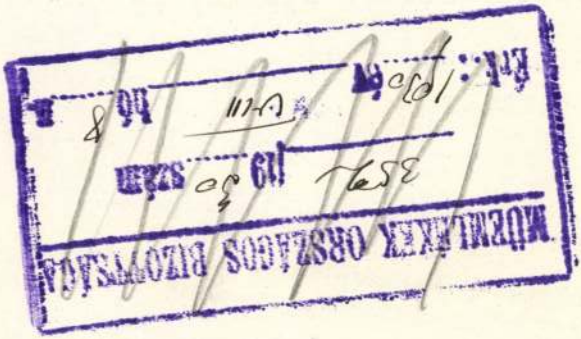

M. KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

340 - 11
--------- szám.
37 - 1930.

Azzal küldöm
és érkezés menetrendszeri i
fel.

Budapest, 193

A kiadvány hiteléül:

Weber Károly épitész

A milleniumi kiállitás területének rendezésére kiirt pályázatra beérkezett művét dicséretben részesitették.

Vas,Ujs. 1893 392 l.

MDK

Wéber Károly festőmüv. Pécs

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs, 1936, jun. 13 l.

oronnyal, háromboltszakaszos hajóval.

WEEBER Klára
Regionális Kisplasztikai Tárlat
Zalaegerszeg, 1994

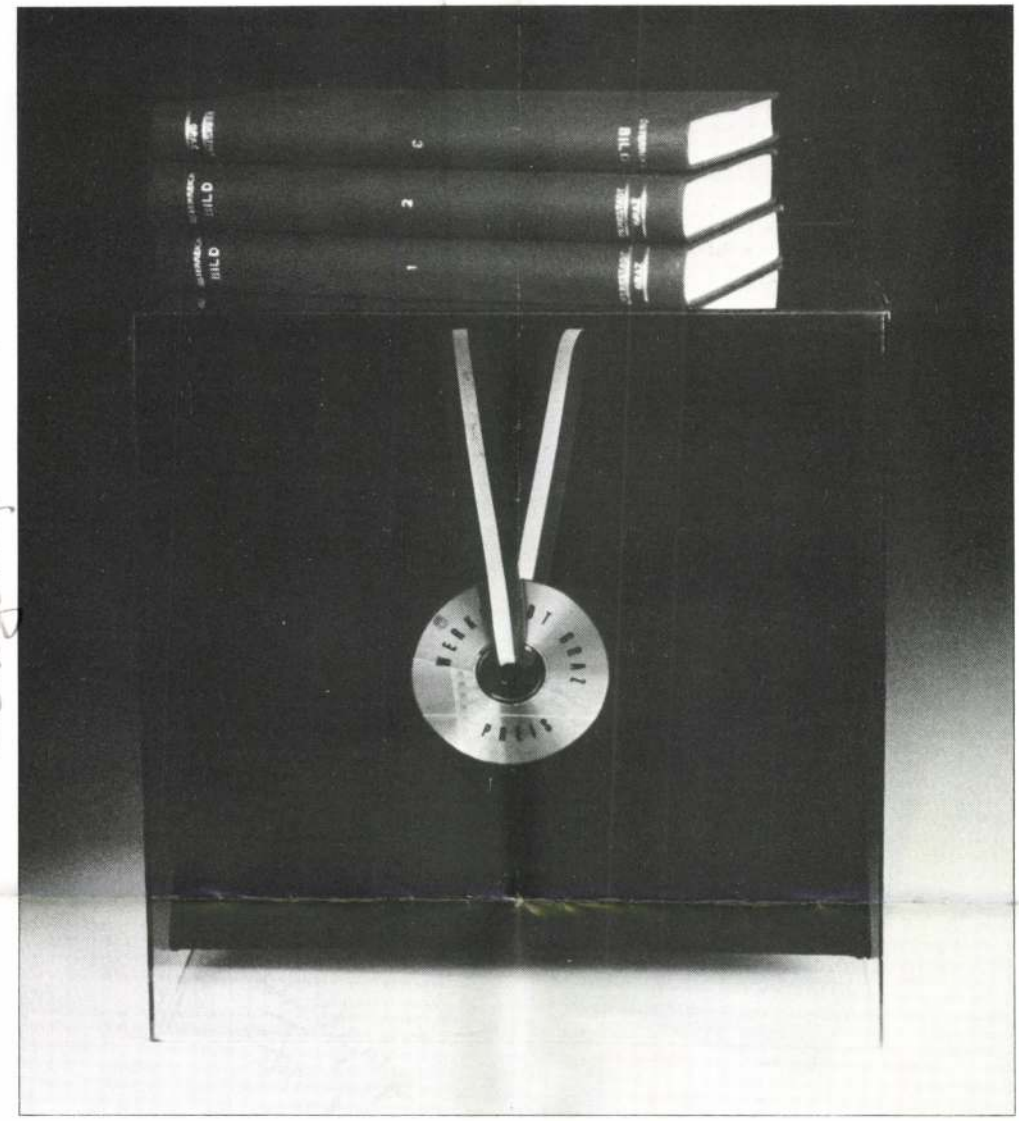

WEEBER KLÁRA

szobrászművész

Kaposvár
Géza u. 67.

1938-ban született Budapesten. A Magyar Iparművészeti Főiskolán szerzett diplomát 1961-ben. Mestere Borsos Miklós volt.
Érmekkel, grafikával, kisplasztikával, fa- és kőszobrok készítésével, köztéri szobrászattal foglalkozik. Hazai és külföldi kiállításokon rendszeresen szerepel. Részt vett a FIDEU nemzetközi éremkiállításán. Köztéri szobrai Barcson, Egerben, Balatonfüreden, Kaposváron, Budapesten kerültek felállításra.
Önálló kiállítása: Kaposvár, 1975, Budapest, Ferencvárosi Pincetárlat, 1977, Balatonboglár, Vörös Kápolna, 1980, Groznjan, 1980, Fonyód, 1988, Nagyatád, 1988.
1988-ban díjat nyert a II. Országos Faszobrászati Kiállításon. Elnyerte Somogy Megye Művészeti Díját.

Sie ist 1938 in Budapest geboren. 1961 erwarb sie ihr Diplom an der ungarischen Hochschule für Kunstgewerbe. Ihr Meister war Miklós Borsos.
Sie beschäftigt sich mit Münzen, Graphiken, Kleinplastiken, mit der Schaffung von Holz- und Steinskulpturen, mit Bildhauerei für öffentliche Plätze. Sie nimmt regelmässig an in- und ausländischen Ausstellungen teil. Sie nahm teil an der internationalen Münzenausstellung FIDEU. Ihre Statuen für öffentliche Plätze wurden in Barcs, Eger, Balatonfüred, Kaposvár, Budapest aufgestellt.
Selbstständige Ausstellungen: 1975 in Kaposvár, 1977 in Budapest die Ferencvároser Kellerausstellung, 1980 in Balatonboglár „Rote Kapelle", 1980 in Groznja, 1988 in Fonyód, 1988 in Nagyatád.
1988 gewann sie bei der zweiten Landesausstellung für Holzskulpturen einen Preis. Sie Gewann den Künstlerpreis des Komitates Somogy.

Born in Budapest, 1938. Graduated from College of Industrial Arts in 1961. Her master was Miklós Borsos.
Specialized in medals, graphics, statuettes, wood and stone sculpture, public place sculpture. Regular participant in Hungarian and foreign exhibitions. Participated in the medal exhibition of FIDEU. Her public place sculptures can be found in Barcs, Eger, Balatonfüred, Kaposvár, Budapest.
One-man exhibitions: Kaposvár, 1975, Budapest 'Ferencváros Cellar Exhibition', 1977, Balatonboglár, 'Red Chapel', 1980, Groznjan, 1980, Fonyód, 1988, Nagyatád, 1988.
Prize winner at the National Wood Sculpture Exhibition II, 1988. Was awarded the Prize of Art of Somogy County.

MDK.

Weeber Klára

Kiállitási hiradás

Somogymegyei Néplap 1966 máj.11.

WÉBER KÁROLY
185. Pécs város látképe, olajf.

Elsőren
női divatáru
Női kabátok, női ruhák, mindig a legujabb fazonokban vásárolhatók:
BERGER MIKSA
Pécs, Király-utca 1.

Bőröndök és bőrdiszműáruk
a legnagyobb választékban és legolcsóbban
kaphatók:
HA[illegible]RG ZOLTÁN
bő[illegible]snél Pécs,
Kirá[illegible]ca 2.
Városház-épület. Telefon 27-27.

mgt.

Pécsi Kiáll. 1933.
Nyári

Weber Károly

A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága

Pécsett, a Vigadó nagytermében 1933 június hó 3—11. között rendezett (tizenharmadik)

Reprezentatív kiállításának

TÁRGYMUTATÓJA

Wéber Károly

festő

Pécsi Képzőm Társ

1933 nyár

Pécs város látképe,

olajf.

Wéber Károly

Jestő

lakik: Pécs, Magyari
u. 16.

Pécsi KMT művész-
tagja. 1933

Weber Károly

városi tisztviselő Pecsett
u. o. szuletett 1876. v.
77. ben – kamos archeji
tőle a pécsi városházán

Szőnyi Ottó dr. Közlése
1934. okt. 9.

Wéber Károly

A pécsi városi tanácsteremben a pécsi polgármesterek nem teljes arcképsorozata Wéber Károly olajfestésű reprodukcióiban.

Szö Pécs 34. l.

Weber Károly

mühestess.

l.

Közlezr. kiáll

240 f.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Weber Karoly

Mükertes

Közlezrkiáll

1500.1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Weber Károly

bpesti mükerlés

l.

Kel 1885

II k. 1. f. 105 l.
108 l.

Weber Károly

mintárás

1883.

Éimisk 1930

90 l.

MAB. Kiadványok

19 32

zágos Bizottsága.

	száma:	A/28	19
advány	kelte:	III. 14	19 32
	beérkezése:	IV. 5	19 32

kletek száma:

tal elintézett szám:

t száma: 61/1932

t száma:

lta: Kandeskyné.

19 32 | IV/9 D/[illegible]

Weber Klára

Részlet a kiállításon

A Somogyi megyei képzőművészek
XXI. tárlata, Somogyi Néplap
Kaposvár 1970. máj. 12.

Weber Klára

Reprodukció

ünnepek Somogyban

Somogyi Néplap Kaposvár 1970.
jún. 7.

Weeber Klára

Ésmékkel szerepel az alábbi
tárlaton

Tüskés Tibor: Kaposvári tárlat

Művészet 1969 XII. 47 dd.

Weeber Klára

Mive szerepel a „Somogy megye nagyjai" c. kézkarsosorathon

N.N: Somogy megye nagyjai

Somogy megyei Néplap 1969 IV.13

Weeber Klára

1. Kúklopsz, 1969. bronzfl. 12×11 cm
2. Király I. 1969. —"— 15,5×9,5 cm
3. —"— II. —"— —"— ∅ 8,5 cm

II. Országos Kisplasztikai Bienniálé
Pécs, 1969.

Wéber Klára

A kaposvári munkásparkba

szobra kerül

MTI: Új képzőművészeti alkotások
a Balaton partján

Hajdú Bihari Napló 1970 I. 16

Néber Klára

Vazary szobra a kaposvári szinházparkba kerül

N.N.: Uj képrőmüvészeti alkotásokkal gazdagodik 1970-ben Somogy

Somogyi Néplap 1970 I.1

Weeber Klára
nobrán

Érmével merepel

Tüskés Tibor: Kaposvári tárlat
Művészet, 1969. december – 47 lap

MDK

Wéber Klára

szobcr:

Leányportré, márv.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

Weber Klára

Kaposváron él

Szerepel az alábbi táslaton Pécsett

N.N.: Szár Szálvitó a II. orszagos
Szoplasztikai biennálén

Dunántúli Napló 1969 VII. 6

WEBER Klára (ötvös)

Felismerhető volt a művészek, művek egy csoportja, amelyik megprobálkozik formai modosításokkal, netán ujitásokkal, de nem mond le a közlő funkcióról, nem adja fel az érem tradicióit. Csupán néhány példára marad terünk. Hadik Magda, Huber András, Kalmár János, Écsai Károly, Weber Károly sorolható egyértelműen ide."

SALAMON Nándor: Mérlegen az V. Országos Érembiennálé. = Uj Forrás, 1986/1. 56.p.

Sz. Weeber Klára Szobrász

Szöveg műzet nem emlit.

Csányi László:
Szekszárdi tudósítás

Ennán Túli Napló 1964. dec. 13.

Weiber Klára

Szerepelt a dél-dunántúli képzőművészek
nemzeti kiállításán.

Somogy megyei Néplap 1964. dec. 4.

Weeber Klára MDK

Álló figura, gipsz

Ülő figura, gipsz

Portré, kő

Rippl-Rónai Mus. XVIII.Somogy m. Képzőm. Kiáll.

WEEBER Klára, festő

kiállítás

eml. „Somogyi képzőművészek tárlata".

Schladming. 1989. július. eml. = Somogyi

Honismereti Híradó 20. 1989., 2., 63.

XXn. 45n. / Mustarek

sű, téglány alakú mélyített mező. Efelett
kísért mozaikkal kirakott fríz -
lkednek a háromkaréjos lezárású,
trikus díszítésű mozaikkal borított
n, négy a bejárat felett. Ez utóbbinak
a alatt helyet kapó négy,
rakottával és mozaikkal díszített,
agolt. Az előtér mögött a
szerveződő helyiségei találhatók. Ezen
eti megoldás, a passage, mely gazdag
ak hazai építészetében egyedülállónak
három, részint csempével borított

MDK

Weber Klára

Portré, vör.márv.

Żoli, gp.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz.
1963. jun.

Sz . Weber Klára

K.D.K.

Műve a kiállításon nem szerepelt

Láncz Sándor: A Dél-dunántuli képzőművészek kiállításáról
Somogy megyei Néplap 1965. febr. 28.

Andor A győri szent Ignác-templom és mennyezetképei című 1923-ban megjelent művében. — 6. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Pénztárszámadások 17. doboz. Valószínűleg annak a két angyalnak a javítását végezte, amelyekről a következőképen emlékezik Vályi A. Magyar Ország leírása című 1796-ban megjelent műve 331. oldalán: »Belől az iró házban szemléltetik Károly tsászárnak lovon ülő képezete a Városnak tzímereivel, és két Angyalnak képeivel, mellyek balról e szavakat lehellik: Senatui Concordiam. Jobra pedig e szavakat: Perennabit Sanatorum Concordia.« — 7. Vizivárosi szent Anna-plébánia matrikulái. — 8., 9. Budai városi tanácsi jegyzőkönyv. 1777. júl. 28. és 1784. júl. 22.

Weibl Tamás szobrász; született 1702 körül a tiroli Griesben (Gries aus Tyrol). 1730 május 29-én kötött házasságot özvegy Buchan Borbálával Budán a Vízivárosban. Buchanin (Buchanné) Borbála valószínűleg a trutini származású *Bugon (Buchan, Puchon) Ágoston* szobrász neje, illetőleg özvegye volt, aki 1725 augusztusában lett budai polgárrá. 1731 április 19-én született fia, Antal — keresztszülei Hörger Antal szobrász és neje — s kétéves korában meghalt 1733 április 2-án. Erzsébet nevű leánykája tizenegy hónapos korában halt meg 1734 május 14-én. Mária Anna nevű leánya született 1736 április 15-én, keresztszülei szintén Hörger Antal és neje voltak. 1741 augusztus 12-én lett budai polgárrá (1). Negyvenhét éves nejét, Borbálát, 1743 május 12-én temette el, aki tüdőbajban halt meg. Őt magát negyvenöt éves korában szélhűdés ölte meg és 1747 szeptember 29-én temették el (2).

Működéséről az alábbiakat tudjuk. 1737 január 14-én Schultz asztalossal együtt készített ismeretlen tárgyú modellért 20 forintot kér a budai városi tanácstól; a tanács 6 dukáttal teljesen kiegyenlítettnek látja úgy a szobrászi, mint az asztalosmunkát (3). Az akkor épülő tabáni szent Katalin-templom számára a következő munkákat készítette: 1740 január 9-én 5 forintért zászlórudakra fejeket; 1740 március 24-én a szószék szobrászi munkálataiért 115 forintot kapott; ugyancsak 1740-ben a Szentháromság-mellékoltár szobrászi kiképzéséért, hat gyertyatartóért és hat angyalért 240 forintot és egy másik mellékoltárért (vor dass armen-Seelen Altar zumachen sambt dessen zugehör) 130 forint 48 krajcárt vett fel; a főoltár szobrászi munkájáért pedig 1743 július 7-én 200 forintot és 1744 november 18-án teljes kiegyenlítésül 159 forintot kapott s végül 1745 április 8-án két gyóntatószékért 505 forintot vett fel Enders János asztalosmesterrel együtt. Enders készítette különben a szószék, a Szentháromság-mellékoltár és a főoltár asztalosmunkáit is, amelyekről külön kifizetések szólnak (4).

A tabáni Katalin-templom teljes belső berendezésével együtt 1810-ben tűzvész martalékául esvén, így *Schervitz Mátyás* festő, *Stettner Sebestyén* festő és Weibl Tamás szobrász benneégett műveiről csak közvetett úton nyujt némi képet az 1756 március 25-én megtartott kánoni vizsgálat jegyzőkönyve (5), amelynek ezekről szóló leírása kivonatban a következő:

»Ara prima major ... Catharinae V. M. effigies in medio depicta habetur, a dextris ejus Statua S. Andreae Apostoli, Laurentii, et Ladislai, a sinistris Petri, Stephani Prothomartyris et Stephani Regis ex parte Evangelii a supra S. Clara et duo Angeli, ex parte Epistolae S. Elisabetha et duo Angeli sculpti, in medio vero Imago Dei Patris depicta visitur. Tabernaculum unacum praedictis statuis pretiose Coloratum et inauratum repraе-

sentatur, in Circumferentia Tabernaculi 4. itidem Angeli adornantes referuntur, penes quos 6. lignea candelabra inaurata, et duo ex aurichalco, ex parte Evangelii habetur unus Angelus manibus servans candelabrum cum lucerna, similiter ex parte Epistolae infra cancellos ex eadem parte Epistolae est sub Lista aurata Imago S. Floriani, Urbani, et B. Virginis, et statua Beatae itidem Virginis in minori quantitate nigra Brunensis, intra Cancellos non minus ex parte Evangelii est Imago S. Vendelini, penes quam graditur ad Chathedram quatuor Evangelistis ab infra, a supra S. Francisco Stigmatisato, et septem figuris Angelorum condecoratam, coloratam, et inauratam.

In secunda Ara ex parte Evangelii visitur Imago S. Trinitatis in tela picta, cujus honori est dedicata, ex parte Evangelii et Epistolae a supra et infra 6. figuris Sanctorum et totidem Angelorum non dum coloratorum condecorata exhibetur, Statuis ab infra, in medio Statua B. Virginis Jesulum ulnis portantis modo ceruleis vestita duobus candelabris ligneis provisa.

In tertia Ara ex parte Epistolae est Imago Immac. Concept. B. Mariae V. cujus honori est dedicata, habens ex parte Evangelii Statuas duas et 4. Angelos et ex parte Epistolae totidem figuras ligneas Sanctorum cum Angelis, in medio continens Bullam Pontificis Romani Benedicti XIV. . . .

Infra hanc est Imago in Columna S. Antonii Abbatis, ab infra B. Matris Jesulum ulnis gestantis . . .

Ara quarta S. Antonii Paduani habens a dextris duas statuas Sanctorum et duas Angelorum a sinistris similiter 2 Sanctorum et 2 Angelorum statuas . . .

Altare quintum S. Annae cum prole B. Virginis duabus coronis . . . habent a supra et infra ex utraque parte per duas figuras Sanctorum in supremitate Imaginem Crucifixi, ante tabernaculum Imago S. Rosaliae.

Sexta Ara ex parte Evangelii, in qua Sepulchrum Domini adaptatur, habet in medio Crucifixum, cujus honori est dedicata, ab infra dolorosam Matrem et circum quatuor figuras Angelorum Candelabrorum loco 4. Angelos candelas gestientes a sinistris statuae Joannis, a dextris plorantis Matris Sanctissimae vicinantur, in medio lignea minor figura Crucifixi. E regione hujus intra murum excavatum figura Ecce homo.«

E szűkszavú leírásból is szembeszökő a főoltár, a szószék és a Szentháromság-mellékoltár gazdag szobordísze, amely még 1756-ban teljes épségben mutatta Weibl szobrászi készségét.

A vízivárosi szent Anna-templomnál 1745 augusztus 20-án 8 forintot vesz fel Weibl meg nem nevezett munkáért; 1746 július 22-én 70 forintot és szeptember 13-án pedig 84 forintot vesz fel bizonyosan a szentély két oratóriuma (40. kép) erkélyeinek két kőből faragott mellvédjéért (6). 1746 július 8-án azonban 13 forintot kapott a budavári Szentháromság-szoboremléken eszközölt lábak, ujjak, szárnyak javításáért és pótlásáért a budai városi tanácstól (7).

A nagy tekintélynek örvendő Hörger Antal szobrász barátsága és a fentvázolt munkák elismert tehetségű szobrászra vallanak, aki talán rokonságban állott az osztrák művészettörténetből ismert *Waibl Ignác* szobrász, *Waibl Ferenc* és *Waibl János György* festők családjával (8). Vezetékneve különben Weibl, Weibel, Waibl és Waibel változatokban, de mindig Tamás keresztnévvel fordul elő.

Jegyzetek: 1. Budai tanácsi jegyzőkönyv, 1741. Ebből egyúttal a születési helye is megállapítható. — 2. Házassági, gyermekei születési, halálozási adatok mind a budavízivárosi szent Anna-plébánia anyakönyveiből. — 3. Budai tanácsi jegyzőkönyv, 1737. — 4. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Templomszámadások 48. doboz. — 5. Battyán: Conscriptio Visitationis Canonicae 1756. 108—111. old. Kézirat a Magyar Nemzeti Múzeumban. V. ö. Schoen A.: A budavári Szentháromság-szoboremlék. 1918. 18—19. old. — 6. V. ö. a Levéltári anyag III. 1746. — 7. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Várbeli Szentháromságra vonatkozó iratok doboza. — 8. Riesenhuber Martin: Die kirchliche Barockkunst in Österreich. Linz. 1924. 487. és 575. oldalak.

68. Szent András,

69. Szent Péter apostol,

Weber.

kagylóért és négy volutájáért 31 forint 44 krajcárt és 1763 december 13-án szintén e mellékoltárokra való munkáért még 25 forintot kapott; 1764-ben a két mellékoltár munkájáért 10 forintot nyugtáz; 1766-ban elkészíti a főoltár négy álló szentjének faszobrait szeptember 28-án nyugtázott 30 forintért és később még kapott 21 forint 44 krajcárt, valószínűleg a főoltár egyéb plasztikájáért; 1768 november 5-én állványokért, kánontáblákért és a szószékre készített plasztikáért 12 forint 36 karjcárt kapott és végül 1770-ben a *Wagenschön* festette szent Flóriánt ábrázoló főoltárképhez faragott farámát 18 forintért (4). A Flórián-kápolna oltárainak Weber készítette faszobrai közül az alábbiakat sikerült közbenjárásommal a Budapest Székesfővárosi Múzeumba juttatni 1927 tavaszán: paduai szent Antal és nepomuki szent János szobrát (66., 67. kép), amelyek a haldokló szent József-mellékoltárról valók; szent Péter és szent András szobrait (68., 69. kép), amelyek a főoltárról valók; a főoltárképet rámástul és a kis angyalszobrok néhányát. A főoltár másik két szobrát és a xaveri szent Ferenc-mellékoltár két puzdrás szerecsenszobrát eladta a templom gondnoka s reánk nézve ismeretlen helyre került. Webernek Flórián-kápolnabeli szent Péter-szobra beállításban és felfogásban élénken emlékeztet *Rössler János József* bécsi szobrásznak a győri szent Ignác-templom főoltárán álló szent Pál-szobrára; e hasonlóság talán a véletlen találkozásnál mélyebben fekvő mozzanatot rejt magában, de az adatok hiányossága miatt e megérzés nem érlelhető pontosabb meghatározássá (5).

1772 őszén a budai városháza lépcsőkorlátjára a még ma is meglevő négy kővázát faragta, a tanácsterem két ülő angyalkáját javította s az óraszekrényre új holdfényt készített mindössze 30 forint 42 krajcárért (6).

Ugyanez időben élt Budán szintén a Vízivárosban egy másik *Weber József Lénárt* II. szobrász is, akiről csak az alábbiakat sikerült megállapítanunk. 1763 március 21-én *Langer Vencel* festőnek János József nevű fiát tartotta keresztvíz alá. Valószínűleg e Weber vére az 1773 szeptember 8-án halvaszületett névtelen magzat. 1774 április 10-én pedig Webernek Mária Terézia nevű felesége tartotta keresztvíz alá Langer Vencel festő Mária Terézia nevű leányát (7).

1777-ben egy megrongált nepomuki szent János-szobornak a kijavításáért 83 forintot utaltatott ki számára a budai városi tanács (8). 1784 júliusában pedig Weber II. kéri a budai városi tanácsot, hogy a kontár szobrászok működését tiltsa be; a tanács azonban nem tett eleget a kérelmező szobrásznak arra hivatkozva, hogy a szobrászat mindenki által gyakorolható szabad művészet (9).

Vajjon e két Weber rokon volt-e, nem tudjuk.

Jegyzetek: 1. Budai városi tanácsi jegyzőkönyv. 1757. — 2. Vízivárosi szent Anna plébánia matrikulái. — 3. Protocollum seu Historia Domestica Conventus Budensis PP: Capucinorum ... Tom. I. Kézirat a vízivárosi kapucinusok levéltárában. — 4. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Templomszámadások 72. doboz. — 5. Képét közli Pigler

68. Szent András,

69. Szent Péter apostol,

Weber.

kagylóért és négy volutájáért 31 forint 44 krajcárt és 1763 december 13-án szintén e mellékoltárokra való munkáért még 25 forintot kapott; 1764-ben a két mellékoltár munkájáért 10 forintot nyugtáz; 1766-ban elkészíti a főoltár négy álló szentjének faszobrait szeptember 28-án nyugtázott 30 forintért és később még kapott 21 forint 44 krajcárt, valószínűleg a főoltár egyéb plasztikájáért; 1768 november 5-én állványokért, kánontáblákért és a szószékre készített plasztikáért 12 forint 36 karjcárt kapott és végül 1770-ben a *Wagenschön* festette szent Flóriánt ábrázoló főoltárképhez faragott farámát 18 forintért (4). A Flórián-kápolna oltárainak Weber készítette faszobrai közül az alábbiakat sikerült közbenjárásommal a Budapest Székesfővárosi Múzeumba juttatni 1927 tavaszán: paduai szent Antal és nepomuki szent János szobrát (66., 67. kép), amelyek a haldokló szent József-mellékoltárról valók; szent Péter és szent András szobrait (68., 69. kép), amelyek a főoltárról valók; a főoltárképet rámástul és a kis angyalszobrok néhányát. A főoltár másik két szobrát és a xaveri szent Ferenc-mellékoltár két puzdrás szerecsenszobrát eladta a templom gondnoka s reánk nézve ismeretlen helyre került. Webernek Flórián-kápolnabeli szent Péter-szobra beállításban és felfogásban élénken emlékeztet *Rössler János József* bécsi szobrásznak a győri szent Ignác-templom főoltárán álló szent Pál-szobrára; e hasonlóság talán a véletlen találkozásnál mélyebben fekvő mozzanatot rejt magában, de az adatok hiányossága miatt e megérzés nem érlelhető pontosabb meghatározássá (5).

1772 őszén a budai városháza lépcsőkorlátjára a még ma is meglevő négy kővázát faragta, a tanácsterem két ülő angyalkáját javította s az óraszekrényre új holdfényt készített mindössze 30 forint 42 krajcárért (6).

Ugyanez időben élt Budán szintén a Vízivárosban egy másik *Weber József Lénárt* II. szobrász is, akiről csak az alábbiakat sikerült megállapítanunk. 1763 március 21-én *Langer Vencel* festőnek János József nevű fiát tartotta keresztvíz alá. Valószínűleg e Weber vére az 1773 szeptember 8-án halvaszületett névtelen magzat. 1774 április 10-én pedig Webernek Mária Terézia nevű felesége tartotta keresztvíz alá Langer Vencel festő Mária Terézia nevű leányát (7).

1777-ben egy megrongált nepomuki szent János-szobornak a kijavításáért 83 forintot utaltatott ki számára a budai városi tanács (8). 1784 júliusában pedig Weber II. kéri a budai városi tanácsot, hogy a kontár szobrászok működését tiltsa be; a tanács azonban nem tett eleget a kérelmező szobrásznak arra hivatkozva, hogy a szobrászat mindenki által gyakorolható szabad művészet (9).

Vajjon e két Weber rokon volt-e, nem tudjuk.

Jegyzetek: 1. Budai városi tanácsi jegyzőkönyv. 1757. — 2. Vízivárosi szent Anna plébánia matrikulái. — 3. Protocollum seu Historia Domestica Conventus Budensis PP: Capucinorum . . . Tom. I. Kézirat a vízivárosi kapucinusok levéltárában. — 4. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Templomszámadások 72. doboz. — 5. Képét közli Pigler

66. Paduai szent Antal,

67. Nepomuki szent János,

Weber.

Ezt az olajfestményt, amely e templom 1770. évi számadásai között így szerepel: »Für das neue St. Floriani Bild samt verschlag u. Porto von Wien ist ut quittung No. 5. bezahlet worden. 79 R 24 xr.« (3), a jobb alsó sarokban levő malomkövön így szignálta: »Franz Wagenschön Pinx 769.« Ez a kép, amely 1850-ben renováltatott, most a Budapest Székesfővárosi Múzeumban van kiállítva 1927 óta s a szent Flórián-templom főoltárán annak másolata áll.

Jegyzetek: 1. Mind a három új adatot Fleischer Gyula k. b. kutatásai alapján közöljük. — 2. Lásd a szöveget és a Levéltári anyag IV. 14. számát. — 3. Budapest Székesfővárosi Levéltár: Templomszámadások 72. doboz. — Lásd még Maulbertsch címszó alatt.

Weber József Lénárt I., szobrász; született 1702 körül Budán a Vízivárosban; atyja valószínűleg Weber Mihály szőllőműves volt. 1757 július 29-én lett budai polgár (1). Éva Mária nevű feleségétől született gyermekei a vízivárosi szent Anna-templomban kereszteltettek: 1753 szeptember 29-én Mária Terézia († csakhamar), 1754 október 15-én Mária Terézia, 1757 május 30-án Mária Magdolna († 1761 aug. 10.), 1759 június 12-én Mária Rozália, 1760 július 16-án József Ferenc († 1761 aug. 13.), 1762 augusztus 1-én Klára, 1764 július 20-án Anna Mária, 1760 október 1-én Ferenc József. 1763 június 18-án keresztvíz alá tartotta Krenner János György aranyozó s festőnek József János nevű fiát. Meghalt 1773 június 8-án hetvenegy éves korában szélhűdés következtében (2).

Az a körülmény, hogy mint helybeli születésű szobrász csak ötvenöt éves korában lett budai polgárrá, azt bizonyítja, hogy 1757-ig nem Budán, de másutt működhetett. És valóban budai szobrászi tevékenységéről csak 1757-től kezdődőleg vannak adataink.

A vízivárosi szent Anna-templom számára több ízben dolgozott: 1757 szeptember 13-án tizenhat forintot kapott a xaveri szent Ferenc-oltár faragott antipendiumáért (ez oltár később új oltárnak adott helyet); ugyancsak 1757-ben Krenner aranyozó-festővel együtt meg nem nevezett munkáért kapott 7 forint 36 krajcárt; 1765-ben elkészítette a főbejárat ma is meglevő Hit, Remény, Szeretet három kőszobrát ötven forintért és valószínűleg a három szobor között álló két kővázát is; 1766-ban különböző szobrászi s javítási munkáért 44 forintot kapott (Lásd a Levéltári Anyag III—IV. részét). A vízivárosi kapucinus templom ma is meglevő főoltárának a faplasztikáját faragta 1760-ban február és július között 150 forintért (3).

Szélesebb tevékenységet fejtett ki a vízivárosi Flórián-kápolnában, amelynek úgyszólván minden belső plasztikai díszét Weber készítette (V. ö. *Eberhardt Antal*): 1760 július 16-án felesége, Éva Mária, felvesz 25 forintot meg nem nevezett munkáért; 1761 június 20-án 86 forintot kap az orgona plasztikai munkájáért; 1762 március 3-án 50 forintot nyugtáz a két mellékoltár szobrászi műveiért; 1762 november 29-én a prágai Jézus-gyermek számára készített állványért, három kánontábláért, két gyertyatartóért, egy feszületért, két mellékoltár ormára való négy ülő angyalkáért, két nagy

és pilaszterfejek, a fríz, az angyalok ruhája s szárnyai aranyozottak ; a hermák és angyalok üde testei fehérre festve.

E két mellékoltár, amely architektúrájában azonos egymással és ornamentikájának a motívumai is párhuzamosak, alakos plasztikai díszében,

30. Részlet a xaveri szent Ferenc-mellékoltárból.

mint az angyalok, hermaifjak és szentek szobraiban csak azok elhelyezésére egyező, ellenben azok tartalmi jellemzésére s alaki megjelenésére nézve természetszerűleg eltérő. A festői architektonikus elemekből összeállított, erős fény- és árnyékhatású profilokkal tagozott, szeszélyes vonalú cikornyákkal meghintett, nyugtalan mozdulatú alakokkal megtüzdelt, nemes színes anyagokat mímelő oltárok abból a fajtából való rokokótípusok, amelynek válfajaival az osztrák-német művészeti területen s a felső

Duna medencéjében seregestül találkozunk (5). Az architektúra támasztó elemeinek kulisszaszerű elhelyezése, a tektonikus elemek gazdag fény- és árnyékhatása, az ornamentikának, meg a plasztikának szinte vibráló nyugtalansága s mindezt elborító változatos színezés egyrészt az anyag szegényességét elfedi talmi csillogásával, másrészt az egésznek benyomását festői hangulattal teliti. E számos, gondos faragású részletből nem annyira felépített, mint inkább összeállított oltárok egyetlen eleme sem öncélú, hanem arra hivatott, hogy gazdag alaki s színbeli változatosságával a különben szegényes oltároknak káprázatra törekvő összhatását hatékonyan fokozza. A rokokó dekoráció festőiségében pompázó mellékoltárok oltárképe vagy oltárszobra s a keret szoboralakjai között tartalmi vagy legalább egymásra utaló kapcsolat áll fenn. Így a Kereszt-oltár, amelynek középrámájában festmény helyett kék háttérrel a keresztrefeszített Megváltó fából faragott és arannyal bevont szoboralakja ragyog elő (eredetileg még kígyóövezte földgömb állott alatta), valóságos kálváriai jelenet volt, amíg a mostani tartalmilag, alakilag, színbelileg különváló Jézus szíve- s Mária szíve-szobor helyén eredetileg a fájdalmas anya, Mária s a kedvenc tanítvány szent János szobrai állottak ; az oromzat angyalai pedig az oromkép szent Mihály angyalával állanak érintkezésben. A Kereszt-oltár feszületének síma mintázású, lágyformájú, finoman faragott Krisztusteteme, amely gyakori szobrászati téma jóval az átlagon felül van megoldva, a hermák üde ifjú testének és a könnyed testű angyaloknak plasztikai finomságaival rokon.

Ha okmányszerűleg nem volna bizonyos, hogy e mellékoltárok plasztikájának a faragásában résztvett Eberhardt, úgy a Kereszt-oltár evangéliumoldali volutájának a göngyöletén térdelve, kezét mellén keresztbetevő angyal alaki s tartalmi felfogásából, amely a főhomlokzati oromcsoportozat baloldali angyalának az édestestvére, következtetni lehetne Eberhardt részes munkájára. Természetesen részletező elszámolások híjján és főleg megfelelő hiteles összehasonlító anyag nélkül nem tisztázható részletesen Eberhardt részvétele. Ez oltárok bizonyosan a régi oltárok alkalmas részleteinek a felhasználásával Kögl Ádám jezsuita atya irányítása mellett készültek valószínűen osztrák-német oltár mintájára. Az előző régi oltárok közül a xaveri szent Ferenc-oltárról tudjuk, hogy Eberhardt és Weber csinálták a plasztikáját (6) ; ismeretes, hogy a vízivárosi szent Flórián-templomot plasztikai dísszel szintén Eberhardt és Weber látták el (7) ; tény, hogy az új xaveri szent Ferenc-oltár kiadási jegyzékében Eberhardt már mint halott szerepel († 1768 augusztus 7.) és e jegyzékben folytatólag más szobrász összegei is szerepelnek ; végül tudjuk, hogy az új oltárok készítése idején Weber is felvett részletmunka megnevezése nélkül bizonyos összegeket. Mindezekből valószínűen következik, hogy a Kereszt-oltár és a xaveri szent Ferenc-oltár plasztikai részeit a ma már hiányzó mellék-

E templom belsejében, amelynek berendezése s felszerelése a szükségelt anyagi források híjján csak lassan és nem egyöntetűen haladt előre s a jezsuita-rend eltörlésével részben hiányosan, szegényesen, részben bevégezetlenül maradt, az egyforma pilaszterfejeknek, az oratóriumok és zenekarzat azonos mellvédjeinek és az oltároknak nélkülözhetetlen ornamentális faragványai mellett az alakos szobrászat az oltárok, a szószék és az orgona díszítésével kapcsolatban jutott kiválóbb, sőt vezető szerephez. A templom belsejében 1838-ig a főoltáron kívül hét és a loretói kápolnában egy oltár állott. A korszak vallásos divatát követő loretói kápolna oltárát a Loretóból 1749-ben hozatott csodatevő Mária cédrusszobrának öltöztethető famásolata díszítette, amely inkább kegyes célzattal, mint művészi hatással rendelkezett (2). A lebontott mellékoltárok közül Luprecht szerint a szent Alajos- és az Immaculata-oltár képeit övezte két-két faragott angyal, amelyek azonban elkallódtak. A meglevő xaveri szent Ferenc-oltár felépítményét nepomuki szent János és borromei szent Károly álló szobra, alépítményét pedig xaveri szent Ferenc öltöztethető fekvőszobra, a Kereszt-oltár felépítményét szűz Mária s a szeretett tanítvány, szent János álló szobra díszítette, amely szobrok szintén nem maradtak fenn korunkra (3).

A hajó oldalkápolnáiban levő azonos alakú s díszítésű xaveri szent Ferenc- és Kereszt-oltár mai végleges megjelenésében 1767—1768-ban készült. Ez oltárok készítésénél a számadások hiányos személyi adataiból csak *Eberhardt Antal* szobrász közreműködéséről szerzünk tudomást; bár bizonyos, hogy a szobrászi munkát, miként 1757-ben, úgy most is *Weber József Lénárt* szobrásszal megosztva csinálta. Időrendben a Kereszt-oltár (29. kép) állíttatott fel előbb és annak a képére s hasonlatosságára készült párhuzamosan a később felállított xaveri szent Ferenc-oltár (4). Mind a két oltár az alacsony menzát övező magas faépítményből áll, amely a falhoz támasztva, illetőleg erősítve emelkedik a magasba, átvágva az ablaknyílás alsó, rézsűs peremét. A menza fölötti felépítmény tulajdonképpen az oltár képét vagy szobrát övező keretépítmény, amelyet kétoldalt egy-egy herma (30. kép.), egy-egy pilaszter és egy-egy oszlop fog össze s e háromfajta támaszték kiugró gerendázatáról erőteljes voluta támasztja a képpel ékes oromzat homorú ívelésű keretét; az oltár széleit, a hermák törzsét, a gerendázat frízét, a pilaszter- és oszlopfejeket, a voluta csavarodó csomóját és az oromzat párkányát aranyozott virág-, levél-, kagyló- s egyéb rocaille-szerű díszítés borítja; a herma-pilaszter-oszlop alkotta kulisszaszerű mélyedés konzolján a régi szobrok helyén egy-egy modern gyári színezett gipszszobor áll; a gerendázat párkányán egy-egy kedves meztelen angyalka ül, a voluta csomóján egy-egy bájos öltözött angyal térdel, az oromkép felett angyalfejecskék mosolyognak és a gerendázatot tartó hermák kecses meztelenségű ifjak felsőtestével pompáznak. A faépítmény márványutánzatra van festve; alapszíne szürke s vörös márvány színének a változataiból van összehangolva; a cirádák, oszlop-

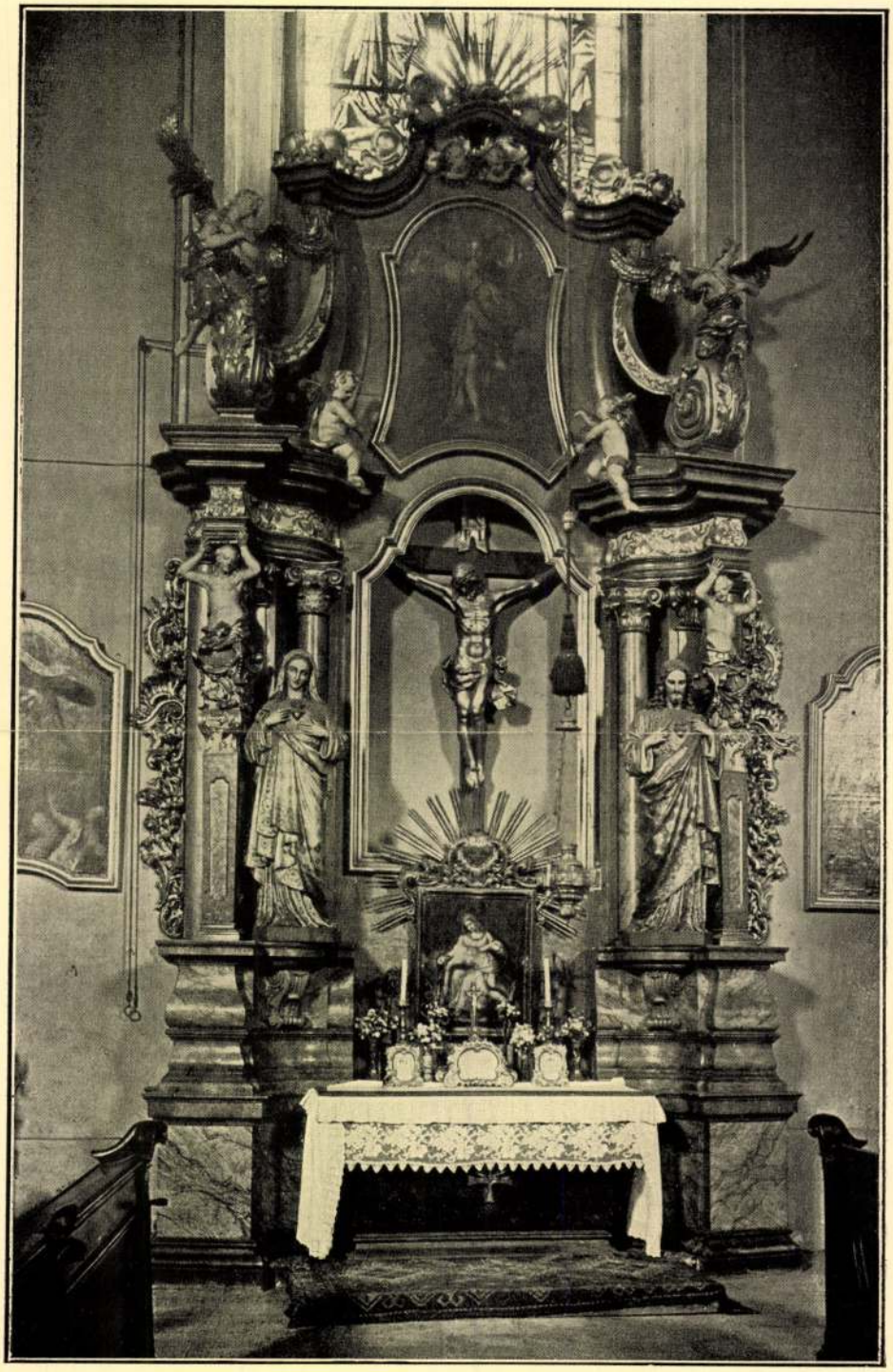

29. A szent Kereszt-mellékoltár.

A TEMPLOM SZOBRÁSZATA

Tágabb értelemben minden épület, így a templom is plasztikai tömeg, amely belsejében teret zár magába s amelyet külsejében szabad tér és levegő övez. E plasztikai tömeg belső homorulata s külső domborulata között levő megszilárdított anyag felülete rendesen a belső zárt tér alakulatainak a külső kinyomata. A templomépület héjjának, falazatának alakja azonban a barokkban gyakran bővül vagy célszerűségi vagy főleg díszítési célzatból olyan építészeti vagy plasztikai elemekkel, amelyek az épület belső térbeli alakját, volumenjét külsőleg alig éreztetik, sőt elhomályosítják és a belső tér alakjától különböző, külső plasztikai tömeget festőivé varázsolják. Ilyen festői jellegű a szent Anna-templomnak a főhomlokzata is, amelynek szimmetrikusan elrendezett reliefje középszakaszát tektonikus dekoráció keretében gondos tartalmi program szerint összeállított szobrok díszítik.

Ennek az alkalmazott plasztikának tartalmi alaphangja a rokokó ízű főbejárat (14. kép.) gerendázatán álló Hit, ülő Remény meg Szeretet lelkileg elmélyített, alakilag sok aprólékossággal kifaragott, szerkezetileg csak tektonikus szimmetriával egymásra utaló kőszobraival csendül meg. A rokokós játszisággal telített, népies felfogással jellemzett, számos részlettel, ránccal közeli szemléletre szánt, több utánérzéssel, mint eredetiséggel megfogalmazott Erények szobrai *Weber J. Lénárt*nak inkább gyakorlott technikai készségéről, mint művészi invenciójáról tanuskodó alkotásai. Ez alárendelt jelentőségű, szerény igényű szobroknál több öncélúsággal jelentkezik a felső emelet fülkéjébe helyezett szoborcsoport (24. kép.), amelyben szent Anna jobbjával átkarolva leányát, Máriát, a baljában tartott könyvből imára oktatja. Az egy darab kőből zárt kontúrban kibontakozó anya s leánya csoportja bő ruhájának nagyfoltú ránc-, illetőleg árnyékvetésével hatásosan emelkedik ki a fülke homorú mélyéből ; a helyes stílusérzékkel ható formákra nagyolva faragott csoport, amely tetőtől-talpig aranyozástól csillogott, *Eberhardt Antal* műve, aki e szoborcsoporttal majdnem egyidőben készítette a vízivárosi szent Flórián-templom főhomlokzatának szintén fülkékbe helyezett szent püspökök szobrait. A templom patronájának monumentális hatású kőszobra felett levő ívmező reliefjében (25. kép.) a török hódoltságból fegyverrel felszabadított Buda városának, mint e templom kegyurának hadieszközökkel övezett kőcímere lebeg dicssugaras felhőkoszorús háromszögbe szerkesztett Istenszeme védelme alatt, amely az ívmező párkányán elhelyezett állványon emelkedik két alászállott angyaltól imádva. E szimbolikus tárgyú, szimmetrikus elrendezésű, gazdag sziluett hatásra kiképzett oromdísz két, tartalmilag és alakilag kiegyensúlyozott angyalszobra vallásos művészi ihlet munkája ; a szárnyalva térdre ereszkedő angyalok egyike mellére keresztbetett kézzel a feltétlen, hálával telt hódolatot, másika pedig összekulcsolt kézzel a könyörögve csodálatba merülő imádatot testesíti meg zsolozsma-

szerű hangulattal és annyi festői bájjal, hogy e főhomlokzat középszakaszának legmegragadóbb hatású befejezésévé teljesedik e szintén *Eberhardt Antal* készítette oromcsoportozat (1).

A szobrokkal kidomborított középszakasz plasztikájának egyes szobrai a pilaszterrendek kapiteljeinek, gerendázatának és az ablakkereteknek a falfelület ugyanazon síkjába helyezett aktív dekorációjával szemben mind más viszonylatban, különböző síkban alkalmazkodnak a fal síkjához; a Remény meg a Szeretet kisméretű, de mozgalmas szobrai távolabb a fal síkjától, lábukat lógatva ülnek a kiálló oszlopok gerendázatának a párkányán; a Hit alakja már a fal síkjához szinte támaszkodva az íves gerendán áll, átvágva sziluettjével a főablakkeret párkányát; szent Anna csoportja falbavájt fülkéből domborodik ki; a relief harcieszközei a fal síkjára faragva övezik az előrehajolva lebegő városcímert; és az Isten szemét imádó angyalcsoportozat az ívmező párkányán szabadon rajzolódik az égre. A szobrok különböző síkbeli elhelyezése, ezáltal változatos árnyékvetése s eltérő sziluett hatása nem ötletszerű véletlen, de a főhomlokzati falsík festői hatásának előmozdítását tudatosan célzó eszköz, amit még aranyozással és színezéssel is elősegítettek. E szobrok művészi minősége külön-külön véve különböző értékű; a cikornyás fodrú Erények naiv, szinte népies íze, a zárt Anna—Mária-csoport érdes monumentalitása, a relief kezdetleges laposság, a ferdelebegésű kőcímer dús cifrája, a szeszélyes vonalzatú oromcsoportozat szárnyaló könnyedsége, szinte légies átlátszósága vegyes szépségértékelést vált ki. S ha külön-külön taglalva, egyenként elkülönítve, önmagukban véve e szobrok némelyikének művészi jelentősége csökkenne is, közös sajátságuk és egyúttal közös kiválóságuk, hogy mint az adott dekoratív keret alkotórészei lemondva öncélú szépségértékükről, fegyelmezetten alkalmazkodnak a főhomlokzat egészének egységéhez és alárendelődve beolvadnak az összbenyomásba. A főhomlokzat, — amelynek aktív és passzív dekorációját Nepauer a Hamon-féle tervezet alapján nem ötletszerűen, de alaki s tartalmi indokolással állította össze mai végső arculatára, — 1759-1765 között készült különböző értékű szobrainak a ruházatát még erős barokk szél fodrosítja, mozdulatait már extázist nélkülöző, enyhébb, inkább magába zárkozó lelkiállapot irányítja, amely az arcokon bizonyos szentimentális lágysággal, érzelgős hangulattal jelentkezik. A barokk lelki viharzása elült, csak a fodrai éltek még és a kiélés mesgyéjére, az átalakulás fázisába jutott kései barokk pedig lágyuló, csendesebb lelkiállapot tükrében átmenetileg érezteti a stílusfolyamat változását, amelynek első csiráit Budán a barokkhoz görcsös ragaszkodással vádolt jezsuiták a kor lelki szükségleteinek a változásaihoz alkalmazkodva, hintik el; hiszen Eberhardt és Weber bizonyosan nem az ő intenciójuk ellenére jellemezte s faragta e szobrokat az ő plébániatemplomuk számára, amelynek úgy külső, mint belső díszítését, illetőleg e díszítés programját, tartalmát a jezsuiták állapították meg.

60. *Vogl Gergely: A szentélykupola falfestménye.* 1772. Balogh Rudolf felvétele. 137. old.

61. *Vogl Gergely: Szentháromság.* Részlet a szentélykupola falfestményéről. Balogh Rudolf felvétele. 139. old.

62. *Sambach Gáspár Ferenc: Szentháromság.* 1748. Falfestmény a jezsuiták, most ciszterciek székesfehérvári templomának a szentélykupolájában. Tóth Károly felvétele. 141. old.

63. *Hörger Antal: Keresztoltár tervezete 1714-ből* a budai városháza kápolnája számára. Tollrajz a Budapest Székesfővárosi Levéltárban Pénztári számadások 1714., 202. jelzés alatt. Nok Gyula felvétele. 163. old.

64. *Schervitz Mátyás: Magyarországi szent Erzsébet.* 1760. Olajfestmény. A buda-vízivárosi kapucinusok templomának a főoltárképe. Balogh Rudolf felvétele. 179. old.

65. *Wagenschön Ferenc: szent Flórián.* 1769. Olajfestmény. Főoltárkép a buda-vízivárosi szent Flórián-templomból, jelenleg a Budapest Székesfővárosi Múzeumban. Nok Gyula felvétele. 187. old.

66. *Weber József Lénárt: Paduai szent Antal a kis Jézussal.* 1762. Faszobor a buda-vízivárosi szent Flórián-templom mellékoltáráról, jelenleg a Budapest Székesfővárosi Múzeumban. Nok Gyula felvétele. 189. old.

67. *Weber József Lénárt: Nepomuki szent János.* 1762. Faszobor a buda-vízivárosi szent Flórián-templom mellékoltáráról, jelenleg a Budapest Székesfővárosi Múzeumban. Nok Gyula felvétele. 189. old.

68. *Weber József Lénárt: szent András.* 1766. Faszobor a buda-vízivárosi szent Flórián-templom főoltáráról, jelenleg a Budapesti Székesfővárosi Múzeumban. Nok Gyula felvétele. 191. old.

69. *Weber József Lénárt: szent Péter apostol.* 1766. Faszobor a buda-vízivárosi szent Flórián-templom főoltáráról, jelenleg a Budapesti Székesfővárosi Múzeumban. Jobb kezéből hiányzanak a kulcsok. Nok Gyula felvétele. 191. old.

VÉGSZÓ

címén őszinte hálával mondunk igaz köszönetet Kertész K. Róbert vallás- és közoktatásügyi h. államtitkár úrnak, aki nemcsak fölvetette e monográfia megírásának az eszméjét, de aki állandó jóindulatú gondoskodásával mindig előzékenyen biztosította a kutatás anyagi előfeltételeit is.

Mély hálánkat fejezzük ki továbbá mindazoknak, akik munkánk közben segítségünkre voltak és akikről még nem emlékeztünk meg hálaszóval a szöveg jegyzeteiben, így a tudós Carlo Bricarelli Jézus-társasági atyának, a római pápai Gergely-egyetem művészettörténet tanárának, aki római tanulmányaink idején széleskörű ismereteivel támogatott; Csillag Béla tisztelt barátunknak, aki a régi Pest-Budára vonatkozó gazdag metszetgyüjteményéből sokszorosításra átengedett egy metszetet; dr. Gárdonyi Albert főlevéltáros úrnak, aki a Budapest Székesfővárosi Levéltár anyagának átkutatását igaz megértéssel előmozdította; Horánszky Lajos úrnak, a Kisfaludy-Társaság tagjának, aki régi Pest-Budáról szóló ritka könyvgyüjteményét bocsátotta rendelkezésünkre; dr. Kapossy János levéltáros úrnak, aki a M. K. Országos Levéltárnak általa már részben ismert Jesuitica-anyagával segített kutatásainkban; dr. Kuzsinszky Bálint egyetemi tanár úrnak, aki a vezetése alatt álló Budapest Székesfővárosi Múzeum metszet- és képanyagából engedett át néhány darabot sokszorosításra; Marschall Rafael ciszterci tanár úrnak, aki a székesfehérvári rendi templom belső két részletének a fényképezését engedélyezte sokszorosítás céljaira; dr. Mihályi Ernő bencés tanár úrnak, aki a Pannonhalmán levő jezsuita évkönyvek áttanulmányozását tette számunkra lehetővé.

És végül különösen hálás érzéssel emlékezünk meg gróf Zichy István úrról, aki lekötelező rokonszenvvel, meleg megértéssel és páratlan előzékenységgel a legszélesebb kutatást engedélyezte számunkra a Zichy-nemzetség Zsélyen levő tartalmas családi levéltárában.

Mezőkeresztes, 1928 októberében, szent Teréz napján.

S. A.

Weber Lajos

az 1972. évi ÉTE-MMSZ Diplomadíj-pályázaton dicséretben és jutalomban részesült.

Magy.Épip. 1972. 11-12.sz. 683-687.l.

Weber Lajos

Ezüstgerely díj – Textnev. és Sportmúzeum

Képszám
1986.V.9.

Weber László, műszaki igazgatóhelyettes 1.) Folytatás.
Oszlay István: Válaszol: a műszaki igazgatóhelyettes.

A középületek meghatározó elemei a városképnek, így a Középületépítő Vállalat méltán tarthatja magát a városkép alakítójának-formálójának. A vállalat az utóbbi negyven év alatt (mert jogelődei — a 41. és a 45. sz. Állami Építőipari Vállalat — révén az államosítástól datálja fennállását) a fővárosban több ezer középületet hozott tető alá, illetve újított fel: iskolákat, színházakat, kórházakat, szállodákat, áruházakat, irodaházakat stb., s egy-egy „műfajt" olyan épületek reprezentálnak, mint a várbeli Palota-együttes, az Operaház, a Margit Kórház, a Skála Metró, a Hilton, a Tállya utcai óvoda, a Fővárosi Vízművek székháza stb., köztük számos, nívódíjjal kitüntetett alkotás.

Budapest folyóirat, 1988., 6., 16-old.

Wéber László, műszaki igazgatóhelyettes.
Szlay Zoltán: Válaszol Wéber László közép. Váll. műszaki igazgatóhelyettes.

2.) Folytatás,

— Természetesen vannak tapasztalatszerző kísérleteink a vállalkozói lakásépítésre is. A Terézvárosban a kerületi tanáccsal, az I. kerületben pedig az SZKI-val közösen építünk egy-egy foghíjtelken lakásokat piaci értékesítésre. Bekapcsolódtunk a VI. kerületi tömbrehabilitációba is. Végeredményben ez is lakásépítés. Azzal a megfontolással szálltunk be a Revital Részvénytársaság vállalkozásába, hogy a lakóházak rendbetétele mellett a City Center (mely irodaházat, kereskedelmi központot, szállodát, mélygarázst foglal magában) középületei közül valamelyiket megnyerjük a versenytárgyaláson. Igen, így, kerülő úton és áldozatok árán juthatunk hagyományos profilunkba vágó munkákhoz.

Nos, van sok szép építési feladatunk jelenleg is. Nagyobb munkáink közül az ELTE kémiai tömbjét december végén átadjuk. Még az idén elkészül a Közgazdaságtudományi Egyetem főhomlokzata és valamennyi belső munka. Ugyancsak befejezzük az Akadémia új könyvtárának építését is. A Magyar Televízió óbudai stúdióját a jövő év első negyedében adjuk át. A Központi Katonai Kórház rekonstrukciója 1992-ig biztosít munkát. Egyenletes ütemben folytatjuk a Bazilika felújítását. A Szépművészeti Múzeum rekonstrukciójához — sajnos — lassan csordogál a pénz... Időközben ezekhez hasonló, nagy volumenű munkákat kell szereznünk. Miben reménykedünk? Abban, hogy mielőbb sor kerül a korábban tervbe vett beruházásokra, így benevezünk a Dohány utcai zsinagóga felújítására, a Tolbuhin körúti csarnok rekonstrukciójára, az IKEA-áruház építésére meghirdetett versenytárgyalásokra. Miután eddig „miénk volt a Vár", figyelemmel kísérjük a volt Honvédelmi Minisztérium és a Sándor-palota rendbetételének ügyét is. Ha a fenti megbízásokat megszerezzük, derűlátóbbak leszük a jövőt illetően.

Budapest folyóirat, 1988., 6., 16-17-old.

Wéber László, a Középületépítő Vall. műszaki igazgatóhelyettese. 3.) Folytatás.
Oszlay István: Válaszol: a műszaki igazgatóhelyettes.

A vállalat minden rendű-rangú vezetője — csekély kivétellel — saját nevelés. Ez az első munkahelye az igazgatónak és helyetteseinek. Osztályvezetők, főépítésvezetők, építésvezetők, de még a művezetők többsége is itt kezdte a pályát. Itt kezdett a három főmérnök, egyikük például vasbetonszerelőként. Mint valaha, nálunk újra munkásdinasztiák örökítik tovább a szakma, a munkahely megbecsülését.

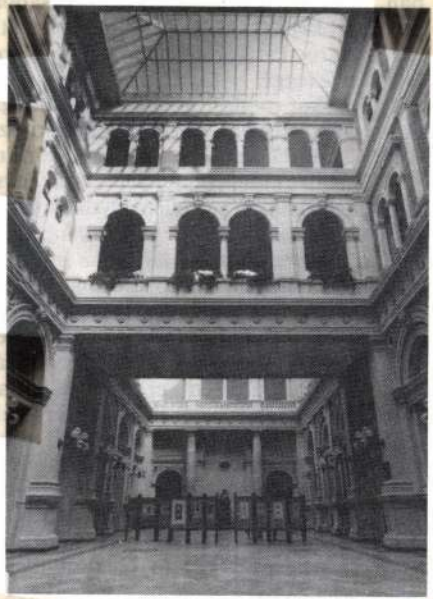

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem aulája

Budapest folyóirat, 1988., 6., 17-old.

Weber József

szobrász.

Páduai szent Antal szobra 1766. Egyhor a szent Flórián kápolnában, ma a Föv. tort. Muzeumban

ivod

Jajmegszent

80. l. 46 tábla.

82. kép. *Lambertini, Micheli: Madonna Jézussal.*

Fa, tempera, 146·5×61·5 cm.
A sas lábai alatti sziklán 1534-es évszám.
Gerevich PA, 233. l. (Ercole Grandi.)

GRIGOLETTI, MICHELANGELO (velencei festő, 1807—1870)

Szent István felajánlja a koronát Szűz Máriának

Vászon, olaj, 80×57 cm.
Az esztergomi főszékesegyház baloldali mellékoltárának első vázlata.

—ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 772. l. — Maszlaghy II., 203. szám. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 242. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 7. l. — Lepold—Lippay 56. l.

INNOCENZO DA IMOLA (bolognai festő, 1494—1550)

Szent Katalin eljegyzése

Fa, tempera és olaj 58×46 cm.
A Bertinelli-gyüjteményből.
Rényi 18. l. — Maszlaghy II., 76. szám. (Replikája budapesti magántulajdonban.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. lap. — Gerevich PA, 232. l. — Bocz Ilona: Az olasz

346/1934.

Hivatkozással Nagyságo
f.hó 20-án intézett nb.jelentés
Miklós Őméltóságának a jelent
telettel felkérem,sziveskedjék
és különösen az eddig előkerül
egyéb felmerülő munkákban Szm
tően a Müemlékek Orsz.Bizottság
egyuttal,hogy az eddigi maradvá
natkozó rajzokat elkésziteni és
veskedjék.

Budapest,1934.julius

Weber József Leonárd

Veszprém

XVIII. n.

l.

Fallenbüchel Ágost

102, 103. l.

104. l.

Weber József Lénárt

szobrász

57 Atyaisten és Fiúisten, a vízivárosi Szent Flórián-kápolna egykori főoltárát koronázó „Szentháromság Csoport"-ból, melyet 1766-ban Weber József Lénárt budai szobrász készített. (Faszobor). Hekler Antal egyet. tanár tulajdona.

Nemzeti Szalon 1936. Jun.

Juniusi kiállítás.

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

WEBER József építész

Ybl-díjasok 1992. = Magyar Építőművészet,83,
1992. 2-3. 91. ill.

Weber József Lenárt

Mohrán

l.

Heklermagy barokk

16. l.

Weber József Lenárt
1760
† február 1770

l.

Tanulmányok Bp.
Irodalomtört. VII. 24,
25. l. 26. l.

Weber J. Lénárt

nobrász Buda

l. XVIII r

Bierbjermitár

33. l.

többször

Weber J. L.

ötvös

l.

Csatkaisoprom mincul.

III. 51. l.

Ajtay *József* (* 1876). Közigazg. bíró és publicisztikai író. Foglalkozott a nemzetiségi kérdéssel és a választói jog kérdésével, újabban pénzügyi és gazdaságpolitikai kérdésekkel.

Ajtókompaktáló. Vasból v. bronzból készült gyufi- v. kalapcsapalakú ajtózsalus, melyet ólv ezéhoz erősítenek az ajtószárnyra, hogy azzal zörgetni lehessen.

Ajtony (*Ohtum, Achtum*). Sz. István korában a Maros alsó folyásánál lakó nemzetség feje. 1028. fellázadt a király ellen, aki Csanádot küldte ellene. Csanád legyőzte és megkapta birtokait. A név török eredetű, jelentése a. m. arany.

Ajulás. Hirtelen beálló, gyakran szédülés által megelőzött öntudatlanság, leginkább az ugyelő vérszegénység következtében.

Akácfa. A pillangósok közé tartozó É.-Amerikából származó *Robinia pseudoacacia*, mely nálunk teljesen meghonosodott. Kitűnő

homokkötő, faja jó tüzelő- és szerszámfa; fürtös virágzata elsőrangú méhlegelő. A növénytanban *Acacia* néven ismert növények aprogombós sárga virágcsomókkal jellegesen különböznek tőle; egyik-másik fajt nálunk, mint mimózát árulják.

Akadályverseny. Lóversenyek az a fajtája, melynek a pályán vagy vágtatást jelentő akadályokat kell leküzdeni.

Akadémia (gör.), 1. Platón tanítványainak és követőinek iskolája Athénban, mely 529-ig állott fenn. 2. Tudós társaság, mely a tudományok és művészetek előmozdítását tűzte ki célul. Ilyen a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Képzőművészeti Akadémia, a Zeneakadémia, a Párizsi Akadémia, a Berlini Akadémia stb.

Akadémiai Értesítő. Az Akadémia tudományos közleményeinek folyóirata.

Akadémiai Könyvtár. Az Akadémia könyvtára, mely 1802. alapíttatott gróf Széchenyi Ferenc könyvadományából. Jelenleg 300 000 kötetből és 1500 kéziratból áll.

Akadémiai Nagydíj. Az Akadémia által a tudomány és művészet terén kitűnő férfiaknak adományozott díj.

Akadémiai Székház. Az Akadémia székháza Budapesten, a Duna-parton, a Lánchíd közelében. Építette Wein Miklós 1862—65.

Akadémiai Tagság. Az Akadémia tagjai rendes, levelező és tiszteleti tagok. Rendes tagok 50, levelező tagok 100, tiszteleti tagok 50 lehetnek.

Akadémiai Történelmi Bizottság. Az Akadémia történelmi kutatásokat végző bizottsága.

Akadémiai Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Tár. Az Akadémia történelmi folyóirata.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Emlékek. Az Akadémia történelmi kútfőkiadványainak gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Értekezések. Az Akadémia történelmi értekezéseinek gyűjteménye.

Akadémiai Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Történelmi Okmánytár. Az Akadémia történelmi okmánykiadványainak gyűjteménye.

**Akadémiai Történelmi

Weber J. Lénárt

Nobrász

a budai Szent Flórián templom David Eirály nobra repr.

Fürsthangsz

40. l.

VII. tábla

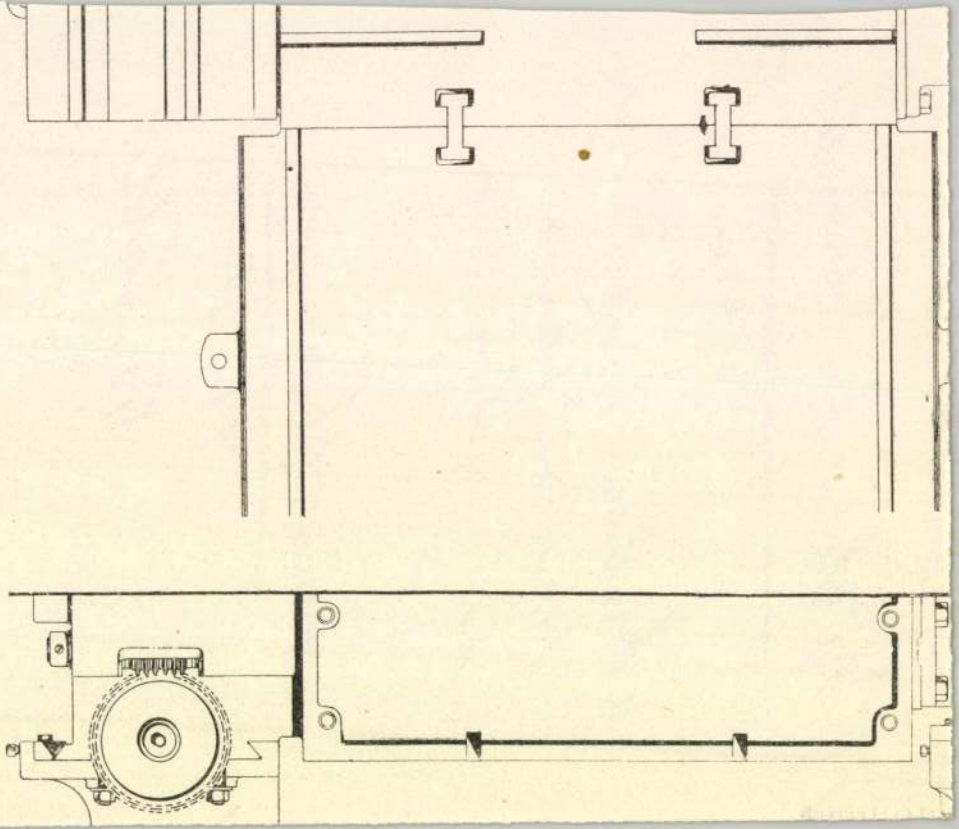

Weber József Lénárd

nobrán

l.

Kampisnyabbm nobr

490 l.

képekkel

Weber József Lénárt

irgalmára.

Thieme Becker

XXXV.

223. l.

(Lyka)

1 Kassa-városi lt. 8040—2831—1923.

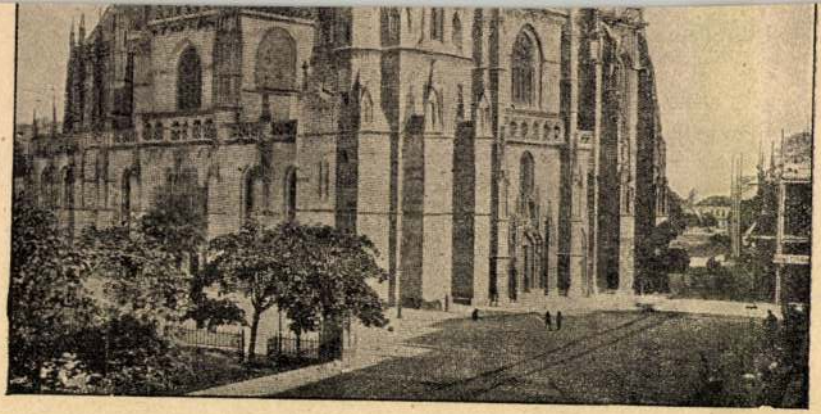

A kassai szent Erzsébet dóm.

Weber J. Lénárt

nobrin

XVIII. n

l. Schoen A. cikhét

Budapesti Rk. Egyházkörségek Tudósítója

1935. 4. n. 13. l.

könyvtárambam

T. 6337.

robbanás történt és a város fog-
háttért hegyek képezik, az elő-
működnek és jobbra Karaffa és ve-
a vár kulcsait átadó hármas tö-

N GIOB
l li 12 Febraro 1686

A. la Fortezza és befejezése: E. li

15.2 : 24.6 cm.

Weber

W. 7 *József Lénárt* szobrász, * Buda 1702 körül, † u. o. 1773 jún. 8. 1757. lett budai polgárrá. 1765. készítette a vízivárosi Szt. Anna-templom főbejáratának Hit, Remény, Sezeretet c. há-

rom kőszobrát. Tőle való a vízivárosi Flórián-kápolna csaknem egész belső plasztikai dísze, melynek néhány darabja a Székesfővárosi Múzeumba került.

E-G II 609 l

Weber Lénárt

MAGYAR MUVESZET
1929: 269

MAGYAR MŰVÉSZET

Weber J. Lénárt

Weber J. Lénárt 42, 44, 72, 87, 88, 90, 92, 94, 110, 152, 166, 180, 181, 190—193, 209, 210, 214, 215, 219, 244

Schoen Anna templ.

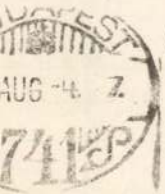

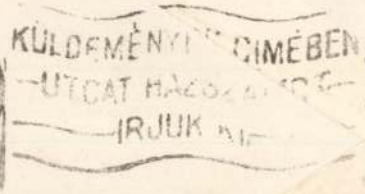
KÜLDEMÉNY
CIMÉBEN
UTCÁT HÁZSZÁMOT
IRJUK

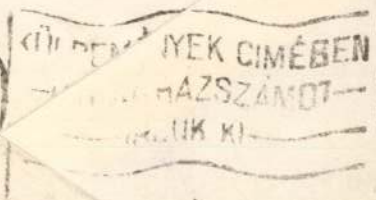
IYEK CIMÉBEN
HÁZSZÁMOT
IRJUK KI

Weber Leonhard

4 /

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 160
1931. 22

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Weber József Lénárt

(1702—1773)

Ő is azok közé a mesterek közé tartozik, akikkel a kutatás még nem foglalkozott behatóbban, de aki már eddig feltárt működése alapján is a magyar barokk plasztika legkimagaslóbb egyéniségei közé sorolható, s aki méltán állítható Bebo, Hebenstreit és J. A. Krauss mellett, e kor nagy külföldi szobrászai mellé. Működését az eddigi kutatás csak hézagosan tárta fel. Tudjuk, hogy Budán született 1702 körül, de életének első felét távol töltötte szülővárosától. Budán csak 1753-tól kezdve mutatható ki, de polgárjogot csak 1757 július 21-én nyert, amidőn belekapcsolódik a budai Szt. Anna templom plasztikai munkálataiba. A következő megbizás a Szt. Flórián kápolnába szólítja, melynek belső plasztikai kiképzésében vesz részt. 1760-ban Bebo megbízásából a vizivárosi kapucinus templom új főoltárának szobrait faragja. 1772 őszén a budai városház lépcsőkorlátját készíti el s a tanácsterem részére két angyalt farag. Budán halt meg 71 éves korában, 1773 június 8-án.

Nyilvánvaló mindebből, hogy működéséről csak 55 éves korától kezdve vannak hiteles adataink, vagyis életének mindössze utolsó 16 esztendejét ismerjük s ezt se teljesen. Ezt megelőző pályafutásáról nem tudunk jóformán semmit. Bizonyosnak látszott, hogy ezt az időt a nagy vidéki centrumokban élte le, amelyek közül elsősorban azok jöhetnek tekintetbe, ahol ezekben az évtizedekben nagyarányú templomépítkezések folytak. E megérzésünket Kapossy János kutatásai is megerősítették. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Weber 1750-ben jött Nagyszombatból Budára, hol működésének egy fontos korszakát élhette le.

Kétségtelen, hogy midőn Budára érkezik, már országszerte elismert, neves mester volt, kinek a működése bizonyosan kiterjedt a Dunántul és a Felvidék nagyobb városaira is. Fennmaradt budai alkotásai közül főművének kell tartanunk a Szt. Flórián templom belső díszítését, hol szerepe, véleményünk szerint, nemcsak a szobrok leszállításában állott, de az ő szellemében fogant az a keret is, amelyben azok elhelyezést nyertek. A többi budai templomok belső kiképzésénél osztozkodnia kellett más budai szobrászokkal is s ez természetesen az összbenyomás egységének a rovására ment. Így a Szt. Anna templom Szt. Kereszt és Xav. Szt. Ferenc oltárainak plasztikáját Eberhardttal együtt

Ősz a művészetben.
(Brest, 1941)

kivitelezte. De kétségtelennek tartjuk, hogy Eberhardt csak az oltárok architektonikus részleteit faragta, a szobrászati rész kivitelezése pedig teljesen Weberre hárult. A szobrok, sajnos, már nem tehetnek stíluskritikai vallomást, mivel kiselejtezte őket a tudatlan hozzánemértés, s helyükre izléstelen, silány gipszöntvények kerültek, melyek már hatalmas méretüknél fogva sem illenek az oltár adott keretei közé. De mindaz, amit az oltárok eredeti plasztikájából hírmondónak meghagytak, nevezetesen a volutákon térdelő kerubok, a párkányon ülő puttók s az azokat alátámasztó hermatörzsek, a megfeszített Krisztus nemesen szép aktja letagadhatatlanul Weber szellemiségét árasztják. Ami viszont ezen oltárok tervezőmesterét illeti, itt már nem mernénk határozottan rászavazni. Tekintve, hogy a belső dekoráció fővállalkozója Bebo volt, s figyelembevéve azokat a szoros stílusbeli kapcsolatokat, melyek ezt a két oltárt Bebo Károly egy másik vállalkozásához, a főutcai egykori ferencrendi templom páduai Szt. Antal oltárához fűzik, nyilvánvaló, hogy itt a tervezőmestert Beboban kell megjelölnünk. Nem tudta saját egyéniségét osztatlanul kifejezni a vizivárosi kapucinus templom főoltárán se. Nemcsak azért, mivel rajta a plasztikának csak jelentéktelen szerep jutott s ezt a szegényes, dekorativ kelléket is szinte magábaszívja az architektonikus keret, de maga az egész oltárépítmény is egy, a rend által előírt mintának a variánsát adja.[1])

Az ő alkotásának tartjuk a Szent Flórián templom tituláris szentjének az oromfalat díszítő kőszobrát, melyet idáig a kutatás Eberhardt nevével kapcsolt, bár annak stílusától egész világok választják el. Weber szereplését kell sejtenünk az országúti egykori ágostonrendi templom homlokzati plasztikájánál is, melyek stílusbelileg szorosan egyeznek a budai régi Szt. János kórház kápolnájának oltárszobraival, melyek viszont stílusban testvéri rokonságot árulnak el a budai Szt. Anna templom főbejáratának plasztikai díszével. E stiláris kapcsolatok révén az alkotó személye nem lehet kétséges. Igen valószínű, hogy az Ágostonrendi templom oltárszobrait is ő készítette. A restaurálások során ezeket, sajnos, eltávolították a helyükről, de bizonyos, hogy az a két faszobor, mely ma a rendház lépcsőházában áll, valószínűleg Gelazius pápát és Szt. Andrást ábrázolja, az egykori oltárok plasztikai együtteséből való s annyira Weber stilusába kapcsolódnak, hogy ezeket az alkotásokat az ő övrjébe kell beillesztenünk.

Tovább keresve nyomait Budán, utalnunk kell arra az analógiára, mely a budai Szt. Anna templom Szent Kereszt

[1]) Schoen A.: A budai Szt. Anna templom. Bp. 1930., 185. l.

oltárának oromvolutáján térdelő angyal s a homlokzat timpanonját koronázó kerubok között van.[2]) Tekintve azt a szoros kapcsolatot, melyek a Szt. Anna templom mellékoltárainak angyalait Weber egyik hiteles művéhez, a budai kapucinus templom főoltárainak lebegő angyalalakjaihoz fűzik, kétségtelennek látszik, hogy a Szt. Anna templom homlokzati timpanonját díszítő angyalokat is Weber alkotásainak kell tartanunk. Ennek ellent látszik mondani Schoen Arnold attribuciója, ki hiteles adatokkal Eberhardt szerzősége mellett foglalt állást.[3]) Viszont azonban tudjuk, hogy a templom oromzatát 1770. augusztus 2-án villámcsapás érte, úgyhogy a szobrok súlyosan megrongálódtak, sőt az egyik le is zuhant.[4]) A sérült szobrokat tehát ki kellett cserélni. Eberhardt ezekben a munkálatokban nem vehetett részt, mivel 1768. augusztus 7-én meghalt.[5]) Tehát Schoen Arnold Eberhardt attribuciója tarthatatlan.

Midőn Weber megtelepszik Budán, valószínűnek látszik, hogy régi megbízóival is fenntartotta kapcsolatait és sokat dolgozott vidékre is. Meggyőződésünk, hogy az ő tervei alapján készült az 1762-ben épült győri orsolyita templom főoltára, melynek egész felépítése, hasonló vonalmenetben elhelyezett négy szobra, az oltár oromvolutáin térdelő két angyal, melyek stílusban a budai kapucinus templom főoltárának angyalaira emlékeztetnek, teljesen megismétlik a budai Szt. Flórián templom főoltárának formai alapötletét. Tekintve azt, hogy egyidőben készülő alkotásokról van szó, Weber hatása ki van zárva, s így ezt a művet, melynek mesterét a kutatás idáig nem tudta megnevezni, Weber nevével kell kapcsolatba hoznunk. Győri szereplését megerősíti az az analógia is, amelyre már Schoen Arnold utalt, felismerve azokat a stíluskapcsolatokat, melyek a Szent Flórián kápolna főoltárának Szent Péter szobrát úgy felfogásban, mint beállításban Rössler János József bécsi szobrásznak a győri Szent Ignác templom főoltárán álló Szt. Pál szobrához fűzik, megjegyezvén, hogy „ez a hasonlóság talán a véletlen találkozásnál mélyebben fekvő mozzanatot rejt magában."[6]) Ez mindenesetre arra vall, hogy nemcsak dolgozott Győrben, hanem annak műalkotásai élményszerű erővel szivódtak fel a lelkébe s művészi sorsalakulása folyamán ezeknek visszhangjai félreismerhetetlenül jelentkeznek.

---

[2]) U. a.: id. m. 92. l.
[3]) U. a : id. m. 207. l.
[4]) U. a.: id m. 45. l.
[5]) U. a.: id. m. Mesterek adattára.
[6]) U. a.: id. m. 192. l.

Weber József Lenárt

Egyéb Weber-művek a további kutatás számára lappanganak.

A Mária Terézia-kor budai szobrászatát a Bebo-iskola működése határozza meg, amely valósággal irányítója volt e korszak művészi életének. Bebo hatása alá kerül minden szobrász, tehát Weber se kerülhette volna el sorsát, ha itt nevelkedik fel. Biztosan elragadta volna őt is Bebo művészetének színpadias, mesterkélt beállítású hamis barokkja, hol a szenvedély nem a lélekből tör elő, csak üres hadonászás minden gesztus, melyet nem az érzés szélvihara mozgat. Ezzel az üres, külsőségekre törekvő plasztikával szemben minő más világ Weber művészete! A jóság, a szeretet, a gyöngéd áhítat világa ez. Nem az ágáló taglejtések mestere ő. Szertelen mozdulatai alig vannak alakjainak, s ha elő is fordul, nem érzünk benne semmi színpadiasságot, mert a kezet mindig a lélek kitörő szenvedélye emeli magasba s a kitárult kezek vonalmelódiái ugyanazt a dallamot pengetik, mint a lélek. Alakjait szárnyaló, zenei jellegű vonalkontúrokban jeleníti meg. De ez a kifejezésbeli érzelemskála minden bántó, erőltetett hatástól mentes. Mindez elárulja, hogy egy olyan művész alkotásaival van dolgunk, ki vésőjével az emberi lélek legnagyobb rejtelmeit is meg tudja szólaltatni s kinyilatkoztatásszerű erővel ismeretlen világok prófétája lesz.

Kétségtelen, hogy Weber szeme az olasz vonalkultúra formaszépségein nevelődött, ihletőjét főleg Berniniben kell látnunk, kinek szellemisége keveredve a délbajor rokokó stílushatásával, minden alkotásán fellelhető. Hajlandók volnánk ezért életének ismeretlen első szakaszába egy olasz tanulmányutat beilleszteni. Mindenesetre olyan egyéniség ő, akit egyetlen itt dolgozó mesterrel sem lehet összetéveszteni. Ennek főoka abban keresendő, hogy nem itt tanult, művészete egész más értéktényezők serkentő hatásán nevelődött, hiszen csak élete végén, mint kiforrott művészegyéniség kapcsolódik bele Buda művészeti életébe. Így hatásokat csak adhatott, de nem vehetett át. A kutatás személyét illetőleg még csak az adatgyűjtésnél tart. A végleges szintézis ideje még messze. De annyi már most is bizonyos, hogy szereplésével a budai barokk plasztika magaslati pontjára jutott.

Müller Béla

Hiszünk a magyar művészet örök szépségében

Weber József Lenárt

szobrász

1770 (F)

Esztergomi Keresztény múzeum

Dávid király hárfával és angyallal. Fehér és aranyozott fa, ~~[illegible]~~ mag 114 cm. ~~Magyar munka a XVIII. szkól.~~

Weber József Lénárt budai szobrász (1702-1773) műve a budai Sz. Flórián-kápolna számára.

Müller Béla: A buda-vizivárosi Szent Flórián kápolna. Bp. 1936, 75 l. (repr. 11. kép)

10. Weber J. L. (?): Szt. Flórián.

Petrik Albert felv.

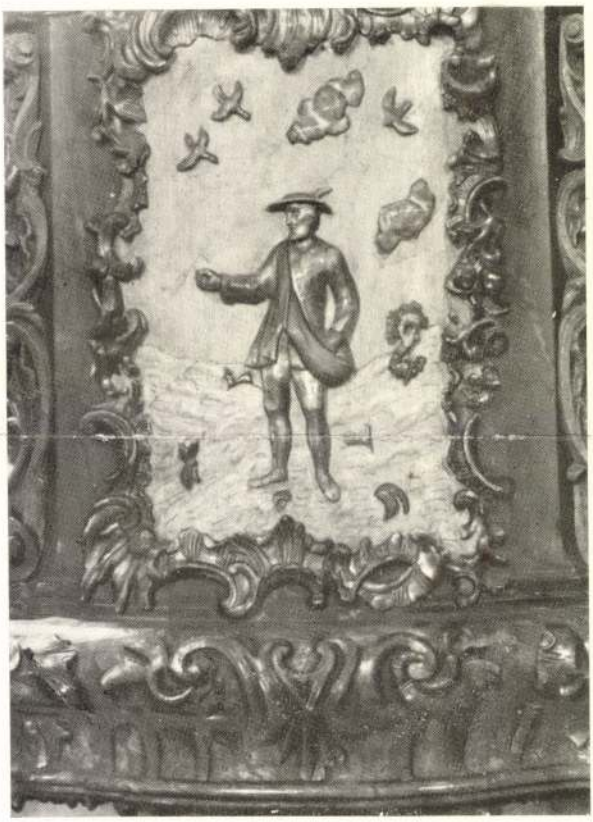

9. Eberhardt Antal: A szószék reliefje.

Szerző felv.

11. Weber J. L.: Dávid Király.
(Esztergomi Keresztény Muzeum.)

Szerző felv.

12. Weber J. L.: Szt. Donát.
(Székesfőv. Muzeum)

Szerző felv.

13. Weber J. L.: Angyal az orgonáról.
(Székesfőv. Muzeum.)

Szerző felv.

14. Weber J. L.: Angyal az orgonáról.
(Székesfőv. Muzeum.)

Szerző felv.

MDK

Weber Lénárt

A szent Anna-templom főbejárata. A portále szobrait 1765-ben faragta. Kő. Balogh Rudolf felvétele.

Schoen Anna templ. 242.lap

MDK

Weber J. Lénárd szobrász

Schöen Arnold: A budai szent Anna templom.

MDK

Weber Lénárt /1702-1773/ szobrász

Schoen Arnold: Schervitz Mátyás budai festő. Magyar Művészet 1929. 269.l.

M.D.K.

WEBER László

1931-ben Nagybányán a szépművészeti iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

Weber Leonard szobrász, XVIII. szol.,
Budán.

Archaeologiai Értesítő
XLV., 1931., 283.
Reh Elemér Könyvmértetése

M.D.K.

Wölber Lénard, faszobrász

„Dávid király" című festett aranyozott, XVIII. sz. közepéről származó faszobrának képét közli:

Seenger Ervin: A Kiscelli Muzeum
BUDAPEST, 1968. VI.évf. szept.sz. 16. old.

MDK

Leonhard Weber szobrász

1782 javitgat a szobrokon

Schoen A: A Zsigmond téri Szentháromság szobor. Tanulmányok Budapest Multjából. Bp. 1936. IV. k. 2-13. l.

MDK

Leonhard Weber budai szobrász

1781. alapos restaurálási munka folyik az egész emlékművön 465 frt összköltségben

Schoen A: A Zsigmond téri Szentháromság szobor. Tanulmányok Budapest Multjából. Bp. 1936. IV. k. 2-13. l.

WEBER, Leonhard srobán

TBM 25. (1996) 372.

vissalaam

|-4

nthye J.

|. 18/19"

ipdaled No-on

Sr. Weber Klára

Szerepelt a ~~Somogy~~ megyei őszi tárlaton.

Somogy megyei Néplap 1965. nov. 21.
Őszi tárlat. Lóner Sándor

MDK

Weber Lénárt
szobrász

A Szt Anna templom főkapuján a Hit Remény és Szeretet allegorikus szobrai. 1765-ből .

/44-45-en elpusztult , helyreállitása folyamatban/

Zakariás G. Sándor : A budai Batthyány tér B p. 1958. 24.o.

Repr: Az Anna templom főkapuja 1930-ban.
U.o. 25.o. 16. kép.

MDK

Weber Lénárt .

készitette az alábbi templom kőszobrait 1765-ben

Schoen Annatempl. 44.l.

EDK

Weber Leonhard, szobrász

a gemplom portáléjára 3 alak:hit,remény,szeretet

számla kiegyenlitve. 1765. No.31.

~~1765.XXXXXXXX~~ 1766. No.44. szerint fizetve.kf élő szobrászati és javitási munkákért.

Schoen Arnold: A budai szent Anna-templom. 209-210.l.

?

M. D. K.

WEBER Lenárd szobrász

A Zsigmond téri Szentháromság-szobor restaurálása (1781-83.)

munkatárs: Endl Ferenc kőfaragó
Mayrhoffer József kőműves
Lasser József aranyozó
Scherawitz József festő

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 273. l.

Weber, Leonhard

budai nobrán

l.

Schoen Szentháróm I.

6. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weber Leinart

l.

Schoenkörpvarósh

84, 100-l.

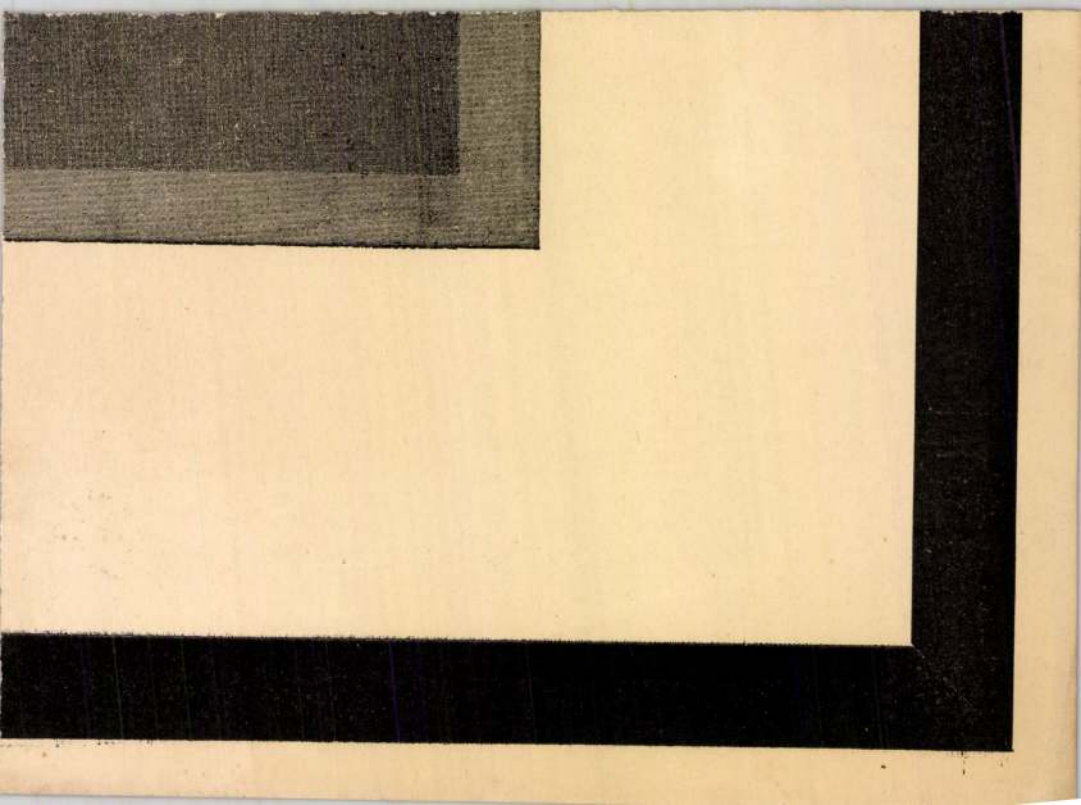

Weber József

Hobrász

lőrd XVIII. sz.

Bertalan kiscelli

trin. templ.

45. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Weber József Lenárt

Nebrász

l.

Müller Florián - Gárolna

43. l. - 45. l. 46. l.

47. l. - 54. l.

Fejérpataky László II. 57

Weber Leinárt

Nobrár

Spb. g. l.

Érkezett 1904. július 11.

516/1904. Q. (Budapest, 1904. július 1-én 366. Q a.)

A múzeumok és könyvtárak ország. tanácsának elnöke beküldi a tanács 1904. II. évnegyedi ügyiratainak jegyzékét. (Tudomásul szolgál, 1904. VII. 11.)

NYOMTATVÁNY

Budapest

Meghívó

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-u. 13) 1937. évi november hó 10-én este 6 órakor

Augustus császár születésének kétezeréves fordulója alkalmából

tartandó

ÜNNEPÉLYES EMLÉKÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az augustusi béke szimbolikája a primaportai Augustus-szobor páncélján. Dr. ALFÖLDI ANDRÁS előadása.

Gerevich Tibor
elnök.

Az ülés előtt fél hatkor választmányi ülés a decemberi közgyűlés előkészítése tárgyában.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

WEBER SIMON PÉTER, tipografus

Szigethy Mihály, az első miskolci nyomdász Weber pozsonyi nyomdájában tanúlta ki a szakmát 1787 előtt. 161.old.

KOMÁROMI JÓZSEF: Az első miskolci nyomda betükészlete 160.old

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKONYVE, I. 1957. Miskolc

Weber Simon

varosi ~~[illegible]~~ (?)

~~vag~~ varosi épülésekre

felügyelő

1734. Nagyszeben

Herbert

397 l

vem kell épitkezés

lennie

KALUJANUS
papir, könyv és irószerkereskedése
NAGYKÁTA

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Weber Simon Peter

L. Novák 500.

97.117 L.

Weber Simon Péter

l.

Kertésnyomtatott

152. l

ZENT ADALBERT EREKLYÉINEK
ARTÓJA,

üst, karalakú, kézzel. Három farkason áll. Simor
ímás címerével és felirattal. Dianafejes hitelesítő
élyeggel és Anders mesterjeggyel.
Iag. 32·8 cm.
nders bécsi ötvöstől, 1874. A karereklyét Simor
ímás hozta a római S. Bartolomeo-templomból,
374-ben, ugyanő készíttette a tartót.

Bl.: Szent Adalbert püspök és vértanú hiteles ereklyéi Esztergomban. Új Magyar Sion, V., 1874., 947—951. l. — Dankó 93—94. l. (Képe XXXII. táblán.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap I., 1880., 369. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'art chrétien, XV., 1881., 202—203. l. — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 194. l. — Lepold Katalógus 241. sz.

IBORIUM-KEHELY,

edeles, aranyozott ezüst, trébelt jelenetekkel.
Dianafejes hitelesítő bélyeggel és JLH mester-
ggyel. Talpán: Capellae B. M. V. Bakács offert
Carolus Bubla a. diaconus cathedralis 1875.
Mag. — cm.
Bécsi munka, 1875.
Bubla Károly kanonok (1860—1899) ajándéka.

Lepold: Adatok 34. l.

MELLKERESZT,

rany, topázokkal és gyémántokkal. Osztrák
nunka 1875 körül.

MDK

Weber Stefan, edényfestö.

1880-ban lépett a Zsolnay gyárba hol 12 évet töltött.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvádzei és kivitelezöi
Pécs. 1949.ápr.12.

MIK

Weber Stefan

festő, kivitelező

a ZSOLNAY-gyár művészeti munkáiban közre-

működött

1880-1892.

67.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete.Pécs.1959.

Weber Stefan /szül. Herend 1856./

festő

1880-1892 évben dolgozott a Zsolnay-gyárban.

73.o. 9. jegyz.

Nikolsky Géza: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Weber Theodor (1838-1907)

„Tengeri kagyló" olaj, fa, 22x33

Jobbra lent jobbra: Th. Weber.

Kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 38. Képaukció Budapest 1975 december

WEBER Tarlós Károly festő

A pécsi törökkor 1714-1862 c. olajfestménye

Vida 1996 68.

Csíkdelne, Delne, Delniţa; Csík
- kápolna 202, 203
- r. k. templom 138, 139, 202,
Csíkkarcfalva > Karcfalva
Csíkkozmás > Kozmás
Csíkménaság, Armăşeni; Csík szék
- r. k. templom 199; 381. kép
Csíkmindszent, Mindszent, Misent
- r. k. templom 138, 139, 140.
Csíkrákos, Rákos, Racu; Csík szé
- Pogányvár 30
- Szt. György-templom 108, 138,
Csíksomlyó (*Schyk*, *Somlio*), Şumu
- Salvator-kápolna 140; 271-273
- Szűz Mária ferences templom é
212, 255, 264
Csíkszentgyörgy, Szentgyörgy, Ci
- r. k. templom 139; 262-264. k
Csíkszentkirály, Szentkirály, Sî
- temetőkápolna 202, 203
Csíkszentlélek, Szentlélek, Leli
- r. k. templom 140, 203
Csíkszentmárton, Szentmárton, Sî
- r. k. templom 141, 203; 396.
Csíkszentmihály, Szentmihály, Mi
- r. k. templom 139; 265. kép
Csíkszentmiklós, Szentmiklós, Ni
- r. k. templom 139; 258. kép

Táblakép. „Tengeri fürdőjelenet"
Weber Th.

Pesti Hirlap. 1879. máj. 21. 3.
a Műcsarnokból

Világi építészet. Egy eteni építkezések,
Budapest, Weber

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8

A jubilált építész

Építészet XIX. n. Világi. Kastélyok.
(Weber)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8.

a jubilált építész

Vasárnapi Ujság

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8.

A jubilált épülete

Francia becsül[illegible] end lovagheresztje.
Weber

Pesti Hirlap. 1886. nov. 9. 8.

a jubilált épitész

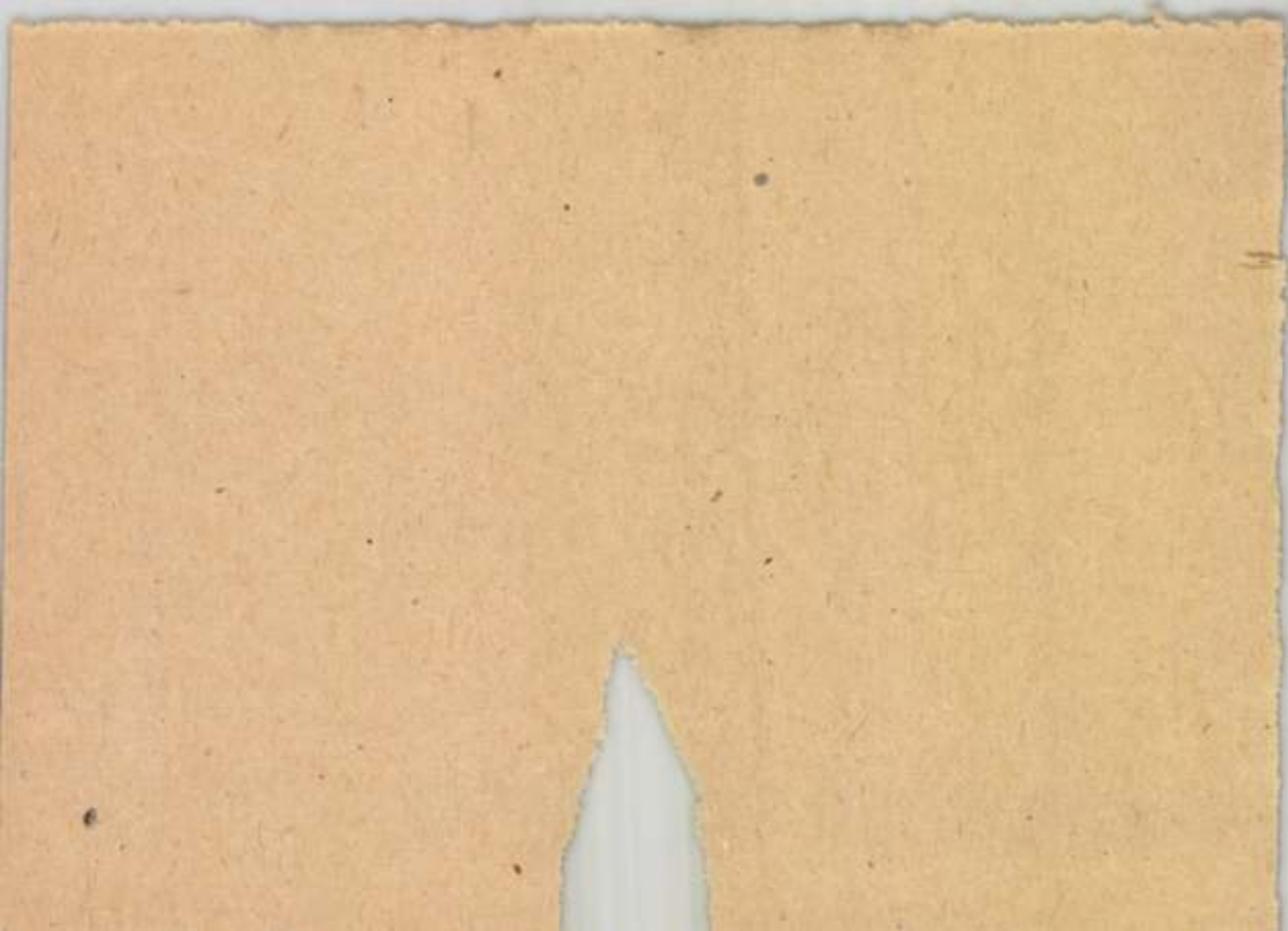

Weber Theodor (német?) festő

Pesti Hirlap. 1879. máj: 21. 3.

A Műcsarnokból

Weber Theodor (német?) festő

Pesti Hirlap. 1879. jún. 19.
a Wahrmann Mór által aláírott....

Weber Tivadar MDK

Nieuporti kikötő, olf.

Mücsarnok 188o. nov.7.

Weber Ulrik

budai fegyverkovács
1766

1.

Lengyel Sajós

Jelentés a Makkos
Mária kegytemplom
jelenlegi állapotáról
helyreállításáról
Bp. 1940. 39. l.
Gépelt Eczirat

rat.

az idecsatolt szimpári kefele-
is előtt azzal a kéréssel meg-
legújabb válaszások figyelem-
ni és legkésőbb f. évi novemberho

Wéber Vilmos

Wéber Vilmos aranyműves és ékszerész, VII. Dob-u. 14. 227-284

Bptávb 1940 szept.

11091

'ordult, tojásdad medaillon-
ıyakkendő és zsinóros kabát

RTON 1777ben SZül.

Za-
knek Örö-
tés nélkül
a vén Rósáné

je. Mint Ember
'érgetske.
porbol lett dög tested!
loványt mért fested?

rl. 13.1:8.7 cm.

907
-3

Wéber X. Ferenc

festő

1829-1887. Történelmi festményeivel lett ismertté. Életképei, oltárképei.

A magyarországi műv. tört. I. 388.
Corvina 1970.

Weber Xavér, festő

A Pécsi képzőművének és Műbarátok Társasága a Weber-díjat a müncheni festőiskola pécsi származása tanárának születésének századik évfordulóján alapította.

— : A pécsi képzőművészet kistükre (7)

765-768.

JELENKOR, Pécs, 1971. júl.-aug. X.IV. 7-8.

Weber Xavér Ferenc, festő

Pécsett született. Kereskedő volt, majd a pécsi Nachod (?) nevű festőtől kezdett tanulni. 1865-67 között Münchenben tanult és végleg ott is maradt. Az akadémia tanára lett.

Kislány arcképe c. műve: Repr.

—: A pécsi képzőművészet kistükre (4) 379-382.

JELENKOR, Pécs, 1971. április

XIV/4.

Weber Xavér Ferenc

festő

Pécsről származott a művész, aki
a Müncheni Akadémia tanára
lett.

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét....
Művészet, 1973.szeptember - 14.oldal

Weber Xavér Ferenc, festő

Zsokay Vilmos gyermekkori
karátja és tanítója a festés
„ábított" mesterségében.

—: A pécsi képzőművészet kistükre (5)
475–478.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

WEBER Xavér Ferenc

BASICS Beatrix: Kiállítás Féltoronyban : Az osztrák és magyar történeti festészetről. = Pavilon, 5. 1991 27.

Hunyadi János csatája

Weber Simon

Péter

konsuji nyomdász

l.

Szentkúty Pál

Régi harai nyomdák mutatványvei.

Bp. 1940. 81.

82. l.

110 l.

VII. 22. 1913.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

555 /1913 szám

Érk.: 1913 év VII hó 22 n.

11. Weber J. L.: Dávid Király.
(Esztergomi Keresztény Muzeum.)

Szerző felv.

12. Weber J. L.: Szt. Donát.
(Székesfőv. Muzeum)

Szerző felv.

13. Weber J. L.: Angyal az orgonáról.
(Székesfőv. Muzeum.)

Szerző felv.

14. Weber J. L.: Angyal az orgonáról.
(Székesfőv. Muzeum.)

Szerző felv.

Müller Flórián – kápolna

zodik, de a lelke már ösztönösen érzi egy születő uj stilus beköszöntését.

4.

Másik hasonló érdekes alakja e korszak szobrászatának *Weber József Lénárt*, kinek müködése révén éri el magaslati pontját a budai barokk plasztika s akit Beboval és Hebenstreittel együtt e kor legkimagaslóbb szobrászegyéniségének tartjuk.

Személyét Schoen Arnold kutatásai ásták ki a meg nem érdemelt feledés homályából s ő rajzolta meg első izben pályafutását.[237])

Budán született 1702 körül, de életének első felét távol töltötte szülővárosától. Budán csak 1753-tól kezdve mutatható ki, hol a vizivárosi Szent Anna plébánia templomban 1760-ig nyolc gyermekét tartják keresztviz alá, akik Éva Mária nevü feleségével valószinüleg 1752-ben kötött házasságából születtek. Azonban csak 1757 julius 21-én lett budai polgár. Szobrászi tevékenységéről csak ezen időponttól kezdve van tudomásunk, amikor is belekapcsolódik a Szent Anna plébánia templom belső és külső plasztikai diszitésének a munkálataiba. 1757-ben elkészíti a Xaveri Szent Ferenc oltár faragott antependiumát, 1765-ben pedig a főbejárat három szimbolikus kőszobrát, a Hit, Remény és Szeretet alakjait. Utána a Szent Flórián kápolna belső plasztikai diszét készíti el s 1760-ban Bebo megbizásából a vizivárosi kapucinus atyák templomának uj főoltárát szobordisszel látja el. Ez a munka februártól juliusig egyfolytában lekötötte. 1772 őszén a budai városház lépcsőkorlátját ma is diszitő négy kővázát készitette el s a tanácsterem számára két angyalt farag. Budán halt meg 1773 junius 8-án 71 éves korában.

Müvészi pályafutásának sorsalakulásáról csak 55 éves korától kezdve vannak hiteles adataink, tehát életének mindössze utolsó 16 esztendejét ismerjük s azt is csak hézagosan. Ezt megelőző pályafutásáról nem tudunk jóformán semmit. Nyilvánvaló, hogy müködésének ezt a szakaszát a nagy magyar vidéki centrumokban élhette le, melyek közül elsősorban azok jöhetnek tekintetbe, ahol ezekben az évtizedekben nagyarányu templomépitkezések folytak. Ezen megérzésünket Kapossy János legujabb kutatásai is megerősitették. Megállapitást nyert ugyanis, hogy Weber 1750-ben jött Nagyszombatról Budára s igy müködésének egy fontos korszakát ott élte le.[238]) A Weber-kérdést bonyolitja az a tény is, hogy egy másik, hasonló nevü szobrász is müködött Budán.[239]) Származását ugyancsak Kapossy János deritette fel. Kitünt, hogy ez a mester

álló Nepomuki Szent János szoborhoz, mint azt előttünk már Schoen Arnold is megfigyelte. Sőt, mi hajlanánk arra a véleményre, hogy Eberhardt a formai felépítés egész alapötletét innen vette, mert ezt a szobrot látnia kellett. De minő más lett az eredmény! És ez mutatja már, hogy Eberhardt egészen uj szobrászati stilus követője. Esetlenül utánozza a barokk redőkezelést, mely a mintaképen könnyedén övezi a testet. Az elegánsan hajló, szárnyaló vonalmenet Eberhardt utánzó vésője nyomán józanul lehiggad s az emberi test, mint egy oszlop törzse, illeszkedik bele a fülke adott keretei közé.

Résztvett — mint láttuk — a kápolna belső dekorativ munkáiban is. Ezen szerepét adatszerüen körvonaloztuk munkánk előző fejezetében. Nyilvánvaló ezen megállapitásokból, hogy itt csupán másodrendü szerepe volt. Weber elgondolásait kivitelezte csupán. Az oltárok archetiktonikus részleteit faragja. Biztosra vehető müveinek stilusából kifolyólag, hogy a szószék formai elgondolása sem tőle ered, annak csupán plasztikai diszeit kivitelezi. Tervezőjét Weberben kell megjelölnünk. Érdekes különben, hogy formai felépitését józanabb változatban idézi a budai kapucinus templom szószéke. Továbbá ugyanezt a Berniniszerü baldachint figyelhetjük meg az esztergomi ferencrendi templom szószékén, amely plasztikai diszeivel együtt Bebo körébe utalható. De ugyanezt a baldachintipust fedezhetjük fel a nagyszombati jezsuita templom szószékén, továbbá a trencséni Illésházi kápolna oltárán is. Ez a formai megoldás olasz mintaképet követ és szorosan kapcsolódik Bernini tabernákulumához, amit hazánkban Rafael Donner népszerüsitett.

Igy a templom belsejében csak egy plasztikai mü ered vésőjétől, a szószék homlokfalát diszitő aranyozott fadombormü, mely a bibliabeli magvetőt ábrázolja. (9. kép.) Eredetileg a Szent Anna plébánia templom szószékének a mellvédjét is ez a motivum ékesitette, melynek programadója igy mindkét esetben Kögl Ádám lehetett.[236]) A tervezőt itt is Weberben látjuk. A magvető férfi karcsu, mozgalmas alakja ellentmond Eberhardt stilusának. Benne az eddig felmerült emlékanyag alapján átmeneti művészt látunk, ki formailag még a barokk mesterekhez iga-

a sziléziai Schweinitz községből származott.[240]) Működésének csak irattári nyomai maradtak fenn. A kutatás idáig csak egy Nepomuki Szent János szobráról tudott, amelyet 85 forintért renovált 1777-ben.[241]) Hogy melyik szoborról lehet szó, nem tudjuk biztosan, bár a tanácsülési jegyzőkönyv helyét hozzávetőlegesen megállapitja.[242]) Lehetséges, hogy azonos az 1710-ben készült s a mai régi Szent János kórház előtt állt szoborral, amelyet talán a mai Görgey Arthur-utcai frontról ekkor helyeztek mai helyére, a várhegy felé. A tanácsülési jegyzőkönyvekben működésének további nyomaira is bukkantunk. Igy kiderült, hogy 1780-ban a budai Bruckbad részére készitett szobrokat, melyekért a kamarai hivatal 30 forintot utalt ki.[243]) Elismert és nagy művészi önérzettel rendelkező mester lehetett, mert megkeresést intézet a budai városi tanácshoz, hogy a kontár szobrászok működését tiltsa be. Az 1784 julius 22-i tanácsülésen kérelmét azonban elutasitják, ezzel az érdekes indokolással: »die weillen die bildhauerey eine freye zunft ist so kann man des Instanten seinen gesuch nicht willfahren.«[243])

Midőn Weber Budára érkezik, már országszerte elismert, neves mester volt, kinek a működése bizonyosan kiterjeszkedett a Dunántul és a felvidék nagyobb városaira. Fennmaradt budai alkotásai közül szinte főmüvének kell tartanunk a Szent Flórián kápolna belső dekorációját. Valószinünek látszik, hogy nemcsupán az oltárokat diszitő szobrokat készitette el, de az ő szellemében fogant az a keret is, melyben azok elhelyezést nyertek. Ugy hogy ez a müve az egyetlen összes budai alkotásai közül, amely teljesen az ő szellemét tükrözi vissza, hol szinte sürítve nyujtja mindazt, amire alkotó művészete képes. A többi budai templomok belső kiképzésénél osztozkodnia kellett más budai szobrászokkal is s ez az összbenyomás egységének a rovására ment. A budai Szent Anna templom Szent Kereszt és Xaveri Szent Ferenc oltárainak plasztikai diszét Eberhardtal együtt kivitelezte.[245]) A szobrok, sajnos, nem tehetnek már stiluskritikai vallomástételt, mivel kiselejtezték s helyükre értéktelen, silány gipszöntvények kerültek, melyek már hatalmas méretüknél fogva sem illenek az oltár adott keretei közé. De mindaz, amit az oltárok

eredeti plasztikájából hirmondónak meghagytak, nevezetesen a volutákon térdelő kerubok, a párkányon ülő puttók s az azokat alátámasztó hermatörzsek, a megfeszitett Krisztus nemesen szép aktja, letagadhatatlanul Weber szellemiségét árasztja. Ami viszont az oltárok tervezőmesterét illeti, itt már nem mernénk határozottan rája gondolni. Tekintve azon szoros stilusbeli kapcsolatokat, amelyek ezt a két oltárt a főutcai ferencrendi (mai Erzsébet apácák) templomának páduai Szent Antal oltárához füzik, nyilvánvaló, hogy a tervezőmestert Beboban kell megjelölnünk. Állitásunk igazolására, mint további analógiát, felemlithetjük az esztergomi ferencrendi templomnak különösen a szentély diadalive alatt álló Jézusszive és Mária kegykép oltárát, amelyeknek stilusa feltünően idézi a budai ferencrendi (Erzsébet apácák) és a Szent Anna templomok emlitett oltárainak formanyelvét. A hermaszerü atlaszok itt a felépitmény párkányát tartják. Kétségtelen, hogy itt Bebo alkotásaival van dolgunk, hisz az ő stilusára vall a templomnak egész belső plasztikai disze.

Már utaltak arra, hogy Bebo 1762 elején felszólitást kapott Esztergom város tanácsától, hogy az óbudai kiscelli Trinitarius templom oltáraihoz hasonló oltárokkal diszitse az ottani ujonnan épült plébánia templomot.[246]) A főoltár két imádó kerubja tényleg az óbudai templom oltárainak angyalaival mutat közeli rokonságot, melyek, mint tudjuk, a kiscelli Trinitarius templomból kerültek mai helyükre.

Hasonlóan nem tudta saját egyéniségét osztatlanul kifejezni a vizivárosi kapucinus zárda főoltárán. Nemcsak azért, mivel rajta a plasztikának csak jelentéktelen szerep jutott s ezt a szegényes dekorativ kelléket is szinte magába szivja az architektonikus keret, de maga az egész oltárépitmény is egy, a rend által előirt mintának a változatát adja.[247]) Ugy, hogy Budán müvészetéről csak a Szent Flórián kápolna — sajnos — már csak fényképen létező belső dekorációja nyujt némi fogalmat.

Az oltár plasztikai disze is a lehető legegyszerübb; mindössze két térdelő, karcsu kerub ad hangsulyt az orompárkánynak, melyekben müvészetének javát nyujtja ugyan, de más jelentős szobor nincs rajta. Tán ez volt az ok, amiért Bebo ezt a feladatot Webernek engedte át. Ha

már most ezt az oltárt egybevetjük a Szent Flórián kápolna főoltárával, ugy a kettő között bizonyos szerkezeti rokonság kétségtelenül érezhető. Itt is — mint ott — a főoltárképet magas talapzatra emelt oszlopok zárják közre, de ezen kereten belül Weber szelleme más világot alkot. A hüvös, kimért, józan rend helyét pompa foglalja el. Szétszórt plasztikai diszei közül Szent Lőrinc szobrát nemrégiben Buda-Ujlakon fedeztük fel a Lukács-utca 1. számu bérház sarokfalán. A szentháromság csoport két főalakja, az Atya és Fiu Isten szobrai Hekler Antal gyüjteményébe kerültek.[248] A csoport felett lebegő öt angyalfej közül kettőt a Fővárosi Muzeumban találtuk meg a mellékoltárok ormait diszitő négy kis angyalfejjel együtt. Ellenben teljesen nyomuk veszett a főoltár volutáin térdelő két kerubnak, továbbá a Xaveri Szent Ferenc oltár puzdrás szerecseneinek, ami különösen sajnálatos, mert alkotóképzeletét itt nem kötötte meg merev ikonográfiai séma.

Weber alkotásának tartjuk a Szent Flórián kápolna tituláris szentjének a homlokzat oromfalán álló kőszobrát (10. kép), amellyel a kutatás eddig behatóbban nem foglalkozott s minden adatszerü bizonyiték hijján egyszerüen Eberhardt oeuvrejébe sorozta. Ezt az attribuciót a szobor stilusa egymaga megdönti. Eberhardt merev, szinte kubikus alakjaival szemben Szent Flórián csupa lázas vonalritmus és nyugtalanság. A redőkezelés is teljesen eltér Eberhardt felfogásától, aki vertikális, merev redőcsatornákra tagolja a ruhát, ezért teljesen statikus jellegüek s a redőknek dinamikai szerepük nincs. Ezzel szemben Szent Flórián aranyozott vértjét eltakaró vállaira dobott köpenyszárny horizontális redővizesése más elképzelésben fogant, amely még távolról sem hozható kapcsolatba Eberhardt merev, statikus szoborfelépitésével. A lobogó tollakkal diszitett sisak mély árnyékot vet a letekintő fejre. Baljával finom mozdulattal tartja a szélesen lobogó zászlót. A lehajtott fejjel szemben a zászló felmeredő csucsa hatásos ellentétet alkot. Ilyen meglepően gazdag formai felépitést Eberhardt szobrain nem találunk. S figyelembe véve azt a körülményt, hogy a belső plasztikai diszt Weber tervezte, könnyen érthető, hogy a homlokzaton is szerepet kapott, mint azt a Szent Flórián szobor stiluselemzése

világosan mutatja.

Weber szereplését kell sejtenünk Nöpauer Máté egy másik alkotásánál, az ugyanakkor épülő ágostonrendi templom homlokzati szobrainak kivitelezésénél is. Stilusával teljesen egyezik a főbejárat ivelt párkányán álló, keresztet tartó angyal, valamint Szent Anna és Szent Ágoston szobra. S a reája annyira jellemző nemes vonalpatosz jegyében fogant az orompárkányt diszitő Patrona Hungariae ülő szobra. Ezek az alkotások stilusbelileg szorosan egyeznek a budai régi Szent János kórház kápolnájának oltárszobraival, melyek viszont stilusban szorosan kapcsolódnak a budai Szent Anna templom főbejáratának a plasztikájához. E müveket egyazon mester alkotásainak tekintjük, s személyét Weberben kell keresnünk.

Tovább keresve nyomait Budán, utalnunk kell arra az analógiára, mely a Szent Anna templom Szent Kereszt oltárának oromvolutáján térdelő angyal s a homlokzat timpanonjának kerubjai között fennáll.[249]) Azokra a kapcsolatokra, melyek a Szent Anna templom mellékoltárainak angyalait Weber egyik hiteles müvéhez, a budai kapucinus templom főoltárának lebegő angyalalakjaihoz füzik, az előbbiek során már kitértünk. Amiből nyilvánvaló, hogy a Szent Anna templom timpanonját diszitő angyalokat is Weber alkotásainak kell tartanunk.

A leboruló, karjait mellén keresztbe kulcsoló angyal ösztönző mintaképét itt is valószinüleg Rafael Donnernek egykor a pozsonyi Dóm oltárán (most a Nemzeti Muzeumban) álló kerubjai szolgáltatták, melyeket Webernek felvidéki müködése idején látnia kellett.

Stilusához igen közel áll két faszobor a budai ferencrendiek kolostorában, melyek valószinüleg Gelezius pápát és Szent Andrást (?) ábrázolják és kétségtelenül az egykori oltárok plasztikai együtteséből valók.

Midőn Weber megtelepszik Budán, bizonyára fenntartotta régi megbizóival a kapcsolatot és sokat dolgozott vidékre is. Meggyőződésünk, hogy az ő tervei alapján készült az 1762-ben épült győri orsolyita templom főoltára, amelynek egész felépitése, hasonló vonalmenetben elhelyezett négy szobra, az oltár oromvolutáin térdelő két angyal, melyek stilusban a budai kapucinus templom

hasonlóan elhelyezett angyalaira emlékeztetnek, megismétlik a Szent Flórián kápolna főoltárának formai alapötletét.[250])

Győri működését megerősiti az az analógia, amelyre már Schoen Arnold utalt,[251]) felismerve azokat az egyezéseket és meglepő stiluskapcsolatokat, melyek a Szent Flórián kápolna főoltárának Szent Péter szobrát ugy felfogásban, mint beállitásban Rössler János József bécsi szobrásznak a győri Szent Ignác templom főoltárán álló Szent Pál szobrához füzik.[252]) Ami mindenesetre arra vall, hogy nemcsak dolgozott Győrben, hanem annak müalkotásai élményszerüen szivódtak fel lelkébe s müvészi alakulása során ezeknek visszhangja félreismerhetetlenül jelentkezik.

Kétségtelen, hogy Weber szeme az olasz vonalkultura formaszépségein nevelődött, ihletőjét végeredményben főleg Berniniben kell látnunk, kinek szellemisége keveredve a délbajor rokokó stilushatásával minden alkotásán fellelhető. De látjuk ezt főleg *Dávid királyán* (11. kép), kinek arcán szinte él a hangszer hurjairól felröppent melódia hatása. Mögötte felhőkön két kis angyal tartja a kottát, amelynek melódiáját könnyed ujjai pengetik. Hajlandók vagyunk ezért életének ismeretlen első szakaszába egy olasz tanulmányutat beilleszteni. Szobrainak állása a támasztó és támaszkodó láb elvi felépitésén nyugszik. A ruha alatt mindenkor érezzük a test organikus életét. Aktjai fölényes anatómiai tudást árulnak el, melyeknek kitünő példái a főoltár *Fiu Istene* és *Szent András* szobra, hol a félaktot vértanusága jelvényébe szervesen beleszerkeszti.

Szobrai nemcsak fölényes mesterségbeli tudást árulnak el, de a holt anyagot meglelkesitve azokba eleven életet lehelt. Találó példa erre *Szent András* feje, kinek szemei le vannak hunyva és az arc mégis csupa élet. Érezzük, hogy a lehunyt pillák előtt mennyei viziók káprázna, melyeket mesterien tükröz vissza az átszellemült arc. S ugyanezt figyelhetjük meg páduai *Szent Antalnál* is, kinek szelid lényét még azzal is jellemzi, hogy a ruharedőket nem borzolja fel, hanem azok halk ütemben fonódnak a test köré. Szemei lecsukódnak, talán a mennyei fénytől, mely a kis Jézusról sugárzik reá, akit felemelt bal-

karján, köpenyéből formált takarón, gyöngéden emel a magasba.

Weber kiváló faszobrász, ha kőben dolgozik fantáziája lehül, merev lesz. Igazi anyaga a fa, amely legkongruensebb kifejező eszköze volt s amely anyagban elgondolásai könnyed eleganciával öltenek testet. Olyan eredeti egyéniség, akit egyetlen budai mesterrel sem lehet összetéveszteni. Ennek főoka, hogy nem itt tanult, művészete egész más tényezők serkentő hatásán nevelődött, hiszen csak élete végén, mint kiforrott művészegyéniség kapcsolódik bele Buda művészeti életébe. Jelentősebb mester volt valamennyi itt dolgozó szobrásznál.

A Mária Terézia kor budai szobrászatát a Bebo-iskola működése határozza meg. Bebo hatása alá kerül itt ugyszólván minden szobrász, tehát Weber se kerülhette volna el, ha itt nevelkedik. Biztosan elragadta volna őt is Bebo művészetének szinpadias, mesterkélt beállitásu hamis barokkja. Ezzel az üres, külsőségekre törekvő plasztikával szemben minő más világ Weber művészete! A gyöngéd áhitat világa ez. Nem az ágáló taglejtések mestere ő. Szertelen mozdulatai alig vannak alakjainak s ha elő is fordul, nem érzünk benne semmi szinpadiasságot, mert lélek tör elő belőlük. Összhang van a formák és a lelki kifejezés között s igy nem is jön létre disszonáns póz. A kezekből a lélek beszéde sugárzik, akár Dávid királynak a hárfa hurjaiba markoló ujjait nézzük, vagy Szent Donát (12. kép) magasba emelt kezét. Mindez elárulja, hogy egy olyan művész alkotásával van dolgunk, ki vésőjével az emberi lélek legnagyobb rejtelmeit is meg tudja szólaltatni.

A Flórián kápolna szobrain kvalitásbeli különbségeket vehetünk észre, ami arra vall, hogy nem minden szobor sajátkezü munkája s tanitványai közremüködésével kell számolnunk. Igy mühelymunkának lehet tartani az oltárok kis angyal alakjait s az orgona dobverő és zenélő angyalait (13—14. kép). Müködése vidékre is elágazott és igy érthető, hogy nagy mühelye volt. Feltétlenül sajátkezü munkája azonban a hárfán játszó Dávid és a főoltár szobrai, melyekkel a budai barokk plasztika magaslati pontjára jutott. Ezek a szobrok ékesen bizonyitják, hogy nemcsak fölényes technikai tudással alkotta müveit, de emberi hitvallást is tesz mélyen érző vallásos lelkéről.